

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבחר
עלוני השבוע

★
שנה שישית
גיליון מספר 596

★
בהעלותך
תשפ"ה

שבת

אתווקים

לילדים חוברי העלונים חפשו את מביית דפוס 'ספיד'

חפשו את מביית דפוס 'ספיד'

זמן קריאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
09:03	08:28	07:10	ירושלים
09:01	08:31	07:25	בני ברק
09:05	08:33	07:18	חיפה
09:01	08:31	07:25	אשדוד
09:02	08:29	07:09	בית שמש
09:02	08:30	07:26	קרית גת
09:05	08:31	07:21	נוף הגליל

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
לחצו כאן

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

ספיד
דפוס מהיר ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פר בהעלותך תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על נשא, בנושא "חסימה מול הבן"

המאמר משבוע זה נכון בעיני גם כלפי בני וגם כלפי תלמידים (אני מלמד). רק שתמיד יהיה אותו התלמיד שאיך שאתה פונה אליו או לשיחה או סתם שאלה בשיעור הוא ננעל וכללית שתמתין לתשובתו, הסגירה תהיה יותר הרמטית, מה שמונע לפתוח שיחה כזו בעתיד... על כל פנים בעניין הבנים, שינוי הגישה והנמכת הציפיות הביאו ב"ה לתוצאות טובות.

*

אני נמצא בתחום הטיפול והאמון, אני קורא את המאמרים שלך בשקיקה. יש לך יכולת מיוחדת לקחת נושאים מורכבים, שצריך ללמוד אותם בקורסים מתמשכים, ואתה ממחיש את זה אל השכל בצורה מעניינת ומרתקת. מודה לך מאוד.

*

מאז החתונה שלי הרגשתי חסימה קשה מול השווער שליט"א. סיפרתי לעצמי שהוא אדם חסום, מנותק רגשית, מעופף. אחרי שאני הלכתי לטיפול, פתאום הוא נהיה אדם פתוח, רגשי, מחובר, חברותי. הבנתי לשעבר שהחסימה הייתה אצלי.

*

בשבוע שעבר שלחת את המייל ולא צירפת עלון מעוצב. פתאום הרגשתי את החסר. וזה הזכיר לי מאמר שכתבת בעבר, שאנחנו לא שמים לב ל"יש" עד שהוא "חסר". זה הזכיר לי לשים לב תמיד למה שיש לנו.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: לקראת עונת החתונות עולה השאלה שוב בבית. יש לי בנות בוגרות המבקשות להשתתף בחתונות של חברות. לעיתים מדובר בנסיעות מחוץ לעיר. כיצד עלי לנהוג?

תשובה: יש בתי ספר שקבעו כללים, ואם כך הרבה יותר קל להורים להיצמד לתקנון, וגם להתעקש על כך. אם זה לא המצב, זה מורכב יותר. מצד אחד - יש דברים שההיגיון הבריא אומר שאסור לאפשר את זה. ומצד שני - זה מקובל בחברה, ומי שנוהג אחרת הופך את הילדים שלו לחריגים. (אצל ילדים מתבגרים נושא החברה תופס מקום מרכזי בחיים, והפגיעה היא קשה) חשוב לבדוק את המצב האמיתי בכיתה. אם יש יותר משני שלישים שנוהגים כך, אין לנו ברירה אלא לקבל את הגזירה, גם כשזה לא הגיוני. כמובן, שנעשה הכול על מנת שהנסיעות יהיו בטוחות עבורן.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

כיצד לסגור מעגלים פתוחים

אנחנו שומעים את זה ממילא. ההוא יכל להסביר במשך עשר דקות למה הוא מתקשה לסלוח, ואנחנו שמענו - משום מה - שלמרות הקושי הגדול הוא סולח. הבנה פסיכודרמטית אומרת, שאנשים מחזיקים בפנים המון קולות, חלקם מודעים וחלקם חבויים. ככל שאנשים מצליחים לתת ביטוי למגוון הקולות שיש להם בפנים, זה מניח את דעתם.

לדוגמא:

יש קולות מופנמים של אבא מאשים: "אתה לא בסדר! אתה לא מתנהג כמו שצריך! אתה מאכזב אותי". לעומת זה, יש קולות של אבא גאה: "יש לי המון נחת ממך! אתה הילד המופלא שלי".

ומה שקורה לפעמים לאנשים, זה שהקול של אבא המאשים נוכח בקידמת המוח, והקול של אבא הגאה שוכן בירכתיים.

בן כזה ירדוף אחרי אבא, כדי לשמוע אותו מביע בפה מלא שהוא מרוצה ממנו, בזמן שהמילים הללו נחות אצל הבן בפנים, והוא רק צריך לשלוף אותן החוצה.

לעיתים, אבא כבר לא בין החיים, אבא במצב בריאותי רעוע, ואין מציאות לשמוע ממנו את המילים הללו.

בעבודת "פסיכודרמא" אנחנו לא זקוקים לאבא האמיתי, אלא אפשר להביא את האבא שנמצא כבר בפנים, לתת לו כסא, ולתת לו להשמיע את המילים שהבן כל כך חפץ לשמוע. והפלא הוא - התוצאה היא אותה תוצאה. היא פשוטה בהרבה לביצוע.

כנ"ל גם לגבי קרובים וחברים, שלעיתים קשה לפתוח איתם שיחה, ואז אנחנו יכולים לעזור לעצמינו באופן אחר.

*

ובחזרה לחבריו של מושי ז"ל. בעבודה פסיכודרמטית, ניתן היה 'להחיות את הקול של מושי'. שמנו עבורו כסא. החברים התבקשו לדבר אליו. השיחות היו מטלטלות. הרבה בכי. "מושי, אני מרגיש אשם, שלא עזרנו לך מספיק" / "מושי, אני חייב לדעת למה לא נזהרת בדרך?" כל אחד בתורו התבקש לעבור למקום של מושי ז"ל, ולהגיב לעצמו.

בהתחלה זה היה מוזר. משיכות הכתף אמרו: "אין לי מושג מה מושי עונה". ובכל זאת עשינו את זה. מושי 'ירד לעולם' כדי להגיב לכל אחד. הרגיע. הבהיר את עצמו. מחל וסולח. ובעיקר - התוצאה הסופית: המון הקלה.

*

אני רוצה להזכיר שוב: בתקופה זו מתקיימת ההרשמה לקבוצת פסיכודרמא בירושלים, שאמורה להיפתח מיד אחרי סוכות בעז"ה.

זו קבוצה שאני מנחה בס"ד כבר שמונה שנים, וכל שנה היא נפתחת מחדש עבור נרשמים חדשים. הקבוצה מיועדת לאנשים איכותיים, בעלי מודעות רגשית, שמעוניינים להתקדם בשלל תחומי החיים. גם כאלו שעוסקים בתפקידים של השפעה (חינוך, טיפול, וכדו') ומבקשים לשפר דרמטית את יכולותיהם.

אחרי ההרשמה והבדיקה הראשונית בטלפון, מתקיימת סידרת פגישות היכרות אישיות, כדי לתאם ציפיות, ולוודא את התועלת שניתן להשיג בקבוצה.

לבדיקה ראשונית נא לפנות לכתובת ysh05276@gmail.com

בשבוע שעבר כתבנו על אבא שמרגיש חסימה מול הילד, קיבלתי עשרות תגובות של שיתופים אמיצים. אצטט כמה מהן בתמצות.

"רבותי עם אחותי קשות לפני כעשור. אחר כך נהיה 'ברוגז'. אחרי תקופה הופשרו היחסים. אך על המריבה לא דיברנו מילה. היא תקועה לי בגרון".

"כשהייתי בישיבה פגעתי בחבר. פעם בכמה חודשים אנחנו נתקלים אצל הרבי שליט"א. אני מתעלם ממנו כאילו הוא אוויר. והאוויר הזה מטריד אותי בכל התפילות והטישים".

"היתה לי שיחה קשה עם אמא שלי בבית החולים. למחרת הוזמנו לומר איתה 'שמע ישראל'. השיחה נגדעה בעיצומה".

*

קבוצת חברים מבית שמע, שהיתה נפגשת בקביעות מדי שבוע, התבשרה בטרדיה נוראית. אחד מהחברים נהרג בתאונת דרכים ל"ע.

כל המילים הקשות נאמרו על מקרים כאלו. המומים, מזועזעים, מטולטלים. ובעיקר, תקועים בין שמים וארץ.

הוזמנתי אליהם למפגש ביום השלושים. הזעקה היתה באוויר. "מושי (שם בדוי) נעדר מהמפגש. הנה זה המקום שלו!" - הצביעו ודמעו.

הם בעלי מודעות רגשית ויכולת ביטוי גבוהה, דיברו על הכול, אך במעורב.

הטרדיה היא בלתי נתפסת, ובכל זאת מה שהכי מטריד אותם זו האמירה "נתקענו באמצע". אלו עניינים רגשיים שנותרו פתוחים, שיחה שלא התקיימה, פצע שלא נרפא, צורך שלא קיבל מענה.

אחד אומר: "יומיים לפני זה פגעתי בו, חשבתי לאחר מכן להתנצל, ואז..." (בכי שקט)

השני אומר: "במצלמות האבטחה רואים שנסע במהירות מטורפת. הוא לא השאיר שום הסבר".

השלישי אומר: "הוא שיתף שבתקופה האחרונה קשה לו, אולי היה צריך עזרה מאיננו?"

הרביעי אומר: "לא מזמן התכתבנו במייל, זה היה דיון ארוך, הכנתי לו תשובה. אחרי הפטירה, מצאתי את המייל ב'טיטוט'..."

משאלה גדולה ריחפה באוויר. הלוואי יבוא אלישע הנביא שבדורנו, יקים את המת על רגליו למשך שעה. כל אחד יסיים איתו את העניינים הפתוחים, ואחר כך יעצום עיניו שוב.

*

חשוב להבין משהו. הנחת היסוד היא, שאנחנו צריכים כאן את מושי, שישמע את השאלות, את ההסברים, שיענה, שיתנצל בפניו, שהוא יתנצל.

אנחנו צריכים את מושי ז"ל בכל מקרה, והלוואי תחיית המתים בקרוב. אך כרגע כאן מול החברים, אנחנו לא צריכים את מושי באמת. אנשים לא תמיד צריכים את האנשים מבחוץ כדי לדבר איתם. פעמים רבות הם מדברים עם עצמם.

הנה כמה דוגמאות:

הילד התקשר מהמכולת: "אז כמה חלב צריך?". 'שישה' - אמרנו לו. הוא שמע 'שלושה'. ברור שהוא שמע את מה שרצה לשמוע. הוא יכל גם לשאול ולענות בעצמו. ביקשנו סליחה ממישהו, וייחלנו לשמוע "מחול לך",

לקוּטִים וספורים נפלאים

פרשת בהעלותך

אני לא אהיה עגלון ולא חייט או סנדלר, אני אהיה תלמיד חכם.

עוד יומיים חג הפסח... מאירק'ה סופר את השניות ואת הדקות ואת הימים הספורים שעוד נותרו...

תהיה סבלן מאירק'ה שלי - אמרה אימא - ותכין דרשה קצרה להקביל את פני המלמד שלך.

מאיר הקטן הכין מדרש חז"ל ממסכת עבודה זרה על היום שבו הקב"ה יאחז ספר תורה בחיקו ויודיע לאומות העולם שמי שעסק בתורה יבוא ויקבל את שכרו.

אני רוצה להיות - יאמר מאירק'ה למלמד - מאילו שיקבלו שכר על עיסוקם בתורה ולא מאותם שעסקו

בבניית גשרים

ומרחצאות...

המלמד בוודאי יצבוט את

לחיי, הרהר לעצמו...

והנה הגיע הבוקר

המיוחד שלאחר חג

הפסח,

בני הבית מחכים ומחכים

והמלמד לא מגיע...

עברו שעות הצהריים

והגיע הערב אך אין סימן

לבואו של המלמד.

עוד יום חלף וגם בו

המלמד לא מגיע.

מתחיל מאירק'ה

להתרגל לכך שהמלמד

לא הגיע, הוא ילד,

וכאשר ילד לא לומד הוא

משתובב, מטפס על

עצים, עוזר לשואב המים

ומעביר את הזמן...

הוא חוזר הביתה והנה

הוא רואה את אימא בצד

המטבח עומדת ובוכה...

ליבו הקטן נרעד, הוא מעולם לא ראה את אמו בוכה כך.

מאירק'ה אור אומץ, הוא ניגש לאימא ושואל אימא למה

את בוכה?

אני בוכה מאירק'ה שלי, כי המלמד שלך מתמהמה, כבר

יומיים שהוא מאחר... אולי הוא חזר בו? מי יודע?

"אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (ח, א)

המנורה רומזת לחכמת התורה הקדושה כמו שנאמר 'הרוצה להחכים ידרים', והמנורה היתה בדרום.

יש הרומזים ששבעת הקנים רומזים לשבעים ימי שנות האדם בעולם, ובאה התורה להורות לאדם שלא יאבד יום אחד מחייו ללא עיסוק ולימוד בתורה הקדושה.

בעיירה שאץ המושלגת

לא היה מלמד אחד, מי

שרצה מלמד לבנו היה

צריך לשכור מלמד פרטי

שיגיע במיוחד ולשלם

מכיסו הון רב.

הוריו של מאירק'ה בן

השבע היו עניים

והזאטוט הקטן כל כך

רוצה ללמוד תורה, כל

כך שואף לגדולות...

מה עשו הוריו? הם מכרו

את כל חפציהם

המעטים, כולל

התכשיטים וחסכו

פרוטה לפרוטה כדי

לאגור סכום נכבד

שיספיק למימון מלמד

שיבטיח את עתידו של

בנם.

עיניו של מאירק'ה הקטן

זרחו מאושר כאשר בוקר

אחד אמר לו אביו: 'בני

היקר, יש לי בשורה

משמחת, מיד אחרי חג הפסח, יגיע לעיירה אי"ה מלמד

מהטובים ביותר באירופה ששכרנו עבורך.

מאירק'ה קפץ והרעיף על אביו חיבוק ונשיקות...

הוא יצא אל השלג והחל להעיף כדורים לבנבנים ליער.

כמה טוב לי - הוא צהל - אני מתחיל ללמוד תורה,

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

אבל אימא, את בעצמך אמרת שהדרכים מושלגות ויש עיכובים לא צפויים, אני בטוח שמחר הוא יבוא. נכון מאירק'ה שלי, אני מקווה ומאמינה שמחר הוא יבוא, אבל מה עם התורה שלא למדת היום? את התורה של היום לא תוכל להשלים מחר ועל זה אני בוכה... מאירק'ה ירד מעל ערימת העצים, הוא נכנס לחדרו והרגיש איך המילים והדמעות של אימא מחבקות אותו חזק חזק, צורבות את ליבו כ'מכוות אש' וזועקות אליו, מאירק'ה! מה יהא על התורה של היום? מאירק'ה הקטן גדל ולימים הפך לרבי מאיר שפירא - ראש ישיבת חכמי לובלין. המילים של אימא היוו כמנוע לייסוד המפעל האדיר 'לימוד הדף היומי' בו זוכים להשתתף רבבות עמך בית ישראל.

עם הבחור לארץ ישראל, ולשאל את הסטייפלר! נואו פרובלם, אני מממן את כרטיסי הטיסה! 'אומר ועושה'. נחתו בארץ והתפללו אצל הכותל המערבי, נסעו לבני ברק ונכנסו אל הסטייפלר. הרב פרידמן כתב שמאז החל הבחור ללמוד גמרא עברו יותר מחמש שנים ואינו רואה סימן ברכה בלימודו, אינו משתתף בשיעורים ואינו לומד עם חבריו, אולי ראוי שיצא לשוק החיים. קרא הסטייפלר פעם, ופעמיים, והשנים עוקבים אחריו בלב הולם. הניח את הפתקה, ופנה אל הבחור: אתה לומד בישיבה?! כן.

ומה אתה לומד? גמרא?! לא. אינו מבין גמרא. משנה?! לא, גם משנה אינו מבין.

הסטייפלר ממשיך

בנועם: אז מה אתה לומד? הלכה, קיצור שלחן ערוך, חיי אדם.

ואת זה אתה מבין?

כן, לא הכל, אז הוא שואל וחוזר הרבה, כדי לזכור, ומשרטט טבלאות, חבל שלא הביא איתו.

הסטייפלר פנה אל הרב פרידמן: אתם ראש הישיבה? נענה בחיוב.

נו, שתצליחו. כי אם אני הייתי ראש הישיבה,

ואתם המגיד שיעור, הייתי מפטר אתכם! -

איך מתיאשים מתלמיד שמתעלה בהתמדה מיום ליום,

בכל יום לומד הלכה חדשה, ממש: כל

השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא, שנאמר

הליכות עולם לו! האם זה נקרא שאינו רואה

סימן ברכה בלימודו?! "... ואין הדברים אמורים רק

לגבי בחור מוגבל זה - הדברים אמורים לגבי כל אחד ואחד!

ולמעשה, השקפתו זו של הסטייפלר היא גמרא ערוכה!

הכל יודעים אותה, אלא שלא הכל מעיינים בה ומפיקים לקחה - ששנינו (עירובין נד, ב) שהיה לרבי פרידא

תלמיד, שהיה מלמדו [כל דבר, לפני שידעו (רש"י)] ארבע מאות פעמים, וידע.

יום אחד נדרש רבי פרידא לדבר מצוה. [הודיע לתלמיד שיתכן ויקראוהו באמצע הלימוד. ברם, לא קראוהו.]

לימדו [ארבע מאות פעם] ולא ידע.

כְּשֶׁעָמַד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִכְרִיז 'אֲנִי הַשֵּׁם אֱלֹקֶיךָ' - מִיָּד פָּרְחָה נִשְׁמָתָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

כִּי אֵי אִפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה - מִבְּלִי שְׁאֵנָחֵנוּ 'מֵתִים'!

אֵין הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת - אֶלָּא בְּמִי שְׁמִמִּית עֲצָמוֹ עָלֶיהָ! כָּל אֶחָד מֵאַתָּנוּ 'מֵת' לִפְעָמִים, כְּשֶׁדִּבְרִים שְׁהִינּוּ בְּטוּחִים שֶׁהֵם אֵלֶּה שְׁנוֹתָנִים לָנוּ חַיִּים - נִלְקָחִים מֵאַתָּנוּ.

יִשְׁנֵם כָּאֵלוּ, שְׁעִבּוּרֵם הַכֶּסֶף - זֶה מָה שְׁמַחֲיָה אוֹתָם. אַחֲרֵים בְּטוּחִים שֶׁהִמְשִׁפְחָה הַיְצִיבָה - הִיא מְקוֹר הַחַיִּים שֶׁלָּהֶם.

יֵשׁ שְׂרֹאִים דּוֹקָא בְּמַעֲמַד, בְּמִשְׁרָה, בְּרָכָב הַיְקָרְתִּי, אֶת הַמְשָׁמְעוֹת בְּחַיִּים...

וְאִז, קוֹרָה מָה שְׁקוֹרָה, וְהַ'חַיִּים' הָאֵלֶּה נִלְקָחִים מִמֶּנּוּ...

בְּאוֹתָם רְגָעִים, הָאֶדָם בְּטוּחַ שֶׁהוּא 'מֵת', שֶׁהִטָּעַם בְּחַיּוֹ אֶבֶד...

אֲבָל אִם הוּא רַק מוֹכֵן לְהִמָּתֵן בְּסִבְלָנוֹת, וְלֹא לְקַפֵּץ לְמִסְקָנוֹת, אִם הוּא רַק מוֹכֵן לְשֵׁתֵק, וְלִקְבֹּל אֶת הַתְּהִלָּה הָאֱלֹקִית שֶׁמִּתְרַחֵשׁ כָּאֵן, אִזִּי לֹא רַק שֶׁהוּא

יְקַבֵּל חַיִּים חֲדָשִׁים וּמְשָׁמְעוֹתִים יוֹתֵר - הוּא גַם זוֹכֵה לְגִלּוֹת בְּעוֹלָם 'תּוֹרָה' חֲדָשָׁה שֶׁלֹּא הִיָּתָה לִפְנֵי כֵּן!

"זאת אשר ללוויים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבא לצבוא צבא בעבודת אהל מועד" (ח, כד)

כתב רש"י: במקום אחר אומר: מבן שלשים שנה, הא כיצד, מבן עשרים וחמש בא ללמוד הלכות עבודה ולומד חמש שנים, ובגיל שלושים עובר.

מכאן לתלמיד שלא ראה סימן יפה במשנתו בחמש שנים, ששוב אינו רואה. (חולין כד, א)

הייתי בלונדון ושוחחתי עם הרב פרידמן, ראש ישיבה בעיר, שסיפר לי את הסיפור הבא.

בין התלמידים היה בחור קשה קליטה, "קשה לשמוע ומהיר לאבד זה חלק רע", דבריו המשנה (אבות ה').

ישב וקלץ, וכלום. אילו היה זה תלמיד אחר היה משלחו מכבר, אבל אביו היה מחשובי תומכי הקהילה. גם אילו היה דורש להושיב בובה ליד הסטנדר, היו מציינים.

מכל מקום, חייב היה להיות שלם עם עצמו, קרא לאב והראהו את דברי הגמרא, שתלמיד שאינו רואה ברכה בלימודו חמש שנים, שוב אינו רואה.

ידע שיש כזו תופעה ובנו הוא דוגמא, ויחליט.

אמר האב: איני איש חינוך, תחליטו אתם.

ענה ראש הישיבה: היודע אתה, אני מוכן לטוס

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשוון תשפ"א

"על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו" (ט, יח)
מעשה בתלמיד חכם נכבד מירושלים, שנסע לחו"ל
לאסוף כסף לישיבתו.

במטוס, פגש בגאון רבי דן סגל, והחלו לשוחח בדברי
תורה, בין הדברים הזכיר, כי זו לו הפעם הראשונה
שהוא נוסע לחו"ל לאסוף תרומות לישיבתו, וסיפר על
החששות המקננים בליבו.

אמר לו: רבי, עצה לי אליך, כשאתה נכנס לגבירים לבקש
מהם תרומה, אל תדבר
אל הגביר, דבר אל
הקב"ה ישירות, הגביר
רק שומע!!!

אותו תלמיד חכם עשה
כדבריו, ואכן ראה ברכה
מיוחדת, ובכל כתובת
קיבל סכום יפה מאד.

במהלך שהותו בחו"ל
הגיע לאחד העשירים,
שבשעה שנתנו לו בארץ
את כתובתו, אמרו לו כי
העשיר הזה תמיד דורש
בשלומך ובשלום
משפחתך.

סיפר אותו תלמיד חכם:
הפעם הרגשתי אני בא
בזכות עצמי, אני אדבר
אליו כחבר... נכנסתי
לביתו של אותו גביר ואכן
כיבד אותי כראוי, ושאל
בשלומי, ומה מעשי,
ואמר כי מאוד היה רוצה
להשתתף ולזכות
בהחזקת הישיבה.

הרגשתי סוף סוף שיש לי
עם מי לדבר... ודיברתי
אליו כחבר שיעזור לי.

כשסיימנו, הלה הוציא
מכיסו שטר של... חמש
דולר ונתן לי.

"ויצק העם אל משה

ויתפלל משה אל ה' ותשקע האש" (יא, ב)

וברש"י, שקעה במקומה בארץ, שאילו היתה חוזרת
לאחת הרוחות, היתה מקפלת ושורפת תחתיה כל אותו
הרוח.

מעשה נפלא כשלעצמו, ויפה שבעתיים כשמפיקים ממנו
את לקחו.

בימי מלחמת נפוליאון, כשהקיסר הצרפתי כבש את
אירופה בסערה, הגיעו גודויו לעיר קטנה בפולניה,
קו'ניץ שמה.

שאלו מה אירע, ואמר: מאז שהודעתני שיתכן ותיאלץ
ללכת, הוסחה דעתי. חשבתי שהנה אתה קם והולך
ונוטשני באמצע.

אמר לו: נוחא. עתה התרכז ואלמדך. לימדו ארבע מאות
פעמים נוספות. יצאה בת קול ואמרה לרבי פרידא: רצונך
שיוסיפו על ימך ארבע מאות שנה, או לזכות כל דורך
לעולם הבא.

העדיף לזכות דורו לעולם הבא, ואמר הקדוש ברוך הוא:
תנו לו זו זו.

וידועים דברי הגאון רבי
חיים שמולאביץ' זצ"ל,
שהכל מתפעלים מרבי
פרידא, ואילו הוא
מתפעל מהתלמיד: איזה
כח רצון, איזה דביקות
במשימה, ללמוד כל דבר
ודבר ארבע מאות פעם!
כיון שכך, שאלו את מרן
הגאון רבי חיים קנייבסקי
זי"ע: מדוע לא זכה
התלמיד לשכר זה?
וענה, שמצד התלמיד אין
זו רבותא, שהלא חייב
הוא ללמוד תורה, ואם
אינו מבין אלא בארבע
מאות פעמים, מחובתו
ללמוד כך.

משל למה הדבר דומה,
לאדם שנשרו שיניו. האם
נתפעל ממנו שמרכך את
הלחם וטוחן את המצה
ועמל בבישול דייסה,
הלא אין לו ברירה!
להתפעל, צריך מרבי
פרידא שהקדיש לו זמן
רב כל כך - והשאלה,
מדוע קיבל רבי פרידא
את שכרו רק אז?
והתשובה, שבאותו יום
לימד שמונה מאות פעם,
אם כן, ראוי שיעניקו לו
שמונה מאות שנות חיים!

מוכח מכך, שעל ארבע מאות הפעמים הראשונות אין
מקבלים שכר, שכן חיוב הן: "ושננתם לבניך" אלו
התלמידים (רש"י דברים ו) ושכר מצוה בהאי עלמא
ליכא, אבל על מה שעושה יותר מחיובו מקבל שכר גם
בעולם הזה (בבא קמא ט, ב) וארבע מאות הפעמים
הנוספות עקב פיזור דעתו של התלמיד היו יותר מחיובו,
וקיבל עליהן שכר.

(והגדת)

הגוף שאתו נולדנו - הוא לא אותו גוף שמקיף
אותנו עכשיו.

בכל שנה, מתים אלפי תאים בגוף - ובמקומם
נבראים תאים חדשים ובריאם.

במשך השנים, גוף האדם מתחלף בשלמותו
כמה וכמה פעמים, מבלי שנרגיש.

אבל לפעמים קורה שהתאים החדשים ממהרים
להוצר - בזמן שהישנים עדין לא 'מתו'.

כך קורה, שהתאים החדשים מתחילים להצטרב
מעל הישנים, והגוף נכנס למסלול לא בריא,

שמכר יותר בשם 'המחלה הנוראה' לא עלינו...

הרה"צ ר' אשר פריינד זי"ע הסביר, שהמחלה הזו,
כמו כל מחלה גופנית, נובעת מסגנון החיים
שהנפש מסגלת לעצמה.

כשהאדם לא מוכן לשחרר את האחיזות הישנות
שלו, ורוצה בד בבד גם לתפס השגים חדשים,

כשהוא לא מוכן 'למות' לפעמים - הגוף לומד
שאסור 'למות'! שחיבים להחזיק בכל מה

שהשגנו עד היום - ולהמשיך ליצר עוד ועוד!

אבל כשהאדם לומד לשחרר, לוותר על התפיסות
שלו, למחוק ולשכח ולא להחזיק בתוכו את

ההשגים שלו, כשהאדם מוכן לבטל את עצמו -
הוא יכול להביא לרפואה שלמה, בכח הבטול

הזה!

כל מה שצריך - זה להסכים 'למות' קצת!

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

באחד הימים פרצה במקום שריפה.

וזה דבר השריפות, שהיו מכלות כפרים ועיירות לעיתים תכופות, הבתים עשויים היו עץ, והגגות מחופים קש,

ובכל בקתה תנור, אותו הסיקו בימות הגשמים, להחזיק מעמד בקור הנורא ולבישול ואפיה, ולכל תנור ארובה, לנקז את העשן הרב.

די היה בהתלהטות האש ובכמה גיצים שיצאו מאחת הארובות, כדי שגג הקש יתלקח, הבקתה תעלה באש, הרוח תסיט אותה לבקתה הבאה, ורחוב שלם יהיה לאדי פחמים.

דא עקא, שכאשר היתה פורצת שריפה, לא היו ברזי שריפות בנמצא, לא היו כלל ברזים בנמצא.

הייתה באר שכונתית, בה שאבו מים בדליים, וכשהייתה פורצת שריפה, היו הכל רצים בדליים חצי מלאים, שהיו ככוסיות ננסים מול עמוד האש הרועם, הכובש בקתה אחר בקתה ללא רחם...

לאושרם של תושבי קו'ניץ שהה בעירם חייל הכיבוש, ומפקדו ראה עצמו מחוייב לשלום נתיניו ורכושם. מיד הזעיק את חייליו החסונים והורה להם לשאוב מים ולהעבירם בשרשרת למקום השריפה המשתוללת, פעולה שהיה בה משום הבעת רצון טוב יותר מאשר תועלת...

בקו'ניץ פעל באותם ימים איש אלוקים קדוש, המגיד מקו'ניץ זצ"ל, שר התורה ועמוד העבודה,

גאון בנגלה ובנסתר, חלש וידוע חולי מנעוריו,

שכאשר הגיע לעבודת הבורא היה מתגבר כארי, ללא מליצה.

כאשר השריפה השתוללה, והייתה סכנה שתכלה את כל

העיר, ביקש המגיד הקדוש שישאווהו אל מקום השריפה. עשו כן, נשאוהו ממיטתו והושיבוהו על כיסא, הביאוהו

למקום השריפה, בו עמלו החיילים לשווא, העמידו את הכיסא לארץ, והמגיד הקדוש הביט באש - וראה זה פלא, היא התערבלה לפתע, התכנסה במקומה והחלה לדעוך.

תוך רגע קט שקעה האש. נפעם ונרגש הודה הגנרל לרב הקדוש, איש הפלא.

לא עבר זמן רב, והגדוד הצטווה להמשיך במסעו לתוככי רוסיה, שם ספג הצבא הצרפתי את מפלתו הניצחת ונמלט בעור שניו מערבה, נסוג מרוסיה ומפולין, ושב לצרפת דרך גרמניה.

שם, בגרמניה, הודיעו לגנרל ששריפה פרצה בעיר, יואיל לשלח את חיילי הגדוד לעזור בפעולות הכיבוש.

אין צורך בכך, אמר הגנרל, מיהר למקום השריפה והורה להביא בפניו את הרב המקומי.

הרב הובא, רב "מתקדם", זקנקו קצוץ ומטופח, עניבתו מסמרת למקומה בסיכת פנינה, וכנפות מעילו מתנפנפות ברוח.

התייצב לפני הגנרל, וזה הורה בשרביטו על האש המשתוללת.

כבודו הוא הרב המקומי? שאל הגנרל. אכן כך, השיב הרב. אם כן, יואיל נא לכבות את השריפה! פקד הגנרל.

איך, כיצד?! תמה הרב. מה פירוש איך? יביט כבודו באש, ותשקע!

הרב היה המום. לא הבין. איני יכול! הצטדק.

אם כן, אינך רב! מתחזה אתה, הרעים הגנרל, ובו במקום הדיחו ממשרתו והורה להלקותו חמישים מלקות... (מעין השבוע)

הָאֶסוֹן הַכִּי גָדוֹל לְעַם הַיְּהוּדִי הַתְּרַחֵשׁ דּוֹקָא בְּאוֹתָם שְׁלוֹשָׁה יָמִים בָּהֶם הִכְתָּה מִצָּרִים בְּחֻשָּׁךְ מִקְפִּיא.

שְׁמוֹנִים אַחֲזוּ מַעַם יִשְׂרָאֵל אֲבָד אֶת חַיָּיו תוֹךְ שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם שָׁעוֹת!

אִיךָ זֶה קָרָה? וְלָמָּה זָכוּ עֲשָׂרִים הָאַחֲזוּיִם הַנוֹתָרִים לְהִנָּצֵל?

כָּתַב בְּעַל הַנְּתִיבוֹת שְׁלוֹם (אֲגַדַּת אֲמָרִים בַּפָּרָשָׁה "בֹּא") "יֵשׁ לְמַעַלָּה אֹר שֶׁהוּא כָּל כֶּךָ גָּדוֹל, שְׁמִי שְׂאִינוּ יָכוֹל לְקַבֵּלוֹ, בְּשִׁבְלֵי הָאֹר הַזֶּה עֲצָמוֹ הוּא חֻשָּׁךְ... עֲבוּר הַמִּצָּרִי הָאֹר הָרוֹחֲנִי הוּא יְסוּרִים קָשִׁים, לְעֻמַּת זֹאת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִזָּה זֶה אֹר גָּדוֹל וּמְחַדָּשׁ." עכ"ל.

כְּלוּמֹר, מִכַּת חֻשָּׁךְ הִיָּתָה דּוֹקָא עֲצָמָה אֲדִירָה שֶׁל אֹר אֱלֹקִי שֶׁהִתְגַּלָּה בְּתוֹךְ שְׁטַח מִצָּרִים...

זֶה הִזָּה אֹר מְסֻנָּר, כָּל מָה שִׁיּוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הִכִּירוּ עַד אַז - אֲבָד אֶת הַמִּשְׁמָעוֹת מוֹל הַגְּלוּי הַזֶּה.

בְּנֵי אָנוּשׁ אֵינָם מְסַגְּלִים לְהַכִּיל אֹר כְּזֶה, וְלִכְן, הַמִּצָּרִים - קָפְאוּ עַל מְקוֹמָם וְהָכּוּ בְּסֻנּוֹרִים. אֲמָנָם לֹא מָתוּ, אֲבָל הֵם גַּם לֹא יָכְלוּ לְזוּז מְעַצְמַת הַגְּלוּי.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְעֻמַּת זֹאת, הִתְחַלְקוּ לִשְׁתֵּי מַחֲנוֹת: רַב הָעַם - לֹא הִזָּה מְסַגֵּל לְהַכִּיל אֶת הַקָּפְאוֹן הַזֶּה!

הֵם הָיוּ רְגִילִים לַעֲשׂוֹת, הֵם הָיוּ רְגִילִים לְהִתְנַהֵל בְּתוֹךְ עוֹלָם מוֹכֵן, וּפְתָאוּם - אֹר אֱלֹקִי שֶׁמִּשְׁבֵּשׁ אֶת כָּל מָה שֶׁהִזָּה בְּרוּר עַד לְאוֹתוֹ רֵגַע...

הֵם לֹא יָכְלוּ לְעַמֵּד בְּחֹסֶר הָאוֹנִים הַזֶּה - וּפָשׁוּט מָתוּ.

אֲבָל הָיוּ כְּאֵלוּ, חֲמִישִׁית מֵהָעַם, שֶׁהִבִּינוּ שְׁדוֹקָא כְּעַת, כְּשֶׁהִכֵּל קְפוּא וּמְסֻנָּר וְלֹא בְּרוּר, כְּשֶׁהִחֻשָּׁךְ מִכְסָּה אֶרֶץ, כְּשֶׁהֵם מְגַלִּים שֶׁהֵם לֹא יָכוּלִים -

דּוֹקָא כְּעַת יֵשׁ כָּאֵן גְּלוּי אֱלֹקִי אֲדִיר, וְכָל מָה שֶׁהֵם צָרִיכִים - זֶה רַק סִבְלָנוֹת לְתַהֲלִיךְ!

הֵם, לֹא רַק שֶׁלֹּא מָתוּ מֵהַגְּלוּי - הֵם גַּם הִפְכוּ אֶת זֶה לְאוֹר אֲדִיר בְּמוֹשְׁבוֹתָם!

(נִקְדוֹת שֶׁל אֹר - סְפִינָקָא)

א גוֹט שַׁבַּת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לכוונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת בהעלותך - תפסיק להתלונן

"וַיְהִי הָעַם כְּמִתְאַנְּנִים רַע בְּאַזְנֵי ה'
(במדבר י"א, א')

ובצל מכיוון שזה לא טוב למניקות! עלינו להפנים ולהבין שכל מה שבורא עולם עושה איתנו הוא לטובתנו ולתועלתנו.

השבוע פגשתי את אחד המשגיחים שלי. אני שואל אותו: "למה אתה נראה עייף?". הוא אומר לי: "הרב, כשהיו לך ילדים קטנים בבית הייתם קמים אליהם עד גיל חצי שנה אולי קצת יותר. אני ואשתי קמים לילדה עד היום! והיא בגיל חמש מכיוון שהיא סובלת מפיגור מסויים".

כמה אנחנו לא יודעים להודות! גם אותם הורים שמתמודדים עם קשיים, צריך לחזק את האמונה על אף הקושי- שכל מה שבורא עולם עושה- הכל לטובה.

מהר"ל כותב בנתיבות עולם (שער אהבת ה' פ"א): "כאשר בא דבר מה על האדם שהוא נראה רע והוא בוטח בה' יתברך, מהפך אותה לטובה מצד הביטחון בו יתברך".

מן החפץ חיים זצ"ל היה רגיל לומר: "אם אדם מקבל גזירת השם יתברך ומאמין באמונה שלימה דכל דעביד רחמנא לטב עביד, אז זוכה לראות הטוב בחוש והבא לטהר מסייעין אותו".

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
ראש בד"ץ 'כשרות בישראל'

שבת שלום

שבת	כנסת לבית	צאת לבית	רבני חסד
י"ג	19:09	20:21	21:18
י"ד	19:28	20:21	21:16
ט"ו	19:32	20:24	21:19
ט"ז	19:28	20:21	21:15

כתוב בפרשה (במדבר י"א): "וַיְהִי הָעַם כְּמִתְאַנְּנִים רַע בְּאַזְנֵי ה' וַיִּשְׁמַע ה' וַיַּחַר אַפּוֹ וַיִּתְּבַּעַר בָּם אֵשׁ ה'... וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת הָעַם בֹּכָה לְמִשְׁפַּחְתּוֹ אִישׁ לִפְתָּח אָהֳלוֹ וַיַּחַר אַף ה' מְאֹד".

מדוע בורא עולם כועס על עם ישראל? לאחר ש' עשה כל כך הרבה חסדים: היכה את המצרים מכות גדולות. היכה את בכורי מצרים. הוציא את עם ישראל ממקום שחז"ל אומרים עליו כי מעולם לא ברח עבד משם.

קרע להם את ים סוף והטביע את המצרים. נתן להם את ביזת מצרים. הגמרא (בכורות ה', ב') מספרת על העושר שעם ישראל אספו בביזת הים: "אין לך כל אחד ואחד מישראל שלא היו עימו תשעים חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה של מצרים".

רש"י הקדוש כותב שעם ישראל היו מוקפים בשבעה עננים כאשר הם הלכו במדבר. המן היה יורד ונבלע באיברים ובארה של מרים היתה הולכת איתם.

הבגדים היו גדלים איתם והרגליים שלהם למרות שהלכו במדבר לא התנפחו. כמו שנאמר: "שְׁמִלְתָּךְ לֹא בִלְתָּה מַעְלֶיךָ וְרִגְלְךָ לֹא בִצְקָה זֶה אֲרַבְעִים שָׁנָה" (דברים ח', ד')

למרות כל הניסים והנפלאות שבורא עולם עשה להם הם מתלוננים: "נַפְשֵׁנוּ יִבְשֶׁה אֵין כֹּל" (במדבר י"א, ו'). חסר להם שום ובצל! בורא עולם נותן לנו הרבה דברים טובים ועושה איתנו חסדים ואנחנו מתמקדים במה שחסר ומתלוננים.

יתר על כן, הסיבה שבורא עולם לא נתן שום

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלוהי ניזירי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רון אברהם וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה
נעם יצחק בן רחל ברכה
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
שלמה ודנה דוד וב"ב
י.מ.ש כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה נינט
אילן בן ג'ולייט
אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה
טליה עדן אסתר בת שולמית
שירי ימנה בת שולמית
שושנה שירה בת סילביה
אברהם גורג'י בן דליה אפרת
סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
אילנה בת רוחמה
סיון בת אסתר
דניאל בן שרה
נעמה בת יפה
אסף בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
ימנה ניזירי בת סטה-
מרדכי ניזירי בן פרח-
סימי בת סוליקה
אורן בן אסתר
נעם יצחק בן רחל ברכה
שירה שילת בת אורי
לביא ישראל בן תמר חיה
מוריה בת רחל ברכה
יהודה אריה בן רחל ברכה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
משה בן נדימה
רפאל משה בן רחל
רחל ברכה בת פדילה דליה
רונת בת סבריה
רפאל אבידן בן תקווה
בנימין בן ברכה
נעימה בת שרה
נעם אלימלך בן אושרית-
לימור בת פרידה
מאיה בת עדי
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת

אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - בשר וחלב - חלק ז'

לחם שהיה מונח בארוחה בשרית האם מותר לאכול ממנו בארוחה חלבית?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי ראש בד"ץ 'כשרות בישראל', מתוך ספרו 'הכשרות למעשה': כיכר לחם המונחת על השולחן בסעודה בשרית, יש להיזהר שלא יגע בה בשר, שמא יאכלו ממנה אחר כך בסעודה חלבית.

שיירי פרוסות שנשארו מארוחה בשרית ולא נזהרו שהלחם לא יגע בתבשילי הבשר, אסור לאכול אותם עם גבינה. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן פט ס"ד). עיין שו"ת אגרות משה (סימן לח).

חלה שלימה או כיכר לחם שעדיין לא נפרסו לפרוסות ונשארו על השולחן באופן שלא נגע בהם בשר, מותר לאכול אותם עם חלב. **מקורות:** בספר בדי השולחן (יו"ד שם אות צא) כתב, כשמציים ילדים שרגילים להתלכלך יותר יש לומר שכל הפת אסורה מדינא.

לחם פרוס שמונח בשקית, אפילו אם היה מונח על השולחן בסעודה בשרית אין לאסור לאכול ממנו בסעודה חלבית וכן להיפך, אבל שיורי פרוסות שכבר הוצאו מהשקית כדי לאכול אותם עם בשר ולא נזהרו בנגיעתם, אסור לאוכלם בסעודה חלבית.

מפה שאכלו עליה בשר ולא ניקו אותה משיורי המאכל, אסור לאכול עליה דברי חלב, שמא ידבק בהם משיירי הבשר. אומנם אם המאכלים היו מונחים בתוך צלחת ולא נגעו במפה, ניתן להפוך את המפה ולהשתמש בצידה השני לסעודה חלבית. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן פט ס"ד). ע"ע בפתחי תשובה (שם סק"ח). יש לציין כאשר המפה ארוכה, מותר לאכול בשר על חלק המפה שלא השתמשו בו לחלב.

בימינו שרגילים לתת את האוכל על גבי צלחת ולא על השולחן ממש ולאחר הסעודה מנקים היטב את השולחן מותר להשתמש באותו שולחן לבשר וחלב גם ללא נתינת מפה. **הערה:** ראה פתחי תשובה (שם סק"ח) ובספר דרכי תשובה (שם אות מח). למרות שפעמים מניחים על גבי השולחן דבר חם, גרע מכלי שני ואינו בולע ומבליע. באופן שלא מנקים היטב ונשאר לאחר הסעודה שיורי גבינה או בשר, יש לאכול על גבי מפה המיוחדת לכך.

שולחן מצופה פורמייקה חלקה, מותר לאכול עליו בשר לאחר גבינה [וכן להיפך] ללא הפסק מפה ובלבד שינקה היטב את השולחן וכן הדין בשולחן שעשוי מ'שיש'.

כל מה ש'ה' עושה הוא לטובה

להלן סיפור המעובד מתוך הביטאון 'קול ברמה'. דברים הנאמרים בשם הרה"ג הרב יצחק זילברשטיין (רבה של רמת אלחנן בבני-ברק) בעריכת הרב משה מיכאל צורן. יש בסיפור זה כדי ללמד אותנו שכל מה שקורה - הוא לטובה. לעיתים רואים זאת מיד ולעיתים לאחר מכן. להלן הסיפור מפי בעל המעשה:

אחד מתושבי רמת אלחנן סיפר דבר מופלא שקרה לו ואפשר ללמוד מכך לקח לכל אירועי החיים: "בוקר אחד ירדתי מביתי כדי לנסוע ברכב לפגישה דחופה שנקבעה לי בירושלים. להפתעתי אני נתקל במכונית החוסמת את יציאתי מהחניה. כל התמרונים שניסיתי לעשות כדי לצאת מכאן ומכאן לא צלחו. גם הצפירות הרבות שעשיתי לא הזעיקו את בעל הרכב".

"בשלב ראשון התרגזתי מאוד על האיש שחסם את דרכי. פשוט וברור שיש מה לכעוס עליו! איך הוא מעז לחנות מול המכונית של השני ולחסום את יציאתו? איך הוא הרשה לעצמו לעשות כך?! איך עושים זאת?! הרי כל אחד יודה שאין מן הראוי לעשות זאת גם לזמן קצר כי אולי בעל הרכב הנחסם צריך לצאת בדחיפות, אבל במקרה שלי הרי ראיתי שהדבר התמשך מאוד. האמת, לא ידעתי את נפשי מרוב כעס".

"אבל לאחר שחלפו כמה דקות, התיישבתי קצת בעצמי", האיש המשיך לספר, "החלטתי ליישם את מאמרי המוסר שלמדתי מילדותי המדברים על חובת האדם לכבש את כעסו. כעבור כמה דקות נרגעתי ואפילו מחלתי בליבי לאדם ההוא. מה שקרה הוא שהפגישה בירושלים נקבעה לשעה 10 בבוקר. אני ירדתי מביתי לכיוון המכונית בשעה 08:45. הנהג שחסם את דרכי לא הגיע עד השעה 09:40".

"בחישוב זריז זה אומר שאם אצא עכשיו לירושלים, אגיע במקרה הטוב בסביבות 10:30. כיוון שכך, התקשרתי לאדם שהייתי צריך להיפגש איתו בירושלים. סיפרתי לו על מה שקרה ושאלתי אותו: 'האם אני אצא עכשיו מבני ברק או שמא איחרתי כבר את הזמן?'. לא תאמינו מה היתה תגובתו של הירושלמי. הוא התחיל להתנצל ולהתנצל. אחרי כל ההתנצלויות הוא מספר ששכח לגמרי מהפגישה, ויצא מירושלים לטבריה, ואם הייתי מגיע לא הייתי פוגש אותו כלל..."

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה - בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnjneEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חתום במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnjneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל" 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל" 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב אהרן כהן זצ"ל

הגאון הרב אהרן כהן זצ"ל - נולד בעיירה גרינבארג הממוקמת בפאתי העיר קובנא בשבת הגדול, י' ניסן ה'תרס"ד (1904). למד בישיבת לומזה בימי מלחמת העולם הראשונה, כאשר נדדה הישיבה לסמיאטיטש, לפרילוקי ולקרמנצ'וג. כשהיה כבן חמש עשרה עבר ללמוד בישיבת 'כנסת ישראל' בסלבודקה, שם למד בחברותא עם הגאון הרב אפרים זאב גרבוז, יחד הם השלימו את לימוד כל מסכתות הש"ס.

נודע בקרב רבני הישיבה ותלמידיה כגדול בתורה וכוונה 'העילוי רבי אהרצ'יק קובנער' (העילוי רבי אהרן מקובנה). ענוותן מופלא. דאג לכל אחד מתלמידיו כבניו. בשנת ה'תרפ"ד (1924) עלה לארץ ישראל יחד עם הראשונים מבני ישיבה סלובודקא שהשתכנה בחברון. בשנת ה'תרצ"ד (1934) נפטר חותנו, הגאון ר' משה מרדכי אפשטיין והוא התחיל למסור שיעורים בישיבת חברון. כעבור זמן התמנה לאחד מראשי הישיבה. נודע בגאונותו וחרפותו המיוחדות. התפרסם גם בעבודת ה' מופלאה. נפטר ב-י"ח בסיון ה'תשכ"א (1961) לאחר מחלה. חי כ-57 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

סבא (מצד האב): ר' יוסף (בצעירותו נודע בשם המתמיד מאישי שוק, כי היה לומד שמונה עשרה שעות ביממה וחבר הגאון ר' אליעזר גורדון מטלז. כיהן כרב ההר הירוק בקובנא ודיין ומו"ץ בבית דינו של הגאון ר' יצחק אלחנן ספקטור). **אביו:** ר' אברהם מרדכי כהן (התקרב לחסידי קווינב. מלמד בת"ת בקובנא, שימש כמוהל מומחה ומל ילדים במסירות נפש, אף תחת השלטון הקומוניסטי). **אמו:** מרת חיה שרה (לבית גרוס). **אחיו:** ר' יוסף כהן, ר' יעקב מאיר כהן. **אחיותיו:** מרת גוטה מלכה כהן הי"ד (נרצחה בשואה), מרת טייבל איטה גולוב, מרת אסנת רזניק, צינא מרים. **מרבתי:** אביו, ר' אברהם מרדכי כהן, ר' מרדכי שמואל קרול, הרב דב מאיר רובמן ור' נתן צבי פינקל (ה'סבא מסלבודקה'). **חברותא:** ר' אפרים זאב גרבוז. **אשתו:** מרת צילה (בת ר' משה מרדכי אפשטיין-נישא ב-י"ד בסיון ה'תרפ"ט 1929). **מספריו:** בית אהרן - על התורה ועל המועדים.

הגאון רבי אליהו שרים סיפר: "דבר מופלא ראיתי במו עיני, הגאון רבי אהרן כהן היה יושב ולומד בבית המדרש של ישיבת חברון עד השעות המאוחרות והיה מדבר בלימוד עם כל התלמידים בענוה יתירה. לישיבה היה מגיע באופן קבוע גאון מופלג אחד שהיה משובש בדעתו. כולם היו משתמטים ממנו. התנהגותו היתה גסה מאוד מחמת חוסר דעתו, אמנם רבינו ברוב חסדו קרבו מאד והיה מדבר עמו בלימוד זמן רב בריתחא דאורייתא.

בכל פעם שהיה רבי אהרן אומר סברה הפוכה ממנו, אותו אחד היה מתנפל עליו בחרפות וגידופים נוראים שאין הנייר סובלם... אומנם רבינו טרח לפייסו ולשכנעו ולהרגיעו שלא יעס. הדברים הגיעו עד כדי כך: פעם אחת רבינו אמר לאותו אחד פירכא לסברתו, **אותו אחד ירק יריקה נמרצת בפרצופו של רבי אהרן - ה' ירחם.**

מה עשה הצדיק? ניגב מיד במטפחתו את היריקה ואמר לו: "למה נפגעת כל כך עד שירקת, לא התכוונתי לפגוע בך, סברתך ישרה, רק רציתי, שתישב לי איך זה יסתדר עם הגמרא שם". כך עמל לפייסו, עד שהניח את דעתו.

עמדת המום והשתוממות. ראיתי מלאך ה' מסתובב בין בני האדם באותו רגע, שראיתי דבר זה, כל כך כאב לי הדבר וקמתי וקרעתי בבגדיי כדן מי שרואה ביזיון אדם גדול. רבי אהרן מזווית עינו הרגיש בזה ובלי שאותו אדם ירגיש פנה אלי ואמר לי: 'מה אתה עושה?! הוא ייפגע אם הוא ישים לב לכך!'. (מעובד מתוך 'יועל אליהו' ו'דעת אליהו')

מסופר שפעם נכנס אליו בחור יתום מתלמידי ישיבתו ובשר לו שזה עתה התארס. לאחר שאיחל לו ברכת מזל טוב, נודע לו כי מצב הבחור דחוק. הצדיק שאל אותו: "האם כבר נתת מתנה לארוסתך?". השיב הלה בשלילה. ר' אהרן אמר לו: "לך לחנות תכשיטים של פלוני. בחר לך שעון זהב ומסור אותו בדחיפות לכלה. לגבי התשלום - אל תדאג, אני כבר אשלם לו". לימים החתן סיפר: "הרגשתי אותה שעה שעדיין יש לי אבא ושהוא דואג לי".

ד"ר קוק היה רופא כירורגי ידוע בירושלים סיפר בהתפעלות על מה שקרה לו עם רבינו. פעם נוצר לרבי אהרן פצע עמוק בכתפו והיו צריכים לנתחו. ברם, רבינו היה אדם חלש, רזה עד מאוד. כולו עור ועצמות. ד"ר קוק חשש מה לעשות בזמן הניתוח, אם ירדים אותו - הרי ישנה סכנה שמרוב חולשה לא יצליח להתעורר מן התרדמה, ואם לא ירדים - הרי שיסבול ייסורים קשים מחמת הניתוח. לאחר שסיפר לו את ספקותיו, רבי אהרן השיב: "אין צורך בהרדמה, אתה רק תאמר לי מתי מתחיל הניתוח והכל יהיה בסדר".

ד"ר קוק סיפר: "אמרתי לו כאשר התחלתי את הניתוח, ניתחתי כל מה שהיה דרוש. אחר כך הוא שאל אותי אם סיימתי. עד היום אני לא יכול להאמין, כיצד בן-אדם מסוגל לעמוד בייסורים כאלה בלי להגיב בכלל. שאלתי אותו איך יכול היה, והוא אמר שחשב בדברי תורה. כל כך היה שקוע בלימוד עד שהיה צריך לשאול אותי האם הניתוח הסתיים!". (מעובד מתוך 'שאל אביך ויגדך')

כאשר רבינו שהה בבני ברק, בבוקר הוא התפלל שחרית בישיבת פוניבז' לצעירים. לקראת ברכת כהנים הוא יצא ליטול את ידיו. אולם רבינו לא הבחין שבאותו פתח שהיתה קבועה בו זכוכית הוא נחבט בראשו וממצחו החל שותת דם. בשל היותו שקוע בתפילה - ומחשבותיו שהיו משוטטות בעולם גבוה הוא לא חש כלל במכה ונכנס דרך פתח אחר. רבינו עלה לברך ברכת כהנים, כאשר סיים וירד מן הדוכן המשגיח הגאון הרב גרוסברד העיר לו שמצחו זב דם. הפצע נחבש מיד. **כאשר רבינו נשאל כיצד וממה נפער החתך במצחו הוא לא ידע להשיב על כך.** (מעובד מתוך 'הכהן גדול מאחיו')

בְּדֶרֶךְ שְׁאָדָם רוּצָה לָלֶכֶת בָּהּ- מוֹלִיכִים

שחרית, מנחה או ערבית.

הוא עוד סיפר ששלוש פעמים עמד לטוס כדי לחתום על עסקאות גדולות, אבל הוא נאלץ לבטל את הטיסה בגלל המניין והפסיד את העסקאות.

בתחילה היה נראה לו, כך סיפר, שמדובר בהפסד גדול, אבל בסופו התברר לו שזה ש'קפץ' על העסקה במקומו וחתם- הוא נפל בסוף והעסקה התבררה כלא כדאית.

התברר לו שמה שהוא שמר על המניין, ולא הלך לעשות את העסקה - זה מה שהציל אותו מהפסד ממון גדול מאוד. פעם אחת הוא סיפר. הוא טס במטוס בארצות הברית. מזג האוויר היה סוער במיוחד. ירד שלג כבד וקור עז שרר ברחובות.

המטוס היה אמור לנחות לפני השקיעה. מה יהיה עם תפילת מנחה? הוא דאג. במטוס היו רק שלושה יהודים. הוא יצר קשר עם מנהל אחת הישיבות שהוא תומך בה וביקש:

"תגיע אתה עם עוד שמונה אברכים לנמל התעופה. אני נוחת לפני השקיעה ורוצה להתפלל אתכם במניין. בתמורה לכך אני אתרום לישיבה אלפיים דולר ולכל אברך שיגיע איתך יקבל מאה דולר!". תפילת מנחה במניין - עולה לו ביוקר רב. מנהל הישיבה התחייב שבעזרת ה' הם יגיעו.

לפתע הוא שמע את הקברניט מכריז ברמקול: "עקב מזג האוויר הסוער אין נחיתות באותה מדינה. אנחנו נאלץ לנחות במדינה אחרת".

שוד ושבר! במקום שהם אמורים לנחות אין בכלל יהודים. האיש התפלל מעמקי ליבו: "ריבונו של עולם! במשך שנתיים אני מבטל טיסות כדי להתפלל במניין. גם עכשיו ניסיתי לארגן מניין וברוך ה' הצלחתי. אבל מה לעשות ששינו את מקום הנחיתה? תעזור לי להתפלל מנחה במניין".

הוא ישב וקרא תהילים. כעבור חצי שעה הוא שומע את הקברניט מכריז: "זה עתה אישרו לנחות במדינה המתוכננת". הוא אמר לעצמו: "נס שלא הודעתי למנהל הישיבה לבטל את המניין".

כשנחת, חיפש את הבחורים אבל לא היה שם אף אחד. הוא התקשר למנהל והלה הודיע לו: "מצטער, עקב השלג הכבד לא היתה לנו כל אפשרות לבוא".

הוא זעק: "אתה לא מבין איזה מאמצים עשיתי כדי להגיע לנמל התעופה להתפלל במניין ובסוף אתם לא מגיעים? מה יהיה?". כעבור דקות ספורות רואה הוא מטוס נוסף שנחת.

היו אלה שני המטוסים היחידים שנחתו. מהמטוס השני יצאה קבוצה שלימה של חסידים שהכריזו: "מנחה! מנחה". ברוך ה' הוא הצטרף איתם למניין!

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך 'נאה דורש/שש באמרתך- הגדה של פסח'. ניתן ללמוד מהסיפור כי בדרך שאדם רוצה ללכת בה- מוליכים אותו. בנוסף ניתן לראות כיצד התורה מגינה ומצילה את האדם גם כלכלית. להלן הסיפור מפי בעל המעשה:

לפני מספר שנים היתה מפולת כלכלית בכל העולם. יהודי גביר גדול בעמיו עמד לפני קריסה מוחלטת של כל עסקיו שהיתה אמורה להביא אותו לפשיטת רגל.

הוא נשא את כפיו לשמיים ואמר: "ריבונו של עולם! מה אעשה? מאין יבוא עזרי?". הוא ניגש לאחד מגדולי ישראל בארצות הברית ואמר לו:

"כבוד הרב, ברוך ה' זכיתי עד עתה להיות תומך בתורה הקדושה. אני תומך במוסדות התורה. אני מבקש מהרב שיתן לי עצה, מה יציל אותי מקריסה כלכלית?"

הרב השיב לו: "קבל על עצמך, לא משנה מה שיהיה תמיד להתפלל במניין". האיש שמע ואמר: "כבוד הרב, זה פשוט בלתי אפשרי עבורי!".

הגביר הסביר: "אני כל היום בטיסות. אני מסתובב בכל מדינות העולם. זה מסובך מאוד עבורי לתפוס תמיד מניין. אני מוכן להשתדל אבל לא לקבל על עצמי התחייבות".

הרב ענה לו: "תראה, אם רק תשתדל להתפלל במניין - גם הקב"ה רק ישתדל לעזור לך. אבל אם תקבל על עצמך להתפלל תמיד במניין ויהי מה - הקב"ה גם הוא יקבל על עצמו לעזור לך ויהי מה".

הגביר החליט החלטה אמיצה: "אני מקבל זאת על עצמי". כבר בשבוע הראשון היה לו ניסיון גדול. היתה לו טיסה שהיה חייב להספיק אותה ובשל כך לא יכול היה להתפלל במניין.

הוא בא לרב וסיפר לו בשיברון לב על התקלה. הרב השיב לו: "אל תתייאש! אדרבה, אם כבר בשבוע הראשון יצר הרע נלחם בך - סימן שהקבלה שלך היא קבלה טובה".

היהודי התעודד וחיזק בליבו את הקבלה: "אני אתפלל במניין ויהי מה! במסירות נפש אקפיד על שמירתה ולא משנה מה אני אאלץ לעשות כדי לעמוד בקבלה זו!".

עברו שלוש שנים. האיש לא רק שעסקיו לא קרסו אלא שהוא ב"ה התעשר עושר אגדי.

העשיר סיפר שכדי לעמוד בהחלטה זו ולדאוג שתמיד יתפלל במניין כך במשך שלוש שנים היה עליו לשנות או לבטל טיסות במשך ארבעים וחמש פעמים! היה עליו תמיד להחזיק ראש ולחשבן את השעות ולבדוק באיזה מקום ובאיזו שעה הוא ימצא כדי להתפלל במניין ולא משנה באיזה תפילה-

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל יצחק בן פנינה ז"ל חי דזי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעמה ע"ה מישא אסתר בת זהרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה סעידה בת תופעה ע"ה אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קסאנש בת דגיסט ע"ה סוליקה בת עשה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל נעמה בת שרה ע"ה	הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל יצחק יצקן בן רחל ז"ל אברהם בן יונה ז"ל סעידה בת תופעה ע"ה מזל בת שמעון ע"ה יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל רחל רפאל בת השמת ע"ה מרים בת שרה ע"ה פיבי מלכה בת מזל ע"ה נעמי בת כותן ע"ה משה בן רוזה ז"ל סעדה בת בסה ע"ה בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה עמרים בן דבורה ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל שני בת אסתר ע"ה מסודי בת חביבה ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל אריה בן מרים ז"ל אלון בן סעדה ז"ל אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה מאיר בן נעמי ז"ל שפרה בת פסיה ע"ה שרה גבריאל בת נאוה ע"ה	לע"נ	תנצב"ה
--	--	---	--	------	--------

950 בהעלותך

כניסת השבת: 19:32

יציאת השבת: 20:23

רבנו תם: 21:20

ע"פ אופק ת"א

י"ח בסיון התשפ"ה

טוב העלון השבועי להסות בה'

מכות מלב אוהב

החתונה - איחור גדול מאד. היינו בצער רב וחטיפשנו את מי להאשים והרגשנו כי כל השמחה הפכה לנו לתוגה. לאשתי זה היה כואב מאד, אלא, שכיוון שלאחרונה התחזקתי מאד באמונה בהשגחה פרטית, כי כל הנעשה הוא מאת ה' לטובה, וכי בכל דבר יש תיכנון ורצון אלוקי - ניסיתי לרומם את שנינו כי ה' משגיח על הכל ועושה זאת בצורה המושלמת ביותר לטובתנו.

נהג המונית שראה את הצער והעצב שלנו, ואף שמע כיצד אנו מנסים להתחזק באמונה שהכל לטובה, פנה אלינו ואמר: "אני חייב לספר לכם מקרה שאירע לי, אשר לימד אותי מוסר גדול לכל החיים כי אין לקצוף ואין להצטער על אף עיכוב או שינוי בתוכנית - כי הכל לטובה באופן וודאי!".

ואז הוא פתח וסיפר: "פעם אחת, הסתובבתי עם המונית בשכונת 'גבעת משה' בירושלים וחטיפשתי יהודי שרוצה נסיעה במונית. הסתובבתי ברחובות, אך לא ראיתי מישהו שממתין או מחפש מונית. עד שלפתע...

- המשך בעמוד 3 -

עם ישראל במדבר עובר טלטלות רבות. אחת מהן היתה הבשורה המטלטלת שהצליחה לתפוס את כל כותרות העיתונים וכלי התקשורת: "מנהיג הדור - משה רבנו גירש את אשתו ציפורה". "מהומה. ציפורה קיבלה גט ממשה רבנו!". השמועה עשתה כנפיים והכל החלו לנסות לנחש ולתהות מהי הסיבה לכך.

אומר רבי יהושע אבן שועיב זצ"ל (תלמיד הרשב"א לפני כ-850 שנה) כשראתה מרים שהחלו לרנן ולבוז לאחיה משה, יצאה היא להגנתו ואמרה: "אחי משה הצדיק, גירש את אשתו ציפורה, כיוון שאיננה מיוחסת, אלא הינה גיורת, בת של עובד ע"ז. וכיוון שהשכינה צריכה לדבר עימו, צריך הוא אשה מיוחסת כאשת כהן או בת של גדולי הדור". בכך, ניסתה היא להרגיע את הטענות. אלא, שה' הוכיח אותה כי דיברה לשון הרע בכך, וכי ציפורה אשת משה נקיה מכל פגם, ומיד קיבלה מרים צרעת בכל גופה.

"וַיַּחַר אֶף ה' בָּם וַיִּלְךְ" - לא כתוב "ויחר אף אלוקים בם", שזה מידת הדין, אלא שם ה' המורה על רחמים כעס עליהם. מדוע? לומר לך, שגם כאשר רואה האדם חרון אף, נזק או צער שגילגלו לו מן השמיים - ידע כי הכל נעשה מרחמי ה' לטובתו, לנקותו בעולם הזה ולהצילו, במקום שיסבול ויטייסר על עוונותיו בעולם הבא. ואף לעיתים רבות, שולח ה' לאדם דבר הנראה בדמות צרה וקושי, והוא בכדי לסדר לו טובה גדולה אחרת, האמורה להגיע דרך אותו צער.

בגיליון 'השגחה פרטית' הובא מעשה מדהים שאירע לאחרונה: "היתה לנו חתונה במשפחה, ורצינו מאד להגיע לחופה בזמן. הזמנו מונית, אך המונית התעכבה ואיחרה. עלינו למונית, כשאנו מבינים לפי תיכנון הדרך כי לא רק שנפסיד את החופה, אלא שאף נגיע באמצע

לרפואה, פונסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו. ינון בן רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מוץ. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה וניר בני ציפורה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

סגולות וישועות

מבית "הפלא ופלא" - 052-763-2686

כותב ה'שפתי רננות': "עשה מיד הבדלה בשובו מבירה"כ, לפי ש"כל העושה מלאכה במוצאי שבת קודם ההבדלה - אינו רואה סימן ברכה".

כתב האדמו"ר מזויעהל זצ"ל: "בהבדלה על הכוס ישנן סגולות רבות, והמקפיד לעשותה בעצמו ולא לשומעה מאחרים ומכוון ומדקדק בברכותיה - הקב"ה מצילו מכל נגע ומחלה".

אמר מרן ר' חיים קנייבסקי שליט"א: "אדם המקפיד לעשות ההבדלה על יין ולא על מיץ ענבים - יזכה לבנים ראויים להוראה".

מובא בשם הרמב"ן: "אמירת הפסוק: מי כמוכה באלים ה', מי כמוכה נאדר בקודש נורא תהילות עושה פלא", 3 פעמים לפני ברכת הגפן בהבדלה, מועילה להצלחה בכל השבוע".

אמר ה'חזון איש' כי הלומד כמה דקות מיד אחר ההבדלה, זוכה להאיר את נשמתו ומברך את כל השבוע בברכה גדולה, לפי שהכל הולך אחר ההתחלה של האדם.

מתוך 'עצה ותושיה' - 03-5707894

הרב איתמר נימאני
מדיין חתנים ויועץ נישואין
0533-100904

וכך כל דבר בחיים, הם רואים בעין טובה ואור חיובי, ותמיד מגלים את הטוב שיש בכל דבר.

כמה כיף לחיות בצורה כזאת: לראות יהודי מרווה, לפרגן לו ולשלם בכיף, להתבונן בטוב שיש לך, ולהודות לה' עליו.

הוא הדין בבית היהודי - "ההסתכלות שלכם על החיים, זוהי אותה ההסתכלות בדיוק שתהיה לכם בבית".

בעל יקר: אם בכולל או בעבודה אתה תסתכל על החברים שלך כאנשים טובים ונחמדים שרוצים לעשות טוב, ותתבונן בטוב שקיים בהם, אזי גם כשתגיע לבית ותראה את משפחתך החשובה לך מכל, אתה תראה את הטוב הרב שקיים בהם. לא תסתכל רק מדוע הכביסה לא נעשתה, ומדוע האוכל לא מוכן - אלא תביט כמה השקעה ודברים טובים נעשו מלבד זאת. צורת ההסתכלות והגישה היא כל סוד האושר!.

אישה יקרה: אם תראי את חברותיך כמעצבנות, ונצלניות, ככה גם תהיה ההסתכלות על ביתך. "רק אני עושה פה הכל... לא אכפת לאף אחד". אך מי שיש לה עין טובה - רואה כמה טוב עשו לי, וממשיכה לבנות מתוך שמחה!.

הלכות והליכות

הרב יעקב ששון / "הלכה יומית"

שאלה: האם אדם שאינו שומר תורה ומצוות יכול למזוג לי כוס יין או שיש בזה בעיה? ומה הדין לשאר היין שנותר בבקבוק?

תשובה: חז"ל הקדושים תיקנו תקנות מיוחדות ליהודי הנקרא 'יהודי מומר'. ישנם שני סוגי 'מומרים': האחד, הוא יהודי שמזלזל באחת ממצוות התורה, והוא עושה כן "להכעיס", כלומר, כדי למרוד בה'. הסוג השני, הוא יהודי שמזלזל באחת ממצוות התורה, אך אינו עושה כן במרד ממש כדי להכעיס, אלא "לתיאבון" כלומר, כדי למלאות את תאוות לבו, או כי כך התחנך.

בימינו, רובם ככולם של היהודים שלא זכו לשמור תורה ומצוות, אינם עושים זאת חלילה להכעיס את ה', לפי שכך התחנכו בעל כורחם, והם אינם מודעים לחומרת מעשיהם.

ובכל זאת, אדם המחלל את קודשת שבת, למרות שעושה זאת לא כדי להכעיס, החמירו חז"ל על פתיחת היין שלו, מאחר ועוון חילול שבת חמור יותר משאר העווונות, שחלילה נראה בכך שאינו מאמין במעשה בראשית. ולמרות שגם בחטאו עומד הוא בקדושת ישראל, מכל מקום לעת עתה, עד שיחזור בתשובה, יינו יין נסך.

לכן, מקפידים ביקבים כשרים, שכל מהלך ייצור היין יהיה אך ורק ע"י פועלים שומרי שבת. ואם יהודי שאינו שומר שבת מזג יין לתוך כוס - הרי היין שבכוס אסור בשתייה. אך שארית היין שבבקבוק, מותר בשתייה. ויש אומרים כי אם אותו יהודי מתפלל תפילת שבת ואומר קידוש - אין יינו אסור, והמיקל בדבר יש לו על מה שיסמוך.

שינוי תפיסה

ישנם אנשים הנוטים לחשוב כי הסביבה תמיד מנצלת אותם לרעה. החל מהמוכר במכולת ש"גונב" אותנו עם המחירים שלו ומוכר לנו את הקמח בשקל אחד יותר. המוכר נעלים הזה ממש "שודד" עם מחירים יקרים שכאלו לחתיכת נעל פשוטה, שבמקום אחר מוכרים כמעט בחצי מחיר. הכעס ממשיך על העירייה ש'חולבת' את האזרחים במחירי הארנונה, המים והחניה. וכך הם ממשיכים להאשים את בעל המסעדה ב'גניבה לאור יום' עם מחירים כאלה סחטניים, את הזמר בחתונה, את האוכל בשבת החסר במלח - כשהמכנה המשותף של כולם הוא - כי כולם לא בסדר, כולם מנצלים ועושקים את הציבור - ואנו המסכנים.

לעומתם, ישנם אנשים רבים וטובים, שיש להם ההסתכלות טובה וברירה על החיים, הם פשוט רואים את הכול טוב, וכך למשל, את המוכר במכולת, הם מברכים בחינניות: "בוקר טוב, תודה לך שאתה קם בכל בוקר כ"כ מוקדם בשביל לדאוג שיהיה לי חלב מתחת לבית, ושלא אצטרך לנסוע אל הסופר המרוחק".

הם מעריכים את נהג האוטובוס הגם שאיחר, את העוזרת בחנות הבגדים שחיפשה וטרחה בשבילי בגד מסוים,

מכות מלב אוהב

נעימה ששמעת? מדוע את הומה ומתבלבלת מכל צער או דו"ח שקיבלת? - "הוחילי לאלקים כי עוד אֶדְנֶנּוּ, יְשׁוּעַת פָּנֵי וְאַלְקִי" - תיחילי לאלוקים ותאמיני בו שאת עוד תביני כמה זה היה לטובתך ותודי לו על כך.

זה נראה לך שלא קיבלו אותך לעבודה, אך זה כדי להביא לך משהו הרבה יותר טוב. זה נראה שהצ'קים חסרו והכרטיס נחסם - אך זה כפרת עוונות להציל מצרה אחרת חלילה.

"צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצֵא", אומר דוד המלך (קמג), "וּבִשְׁם ה' אֶקְרָא". גם כשאדם רואה צרה, יגון ועצב - לא הולך בבית עם האשה והילדים, המזל חסום וכלום לא מסתדר, "בשם ה' - מידת הרחמים, אקרא". אני מכריז ואומר לעצמי שהכל זה רחמים של בורא עולם, "ואין רע יורד מלמעלה".

כותב רבי לוי יצחק מברדיטשוב כי כפי שהאדם מאמין שה' טוב לכל ועושה לו רק טוב - כך ההנהגה הופכת לרחמים גמורים והוא עתיד לראות את הטוב בעיניו. אך אם האדם נכנס לעצבות, מרה שחורה ודאגה - אזי הוא מראה כאילו הנהגת ה' אינה טובה, ואכן מראים לו כך.

יש כלל אחד בכל הצער והקשיים שעוברים על האדם - "למען עֲנֶתְךָ וּלְמַעַן נִסְתָּךְ לְהִיטֵבְךָ בְּאַחֲרִיתְךָ" (דברים ח, טו) - כל הבלבולים, העינויים והקשיים זה רק בשביל לנסות אותך: האם אתה מאמין שאני מנהל את הכל, ואני מאחורי כל זה, לראות האם תרים את הראש אליי למעלה: זו לא אשתך שכועסת, לא הבוס שפיטר אותך, ולא בן המשפחה ש'הרס' לך את השבת, אלא הכל זה אני שמנסה אותך לראות אם תאמין בי, שאני עושה לך רק טוב, וגם כאן במצב הזה. אם כן - אראה לך כיצד אטיב לך באחריתך.

לכן, ה' כועס על מרים בשם רחמים, לומר כי "הוא הטיב לנו, הוא מטיב לנו והוא ייטיב לנו". תודה אבא!

דקות בודדות - כנראה שלא היית כאן היום!

שמעתי זאת והייתי המום - אני מסתובב בצער שעה שלימה מדוע אין לי מזל, ומדוע לא הולך לי היום, ואף אחד לא רוצה נסיעה. עד שמגיעה נסיעה ואני נוסע עד 'רמות', הלקוח מבטל את הנסיעה ואני 'בזבזתי' זמן ודלק. ולבסוף, אני רואה ב"מקרה", ביציאה מ'רמות' שני אנשים ש"במקרה" צריכים להגיע למיון. התברר, כי כל העיכובים היו כדי שלא אקח נסיעה שתביא אותי

אל המוות. בורא עולם סובב את כל העיכובים והאכזבות, כדי שאגיע ל'רמות', שם אקח שני אנשים למיון, שהם השליחים של בורא עולם להביא אותי למקום בו אנצל מהתקף לב! אמרו נא לי בבקשה, פנה נהג המונית אל הזוג שאיחר לחופה, "האם אחר דבר כזה אפשר לכעוס ולהתעצבן על עיכוב או איחור כלשהו? עד שהאדם לא מרגיש על בשרו כמה ה' שומר עליו ודואג לו - הוא מרבה לרטון ולכעוס, אך הכל טוב מושלם משמיים. אין כמעט, ואין בערך - רק טוב יורד מלמעלה!", חתם נהג המונית.

דוד המלך פונה לנפש שלו בתהילים (מג, ה) ואומר: "מִה תִּשְׁתַּחֲוֶה עָלַי, וְיִמָּה תִּהְיֶה עָלַי" - נפש יקרה שלי, מדוע את נלחצת מכל דבר? מדוע יורד לך המצב רוח מכל בשורה לא

עד שלפתע, הודיע הסדרן כי יש הזמנה לנסיעה ב'רמות'. מיד קפצתי ואמרתי לו כי אני לוקח זאת. אומנם, 'רמות' רחוקה משכונת 'גבעת משה', אך זה עדיף מכלום, ומה לא עושים כשצריכים פרנסה.

נסעתי עד לכתובת שקיבלתי ב'רמות', אלא שאז חיכתה לי הפתעה לא נעימה וניסיון גדול. אני רואה את הלקוח שהזמין את הנסיעה נכנס לרכב אחר. הוא התקשר לסדרן ואמר לו כי כיוון שהוא ממחר והמונית עדיין לא הגיעה, הוא עולה דרך מישהו אחר.

הרגשתי כי כלום לא הולך לי באותו יום. 'אין לי מזל', 'ואצלי הכל הולך הפוך' - חשבתי על עצמי, אלא, שלא חלפו דקות בודדות, ובעודי מתחיל לצאת משכונת 'רמות', אני רואה שני אנשים עוצרים אותי ומבקשים לקחת מונית. "כן בבקשה, לאן תרצו?", שאלתי באדיבות, בתפילה שהנסיעה הזו תצליח סוף סוף. "אנו צריכים להגיע אל חדר המיון בבית החולים 'שערי צדק'". "בשמחה רבה", אמרתי והכנסתי אותם פנימה, כשאני שמח על הלקוחות שנפלו לי מהשמיים אחר שעה ארוכה של בצורת.

הנסיעה היתה שגרתית וטובה. הגעתי איתם עד לכניסת החניה של המיון, ואז אירע דבר שלא ציפיתי. בעודי יושב בתא הנהג ומקבל את הכסף, התמוטטתי במקום ואיבדתי את ההכרה. מכיוון שהיינו על פתח הכניסה למיון של בית החולים, נלקחתי במהירות אל בית החולים, שם התברר כי עברתי באותו רגע - התקף לב.

הובהלתי אל חדר המיון, שם הצוות הרפואי החל לטפל בי, ובחשדי ה', הצליחו להציל את מצבי. "הגעתי אל בית החולים במצב קשה מאד", סיפר לי אח"כ הדוקטור שטיפל בי ואמר, "ממקרים רבים שאני מכיר, אם היית מאחר להגיע בכמה

16. אמי'ה - דפוס ספי'ד פרשת בהעלותך תשפ"ה

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לחתום, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב נחת
מכל יוצאי
הלציו

שבת קודש יח סיון תשפ"ה: הדרגות נרות: ירושלים: 7:10 תל-אביב: 7:25 חיפה: 7:18 מוצאי שבת: ירושלים: 8:28 תל-אביב: 8:31 חיפה: 8:33 ר"ת: 9:03

פרשת בהעלותך

עין טובה

לחפץ בטובתו של חברו ולשמוח בה!

נלמד מהפסוק: "ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל עם ה' נביאים" (פרק יא-כט)

בפסוק זה רואים – לדעת בעל ה'עקדה' וה'אור החיים' הק' – את מעלתו הנשגבה של משה רבינו ע"ה, שלא היה בו כל שמץ של קנאה, לא רק כלפי אלו מתלמידיו שיהיו מאוצלים מן הרוח אשר עליו, כמו שאמרו חז"ל "בכל אדם מתקנא חוץ מבנו ותלמידו" (סנהדרין קה:). אלא אפילו אם יתן ה' את רוחו על כל העם והיו נביאים, לא מכוחו הוא, אלא "בזכות עצמם" דבר שמתקנאים בו. אף על פי כן הוא לא יקנא בזה, אלא אדרבה, משתוקק הוא שאכן כך יהיה.

שנה התנא במשנה (אבות פ"ה משנה יט): "כל מי שיש בו שלושה דברים הללו, מתלמידיו של אברהם אבינו. עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה". ומובא במעם לועז לבאר מדה זו (עפ"י פירוש הרמב"ם והרע"ב) בדברים הבאים:

שיש לו עין טובה ומסתפק במה שיש לו, והמעט שיש לו נדמה לו כהרבה. וכשיש באדם מדה יקרה זו, אינו נותן עיניו בממונם של אחרים, ואינו בא לידי רמיה וגזל, שהכל תלוי בזה. ומדה יקרה זו מצינו באברהם אבינו, שבשעה שהציל את לוט וכבש את המלכים שכבשו את סדום, אמר לו מלך סדום לקחת כל הממון ואברהם סירב ואמר: "אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך" (בראשית יד) אלא החזיר עד הפרוטה האחרונה, ולא נתן עינו בעושר מופלג כזה, אעפ"י שזכה בו בעמלו.

לעומת מדת "עין טובה", ישנה מדת "עין רעה". וכנגדן מצינו מדות "לב טוב" ו"לב רע" מה ההבדל בין לב טוב לעין טובה ובין לב רע לעין רעה? הביא הגרא"א דסלר זצ"ל (בספרו **מכתב מאלוהו** ח"ד) את פירושו של המהר"ל מפראג זצ"ל, שמי שיש לו לב טוב, אמנם חפץ הוא שיהיה טוב לחברו, ואולם מי שיש לו עין טובה מוסיף לרצות שיהיה לחברו יותר טוב ועוד יותר טוב, כך עד לשלימות הטוב ואינו שבע רצון עד שיראה אצלו בחוש, כל הטוב ממש.

וכן להיפך: מי שיש לו לב רע, חפץ שיהיה רע לחברו, ואולם מי שיש לו עין רעה אינו יכול לסבול אפילו נקודה קטנה של טוב שיש לחברו. כי עינו צרה בו והוא תאב לראות בו בחוש את שלימות הרעה. עכ"ד.

"כ"ק האדמו"ר מגור (בעל האמרי אמת) אמר (בדרשת ר"ה תרס"ז): כפי מה שאדם מביט על חברו בעין טובה, כך הקב"ה משגיח עליו בעין טובה, שנאמר "ה' צילך". וכך אמר **"כ"ק האדמו"ר מגור בעל החידושי הרי"ם**, שאין הכוונה דוקא בעין טובה לגבי רכושו של חברו, אלא אפילו בתורה, שלא להיות צר עין על שחברו יותר חסיד או יותר למדן ממנו...

"מי יתן ויבואו כל הישיבות לבני ברק"...

סיפר הגרי"ש כהנמן זצ"ל: "בוקר אחד, בחורף תש"ז, נכנס אלי במפתיע בעל החזון איש. הוא סיפר לי שהגאון רבי אייזיק שר זצ"ל שאלו היכן להקים מחדש את ישיבת סלבודקה שחרבה בליטא, הוא, החזון"א, הצביע על בני ברק כמקום מתאים, אך רבי אייזיק חשש שמא יתפרש הדבר כאילו הוא בא בגבולה של ישיבת פוניבז' וחושש אלי יגרום בצעדו זה לחלישות הדעת...

עניתי מיד לחזון"א: "אדרבה, הלואי תבואנה כל הישיבות לבני ברק, ותהפוך ל"מקום תורה", מי יתן והיה"... באותו רגע חייך החזון"א ואמר: "הגדתי מראש לרבי אייזיק, שבוודאי ככה ישיב לי הרב דפוניבז'..." **הרב מפוניבז'**

להנות ממה שהשני מתכבד...

פעם שמע הגאון רבי שמואל רוזנבסקי זצ"ל שני תלמידי חכמים הדנים ביניהם שלכאורה יש לכוף על נתינת כבוד אחד לשני, משום ש"זה נהנה וזה לא חסר". וכן מצד ש"כופין על מדת סדום"...

הגיב על כך רבי שמואל ושאלם תוך כדי דיבור: "מדוע זה נהנה וזה לא חסר, הרי יש כאן זה נהנה וזה נהנה"? **ראש הישיבה**

להזהר מצרות עין...

פעם כאשר רבתה הצפיפות בישיבת פוניבז', ביקשו כמה בחורים חדשים להוסיף ספסלים בבית המדרש כדי שיהיה להם מקום לשבת. אך כמה מהוותיקים התנגדו בטענה כי גם כך מאוד צפוף בין הספסלים ואין מקום להוסיף עוד.

הוכיח אותם רבינו הגרא"מ שך זצ"ל בשיחתו והביא את המחלוקת שהיתה בין קין והבל על החלוקה בעולם בין שניהם וכידוע לא הגיעו לידי הסכמה. וזעק הרב שך: ראו לאיזה השחתה יכול אדם להגיע אף שיש לו את כל העולם, לא יכל לסבול שהשני עומד על פיסת אדמה קטנה מנכסיו. והפטיר הרב שך: מי שלא נותן לבחורים צעירים לשבת הרי זה כמו המעשה של קין והבל...

מסוד חכמים

"טוב עין הוא יבורך"...

כשכיהן הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל כמשגיח בישיבה, ניגש אליו אחד התלמידים ושאלו: האם יכול לנסוע למירון בל"ג בעומר? התעניין המשגיח על מטרת נסיעתו והלה השיב שכך נוהגים במשפחתו לנסוע ולהתפלל ביומא דהילולא דרשב"י, ומזה מתברכת כל השנה כולה!

אמר לו המשגיח: אם מטרתך להתברך, הלא יש לנו פסוק מפורש המבטיח ברכה: "טוב עין הוא יבורך", נהג בעין טובה ותזכה להתברך. **עבדא דקוב"ה**

הרב נפתלי אלימלך בן שרה: ב"ה יש שיפור בבריאות אך עדיין צריך תפילות לרפוא"ש, יש"כ

הבוטח בה' שיספק לו כל צרכו, הריהו שמה בחלקו ואינו דואג דאגת המחר !

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "שטו העם ולקטו וטחנו ברחיים, או דכו במדוכה" (פרק יא-ח)

ומובא בזוהר הק': "שטו העם ולקטו" - "שטיא הוא דא" כלומר: שוטים הם אלו שהשתטחו על הארץ ללקוט את המן, שכן מה ששיך ומיועד לאדם, יבוא לו בנקל עד שלא יצטרך אפילו להתכופף... (הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל - חכמת חיים).

בעין זה רמז כ"ק האדמו"ר רמ"מ מקוצק זצ"ל בלשון המשנה (ב"מ י'): "ראה את המציאה ונפל עליה ובא אחר והחזיק בה, זה שהחזיק בה, זכה בה". שכן מי "שמשטתה" ומפיל עצמו על המציאה, הרי עושה זאת מתוך חוסר אמונתו ובטחונו בהש"ת. שהרי מה שבאמת צריך להגיע לו משמים, מגיע אליו באופן מכובד, ולכן רק מי שהחזיק בה זכה בה.

רבינו בחיי ז"ל (בשלח) ביאר את ענין ירידת המן, מדוע לא היה יורד להם ביחד לחודש אחד או לשני חודשים אלא דבר יום ביומו. אלא כדי להרגיל את טבעם במדריגת הבטחון ושיהיו עיניהם תלויות בכל יום ויום לאביהם שבשמים, וכדי לבחון את ליבם לראות אם יתרחקו אחר מדותיו של הקב"ה.

עוד כתב רבינו בחיי שכל עניני ישראל ומקריהם במדבר, הכל היה נסיון גמור כדי לקבוע בנפשותם מדת הבטחון שהוא שורש האמונה כדי שיהיו ראויים לקבל את התורה. נמצא שמדת הבטחון הוא עיקר גדול ויסוד התורה והמצוות.

בפרשת בשלח כתוב שה' ציוה להניח מלא העומר מן "למשמרת לדורותיכם" (שמות טז-לב). מדוע נצטוו ישראל לשמור ממנו לדורות? ביאר **המלבי"ם** זצ"ל ללמדנו שאין ענין המן נוהג רק במדבר אלא קיים ונוהג לדורות. שכל מי שינזר מעניני העולם, אל התורה ועבודת ה', יזמין לו הש"ת לחם חוקו בלא עמל ויגיעה ויהיה מאוכלי המן.

וכמו שקיבל משה רבינו את התורה וניתנה פרנסתו בדרך נס שנתעשר מפסולתן של לוחות, [וכן כל שבט לוי], כך כל העוסק בתורה ופורש מעניני העולם, מזמין לו הש"ת פרנסתו. הוא שנאמר "למשמרת לדורותיכם" שענין המן נוהג לדורות. עכ"ד.

ידועים דברי חז"ל במדרש על ירמיה הנביא שהוכיח את העם, מפני מה אינכם עוסקים בתורה, ואמרו לו, אם אנו עוסקים בתורה במה נתפרנס? ואז הוציא להם ירמיה את צינצנת המן ואמר להם: כמו שאבותיכם היו עוסקים בתורה ונתפרנסו בלחם מן השמים, אף אתם עסקו בתורה והקב"ה יפרנס אתכם.

וצריך להבין: איך ציווה עליהם שלא יעסקו כלל לפרנסתם, והרי אמרו חז"ל (אבות ב-ב) "כל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטילה וגורמת עוון". וכבר נאמר "וברכך בכל אשר תעשה" שצריך לעשות השתדלות מסויימת של עשיה ואז תבוא הברכה וכפי שגם מצינו במן, שהיו צריכים לצאת כל בוקר וללקוט אותו.

אלא כך ביאורם של דברים: באמת ירמיה לא שאלם "למה אתם מבטלים תורה", אלא שאלם "מפני מה אין אתם עוסקים בתורה". כלומר: מדוע אינכם לומדים תורה כלל? ועל כך השיבוהו שאינם יכולים ללמוד משום עסק הפרנסה. על זה הראה להם את צנצנת המן ללמדם מאופן ירידת המן מן השמים שהיה בשלוש דרגות [צדיקים, בינונים, ורשעים], שהיו תלויות בדרגות בטחונו של האדם, ולפי מדת התמסרותו ללימוד התורה, כך גם לפי מדת בטחונום וקביעת עתותיהם לתורה, יספיק להם עסק פרנסתם.

הסבא מנובהרדוק היה רגיל לומר שהנהגת בני אדם בענין ההשתדלות והבטחון הוא פלא, שהרי ההשתדלות היתירה היא קלה ככתוב "בזיעת אפיק תאכל לחם" ואילו על הבטחון בהש"ת מפורש ברכה: "ברוך הגבר אשר יבטח בה'", וא"כ היאך יתכן שבדבר שכתוב בו קללה רצים אחריו בני אדם. מדוע שלא ירצו, לכל הפחות באותה מדה, גם אחרי הבטחון שנאמרה בו הברכה?!

בטחון בעיווי ה' בלבד...

מסופר על הגרי"ל דיסקין זצ"ל שכאשר היה פעם חולה, ציוה עליו הרופא לעשות דיאטה קפדנית להזהר מאוד לא לאכול מאכלים קשים וכבדים לעיכול. עפ"י פקודת הרופא, לא הגישו לו בשבת את מנת החמין (טשולנט) שהיה רגיל בה. אולם הגרי"ל ביקש בכ"ז שיגישו לו את החמין, באומרו שמאכלי שבת לא מזיקים. ואכן, הוא אכל וב"ה לא ניזוק.

והנה כאשר הגיעה השבת הבאה, הגישו לו מראש את מנת החמין. אך הפעם סירב לאכול ונימוקו עמו: "לפני שבוע, בשבת שעברה, בטחתי בה' שמאכלי השבת לא יזיקו לי. אבל השבת הזו הרי עלול להתערב בי גם תחושת בטחון הנובעת מכך שלפני שבוע לא הזיקה לי אכילת החמין, וממילא ברגע שהבטחון שלי איננו אך ורק בהש"ת מחוייב אני לחשוש לדברי הרופא. **תפארת שמשון**

"מכין מזון לכל בריותיו"...

נכנס יהודי אל כ"ק האדמו"ר מו"ז זינץ רבי משה הגר זצ"ל (בעל הישועות משה) כשצער ודאגה נסוכות על פניו. האיש נאנח אנחה גדולה ומרה ויספר לרבי צרותיו: "פיטרו אותי מעבודתי ועכשיו אין לי כל מקור פרנסה, ומה יהא עלי ועל בני ביתי?"

הרגיע אותו האדמו"ר ואמר לו: "אמנם אותך פיטרו ממשרתך, אך הרי הקב"ה אינו מתפטר ממשרתו ח"ו. הוא חי וקיים לעד ומכיון שהוא הבטיח כי הוא מכין מזון לכל בריותיו אשר ברא והוא זן ומפרנס ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כינים, וודאי שגם אתה נכלל בזה..."

הפטיר האדמו"ר: "אל תחרד ואל תתייאש! עליך להאמין באמונה שלימה שהש"ת המכין מזון לכל בריותיו אשר ברא, יתן גם לך את פרנסתך".

הלמות עמלים - ח"ב

"הבוטח בה' חסד יסובבנהו"...

פעם נכנס הרב מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן זצ"ל לחובות גדולים. הנושים דחקו בו לפרוע בדחיפות סכום גדול שקיבל מהם בחלואה וכבר הגיע מועד פרעונו. הוא לא ידע מהיכן יקח לפרוע וביקש ארכה של ימים אחדים. אך העו"ד הנכרי לא הסכים והזהירו שאם לא ישלם מיד, צפוי להסתבך בפלילים.

בדיוק אז התדפק על דלתו של הרב יהודי בלתי מוכר כדי לשוחח על ענין פרטי. לא הועילו הסברים של בני הבית כי הרב טרוד מאוד כרגע ולא יכול להתפנות. אך הלה הפציר עד שקיבלו הרב בפנים מאירות כדרכו.

האיש סיפר: כל ימיו התפרנס כגבאי בבית הכנסת בעירו. ועכשיו קיבל כספי פיצויים מהצבא האמריקני סכום נכבד. ועלה בדעתו שלא טוב עבורו שיחזיק בבית סכום גדול כזה לכן מבקש לתתו פקדון בידי הרב, ויכול הרב להשתמש בנתיים בכסף הזה לצרכי הישיבה. למרבה הפלא, גודל הסכום היה שווה בדיוק לסכום שהרב היה זקוק לו כדי להחזיר את ההלוואה!

הרב מפוניבז'

"מי התיר לך ללוות?"...

פעם הגיע מנהל ת"ת לפני הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל וסיפר שהמוסד נקלע לקשיים כספיים ולגרעונות גדולים, ושואל: האם ילוה כספים? שאלו רבי בן ציון: האם יש לך מהיכן להחזיר? והשיב בשלילה. שאלו שוב: א"כ על סמך מה אתה לווה. והשיב אני בטוח בהש"ת שימציא לי את הכסף להחזיר...

אמר לו רבי בן ציון: "אשריך שהגעת לכזו דרגת בטחון. אבל אם אתה סומך על ה' שימציא לך כשתצטרך להחזיר תסמוך עליו שימציא לך כשצריך ללוות, כי אם אינך יודע מהיכן תחזיר מי התיר לך ללוות? ואם ח"ו לא ימציא לך הש"ת ממון אז עליך לסגור את התלמוד תורה".

יגילו במלכם

לנהוג כלפי הזולת בשפלות רוח ובענוה!

נלמד מהפסוק: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם" (פרק יב-ג).

וכתב השל"ה הק': ראה עד כמה גדול מדת הענוה. הנה משה רבינו ע"ה מבחר הנבראים אדון הנביאים, ולא שבחו הכתוב רק במדת הענוה. וצריך ללכת במדת הענוה עד קצה האחרון, כהא דתנן "מאד מאד הוי שפל רוח". ואמר הכתוב "מכל האדם". והנה ג' ענוים היו: משה ואהרן אמרו "ונחנו מה". אברהם אבינו אמר: "ואנכי עפר ואפר", דוד המלך ע"ה אמר: "ואנכי תולעת". ומשה היה ענוי מכולם, כי אברהם המשיך עצמו לעפר ואפר ודוד לתולעת, אבל משה אמר אין אנחנו כלום. וזה ענוי מכל האדם ראשי תיבות "אברהם דוד משה עכ"ל.

בגמרא (נדרים ט:) סיפר שמעון הצדיק: פעם אחת בא אלי אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתיו שהוא יפה עיניים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים. אמרתי לו בני, מה ראית להשחית שערך זה הנאה? אמר לי: רועה הייתי לאבא בעירי, והלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבואה שלי ופחז עלי יצרי וביקש לטורדני מהעולם... אמרתי לו: רשע! למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, במי שעתיד להיות רימה ותולעה? העבודה שאגלחך לשמים מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו.

וביאר הגר"י קניבסקי - הסטייפלר זצ"ל (בספרו **ברכת פרץ** - נשא): חז"ל אמנם סיפרו לנו מה הוא אמר ליצה"ר שביקש לטורדו, אבל מה היצה"ר אמר לו? מה הוא רצה ממנו? ואולם אפשר להבין ממה שזעק על היצה"ר "למה אתה מתגאה" וכו' כי היצר הרע ביקש להכשילו בגאוה: היצה"ר אמר לו: יש לך מעלה... והתחיל להבעיר בו גאוה, וגאוה זה "סם המות"!

"אצלינו" - אמר הסטייפלר - "כל ספק ספיקא שנדמה לכן אדם, כשמסתכל בזכוכית מגדלת על עצמו, שיש לו איזושהי מעלה או מדה טובה, כבר כל ברואי עולם לא יכולים לעמוד במה שמגיע לו... הוא מתחיל "להחזיק מעצמו" וזה מה שהורג אותו! [הסטייפלר אמר פעם: יש לפחות עשרת אלפים איש שסבורים על עצמם שהם 'כמעט' רשכבה"ג! ומה שרק "כמעט" זה מפני שהעולם עדיין אין מכירים בכך משום מה]...

ואילו אותו נזיר מהדרום, כשיצה"ר אמר לו, אתה יפה והתחיל להכניס בו גאוה, מיד הוא צעק עליו - על עצמו: "עד מתי אתה מתגאה בעולם שאינו שלך? ועוד פירט לו את האמת: "במי שעתיד להיות רימה ותולעה..." עכ"ד.

מאידך, על סגולתה של הענוה אומרים חז"ל (עירובין נד.): "אם משים אדם עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו, תלמודו מתקיים בידו". הוא ששאלו חז"ל (בתחילת פר' בהר) מה ענין שמיטה אצל הר סיני? כי אכן הקשר הוא כשם שנבחר הר סיני שעליו נתן התורה מחמת ענוותנותו לעומת שאר ההרים. כך גם מצות שמיטה דורשת מבעל השדה מדת הענוה.

שכן רק מי שמכיר באפסיות כוחו, שלא כוחו ועוצם ידו הצמיחו פירותיו, אלא מברכת השי"ת, רק הוא מסוגל להוביר שדהו בגבורה כמצות הבורא ולהפקיר שדהו כמדבר שהכל דשין בו.

הגר"מ שכטר שליט"א מביא (בספר **לקט אמרים**) שכפי הענוה והשפלות שבאדם, כן משייר מקום להשראת השכינה. וכל כמה שענוותנותו רבה יותר, כן הוא נעשה כלי גדול יותר להכניס בו אלקותו יתברך.

וכפי שמצינו בחז"ל (אבות דר"נ) שמפליגים בגודל הכנעתו ועוצם ענוותנותו של משה רבינו. ולשם המחשה מביאים אותנו חז"ל להתבונן במצורע. הנה הוא האדם האומלל ביותר עלי אדמות, שכן הוא מנוודה ומרוחק מקרבת בני אדם גם בגשמיות, מחמת שהיא מחלה מדבקת ביותר. וגם ברוחניות כמו שכתוב "בדד ישב"...

ומסיימים חז"ל (שם): "והייתה נפשו של משה נמוכה מהם... [מהמצורעים], ולכן היה משה הכלי הגדול ביותר לקבל אלקותו יתברך יותר מכל האדם אשר על פני האדמה. והוא שקיבל את התורה מפי הגבורה. שהשאר בעצמו חלל הגדול ביותר השייך לילוד אשה.

"איך אוכל לבוא בין הבריות?!"...

ביום הכתרת הגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש וויידנפלד זצ"ל לראש ישיבת חיי עולם. נתבקש למסור שיעור כללי בהיכל הישיבה. לקראת המעמד הגדול, שהשתתפו בו רבני ירושלים וציבור עצום, הודבקו מודעות בכל רחבי ירושלים שבישרו על השיעור, ומנסחי המודעה עיטרו את שמו בתוארי כבוד הראויים לו.

והנה למחרת נפקד מקומו של הרב מטשיבין בשעת התפלה בבית המדרש "קהל חסידים", בו היה רגיל להתפלל בקביעות. כשהגיע למחרת לתפלה שאלו רב ביהכנ"ס - **הגר"ל אויערבאך** זצ"ל, מדוע לא הגיע אתמול, ענה לו רבי דוב בהתנצלות: "פשוט התביישתי ללכת ברחוב, אחרי שהדביקו ברחובה של עיר מודעות בהם נכתב עלי תארים מצחיקים כמו רשכבה"ג... ממש חוכא ואיטלולא, איך אוכל לצאת ולבוא בין הבריות?!"

שר התורה

"כי פשעי אני אדע..."

כאשר היה הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל בגיל שמונים ותשע, פירסם מודעה על דלת ישיבתו, כפר חסידים, היה זה ביום ה' טבת תשכ"ה, וכך כתב בה:

"אני מבקש מה'עולם' ומבני הישיבה, בבקשה שלא יעמדו כשאני נכנס לבית המדרש, ויש לי הרבה עגמת נפש מזה, ודוד המלך ע"ה אמר "כי פשעי אני אדע", וקשה, מה הלשון "אני"? אלא הפשט שחטאים של אדם רק הוא יודע והעולם לא יודע את זה, והוא מתבייש מהעולם... ואני רק אומר על עצמי מלים של דוד המלך, כי פשעי אני אדע".

"ומה שאני נותן ברכות, זה רק משום אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך ולא יותר".

הלמות עמלים

נותן לחם ל"רעבים"...

סיפר פלוני: לפני שנים רבות הגעתי לביתו של רבינו **הגרא"מ שך** זצ"ל להוועץ עמו. היה שם עומס רב של ממתנים. יצא הרב שך אל הממתנים ואמר: חבל לכם להתעכב כאן, אתם יכולים ללכת לרבי **חיים קניבסקי**, או ללכת לרבי **גרשון אדלשטיין** שגר כאן ברחוב.

ואכן פניתי לראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל להתייעץ עמו. הגיעו עמדי מספר ממתנים. ואולם רבי גרשון בגודל ענוותנותו לא הבין מה רוצים ממנו ולמה הגענו. הסברנו כי הרב שך שלח אותנו אליו. הדבר היחיד שהתקבל על דעתו שאם הרב שך שלחם אליו, כנראה משום שהם רעבים... על כן החליט מיד לטרוח ולשרת אותנו והביא לנו לחם ומרגרינה להשביע רעבוננו...

הקברניט

"אני לא מתאים ולא ראוי!"

לאחר פטירתם של הגאונים רבי יהודה צדקה זצ"ל ורבי **בן ציון אבא שאול** זצ"ל, נכנסו קבוצה מבחירי אברכי ישיבת פורת יוסף לבקש מהגאון רבי יהודה מועלם זצ"ל שיואל לטיפול על עצמו את הנהגת הישיבה, היה זה בהמלצת הגאון רבי **עובדיה יוסף** זצ"ל.

סיפר אחד הנוכחים: רבי יהודה קיבל אותנו בנחת ובחביבות כהרגלו ושאל בנועם: "מה העניין?" החלו האברכים להביע בזירות וברמז את משאלתם. לפתע תפס רבי יהודה במה מדובר. הוא הזדעזע וכל גופו רעד בזעקו: "ככה? אתם מבזים את התורה! אני לא מתאים ואני לא ראוי! אם אתם חושבים שאני צריך להיות ראש ישיבה, תדעו שאתם מבזים את התפקיד המקודש הזה! מה יגידו ברחוב, ישיבת פורת יוסף לא מצאה ראש ישיבה אחר, רק את יהודה מועלם! איזה חילול השם עלה על דעתכם?!" ויהי המקום לחרדת אלוקים.

הלמות עמלים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מענטש

ירושלים – מוצאי יו"ט ראשון של סוכות, שנת תשע"ה.

השעה: 12:55 בלילה

ארבעה בחורים מיוזעים מגיעים לתחנה. זה עתה סיימו לרקוד ב'שמחת בית השואבה', והם מתעתדים לחזור הביתה – לישון בסוכה. הם מתגוררים בקרית-יערים היא טלזסטון. האוטובוס האחרון יוצא בשעה 01:00, אבל הם – בחורים אחרים – הקדימו בחמש דקות. הדקות חלפו לאט, והרוח נשבה במהירות. אין דבר. אוטוטו תסתיים ההמתנה. אבל זה ממש לא מה שתכננו להם בחברת התחבורה. האוטובוס לא הגיע, וכנראה גם לא חשב להגיע. בצר להם הרימו טלפון לחברת התחבורה, אך כמובן שבשעה כה מאוחרת "מוקדנו סגור כעת"...

אחד הבחורים מציע להתקשר ל...ראש המועצה. בטח יש לו פתרון עבור ארבעה בחורים תקועים בתחנה. מתנהל דיון קטן, האם להתקשר בשעה כזו מאוחרת? ובכלל, מה ראש מועצה ואפילו ראש ממשלה יכול לסייע בשעה מאוחרת זו?

אדהכי והכי צלצל כבר הפלאפון של ר' אברהם רוזנטל זכרנו לברכה (נפטר בר"ח כסלו תשע"ט). הוא הרים עם הצלצול הראשון, שמע את המקרה ושאל: "כמה אתם?" – ארבעה. "נו, אז מה הבעיה? תיקחו מונית. תעצרו ליד הבית שלי ואני אשלם – אבל אל תשכחו לבקש קבלה. אחרי החג כבר אסתדר עם החברה". תמצאו לנו עוד מענטש שכזה!

להלן מתוך סיפורי מכרים:

"אני נזכר באירוע שהתרחש לפני שנים. עבדנו בחינוך עם נער מסוים, אשר עקב קורותיו הסתבך מול רשויות הצבא. הוא עמד לפני גיוס, אך עוד לפני הגיוס תכננו לשבץ אותו במסגרת שאיננה מתאימה עבורו.

מה עושים? מצב מורכב – אך לא עבור רבי אברהם: תפס ידיים ורגליים, ונסע לכנסת. נכנס למבנה ו"התנחל" שם... הודיע שהוא לא עוזב את השטח עד שלא ימצא פתרון.

במשך שעות ארוכות עבד ופעל להגיע למי שבידו האפשרות לפתור את הפלונטר, ואכן לאחר מאמצים מרובים נמצאה הדרך. העניין נפתר בצורה הטובה ביותר, וכל זה לא היה מתרחש ללא המסירות וההקרבה שלו. ללא שהוא יחליט שהוא לא חושב כלל על עצמו ועל כבודו, אלא רק על פתרון הבעיה שניצבת מול פתחו!"

הסיפור הבא שהגיע למשפחה הוא הקטן ביותר – אך אם תמצוי לומר הוא הגדול ביותר:

"זכיתי להכיר קצת את הרב רוזנטל זצ"ל, וראיתי שבלב שלו היה רק צרכי ציבור באמונה לשם שמים, לא בשביל שום דבר, לא כבוד לא שררה ולא להתפאר.

"נוכחתי כמה פעמים כאשר אנשים צעקו עליו, אך הוא נשאר שליו, ענה ברוגע ובענייניות. לא לקח אישית את הדברים – כאילו לא פגעו בכבוד שלו. ומדוע? משום שהוא כלל לא ראה את תפקידו כקדרום לחפור בו כבוד.

כך הוא גם עזר לכל אחד בפשטות. כאשר ביקש להביא לו ממחלקת גביה טפסים עבור הנחות בארנונה, היה זה עבור מישוהו ש"ביקש ממנו". כביכול הוא נער שליחויות ולא ראש מועצה!...

"לקראת חג הסוכות של אחת השנים נפלתי למשכב. בכל יום שחלף קיוויתי שארגיש יותר טוב ואוכל כבר לצאת לרכוש ד' מינים. בסופו של דבר מצאתי את עצמי בערב החג בלי מינים. מה עושים? מתקשרים לרבי אברהם... בתוך זמן קצר נחת אצלי סט מהודר – ואני יודע מה זה מהודר!...

אבל למה כשאין ד' מינים מתקשרים דווקא לרבי אברהם? בגלל שהוא אף פעם לא זוכר שעזר לך, שאתה חייב לו. לכן כף לבקש ממנו טובות.

אחרי החג אני פוגש אותו ומודה לו על הסט. הוא מסתכל עלי ואומר: אנחנו כבר אחרי סוכות – עוד מעט חנוכה! אני מזכיר לו את הסט שהוא שלח אלי בלחץ של ערב החג. והוא – לא זוכר, או עושה עצמו לא זוכר...

היה זה לפני שנים – מספרת משפחת ג. שנים ספורות לאחר שעלינו לארץ ישראל והתיישבנו בקריה.

כמה צעירים עשו לעצמם "מנהג" לשחק כדורגל ברחבת הכניסה לטלזסטון, היכן שכיום ממוקם כיכר הכניסה לקריה [ואשר עתיד להיקרא ע"ש רבי אברהם רוזנטל זכרנו לברכה]. כמו תמיד היה המשחק מלווה בחבטות, צעקות וכו' והתופעה הזו הפריעה לנו מאוד לישון!

אם זה היה קורה בשעה נורמלית זה סיפור אחד, אבל זה היה קורה בסביבות 01:30 בלילה!

דיברנו איתם. ביקשנו, התחנונו, אך לשווא. אין עם מי לדבר. לפני הפנייה למשטרה, פנינו לרבי אברהם זצ"ל. "אין בעיה" הוא אמר "בפעם הבאה פשוט תתקשר אלי!"

בטח. הסיפור אבל מתרחש באחד וחצי בלילה!

והוא בשלו: "לא משנה מתי, ובאיזו שעה – פשוט תתקשר אלי". חלפו ימים ספורים והצעירים חזרו לשחק מתחת לבית. נזכרתי במה שהבטיח לי רבי אברהם ומיד התקשרתי אליו. אני נורא מצטער שאני מתקשר באמצע הלילה – אבל כך ביקשת!

"זה בסדר גמור" הרגיע "אני מיד מטפל".

חולפות דקות ספורות ואני רואה מחלון ביתי איך שהוא מגיע למקום. ניגש לצעירים, מדבר איתם והם מקשיבים לו.

עד מהרה עזבו הצעירים את המקום – ולא חזרו עד עצם היום הזה! [היום הם כבר לא צעירים!]

וכמה אנחנו ניסינו לדבר איתם ולא שמעו. כמה ניסנו לשכנע ולא הקשיבו. והוא ככה, מתעקש להגיע למקום באמצע הלילה. שמח לעזור – ואכן מצליח לעזור!

פלא שעל מצבתו הוטבעו המילים "מיחידי הדור בהטבה לזולת" – --

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות בעם ישראל לתרומות: 0542538581 02-5671812 אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי

גליון ס' 1219

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת בהעלותך - י"ח סיון תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

האדם צריך לשאוף שנשמתו תאיר מהתורה ומהמצוות, ושיהיה באחדות ובשלום עם כל אחד.

המקור בפרשה: "בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. וזה מעשה המנורה, מקשה זהב עד ירחה עד פרחיה, מקשה היא."

המנורה צריכה להיות מקשה, דהיינו חיבור אחד - וזה מורה על החיבור של "ואהבת לרעך כמוך", מגדול ועד קטן - "עד ירחה עד פרחיה".

הוראה למעשה

בכל פעולה שעושה האדם, יהיה שם שמיים שגור על פיו.

המקור בפרשה: "על פי ה' ייסעו ועל פי ה' יחנו".

הוראה למעשה

האדם צריך לזעוק ולהריע בעת צרה - וזה נובע מדרכי התשובה.

המקור בפרשה: "כי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם והרועתם בחצוצרות".

הוראה למעשה

האדם צריך להתעורר בתשובה ובדבקות בה' יתברך בכל עת.

המקור בפרשה: "וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חודשיכם ותקעתם בחצוצרות".

הוראה למעשה

האדם צריך להיזהר שלא לקלל את עצמו.

המקור בפרשה: "ואם ככה את עושה לי - הרגני נא הרוג..." וה' אמר: אתה מבקש מותך בכל פעם - מכאן שלא יקלל אדם את עצמו.

הוראה למעשה

האדם צריך להיזהר מן המותרות ולהסתפק במוטע.

המקור בפרשה: "עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא". ראה עד היכן מגיע עונשם של המתאווים - ולכן ייזהר האדם מהמותרות. כמו שאמר יעקב אבינו: "ויתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש".

הוראה למעשה

האדם צריך לשמור את שיניו בקדושה, ויאכל

רק כדי שיהיה בריא וחזק ללמוד תורה.

המקור בפרשה: "הבשר עודנו בין שיניהם - טרם ייכרת."

הוראה למעשה

האדם צריך לנקוט במידת הענווה עד קצה האחרון.

המקור בפרשה: "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם."

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שמידת הענווה היא תיקון לכל העבירות שבעולם.

המקור בפרשה: "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם." האדם הוא "האדם הראשון" - ויש כאן רמז, שבזכות הענווה של משה, תבוא התיקון.

הוראה למעשה

האדם מחויב לכבד כל אדם.

המקור בפרשה: "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם."

היינו שהיה מכבד את כל האדם ביותר, והיה

המשך בעמוד הבא

נקי הדעת שכיור שלום

עובד ה' באמת ובתמים

בלימוד תורה. הוא היה מקורב מאוד לגאון הצדיק הרב מרדכי אהרן שיינברגר זצ"ל, והיה לומד עמו בקביעות. מדי ערב שבת - היה עולה אליו עם סל פירות, יושב ולומד, ומשוחח עמו בדברי תורה ועבודת השם.

מעבר לכך, הרב צימעת הסתופף בצילם של גדולי ירושלים מהדור הקודם, וגם היום הוא נמצא בקרבה רוחנית לרבנים חשובים מהדור הנוכחי. הוא מאיר פנים לכל אדם, נעים הליכות, בעל שיחה נעימה, ותמיד נכון להשיא עצה בענייני רוחניות ודרך בעבודת ה'.

דמותו מהווה מגדלור לאנשים רבים בירושלים ומחוצה לה - איש של חסד, רוח וקדושה, שמעשיו מדברים בעד עצמם.

והיה רצון שיזכה להמשיך בעבודת הקודש ולהאריך ימיו ושנותיו עד ביאת גואל צדק, במהרה בימינו אמן.

הגה"צ רבי גרשון הלוי צימעת שליט"א מעיין בספר בשוק "מאה שערים"

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

שאלות קצרות ותשובות בצידן על הפרשה:

1. מה הקשר בין סיומה של הפרשה האחרונה ("נשא") לפתיחת פרשתנו ("בהעלותך")?

תשובה: רש"י הק' משיב על כך תשובה וזו לשונו: "למה נסמכה פר' המנוחה לפר' הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכות הנשיאים, חלשה אז דעתו כשלא היה עמם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו. אמר לו ה' ית': "חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות". מדבריו אלה של רש"י מובן, שבזכות ש"חלשה דעתו" של אהרן, היינו שהוא חש ביטול במציאות, זכה לעליה בכך שניתן לו להדליק את המנוחה וכלשון הגמרא (מס' בבא מציעא דף פה ע"ב): "כל המקטין עצמו על דברי תורה בעולם הזה, נעשה גדול לעולם הבא".

2. בעל הטורים כותב על פתיחת פרשתנו: "סמך נרות לחנוכה, רמז לחנוכה ולפרסומי ניסא בנרות". צריך להבין איפוא מה הקשר בין חג השבועות שפרשת "בהעלותך" נקראת בסמיכות אליו, לחנוכה?

תשובה: ידוע שעיקר מלחמתם של המכבים היתה על כך שהיוונים ביקשו "להשכיחם תורתך", ולכן לאחר שאנו זוכים לקבל כל שנה את התורה מחדש בחג השבועות, אנו מזכירים ומציינים באמצעות פר' "בהעלותך" את חג החנוכה שכאמור כל עניינו היה מסירות הנפש של המכבים שלא תשכח תורתו של ה'.

3. על המילה שעל שמה נקראת כל פרשתנו "בהעלותך" אומר רש"י: "על שם שהלהב עולה, כתוב בהדלקתו לשון עלייה, שצריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה". ואז רש"י מוסיף פירוש נוסף: "דבר אחר... מכאן שמעלה היתה לפני המנוחה, שעליה הכהן עומד ומדליק". וצריך להבין למה רש"י נזקק להביא את הפירוש השני?

תשובה: רש"י מבקש לרמז לנו בפירושו השני: אל תחשבו שהשלהבת שמסמלת את ההתלהבות שלנו בעבודת ה', תעלה מאליה מבלי שנתאמץ עבור כך. עלינו להשתדל לעלות על המעלה והמדריגה שסוללת עבורנו את הדרך לעבודת ה', ורק אז נזכה שהשלהבת – ההתעוררות שלנו בעבודת ה', תעלה מאליה.

והמדולדל.

המקור בפרשה: "העם לא נסע עד האספ מרים" - חלקו לה כבוד.

יש ללמוד שכשרואים תלמיד חכם או צדיק מעונה - יש לנהוג בו כבוד ביותר.

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

ויעש כן אהרן וגו' וזה מעשה המנוחה (ח, ג-ד)

פירש רש"י: "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה".

אפשר לפרש, על פי מה שכתב הרמב"ן: "ויעש כן אהרן, לומר שהוא היה מדליק אותן כל ימיו, ואף על פי שהמצוה כשרה בבניו, אבל הוא היה מזדרז במצוה הגדולה הזאת".

וזהו מה שכתב רש"י: "ויעש כן אהרן להגיד שבחו של אהרן שלא שינה", פירוש, שלא שינה בזה, שהדליק ארבעים שנה את המנוחה בעצמו.

עוד אפשר לומר פירוש נוסף - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, שכל הארבעים שנה שהדליק לא שינה מיומו הראשון, באותה החביבות וההתלהבות, שלא נעשה אצלו הדבר כהרגל וכמצות אנשים מלמדה בהמשך הזמן הארוך של ארבעים שנה.

ותורה לשון הוראה, שנכתב כל זה להורות לנו איך להתנהג בעשיית המצוות.

עוד אפשר לפרש, על פי המבואר בליקוטי תורה מאדמו"ר הזקן נשמותו עדן: "ובהעלותך אהרן את הנרות, שהן נשמות ישראל, הנה מתעלים כולם". וזהו להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, כלומר שלא שינה בין הנרות, היינו נשמות ישראל שנקראים נרות כמו שנאמר נר ה' נשמת אדם, וכולם היו חשובים אצלו. וכמו שאיתא בספר התניא (פרק לב): "נקראו כל ישראל אחים ממש, מצד שורש נפשם בה' אחד".

ואפילו אותם שאין להם שום מעלה יתרה, גם אותם קרב לתורה. וזהו שמסמך כאן, וזה מעשה המנוחה עד ירכה עד פרחו, על פי מה שאיתא שם בליקוטי תורה ש"כלל נשמות ישראל נקראים בשם מנוחה, ירכה היא הרגל התחתון, ופרחה היא הפרחים העליונים גדולי צדיקים. ירכה ופרחה מנוחה אחת, שצריך להיות אחדות גמור זה עם זה, שלא יביט ברעת חברו", עין שם.

וכל זה הוא עבודתו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. רחמנא אדכר לן זכותא דאהרן כהנא קדישא.

והמן כזרע גד הוא (יא, ז)

הוראות למעשה - המשך מעמוד קודם

משפיל את עצמו, ולפי גדולתו - ענוותנותו.

הוראה למעשה

האדם צריך לנהוג באופן שלא ייחשד בגזלת ממון.

המקור בפרשה: "בכל ביתי נאמן הוא."

הוראה למעשה

מיד כשיוודע לאדם שחטא - עליו להתוודות.

ופירשו בזהוה הקדוש (חלק ג קנה, ב): "כמו שבני גד לקחו חלקם בארץ אחרת, כך המן שורה על ישראל מחוץ לארץ הקדש". דברי הזהר הקדוש האלה סתומים הן.

ואפשר לבאר על דרך הפשט, דכמו שגד אף על פי שהיו החלוצים שכבשו ארץ ישראל, אף על פי כן נטלו חלקם בארץ סיחון ועוג. כך אף על פי שכל ההשפעות באות מארץ ישראל, בכל זאת ירד המן רק במדבר מחוץ לארץ הקודש.

וכוונת הזהר לבאר בזה, שגם השפעת המן באה מארץ ישראל.

וראה בפירוש רש"י על הפסוק (דברים יא, יג): ארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה, "הלא כל הארצות הוא דורש וכו', על ידי אותה דרישה שדורשה - דורש את כל הארצות עימה".

והנה מרים מצורעת כשלג (יב, ז)

מדרש פליאה, הובא בספר ישמח משה, וזה לשונו: "הרוצה לידע תחית המתים מן התורה, יראה והנה מרים מצרעת כשלג".

אפשר לומר לפי הכלל הידוע שהקדוש ברוך הוא דן את האדם מדה כנגד מדה הן לטב והן למוטב, ובמסכת סוטה (דף ט, א) לומדים זה ממרים שנתעכבה למשה כשהושלך ליאור, כמו שנאמר (שמות ב, ד) "ותתצב אחותו מרחוק וגו'", ובשכר זה התעכבו ישראל כשנצטרעה, כמו שנאמר (במדבר יב, טו) "והעם לא נסע עד האספ מרים".

והנה כמו כן כל ישראל מחכים ומצפים לביאת המשיח ותחיית המתים, בודאי שהקדוש ברוך הוא ימדוד להם מדה כנגד מדה להחיותם בתחיית המתים, בשכר ההמתנה שלהם.

וזהו הרוצה לידע תחיית המתים מן התורה, יכול ללמד את זה ממרים, ששילם לה הקדוש ברוך הוא כגמולה הטוב בשכר המתנתה על משה כנ"ל, וכמו כן כלל ישראל שמחכים ומצפים בכל יום ובכל רגע על ביאת משיח צדקנו ותחיית המתים, בודאי שאין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה, ומכל שכן לבני בחיריו בני אברהם יצחק ויעקב המיחלים תמיד לחסדו.

המקור בפרשה: "ויחר אף ה' במ וילך" - בכדי שיתוודו.

הוראה למעשה:

האדם צריך להיזהר שלא לומר לשון הרע.

המקור בפרשה: "הנה מרים מצורעת כשלג" - לאחר שאמרה לשון הרע על אחיה משה.

הוראה למעשה

האדם צריך לנהוג כבוד בצדיק המעונה

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

חידת הצדיק הנסתר

בהשתאות. "מניין ידע הרבי עליי?" מלמל, ולפתע נצנץ רעיון במוחו, ככוכב המופיע בשמי הלילה. "ודאי התכוון לחתני!" קרא.

הוא פנה אל יעקב, עיניו בורקות, ואמר: "שב, ואספר לך סיפור שירעיד את נשמתך". הסוחר החל לגולל את סיפורו, קולו כזרם מים המפלס דרך בסלע:

"בבית הכנסת פגשתי בחור עני, תלמיד תורה, והזמנתי אותו לאכול בביתי. יום אחד ביקש לשמש כשומר במחסן העצים שלי, כי לא רצה לחם חנינם. הסכמתי, והוא עבר לגור בביתן קטן ליד המחסן. לילה אחד התעוררתי בבהלה, ראיתי מבעד לחלון להבות ענק מלככות את המחסן! רצתי החוצה, כעסי בוער בי על השומר, אך כשהגעתי - לא היה שם דבר. לא אש, לא עשן.

אך כשזה קרה שוב, יצאנו יחד - ושוב לא מצאנו כלום. הבנו שהבחור הזה צדיק נסתר, ורצינו להשיאו לבתנו

"בפעם הראשונה צחקה אשתי ואמרה שחלמתי. אך כשזה קרה שוב, יצאנו יחד - ושוב לא מצאנו כלום. הבנו שהבחור הזה צדיק נסתר, ורצינו להשיאו לבתנו. הוא הסכים, בתנאי שיעברו לגור בקצה העיר, ושלא נבקר אותם לעולם. הוא אמר שיאפה לחמים, ואשתו תמכור אותם בשוק. ערכנו חתונה מפוארת, והם חיים שם, רחוקים מאיתנו, ככוכבים שאורם מגיע לעיתים".

הסוחר נשא עיניו אל יעקב. "כשסיפרת על הרבי, הבנתי - הוא שלח אותך לחתני. אינני יכול לקחת אותך אליו, כי התנאי מחייב אותי, אך אתה מטייל בשווקים. חפש אותו, ותמצא את ביתו".

יעקב חש כאילו נפתח לפניו שער לעולם אחר. הוא ואליהו מיהרו לחפש את בית האופה, עד שמצאו אותו בקצה העיר, בית צנוע כמעט מוסתר בין העצים. הוא דפק על הדלת, לבו הולם כפטיש. האופה, צעיר בעל עיניים עמוקות כתהום, פתח את הדלת. "הרבי מלאדי שלח אותי", אמר יעקב, קולו רועד, "שירפא את בני האילם".

ברגע אחד, כאילו נקרע מסך החשיכה, פתח אליהו את פיו - ודיבר. קולו, צלול כפעם, מילא את האוויר, והשמחה הציפה את לבם כשטפון.

האופה הביט בהם, פליאה וכאב בעיניו. "גם כאן מצא אותי?" מלמל, כאילו נאבק בגורלו. הוא הניח ידו על ראשו של אליהו וברך אותו ברכה קצרה, כזו שזעקתה מגיעה לשמיים. ברגע אחד, כאילו נקרע מסך החשיכה, פתח אליהו את פיו - ודיבר. קולו, צלול כפעם, מילא את האוויר, והשמחה הציפה את לבם כשטפון.

השניים חזרו לביתם, לבם מלא תודה לבורא עולם, לרבי, לסוחר ולאופה - צדיק נסתר שברכתו הפכה חלום למציאות. הסיפור על מסעם הדרמטי התפשט כניצוץ שהפך למדורה, ומאז הפך לאגדה על אמונה, תקווה והניסים החבויים בדרכי השם.

בלב כבד אך מלא תקווה, יצאו האב ובנו מפני הרבי. יעקב שיתף את החסידים בדברים, חושף את ספקותיו כמי שמגלה פצע סמוי. "איך אשיג את הכסף למסע?" שאל, קולו נרעד. החסידים, שלבם נכמר על האב ובנו, גייסו את הכסף הדרוש, כאילו מלבים אש של תמיכה, ושלחו את השניים בברכות חמות, עיניהם נוצצות מאמונה שדברי הרבי יתגשמו.

כדברי הרבי, ממש כאמור, ניצב הר סמוך לשער העיר, ולצדו בית מפואר, גדול כארמון, שבו התגורר יהודי עשיר, סוחר עצים ידוע בחסדו

המסע היה מפרך, דרך הרים תלולים ודרכים מאובקות, כשצל הספקות מרחף מעליהם כענן כבד. לבסוף הגיעו למץ, עיר עתיקה שרוחשת חיים. כדברי הרבי, ממש כאמור, ניצב הר סמוך לשער העיר, ולצדו בית מפואר, גדול כארמון, שבו התגורר יהודי עשיר, סוחר עצים ידוע בחסדו. יעקב, לבו פועם בחשש ותקווה, דפק על דלתו ושאל אם יוכל להתארח. הסוחר, איש בעל פנים מאירות ורוח נדיבה, קיבל אותם בזרועות פתוחות, כאילו חיכה לבואם, והעניק להם חדר נוח בביתו.

מדי יום יצאו יעקב ואליהו לשוטט בשווקים הסגוניים של מץ, בין דוכני תבלינים וצעקות רוכלים. אליהו, עיניו סקרניות אך שתיקתו כבדה, צעד לצד אביו, ויעקב חש הספקות מתגנבים שוב ללבו כרוח קרה. האם המסע הזה לשווא? האם הרבי טעה? לבו נרעד, אך הוא המשיך, נאחז בדברי הצדיק כבחבל הצלה.

יום אחד, כשישבו בחצר בית הסוחר, פנה אליהם בעל הבית, עיניו מלאות סקרנות. "רואה אני שאינך כאן לעסקים", אמר, "ספר לי, מהי מטרת ביקורך?" יעקב, שחש כמי שמגלה סוד כמוס, סיפר את סיפורם: האסון, המסע אל הרבי, וההוראה המוזרה להגיע למץ. הסוחר הקשיב, פניו מתכהות

כפר קטן, מוקף יערות עבותים ושדות מוריקים, חי נער בשם אליהו, פיקח ומלא חן, שקסמו כבש את לב כל מי שפגשו. קולו הצלול, כצלילי פעמונים, מילא את האוויר בשמחה, והוא היה אהוב על הבריות כאור השמש ביום קץ. אך יום אחד, כרעם ביום בהיר, התרגש עליו אסון מחריד: כוח הדיבור ניטל ממנו בבת אחת, כאילו נבלעו מילותיו בתהום חשוכה. הנער, שהיה פעם מרכז החיים, הפך לאילם, עיניו מלאות תחינה שקטה, ולבו נרעד בצל האסון.

הם פנו לטובי הרופאים, מממלכות רחוקות ועד חכמי העיר, בתקווה נואשת שמישהו יפצח את חידת מחלתו

צער המשפחה היה כים סוער, גלי יגון הציפו את ביתם. אמו של אליהו בכתה עד שדמעותיה יבשו, ואביו, יעקב, נשא את כאבו כצדור כבד על כתפיו. הם פנו לטובי הרופאים, מממלכות רחוקות ועד חכמי העיר, בתקווה נואשת שמישהו יפצח את חידת מחלתו. אך המומחים, בעלי השם והתהילה, עמדו חסרי אונים מול תעלומת הילד. "אין בידינו מזור", הודו בקול שבור, והתקווה, שהייתה כנר דועך, כמעט כבתה בלב ההורים. ייאוש קר כקרח זחל אל חדרי לבם, והם חשו כאילו העולם עצמו התעטף באפלה.

הם אמנם לא היו חסידים, אך מתוך ייאושם נאחזו בעצת ידידים נאמנים. "פנו אל רבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל התניא", אמרו, "כי ברכתו כמפתח לפתוח שערי שמיים". יעקב, שלא הכיר את דרכי החסידות, לא היסס. הוא אחז בידו הרועדת של בנו, עיניו של אליהו מלאות תקווה שקטה, ויצאו למסע אל הרבי, כשני נוודים בחיפוש אחר אור.

הם עמדו לפני הרבי, בביתו הצנוע שקרן מקדושה, והאוויר סביבם רטט מציפייה. יעקב שטח את מצוקתו, קולו נשבר כענף יבש: "בני, אור חיי, איבד את קולו. אנא, הצילו אותו!" הרבי, שפניו כשמש זורחת מבעד לעננים, הקשיב בשתיקה, עיניו חודרות אל מעמקי נשמתם. לבסוף פתח ואמר, בקול רך אך נחוש כסלע: "עליכם לנסוע למדינת צרפת, לעיר מץ. התאכסנו בביתו של יהודי, סוחר עצים, הגר ליד ההר, סמוך לשער העיר. שם המתינו, עד שהשם יתברך ישלח רפואה לבנך".

הוא הרים מבטו אל הרבי, קולו רועד משאלות: "ומה אעשה במץ?" הרבי חיך חיוך מסתורי, כמי שרואה מעבר לאופק

דברי הרבי היו כחידה עטופה בערפל. יעקב חש סערה בלבו: מדוע לצרפת? מדוע לא ברכה כאן ועכשיו? והכסף, כיצד יממן מסע כזה, כשכיסו ריק? הוא הרים מבטו אל הרבי, קולו רועד משאלות: "ומה אעשה במץ?" הרבי חיך חיוך מסתורי, כמי שרואה מעבר לאופק, והשיב: "לא תעשה דבר. טיילו בשווקים, התהלכו ברחובות, עד שתבוא הישועה".

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

לשון הרע לא מדבר אליי

מדברים אותה שפה, חיים יחד בארץ אחת. דווקא השילוב בין עדות יכול להוביל לברכה. די להפרדות ולתיוגים - **הגיע הזמן לאחדות, אהבה, ולב פתוח. רק כך נוכל לבנות עוד בתים בישראל, ולקרב בכך את הגאולה השלמה, במהרה בימינו.**

מעז יצא מתוק

השבוע, בעודי נכנס לבניין שבו עובדים אנשים ממגוון רקעים ותחומים, נשמעה לפתע צפירת אזעקה. לצערנו, בתקופה האחרונה אנו מתמודדים עם אזעקות כאלה כמעט מדי יום. אך דווקא מתוך המציאות המורכבת הזאת, צמחה תובנה מפתיעה ומרגשת.

האזעקה אילצה את כולנו להיכנס יחד לחדר ממוגן. אנשים שבדרך כלל לא נוהגים להיפגש או לדבר זה עם זה. ישבנו שם, אנשים זרים לחלוטין זה לזה, ובדרך טבעית התחלנו לשוחח. למרות השוני בינינו. בהופעה החיצונית, בדעות, באורח החיים. גילינו פתאום מכנה משותף. השיחה הפכה לחמה ולקרובה, המחיצות שנראו ברורות כל כך, התפוגגו עם הדחוד הבומים ברקע, ובמקומן נכנסה תחושת אחדות חזקה ומוחשית.

החווייה הזו גרמה לי לתהות: מדוע אנחנו צריכים לחכות לרגעי חירום, לאזעקות, כדי להיזכר שאנחנו עם אחד? למה שלא נבחר באחדות גם בשגרה, מתוך אהבה, אחווה והכרה בכך שכל עם ישראל אחים?

אני מקווה ומתפלל, שמהתובנה הזו נוכל כולנו לצאת מחזוקים, ולפעול למען איחוד הלבבות לא מתוך פחד או אילוף, אלא מתוך רצון כן. ויהי רצון, שבזכות זה נזכה לראות בקרוב את הגאולה השלמה, במהרה בימינו. אמן.

ד"ר יצחק ארליך

לסייע לרווקים ולרווקות שמתקשים למצוא את זיווגם. עבור רבים מהם, החיפוש המתמשך מלווה בתחושת תסכול לא פשוטה. הם חולמים להקים בית בישראל, מוכנים להתפשר ולהשקיע, אך הזיווג בושש מלהגיע.

בתוך כל השיח הזה, יש נקודה אחת שלצערי עדיין לא מקבלת את המקום הראוי: הצורך לשים סוף לאפליה עדתית בשידוכים. לא פעם, הצעות טובות נדחות רק משום הבדל עדתי - ספרדי מול אשכנזי, או להפך - מבלי לברר באמת את התאמת האישיות, יראת השמיים והערכים המשותפים.

השבוע פנתה אליי נערה ספרדיה בת 28. בלב פתוח היא שיתפה אותי במצוקתה: היא מנסה, מתפשרת, מתפללת - אך עדיין לא מצאה את זיווגה. ניסיתי לעודד, לחזק, להנחות. למחרת הצעתי לה בחור איכותי - בן גילה, ירא שמיים, משלב תורה עם עבודה. אך כששמעה שהוא אשכנזי, סירבה מיד: "זה לא בשבילי, אני הולכת לפי מנהגי הספרדים".

ניסיתי להסביר לה: דווקא בגיל כזה, כשהאדם בשל ורציני, יש מקום לפתוח את הלב ולראות מה באמת חשוב - האישיות, השפה המשותפת, הרצינות. האם הבדל במנהגים אמור להפריד בין שני אנשים שיכולים להקים יחד בית נאמן בישראל?

כעבור שעה חזרה אליי ואמרה: "קיבלתי את דבריך, אני מוכנה לנסות". איני יודע מה יוליד יום, אך הלב מתמלא תקווה.

ולכן אני פונה לכל הרווקים והרווקות: בואו נניח בצד את ההבחנות העדתיות. אנחנו עם אחד,

כל יום, לאחר תפילת שחרית, אנו מזכירים את שש הזכירות היומיות, ואחת מהן היא זכירת מעשה מרים הנביאה: "זכור את אשר עשה ה' אלוהיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים" (דברים כ"ד, ט').

מקור זכירה זו הוא הסיפור המופיע בפרשת בהעלותך, בו מסופר כיצד מרים דיברה לשון הרע על אחיה, משה רבנו. הדברים שאמרה נגעו לפרישתו של משה מציפורה אשתו. למרות שמדובר באחות שהייתה מסורה ואכפתית כלפיו - כפי שחז"ל מתארים, כשמרים עמדה מרחוק לראות מה יעלה בגורלו של התינוק שהונח בתיבה על היאור - היא נענשה קשות על דבריה.

חז"ל למדו מכך קל וחומר: אם מרים, צדקת כה גדולה, נענשה על דברים שנאמרו מתוך דאגה ואהבה, קל וחומר עד כמה יש להיזהר בלשוננו כלפי אחרים.

האדמו"ר הזקן, בעל ה"תניא", מוסיף עומק נוסף לדבר: לא רק שאסור לדבר לשון הרע - גם לחשוב לשון הרע הוא איסור, שהרי כל דיבור מתחיל במחשבה, ומכאן האחריות שלנו מתחילה בלב ובמחשבה.

ויהי רצון שנשיכיל ללמוד ממעשה מרים, ונקבל על עצמנו להשתדל לחשוב טוב על הזולת, לדבר טוב - ולחזק את האחדות והאהבה בישראל. ומתוך כך נזכה לטובה האמיתית - הגאולה השלמה, במהרה בימינו.

שידוכים - הגיע הזמן לשבור מחיצות

בזמן האחרון נושא הרווקות המאוחרת עולה שוב ושוב לכותרות. רבים וטובים מדברים עליו, מציעים עצות ורעיונות, מנסים להבין כיצד אפשר

לכבוד מי קושט בית הכנסת?

לרגע. ריח הפרחים נעם לו מאד ובקול רגוע שאל את השמש: "לכבוד מי קישטתם את כל כך יפה את בית הכנסת", כהרף עין - חלף רעיון במוחו של השמש והוא השיב בביטחה: "לכבוד הקצין הנכבד וחייליו".

לא היה קץ לשמחתו ולשביעות רצונו של הקצין. מיד הוציא פקודה לחייליו שלא יגעו לרעה ביהודי העיירה ואפילו העמיד משמר כבוד סביב בית הכנסת.

וכך הציל ר' פייבל, השמש המסור את כל תושבי העיירה מכליון ואבדון. (מתוך הקלטת "שמעו ותחי נפשכם").

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

היקרים? מי יגן עליהם" חשב בלבו. רעדה איומה אחזה בגופו נוכח האפשרות שהגרמנים יעברו את סף בית הכנסת, אולם עד מהרה אזר אומץ והחליט לסכן את עצמו ולהתיצב בפתח בית הכנסת. כך עמד בפתח בית הכנסת כשהוא כולו מוכן ומזומן למסור את נפשו ולהגן בכל כוחותיו על הקדוש והיקר לו. הזמן התארך ונראה לו כנצח. דממה שררה בחוץ, היה זה שקט מעצבן ומתוח וכל רשרוש קל הקפיצו על רגליו.

פתאום, הגיחו מן הצד במפתיע - גדוד חיילים גרמנים. הם עמדו מוכנים להתקפה והמתינו לפקודת הקצין המפקד. הקצין התקרב לבית הכנסת ועמד נדהם למראה יופיו והדרו. עיניו סקרו כל פינה ופינה והתפעלותו גברה מרגע

ה זה לפני חג השבועות. ר' פייבל השמש קישט כדרכו, מידי שנה בשנה, את בית הכנסת בפרחים צבעוניים וירק ריחני. אותם הימים היו ימי מלחמת העולם השנייה. לפתע הגיע השמועה לעיירה הקטנה, שהגרמנים הארורים מתקרבים במהירות אל עיירה זו. פחד ואימה נפל על כל תושבי העיירה. כולם החלו לסגור את בתיהם על מנעול ובריח, הטמינו את כספם ושאר חפצי הערך במקום מסתור וכמעט שלא נראה איש יוצא מפתח ביתו.

רק פייבל השמש, לא הסתגר בביתו. וכי מה יש לו להסתיר מהגרמני? רכשו הדל ודאי לא יעניין את הגרמני. כל דאגתו וחרדתו היתה מופנית לעבר בית הכנסת. "מה יהא על תשמישי הקדושה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגני מרומים ב' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

אשר השבת

מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

■ ■ ■

טלפון: 052-7148454

■ ■ ■

פקס: 08-9941870

מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

דיון הלכתי בשולחן השבת

משולחנם של גדולי ישראל

גביית צ'ק לאחר שפג תוקפו

שאלה: לרגל יציאתי לפנסיה קיבלתי מתנה צ'ק בעל סכום כסף גדול, אך שכחתי להפקידו. לאחר חצי שנה סירב הבנק לקבלו בתואנה שמבחינה חוקית אינו יכול לכבד צ'ק לאחר חצי שנה, האם אפשר לתבוע בבי"ד מהבוס שלי שיפרע את הצ'ק?

תשובה: נידון זה הגיע לבית הדין כמה פעמים, ולכאורה הוא תלוי במעמדו ההלכתי של צ'ק וכפי שנחלקו בזה הפוסקים:

הגר"ש וואזנר זצ"ל והגר"נ קרליץ זצ"ל ועוד נקטו, שהוא הוראה לבנק לשלם את הכסף לפלוני המחזיק בצ'ק ותו לא.

המנחת יצחק זצ"ל הפתחי חושן זצ"ל והגר"י פישר זצ"ל נקטו, שגדר צ'ק כשטר חוב, משום שנותן הצ'ק מתחייב בחתימתו לשלם את הכסף.

הגר"מ פינשטיין זצ"ל והגר"ש אלישיב זצ"ל נקטו שצ'ק מועיל מדין סיטומתא, שהרי כך נהגו הסוחרים להקנות ממון.

מעתה אם ננקוט שצ'ק הינו הרשאה לבנק לשלם, אין זו התחייבות של נותן הצ'ק, לפיכך לאחר שפג תוקף זמן ההרשאה אינו חייב לשלם, אולם אם ננקוט שצ'ק הינו שטר חוב או מועיל מדין סיטומתא, גם לאחר הזמן חייב לפרוע את התשלום.

על פי זה, לכאורה יוכל בעל הצ'ק לטעון 'קים לי' כשיטת הפוסקים שצ'ק הינו הוראה לבנק לשלם ותו לא ואי אפשר להוציא ממנו ממון בבי"ד, אמנם יש מהדיינים שנקטו שבאופן זה אינו יכול לטעון זאת מכמה וכמה טעמים. (הרב אלחנן רבינסקי)

• מבט לפרשה •

"וייעש כן אהרון אל מול פני המנורה וכו"

מבאר רש"י "וייעש כן אהרון" להגיד שבחו של אהרון שלא שינה! ידועה השאלה: מדוע שישנה אהרון והרי כך ציווה ה' לעשות אם כן מפני מה מגיע לו שבח על כך שלא שינה? תירוצים רבים נאמרו על כך נביא כמה מהם:

הצדיק ר' מאיר מפרימישלאן היה אומר שאף על פי שהיה אהרון כהן גדול ובעל מדרגה גבוהה מאד לא שינה ולא התגאה אלא נשאר בפשטות ובענווה כאחד מישראל.

הצדיק רבי מנחם מנדל מקוצק היה אומר שבשעת עבודתו של אהרון הכהן לא היה ניכר בו שום שינוי חיצוני אף שעמד לפני ה' אלא כל התלהבותו התרכזה והצטמצמה בלבו פנימה.

והצדיק רבי יהודה לייב מגור בעל ה"שפת אמת" היה אומר שאהרון הכהן קיים כל ימיו את המצוה בכוונה ובהתלהבות לא כשאר בני אדם שבתחילה הם מתלהבים אולם לאחר זמן התלהבותם פוחתת ודועכת.

אצל אהרון הכהן נשארה כול ימיו אותה לבת אש קודש של התלהבות ממש כבתחילה!

"ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקודש"

הצדיק רבי מאיר מפרימישלאן היה אומר: בנוהג שבעולם בשעה שמתרגשת על האדם צרה חלילה וחס אזי הוא מתחזק ומתעלה ברוחניות ומיטב את דרכיו לבלי הכר.

המדרגה הגבוהה אליה יש לשאוף זה לעבוד את ה' בכל לבב גם בעתות טובה ושפע ברכה ולא רק בעת קושי וצרה.

דבר זה מרומז בפסוק: "ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקודש" אלא עליהם לעבוד את ה' בכל כוחם- תמיד.

"על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו"

בפרשה זו- אמר קדוש ישראל רבי ישעיה הלוי הורביץ בעל "שני לוחות הברית"- מצינו שלושה פסוקים סמוכים שבכל אחד מהם נאמר פעמיים:

"על פי ה'" דבר זה- אמר השל"ה הקדוש- בא ללמדנו שבכל פעולה שאנו עושים קטנה או גדולה יש להקדים ולומר: "אם ירצה ה'" או "בעזרת ה'" וכמו שנאמר בפסוק (משלי י"ט כ"א) "ועצת ה' היא תקום".

"היא" בראשי תיבות בסדר הפוך: "אם ירצה ה'".

אספרה

סיפור לשולחן שבת

הסגולה הבדוקה

יותר אחד במהלך דיון בבית הדין, הוביל לנס מרגש שניפץ שנים של ציפיה | תותרתו - תריותו יותר!

אשלם לו שקל נוסף על העוול, שנגרם לי". כל הנוכחים בבית הדין היו המומים. לא בכל יום נשמעת פניה נרגשת מאב בית הדין אל אחד הצדדים בתוספת ברכה כי אם יותר ולא יעמוד על דעתו, הוא יזכה לפרי בטן, ואם זה לא מספיק, הוא מסרב לקבל את הברכה.

באותו הזמן, נכח באולם בית הדין אברך שהגיע על מנת להתלמד כיצד נעשה דין תורה, ומיד כששמע את פנייתו של אב בית הדין לחתן, הוא התרגש מאוד ואמר: "כבוד אב בית הדין, אני מוכן לשלם לצלם את כל תוספת התשלום שמגיעה לו מהחתן, ובתמורה לכך אני מבקש שהברכה של הרב לפרי בטן תחול על אחותי הנשואה כבר מזה עשר שנים ולא זכתה לילדים".

החתן, ששמע באותו רגע את בקשתו של אותו אברך מתלמד, הבין כי ברכתו של אב בית הדין אינה ברכה פשוטה, אלא שווה הרבה. הוא מיד חזר בו והכריז:

"אני חוזר בי! אני מסכים לדברי כבוד אב בית הדין ומוכן לשלם לצלם את כל המגיע לו ברגע זה, ובלבד שכבוד אב בית הדין יברך אותי ואת כלתי בפרי בטן".

"זה כבר מאוחר מדי", השיב אב בית הדין לחתן, "לאחר שלא הסכמת להצעה, גילית שאינך באמת מעוניין בכך, ולכן איני מוכן לעשות איתך עסקה זו".

החתן לא רצה לוותר על אותה הברכה והחל ממש להתחנן על נפשו: "לא, לא, אני באמת מוותר לך", אמר, וכדי להראות שהוא מתכוון לכך, הוציא מיד מכיסו צ'ק כדי לשלם לצלם, ובלבד שיתן לי הרב את ברכתו היקרה".

אב בית הדין שתק כמה רגעים והרהר מעט. "אתה, החתן תשלם לו את הסכום, ואני אברך אותך שתזכה לפרי בטן. אך גם את האברך המתלמד שמסר נפשו והיה מוכן לשלם לצלם את הכסף ובלבד שיזכה בפרי בטן, אני אברך שתזכה אחותו עוד השנה לפרי בטן, בריא ושלם".

הכל היו מרוצים מהפשרה, החתן כתב מיד צ'ק לצלם ונפרד ממנו בידידות, ואב בית הדין עמד בנוכחות הדיינים וברך את החתן ואת אחותו של האברך, שיזכו עוד השנה להתבשר בבשורות טובות.

באותה שנה נפקדה הכלה אשת החתן בבית, וכמוה נפקדה אחותו של האברך אף היא באותה שנה בבית בריאה ושלימה, אחר עשר שנים! של ציפייה ארוכה וקשה לפרי בטן.

חלק מהקניינים שהתורה נקנית בהם הם קנייני בן אדם לחבירו. ללא בן אדם לחבירו אין קיום לתורה הקדושה. התורה הקדושה בכל מקום מראה לנו, לכבד את השני ולאחוב את השני אין מעלה גדולה מזו.

להלן סיפור מדהים ומרגש, המעובד מתוך ביטאון 'קול ברמה' - ויש בו כדי ללמדנו מהו כוחו של ויתור ולמה זוכה האדם המוותר.

הסיפור אירע בבית-הדין בעיר חולון. אל בית הדין הגיעו לדין תורה חתן טרי, והצלם שצילם את חתונתו. הצלם הגיע לתבוע את החתן, מפני שלאחר שצילם והסריט את החתונה, החתן לא היה מוכן לשלם את כל הסכום שנקבע מראש.

החתן מצד שני טען, שאין הוא מוכן לשלם את כל הסכום שנקבע עם הצלם, מפני שהצלם לא עשה את עבודתו כראוי, ומדוע? רבנים חשובים רבים הגיעו לחתונה ולא צולמו, ולכן אין לחתן מזכרת מנוכחותם בחתונה, והדבר מצער אותו מאוד ועל כן אינו מוכן לשלם לצלם את כל הסכום, שכן הוא לא עשה את עבודתו נאמנה.

הצלם, טען מנגד, כי השתדל לעשות את הנדרש ממנו, אך הסיבה שלא הספיק לצלם את כל הרבנים החשובים שהגיעו לחתונה, היא מפני שהרבנים הגיעו לדקות ספורות והתערבבו בקהל הרב שנכח בחתונה, לכן הוא לא הספיק להגיע לכולם ולצלם בטרם אותם לפני שעזבו את החתונה.

בית הדין שמע את הטענות והחל לדון ולחקור בצדדי הדין על פי כללי התורה. לאחר שבדקו את כל הצדדים, נשאר בית הדין בספק:

מצד אחד החתן לא קיבל את העבודה כפי שדרש וציפה, מצד שני הצלם עשה כל אשר ביכולתו, על כן, מחוסר ראיות נשאר בית הדין בספק.

מכיוון שכך, פנה אב בית הדין אל החתן ואמר לו: "ראה חתן יקר, הרי החתונה כבר היתה, וכעת אתה יוצא לחיים חדשים עם כלתך. הצעתה היא לך שתוותר לצלם ותשלם לו את כל הסכום שקבעתם ביניכם על עבודתו, וכך בוודאי תזכה לחיים טובים עם רעייתך. אם תשאיר את הצלם עם צער וקפיידה, הדבר לא יוסיף לך".

אב בית הדין לא הסתפק בכך ואמר לו: "ראה, אם תוותר לצלם ותשלם לו את כל הסכום, אני אברך אותך בנוכחות הדיינים שתזכה עוד השנה לפרי בטן".

שקט השתרר בבית הדין והכל חיכו לשמוע את תגובתו של החתן. אך לתדהמת הרבה, החתן נעמד לעיני כולם ואמר: "איני מוכן לוותר לו, לא

גלגולו של כלב

"הרב הקפיד כל כך לכבד את כבוד השבת, עד שבא אחד וזלזל בכבודה בדרגה גרועה ביותר. אבל הסוף הוא לא אחר מראשיתו..." - סיפור מצמרר -

סיפור שסיפר רבי דוד חנניה פינטו על הרב הגאון רבי שמעון ברוך סלומון זצ"ל רבה של פתח תקוה, אשר ידוע בקנאותו לכבודה של שבת, ונפשו נסערה לשמוע שישנם חילולי שבת בפרהסייה והיה נלחם בכל כוחו לסלק תופעה זו מעירו. הקשר המיוחד שלו עם שבת קודש החל כבר בעת לידתו הייתה בשבת ואמו סירבה בכל תוקף שיסיעו אותה ברכב לבית החולים. ובמסירות נפש אזרה כוח ללכת ברגל, וגם פטירתו הייתה בערב שבת.

מתנגדים רבים הרימו ראש, וניסו בכל כוחם למנוע מהרב להפריע להם בחילולי השבת, אבל עוצם קדושת השבת שבו, גברה על מתנגדיו. מדי שבת עמד מול מוקדי חילולי השבת בעיר, ובדמעות נשא דברים מרגשים חוצבי להבות אש על שמירת השבת. האמת הפנימית, הכאב העמוק ואור תורתו ויראתו עשו רושם כה רב עד שהיו כאלו מהמחנה השני שהצטרפו למאבקו של הרב.

ראינו בחוש כי כל מי שפגע ברב לא יצא נקי. מקרים רבים היו שכבוד התורה וכבוד השבת תבעו את עלבונם, גם מהמתנגדים למאבקו של הרב הרגישו בכך ושיחרו אל פתחו של הרב לבקש מחילה.

בתוך מחנה המתנגדים לשמירת השבת, בלט במיוחד אדם דומיננטי שהיה סוחף אחריו את ההמון ומסית אותם כנגד הרב והשבת. אותו אדם הרהיב עוז להגיע עם קבוצת נערים לעבר בית הרב, וברוב חוצפתו חירף וגידף במשך דקות ספורות, באופן שהחריד את השומעים.

מעט מתלמידי הרב שנקלעו לאותו מאורע, היו משוכנעים שלא יתכן כי אותו אדם יצא מכך נקי, אחד אף בא להתריע בו שהוא משחק באש. ואכן לא איחר היום שאותו אדם נרצח באופן משונה ובלתי צפוי על ידי אדם שהוא עצמו עזר לו. לאחר זמן מה, הגיע לביתו של הרב החברותא של יום רביעי בלילה, ללימוד שהתקיים מדי שבוע מהשעה שתיים עשרה בלילה ועד השעות הקטנות של הלילה (בשעות אלו היה הרב מכין את השיעור הכללי שהיה מוסר ביום חמישי). באותו יום התקשה התלמיד להיכנס לבית, כלב עמד בחצר בסמוך לדלת והיה נובח ומיילל וחטס את הכניסה.

אחד מבני הבית פתח את החלון והציע לאותו תלמיד להיכנס מהכניסה האחורית. הוא סיפר שהכלב עומד כך כבר כמה שעות, וכדי למנוע את כניסתו לבית, הם נכנסים מהצד השני.

אכן, התלמיד נכנס מהכניסה האחורית של הבית, ושקע עם הרב בלימוד הסוגיה במשך כמה שעות.

כאשר הוא קם לצאת (והרב כדרכו מלווה אותו) שוב נשמעו אותן נביחות ויללות משונות מהכלב.

התלמיד עצר ואמר לרב: 'אולי מוטב שאצא מהדלת השנייה'. הרב לא הגיב, פתח את דלת הכניסה, ולעיני התלמיד - שניסה לשמור שהכלב לא יפרוץ פנימה, עמד מול הכלב ואמר לו: 'אני אומר עליך תהילים'. באותו רגע נדם קולו של הכלב, שב לאחריו ובריצה היסטורית רץ במעלה הרחוב ונעלם.

כאשר חזר התלמיד לישיבה וסיפר מה שראה, אמרו לו - האם אתה לא זוכר שראש הישיבה (באופן חריג לסגנונו ועדינות דיבורו) אמר על אותו אדם 'הני כלבי חציף'. כמה גדול כוחם של צדיקים, שדבריהם נשמעים בשמים. הנה אדם זה נפטר ובא בגלגול כלב, והרב מחל לו ועבר על מידותיו ואף הסכים להיטיב עמו ולומר תהילים לעילוי נשמתו.

עבודה מעל הטבע

מכתב פיטורים שהוביל למציאת עבודה טובה בהרבה. והפיצויים? היו עוד רווח בדרך להשגחה הפרטית שאירעה | סיפור אישי

חדרי הנפש

רצונות, רגשות והשגת מטרות הרב מלאכי כהן שליט"א

בא בחינם הולך בחינם

כיצד להשקיע נכון במהלכי החיים

אין לי מספיק כסף בשביל לקנות בזול...

המשפט המתוחכם הזה, מתכוון להעביר מסר יחסית פשוט: כשאני קונה משהו בזול, אשלם עליו ביוקר בגלל תיקונים והחלפות, ולכן, אם אין לי מספיק כסף, לא אבזז את מעט הכסף שכן יש לי, על מוצר זול שיגזול ממני הרבה כסף. הגיוני?

בלי שתשימו לב, המסר הזה כולל בתוכו עוד מסר מוסווה: יקר = איכותי וטוב. וגם זה הגיוני, יש סיבה למחיר היקר שאנחנו משלמים - כנראה זו איכות גבוהה. בניסוי אמיתי שערכו חוקרים, הוקם דוכן במרכז סוואן, ועליו נכתב: 'כאן מחלקים כסף, בחינם וללא כל תמורה - בואו, תבקשו ותקבלו, כסף ככל שתמצאו'. תתפלאו (או שלא), אבל כמעט ולא נגשו אנשים. למה? כי המוח שלנו התרגל לחשוב, שמחיר יקר = איכות גבוהה ותמורה מצוינת, וחינם = משהו שיכול לגרום לנו נזק או צער. עובדה: מישהו רוצה להתפטר מזה...

בלי שאנו שמים לב, הכסף ורמת נדירות, מטעים אותנו להגדיר לפיהם את השווי והחשיבות. אך באמת? בגלל שדבר איכותי עולה יקר, זה אומר שזול או חינמי = איכות ירודה? תחשבו לרגע, האויר שאתם נושמים כרגע, בחינם, כמה הוא שווה?

התשובה ברורה, אבל בכל זאת, האויר הוא חינמי, ולכן אנחנו לא עוצרים כדי לנשום אותו עמוק פנימה, להנות ממנו ולשמוח בו, כמו שצריך. תבדקו בעצמכם: כמה פעמים ביום, יוצא לכם לחשוב על האויר שאתם נושמים, ולשמוח בכך שאתם מקבלים ממנו ליטרים בשפע?

כשנחשוב על זה נגלה, שטוב, שמחה ואושר, לא תמיד עולים יקר וגם לא נמצאים דווקא במקומות רחוקים, לפעמים הטוב הזה נמצא לנו מול העיניים, אבל זה טוב מידי בשביל שנחשוב שזה אמיתי, וזה אמיתי. אם רק נשתחרר מסטיגמות וממנגנון ה'ברור מאליו', נגלה המון דוכנים מלאים כל טוב בדברים טובים, חשובים ואפילו קריטיים-לחינוך, שמחולקים סביבנו, ובחינם.

גם התובנה האיכותית הזו לא עולה לכם כסף קחו אותה בשמחה מלאכי

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמתו בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך בשיטת נ"פ. מדרין חתנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות alon7148455@gmail.com האזינו לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חייגו עכשיו: 08-617-3528.

חלקי ביותר בחול המועד. כל זה היה בחול המועד פסח, אבל ככל שעבר הזמן והגיע חול המועד סוכות החלטתי שאצמצם את עבודתי במחסן, לא עבר זמן יום אחרי אסרו חג הזמין אותי בעל הבית לשימוע לקראת פיטורים.

ולתמיכתם, בעל הבית שלי לצערינו הרב היה מפטר עובדים שומרי תורה ומצוות שלא היו הולכים לפי תקנון העבודה, כגון העבודה בעיצומו של חול המועד, ועוד כמה זמנים שההלכה לא מאירה פנים לעבוד באותם זמנים.

"כמובן שבהתחלה היה קשה מאוד לקבל פיטורים, ועוד ביום לאחר חול המועד והכל בגלל זה שנעדרתי מהעבודה על שמירת קדושת המועד. אמנם המשכתי באמונה האמתית בבורא עולם ושהוא יחיד שיוודע מה הוא עושה בעולם, וכל מה שהוא עושה כמובן הכל זה טוב. גם אם לפעמים זה נראה רע בלמעשה זה רק טוב.

"אך התייצבו וראו את הנס.

"כידוע אדם שמפטר מעבודתו מקבל פיצויים על שנות עבודתו. וגם אני אותו הדבר קבלתי עבור הפיצויים 24,000 שקלים, ולאחר מכן גם חתמתי אבטלה לחצי שנה תוך כדי ניצול מלא של ימי האבטלה. חודש לפני הפיטורים נעשיתי שלושים, אם היה מפטר אותי חודשיים לפני כן דמי האבטלה היה רק שלושה חודשים. משום שבגיל שלושים ימי האבטלה המגיעים הם חצי שנה. וכמובן בהשגחה פרטית פוטרתי לאחר שזכאותי לימי אבטלה עלו לשישה חודשים.

"וההשגחה פרטית השנייה, הוא שלאחר פחות מחצי שנה העסק פשט רגל, למרות היותו וותיק כעשרים וחמש שנה בשוק, והעובדים שעבדו בחול המועד והמשיכו לעבוד שם לא קיבלו במשך חצי שנה ויותר שלושה משכורות אחרונות.

"בוודאי שאת עשרות אלפי שקלים מהפיצויים שקבלתי לא זכו כלל עובדי המחסן שעבדו ב'מסירות נפש' בימי חול המועד, וכלול בזה גם המשכורת על ימי חול המועד שעבדו במקום.

"לסיומם של דברים, החברה התגלגלה לבתי משפט, כמו כל תהליך מסובך של פשיטת רגל.

"כאן ראיתי בחוש שהשומע למצוות ה' רואה רק ברכה בעסקיו. ויתברר לי עוד יותר שלא רק רואה ברכה בעסקיו אלא אחרים שעושים נגד רצונותיו של הבורא יתברך מפסידים ברמה גדולה ביותר.

"בברכה רבה יצחק ש. ה, מדרום הארץ, כך מסתיים לו הסיפור המרתק והמרגש כאחד.

ניתן לשלוח סיפורים אישיים למייל או לפקס.

אומר בעל "זרע קודש": כל החושים של האדם שעל הפנים הם שערים והם כנגד אורות המנורה, וכמו שהאור במנורה צריך אויר, אף השימוש באלו החושים צריך אויר. אויר זה אויר ה' - אור השלם. איך חז"ל אומרים? אויר חופשי

”

בעל הבית שלי לצערינו הרב היה מפטר עובדים שומרי תורה ומצוות שלא היו הולכים לפי תקנון העבודה

חופשי, או כמה מסכן הוא אדם שאין לו אויר, וח"ו כשיש הפסקת חשמל ואדם קשור למכונת החשמל הוא כמעט נחנק, אבל אדם בריא כל הזמן עם אויר, אויר זה אור ה'.

שלמה המלך אומר בקהלת 7 פעמים "הָבֵל הָבֵלִים הָכֵל הָכֵל" הבל זה אויר, כי ז' הבל המוזכרים בקהלת מכוונים נגד אלו שבעת השערים המסובבים את אלו השערים, שהם השבעה אוירים המסובבים את אלו השערים, שהם השבעה אוירים שנמצאים בשבעת קני המנורה ושבליעדם אין אור.

וראה, יש לנו מספר התיבות 7 פתח דְּבָרֶךְ יָאִיר שזה כנגד אור הפנים, יש לנו 7 רנ"ט תיבות 259 תיבות, 7 פעמים

"הָבֵל" יש בקהלת, 7 קני מנורה, 7 פעמים "הָבֵל", זה בדיוק רנ"ט - 259, כי כמו שהתיבות באילו חמשת הפסוקים יש להם רמז למנורה, כי מהתורה יוצא אור המנורה, אף שבעת השערים שבראש האדם צריך לקדשם ולטהרם ולתת להם אויר, אור ה', ואז יתקיים בנו "חֻכְמַת אָדָם תִּאִיר פָּנָיו" (קהלת ח, א).

שנזכה לאור ה' - אויר, שיהיה לנו אויר בנשמה, אויר בגוף, שנזכה גם אם אנחנו מדליקים נרות ללא וא"ו, אין שלימות, "אֶל-מִזֵּל פְּנֵי הַמְּנוּרָה" העליונה, אם זו תהיה הכוונה שלנו, אזי "וְאִירֵי שְׂבָעַת הַנְּרוֹת" עם וא"ו, שנזכה. ודעו לכם שאחרי מתן תורה "וְהָפַךְ בָּהּ דְּכָלָא בָּהּ" אם אדם רוצה להבין את החיים, לא להתהלך בחשיכה, לא להתהלך ולהתקע בעמוד בחושבו שזה אדם, אז עליו להידבק בתורה, לפחות להיות בחצרות בית ה', לגעת בפתח של התורה. "לכבוד העלון הנפלא והמעורר לראות את הנהגת בורא עולם עמנו בכל רגע! אור השבת, שלום רב!

הסיפור המדהים הבא התקבל במערכת:

"רציתי לשתף אתכם בסיפור השגחה וחיזוק בעניין 'שאין שומע ומפסיד' [שאין שומע לקול ה' ומצוותיו וחלילה על ידי זה יפסיד].

"עבדתי ארבע וחצי שנים במחסן בעיר אשדוד. בעל הבית הינו אדם שלא זכה לשמור תורה ומצוות, ואף חייב לעבוד בחול המועד. בתור אדם שומר מצוות הדבר הפריע לי ביותר. כמובן פניתי נפשי בשאלתי למורי ורבי ובררתי איתו את ההלכה שבדבר.

"על פי הוראת הרב, הייתי עובד לצערי באופן

לתגובות או אם יש לכם סיפור חיים לשתף אותנו - שלחו לדוא"ל: alon7148455@gmail.com

ושננתם לבנך - כיצד?

תחושת היציאה ידי חובה שחולפת בראשם של חלק מהאבות בעת שהם לומדים תורה עם ילדיהם, אינה אלא תחושה מוטעת ומסוכנת מאוד עבור עתיד הילד. ההבנה הפשוטה, שמצוות לימוד התורה לילדינו הם כמו מצוות שמיעת מגילה או כל מצווה אחרת - תביא להרגשה שונה, אחרת, שגם ילדכם יחוש אותה מיד

בשעה שיהודי הולך לבית הכנסת להתפלל או ללמוד תורה, חש הוא שבזמן הזה הוא עסק במצווה, וקיים בכך את רצון ה'. לעומת זאת, פעמים יתכן שאותו יהודי כשהוא יושב ולומד עם בנו במשך חצי שעה פרק אלו מציאות, קיימת בו תחושה שבכך הוא הקריב עבור הילד חצי שעה מהחיים שלו, והיה זה 'בזבז זמן' עבורו.

"פעמים רבות", אומר הגר"ש פינקוס זצ"ל, "אב הלומד עם בנו נראה כמו אותה בובה עם קפיץ שכשנפתחת הקופסה - היא מזנקת החוצה, וכך אותו אב 'מסכן', שאשתו בקשה ממנו ללמוד מעט עם בנו, עושה זאת מחוסר ברירה, כי אותו ילד הרי אינו ברמה שלו, ובזמן הלימוד הוא מביט מידי פעם בשעון, לראות מתי כבר יסתיים העניין הזה, והוא יוכל לשוב ללימודו שיותר אהוב עליו.

"כשם שמצווים אנו לשבות בשבת, כשם שמצווים אנו לקרוא את המגילה, כשם שמצווים אנו באמירת קריאת שמע, כך בדיוק צריך להיות מבטינו כאשר אנו לומדים עם אחד מבנינו. כי גם זו אחת מהמצוות המוטלות עליו.

"האמת היא, שבאופן כללי ישנם בעניין זה כמה דברים שאיננו מבינים אותם די הצורך, רבי ישראל סלנטר זצ"ל לימדנו כלל יסודי ביהדות: יהודי צריך לבנות בפועל, אך איננו מקבלן שלפני שגמר מלאכתו אינו מקבל מאומה".

עוד עלינו לדעת, כי כשם שברור לכל אחד שדרושה השקעה יומיומית בילד כדי שיהיה בריא בגופו, ואם לא ידאגו הוריו להאכילו מאכלים בריאים (כלחם ירקות וכיוצא ב), ויניחו לו להסתפק בעוגות וממתקים, אמנם הוא לא ימות למחרת, אך בהחלט יתכן שכשיתבגר יוגיע לגיל שלושים ארבעים וכו' הוא יסבול מבעיות בריאותיות. ולעומת זאת כל אכילה נכונה בילדותו מוסיפה לו בריאות לטווח הארוך, כך בדיוק נדרש מהאב לדאוג לבנו מבחינה רוחנית ואל לו לחשוב מה כבר תועיל לילד אותה חצי שעה של לימוד?

אב הלומד עם בנו יום יום, או לכל הפחות לעתים מזומנות בימי ששי בשבתות אחה"צ או בבין הזמנים, גורם לכך שילדו יגדל בריא בנפשו, ממש כאכילת אוכל בריא במקום סוכריות! ובכלל, לימוד עם הבנים הוא סגולה להצלחה, זוהי תורה מיוחדת תורה של קיום מצות "ושננתם לבניך".

ידועים דברי חז"ל: "בתחילה, מי שיש לו אב - מלמדו תורה, מי שאין לו אב לא היה למד תורה וכו', עד שבא יהושע בן גמלא ותיקן שיהו מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר".

בתחילה לא היה קיים כלל מושג של 'חיידר' מי שהיה לו אבא - למד, ומי שלא היה לו אבא - לא למד. ואכן לרוב הילדים היו אבות. היום גם שבי"ה כל ילד לומד במסגרת לימודים מיוחדת בעבורו ונמצא שם רוב שעות היום, אבל עלינו להבין כי אין תחליף לתורה של אבא, זוהי קדושה אחרת תורה המקושרת עם מעמד הר סיני משום שתורה זו יכולה להימסר ללא שום אינטרסים כספיים או אחרים, ולכן עלינו כהורים לנצל נקודה חשובה זו.

נצור לשונך // שומרים על הלשון - ורואים ישועות!

איסור לשוה"ר הוא גם כשיודע שחבירו אינו מקפיד על כך מפני שעצם סיפור לשוה"ר נחשב לעבירה. ולכן, גם שהמקרה של פלוני כבר מפורסם אסור לאדם לחזור ולספר אותו מפני שנחשב כסיפור לשוה"ר שזה לבד נחשב לאיסור

אמרי קודש

חידושים וצימוקים בכרשה
הרב יצחק עטיה שליט"א

להעצים את ה'אני' שבי

"והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, ג)

יש לעיין מדוע נאמר "והאיש" וגו'. לכאורה היה מספיק לכתוב "ומשה עניו מאוד". וביארו בזה, דהנה מצינו בריש פרשת שלח שנאמר "כולם אנשים" וכו', ועיי"ש בפרש"י ז"ל שפירש ש"איש" הוא עניין של חשיבות וכו'.

ועפ"י מיושב בס"ד השאלה ששאלנו מדוע נאמר "והאיש משה" וגו', ללמדנו ולהגדיל מעלת הענווה של משה רבינו ע"ה. שאעפ"י שהיה בבחינה של "איש" חשיבות ומעלה, לא גבה ליבו, אלא אדרבה עם כל מעלתו הגדולה והנשגבה היה "עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (עיין בספר 'דבש וחלב' ח"א).

ובאמת בשמנה הראשונה של מסכת אבות נאמר: "משה קיבל תורה מסיני" וכו', ועמדו שם במפרשים מדוע נאמר שמשה קיבל תורה מסיני, לאורה היה צריך להיות כתוב 'בסיני', וכתב לבאר הגר"ד פארוז זצ"ל בבארו לפרקי אבות, שרוצה ללמדנו שמה שזכה משה רבינו ע"ה לכך הוא בזכות התנהגותו כיהר סיני, שהוא מסמל את עניין הענווה, וכידוע שכשרצה הקב"ה לתת את התורה, באו ההרים ואמרו עלי וכו'. והקב"ה בחר בהר סיני בגלל הענווה שלו.

וכתב הרמב"ם (בפ"ב משעות ה"ג) ויש דעות שאסור לו לאדם לנהוג בהן בבינוניות אלא יתרחק מן הקצה האחד עד הקצה האחר, והוא גבה לב שאין דרך הטובה שיהיה עניו בלבד אלא שיהיה שפל רוח ותהיה רוחו נמוכה למאוד ולפיכך נאמר במשה רבינו עניו מאוד ולא נאמר עניו בלבד ולפיכך ציוו חכמים מאוד מאוד הווי שפל רוח וכו'.

וכתב שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל ב'ארחות יושר' (ענווה) בשם מור אביו הק' מרן הסטייפלר זצ"ל שכתב ב'חיי עולם' (ח"א, פרק כז) שכל הספקות והבלבולים בענייני אמונה אינם אלא אצל בעלי גאוה אבל מי שהוא עניו באמת אין אצלו שום ספקות ובלבולים. עיי"ש. שהאריך בזה וכתב שזה העצה הנכונה לכל אלו שיש להם בעיות בדוק ומנוסה עיי"ש. ומוסיף הגר"ח זצוק"ל, בזה"ל: "ובאמת כל המריבות בבתים ושאים שלום בית שמצוי מאוד בזמנינו רובן ככולם באים ע"י גאוה ואם כל אחד היה מחזיק בענווה ולא היה אכפת לו על כבודו ועל גאוותו היה רוב המחלוקות מסתדרות בשלום, דוק ותשכח שענווה אמיתית היא שפואה בדוקה ואמיתית לרוב הבעיות שיש בזמנינו. והש"ת יערה עלינו רוח טהרה ממרום שנזכה לענווה אמיתית".

אכ"ר.

לע"נ הגה"צ רבי עזריאל בן כוכבה זצ"ל

בטחוני בצורי הוא אוצרי - פרשת בהעלותך פ"ה ~ 1 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

בטענה שהן צעירות מדי מכדי לשהות עמה בלילה בבית החולים, והן חייבות לחזור הביתה.

האחות היתה אובדת עצות והתקשרה הביתה למאנסי. אביה, שראה על הצג שיחה מבית החולים בשבת, הבין שזהו כנראה מקרה חירום וענה. ומטעם בית החולים הודיעו לו בטון פסקני שהבנות חייבות לחזור כעת הביתה, ואם לא יגיעו לאסוף אותן, הם יאלצו על פי החוק להגיש תלונה לשירותי הרווחה... האב ההמום לא ידע מה לעשות ופנה לארגון "ערשטע הילף" בסקווירא. האב הוסיף שרק אדם אחד מחוץ למשפחה רלוונטי לשהות לצד פערי, שלא מאפשרת לאף אחד אחר להתקרב אליה... וזו בתי.

המוקדן של "הערשטע הילף" יצר קשר עם המתנדב שמתגורר בשכונת אלינו, וביקש ממנו לבוא אלי הביתה ולומר לבתי להתכונן, כי ה"גוי של שבת" כבר מגיע עם הרכב של "ערשטע הילף" כדי לקחת אותה לבית החולים, כדי שתוכל לשהות לצידה של פערי הקטנטונת והמפוכדת שנמצאת כעת לבדה בבית החולים.

באותו רגע, תוך כדי ההכנות הקדחתניות של בתי לקיום מצוות ביקור חולים, בשלה אצלנו ההבנה מדוע היא היתה צריכה להישאר בבית בשבת - כדי שתוכל ללכת להיות עם פערי.

אילו היא היתה בבית החולים לצידה של הסבתא או התינוקת, גם אם זה היה אותו בית חולים בקצהו האחר של הבנין הענק, הן לעולם לא היו יודעות על המתרחש עם פערי, בתי לא היתה יודעת על כך שאחיותיה של פערי נשלחו הביתה, והאחיות לעולם לא היו יודעות שהיא נמצאת שם כדי לעזור בתסבוכת שנוצרה!

לקנות בגד לחג - בלי כסף

מספר הר"ר משה ברילובסקי שיחי' ביתר:

ערב פסח. קול דודי דופק, החג כבר בפתח, ובדרך צריך לפתור כמה דברים. אחד מהם, צריך לקנות בגד לאשה, כדין הגמרא, "משמחה בבגדי צבעונין".

ברם, המצב הכלכלי שלי כרגע לא מרווח. מסגרת האשראי נוצלה כבר כמעט במלואה, ועל פי דרך הטבע לא ראיתי לפני שום מקור שממנו אוכל להוציא כמה מאות שקלים עבור בגד.

אמנם כאשר באה רעיייתי ושאלה בעדינות רבה אם תוכל לצאת מחר לקנות בגד לחג, לא מלאני ליבי להשיב בשלילה.

עם לא מעט פרפרים בלב, הפקדתי בידיה את כרטיס האשראי העייף שלנו... הבהרתי לה בעדינות שכדאי להתפלל שהכרטיס יעבור ולא יסורב, והיא נסעה ירושלימה לשוטט בין החנויות ולמצוא לעצמה בגד.

2 ביטולים כיום אחד

מספר הר"ר יששכר יואל אונגער, שיכון סקווירא:

בתי פעילה מאוד בארגון "רייזמן", המסייע ליהודים בבתי חולים כאן, ודואגים עבורם לכל מחסורם - היא מסורה במיוחד ללוות בטיולים את הילדים החולים שזקוקים לכך, ומרבה ללון לצד ילדים חולים.

לפני פסח, ערב שבת שלפני שבת הגדול, בשעה שתים בצהריים, הילדה שאלה אותי אם צפויים לנו אורחים בשבת. השבתי בשלילה. בתקופה שלפני פסח הבית בדרך כלל שקט.

- אם כך, היא אמרה, אני לא צריכה לחשוש שאחמיץ משהו... ואם כך אני שוקלת להתנדב לשבת משמרת בבית החולים, אצל אשה מבוגרת ש"רייזמן" מחפשים מתנדבת שתלווה אותה.

ישנה תינוקת אחת בבית החולים בשם "פֶּפֶרִי" שמתקשה להסתגל למבקרים, מלבד בתי.

באותה שבת, גם פערי היתה מאושפזת בבית החולים, ואחותה של פערי - שהיא חברתה של בתי היתה אמורה להיות שם אצלה, יחד עם שלוש חברות נוספות, והיא תכננה להכין להם הפתעה ולבקר גם אצלם, לשמח את פערי וגם לבלות מעט יחד, כמה שיתאפשר לה במסגרת מרווחי הזמן מהשהייה אצל הסבתא אליה היא מגיעה להתנדב.

בערב שבת, בסביבות השעה ארבע אחר הצהריים, הודיעו מ"רייזמן" שמשפחת הסבתא הודיעה שבתי משוחררת, ואין צורך שתגיע במיוחד לשבת לבית החולים.

הילדה הופתעה, ומכיוון שהיא כבר היתה מאורגנת ומוכנה ללכת, שאלה את האחראי שמא יש משהו אחר שזקוק לעזרה בשבת זו. ב"רייזמן" אמרו שיש תינוקת שמחפשים עבורה מתנדבת, ובתי מיד הסכימה להתנדב.

קצת לאחר מכן, בסביבות השעה 6:45 בערב, התקשרו שוב ואמרו שגם עבור התינוקת היא לא נחוצה... זה היה חריג בהחלט, שתי ביטולים של התנדבויות שכבר נקבעו - באותו יום.

ראיתי את האכזבה שעל פניה, ואמרתי לה שאני בטוח שלהקדוש ברוך הוא יש תוכניות אחרות עבורה לשבת הזו, שבגללם היא צריכה להשאר בבית דווקא.

ליל שבת קדש, בעיצומה של הסעודה, לפני המרק, נשמעת דפיקה על הדלת. בפתח הופיע אחד מחברי "העזרה הראשונה" המסורים "הערשטע הילף" ארגון עזרה של קרית סקווירא. הוא שאל אם בתי נמצאת. שאלתי אותו מה קרה? והוא סיפר שאחיותיה של פערי המאושפזת בבית חולים, סולקו משם על ידי אנשי הביטחון

בטחוני בצורי הוא אוצרי - פרשת בהעלותך פ"ה ~ 2 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

בטוח הקב"ה יעזור! אחרי הצהרים רעייתי יצאה שוב לירושלים... אחרי כמה שעות היא שבה כשבידיה שקית ממותגת ובה בגד חגיגי...
"משמחה בבגדי צבעונין"...

הבטתי בשקית, מאמין ומשתאה, איך אירע הנס?
מתברר שחמותי התלוותה אליה כדי לחוות דעתה בבחירת הבגד, וכאשר היא היתה עסוקה בסיום מדידת הבגדים, היא הבחינה כי אמה מעבירה בקופה את כרטיס האשראי שלה ומשלמת עבור הבגד, שבע מאות שקלים טבין ותקילין!

בשמעי את הדברים הללו עמדו דמעות בעיני והדיבור נעתק מפני, רק ארבע תיבות הצלחתי לומר:

טוב עשית עם עבדך!

מה אומר ומה אדבר, הדבר הראשון שעלה בדעתי הוא, לפנות לתא קולי של "בטחוני בצורי" וגוללתי את קורות הימים האחרונים מהחל ועד כלה. וגם אם ה-700 שקלים הללו מעטים הם בעיני הקוראים שרגילים לקרוא פה לפעמים סיפורים על כספים גדולים, עבורי היתה זו התגלות מוחשית של יד ה' המלטפת, שהוצאתני מרגע של מצוק והצילתני מבושה ואי נעימות גדולה בערב החג.

תם ולא נשלם!

יושב אני בחדר צדדי ליד בית המדרש ומגולל לתא הקולי את אשר עבר עלי, אני מסיים את דברי, ואנחת רווחה נפלטת מפני.

ואז ניגש אלי יהודי בגיל העמידה ואומר לי:

סליחה שהקשבתי שלא ברצוני לדברך.

אני גם מנחש נכונה בפני מי גוללת את סיפורך הנרגש, שכן גם אני נמנה על המנויים הקבועים במשפחת "בטחוני בצורי".

אני משער שאתה זקוק לעוד כמה דברים לחג... אין לי הרבה הזדמנויות לסייע בערב יו"ט למי שנצרך לזה באמת ובתמים... ברצוני להיות שותף בשמחתך.

האיש רשם לפניו את פרטי חשבון הבנק שלי, ולמחרת העביר לחשבוני 500 שקלים נוספים!

כך זכיתי שהתחזקות אחת בבטחון שבאה מעומק הלב וחיבוטי נפש, הביאה בעקבותיה הרווחה בכל ההכנות לחג הבעל"ט.

ויזעקו אל ד' בצר להם, וממצוקותיהם יוציאים!

טוב עשית עם עבדך!

לטובתי נשכר מכסה קדירתי

מספר ידידי הרב שלום זינגר ביתר עילית:

לפרנסתי אני מנהל מטבח שמספק ארוחות מבושלות למוסדות.

באחד הימים עמדתי במטבח, ואחזתי במכסה זכוכית גדול, בדרכי לכסות סיר שזה עתה החל להתבשל.

בעוד היא מסובבת בין המוכרות ישבתי אני בבית וחישבתי את חשבון נפשי, היא זקוקה לבגד, ובמה היא אשמה עלובה זו שאין לי מספיק "יתרת זכות" במעשי, כדי למלא את חשבון ה"עובר ושב", ולהופכו מיתרת חובה ליתרת זכות?

אילו הייתי משתדל להיות הרבה פחות "עובר" והרבה יותר "שב", מסתבר שהייתי זוכה להרווחה כלכלית.

נזכרתי בגיליון ההתחזקות המלווה אותי מידי שבוע, ואמרתי: **ריבונו של עולם**, נכון שר' מרדכי מלאכי יכול לספר סיפורים מדהימים כאלו כל שבוע, האמנם, גם אצלי העני ממעש יכול שיקרו ניסים כאלו?

אחר כך התחלתי להתחזק עם הפסוק ש"נולד מחדש" בעלון, "טוב עשית עם עבדך", שיננתי את המילים היקרות הללו שגן ושוב, עד אשר חשתי שהמילים מחלחלות כצרי ותרופה על לבי הכאוב. לא פחות מעשרה או חמשה עשר פעמים חזרתי על הפסוק, עד שהרגשתי באמת איך התחושה של "טוב עשית" מחלחלת בלבי פנימה. מן ערגה למצב של היותי מסור ביד ד' לגמרי.

ואז שמעתי את הדלת נעה על צירה, ורעייתי הופיעה בפתח... מתח של כמה שניות השתרר באוויר, עד שהיא הודיעה לי כי לעת עתה היא לא מצאה בגד מתאים... נשמתי לרווחה.

לפחות לא נתביישה בכרטיס מסורב.

למחרת בבוקר הלכתי עם ילדי למעון.

בדרך אמרתי לאבא שבשמים:

טאטעניו, אבי שבשמים, עשה עמי אות לטובה!

תן לי סימן שאתה פה, שומע את קולי, ורואה את המאמצים שלי להתחזק ולבטוח רק בך!

הבטתי לעבר התינוק שבעגלה ואני מבחין שאפו דולף... הציגה הפתאומית השפיעה עליו.

אני מפשפש בכיסים אחר ממחטת טישו, ואין...

ניכר היה שזה מפריע לילד. המשכתי ללכת בתחושת חוסר נעימות על שאין בידי להושיע, שקעתי שוב במחשבות.

ואז. תוך כדי הליכה, אני מבחין בממחטת טישו נקיה ומגוהצת על הגדר שלצידי. כאילו מישהו הניח אותה הרגע, במיוחד עבור ילדי המצונן... נטלתי את הממחטה בידי, ואחר שנוכחתי ללא ספק שהיא נקיה וחדשה, קינחתי את אפו של בני הקט, ואת מוחי אפפו המחשבות...

ממחטה קטנטנה, אבל ביקשתי סימן, וקיבלתי!

מישהו שם למעלה רואה אותי ואת קשיי הטרחניים, הוא רואה גם את התינוק הקט שבעגלה ואת מצוקתו הקטנה, ושולח חיש את עזרתו.

הרגשתי שהקב"ה אומר לי:

בני, תתחזק ותדבק בי ואני אהיה עמך! והוא גם יעזור ויושיע עם הכרטיס אשראי המרוקן והבגד לרעייתי לחג!

שוב ושוב שיננתי לעצמי: טוב עשית עם עבדך!

בטחוני בצורי הוא אוצרי - פרשת בהעלותך פ"ה ~ 3 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

"נסתכל משה בלוחות וראה שפרח הכתב מעליהן, והשליכו מידיו, מיד נתאלם, ולא היה יכול להשיב דבר. באותה שעה נגזרה גזרה על ישראל שילמדו תורה מתוך הצער ומתוך השעבוד ומתוך הטלטול ומתוך הטרור ומתוך הדחק ומתוך שאין להן מזונות, ובשביל אותו הצער שהן מצערין, עתיד הקב"ה לשלם להם שכרן לימות המשיח כפול ומכופל, ... ואומר: מי הקדימני ואשלם. לטובתי נשברה רגל פרתי - שתאה משכרתי שלמה.

וכן אהרן אמר:

אילולי קרח לא עמדה עלי אותה הברית, שנאמר: זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר וגו'. אמר: לטובתי נשברה רגל פרתי.

ילקוט שמות סי' שצא, וכן בספרי ובסדר אליהו רבא כ"א

ובירושלמי הוריות ג' ובסדרש מצאנו הדברים כפשוטן:

רבי אליעזר, רבי יהושע ורבי עקיבא יצאו לאיזור אנטוכיא כדי לאסוף צדקה עבור תלמידי חכמים. באותו איזור התגורר אדם בשם **אבא יודן** שהיה עשיר גדול שתנן לצדקה ביד רחבה, אך מצבו הכלכלי התדרדר והוא נהיה עני. כשראה אבא יודן את הרבנים באים, הוא התחבא בביתו מרוב צער ולא יצא החוצה במשך יומיים.

שאלה אותו אשתו: "מדוע אינך יוצא מהבית?"

השיב לה בעלה: "**רבותינו הגיעו לכאן כדי לאסוף צדקה עבור האנשים העמלים בתורה, אבל אין לי כסף לתת להם ואני מתבייש לראות את פניהם!**"

אשתו, שהייתה צדקנית גדולה ממנו, אמרה: "הלא נותרה ברשותנו שדה אחת. מכור חצי מן השדה ותן את הכסף לרבנים."

שמע אבא יודן לדבריה, **מכר חצי שדה בחמישה זוהבים** ומיהר לתת אותם לרבנים, שהתפללו עליו ואיחלו לו שבורא העולם ימלא את חסרונו.

הרבנים עזבו את העיר ואבא יודן הלך לחרוש את חצי השדה שנותרה לו. **רגלה של פרתי החורשת נתקעה במשהו ונשברה, וכשהוא הלך לעזור לה הוא מצא אוצר גדול. "לטובתי נשברה רגל פרתי!"** קרא בהתרגשות. האוצר שמצא הפך אותו לעשיר גדול יותר ממה שהיה קודם לכן.

בפעם הבאה שבאו החכמים לאיזור הם ביקשו לפגוש שוב את אבא יודן. "מי יכול לזכות להיפגש אבא יודן העשיר הגדול!" השיבו האנשים. "אם איננו יכולים לפגוש אותו, לפחות הודיעו לו שהיינו כאן ושאלנו בשלומו" ביקשו מהם החכמים.

נודע הדבר לאבא יודן והוא מיהר אליהם. ואמר להם:

עשתי תפלתכם עלי פירות ופירי פירות, תפילתכם נענתה הוא סיפר להם בהתרגשות, ונתן להם אלף זוהבים לצדקה.

ועוד מעשה ברבי אליעזר בן הורקנוס, שהיו אחיו חורשים במישור והוא חורש בהר [שהוא קשה יותר] **ונפלה פרתי ונשברה, אמר:**

לטובתי נשברה פרתי.

ברח והלך לו אצל רבן יוחנן בן זכאי. הכוונה שהיה בדעתו לעזוב מלאכתו ובית אביו לילך ללמוד תורה, וכשנשברה רגל פרתי ולא היה לו במה לחרוש עוד, אמר הרי הגיע העת לילך. וזהו טובתי.

ורגיל הוא בדברי חז"ל למאמר - על רעה שהוא לטובה

עץ יוסף על בראשית רבה - פרשה מב ופירוש יפה תואר

וכן נמצא בהקדמה לביאור רי"פ פערלא על סה"מ לרס"ג שכתב בשנת תרע"ו:

... זה שנתיים בהוציא לאור חלק ראשון מספרי זה, החיליתי מיד בעבודתי בהדפסת חלק שני הלזה, כאשר הבטחתי מאז ... ותעשה המלאכה לקמצים עדי קרוב לגמרה חשבתי כי בעוד שבועות אחדים ... לפתע פתאום והנה השמים התקדרו בעבים, ... ותגעש ותרעש כל הארץ לקול תרועת מלחמה עזה אשר כמוה לא נהייתה, ואם בכל אפסי תבל אחזה השלהבת הנוראה

בתעצומות עזה... ומובן מאילוי כי גם עבודתנו עבודת הקודש נשבתה.

ויהי בהיותי הוגה ברוחי הקשה... מדוע ועל מה עשה לי ה' ככה להציב שטנה על דרכי? ואות לטובה חזיתי כי גם הפעם **נאמנת את אשר ידענו מכבר כי אין דבר רע יורד מן השמים אשר אין טוב מצפוננו**, כי החלק השלישי מספרי זה... אשר בחפזי חשבתי כי כבר הנהו מוכן ... ראיתי כי עודנו באבו ופריו בוסר, עוד לא הבשילו אשכולותי ענבים להיות מוכן למאכל לפני חכמי לב... **ומתוך המהפכה יצא דבר מתוקן, ותודות לה' אשר מנעני ממורת רוח** ודאבון נפש להוציא מתחת ידי דבר שאינו מתוקן,

ואם כן איפוא אך לטובתי נשברה רגל פרתי, ומשפטי ה' אמת צדקו יחדיו!

ברגע של היסח הדעת המכסה החליק מידי, והתנפץ אל הרצפה לאלפי רסיסים זוהרים.

ספונטנית חלפה בראשי המחשבה "**לטובתי נשברה כיסוי קדירתי...**"

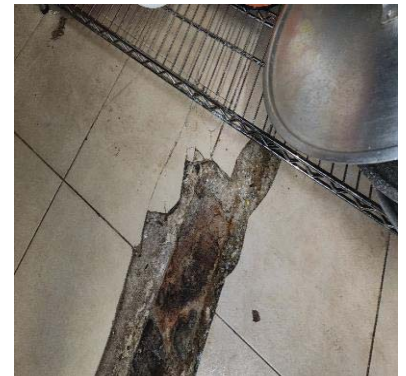
נטלתי מטאטא כדי לאסוף את הרסיסים מהרצפה, ואז גיליתי כי הנזק לא מסתיים במכסה הזכוכית גרידא... **הזכוכית הכבדה סדקה את רצפת הקרמיקה, ומספר אריחי קרמיקה התנפצו.**

מבין הסדקים הבחנתי בנמלים רוחשות ונשימתי נעצרה לרגע.

בחודשים האחרונים סבלתי מרורות ממגיפה של נמלים במטבח רכשתי את כל סוגי חומרי ההדברה החדשים כולל מזרקים כדורים מלכודות ותחנות פתיון, כולם הבטיחו הרים וגבעות של פתרונות קסם, אך המכה לא פסקה.

עניין הנמלים הפך אצלי לעצב רגיש רדפתי אותם בחמת זעם כדי שחלילה לא יחדרו אל המזון. כעת כאשר ראיתי נמלים ברגע הראשון נכנסתי ללחץ וחושי נדרכו... הרמתי בזהירות את חלקי הקרמיקה השבורה ומתחתיה התגלתה מושבה ענקית של נמלים, יותר נכון מדינה שלמה עם עיר בירה ותשתיות מפותחות... כל השטח היה חפור ומכוסה בצבא אדיר של נמלים שחורות רוחשות.

הבנתי שסוף סוף הגעתי ברוך השם אל מקור המגיפה ניקיתי את המקום ביסודיות ואכן למרבה ההקלה לא נראו עוד נמלים במטבח!

כמה מפליא הדבר שמן השמים כיוונו את מכסה הזכוכית להתנפץ דווקא אל אותה אותו אריח שמתחתיו הסתתרה הממלכה שהטרידה את מנוחתי תקופה ארוכה ביותר. אכן, **לטובתי נשבר מכסה קדירתי!**

המאמר "לטובתי נשברה רגל פרתי" במקורות

נתבקשתי על ידי כמה קוראים להרחיב, לגבי מקורו של המאמר השגור בין שורות הגיליון "**לטובתי נשברה רגל פרתי**".

וכמו כן נשאלתי,

האמנם נמצא בדברי רבותינו משקל כה משמעותי למילים אלו, עד שעשיתים "עטרה לראשי" והכרזתי בעבר שזה יהיה כנראה שמו של ספרי שאפרסם בבוא היום... [אם וכאשר ... כרגע עצם הוצאת הגיליון מידי שבוע היא נס גלוי, שמתרחש כל שבוע מחדש בשעות שהן לא יום ולא לילה]

הראשונים שידוע לנו שעשו שימוש במאמר הזה הם גדולי אומותינו,

משה רבינו ואהרן הכהן שהשתמשו במילים אלו על דרך משל ומליצה:

אחר חטא העגל:

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת בהעלותך פ"ה ~ 4 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, כטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.
לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

השבוע נערכה סוף סוף המסיבה המיוחלת,
והדריכות בגן הגיעה לשיאה.

אחרי המסיבה היא פנתה לקיים את ההבטחה,
ובחרה באחת הילדות, אסתי שמה.

אסתי קיבלה את הבשורה על הזכיה בעינים בורקות
ובשמחה מופגנת במיוחד, באופן שעורר את תשומת
לבה של הגננת.

כשהאמא הגיעה לקחת את הילדה מהגן, הילדה רצה
לקראתה נרגשת, וסיפרה על הבשורה המשמחת,
שבחרו אותה ללוות את הגננת.

האמא התרגשה מאוד גם היא, ודמעות נצנצו בעיניה.

הגננת ניסתה להבין מה קורה פה...

מילא הילדה מתרגשת, אפשר להבין,

אבל התגובה של האמא כבר אומרת דרשני...

סוף סוף לא מדובר בשידוך עבור הילדה,

פרס נחמד... הגננת גישה בעדינות עם האמא על מה
ולמה השמחה כה גדולה...

ואז האמא סיפקה את ההסבר:

לא הפרס הוא שכל כך משמח, אלא מה שקדם לו.

אסתי השתוקקה מאוד מאוד להבחר לתפקיד.

בבוקר, לפני שהיא יצאה לגן, היא בקשה מאמא:

מאמי, אני כל כך רוצה להבחר.

בבקשה מאמי,

תתפללי עלי, תגיד תהלים שאני אבחר!

ואכן, בדרכי לעבודה זכרתי את בקשתה התמימה של
אסתי, ואמרתי מספר פרקי תהלים כדי שמשאלתה
תתמלא!

והנה אני נוכחת כיצד התפלה הפשוטה התקבלה!

אני מתרגשת מהתמימות הטהורה של ילדתי הקטנה,
שתפילתה התקבלה בשמים!

עכשיו הגיע תורה של הגננת להתרגש:

באמת אני לא יודעת להסביר מדוע בחרתי בה דווקא,

היו הרבה "ילדות טובות" במסיבה...

אכן נודע הדבר!

הסיפור הנפלא הזה, מעבר לסיפור על כח התפלה, גם כשזה נוגע
לדברים פעוטים,

הוא סיפור שמחזק מאד אותנו.

זכינו לחיות בדור מיוחד, שבו ילדונת בת ארבע!

יודעת שכשהיא רוצה לזכות בתפקיד בגן,

הדרך עוברת על ידי התפלות של אמא!

28 קצות הנכתב, - תוצאות n6e2:

כותב לי אברך יקר מתוך מדב"ש, עסקן ות"ח נכבד שנושא על שמו
הרבה משאות של אחינו בני ישראל:

נעשיתי מנוי לגיליון עבור הסיפורים המתוקים, אבל בהמשך גיליתי
שהציטוטים הקצרים, "השטח האפור" לעתים כוחם יפה יותר מכמה
וכמה סיפורים.

בגיליון של פר' יתרו הובא ציטוט בשם הרב מ. רבהון ממודיעין עילית כדלהלן:

יש רש"י שמאד תפס אותי, בסוף הפרשה בתחילת ויבוא עמלק: רש"י
כותב: סמך מקרא זה לפרשה שלפניו, לומר:

**תמיד אני מצוי ביניכם ומזומן לכל צרכיכם,
ואתם אומרים היכן אני?**

נראה לי שדברי רש"י הללו צריכים פרסום והחדרה עמוקה לכל אשר
איש ישראל יכונה, בקיצור לעבן מיט דער אייבישטער...

ובכן ידידי, מאז שציטטת אותם, כמו העמדת זרקור עוצמתי
מול המילים הללו, דברי רש"י העוצמתיים הללו הפכו להיות
מאבני היסוד של חיי, והם מלווים אותי בדרכי בכל אשר אני
פונה!

החיים הם לא אותם חיים כאשר זוכרים שהקב"ה "תמיד אני
מצוי ביניכם ומזומן לכל צרכיכם"!

בכל רגע של קושי אני מחזיק בתיבות היקרות הללו כבעונו
הצלה, ורק אמש בסוף תפלת שמונה עשרה התפללתי על כמה
וכמה צרכים, כאשר על כל צורך בנפרד הזכרתי בפה מלא:
טאטע, עזור לי למלא בקשה פלונית שהרי "תמיד אני מצוי
ביניכם ומזומן לכל צרכיכם",

שלח לי מעות הנצרכות עבור ענין פלוני שהרי "תמיד אני מצוי
ביניכם ומזומן לכל צרכיכם",

תשפיע על פלוני ואלמוני רוח של פיוס ומחילה שהרי "תמיד
אני מצוי ביניכם ומזומן לכל צרכיכם",

וכן הלאה, רשימה של כמה וכמה בקשות... מזומן לכל צרכיכם.

דבר זה הוא קנין לחיים ומלווה אותי כבר חודשים ארוכים,

הכל בזכות הקטע הקטן והמודגש בגיליון,

דבר זה שווה כל הון דעלמא!

תפלה של ילדה בת 4

מספר הרה"ח ר' מרדכי צבי ברנשטיין, ביתר עילית:

רעייתי היא גננת.

בתקופה האחרונה היא הכריזה לילדות על מבצע.
הילדות שתשתפנה פעולה יפה במסיבת סיום השנה,
תקבלנה כל אחת קרטיב לאחר המסיבה.

בנוסף לכך, אחת מהילדות שתבחר בהמשך על ידי
הגננת, תזכה להתלוות אל הגננת בדרכה לקנות את
הקרטיבים עבור כולן!

הרעיון של הפרס הזה כבש את לבן של הילדות יותר
מכל הבטחה אחרת, והילדות נתנו מעצמן את המיטב.

תכון תפילתי כקטרת לפניך - הקשיבה לקול שועי - כי אליך אתפלל.

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

אוֹצְרוֹת הַפָּרָשָׁה

פרשת "בהעלותך"

"אל מול פני המנורה העלה נרותיה" [ח, ג].

אמרו חז"ל: "אמר רב הונא, הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים". אין הכוונה לכל נר שמדליקים בבית, אלא לנר של מצווה שמברכים עליו, כפי שאומר רש"י: נר שבת ונר חנוכה. בכלל "הרגיל בנר" גם נר של בית כנסת. בפסיקתא מובא, שבית כנסת הוא דוגמת בית המקדש, ולכן יש עניין להדליק בו נרות, כמו נר התמיד שהיה דולק בבית המקדש. וה"שדי חמד" מוסיף ואומר, כי בית הכנסת שמתפללים בו בקביעות, יש עניין שיהיה דולק בו נר תמיד גם ביום וגם בלילה.

הדלקת הנר ביום, על אף שלא זקוקים לתוספת אור זו, דומה לנר שבמקדש, שעליו שאלו חז"ל: "וכי לאורה הוא צריך?" – מבית המקדש היה יוצא אור לכל העולם כולו. חלונותיו של בית המקדש נבנו באופן הפוך מכל חלון של כל בית. בכל בית בונים חלונות שהם צרים מבחוץ ורחבים מבפנים, כדי שקרני השמש יחדרו פנימה, יתרחבו ויאירו בתוך הבית, אך כאשר בנה שלמה המלך את בית המקדש הוא עשה ההפך. בפסוק נאמר: "חלוני שקופים אטומים" (מלכים א' ו, ד) – חלונות בית המקדש היו רחבים מבחוץ וצרים מבפנים, כדי להראות שבית המקדש לא צריך לקבל אור מבחוץ, אלא הוא נותן אור לכל העולם כולו. נר התמיד שבבית המקדש השפיע אורה על כל העולם כולו.

הדלקת נר בבית כנסת, שהוא בית המקדש מעט, אינה צריכה להיות דווקא באש, אלא יכולה בהחלט להיעשות גם באמצעות נר חשמלי. מבחינה בטיחותית יש לו אפילו עדיפות, והוא גם אינו גורם לעשן, לפחית ולחשירת הכתלים. הרב יוסף אומץ יוזפא כתב, שאדם הרוצה לעשות נחת רוח לעילוי נשמת הוריו שנפטרו, ידליק מנורה בבית הכנסת, או מעל ארון הקודש או מעל התיבה – במקום שבו קוראים קריאת התורה – כדי שתהיה תוספת אורה בקריאת התורה, יש עניין בתוספת אורה, גם כאשר בית הכנסת כבר מואר.

מטעם זה נהוג בחלק מקהילות האשכנזים להדליק בשעת קריאת התורה תאורה נוספת מצדי התיבה. והנה הנאמר שהרגיל בנר זוכה לבנים תלמידי חכמים – אומר האלשיך הקדוש – למדנו מעובד אדום הגיתי. ארון ברית ה' היה בביתו של עובד אדום במשך שלשה חדשים. כתוצאה מכך הגיעה ברכה גדולה לעובד, כמו שנאמר: "ויברך ה' את עבד אדום ואת כל ביתו". במה ברכו הקב"ה? אמר רבי יוסי: ברכו בבנים.

עובד אדום כיבד את ארון ברית ה' על ידי שהדליק בכל יום נר אחד בבוקר ונר אחד בערב, וכמו כן ניקה את החדר שבו היה הארון. ואומרים חז"ל: ומה ארון שלא אכל ולא שתה, אלא בשביל שתי לוחות שהיו בו הדליק עובד אדום שתי נרות, וקיבל את שכרו, כך, המארח תלמידי חכמים ומהנה אותם מנכסיו – מקבל אותם אל תוך ביתו, ומאכיל ומשקה אותם, על אחת כמה וכמה שישלם לו הקב"ה את שכרו!

שכרו של עובד אדום הגיתי היה ששמונה בנים היו לו והתחתנו עם שמונה כלות. אשתו וכל אחת מן הכלות ילדו ששה בכרס אחת, וכל ילדיהם מנויים בספר דברי הימים. הדלקת הנר לכבוד התורה זיכתה אותו בברכה עצומה ששרתה בביתו! רבי ניסים נחום זצ"ל היה הבן השביעי והצעיר במשפחתו שהתגוררה בטרופולי שבלוב. בטרופולי היו עשרים ושניים בתי כנסיות. מדי יום ששי נהגה אימו ע"ה, שהייתה צדקת גדולה, לעבור בכולם עם נרותיה, לנקות את שטיחי בית הכנסת, ולמלא את המנורה שמעל ארון הקודש בכמות שמן זית שתספיק למשך שבוע שלם. מדובר היה בכמות גדולה – כמה ליטרים בכל שבוע לכל מנורה!

מלבד זאת עסקה רבות גם בענייני צדקה וחסד. בית יפה היה להם, ואימו, מרת רבקה, יעדה אגף מיוחד לאורחים. בחדרים הללו התארחו רבנים שהגיעו מירושלים ומעוד ערים, על מנת לאסוף צדקה לעניים.

אחד מן האורחים הקבועים היה תלמיד חכם, מקובל מחכמי ישיבת בית אל. אחת לשלוש שנים נהג המקובל להגיע לביתם. פעם ניגשה אליו אותה צדקת ואמרה: "שבעה בנים יש לי, ואני רוצה שלכל הפחות אחד מתוכם יהיה רב ותלמיד חכם".

שמע הרב את בקשתה הטהורה, והבטיח לה, שבפעם הבאה שיבוא ידאג להביא לה משהו לצורך זה. כששב לביקור הבא הביא עמו בנרותיו קמע כתוב על גבי קלף, והורה לה להניח אותו על הבן שאותו היא מבקשת ליעד לתלמיד חכם.

הבנים כולם למדו באוניברסיטה שפות ועוד לימודים חיצוניים, וחלקם עסקו במסחר. ניגשה האם אל בנה הקטן, רבי ניסים נחום, שהיה אז בחור צעיר, נתנה לו את הקמע, והורתה לו להניחו עליו. שמע לה והלך כבכל יום ללימודיו ולעסקיו.

והנה, לא חולפת מחצית השעה, והוא שב הביתה – פתאום אין לו חשק ללמוד. החברים אינם מדברים אליו, והפרופסור המהולל נדמה לו כשכור... יש לו רעיון חדש: הוא רוצה ללכת לבית כנסת וללמוד שם כדי לגדול תלמיד חכם.

הוא ישב ולמד תורה במשך כמה חודשים, ולאחר מכן אמר לאימו: "הבה ונעלה לארץ ישראל". עלו שניהם לארץ ישראל בשנת תר"ן וישבו בשכונה חדשה, שהיה אחד ממייסדיה – שכונת הבוכרים. הוא החל לעסוק בתורת הנסתר, ועד מהרה הלך וגדל, עד שנעשה מקובל גדול.

כשנוסדה ישיבת הקבלה של רבי שאול דויק זצ"ל, רבי ניסים נחום היה זה שהחזיק בה. מלבד זאת נהג להדפיס ספרים ולחלק אותם חינם אין כסף לכל מי שהתחייב ללמוד בהם. במסגרת זו הדפיס ספרים נדירים ביותר. בשנים מאוחרות יותר עמד בראש הנהלת ישיבת "פורת יוסף", ונקרא גם גבאי הישיבה. מכיסו הפרטי מימן את כל הלוואים בישיבה.

רבי עזרא עטיה זצ"ל סיפר, כי רבי ניסים נחום רצה לכפר על השנים שבהן עסק בענייני העולם הזה ולא למד, וכדי להזדכך ולהיטהר היה עורך סיגופים ותעניות. במשך שנתיים רצופות היה טובל במי קרח, ובימי קיץ שבהם לא היה קרח, היה מביא קרח ממקומות אחרים, משבר אותו בתוך המקווה, וטובל במים הקפואים. הוא הפסיק את הטבילות הללו כאשר באחד הימים ראה תוך כדי טבילה את אהרן הכהן שאמר לו: "עצור והפסק לענות את עצמך!" זכות עצומה זו של אימו בהדלקת הנרות בבתי הכנסת, עמדה לה להעמיד בן צדיק וקדוש כמותו, איש קדוש וטהור, בעל צדקה, תלמיד חכם מופלא אשר הירבה תורה בעולם – ממש כדברי רבותינו: "הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים" (דורש ציון).

לרפואת יוסף בן תמר הי"ו, יוסף בן זולכיה הי"ו, אמיר בן דורית הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

"ונסע דגל מחנה בני דן מאסף לכל המחנות" [י, כה].

לפי שהיה שבטו של דן מרבה באכלוסיו, היה נוסע באחרונה, וכל מי שהיה מאבד דבר היה מחזירו לו (רש"י). שאלה מעניינת דיני שבת נשאלה על ידי בחור יקר, ונציג אותה בלשונו: בשכונתנו דר יהודי מבגר, שהנו נכה המרתק לכשא גלגלים. האיש רכש קוף מאלף ומאמן מחוץ לארץ, אשר עושה עבורו שרותים רבים; מגיש לפניו מאכלים ומשקים, דואג לנקיונו ולנקיון ביתו, ומצית לכל הוראה ופקדה שלו. למותר לציין שהאיש שלם על הקוף המיוחד ממון רב. באחת השבועות יצא הקוף מבית בעליו ונעלם. העלמותו של הקוף היקר הסבה לנכה צער ועגמות נפש מרבה, כי הקוף שמש עבורו כמשרת מסור וסייע לו רבות בכל שעות היממה. כשנודע לי הדבר, קראתי למספר ידידים ונצאנו לחפש את הקוף בכל רחבי השכונה ואף מחוצה לה. לבסוף מצאנו אותו על אחד הגגות... אני וחברי השלכנו לעברו סלק מתוק, שהוא מאכל האהוב על הקוף, ובכך פתינו אותו להתקרב אלינו מעט. הוא אכן התקרב ואכל את הסלק בתאבון. בכל פעם הנחנו את הסלק קרוב יותר אלינו, עד שהאכלנו אותו ממש בידנו... לאחר שממש התחבבנו עליו, נשאנו אותו על הידים, כדי להובילו בחזרה אל בעליו (נציג שבשכונתנו קים ערוב). הקוף לא הראה שום סימני התנגדות, להפך, נראה היה שהתנגעע הביתה... ובכן, התעוררו בקרבנו שתי שאלות: (א) מדוע שלכידת בעלי חיים אסורה בשבת משום מלאכת "צד"? האם באחזקת הקוף והכנסתו לבית בעליו עברנו על מלאכה זו? (ב) מדוע שבעלי חיים נחשבים "מקצה" ואין לטלטלם בשבת, משום שאינם ראויים לשמוש (שו"ע או"ח סי' ש"ח סל"ט), ואפלו אם בני אדם מגדלים אותם בביתם לנוי ונשעווע, הרי הם מקצה (מהר"ח אור זרוע סי' פ"ב בשם הרא"ש). האם עברנו בנשיאת הקוף על אסור "טלטול מקצה"?

תשובה

(א) הבה ונשאל: אדם המעמיד מאכל אהוב על בעל חיים, כדי שהוא ימשיך אחריו ויבוא לאכלו, ותוך כדי אכילתו יוכל האדם לתפסו בידיו בקלות - האם יש בכך מעשה צידה, או שמא הואיל והמאכל נחשב כ"סם הרדמה" שגורם לבעל החיים לבוא אליו, אם כן הוא נחשב ככך כ"נצוד" ואין בכך אסור צידה? ובכן, בשאלה זו דן הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל, וכתב שאף אם לכתחלה אין לעשות כן, מכל מקום אם בעל החיים יצא מבית בעליו, והלה רוצה להחזירו, יש לדון שהדבר מותר (ראה "שלחן שלמה" סי' שט"ז אות כ"ג). לאור זאת, יש לצדד שהבחורים לא עברו על אסור צידה, כי כפי שראינו הקוף המאסף הגיע אליהם מאליו בעקבות אכילת הסלק, ונכר היה ששמו להגיע חזרה לביתו. מה גם שקים חשש שהקוף היקר יאבד לבעליו, ומדבר בהפסד גדול, וגם בצרף חיוני לחולה (וראה "בית עולם" מלאכת צד אות ו'). (ב) ונראה שגם על אסור טלטול מקצה לא עברו הבחורים, הואיל ומדבר במקום חלי והפסד מרבה (ראה שעה"צ סי' תרנ"ח סק"ג ו"שבע הלוי" ח"ג סי' כ"ט אות ד'). עוד יש לדון, שאם הקוף עומד עבור בעליו לשמוש על ידי טלטולו, הוא לא נחשב כלל למקצה, מפני שהוא מוכן ומיוחד לשרותי הנכה (ראה שלחן שלמה סי' ש"ח אות ע"ד-ב'). לסיום: נראה שלבחורים היה מותר לקח את הקוף לבית בעליו (אחת שאלתי).

"והענין סר מעל האוהל, והנה מרים מצורעת כשלג" [יב, י].

משל למלך שאמר לפדגוג (המחנך את הילד) 'רדה את בני, אבל לא תרדנו עד שאלך מאצלך',

מפני שרחמי האב על הבן (ספרי, רש"י).

ספר רופא נרא שמים: יהודי מבגר הגיע לבית חולים בשל התעלפות ונותר לחץ דם. תוך כדי בדיקה, גליתי כי האיש חבול בחלקי גופו השונים, ככל הנראה מחמת מכות שהכו בו. "מנין הגיעו כל הפצעים והחבורות הללו?", שאלתי אותו. המטפל ענה תשובות שונות שנקראו בהתחמקות: הוא אמר שגפול מהמטה, שפעד במדרגות וכדומה. אך המשפתי להפציר בו על מנת להוציא ממנו את סודו. לבסוף נכנע וספר בצער, כשדמעות נקוות בעיניו: "זהו בני אהובי. הוא זה שחובט ומכה בי. לפעמים הוא "דורש דמים", כדי לרכש לעצמו רכב חדש. בגוד יקר וכיצא בזה, וכשאני ממאן להענות לדרישותיו, הוא מכה אותי..." הודעתי לשמע הדברים. החלטתי להפנות את הענין לטפול המשטרה. כשהבחין בכך האיש, הוא פרץ בבכי והתחנן בפני: "אנא, אל תתקשר למשטרה. זהו בני יחיד, אני אוהב אותו מאוד ומרחם עליו... אמנם הוא מכה בי באכזריות, אך עם זאת הוא אפל במסירות... בלעדי אותו לבדי, זקן וגלמוד. מוכן אני לספג את מכותיו, ובלבד שישאר עמי וימשיך לעזר לי..." הרופא פנה אל מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א ושאל: מה עלי לעשות כעת? האם יש להסגיר את הבן הרשע, או שמא יש להתחשב בתחנותיו של האב, ושב ואל תעשה עדיף?

תשובה

השיב מו"ר: נאמר בתורה (שמות כ"א, ט"ו): ומכה אביו ואמו מות יומת. וכתב הנצי"ב (בספרו העמק דבר), שהתורה הקדושה לא אמרה "אב ואם" (כפי שמצינו בכמה מקומות בכתובים), אלא "אביו ואמו", והינו שהתשוב מתחסם גם למקרה שהבן הנו יחיד לאביו ואמו, והיינו חושבים לומר, שפאשר בן יחיד זה הנה את אביו או אמו, לא נמית אותו, כי ראוי לחוס על הורים אלו ולא לכבות נחלתם - על זה באה התורה ללמדנו, שמוכל מקום "מות יומת". (ויען במספר פנביא בשמואל-ב' פרק י"ד). למדנו אפוא מדברי הנצי"ב, כי אין מתחשבים בצערם של האב והאם המתחננים להשאיר את בנם היחיד בחיים, אלא הבן המכה אותם יקבל את ענשו! ואף על פי שהם סבלו יותר מהענש הנורא שהבן יקבל, בכל זאת אין התורה מתחשבת בכך. ה' יתברך דורש מאתנו לבצר את הרע, להענישו ולסורו, וכלם יראו וייראו. והנה מקום לומר, שהוא הדין בעניננו: יש להעניש בחמרה את הבן המכה את אביו, ולא לרחם על אביו החושב שישלם מכה. אלא, שיתכן שאין ללמד לעניננו מדין בן שהתחבב מיתת בית-דין על פי דין תורה (בעדים והתראה ובבית-דין), כי אולי רק פאשר נגמר דינו בבית-דין, אמרה התורה שלא ישתנה דינו מחמת תחנוני הוריו למלטו. אבל במקרה שאלתנו הבן לא חיב במיתה על פי בית-דין, ואולי יש להתחשב בתחנוניו של האב. ולמעשה אמר מו"ר: שמעתי ממורי חמי מרן הגר"ש אלנשיב זצ"ל, כי עלינו "לרחם" על הבן ולמסרו למשטרה, מכיון ששל כל מכה שהוא מכה את אביו, הוא עובר על אסורים חמורים שחייבים עליהם מיתה, ויש להפרישו ממשעים אלו. ובאשר להמשך חיי האב - יש לבטח בקב"ה, שפשם שעד היום דאג להחיותו ולספק צרכיו, כך גם ימשיך לדאג לו בעתיד. אולם, אם האב הנו חולה לב וכדומה, וכשישמע שבנו נאסר הוא עלול לקבל התקף לב וחייו יהיו בסכנה - אזי אין להעניש את הבן, כי אף מצות "ובעררת הרע מקרבך" נדחית מפני פקוח נפש (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנג ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כחן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ועל"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 1045

פרשת בהעלותך - "עולם של נתינה"

בכוונה בראתי כך את העולם, בצורה של נותנים ומקבלים. אני רוצה שכל אחד יממש את הפוטנציאל שלו ויגיע לשלמות, ושלמות היא תוצאה של השלמה – כשלי חסר משהו ואתה משלים לי אותו, אני משיג את השלמות שלי. לכן הקדוש ברוך הוא ברא את העולם בצורת מערכת של נתינה וקבלה, כי רק כך אפשר להשלים אחד את השני. ניתן להמחיש זאת בדוגמא פשוטה מהעולם הפיזי: האדם, כדי להתקיים, צריך לנשום חמצן והוא פולט לאוויר דו תחמוצת הפחמן. העץ, לעומת זאת, עובד הפוך בדיוק: הוא פולט חמצן וסופג דו-תחמוצת הפחמן. כלומר, חיינו וחיי העצים תלויים זה בזה. כך בנוי כל העולם כולו: כל אחד הוא גם נותן וגם מקבל, וזה מה שיוצר את השלמות בבריאה. כשתופסים את הנקודה הבסיסית הזו, מבינים דבר עצום שמשנה את ההסתכלות על החיים: אם יש אמצעי או כישרון מסויים, ואני חולק אותו עם מישהו אחר – זה אומר לי דבר עמוק מאוד. זה אומר שבזכות מי שמקבל אותו ממני, בכלל קיבלתי אותו מלכתחילה מהקדוש ברוך הוא. ה' נתן לי את מה שיש לי כדי שאתן אותו לאחרים! לכן, העובדה שיש לי משהו שאין לאחרים לא אמורה לגרום לי לחשוב שאני טוב יותר, אלא להיפך: היא אומרת שיש לי אחריות גדולה יותר בידיים.

העולם עצמו מתקיים בזכות החסד, בזכות הנתינה אלוקית. והוא גם ימשיך ויבנה בזכות החסד - הנתינה האנושית. כי "עולם חסד יבנה" (תהילים פרק פט פסוק ג). אנשי סדום, למשל, שלא ידעו לתת, לא היה להם זכות קיום. הארץ הפוריה והטובה שבה ישבו, כל אחד על האדמה הפרטית שלו, עם הבית שלו והכסף שלו, בלי לאפשר לאף אחד לקבל משהו משלהם – הפכה לאדמת סדום ועמורה, אדמה שעליה אי אפשר לגדל עוד כלום. לא בחינם, האגם הגדול והמלוח, ים המלח, השוכן בקרבת סדום, מכונה "ים המוות". ים שמקבל הכל, אבל אינו נותן לאחרים כלום. מימיו נאגרים ואינם נשפכים לשום מוצא. לפיכך – אין בו חיות. אפילו דגים לא יחיו בו, ים המוות הוא! כי החיים מותנים בחסד, סוד הקיום תלוי בנתינה. לעומתו ים כנרת מימיו מתוקים. וכל כך למה? שכל טיפותיו נמשכים וזורמים לאפיקי הנתינה. אל החלים שבכרמים ואל המעינות שבנקיקים. אומנם, מקבל הוא את מימיו משלושת ההררות – דן, חבני, והבניאס, אך את מה שהוא "מקבל" הוא גם "נותן" – כאשר זורמים מימיו דרך צינורות המוביל הארצי עד לבתינו. משום כך מכונה הוא בשם "ים החיים". לשון הקודש – כותב רבי שלמה וולבה זצ"ל – היא השפה היחידה בעולם שתיבת "חיים" היא לשון רבים ולא רבים סתם אלא הצורה הזוגית, השמורה לדברים המופיעים רק בזוג, כמו עיניים, אוזניים, רגליים וכו'. זאת אומרת: מילת "חיים" עצמה מבטאת שלמים שייכים שניים. לא ייתכן חיים בבדידות מוחלטת! חיים הם מציאות זוגית! הרמוניה משותפת, קשר בין שניים – בין נותן למקבל. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. במעבה כפר קטן, ניצב בית צנוע שבו גרו זוג זקנים. אהבה עמוקה ושותפות אמיתית אפפו את חייהם והפכו את ביתם למקום של שלום ושלווה. יום אחד, עצב גדול פקד את ביתם. האיש, ראש המשפחה, נפטר והשאיר את אשתו האהובה בודדה ילדיהם, שכבר עזבו את הקן, חזרו הביתה כדי לנחם את אמם ולעזור לה לעבור את התקופה הקשה. במהלך ימי האבל, רבים שיבחו את הקשר המיוחד בין הוריהם. "איך הצלחתם לחיות יחד כל כך הרבה שנים באושר ובשלווה?" שאלו שוב ושוב. האישה הזקנה, עיניה דומעות, חייכה ואמרה: "אהבה אמיתית לא נופלת מהשמיים. היא דורשת עבודה קשה,

על הפסוק בפרשתנו "אל נא תהי כמות" (במדבר יב, יג) כתב בספר "פניני פרשת השבוע" כי אנו רואים שמשה רבינו אחיה המסור של מרים הנביאה נושא תפילה נרגשת, לאור מחלת הצרעת בה לקתה. כבן המתבטא לפני אביו, עמד משה רבינו וביקש רחמים למען אחותו, המשולחת מחוץ לשלוש מחנות, וכמה מצער שדווקא היא – נביאה בישראל, נמצאת במצב כזה. בתפילתו, נוקט משה בביטוי קשה ומצמרר: "אל נא תהי כמות" – הוא מבקש שאחותו לא תיחשב כמותה חלילה, אלא תזכה לרחמי שמים ולתקווה מחודשת. והשאלה כמו זועקת ועולה מאליה, כפי ששואל הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: התפילה על אדם חולה – פשוטה ומובנת, וכך נהג משה. אך מהיכן הגיעה ההשוואה לאדם מת? הן ניתן לבקש על אדם חולה, להתחנן למען בריאותו. ועדיין, יש כברת דרך ארוכה בין חולה למת, מדוע נקט משה בהשוואה כה קיצונית של אחותו לאדם מת? רש"י במקום חש בכך, ומבאר שהמצורע חשוב כמות. ועדיין תמוה: הרי האדם, חי! נכון שהוא סובל, מצורע, מנודה – אך עדיין הוא חי! כי אפילו כל היסורים אינם כמיתה, כלשון הכתוב (תהילים פרק קיח פסוק יח): "יסור יסרני י-ה ולמוות לא נתנני". איך יוכל לטעון שהאדם חשוב כמות, והרי הוא חי ונושם? והוא מתרץ נפלא: המצורע חשוב כמות, כי מה שמייחד את – זו העובדה שהוא לא יכול להועיל לאחרים. כלנו יודעים כי המטפלים בנפטרים עושים חסד של אמת, כי המת אינו יכול לגמול להם טובה. עוצמת הכאב והאסון כשהאדם הופך למת – היא בגלל שמעתה לא יוכל לסייע לאחרים, לא יוכל להועיל לעולם, לא יוכל לפעול למען אנשים. והמצורע – למרבה הצער והכאב, מידרדר לאותו מקום. מרגע שנשלח מחוץ לשלוש מחנות ויושב בדד, אינו יכול להועיל לאחרים, אינו יכול לגמול חסד עם רעהו, מאבד את היכולת להיטיב עם זולתו. אמור מעתה – כמות הוא נחשב, שכן שניהם אינם יכולים להועיל לזולתם! מוות – הוא מצב של אדם שלא יכול לעשות חסד עם זולתו, אינו יכול להועיל לחבריו, אינו מסוגל להיטיב לסביבתו. חיים ארוכים – אלו חיים מלאי חסד ועשייה, חיים של פעלתנות למען הזולת, חיים העוסקים בלהיטיב, לשמח, לגמול חסד איש לרעהו! "אדם לא נחשב חי, אלא אם עושה חסד!" – הגדיר זאת אדם חכם במשפט קצר וממצא: "חיים של אדם נמדדים ביכולת להחיות אחרים!"... את ברכת "בורא נפשות רבות וחסרונן..." רגיל היה ה"חפץ חיים" זצ"ל לפרש בדרכו שלו: הרי ידוע כי "עולם חסד יבנה" (תהילים פרק פט פסוק ג). יסוד הבריאה הוא חסד, והוא הרוח החיה שבאופני המציאות כולה. כל היצור וכל היקום גומלים חסד. מסיבה זו ברא הקדוש ברוך הוא את הנפשות על חסרונותיהן, כיחיד כן הציבור, כולם בעלי מגרעות, למען יוכרחו ליהנות מזולתם בכל החסר להם. מה שחסר לאחד – משלים לו זולתו. נמצא, שעל ידי שניהם העולם קיים. וזוהי כוונת הברכה: "בורא נפשות רבות וחסרונן" – וכל זה למה? בשביל "להחיות בהם נפש כל חי", שיחיו יחד חיי חברה ולא בהתבודדות. מפני שחיותו של האחד תלויה בחברו. עניין זה מודגש היטב בדברי רבותינו במדרש (תנחומא, משפטים פרשה ט): "אמר דוד המלך לפני הקדוש ברוך הוא: 'ריבון העולם, ישב עולמך בשווה...' אמר לו הקדוש ברוך הוא: אם אעשה את עולמי שווה, חסד ואמת מן יצורוהו?" דוד המלך אומר לקדוש ברוך הוא: "ריבון העולם, ישב עולמך בשווה" – למה יש בעולם עשירים ועניים? למה יש בעולם אנשים שנותנים וכאלה שמקבלים? למה לא כולם שווים? – ענה לו הקדוש ברוך הוא: "אם אעשה את עולמי שווה, חסד ואמת מן יצורוהו!" –

נתינה והקרבה". היא סיפרה להם סיפור קטן: "בכל בוקר, בעלי היה נוהג לצאת לתפילה. לפני צאתו, הייתי מכינה לו כוס חלב חם. כשהחלב היה מתחמם, הייתי מסירה בעדינות את הקצף העליון ומניחה אותו בצלחת. לאחר מכן, הייתי מוזגת את החלב הנקי לכוס ומגישה לו. את הקצף השומני והדוחה, החלק שאני פחות אוהבת, הייתי אוכלת בעצמי. לא רציתי שבעלי יסתפק בפחות מהטוב ביותר. כך, בנתינה יומיומית קניתי את חלקי בעולמי". הקהל הקשיב בסקרנות, נדהם מהמסירות של האישה. לאחר ימי האבל. הגיע הזמן לפתוח את הצוואה של האיש. ילדיו לא ציפו למצוא בה משהו מפתיע. מה כבר יכול היה אדם עני להשאיר להם? אך כשהם פתחו את הצוואה, הם גילו מכתב מרגש מאביהם. "ילדי היקרים", כתב האב, "זכרו תמיד שחיי נישואין מוצלחים דורשים נתינה הדדית רק כך ניתן להגיע לאושר אמיתי. אני רוצה לספר לכם סיפור קטן" המשיך האב, "בכל בוקר, כשחזרתי מהתפילה היתה ממתינה עבורי כוס גדולה של חלב חם, אולם ללא השמנת המובחרת הצפה תדיר ממעל. את אותה שמנת שהייתי נוהג לאכול בתיאבון בילדותי – הותרתי בהסכמה שבשתיקה, עבור אמכם היקרה. לכשעצמי הסתפקתי תמיד בחלב הפחות אהוב עלי. כך, בנדיבות ובאהבה הבאתי את השלום והאחוה אל ביתנו". סיפורם של הזקנים הוא משל לחשיבותו של נתינה הדדית בחיי נישואין. רק כאשר שני בני הזוג מוכנים לשים את צרכי בן הזוג לפני צרכיהם, ניתן ליצור קשר של אהבה אמיתית ואושר לאורך זמן (שיח ומעשה).

ולצד כל היופי הזה, לא פעם עולה השאלה: מנין הכוחות לכך? לא מעט אנשים עוסקי חסד, מרגישים לפעמים שהמשימות גדולות מדי, אולי אפילו שוחקות. חלק מהמבקשים להצטרף לעוסקי החסד, שואלים את עצמם – רגע, מי אמר שאני אצליח? ובכלל – למה בעצם? למה שאקריב את מיטב שעותיי וכוחותיי? אולי זה מתאים לאנשים אחרים. אבל אני? איך? למה? כדי להתמודד עם השאלות הללו, כדאי לעיין בספר 'נפש החיים' מהגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, ובהקדמת הספר, מצטט בנו של רבי חיים בשם אביו משפט אחד, שמחדד את הראיה ומשנה את המבט על החיים. כמה מילים שעושות סדר במהותו של יהודי ובחובתו בעולם, מנקות את המשקפיים וממקדות את המבט בחובתנו בעולם הזה, חובה שהיא זכות. וכך הוא מגלה: "לא נברא האדם בעולם לעצמו, האדם נברא כדי להועיל לאחרים, ככל אשר ימצא בכוחו לעשות!" ממש כך! המטרה האמיתית, החדה והמדויקת לבריאת האדם בעולם, היא כדי להיטיב לזולתו, להועיל לאחרים, לגמול חסד עם סובביו! זו המטרה, זה הייעוד של האדם בעולמו! מדהים! מסתובבים בעולם אנשים, ומחפשים את עצמם, את תפקידם, את ייעודם עלי אדמות. יש מהם שטועים וחושבים, שנבראו למען עצמם – כדי לחיות בטוב ובנעימים עם עצמם, אולי – אפילו – כדי לרומם את עצמם לרמה רוחנית גבוהה וטמירה. אך רבי חיים מוולוז'ין מדגיש, שהמטרה החדה וברורה היא להיטיב ליהודי, זוהי מטרת בריאתו של יהודי! וכשהמטרה הזו ברורה וחדה מול העיניים, השאלה 'מנין הכוחות' מתורצת מעצמה, כמו גם השאלה 'האם זה מתאים לי'. זה מתאים לכל יהודי, זה לא רק מתאים לו – זה תפקידו, זה ייעודו, זו מטרתו. יש בו את הכוחות, בהכרח שיש בו את היכולות. עליו רק להתבונן ולחפש את הנקודות בהן הוא יכול להועיל לאחרים, את הכשרונות הברוכים החבויים רק בו ויכולים לסייע לזולת, את העוצמות והכוחות שיש רק לו כדי למלא את תפקידו – ולפעול בהם, בכל הכח, במלוא העוצמה, כדי לעשות חסד! וכשאדם מבין זאת, מפנים זאת, וחי עם החשיבה הזו, כל ההתמודדויות והקשיים האישיים שלו מתגמדים, מתקטנים, כמעט נעלמים... כי חייו כאן אינם למען עצמו, ולכן ההתמודדויות שלו אינן משבשות את חייו. חייו האמיתיים הם החיים בהם הוא עושה חסד לזולתו, מיטיב לחבריו, מסייע לסובביו. וחייו אלה – הם החיים המעניקים לו אושר וסיפוק אינסופי!

פעמים רבות, אדם ניגש לעשיית חסד בלב שמח ובנפש חפצה, בידעו שהוא מקיים את צויו ה' "ואהבת לרעך כמוך" ו"ועולם חסד יבנה" ועוד ועוד, אולם עמוק עמוק, בקרבו פנימה,

מתקבעת לה מחשבה שעם כל המצווה והמעלה, בסופו של דבר החסד נעשה על חשבון הפרטי. "בשעה זו של עשיית חסד" מהרהר האדם, "הייתי יכול לפעול דבר מה לטובת עצמי, ברוחניות או בגשמיות". "לא נורא" מנחם האדם את עצמו, "בוודאי אקבל שכר בשמיים על כך שהקרבתי מעצמי לטובת הזולת". אך האדם אינו יודע שמחשבותיו מחשבות שווא, והרהוריו הרהורי הבל. בעשייה לטובת הזולת אין טובתו של האדם נפגעת וכו' כחוט השערה! את השכר שיקבל גומל החסד, לא יקבל על כך שוויתר על טובת עצמו, אלא על כך שהיטיב עם זולתו. ולא זו בלבד, אלא שההיפך הוא הנכון! כאשר האדם מיטיב עם הזולת, הוא למעשה מיטיב עם עצמו. כאשר יהודי מעניק לחברו שעה של עשייה ושל חסד, הריהו מעניק לעצמו בדרך סגולית ומופלאה שעה של הטבה נעלית. כאשר אדם מסייע לזולתו, הריהו זוכה ממעל לסייעתא דשמיא במידה גדושה, במידה כנגד מידה. ואכן, נאה דרשו דורשי רשומות, כי המילה "נתן" נקראת מתחילתה לסופה ומסופה לתחילתה באופן שווה, כאשר הדבר מרמז על כך שהנותן לאחרים זוכה לנתינה רבתי מן השמיים. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בזמן שהגעתי לפרק האיש מקדש, משום מה השידוך התעכב וכמה שידוכים והצעות שהיו לי לא יצאו לפועל. בינתיים שני אחיי שהיו קטנים ממני, התחתנו ובנו בתים לתפארת. הגעתי לגיל שלושים ואחת ועודני רווח המצפה לישועת ה'. יום אחד בעודני מתבונן על מצבי, פרצתי בבכי לפני ה' ואמרתי מקירות ליבי: ריבונו של עולם, נתת לי כל כך הרבה טוב, יש לי משפחה נפלאה, בריאות תקינה, אני יהודי שומר תורה ומצוות ומתאמץ מאוד לעשות את רצונך. אנא, זכני לבנות בית נאמן, להשקיע את המידות הטובות שבי, לשמח ולעודד את אשתי וילדיי, כמו שציוויתנו "ושמח את אשתו אשר לקח". תוך כדי תפילה, האיר לי הבורא במחשבותי שהיות שאני כה משתוקק להתחתן בכדי לעזור ולשמח את בני ביתי, ראוי לי כבר מעכשיו להתחזק בעשיית חסד יותר מה שהייתי רגיל. חשבתי במה אוכל לעזור, הלא אינני עשיר ומה אני יכול לתרום לזולת? ואז עלה בדעתי רעיון נפלא, ללמד ילדים שמתקשים בלימודים בחינם ללא תשלום כספי. ממחשבה למעשה, פירסמתי מודעות על בחור שמעוניין לקדם ילדים בלימודים. לאחר מספר ימים התקשר אלי אברך שגר בשכונת "נווה יעקב" בירושלים וסיפר לי שהוא זכה לעלות עם משפחתו מארצות הברית לירושלים עיר הקודש, והיות שאינם בקיאים כל כך בשפה, קשה לבנו בלימודים, ושאל אם אני אוכל לסייע לו. למרות שהנסיעה מהעיר ל"נווה יעקב" עולה בזמן, בטיחה ובממון, השבתי בחיוב ובשמחה להצעה. וכך מידי יום הייתי מגיע לביתו של התלמיד ולומד עימו שעה ומשנן את הנלמד בתלמוד תורה. ברוך ה' התלמיד עלה ונתעלה, בטחונו העצמי עלה והוא הצליח הן מבחינה לימודית והן מבחינה חברתית ושנינו היינו מאושרים. ביום מן הימים כשסיימנו ללמוד, קרא לי אביו של התלמיד לצד ואמר לי, אני כל כך מתפעל מהלב הטוב שלך וממעשיך הנפלאים, ואני חפץ בך כחתן לביתי. הוא פנה להוריי וברוך ה' נפגשנו והשידוך קם והיה. ברוך ה' כיום אני נשוי לאחותו של תלמיד לשעבר, נולדו לנו שני ילדים והכל בזכות החסד, וכבר אמר החכם כל מה שאדם עושה לעצמו הוא עושה (102 סיפורים). שוב אנו נוכחים לראות, כי אדם המוסר את נפשו למען הזולת, לעולם לא יפסיד מכל. גם אם לשעה קלה יהא נדמה, שעשייתו למען הזולת באה על חשבון גורמת לו להפסד מסוים, אין זו אלא טעות הנובעת מקוצר ראות. בסופו של דבר, במוקדם או במאוחר, יבוא גומל החסד על שכרו בכפל כפליים, והכל יווכחו לדעת כי בהיטיבו לאחרים היטיב גם לעצמו. וזה מה שרוצים מאתנו: כמה רבים הם הזקוקים לעזרתנו... הבה נשתדל לפעול לעשות כל שבכוחנו כדי לעזור, לתמוך ולסייע, כי כל מה שניתן לך הוא כדי להעבירו ולהתחלק בו. לדאוג שגם אחרים ייהנו מכל. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. ישנו סיפור מעניין אודות אישה בשם פרנסין כריסטוף שנולדה ב-18 באוגוסט 1933 (למנינים), מועד עלייתו של אדולף היטלר לשלטון. היא מספרת כי בהיותה בת שמונה היא נשלחה יחד עם אמה

למחנה עבודה, וקודם יציאתם אל המחנה, אפשרו הנאצים לקחת איתם בנוסף לכמה דברים חיוניים, משהו אחד "מעבר" בעבור הילדים, כשמטרתם להציג מצג שווה כאילו הם מתחשבים בצרכיהם. אחד לקח איזושהו ממטק אהוב על הילד בכדי להרגיעו, שני לקח קצת אורז ואמא שלי לקחה עבורי שתי קוביות שוקולד. כשהגענו למחנה אמרה לי אימי: ראי, לקחת עבורך את קוביות השוקולד. אני יודעת שאת רוצה לאכול את זה כבר עכשיו, אבל אני לא אתן לך אותן כעת. אם יגיע זמן שתרגישי שאת עומדת להתמוטט ואינך מסוגלת עוד, אז אתן לך מעט מן השוקולד... לאמא הייתה חברה טובה בשם אלן שהיתה יחד איתנו במחנה. על אף שהיא היתה בהריון, כמעט ולא ניתן היה לזהות זאת, בשל משקלה הנמוך וגופה הצנום. כשהגיע זמן הלידה, אמא לקחה את אלן לבית החולים של המחנה. אימי היתה הממונה על הבלוק והדבר יצר לה קשרים עם הנאצים ימח שמם, אותם היא ביקשה לנצל כעת ולדאוג שבבית החולים יאפשרו לאלן ללדת, דבר שבדרך כלל לא התאפשר במחנה. בטרם הלכה אימי עם אלן, היא קראה לי ואמרה: את זוכרת את שתי חתיכות השוקולד? "בטח" ענית, "אני לא מפסיקה לחלום עליהן". את מרגישה שאת צריכה אותן? הוסיפה ושאלה, "לא" ענית. "עצם המחשבה שיש לי אותן, מחזקת אותי!" חברתי אלן עומדת ללדת. לא יהיה לה קל... היא עבדה כמו כולנו בעבודות מפרכות עד לרגע שחשה בצירי הלידה! אני רוצה לתת לה את השוקולד. שזה ייתן לה כוח. שזה יאפשר לה שלא להיכנע לקושי ולמצבה האומלל וללדת. את מסכימה? היה לי מאוד קשה לתת את הסכמתי, טעמן של קוביות השוקולד היה החלום שלי! כך פתאום לתת אותן לאלן... אך מהר מאוד התעשתי ואמרתי לאמא שאני מוכנה! "תני אותן לאלן!" אלן ילדה תינוקות קטנטנים. היא אכלה מהשוקולד ונתנה גם לתינוקות למצוץ ממנו. כעבור יום-יומיים חזרה אלן לבלוק ופלא פלאים, הילדה אף פעם לא בכתה. ציוץ היא לא השמיעה! שישה חודשים אחר כך המחנה שוחרר, וברגע שהוציאו את הסמרטוטים בהם היתה עטופה היא החלה לצרוח כתינוק שנולד זה עתה. אני זוכרת שבכיתי מהתרגשות לשמע קול בכיה של התינוקת בת החצי שנה שכמו חשה שכעת מותר לה להשמיע בכי ואין בכך כל סכנה. חזרנו לצרפת. התחתנתי ונולדה לי בת. פעם אחת היא שאלה אותי: אמא, אם בתוך המחנות היו פסיכולוגים ופסיכיאטרים שהייתם מדברים איתם והם היו מעניקים לכם טיפול ותמיכה, את חושבת שהייתם מתמודדים טוב יותר עם הקושי והצער שהיו מנת חלקכם? בוודאי! השבתי, אך מי חלם על זה... דאגנו רק להישרדות, לכאן ועכשיו. אבל את יודעת מה? נתת לי רעיון! נעשה יום עיון שיעסוק בשאלה: "מה היה אילו ניצולי מחנות הריכוז היו זוכים לטיפול פסיכולוגי וליווי מקצועי". ממחשבה למעשה, אירגנתי יום עיון בו השתתפו ניצולים רבים לצד פסיכולוגים ופסיכיאטרים בעלי שם. בין ההרצאות נעמדה אישה וביקשה לומר משהו. היא עלתה לבמה ואמרה שהיא מתגוררת במרסיי, עובדת כפסיכולוגית והיא תשמח לשתף במחשבותיה אודות הנושא הנדון, אך קודם היא רוצה "לתת משהו לפרנסיון", כלומר לי. היא ביקשה שאעלה לבמה ואז הוציאה שתי קוביות שוקולד ואמרה: אני התינוקת! אני בתה של אלן...כן, זהו סיפור על שוקולד שהציל חיים ו"ברא עולמות". הוא הראה את תעצומותיה של הנשמה, שגם במחנה בו כולם נאבקו מאבק יומי של הישרדות, הייתה לילדה את היכולת להתעלות מעל האגו ולוותר על אותן קוביות שוקולד "מצילות חיים" ושהיו גם בפסגת חלומותיה למישהו אחר שנוקד להן! חסד צרוף בטהרתו! שתי קוביות השוקולד האלה הן עזרו לבת של אלן לצאת לאוויר העולם והיא עצמה גידלה ילדים מהם יש לה כבר נכדים הממשיכים את שושלת משפחתה. החלטה של רגע אותה קיבלה הילדה, עזרה להביא לעולם כמה נשמות יהודיות הנמצאות בעולם ופועלות טוב וחסד ("הפרשה בחיי").

הפסיכולוג הנודע ויקטור פרנקל, שהיה ניצול השואה, הסביר שראה במחנות הכי קשים שני סוגים של אנשים: מי ששאל מה החיים יתנו לי – לא החזיק מעמד. גם אם הוא ניצל

מבחינה פיזית, אנשי מסוג זה תמיד סבלו מדיכאון, ממחלות נפש ומרעין בישין. אבל האנשים ששאלו מה אני יכול לתת, במה אני יכול לעזור – הם שרדו והצליחו. לפני כמה שנים היה ספורטאי אולימפי ששבר כמה שיאי עולם באותה תחרות, יום אחר יום. שאלו אותו איך הצלחת, מאיפה היו לך כוחות לעשות זאת? והוא ענה תשובה מדהימה: "פעם הייתה לי שאיפה לשבור שיאי עולם, אבל היא עברה לי. היום אני חושב לעצמי: אולי יש בקהל אדם אחד שרואה אותי נלחם וזה יעורר גם אותו לצאת מהקשיים ומהבעיות שלו. זו המטרה שלי!". הוא לא חשב על עצמו אלא על מה שזה ייתן לאחרים. הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי הייעוד והמטרה של האדם בעולם הזה לדאוג ולהועיל לזולתו, וכלשונו של רבי חיים מוולוז'ין: "שהאדם, לא לעצמו נברא, רק להועיל לאחרים ככל אשר ימצא בכוחו לעשות!"

מאז שבישרו לי על המחלה של הבת שלי למדתי לחשבן מיליגרמים של תרופות, כימוטרפיה, סדרות של טיפול. נהייתי פרופסור לאנטומיה, למדתי מושגים חדשים מעולם הרפואה, הפיזיולוגיה והכימיה, נהייתי מומחית לענייני תרופות, תרכובות, נוסחאות. אילולא המחלה המקננת, היו חושבים אותי למדען בעל שם שזרחה קרנו באחת מפינות האוניברסיטה הגדולות. הייתי הכי נורמלית במצב הלא נורמלי. רציתי לעשות הכל כדי להציל את הבת שלי, לתת לה כל מה שאפשר כדי להוציא אותה מהמעגל הנורא הזה, לתת לה חיים. אבל – אני לא אלוקים, ולא בידי נמסרו המפתחות. היה לי כלי אחד, והוא – תפילה. ועוד דבר, שאליו הגעתי בזכות התפילה – שמחה. בשניהם השתמשתי ועודני כדי לתת חיים, לה, לי ולכל המשפחה. חיים של משמעות, אמונה, וחיוך שנותנים טעם אחר לחיים. אני אמנית, ובמקצועי אני מעצבת עוגות בר, חיתוכי פירות ועוד. ברוך ה', יש לי סיפוק בעשייה, ואני נהנית לעצב בכל פעם מחדש. מי כמוני יודעת עד כמה אנשים אוהבים את התחום הזה. כל מי שמקבל – לבו נפתח, וההזמנות הרבות יעידו. באופן כללי, כמעט שאין אירוע היום בלי בר שווה ומושקע. זה חלק חשוב בתכנון אירוע. בבית החולים, שהפך לחלק השני שלנו, ראיתי עד כמה דברים קטנים משמחים אנשים, וקבלתי על עצמי להכין עיצובים כמה פעמים בשנה בחינם, למטרת צדקה וחסד. ובאמת, ברוך ה', זכיתי לתרום בכל שנה מספר פעמים, לבתי יתומים, אנשים נזקקים וכדומה. בדרך כלל אנשים פונים אלי. ישנם האנשים הקבועים שיש להם עמותה, ארגון חסד וכו', שהמספר שלי שוכן אצלם באנשי הקשר, והם דואגים לזכות אותי מידי פעם בפעם. זה עניין של שנים שכך אני נוהגת. בחסדי שמיים, אנחנו לא בבית החולים, אבל זקוקים לתפילות של עם ישראל כדי שבתנו תחלים במהרה. והחסד, התפילות והשמחה הם מה שמחזיקים אותה ואותנו, דברים שרואים בעיניים יום יום. לפני מספר שבועות קיבלתי טלפון ממכרה. היא סיפרה על קולגה שלה שחלתה, לא עלינו, וכל שאר החברות בעבודה שלה התארגנו כדי לקנות ולארגן לה משהו שישמח אותה לכבוד שבת. היא חשבה עלי, ושאלה אם אוכל לעצב לה פליטה של חיתוכי פירות. אמרתי לה שכן, וסיכמנו שביום שישי אני אתקשר אליה ואעדכן כאשר זה יהיה מוכן, על מנת שתוכל לבוא לאסוף. ברגע שניתקתי נפל לי האסימון. השנה – לא תרמתי כלום! באופן כללי כמעט שלא הכנתי עוגות או עיצובים שונים, משום מה. מאז תחילת השנה, כל העניין של המלחמה, יחד עם המחלה, היציאות והכניסות התכופות לבתי חולים כשהבת שלי לא הרגישה טוב, מתנודה לתנודה – העניין פשוט פרח מזיכרוני לגמרי. כשהבת שלי מאושפזת – אני מנותקת, ולא יכולה לקבל על עצמי שום עבודה או הזמנה. כך יצא שגם עבודה מסודרת ורצופה לא היתה. לא היה לי ראש לזה, ודאי לא בשעות קשות כל כך, שכל עם ישראל נמצא בהן, וכמובן לא כשהבת שלי שוב מחוברת למכשירים מאיימים. הפלא הנוסף היה שלמרות כל המצב הקשה של העם היקר שלנו, אף אחד לא יצר איתי קשר כדי לזכות אותי להכין. אינני יודעת למה, אבל זו המציאות. הגענו קרוב לסוף השנה מתחילתה, ואני – לא הכנתי כלום בתרומה, מתוך אהבה גדולה לאף אחד. באותו הרגע החלטתי

שאני מכינה את הפלטה הזו בחינם. זו התרומה הראשונה שלי לשנה הנוכחית, בתקווה לחזור למסלול מהר ובקרוב, כי תמיד יש מי לשמח. יצאתי לירקניה הקבועה שלי, חנות של פירות מיוחדים בטעם ובאיכות, מהסוג שמיועד לייצוא, בדרך כלל, לקנייה של פירות שווים, איכותיים, עסיסיים ויפים. לא חסכתי במאמץ, לקחתי מכל הסוגים כמעט, כל מה שיש לעונה הנפלאה להציע. הגעתי הביתה, פרקתי את הסחורה. גודל הפלטה שהיא רצתה לא יכל להכיל אפילו חצי ממה שקניתי, שילשתי את הכמות, הבאתי פלטת ענק, הרמתי שם עיצוב משגע, עם כל המיטב. זה יצא פי שלושה מהסכום שתוכנן מבחינת המכרה, אבל אני לקחתי את זה עד הסוף, כשסיימתי ושלחתי לה את התמונה, היא היתה בהלם, לא האמינה שזה המחיר. היא ביקשה להעביר לי את הכסף, תוך שהיא מנסה לאתר משלוחן שיאסוף ממני את המגש. תוך כדי כך, התעניינתי בכתובת המשלוח, ומה התפלאתי לגלות כי הכתובת היתה ממש קרובה לבית שלי, מרחק של בניינים ספורים. מיד אמרתי לה שתעזוב הכל, זה עלי, אני לוקחת את זה ליעד, זה ממש בקטנה. ולגבי התשלום – אני לא מעוניינת, אני רוצה שזו תהיה תרומה ממני, משהו קטן שאוכל להזדככות בו. אבל החברה, ששמחה כל כך על שאני יכולה לקחת את המשלוח בעצמי וכך למנוע ממנה טרחה נוספת, סירבה בכל תוקף לקבל אותו ללא תמורה. היא התעקשה לשלם. ממש נלחמה איתי. ראיתי שזה חשוב לה מאוד, ורק בשביל ההרגשה נתתי לה להעביר לי את הכסף. מיד החלטתי שאת הכסף הזה אני תורמת. יצאתי לכיוון הקולגה שלה, האישה החולה, בידי מגש ענק, מפוצץ בפירות יפים וחתוכים בצורה מדויקת. הכל היה שם, מגרה ופוחח את הלב. דפקתי בדלת. אותה קולגה בעצמה פתחה לי. היא היתה המומה, הפה שלה נפער, כמעט תפסתי לה את הלסת, שמא תישמט... העיניים הדומעות שלה, ההתרגשות, המיסו אותי. היא אמרה לי משפט, שמי כמוני יכולה להבין: "מעכשיו אני בריאה". באותו רגע הבנתי שעשיתי את מה שהייתי צריכה לעשות. הודיתי כל כך לאלוקים שזיכה אותי לעשות את המגש הזה, ובנוסף, גרם לכך שאני זו שאביא לה את העיצוב, ולו רק כדי שאשמע במו אוזני את המשפט הזה, משפט חזק, מרגש. בשבילי זה טל מחייה, משהו שמיימי, קודים שרק מי שמכיר את המחלה הזו – מכיר. מובן שבאותם רגעים, כשראיתי את האור בעינייה, התפללתי לה' שהמצווה הזו תעמוד לזכותה של הבת שלי, בעזרת ה'. יצאתי משם שמחה, מאושרת, מלאת סיפוק. הרמתי טלפון לבעלי, ושאלתי אותו למי כדאי לתרום את הכסף שהמכרה שלי התעקשה לשלם. הוא הציע לתרום לבית הכנסת שלנו בשכונה. מידי פעם יש צרכים שונים, ולא חסר למה. הוא הרים טלפון לגבאי וסיפר לו על סכום שהוא מעוניין לתרום. הגבאי מיד אמר לו שזה ממש משמים, כי

השבת יש נער שעולה לבר מצווה, ממשפחה חסרת אמצעים, שאין לו מי שיחגוג לו ויקנה את הכיבוד. במקרה אנחנו מכירים את המשפחה, והכרנו את פני הדברים. לא ידענו שהשבת זו השבת שבה הוא עולה לתורה. בעלי הוסיף מיד עוד סכום מאיתנו, בנוסף לתרומה הראשונית, והעביר לגבאי שיקנה בזריזות. אחרי הכל, כבר ערב שבת. כאשר שמעתי את זה, התפעלתי מאוד איך הכל היה מתוזמן כל כך. לא יכולתי לשבת בשקט, והחלטתי להכין מהר-מהר עוגה, וגם עוגיות ממותגות לקידוש שלו בבית הכנסת, משהו מהיר. הכנתי, יצא משהו מרהיב, באמת, כאילו ישב לי על היד מלאך ועשה הכל כדי שיצא מושלם. בבוקר הבאתי את זה לקידוש, אמא שלו התרגשה כל כך... הנער בעצמו לא גמר להודות לי. הכל היה שם, והיה לו קידוש יותר יפה ממה שעשיתי לבן שלי... שמחתי כל כך, כאילו רק פתחתי פתח – וה' נתן לי לרגש אנשים ולשמח אותם. בסוף הקידוש, לפני שהלכנו הביתה, הגיע אלי נער בר המצווה, ובביישנות שאל אותי אם הוא יכול לתרום את העוגה שהכנתי לו (אף אחד לא העז לפתוח אותה...). לחבר שלו שעושה בר מצווה ביום ראשון, ואין לו מי שיכין לו. מובן שאישרתי לו מיד. חזרתי הביתה וידעתי מה אני צריכה לעשות. במוצאי שבת התקשרתי אליו ובקשתי ממנו את הפרטים של הנער, מקום האירוע והשעה, החלטתי לתרום לו בר. עלי. התקשרתי אל האם, ועדכנתי אותה שמישהו שילם לי כדי לעשות להם בר. היא היתה המומה, והנער עוד יותר. ראיתי עד כמה זה היה לו חשוב, אבל הוא לא העז לדמיין את זה אפילו. מבחינתו, עצם הקיום של אירוע בר המצווה היה נס גלוי, שההורים שלו הצליחו לעשות לו. למחרת העמדת לי בר יפהפה, סוחט התפעלות, שעמד בניגוד גמור לבר מצווה הפשוטה-יחסית שהיתה לו. הוא התרגש כל כך. מבחינתו, הוא עמד שווה בין שווים עם כל החברים. כמעט כולם עשו אירועים באולמות יוקרה, אבל אצלו היה בר שהתחרה אפילו איתם. הוא שמח כל כך, שהרגשתי שהנה, הגעתי לנקודה חשובה בלב של עוד נער יהודי, שזכיתי לשמח אותו ביום הכי חשוב. בדיוק ברגע הקדוש הזה הרחבתי לו את הלב – לו, להורים ולכל המשפחה. הכל היה שווה לי, בעיקר הסוף הזה: הבת שלי, היקרה, הגיעה איתי לבר המצווה הזאת. היה לה המון זמן פנוי בתחילת האירוע, כשאני עבדתי להרכיב את הבר, כדי לבדוק ולראות את כולם, לפני ואחרי. ברגישות שלה היא קלטה, כמו סיסמוגרף הכי חד, את מנעד הרגשות שהיה שם. כאשר סיימתי וכבר היינו ברכב, היא ניגשה אלי, חיבקה אותי חזק-חזק, ואמרה לי עם דמעות בעיניים: "אמא, אני אוהבת אותך. איך שימחת ככה את הילדים האלה". החיבוק שלה גמר אותי. בשבילי – זה שהיא מחייכת ושמחה, זה הפידבק הכי גדול שלי....!

אחים יקרים!

נתינה היא אומנם מילה קטנה אך מקיפה כל כך הרבה דברים, ובעצם את כל שעות יומו של אדם: בבית, בבניין, בבית הכנסת, בבית הספר, בישיבה, בכולל, בעבודה. אדם שיסגל לעצמו את החסד והנתינה כדרך חיים, מתוך הבנה שבכל פעולה שעושה שהיא חסד הוא מקיים מצווה – יזכה לקיים מצוות רבות במשך כל יום מימי חייו. אחד משלושת היסודות שעליהם עומד העולם הוא החסד. וכשם שבניין לא יכול לעמוד בלי יסודות, כן העולם לא יכול להתקיים ללא חסד, שכולל בתוכו את הערבות ההדדית בין אדם לזולת. אם בכל דור ודור גדולה מעלת החסד והנתינה, על אחת כמה וכמה, אלף אלפי פעמים, בדורנו אנו, דור עקבתא דמשיחא, אשר לסגולתו הורונו רבותינו (ילקוט שמעוני ירמיהו, שי) "מה יעשה אדם ויניצל מחבלי משיח? יעסוק בתורה ובגמילות חסדים!".

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

אור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, זמאיר בן אליחז ומיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

768

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

אדם העושה את רצון ה', הקב"ה לא מקפח את שכרו

סיפר הר"צ אלימלך בידרמן שליט"א: באחת מקהילות היהודים הסמוכות לעיר מונסי שבארצות הברית ישנו סופר סת"ם, אשר אירע עמו מעשה מופלא ומדהים, וכך היו דבריו: באחת הקהילות היהודיות הסמוכות לעיר מונסי, החליטו מתפללי בית הכנסת של הקהילה לשפץ ולחדש את בית המדרש.

כל אחד מבני הקהילה תרם כנדבת ליבו, העבודות החלו להיעשות במרץ, נקנו ספסלים חדשים, נברשות מיוחדות, ספריה מפוארת, וההשקעה הגיעה לאלפי דולרים. בית המדרש היה נראה מפואר ומהודר יותר מתמיד. מתפללי בית הכנסת ראו נחת רב מהשקעתם הרבה והתפעלו עד למאוד מהמראה הנהדר.

"כעת הגיע הזמן להירתם לשיפוץ ותיקון ספר התורה", הודיע מנהל הקהילה. מיד נרתמה הקהילה להמשך עבודת הקודש הנעלה, וכבר אחרי יומה אחת הזמינו אותי על מנת שאבדוק ואתקן את הספר על מנת שיהיה מהודר בתכלית.

בדקתי את ספר התורה ונדהמתי עד עומקי נשמתי מהמחזה... הספר תורה היה פסול לגמרי! על מנת לתקנו נדרשת יגיעה רבה של ימים שלמים ושעות רבות. פניתי אל מנהל הקהילה וסיפרתי לו על הבשורה המזעזעת כי הספר תורה פסול, וכי על מנת לתקנו ולהחזירו להיות מהודר יש לשלם סכום של \$5,000.

מנהל הקהילה ששפך עד כה הון רב על מראה בית הכנסת, נבהל משום מה מהסכום ה"גדול" שדרשתי וסירב בכל תוקף. "אם אתה רוצה לתקן את הספר, אני מוכן לשלם לך \$500 בלבד", טען המנהל.

לא הבנתי את פשר סיחובו של המנהל, שהרי מה שווה בית הכנסת מפואר כשיש בו ספר תורה פסול, ומיד התקשרתי לחברי, גם הוא סופר סת"ם במקצועו ושייתפתי אותו בכל העלילה המוזרה.

בעודנו דנים במקרה היוצא דופן, פניתי לחברי ואמרתי לו: "תגיד, מה אתה אומר? אולי הפעם נעשה מצווה גדולה לשם שמיים, בלא לגבות את התשלום המגיע לנו על הספר תורה, ונתקן את הספר תורה יחדיו תמורת \$500 בלבד, ובעז"ה תהא המצווה הזו עומדת לזכותנו בעולם הזה ובעולם הבא.

מוטב שנתקן את הספר ונזכה את הציבור, ובלבד שהם לא יקראו בספר תורה פסול בשנים הקרובות". לחברי היה קשה לקבל זאת בהתחלה, שהרי אותה קהילה השקיעה הון עתק על שיפוץ בית הכנסת, וכעת לצורך ספרי התורה, שהם הדבר החשוב ביותר בבית הכנסת, הם אינם רוצים להשקיע.

אלא, שלבסוף הוא הסכים עמי והתחלנו במלאכה לשם שמיים וליזכיו הרבים. ישבנו שעות על גבי שעות בתיקון ספר התורה בקדושה ובטהרה. ואז לילה אחד, אירע דבר מוזל... לילה אחד, כשהשענה הייתה כבר מאוד מאוחרת ואני ורעי היינו עייפים מאוד, יצאנו מבית הכנסת של הקהילה, ועשינו את דרכנו אל ביתנו שבעיר השנייה.

באמצע הדרך חיפשנו אחר בית הכיסא, ולא מצאנו בקרבת מקום, מלבד בתוך בית הקברות הנוצרי שהיה הכי קרוב, שם היה בית הכיסא. לא הייתה לנו ברירה ונכנסנו אל בית העלמין. לפתע, פנה אלינו שומר בית הקברות ותיחקר אותנו: "מה שימכם? היכן אתם

גרים?" כשהוא רושם בפנקסו את כל הפרטים.

לא הבנו מה הוא רוצה מאתנו, והסברנו לו כי אנו נכנסים לכמה רגעים ומיד יוצאים, והוא אכן שילח אותנו לנפשנו. והנה, לאחר כמה שבועות, אני וחברי מקבלים מכתב מוזר מעורך דין, בו כתוב כי עלינו להתייצב בלשכת העורך דין בעוד כמה ימים.

נבהלנו עד למאוד: "מה פשענו ומה חטאנו כי הוזמנו לפני עורך הדין?", אך לא הייתה לנו ברירה והתייצבנו במשרדו. העורך דין התיישב מולנו, ואמר: "ראו יקירי - יש לכם מזל גדול מאוד".

לא הבנו מה הוא מדבר, אך המשכנו להקשיב לו, "לפני כמה שבועות, נכנסתם בשעת לילה מאוחרת אל בית הקברות הנוצרי, ודעו לכם, כי באותה שעה מאוחרת נערכה הלוויה של גוי עשיר גדול, אשר מת ללא אישה וילדים - עירי ממש, שלא הותר אחריו יורשים.

אותו גוי כתב בצוואתו כי כל מי שישתתף בהלווייתו יקבל חלק מהירושה הגדולה, כל הירושה תתחלק שווה בשווה בין כל המשתתפים".

היינו המומים לחלוטין מהדברים, והעורך דין המשיך בדבריו: "זו הסיבה ששומר בית הקברות שאל לפרטיכם, מפני שהייתם נוכחים בהלוויה באותה שעה, ועל פי החלוקה שערכת בצוואתו, יקבל כל אחד מכם כעת סכום מזומן של \$62,000 במזומן".

לא ידענו את נפשנו מרוב תדהמה, קיבלנו מאת ה' סכום של פי 12 מהסכום שרצינו על תיקון ספר התורה, ובזכות שהחלטנו לתקן אותו לשם שמיים, ועצרו באזור בשעת לילה כזו, בה התנהלה בדיוק באותה שעה הלוויה של גוי עשיר - זכינו בממון רב.

ראינו בחוש כיצד מי שעושה לשם שמיים, הגם שנראה כי הוא מפסיד את כספו המגיע לו על פי הדין, הרי שה' יתברך משלם שכר רב לשומעים לו והולכים בדרכו. אך המפליא יותר מכל, שהסכום שקיבלנו הוא \$62,000, אשר הוא זהה למספר היריעות שיש בכל ספר התורה - 62 יריעות בדיוק!".

וכבר אמר ה': "אין אדם שומע לי ומפסיד", אתה עושה רצון ה' הגם שהנך "מפסיד" מן, המתן ותראה כיצד לא יקופח שכרך".

עד כמה צריך האדם לעשות מצוות בצנעה

סיפר הרב משה צון שליט"א: לפני זמן קצר נפטר בשכונת רמת אלחנן שבבני ברק, אחד מתושבי המקום - ר' יוסף כהן היה שמו.

כל מי שהיה רואה אותו ברחוב היה חושב כי מדובר באדם פשוט ביותר, אשר מי יודע כמה תורה ומצוות היו בו, אלא שיש כלל בידנו: "כי האדם יראה לעיניים, וה' יראה ללבב". ר' יוסף היה נראה כלפי חוץ יהודי פשוט ביותר, אך בימי השבעה סופרו עליו סיפורים מסמרי שיער אשר גילו עד כמה גדול היה האיש, אלא שהסתיר הוא את מעשיו.

הנה מעשה אחד: בבית הכנסת ה"ר"ף ברמת אלחנן ישנו ארון קודש מפואר ביותר, אם לא הכי מפואר באזור. הוא הוקם לפני עשרות שנים, ועלותו הגיעה לסך של \$40,000 - סכום עתק לימים של אז. באותה תקופה, ניגש עשיר אחד אל גבאי בית הכנסת והבטיח לו כי הוא לוקח על עצמו לממן את שיפוץ ארון הקודש. אנשי מקצוע מכל הסוגים הוזמנו והחלו במלאכת הקודש המיוחדת.

לאחר זמן מה הושלמה מלאכת ארון הקודש המפואר, שהיה אחד מארונות הקודש המפוארים ביותר שיש באזור. אלא, שלמרבה הפלא והתדהמה, זמן קצר לפני שעמד התורם העשיר לשלם את עלות העבודה, נפטר הוא אל בית עולמו, ולא היה עם מי לדבר.

רבה, שעושה עין של מעלה כאלו אינה רואה ומרבה כבוד העבד יותר מכבוד קונו, ואין לו כי גם ענוש יענוש על מצוותיו ותורתו ויבוס ויכלם כבשת גנב, כי אין זה אלא גונב דעת הבריות:

ויש שאינו עושה דוקא כדי שישבחוהו, והוא ירא שמים בסתר ובגלוי, אך ניחא לה אם יודע הדבר לרבים על ידי סבה שיבואו לידע את אשר לו טוב עשה, ישמח לבו בקרבנו. גם זה הבל ורעות רוח, כי צריך האדם לקים והצנע לכת... אלקיך. כל מה שיוכל כדי שיהיו מעשיו לשם שמים דוקא. ואם יארע שיוודע הדבר לאחרים וישבחוהו, ויצר סמוך מסיתו הסת כפול שיהנה ויגבה לבו, תכף יחיש מפלט לו ויחשב, מה יתן לי ומה יוסיף לי אם בני אדם, אשר להבל דומים, יהיו משבחים אותי או מגנים אותי. ואם הם ישבחוני ויכבדוני בסברם שעשיתי דבר גדול, הלא יודע אני בעצמי שאין לי להחזיק טובה לעצמי, כי לכך נוצרתי ועדין לא עשיתי אחד מני אלף אלפי אלהים ממה שמטל עלי לעשות לפי מה שגמל עלי ה' טובות וחסדים, והחסד היותר גדול, שהעדיף טובו עלי וחנני דעת וזכני לעשות מצוה זו. במה אקדם ה' על זאת, קטנתי מכל החסדים ומכל האמת, ולכן

אכף לאלקי מרום, אשר עד כה עזרני, ויצטער מאד עם כרעג גבה לבו, פן חס ושלום יהיה נכלל בכלל תועבת ה' כל גבה לב, ויחיש מפלט לו ויכנע לבבו: ויש עוד אפן שלא לשמה, כגון שעושה כדי שיהא לו שכר טוב בעמלו לעולם הבא, או כדי לצלל מתוכחות על עוון. ועל זה אמרו (פסחים ג, ב) לעולם יעסק אדם בתורה ומצוות אפלו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. שעל ידי שידחק גופו בעשיית המצוות ויטהר נשמתו, אז יהיה לו עזר משדי לקים לשמה. אמנם עקר העבודה צריך שתהיה לשמה, שאם לא כן, נמצא שאינו עובד את בוראו, אלא את עצמו להנאתו וטובתו:

הנה ענין לשמה הוא שעוסק בתורה כדי שיוכל לשמר ולקיים ולתקן הדברים בשרשם במקום עליון לעשות נחת רוח ליוצרו. וכשיחשב האדם בעמק מחשבות לבם רום גדלת אלקינו ומה אנוש כי יזכרו, ידע ולבבו יבין שאין טובה גדולה בעולם הזה ובעולם הבא כהיות עובד אלקים ועושה נחת רוח לפניו, ויפה שעה אחת של תורה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא (אבות ד, יז). וראוי לאדם שיאמרו, אם הקדוש ברוך הוא בחסדיו וחמלתו רוצה לתן לי שכר על התורה ומעשים טובים שאני עושה, רצוני שלא יהא שכרי אלא שיזכני ויעזרני עוד לעשות רצוני כרצוני, לעשות נחת רוח לפני כסא כבודו, כי אין שכר טוב וגדול מזה:

וזה אצלי כונת מה שאנו אומרים בתפלת שמונה עשרה ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת, ושם חלקנו עמם, כי השכר הטוב הוא עשית רצוני יתברך שמו ויתעלה. הלא תראה כמה שמחה לאיש ויקר וגדלה אם המלך חפץ בו ובוחר בו שיעבד לפניו לרצון לו אפלו בלא כסף ובלא מחיר, וכל שכן אם הוא שפל אנשים, והמלך חפץ ביקרו וכבודו ונשאו ונשאו לפניו, בודאי האיש הזה ישמח לבו ויגל כבודו, וכל העולם מאשרים אותו ואומרים עליו אשריו ואשרי חלקו. אנו, שבחר בנו ויצרנו לשרת לפניו לעשות נחת רוח לפני כסא כבודו, על אחת כמה וכמה שהיא טובה גדולה עד אין חקר. ואם האדם מוסר נפשו למיתה כדי לזכות להיות מזמן לחיי העולם הבא, על אחת כמה וכמה שראוי לקבל אפלו אלף מיתות כדי לזכות לעשות נחת רוח למלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא. כזאת וכזאת יעמיק במחשבתו עמק עמק והגבה למעלה, עד שיעבד עבודתו עבודה שלמה, עבודה תמה, ביראה ואהבה ושמחה רבה, ויהיו כל מעשיו לשם שמים, והבא לטהר מסייעין אותו מן השמים (שבת קד א): (פלא יועץ)

הגבאים היו בהלם רב, מהיכן יממנו כעת את העלות העצומה של ארון הקודש, והלא בעלי המקצוע עומדים וממתנים לתשלום עבודתם היקרה. בעודם נבוכים ושבורים, דופק ר' יוסף כהן, אותו "יהודי פשוט" של שכונתנו בבית של הגבאי הנודע, ר' שלום עזרא צ"ל, ומבקש לדבר עמו ביחידות.

ר' שלום עזרא לא הבין את פשר הבקשה, ונכנס עמו לחדר צדדי. "אני אתרום את כל הכסף עבור ארון הקודש", הוא אמר בלחישתו. מה?!, נזעק ר' שלום הגבאי ממקומו, "הלא מדובר בסכום עתק". אך ר' יוסף לא ויתר ואמר: "אני מוכן לשלם לך את הכל מיד."

אך יש לי שני תנאים לצורך כך: (א) שאף אחד בעולם לא ידע מכך שאני תרמתי את ארון הקודש. (ב) שהשלט שיוצב על ארון הקודש יישאר על שמו של אותו גביר שרצה לתרום את הארון, בעוד ששמי לא יוזכר עליו, ולו ברמז קל."

הגבאי היה המום לחלוטין, הוא לא האמין שיש יהודי מיוחד שכזה, ובפרט שמדובר בר' יוסף, אשר נראה כיהודי פשוט לכל דבר. ואכן כך היה, הוא שילם את כל הסכום, ועל הארון הוצב שמו של התורם שנפטר ואף במסיבה שנערכה לאחר מכן בבית הכנסת, השתתפה רק משפחת ה"תורם" שנפטר, בעוד שר' יוסף עומד מהצד כמו כולם, ואף אחד לא ידע מכך עד יומו האחרון. האדם החביב ביותר בעיני ה' הוא האדם המסתיר את מעשיו הטובים מעיני הבריות ועושה את פעולותיו אך ורק לשם שמיים, לא לשם קבלת כבוד, או שכר כל שהוא בעולם הזה.

אדם כזה העושה מעשים טובים בלא רצון לקבל כבוד או פרסום, מתקיים בו דברי חז"ל: "כל הסמוי מן העין - שורה בו ברכה", אדם כזה מבורך בשמיים ואהוב הוא עד למאוד, לפי שה' אוהב מאוד את הצנועים. אמת כי "מצווה לפרסם עושי מצווה" ולספר במעשים טובים שעשו אחרים על מנת לחזק את הסובבים, אך עיקר מעשיו של האדם צריכים להיות "בהצנע לכת... ה' אלוהיך", וזהו האדם האהוב ביותר על ה'! (וייצא עמו בששון)

לשמה - ידוע מאמר התנא רבי מאיר: כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה (אבות ו א כלה רפ"ח). וכבר כתב מורנו הרב חיים ויטל זכרנו לברכה שאם יאמרו התלמידים חכמים שבזמננו שעוסקים בתורה לשמה, התנא הגדול רבי מאיר מכחישו, שאמר שכל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, ואין גם אחד שיזכה בכלל ולא במקצתן:

ויש כמה מינים שלא לשמה. יש שעושה בשביל שישבחוהו ויהללוהו מעשיו, וכל מגמתו לכך עד שתמיד אומר עליו לשבח, ואינו עוסק בתורה ובמצוות אלא בפני רבים מפני היראה ומפני הכבוד, ובהיותו ביחידות נהפך לאיש אחר, זר מעשהו, נכריה עבודתו. איש כזה בשם צבוע וחנף יכנה ורעתו

<p>אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תבורכו מפי עליון!</p>		
<p>לע"נ נעימה בת ככב</p> <p>לע"נ ככב בת גוהר</p> <p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל</p> <p>שדכנית (לבחורים מגיל 30+) א-ה: 24:00 - 22:30 טל: 052-6766049 שידוכים: "חסידי שו"ר" בימים ג', ד' ה' בשעה: 22:00-21:00 052-3297225 שידוכים לשם שמים למזרח החרדי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם טפסים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il</p>	<p>נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!</p> <p>נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!</p> <p>נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!</p> <p>נא להתפלל על יהודה שלום בן תהילה שרה מרסל לרפ"ש</p> <p>נא להתפלל על רפאל שלמה בן מאיר לרפ"ש!</p> <p>נא להתפלל לרפואת אשת האברך רחל בת מסעודה שזקוקה לרחמי שמים מרובים</p> <p>להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'סילה</p> <p>נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה</p>	<p>לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730</p> <p>לרפואה שלימה: התינוקת עדי בת מעין, מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, נדון מיחה בת מרסל מישה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרן בן מרים, אברהם ברוך בן אסתר</p> <p>נא להתפלל להצלחה בכל העניינים ולפרנסה טובה ליהונתן בן חנה</p> <p>לעילוי נשמת: משה בן מהין, זוהרה בת שמחה עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, רחמים בן חנוס בשי, יהודה בן ויקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, רחמים בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרדכי בן רבקה, שבתאי ישישכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, ככב בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אורלי אוהרה בת חנון</p> <p>העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברוח ולזווג הגון ליוסף בן שולה</p>

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: השגחה פרטית

פרשת בהעלותך

בס"ד | גליון מס' 535

כיצד חולשה פתאומית בקליפורניה הובילה לתרומת ענק? =

על פי ה' יחנו (ט', כ"ג)

יסעו' - הקדוש ברוך הוא קבע לדור המדבר מתי הם יחנו וייוותרו על עומדם, ומתי ייסעו - יתקדמו בחייהם, יגיעו ליעד הבא.

הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל, מגלה את התובנה המהדהדת הזו. מדוע חשוב לנו כל כך לדעת כיצד נסעו בני ישראל, מתי חנו ומתי המשיכו? למה חשוב כל כך להאריך ולבאר שהכל נעשה רק על פי ה' - אין זאת אלא גילוי שמימי, שכדאי להמשיך ולהדהד אותו עד ימינו אנו: כל מה שקורה, הכל נעשה בדברו, הכל מנוהל בהשגחה מלמעלה!

הבה נאמץ את המסר הזה העולה מפרשת השבוע, ניקח לתשומת ליבנו שבאמת איננו עושים דבר כי אם השתדלות מחוייבת, ובאמת הכל נקבע בידי ה', הוא המשיגה עלינו ומוביל אותנו. ככל שנאמץ את החשיבה הזו, ככל שנהפוך את האמונה הזו לנוכחת בחיינו - ייקל עלינו לקבל כל בשורה, להיות רגועים ובטוחים שאנו בידי אבא טוב ואוהב, שמוביל אותנו הכי טוב שאפשר!

הבה נזכור, גם ברגעי שפל או קושי, כי החיים שלנו מונחים בידי ה', כל אחד מאיתנו מושגח בפרטיות על ידו. כך נזכה לנהל את חיינו על מי מנוחות, ונזכה לראות את ידו הטובה והרחומה של אבא שבשמים, שמוביל אותנו אל הטוב ביותר עבורנו!

חולי פתאומי כדאי...

סאן פרנסיסקו שבקליפורניה, שעת ערב קיצית מוקדמת. הגאון רבי משה פרדו זצ"ל, מייסד מוסדות החינוך המפוארים 'אור החיים' בבני ברק, שהם במקום במסגרת מסירותו ומאמציו הבלתי נלאים למען מוסדותיו, ולפתע חש חולשה פתאומית. עם היכנסו אל בית מארחו צנח אל הספה, ובעל הבית מיהר להזעיק רופא מקומי...

הרב פרדו חש קרוב לאיבוד עשתונות. המסע לסאן פרנסיסקו כרוך בשעות ארוכות של טיסה ונדודים, הוא כבר עשה את כל הדרך, קבע לעצמו פגישות עם נדיבי עם, הכין את ביקורו במקום. ולפתע - שוד ושב! כל התוכניות דינן לגגזה, כל המחשבות והרעיונות - בטלים מיסודם. נותר לו רק להתפלל כי יחלים ויצליח לחזור ארצה בשלום.

הרופא שהובהל אליו, היה יהודי שחזותו העידה עליו כי מעבר לעובדה שהוא יודע שהוא יהודי, אין לו דבר וחצי דבר עם היהדות. הוא גדל ביישוב קטן ונידח בערבות קליפורניה הגדולה, וגם כשעבר לעבוד בסאן פרנסיסקו הגדולה - לא ערך היכרות מסודרת עם הקהילה היהודית הקטנטנה במקום. נקל לשער כי התרגש מאוד לפגוש רב יהודי...

בעת הבדיקה, הוצרך הרב פרדו להפשיל את בגד הציצית. הרופא נדהם למראה הציצית: 'אמנם? האם עד היום יש כאלה שלובשים ציצית?' - שאל, כשעיניו מזדקפות בתמיהה. הרב פרדו שמח על ההזדמנות 'להעשיר את ידיעותיו' של היהודי הנידח, ולספר לו שלא רק בארץ ישראל יש כאלה, אלא אף בארצות הברית יש קהילות גדולות ומפוארות, מאות אלפי יהודים שלא זזים ללא ציצית...

הרופא נרגש לשמע הבשורה, לאחר עשרות שנות ריחוק - גילה כי היהדות עודה חיה ופועמת, נושמת ופעילה. הרב פרדו אף הוסיף וסיפר לו על עיסוקו, על היותו

מסכת החיים שלנו, היא מסע עתיר התפתחויות, תחנות, זינוקים ונפילות. כל אחד מאיתנו, בהביטו אל מסע חייו, יגלה על נקלה צמתי חיים בהם הכריע נכון, התקדם, הגיע לשאיפותיו, כמו גם מקומות בהם טעה בהחלטותיו, ונכנס לדרך נטולת מוצא. פעמים שאדם מקבל החלטות נבונות, ופעמים החלטותיו שגויות מיסודן. לפעמים יגלה במבחן הזמן כי צעדיו הובילו לתוצאה אליה שאף, ולפעמים יגלה כי הם שהובילו אותו בדיוק בכיוון ההפוך.

אדם רגיל, לבו יודע עליות ומורדות, חוסר יציבות תמידית. כל אירוע חריג משבש אותו לחלוטין, משנה את תפיסת חייו. לפעמים השקיע מאמץ רב שלא העלה דבר, ובתחום אחר - בטעות מוחלטת הצליח להגיע להישגים כבירים. מה קורה כאן?

לעומתו, מתנה טובה ניתנה לנו, בני העם היהודי. זכינו להאמין באמונה שלימה, שכל המתרחש בעולמנו מנווט בהשגחה פרטית, מנוהל מלמעלה. לעולם הזה יש

בעלים, הוא יוצר ומוביל, מנווט ומנהל, קובע ומכריע. עינו רחומה ופקוחה על כל מעשי בני האדם באשר המה, ואנו מאמינים בני מאמינים כי 'מפי עליון לא תצא הרעות', הוא מנחה אותנו במעגלי דסק.

האמונה הזו היא נכס יקר ביותר, אולי היקר שבנכסיו. ככל שאדם מסתגל לחשיבה הזו, לבו כבר לא יודע עליות ומורדות, מתחים והפתעות. הוא יודע שה' יודע את כל מעשי בני האדם ומחשבותיהם, הוא היוצר יחד ליבם, המבין אל כל מעשיהם. הוא הקובע מה יקרה בשלב הבא, הוא המסדר את העניינים בצורה הטובה ביותר. פשוט צריך להאמין שכל מה שקורה - הוא עשה, עושה ויעשה, ואנחנו בידיים הטובות בעולם!

אם נרצה להתבונן בתופעה הזו, הבה נראה את עצמנו עולים למטוס, לטיסה ארוכה מעל פני האוקיינוס. איש מאיתנו אינו מכיר את הטייס, לא בדק את כושרו הבריאותי והתעופות, אין לנו מושג מי הוא. ובכל זאת, ולמרות שאנו בין שמים לארץ וחיינו מופקדים בידי של הטייס, אנו סמוכים ורגועים, ישנים בטיסה באופן הכי רגוע שאפשר...

רגע, למה? איך זה יתכן? הלא חיינו תלויים בידי, האם אנו יודעים מה השקפותיו, מה כשירותו, מה למד ועד כמה אנו בטוחים כשהוא בתפקיד הקברניט? האם אנו יודעים עד כמה הוכשר לתפקידו, ואולי הוא מתמחה עלינו לראשונה?

התשובה היא, שלמרות כל זאת - אנו רגועים ובטוחים שאנו בידיים טובות, גם בלי להכיר, גם בלי לדעת. אנו כה סמוכים ובטוחים, עד שאנו לא טורחים לשאול ולברר, לא בודקים מיהו הטייס ומה הן יכולותיו. גם אם המטוס נקלע לכיס אויר או שהרוחות מטלטלות אותו בחוזקה - אנו סומכים היטב על הטייס, יודעים שהוא יעשה את מלאכתו נאמנה בעז"ה!

כשיהודי בא לעולם, הוא עולה על מטוס. בורא עולם הוא המנהיג והמוביל, טוב יותר מכל טייס המקצועי ביותר. מאותו רגע הוא בידיים הכי טובות, משהו שומר ומשיג ומוודא ובודק שהכל בסדר. גם אם משהו נראה כמסתבך - הכל בסדר, הכל בשליטה, יש מנהיג לבירה!

פרשת השבוע הנוכחית, מעניקה לנו הצצה מעניינת לתהלוכות בני ישראל במדבר, שיש בהן יותר מרמז על חיינו. הפסוק קובע 'על פי השם יחנו ועל פי השם

מצוה לפרסם: סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

דו"ח חניה משתלם!

עכו, שעת ערב מוקדמת, בשכונה קטנה ושכוחה בפאתי העיר העתיקה. הרב ראובן ג. נעתר להפצרות אביו, ושם פעמיו לדרך ארוכה ממרכז הארץ, כדי לבקר את דודתו הזקנה המתגוררת בעכו. זמן רב היטלטל בדרכים, הדלק עלה סכום נכבד, עתה - כבר הגיע ליעד, עליו רק לחפש חניה, אך הוא מתקשה למצואה... בלית ברירה, הוא מתחיל לחשב כי שעת הערב הגיעה, וכנראה הפקחים כבר אינם. בנוסף, יש לו מקום לחנות כשרוב הרכב חונה כחוק, רק מיעוט על האדום לבן. 'נו, הלא צריך להגיע לכאן פקח חרוץ ומרגיז במיוחד כדי שהעניין יעלה לי בדו"ח' - הוא מסכם, וכשה'נעשית לו כהיתר' הופך למושלם - הוא מדומם מנוע ועולה לבית הדודה.

שעה ארוכה ישבו ושוחחו בנעימות, על הילדים והנכדים, התחביבים והזכרונות, הנוסטלגיות והתוכניות לעתיד. הדודה זכרה אותו היטב, וגם התרגשה מאוד מביקורו הפתאומי. אך כשהוא יורד לרכב, שוד ושבר - הפתעה לא נעימה המתנה לו על השמשה הקדמית...

מסתבר שבעכו פקחי החניה חרוצים במלאכתם, חרוצים מדי... למרות שהיתה זו שעת ערב - הם עדיין בעבודה, למרות שהסביבה שקטה - הם עדיין מתרוצצים, ולמרות שרוב הרכב חונה כחוק - הפקח חד העין הבחין גם הבחין בחריגה על האדום-לבן, והותיר דו"ח חניה על סך 500 ש"ח, טבין ותקילין. הוא הנאשם, מס' הרכב שלו הוא המופיע בניידון, וחמש מאות השקלים - זה מה שייגרע מחשבון הבנק שלו, כל זאת בהנחה שישלם מיד, ללא ריבית והצמדות...

ר' ראובן הפך מתוסכל מרגע לרגע. הן הקדיש את מיטב שעותיו למען מטרה נעלית, שילם לא מעט דלק ושעות עבודה, והחישוב שלו היה כמעט נכון - שלא אמור לקרות כלום. אז למה? למה נגזרה עליו הוצאה נוספת של 500 שקלים? סתם, על חניה שלא מפריעה לאיש, רק כי בדיוק היום הפקח היה חרוץ מדי?!

שבוע ימים חלף עבר. הוא כבר שילם את הדו"ח במועדו, כמעט ושכח מהעניין. ואז, ביום בהיר, הגיעה אליו מעטפה גדולה ונוצצת, עליה התנוסס לוגו של אחד ממשרדי עורכי הדין הגדולים בארץ...

היה זה כתב תביעה מנומק להפליא, כנגד ר' ראובן. כתב התביעה מספר סיפור שלא היה ולא נברא, שבדה מלבו שותפו לשעבר של ר' ראובן השונא אותו מימים ימימה. הלה אינו פוסק מלפעול כנגדו, אבל אף פעם לא היה זה עד כדי כך...

הפעם זה היה מושלם: הלה ביים סיפור שלם, מורכב להפליא ומרושע לא פחות, בו 'מככב' ר' ראובן בתפקיד האכזר הגדול. הסיפור לווה ב'עדויות', ב'מסמכים', ואפילו ב'תמונות', כשכולם מעלים מסקנה אחת - על ר' ראובן לפצותו בסכום עתק, הואיל וגרם לו נזק אדיר...

ר' ראובן קרא את כתב התביעה המלא, הוורידים בראשו עמדו להתפוצץ מזעם. הוא הסמיך כל כולו, נחרד לגלות לאיזו דיוטא תחתונה הידרדר שונאו - שהיה פעם שותפו. פשוט סיפור מצוץ מהאצבע, אבל הוא בנוי כל כך טוב, כה מבוסס, כה חזק. רבונו של עולם - איך יוצאים מזה? איך מסיימים את מסכת הרדיפות המיותרת הזו?!

בהחלטה של רגע הוא בודק שוב את התאריך, ואז - בת שחוק מסתמנת על שפתיו, הוא אפילו לא זקוק לעורך דין. די בו בדו"ח החניה המרשיע! כדי לנפנף את התביעה ולהופכה לאבק פורח, ולקינוח - יבקש מעיריית עכו את התמונות המוכיחות כי רכבו חנה בעכו באותו יום ובאותה שעה...

הוא אפילו לא טרח להגיב לעורך הדין, פשוט המתין בשלווה ליום המשפט. כשהגיע הרגע הגדול, ולאחר שכתב התביעה הוקרא, הומשח והודגם, הוציא ר' ראובן את הדו"ח והתמונות מכיסו, והפך את התביעה, ואיתה גם את התובע ועורך דינו - לחוכא ואיטלולא...

הוא יצא מבית המשפט כשידו על העליונה, שכן השופט גזר על התובע פיצויים מוגדלים על תביעת שווא, כשהוא קבוע בפסק הדין בנימת הומור: 'גם כשיבקש תובע להעליל על הנתבע, מתבקש ממנו לפחות לחפור את העלילה יפה למידותיו של הנתבע, ולא לביים סיפור שלא יכול היה להתרחש!'

ור' ראובן המאושר, לא נותר לו אלא לשפשף את עיניו בהודאה לבורא יתברך על השגחתו העליונה הצמודה, על הדו"ח שהפך אותו למאושר. בזמנו - זה היה מתסכל ומביך, עתה הוא מבין כי היתה לכך תוכנית ברורה ומוגדרת מראש, מסבב כל הסיבות שלח את פקחי עיריית עכו להיות חרוצים בערבו של יום, כדי להצילו מיד הקמים עליו להזיקו!

את סיפורו זה, שמענו מר' ראובן עצמו, כדי ללמד את כולנו: פעמים רבות, כשמשוהו נתקע או מסתבך, אנו הופכים מתוסכלים ואובדי עצות, מבולבלים ונבוכים. בסופו של דבר יסתבר כי הכל לטובתנו, בורא עולם כיוון את התוכנית בצורה הטובה והנכונה ביותר!

אין לנו אלא לדעת ולהאמין, כי כל המתרחש כאן נעשה בהשגחה עליונה, בברכת שמים תמידית, בפיקוח נעים וקרוב על כל תהלוכות בני האדם. הבה נזכור כי הכל נעשה בחסדו יתברך ובהשגחתו העליונה, ואזי נוכל להתמודד טוב יותר עם הקשיים שלנו, מתוך אמונה שהאבא הטוב והרחום שלנו מוביל אותנו למקום הטוב ביותר!

מנהל מוסד בו לומדות כאלף בנות, אשר כולן יינשאו בבוא העת - לא יאומן - לאנשים שמנחים תפילין ולובשים ציצית...

כששמע הרופא שגם התפילין עדיין קיימות עלי חלד, היה המום ומבולבל. לתומו חשב, כי היהדות התפוגגה לה חלילה לאחר השואה, כבר לא נותרו יהודים יראים ושלמים, המקיימים מצוות ומניחים תפילין... הרב פרדו זיהה את ההזדמנות שנקרתה בפניו, ומיד הזמין את היהודי האובד לשוב לצור מחצבתו, ולזכות להניח את תפיליו הקדושות...

הרופא נעתר בשמחה להזמנה, זיק היהדות ניצת בו. כשעיניו לחות מדמעות הניח את התפילין על פי הוראות הרב פרדו, ואף קרא קריאת שמע, אולי לראשונה בחייו...

'היה שווה לחלות כאן, בסאן פרנסיסקו' - צהל הרב פרדו באוזני מארחו, 'למרות המרחק מהבית, החולשה הפתאומית, הבלימה באיטוף הכספים. הכל היה שווה, כי זכיתי לעורר אצל יהודי את הניצוץ, זיכיתי יהודי מנוכר להניח תפילין! לכן שלחתי ה' לכאן, לכן שלח אליי את החולשה הפתאומית. מהשם מצעדי גבר כונוני, כדי לזכות יהודי בהנחת תפילין!'

הרב פרדו ראה בסיפור השגחה פרטית מופלאה, כיצד מסבב כל הסיבות דאג לכן שהתפילין הקדושות יגיעו אל היהודי הנידח, בפרבר נידח, בעיצומו של מסע בארץ נידחת. 'לפעמים כדאי להיות חלשים' - סיפר למקורביו, 'כי כך הבורא שולח אליך יהודים להניח תפילין בקצוות תבל!'

ואם חשב הרב שכאן מסתיים הסיפור, בא ההמשך והפך אותו למופלא עוד יותר: לאחר תקופה ארוכה, ביום בהיר התקשר אדם זר למשרד, וביקש לבקר במוסד. אף שהרב פרדו לא זיהה את המתקשר האלמוני, נענה לו על אתר והזמינו לבקר. כשהלה הגיע, התברר כי הוא הרופא, אותו רופא יהודי מסאן פרנסיסקו הרחוקה...

הם נפגשו בהתרגשות, והרופא ביקש לראות את המוסד, האם אמת נכון הדבר כי מתחנכות בו כאלף תלמידות... הם עברו מבניין לבניין, מכיתה לכיתה, כשעיניו של הרופא מתעגלות בתמיהון, ופה ושם מנצנצת בהן דמעה סוררת. מהר מאוד הבין הרופא, כי אם הרב פרדו הגזים - הגזים כלפי מטה... הוא לא עצר את דמעותיו עוד, הרשה להן לזלוג בחופשיות. קרוב לשעה טייל עם הרב פרדו בחוצות הקמפוס הענק, ומבטו של הרופא אינו שבע מלבחון את הפלא היהודי הכביר...

לבסוף, שבו למשרדו של הרב פרדו, ואז פתח הרופא ואמר: 'ראה נא. כסף יש לי כחול הים הרבה מאוד, משפחה אין לי בכלל...' - נאנח. 'כשסיפרת לי על מוסד בו אלף תלמידות - הייתי בטוח שזו גוזמא. היתכן כדבר הזה? בימינו? - מיד החלטתי שאבדוק את הדברים במו עיני, והיה אם אמצאם נכונים - אעניק לך את מלוא ירושתי, הון תועפות. במתנה. הרי רגע אחרי לכתתי מהעולם אין לי מה לעשות עם זה, לפחות שישמש למטרה טובה, למען תלמידותי...'

הרופא שתק קמעא והמשיך: 'חבל על כל רגע. הבה נזמן לכאן עורך דין ממוחה, שיכתוב את צוואתי כדת וכדין, למען לא יוכלו לערער עליה בשום צורה ואופן. לאחר מותי, אני מצווה כי כל כספי יועברו לרשות המוסד, כל ירושתי תעמוד לכם להמשיך להגדיל ולפתח את המוסדות היקרים הללו!'

עורך הדין הוזעק, הרופא הזדהה, וחתם על המסמכים הנדרשים, מעביר את כל הוננו - לאחר מותו - לידי הרב פרדו ומוסדות 'אור החיים', באופן מושלם וברור, נטול כל ערעור. הרב הודה לו בחום והסביר לו כמה גדולה זכותו, כאשר זכה בזכויות נצחיות של תורה וחינוך, בהקדישו את כל כספו למטרות חשובות באמת...

רק כשיצא ממנו הרופא, אז נזכר הרב פרדו כיצד החלה ההיכרות עמו. באותו יום בו תקפה אותו החולשה בסאן פרנסיסקו - חש החמצה גדולה, כאב לב נורא. הוא נאלץ להעביר את הימים שבניכר במנוחה, לעצור את שגרת יומו העמוס בפגישות עם נדיבי עם, להקפיד את כל תוכניותיו...

ואם חשבת, שהסיבה היא כדי שיהודי יניח תפילין - שח הרב פרדו, 'התברר כי איננו יכולים להעריך עד כמה רחוק מנווטת אותנו ההשגחה העליונה, כמה היא פועלת שנים רבות מראש. לתרומה האדירה הזו לא יכולתי להגיע, לולא החולשה שתקפה אותי אז, לולא הוזעק הרופא שברבות השנים העניק לי כזו תרומה גדולה ומשמעותית!'

סיפור זה, שהובא בספר 'חיי ראובן' מפי המגיד הנודע הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל, מעניק לנו את המימד הנכון ואת ההסתכלות הנבונה על שיבושים בתוכניות, על 'פאשלות' לא נעימות. גם הרב פרדו חשב בשעת מעשה מהחולשה והכאבים, חשב שהוא מחמיץ פגישות חשובות. ולא העלה בדעתו, כי בורא עולם בעצמו מוביל ומכוון את דרכו לעבר תרומת ענק, מביא אותו אל היעד הטוב ביותר עבורו!

הבה נזכור זאת כשאנו חווים רגעי משבר או אכזבה, שיבוש פתאומי או תקלה. לעולם לא נדע מה המניע ומה הסיבה, אך תמיד נדע ונזכור כי יש מנהיג לבירה, משיהו קבע וייעד שכן יהיה, שכן יתנהלו הדברים, וזה הכי טוב עבורנו. ככל שנאמין בזה יותר - ייקל עלינו לקבל כל תקלה ומכשול ברוגע ובשלווה, ונזכה לנהל את חיינו בשלווה ובנחת, מתוך אמונה וביטחון!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

גליון

591

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת בהעלותך תשפ"ה

עַל פִּי ה' יִזְנֶנּוּ וְעַל פִּי ה' יִסְעֶנּוּ (ט, כג)

כשאדם משליך יהבו על ד' וסומך עליו בכל ענייניו, זוכה הוא שהקב"ה מנהל אותו בצורה הטובה ביותר.

* * *

תלמיד חכם נכבד מירושלים שכיהן בראשות ישיבה, נסע לחו"ל לאסוף כסף לישיבתו. במטוס פגש את הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, והחלו לשוחח בדברי תורה. בין הדברים הזכיר אותו ת"ח שזו הפעם הראשונה שהוא נוסע לחו"ל לאסוף תרומות לישיבתו, וסיפר על החששות המקננים בליבו. אמר לו ר' דן: "עצה לי אליך, כשאתה נכנס לגבירים לבקש מהם תרומה, אל תדבר אל הגביר, דבר אל הקב"ה ישירות, הגביר רק שומע...". אותו תלמיד חכם עשה כדבריו, ואכן ראה ברכה מיוחדת, ובכל כתובת קיבל סכום יפה מאד.

במהלך שהותו בחו"ל הגיע לאחד העשירים שבשעה שנתנו לו בארץ את כתובתו, אמרו לו כי העשיר הזה תמיד דורש בשלומו ובשלום משפחתו. סיפר אותו תלמיד חכם: "הפעם הרגשתי - 'אני בא בזכות עצמי, אני אדבר אליו כחבר'... ובאמת כשנכנסתי לביתו של אותו גביר הוא אכן כיבד אותי כראוי, שאל בשלומי, ומה מעשי, ואמר כי מאוד היה רוצה להשתתף ולזכות בהחזקת הישיבה. הרגשתי סוף סוף 'שיש לי עם מי לדבר'... ודיברתי אליו כחבר שיעזור לי. ואז כשסיימנו, הוציא הלה מכיסו שטר של 5 דולר... ונתן לי...".

ללמדך, כשאדם תולה יהבו בבוראו - 'על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו' - אזי הקב"ה משפיע עליו ופותח לו שערים... אבל כשאדם סומך על עצמו - כביכול אומר לו הקב"ה: 'אתה יכול לבד, בהצלחה, תנסה לבד...' [מתוך 'ברינה יקצורו']

וְהָאִישׁ בִּנְיָמִין עָצִיו מְאֹד (יב, ג)

אם נתבונן לאורך הדורות נבחין שבכל מקום שאתה מוצא תורה וחכמה אתה מוצא גם ענווה, זה בלא זה אי אפשר...

* * *

תכונה רבתי הורגשה במחלקה. זה עתה נמסר כי מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל עומד להתאשפז. האחות הראשית

קבלה הוראה לדאוג לחדר נוח במיוחד כפי שראוי לגדול הדור. האחות מעיינת בטבלה המורה על תפוסת החדרים, החדר הנוח ביותר הוא תמיד בתפוסה מלאה, היותו נוח הופך אותו גם למבוקש... כרגע שוכב שם יהודי זקן. היא תנסה. מדובר ביהודי חם שכפי שהתרשמה ממנו - אם ישמע לאיזה צורך היא מבקשת להעבירו לחדר אחר - יש סיכויים טובים מאד שיפנה את החדר, ואפילו בשמחה ומתוך תחושה של זכות. ובאמת מתברר שהיא לא טעתה, כשמוע הזקן החולה את דבריה, החל אורז את חפציו שעל הארונות בעודו אומר: "בוודאי, בוודאי איזו שאלה? זו זכות, זכות גדולה!...". וכך באווירה טובה התפנה החדר וניתן לראש הישיבה.

בהגיע היום בו השתחרר רבינו מבית החולים, סיפרו לו בני הבית כי הנה בחדר פלוני שוכב יהודי מבוגר שוויתר על החדר בעבורו, וביקשוהו שלפני צאתו יסור אליו ויברכו.

אמר רבינו: "יהודי מבוגר ויתר על החדר... אהה, עכשיו אני מבין! עכשיו אני מבין... הנה התיישבה לי בזה תמיהה. על חלון החדר היו במשך כל הזמן עופות טהורים. כתוב בספרים שדרך עופות טהורים להיות ליד מקום קדוש, ולא הבנתי איזו קדושה יש כאן? אולם עתה כשסיפרתם לי על המעשה הנאצל של הזקן, אני מבין! הוויתור המיוחד שלו הביא קדושה לחדר...".

נמצאנו למדים שוויתור מושך קדושה אפילו על המקום... ונמצאנו למדים ענוותנותו של רבינו עד היכן, שכן ברור היה לו שלא הוא סיבת בואן של העופות...

* * *

'יומא טבא לרבנן', יצא כרך נוסף של הספר הנודע 'אילת השחר'. עולם התורה שש ושמח. אולם בביתו של רבינו ראש הישיבה דאוגים מעט. ראש הישיבה אינו חש בטוב. המהלך הטבעי המוכר לנו הוא, שכשלא חשים בטוב דורשים אצל הרופא. אולם כאן המהלך שונה, כאן תופעות שכאלה אינן רק ענין בריאותי גרידא. יש לחקור ולדרוש מה זאת עשה לנו אלוקים. "הלא", מהרהר רבינו, "גם כאשר יצא הכרך הקודם של אילת השחר לא חשתי בטוב ו... כך בדיוק קרה לאחר הוצאת הכרך הקודם לו...".

האמנם יש קשר בין הדברים? ... אולי יש לחשוש מעין הרע?

הוחלט להעלות את הספק לפני מרן שר התורה רבי **חיים קניבסקי** זצ"ל, לשאלו האם לחדול מלהוציא כרכים נוספים מחשש עין הרע.

ענה מרן הגר"ח שאין כאן מקום לחוש לעין הרע, כי החשש לכך הוא במי שמוציא את ספרו להתפאר בו ולא לשם שמים, אבל רבינו אינו שייך לזה, ומוציא את ספריו להגדיל תורה ולהאדירה, ואדרבה - תהיה בזה סגולה שיאריך ימים.

ומציין מרן ראש הישיבה רבי **גרשון אדלשטיין** זצ"ל, שהחשש מפני עין הרע ליווה את רבינו לאורך כל השנים שקדמו להוצאת ספריו, ומסיבה זו המתין עד גיל ששים להוציא את ספריו, שבגיל זה כבר רבים תורתם סדורה וכרוכה דבר דבור על אופניו, ואין זו תופעה מרעישה שאמורה ליצור הילה מיוחדת. ומאותה סיבה של חשש מפני עין הרע, הקפיד רבינו שלא יפרסמו בעיתון על הוצאת ספר חדש שלו. **[מתוך 'גדול בקרבן']**

אֵל זָא תְּהִי כַּמֶּת (יב, יב)

פרשת השבוע הנוכחי, מסתיימת בתיאור התפילה הנרגשת שנשא משה רבינו, אחיה המסור של מרים הנביאה, על הצרעת בה לקתה. כבן המתחטא לפני אביו עמד משה רבינו וביקש רחמים למען אחותו המשולחת מחוץ לשלוש מחנות, וכמה מצער שדווקא היא - נביאה בישראל, נמצאת במצב כזה. קדמה לתפילתו של משה בקשתו של אהרן ממשה רבינו, והוא התבטא על הצרעת שלקתה בה: 'אל נא תהי כמת' - הוא מבקש שאחותו לא תיחשב כמתה חלילה, אלא תזכה לרחמי שמים ולתקווה מחודשת.

השאלה כמו זועקת ועולה מאליה: התפילה על אדם חולה - פשוטה ומובנת, וכך נהג משה. אך מהיכן הגיעה ההשוואה לאדם מת?!, הן ניתן לבקש על אדם חולה, להתחנן למען בריאותו, ועדיין, יש כברת דרך ארוכה בין חולה למת. מדוע נקט אהרן בהשוואה כה קיצונית של אחותו לאדם מת?!. רש"י במקום חש בכך, ומבאר שהמצורע חשוב כמת. אלא שעדיין לא מובן, הרי האדם חי, חי! נכון שהוא סובל, מצורע, מנודה - אבל עדיין הוא חי!.

את השאלה הזו הרעים ראש ישיבת מיר, הגאון רבי **חיים שמואלביץ** זצ"ל, בפני קבוצת תלמידים שהתכנסו במעונו ל'ועד מוסר'. וישא קולו ויאמר: "איככה הידרדר המצורע למעמד של מת?! הרי מת הוא הדבר הגרוע ביותר, הוא סופי, נטול תקווה ונטול עשיה. לעומתו, המצורע במצב טוב לאין ערוך! יש לו תקווה, עדיין הוא פעיל, ועוד ישוב לחיק משפחתו. כיצד ניתן לכנותו בשם מת?! איך אפשר להגדיר אותו כאילו אינו בין החיים, רח"ל?".

את שאלתו המדהדת, לא הותיר רבי חיים בחלל החדר, בלי להשיב עליה בהתלהבות, דברים כדורבנות: "המצורע חשוב כמת, כי מה שמיוחד מת - זו העובדה שהוא לא יכול

להועיל לאחרים. כולנו יודעים כי המטפלים בנפטרים עושים חסד של אמת, כי המת אינו יכול לגמול להם טובה. עוצמת הכאב והאסון כשהאדם הופך למת - היא בגלל שמעתה לא יוכל לסייע לאחרים, לא יוכל להועיל לעולם, לא יוכל לפעול למען אנשים... והמצורע - למרבה הצער והכאב, מידרדר לאותו מקום. מרגע שנשלח מחוץ לשלוש מחנות ויושב בדד, אינו יכול להועיל לאחרים, אינו יכול לגמול חסד עם רעהו, מאבד את היכולת להיטיב עם זולתו. אמור מעתה - כמת הוא נחשב, שכן שניהם אינם יכולים להועיל לזולתם!".

כי מוות וחיים אינו מצב קליני, גם לא אבחנה מדעית. מוות - הוא מצב של אדם שלא יכול לעשות חסד עם זולתו, אינו יכול להועיל לחבריו, אינו מסוגל להיטיב לסביבתו. ומאידך, חיים ארוכים - אלו חיים מלאי חסד ועשיה, חיים העוסקים בלהיטיב, לשמח, לגמול חסד איש לרעהו!.

* * *

מספר הרה"ג רבי **אשר קובלסקי** שליט"א: לפני עשרות בשנים, בתל אביב של מעלה, התגוררה הרבנית **בלה שלזינגר** ע"ה, שהיתה בתו של מורנו רבי **יעקב רוזנהיים** זצ"ל, והיא שייסדה וכיהנה כנשיאת 'נשי אגודת ישראל'. היא היתה אשה ברוכת כשרונות ורבת מעשים, שפעילותה חבקה עולם, למען הציבור היהודי בארץ.

באותה עת, התגורר בשכונת מגוריה נער צעיר, של"ע לקה במחלת ה'קֶלֶטוֹמַנְיָה', המוכרת יותר בשם מחלת ה'גנבת'. זו מחלה נפשית שהלוקה בה מאבד את השליטה בדחפיו האישיים, ואינו מצליח להימנע מלגנוב כל מה שרואות עיניו. יודגש, לא מדובר בגנב מתוך רוע או שרירות לב, אלא באדם ההופך לגנב כתוצאה מחוסר שליטה במעשיו.

כל בר דעת מבין, שהחיים בסביבתו של אותו אדם - קשים מנשוא. לא רק שהאיש מזיק בפועל, הוא גם נחשב כאדם רע, והופך לאדם דחוי חברתית ואומלל נפשית. במצב כזה, כמעט ואין מה שיכול להוציאו מהסחרור הנורא אליו נקלע, שכן איש אינו חפץ להתקרב ולטפל בו.

אותו נער צעיר, חלה במחלה הקשה הזו, ובתוך תקופה קצרה נודע שמו כגנב שאינו חת מאיש, והכל התרחקו ממנו, כאשר בהרבה מהמקרים גם זכה לגערות וקיתונות של בוז מאותם שניזוקו ממעשיו.

כך הלך מצבו הנפשי והידרדר, עד שהבחינה בו הרבנית שלזינגר, והזמינה אותו לביתה, להתגורר בבית שחסד והכנסת אורחים היו הבריוח התיכון בו. היא ידעה כי בכך היא הופכת את ביתה למקום מועד לפורענות, הן מצד הגנב - שיחמוס את כל מה שיעמוד בדרכו, והן מצד רודפיו - אשר לבטח יבואו לביתה לדרוש את שגנב מהם. למרות זאת, אירחה אותו בביתה במשך תקופה ארוכה, ולמותר לציין שהיתה זו תקופה קשה מאוד עבורה. דברים נעלמו

ממקומם, כלים יקרים מצאו את דרכם לחדרו, לא היה אפשר להשאיר כסף בבית ולו לרגע אחד.

אך כל זאת היה רק אפס קצהו ממסירותה כלפיו - - הן מדי יום, יצא הנער לדרכו, ועד שהיה שב הביתה - היה מספיק כמה גניבות... הכל ידעו כי הוא מתגורר אצלה, ובאו לדרוש את הנגנב מהם, תוך שהם מטיחים לא פעם מילים קשות ונזעמות. הרבנית שלזינגר קיבלה את כולם בנועם, התנצלה בשמו, והיתה משלמת את עלויות הגניבות מכיסה הפרטי, בלי לספר לו על כך כלל!

תקופה ארוכה נמשכה המסורת הזו, כשהנער שחי בביתה - גונב כדרכו, והרבנית מתנצלת על לא עוול בכפה, ומשלמת מכספה האישי את הגניבות. היא עשה זאת כדרך טיפולית שהוכיחה את עצמה - כי אכן, עד מהרה, נסללה הדרך לטיפול בנער הסובל. העובדה כי אנשים כבר פחות הטיחו בו בחוצות, יחד עם העובדה שהרבנית ליוותה אותו בתהליך טיפולי ארוך ומייגע, הובילה לכך שכמות הגניבות הלכה ויורדה, עד שהתופעה פסקה כליל. לימים, נפרד הנער בדמעות תודה, ויצא לחיים חדשים ומשוקמים, נטולי גניבות ומעשים לא רצויים.

כדרכו של עולם, הקשר ביניהם נותק, והנער כמו נשכח מלב. גם הרבנית עסקה כבר בעיסוקים אחרים, וכבר שכחה מהנער אליו כה התמסרה, עד שחילצה אותו ממחלתו הקשה בעמל רב ובהוצאה כספית ניכרת...

חלפו עשרות שנים, וללונדון נקלעה בתה של הרבנית שלזינגר, סבתי הרבנית טורק ע"ה. היא התפללה תפילת שחרית בבית כנסת מקומי, ועוף השמים הוליך את הקול לעזרת הגברים, כי אורחת מישראל בשם הרבנית טורק הגיעה. מששמע על כך אחד מחשובי ונכבדי בית הכנסת המקומי, ביקש לשוחח עמה בדחיפות לאחר התפילה.

בקול רועד מהתרגשות, שאל האיש - שכאמור, נמנה על בכירי ופארי הקהילה בלונדון - אם האורחת בתה של הרבנית שלזינגר מתל אביב. האשה השיבה בחיוב, ואותו אדם החל לבכות ולהתייפח, ובקושי הצליח להוציא הגה מפיו. לבסוף, אמר בקול סדוק: "דעי לך שאינני יכול ואין דרך בעולם להודות לאמך. היא הצילה את חיי, נתנה לי חיים במתנה! זוכרת את הגנב שהסתובב אצלכם בבית?"

כמו מחזה נוסטלגי עתיק, צפה ועלתה לנגד עיניה דמותו של אותו נער, שהתגורר בבית הוריה. מתוך ערפל השכחה שבה ועלתה תמונתו, והיא שפשפה עיניה בתדהמה: "מה?! זה אתה?!"

'אכן כן!' - שב האיש וקבע, וסיפר על שנותיו כנער דחוי ומושמצ, גנב בשיא 'פריחתו'... "הכל טענו כי עתידי בין יושבי בית הסוהר, אך אמא שלך - רוח אחרת היתה עמה, היא הצילה את חיי! כשאני מביט במשפחה שהקמתי, בקהילה בה אני שותף, בהתקדמותי הרוחנית - אני יודע

שכל זה הוא לא בגללי, כי לכשעצמי - הייתי אמור לבלות את שארית חיי מאחורי סורג ובריח. רק ליבה הפתוח כאולם של אמך, הציל את חיי, נתן לי סיכוי. היא הוציאה אותי מעומק המחלה, גאלה את נפשי, היא שהעמידה אותי כאדם מן היישוב, שגם הצליח להתקדם בחיים!" - סיפר האיש, כשהוא מנגב ללא הרף את דמעותיו הנרגשות...

* * *

עוד מספר הרב אשר קובלסקי שליט"א: היה זה בשעת לילה מאוחרת. סבי, הגאון רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, עלה זה עתה על יצועו. בתום יום ארוך ועמוס, מייגע וגם מעייף, לבש את בגדי השינה ועמד לתת תנומה לעפעפיו. אך לפתע, בשכבו על מיטתו, מצחו נחרש קמטים. הוא נזכר במשהו שהעיק עליו, לא נתן לו מנוח... הוא מיהר לקום ממיטתו, ניער את קורי השינה שכבר התלבשו על עיניו, ואזר כוח. התלבש בזריזות ויצא את הבית, בואכה בית הכנסת 'בעלזא' בבני ברק, הסמוך לביתו. השעה היתה אחרי חצות הלילה, הרחוב כולו כבר היה שקט, ורק הוא - מתרוצץ ומחפש, שואל ודורש... לפתע, צדה עינו דמות של אדם זר ומוזר, יהודי אומלל שהיה מהישנים בבית הכנסת. פניו הוארו באחת, הוא שש אליו כמוצא שלל רב: "רבי יהודי, בוודאי טרם אכלת ארוחת ערב. התואיל לבוא עמי לביתי ולסעוד סעודה דשנה?"

המסכן, שהיה כנראה גם מאוד רעב, נענה על אתר להזמנה החמה. באחת בלילה עלו שניהם הביתה, רבי שמואל צבי העלה את האור במטבח, פרס לחם אל השולחן, והחל מביא ביצה וסלטים, ירקות ומגדנות מכל אשר מצא. שעה ארוכה עמד רבי שמואל צבי ושימש לפני אותו יהודי זר, נותן לו לאכול ולשבוע ביד רחבה ובנפש חפצה, עד שהלה אכל ושב ודשן ובירך, ונפרד בתודה חמה ובברכת 'לילה טוב' חיננית...

הלה אמנם לא שאל שאלות, שכן היה רעב ומזה זמן לא אכל ארוחה טובה. אך בני הבית - המה ראו כן תמהו: "מה ראה רבי שמואל צבי לקום ממיטתו בשעת לילה מאוחרת, לחפש אדם זר, ולהזמין לשולחנו? הרי השעה כבר מאוחרת, ורבי שמואל צבי כלל לא ידע על קיומו של אותו אדם בבית הכנסת באותה שעה - מה טעם טרח כל כך לחפשו ולהזמין?"

נענה להם רבי שמואל צבי בחיוך: "שכבתי על משכבי, והעברתי את היום החולף בראשי. לפתע נחרדתי: הן לא עשיתי חסד היום! מיהרתי לקפוץ בבהלה, שהרי איך יתכן ללכת לישון בלי לעשות חסד? אזרתי כוח, וחיפשתי מישהו לעשות עמו חסד. עכשיו אני יכול ללכת לישון בצורה רגועה..." - הסביר בפשטות.

את הסיפור שמעתי מאבי מורי שליט"א, והוא מאיר: יום ללא חסד, לא ייקרא יום. יהודי נועד לעשות חסד, זה חלק ממהות תפקידו. בכל יום נחפש לעשות חסד, לפחות מעשה

חסד אחד בכל יום. כך נפתח את ליבנו למצוות החסד, ונרבה בעשייה טובה בין איש לרעהו!

[לקראת שבת מלכתא'-הרב אשר קובלסקי]

א-לֹא רָפָא זָא לָהּ (יב, יג)

רפואה היא משמים, וההשתדלות הכי משמעותית להירפא היא באמצעות כוח האמונה והתפילה.

* * *

סיפר הגאון רבי **נתן לוברט** זצ"ל: הכרתי את אחד מגדולי הרופאים בארץ ישראל - ששמו יצא לתהילה כאחד היושבים ראשונה במלכות הרפואה, אם לא הראשון שבהם. בית החולים 'הדסה' הזמין את הרופא הזה לסיור במחלקות בית החולים, על מנת שינחה אותם בעצתו ובניסיונו הרב. עבר אותו רופא עם צוות מלווים ממחלקה למחלקה, ולפתע נפנה למלוויו ואמר להם בלחש: "רשמו לפניכם, החולה הזה יחיה, החולה הזה ימות...". וכך הוא עובר ממיטה למיטה ופוסק לזה חיים ולזה, חלילה, ההיפך, והם רושמים. בתום הסיור אמר הרופא למלוויו: "עקבו אחרי הרשימה ובדקו אם התקיימו דבריו". ואכן, בתוך תקופה קצרה התקיימו דבריו של הרופא במדויק. אלה שהוא 'פסק' להם חיים, חיו, ואלה שחלילה ההיפך - קרה להם כך... הדבר התפרסם, ובכירי הרופאים ב'הדסה' שאלו את אותו רופא מנין ידע זאת מראש, וכי נביא הוא?! אמר להם: "לא. פשוט מאוד, עברתי בין החולים והתבוננתי: אלה שבעיניהם היה זיק של אמונה, זיק של תקווה, זיק של חיים, ידעתי שיחיו. אלה שעל פניהם לא היה זיק כזה - ידעתי שלא יאריכו ימים...".

הרי שבכוח ה'אמונה' יכול האדם להאריך את חייו ולהביא לרפואתו.

* * *

ישנם מחלות שעדיין עולם הרפואה לא מצא להם מזור, אבל חשוב לדעת שבכוח האמונה התקווה והתפילה, הקב"ה '**בורא רפואות**' ויכול החולה לזכות לרפואה שלימה.

* * *

שכנתו של הגה"צ רבי **שמשון פינקוס** זצ"ל חלתה במחלה, והרב פינקוס לקח על עצמו לדאוג לרפואתה. הוא נסע עם הרב רגובי מ'עזר מציון' לחפש לה תרופה בכל העולם. התחנה האחרונה בחיפושיהם, הייתה בסן דייגו בקליפורניה שבארצות הברית. הם הגיעו לשם בעקבות מידע על רופאה שטענה שמצאה תרופה למחלה. הם התאכסנו באיזה בית מלון וישבו עם הרופאה לחקור על התרופה שלה, האם היא אכן עוזרת או לא. הרב רגובי - שיש לו ידע רחב ברפואה טען כמעט מההתחלה שהרופאה הזו מדברת שטויות, אבל הרב פינקוס עדיין לא השתכנע. הוא היה חייב לבדוק ולברר

עד הסוף אם זה אכן כך, אולי יש כאן 'הצלת נפשות'. הם התווכחו שעות על גבי שעות - על התרופה והשפעתה, ובכל פעם שהעלו מסכת טיעונים חדשה, הם הלכו וישבו לדון עם הרופאה על הטיעונים הללו. כך נמשכו הדיונים ביניהם במשך כעשרה ימים ולילות רצופים... ובשעות הלילה המאוחרות, היה הרב רגובי נופל על המיטה ונרדם מרוב עייפות, אבל הרב פינקוס התיישב ולמד 'ספר יצירה' בניגון שלא מהעולם הזה... לילה אחד התעורר הרב רגובי ולא היה יכול לישון, קרא לו הרב פינקוס ואמר לו: "בוא נלמד קצת ספר יצירה". הלימוד הזה ממש החיה אותו... עד שהגיע אותו לילה שהצליח הרב רגובי להוכיח לו שהרופאה הזו מדברת שטויות ואין בתרופה שלה כדי להועיל ולו במשהו. באותו רגע הרגיש הרב פינקוס שהעולם חרב על אותה אשה מסכנה, השוכבת ומתפתלת ביסוריה... הוא ישב ודמם לכמה רגעים ופתאום קם הרב פינקוס על רגליו ואמר בהתלהבות להרב רגובי: "אתה יודע, ישנה תפילה אחת ויחידה שכתוב בה לשון בריאה וזה 'בורא רפואות', אתה יודע למה? כדי להורות לעם ישראל אמונה, שהקב"ה לא רק ברא רפואות פעם, אלא הוא בורא כל רגע ורגע, כך שיתכן שאותו דבר - שעד היום לא ריפא, יכול להתחיל מעכשיו לרפאות, שהרי הקב"ה הוא בורא רפואות! בא נתחזק באמונה...".

את השיעור הזה באמונה הרב רגובי לא ישכח לנצח, הרעיון הזה הוכיח את עצמו בכמה הזדמנויות פלאיות, ואחת מהם היתה כשהגיע לפניו מקרה של נערה צעירה, שחלתה במחלה חשוכת מרפא. ההורים השבורים באו למשרדי 'עזר מציון' ובכו לפניו שיעשה משהו למען בתם, אבל קצרה ידו מלהושיע. הוא ידע בבירור שנכון לעכשיו, למחלה זו אין תרופה, והיא נידונה, רח"ל, למות תוך תקופה קצרה. אבל הרי הקב"ה 'בורא רפואות'... והרב רגובי לא הרים ידיים. הוא ערך חיפוש בכל רחבי העולם, אולי יש איזשהו רופא או תרופה בנידון, עד שלאחר חיפוש של שעות ארוכות, הוא גילה שבדיוק בתקופה זו נפתחת קבוצת מחקר של תרופה ניסיונית לאותה בעיה באחד מקצווי תבל... הוא יצר קשר עם הפרופסור המלווה את המחקר הניסיוני ולאחר שכנועים ופרוטקציות, הצליח להכניס את הנערה הזו לקבוצת הניסוי הראשונה... לא היה לה כבר מה להפסיד, רק להרוויח... מלווה בברכת גדולי ישראל, טסה אותה נערה עם הוריה לאותו מקום נידח, בו החלו הרופאים והמדענים במחקר ובפיתוח של התרופה. 20 אנשים שחלו במחלה הזו - רח"ל, נאספו מכל רחבי העולם לאותה קבוצת מחקר. ולמעשה, בסיומו של אותו מחקר, 19 החולים שהשתתפו - הלכו לעולמם, והיחידה שהבריאה היתה אותה נערה יהודיה. המחקר נסגר כי אחוז אחד לעשרים נחשב כישלון בפיתוח תרופה... מתברר שבעצם את כל המחקר הזה עשה הקב"ה רק כדי לברוא תרופה לאותה נערה יקרה שהתרפאה בחסדי השם יתברך, וכיום היא נשואה באושר ובבריאות והקימה משפחה לתפארת... ללמדך שהקב"ה 'בורא רפואות' כל רגע ורגע...

[מתוך 'ניצוצות']

זה השער לה' צדיקים וביאורו

כניסת שבת: 19:27
יציאת שבת: 20:31
רבנו תם: 21:01
לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.com
לתגובות והערות:
שגיא 054-6868199

פְּרִשְׁת - בְּהַעֲלֵתָךְ

בְּהַעֲלֵתָךְ אֶת הַנֶּרֶת (ח,ב)

על מעלת חיפוש המצוות בגמ' (ברכות כח) שמספרת על רבי זירא שהיה לומד עד כלות כוחותיו וכאשר לא יכל להמשיך ללמוד מחמת חולשה או חולי היה הולך לשבת בפתח בית המדרש בשביל שכל תלמיד חכם שיעבור יוכל לעמוד לכבודו ולקיים מצות 'והדרת פני זקן'. הנהגה זו מסתדרת עם מה שכתב רבנו האר"י זצוקללה"ה שאדם שעומד לכבוד תלמיד חכם או זקן יכוון בר"ת הפס': 'מפני שיבה תקום' ר"ת 'מש"ת', ששם זה מסוגל לפתיחת הלב וזיכרון בלימוד התורה. לכן מובן מדוע עשה דווקא מצוה זו.

מסופר על החפץ חיים שכאשר היו מביאים לו עט לכתוב והיה צריך לבדוק עם העט עובד לא היה מקשקש סתם על דף, אלא היה כותב את המילה עמלק ולאחר מכן מקשקש עליו. והסביר אם כבר צריך לבדוק אם העט עובד למה סתם לקשקש, כאשר אפשר לעשות מצות 'מחית עמלק'.

כאשר התלמידים שלו היו צריכים להביא כסאות לבית המדרש וכל אחד ניגש להביא כיסא, אמר הרב לתלמידיו: 'לא חבל, ממילא אתם הולכים להביא כיסאות, במקום שכל אחד יסחוב כיסא לעצמו שכל אחד יביא כיסא לחברו, ולקיים מצות חסד'. וכן שהלכו ליטול ידיים לסעודה, אמר להם: 'במקום שכל אחד ימלא לעצמו את הנטלה שהחבר שלפניו ימלא לחברו הבא אחריו'. רק אדם שחי את המצוות יכול לחשוב כך.

לחפץ חיים היה תלמיד מחכמי גרוזיה שהגיע לראדן ששמו היה רבי משה דברשוואלי, בצעירותו הוא נשלח לראדן לשיבה של הרב על מנת ללמוד ולגדול בתורה, והוא היה ישן בבית של אחות החפץ חיים. הוא מספר שהחפץ חיים היה מקפיד שתלמידיו בישיבה ילכו לישון בלילה בזמן והיה אומר: 'מי שלומד בלילה ישן ביום', לכן היה מצוה אותם לישון מוקדם ולקום מוקדם. וכך הוא מספר: מכיון שנפשנו חשקה בלימוד והיינו רוצים להישאר ערים ללמוד בלילה היה מגיע הרב ומכבה לנו את האור, אנחנו עשינו את עצמנו כאילו הולכים לישון ולאחר שהרב הלך הדלקנו חזרה את האור והמשכנו ללמוד.

באחד הלילות סיימתי את הלימוד בשעה מאוחרת מאוד, לאחר מכן שהלכתי לבית של אחותו ששם הייתי ישן, ראיתי אדם מולי באמצע הרחוב ומאוד פחדתי מי הוא האדם שכן לא היה רגיל שבשעות כאלו מסתובבים אנשים ברחוב, שהתקדמתי ראיתי שזה היה הרב, וכשראה אותי שאל: 'מדוע אתה ער בשעה כזו מאוחרת' וציווה עלי ללכת לישון מיד. במשך הלילה הרהרתי מדוע הרב ער בשעה כזאת ומתהלך ברחוב אנה ואנה.

כשקמתי בבוקר סיפרתי לאחותו על המקרה, ושאלתי אותה האם היא יודעת דבר מה על הנהגת הרב, כשהיא שמעה את שאלתי היא אמרה בפשטות שכבר שלושה ימים הרב מסתובב בלילה ברחוב מכיון שהיה צריך לברך ברכת הלבנה וכבר שלושה ימים היא לא נראית, ולכן הוא מסתובב בכל שעה ושעה בלילה בשביל לראות אם יוכל להבחין בלבנה.

מסופר על הרבי מבעלז'ל שקרא לשמש שלו בשנה השישית לשמיטה ואמר לו שירכוש לו גינה מסוימת ויטע שם ירקות ולאחר מכן ילך לבית הדפוס ויזמין לו שלט גדול שרשום עליו- 'שנת השמיטה הפקר'. השמש שהתפלל לבקשת הרב עשה כדבריו אבל לא הבין, לאחר מכן הסביר הרבי לשמשו שמכיון שעוד מעט נכנסים אנו לשנת השמיטה רצוני שיהיה לי גינה בבעלותי שבשנת השמיטה אני יוכל לקיים את מצוות השמיטה ולהפקיר את יבולה, והשלט הוא בשביל לפרסם את הדבר לרבים שהיבול בגינה הוא הפקר ולפרסם את שנת השמיטה, כך מתנהג אדם שמחפש כל הזמן איך לעשות עוד מצוות ונחת רוח להקב"ה.

כך הם הנהגות של צדיקים, מחפשים איך לקיים את המצוות ובנפשם הדבר. אהרן הכהן חלשה דעתו שיש איזו שהיא מצווה שמתבצעת ואין לו חלק בה, לכן בזכות כך שהיה מחפש את המצוות בנרות, ונשמתו הייתה אש שלהבת לה' יתברך זכה למצות 'בְּהִעָלְתָּ אֶת הַנֵּר' (הרב שקד בזהדנה שליט"א מתוך עלון 'דברי שיר' גיליון 72)

וּמִדּוּעַ לֹא יֵרָאֶתֶם לְדַבֵּר בְּעִבְדִּי בַמֶּשֶׁה (יב,ח)

ידוע שהרבי' הקדוש ר' שלומק'ה מזוועיל היה בעל עבודת ה' טמירה ונעלמה והיו לו הנהגות מיוחדות שהיו למעלה מהשגת אנוש. אחד הדברים שכן בלט אצלו היה עניין תיקוני הנשמות שהיו מגולגלים בבעלי חיים... כל הזמן היו בביתו מסתובבים סביבו חתולים... והוא לא הסכים בשום פנים ואופן לגרש אותם!

פעם אחת הנכד שלו התעצבן על איזו חתולה אחת שלא הפסיקה להציק... הוא תפס אותה, שם אותה בתוך בשק, וזרק אותה באיזו שכונה רחוקה... כשהוא חזר, החתולה כבר הגיעה לפניו. אמר לו ר' שלומק'ה: "אמרתי לך... לא תוכל לגרש את החתולה הזו מפה". הפלא הגדול היה שלאחר שהוא נפטר החתולים הפסיקו להגיע... ראו בחוש שהוא היה עוסק בתיקון נשמותיהם.

פעם אחת הגיעו חבורה של חתולים ועשו רעש בלתי נסבל... אפילו המשב"קים שידעו שלא מתעסקים עם החתולים, אמרו לו שהפעם זה עבר את הגבול... אי אפשר להמשיך כך! הרבי' סירב, אבל הגבאים עמדו על שלהם - אי אפשר! אמר להם הרבי'ה: "תדעו לכם נאמנה, לפני כמה דורות היתה מחלוקת גדולה מאוד בין שתי קהילות בעם ישראל... וכמו בכל מחלוקת, היו כאלו שהוסיפו שמן למדורה כפי הנהוג במחוזותינו... זה אמר על הרבי'ה הזה... והשני אמר על הרבי'ה ההוא...

ובקיצור אש המחלוקת הלכה ולובתה עד כי גדלה מאוד! כל אלו שליבו את אש המחלוקת התגלגלו באותם חתולים מסכנים, והם סובלים צער עצום שאי אפשר לכם אפילו לתאר... אמנם כוונתם היתה לשם שמיים, והם רק יצאו להגנת רבותם, אבל בשמיים אין מחילה וסליחה למי שפוגע בגדולי ישראל... "אל תגעו במשיח!"

וכל התירוצים שהם סיפרו בשמיים לא הועילו להם להימלט מהדין הקשה הזה... הם הגיעו לכאן בכדי לקבל תיקון, וזו הסיבה שהם צורחים ומייללים כל כך הרבה"... לא מוצא חן בעיניך...? הרבי'ה שלך אומר ההיפך?... בסדר, אבל למה לדבר? תשתוק! שומר פיו ולשונו, שומר מצוות נפשו. ('אפריון שלמה')

וְלֹא יִהְיֶה בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף בְּגֶשֶׁת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַקֹּדֶשׁ (ח,יט)
בְּגֶשֶׁת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַקֹּדֶשׁ - כאשר באים אֶל הַקֹּדֶשׁ להתפלל בבית הכנסיות והמדרשות, צריך לזכור שבלי תורה גם התפילה תועבה ככתוב: במשלי (כח,ט): "מִסִּיר אֶזְנוֹ מִשְׁמֹעַ תּוֹרָה גַם תִּפְלֹתוֹ תוֹעֵבָה".

כדי להמנע מצרות וייסורים 'וְלֹא יִהְיֶה בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף', צריך להפוך את ה'נֶגֶף' ל'גֶּפֶן' וכתוב (תהלים קכח,ג): "אֶשְׁתַּדֵּךְ כִּגְפֶן פְּרִיָּה" - והתורה משולה לאישה ככתוב (דברים לג,ד): תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מִשָּׁה מוֹרֶשֶׁה קֹהֶלֶת יַעֲקֹב. אל תקרי מורשה אלא מאורסה. לכן כדי לזכות שישמע תפילתנו ותהיה רצויה, חייבים ללמוד ולהיות מחוברים לתורה שלנו, וכך נהפוך את הנגע לעונג, ואת הנגף לגפן. ('עורך העלון').

"שטו העם ולקטו" (יא-ח) ה"שפתי כהן" וצ"ל הביא את דברי הזר הקדוש (זוהר ג-רלב) כי "שטו" – אותיות "ושט", וגם מלשון שטות. ובאר, כי יש בגרון קנה בשביל דבור, וגם וּשְׁט בשביל אכילה:

בענין הוּשְׁט האדם והבהמה שוים, כי שניהם אוכלים למחיתם. אז מה ההבדל בין האדם לבהמה? השמוש בקנה! "מותר האדם מן הבהמה" – בדבורו! רק אם אדם ינצל את הדבור לתפלה ולהלל לבוראו וללמד תורתו, יהיה במעלה גבוהה מהבהמה!

המן היה מזון רוחני, שעזר בלמוד התורה ובהשגות הרוחניות, כמו שאמרו במכילתא (בשלח): "לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן". הערב רב מאסו בתכונתו הרוחנית של המן שסיעה לקנה – לדבור, ובחרו להתמסד בוּשְׁט, להנות רק מהגוון בטעמים שהיה במן. ובכך גלו את הרמה שלהם, שהם נדמו כבהמות, שכל מעינם רק באבוס...

רבי מאיר כהנא היה במחנה עבודה בסיביר. הוא רצה מאד לכבד את השבת, אבל איך אפשר לכבד את השבת בסיביר? הלחם חלק שם בצמצום והרעב הציק לכלם. רבי מאיר קבל פרוסת לחם אחת בבקר ופרוסה אחת בערב, אבל החליט לכבד את השבת בכל מחיר. הוא היה חותך שלישי מהפרוסה של הבקר ושליש מהפרוסה של הערב בכל יום, והיה שומר את הלחם היבש הזה. בסוף השבוע הצטברה לו כמות של לחמים, ולכבוד שבת היה אוכל את כל החתיכות, כמו לחם משנה. היה מצמצם כל השבוע באכילה ונותר רעב, ובשבת היה אוכל יותר.

ביום ששי אחד, הודיעו הרוסים לרבי מאיר שהוא עובר למחנה אחר. זה היה סמוך לשבת, והיו לו חתיכות לחם רבות ששמר במשך כל השבוע. הוא חשב לעצמו בבהלה: 'מה אעשה עם כל החתיכות הללו? אני מסתכן מאד אם אתפס אתו!' הוא לא היה יכול לקחת את הלחם אתו, כי יערכו חפוש בכיסי הבגדים שלו. הוא ראה שאין לו בררה, והחליט לתת את הלחם למישהו מהמחנה, במקום לזרק אותו.

היה שם אסיר גוי, הוא היה גבוה וחזק מאד, ממש בריון, שאפלו הסוהרים פחדו ממנו. רבי מאיר ראה שהוא חלש. נגש אליו ואמר לו: "אני רואה שאתה רעב..." השיב הגוי בחלשה: "מאד! אני מרגיש שאני הולך למות מרעב". אמר לו רבי מאיר: "שמרתי לך לחם, תאכל ותתחזק!" הוא נתן לו את הלחם ששמר לשבת, והגוי התרגש ולא הפסיק להודות לו.

רבי מאיר כהנא הרגיש צביטה בלב, הוא חשב לעצמו: 'הלחם המקדש ששמרתי לכבוד שבת, מי זכה בו? גוי מרשע! הוא עבר למחנה אחר ושם היה עליו לכת עצים. לכת עצים בסיביר זו משימה כמעט בלתי אפשרית. הגזעים של העצים שם קפואים ולכן הם קשים כברזל. דופקים ודופקים בעזרת הגרון על העץ הקפוא – אף העץ לא נשבר.'

הוא הרגיש שהוא מתמוטט. לפתע הוא הבחין בגוי שהוא הביא לו את הלחם. החליטו להעביר גם אותו למחנה שלו. אמר לו הגוי: "אני עמדת למות ואתה נתת לי את הלחם שלך והחיית אותי! אני לא אשכח לך את הטובה שעשית עמי. מי שעושה לי טובה – אני מחזיר לו טובה. תגיד לי מה אתה רוצה ואני אעזר לך!" אמר רבי מאיר לגוי: "אגיד לך במה אשמח שתעזר לי; אני יהודי, ולנו היהודים אסור לעבד בשבת, וכאן מבקשים ממני לכת עצים בשבת".

אמר לו הגוי: "אין בעיה, בשבת אתה לא תעבד" בנה לו הגוי ספה קטנה ואמר לו: "אתה תשב פה בספה, תנוח כל השבת, ואנו נעבד". היו כמה אסירים שהיו אחראים על כלם. הגוי הודיע לכל האסירים, שמי שסיפר שהיהודי הזה אינו עובד בשבת – דמו בראשו. אחד מהאסירים העז להתנגד, ורצה להלשין שהיהודי אינו עובד בשבת – הגוי תפס אותו וערף את ראשו. כלם קבלו פיק ברפים ופחדו, וכך היהודי היה נח במשך כל השבת, קבל כח והיה יכול לעבד שבוע שלם בכחות מחדשים, עד השבת הבאה...

אמר היהודי בהתרגשות: "בזכות שכבדתי את השבת ושמרתי לחם כדי לעשות מעין לחם משנה, שלח לי הקדוש ברוך הוא את הגוי שיתן לי לשמר שבת בלי לחלל אותה כלל במחנה!" (זרע שמשון, מאה ושנים ספורים).

וְנִזְכְּרְתֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאִיְבֵיכֶם (י,ט)

יהודי מרמת גן בשם **רבי אפרים לונדנר**, היה תלמיד חכם שזכה ל הינצל מהשואה והאריך ימים. רבי אפרים זכה לדבק ברבותיו – אדמו"רי גור, וכן הרב **מבענדין**, שהיה גיסו של האדמו"ר מגור עוד לפני מאורעות השואה, ועקב כך הוא שימש כתובת עבור חסידי גור רבים.

וכך סיפר רבי אפרים: באחד הימים הודעתי לרב מבענדין שבכוונתי לנסוע לרבי לשבת. מיד הגיב: "אווה, כמה אני מקנא בך", כאילו מעולם לא זכה להיות בעצמו בגור בשבת... לאחר מכן ביקש ממני שאעשה עבורו טובה אישית ואעביר מכתב שכתב לרבי. שמחתי ביותר על האפשרות להועיל לו במשהו. תכף ומיד הכנסתי את המכתב לכיסי ויצאתי לדרך. הדרך היתה ארוכה – כעשר שעות נסיעה ברכבת.

התנמנמתי על מקומי במהלך הנסיעה. כשקמתי מיששתי את הכיס כדי לוודא שהמכתב נמצא במקומו, אלא שחרדה לפתה את לבי כאשר גיליתי כי הכיס ריק נראה כי מאן דהו סבור היה שהמעטפה מכילה כסף, ותוך כדי שנתי כייס אותי... בהלה עצומה אחזה בי. עברתי בין האנשים בקרון שלי ושאלתי כל אחד האם מציא מעטפה. לאחר מכן התחלתי לרוץ בכל הרכבת הלך ושוב – אך ל שווא... אבל וחפוי ראש ירדתי בתחנה המתאימה והלכתי לרבי. עמדתי בתור כדי לומר לו "שלום עליכם" ולא מצאתי מקום לעצמי.

תורי הגיע. נאלמתי דום, ומרוב בושה לא הצלחתי להוציא מפי אפילו מילה אחת. הרבי הסתכל בי בעיניו החודרות. התחלתי ללכת לאחור יי- והרבי אינו מסיר את מבטו ממני ונעצרת, כאילו נעשיתי משותק. פתאום, התנערתי. הבנתי שעלי לומר דבר מה ולא לעמוד ולשתוק. שאפתי אוויר ואמרתי: "אירע לי אסון. הרב מבענדין נתן לי מכתב והוא אבד לי".

חיוך גדול נשפך על פני הרבי. מעולם לא ראיתי אותו מחייך כך מאוזן לאוזן. הוא אמר: "**אסון, אסון... שלא יארעו לך אסונות גדולים יותר מן האסון הזה כל ימי חייך**"... הבנתי כי קבלתי כעת ברכה עצומה, שעדיין איני יכול להבין את משמעותה. לא חלפו ימים רבים, ואני הרגשתי בחושכי אותה ברכה מלווה אותי לכל מקום שאלך. המלחמה הארוכה פרצה.

הוכרחנו לעבר לגטו, אני ורעייתי המנוחה. הכנו שני תרמילים, החבאנו במקומות מחבוא כסף והתכוונו לגרוע מכל. הרשעים פרצו הביתה, נעליהם המסומרות השמיעו קולות בכל מקום. הם פרצו לכל הדלתות ולקחו את כל האנשים שניסו להתחבא, ומשום מה על דלתנו פסחו... ניצלנו ונשארו **בחיים בניגוד לכל היגיון**. ברכתו של הרבי התקיימה בי במלואה. (עלון 'ברינה יקצורו' גיליון 732, מתוך 'זמיתק האור')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:
בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירז בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשויילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:
<https://paypage.takbull.co.il/212sh>

הזרעים בדמעה
ברינה יקצור
בא יבא ברינה

בהעלתך

י"ז סיון
תשפ"ה

עלון מס' 732
שנה ט"ז

בהעלתך - תוכן ענייני הפרשה

- א. ציווי ה' שאהרן ייטיב (יכין את הפתילה והשמן) וידליק את נרות המנורה, לכוון הנר האמצעי, ומעשה המנורה.
- ב. קידוש הלולים לעבודה: גילוח, הזאה, טבילה, קרבן, תנופה.
- ג. הקרבת הפסח ב"ד ניסן, ו"פסח שני" ב-ד אייר (ט, א-ד).
- ד. ענן ה' על המשכן, ומסעות בני ישראל וחנייתם על פי הענן ועל פי ציווי משה.
- ה. ציווי ה' למשה לעשות שתי חצוצרות מכסף ולתקוע בהן למקרא הנשיאים, למסע, במלחמה, ובקרבות המועדים.
- ו. מסע בני ישראל מהר סיני, יתרו חוזר למדין, דברי משה ליתרו כשרצה לשוב לארצו.
- ז. ויְהִי בְּנִסְעֵי הָאָרֶץ - פרשה בפני עצמה (י, לה-לו).
- ח. עם ישראל מתאוננים-ונוענשים בתבערה, ונסיון תַּאֲנוּת הבשר (יא, א-ה).
- ט. תיאור המן, צבעו, טעמו, סדר ירידתו - "עטוף" בטל (יא, ו-ט).
- י. תלונות בני ישראל. ה' אומר למשה למנות 70 זקנים, ואכילת הבשר (שליו) במשך חודש שלם (יא, ט-כב).
- יא. אלדד ומידד מתנבאים במחנה, ו"קְבֻרַת הַתַּאֲנוּה".
- יב. מרים ואהרן מדברים על משה, עונשה של מרים (צרעת), תפילת משה על מרים, דבר ה', המתנת עם ישראל למרים במשך שבעה ימים - מפני כבודה - עד שנטהרה מהצרעת.

"בהעלתך את הנרות..." (א, ב) - סיפור

לרבי אהרן קוטלר זצ"ל היתה אחות גדולה שנחנה בכישרון למתמטיקה, ולמדה במוסד להשכלה גבוהה. יום אחד, כאשר היה רבי אהרן בן 14 שנה, הניחה אחותו על השולחן מחברת פתוחה, ובה בעיה מתמטית סבוכה שלא הצליחה לפתור. רבי אהרן ראה את המחברת והציץ בה, וכהרף עין עמד על הפתרון וכתב אותו במחברת.

לאחר זמן מה חזרה אחותו לחדר, ראתה את הפתרון כתוב, ונדהמה. מי זה הכשרוני הגדול שפתר את הבעיה המסובכת הזו? כאשר נודע לה שאהרן אחיה בן ה-14, שלא למד מתמטיקה מעולם, הוא שפתר את הבעיה, היא מיהרה אל הפרופסור שלימד אותה, ופתחה לפניו את המחברת, והצהיר: "תגידי לו שאם הוא יבוא לפה אני הופך אותו למתמטיקאי הגדול בעולם ברוך ה', רבי אהרן לא הגיע כמובן אל הפרופסור, הלך יצא לישיבה וגדל ונתעלה, עד שהיה לאחד מגדולי הדור, והיה נשיא מועצת גדולי התורה בארצות הברית, וממנהיגי הציבור החרדי בעולם כולו.

פעם פגש רבי אהרן חבר ילדות מעירו, שהיה ידוע כעילוי גדול, אך למרבה הצער לא ניצל את המתנה שניתנה לו משמים ללמוד תורה. שאל אותו רבי אהרן: "מה אתה עושה?" אמר לרב: "אני משחק שחמט באופן מקצועי, ברמה גבוהה מאוד". ביקש ממנו רבי אהרן שיסביר לו איך משחקים, והחבר לשעבר הסביר לו את כללי משחק השחמט. אמר לו רבי אהרן: "תביא את החברים שלך שמשחקים ברמה הגבוהה ביותר". ארגנו 18 שולחנות בחדר גדול, וישבו שמונה עשר שחמטאים ידועים, מהמומחים הגדולים בתחום, ורבי אהרן קוטלר עבר משולחן לשולחן וניצח את כולם.

לאחר מכן תמה רבי אהרן בפני חבר ילדות: "בזה אתה משקיע את כל החיים שלך?? תלמד תוספות אחד, ותרוויח יותר מפי מיליון איך אפשר להשקיע בזה..."

דבר העוזר

פותחת הפרשה במעשה המנורה: "וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל אהרן ואמר אתה אליו בהעלתך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות".

וברש"י: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חיך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות". עכ"ל.

רבים תוהים כשלומדים את הרש"י הזה, מדוע חלשה דעתו של אהרן, הלא הנשיאים הקריבו כל אחד רק יום אחד, ולעומת זאת אהרן וזרעו עתידים להקריב יום יום במשך אלפי שנים? ברור שהסיבה שחלשה דעתו היא בגלל שהם זכו לחנוך את המשכן ולא על עצם הזכות להקריב קרבנות, ואם כן אנחנו צריכים להתבונן מה משמעותה של חנוכת דבר חדש. רש"י מסביר במקום אחר (בראשית יד, יד) שחנוכה היא מלשון חינוך, כמו חנוך לנער חנוכת המזבח וחנוכת הבית.

המושג חנוכה פירושו התחלת כניסת הדבר ליעוד שהוא עתיד לעמוד בו, ורש"י מצטט את הפסוק במשלי (כ"ב, ו): "חָנֹךְ לְנֶעֶר עַל פִּי דַרְכּוֹ גַם כִּי יִזְקֶינָה לֹא יִסּוֹר מִמֶּנָּה" - חינוך טוב הוא החינוך המכשיר את הנער שאותו חינוך לא יסור ממנו גם כי יזקין, זה ימשיך לפעול את פעולתו עד שיבה וזקנה. כך הוא אם כן גם המושג חנוכת הבית, חונכים כלומר מחדירים את הכח אותו מייעדים בית זה שיעמוד מכח אותו חינוך ימים רבים, וזה מה שהיה בחנוכת המזבח ע"י הנשיאים הם שנשכו את הכח במזבח שמה שיעלה עליהם יעלו לרצון לפני ה' יתברך. בזה נתקנא אהרן, הוא אמנם יקריב אחרי חנוכת המזבח קרבנות בכל יום, ודבר זה ימשיך גם אחר ביאת משיח אבל הכל יבוא מכח הקרבת הנשיאים, רש"י מלמדנו שאהרן הכהן השתוקק להיות דוקא ב"חינוך" כי יש בזה עניין גדול ועצום כי הוא היסוד והבסיס, עד כדי כך שחלשה דעתו על שאין לו חלק באותו החינוך שיקבע את המהות ועוצמת הקדושה בהמשך הקרבת הקרבנות.

נמצא שעבודת אבותינו הקדושים בדורות הראשונים הייתה להנחיל ירושה נצחית. בפעולות שפעלו אבותינו בעולם בתקופתם, נעשה רושם רוחני שהשאיר חותם אותו אנו נושאים, ואשר הוא צפון וטמון בתוככי נפש האומה.

אותם הפעולות, שלכאורה נובעות מהכרח טכני ומעשי בארגון מחנה ישראל במדבר, מתגלות כבעלות חשיבות גדולה בהגדרת תפקידו ותכליתו של ה"כלל ישראל" תוך יצירת כלים ועוצמות נפשיות הגנוזים מאז בשורש נשמתו של ישראל בכלל ובפרט. מפה עלינו ללמוד כמה אדם צריך לשמוח ולהתקדש בכל התחלה של מצוה שהוא מקיים, ובפרט בחינוך הבנים לתורה ויראת שמים.

ומכאן עלינו ההורים ומלמדי תינוקות של בית רבן מגיל הרך ועד לגילאי הבגרות יש חשיבות עליונה ואחריות רבה בעיצוב אישיותו של הילד/נער/בחור, וגם אם ישנם קשיים אם ילד מסויים, ככל שנשקיע בו את התוצאה נראה ברבות הימים, כי "הזורעים בדמעה ברינה יקצור".

וישמע החכם ויוסיף לקח.

איש העסקים הנודע יקותיאל פרידמן נחת בלונדון, בנמל התעופה "היתר". הוא החליף את חליפת העסקים שלו בחליפה פשוטה, לבש חולצה לבנה מקומטת ועלובה, חבש לראשו קסקט צמר אפור ויצא לעשות... לקבץ נדבות.

הוא עבר מבית לבית, ממקום למקום, הציג את אלבום התמונות של מוסדות האדמו"ר שלו וביקש צדקה. "אני שליח של האדמו"ר", סיפר, "כל דולר יעזור להציל עוד תינוק של בית רבן ולהגדיל תורה וחסד". והוא אסף מטבע למטבע. בלילות הוא נרדם מתחת לגשרים או בתוך מחסנים עזובים. היו לו שם גם בזיונות מבישים ומרים. "נוכל, גנב, עז פנים", זעק לעברו מיליונר ברובע העסקים של לונדון, "הסתלק לי מהעיניים חתיכת נוכל"... בשכונת היקרה רוג'רס האוס הוא ספג עוד חרפה פומבית. הגברת המבוגרת שפתחה לו את הדלת החליטה משום מה, שקוטי הוא הפורץ ש"ניקה" את ביתה בשבוע שעבר מכל התכשיטים. היא לחצה על כפתור סמוי סמוך למזוזה הדלת, ותוך שתי דקות הגיעה ניידת משטרה עם שני שוטרים קשוחים שכבלו בזריזות את השנורר קוטי באזיקים, והכניסו אותו לניידת. קוטי פרידמן המיליונר הענק, עם זהות שאולה, עם אלבום תמונות וכמה אלפי דולרים תרומות שאסף, הושלך לתא מעצר כמו אחרון השיכורים, לועס לחמניה עבשה ושותה מים מכוס אלומיניום מעופשת. אוי לאותה בושה, או לאותה כלימה.

אחרי שלושה חודשים אפופי בזיונות נחת קוטי בני-יורק ועם אותה חליפה מיושנת ומבישה והקסקט האפור על ראשו ביקש להכנס לאדמו"ר. קוטי פרידמן מצא את עצמו עומד מול האדמו"ר שרכן על הגמרא וניגן את לימודו.

"רבי, רבי", קולו נשנק. הוא ניגש לרב, שחיבקו בחום רב. הוא התחיל למרר בבכי כמו ילד קטן, והרב מלטף את מצחו של חסידו הנאמן ולוחש לו: "קוטי יקירי, הגלות שלך נגמרה, הנח את התרומות על שולחני ורוץ לבית-החולים, תבקש שיעשו לך בדיקות חוזרות".

הרופאים היו המומים... הגידול נעלם כלא היה, שום שריד למחלה הממארת לא נמצא. "אתה אדם בריא", אמר לו ד"ר סטיבנסון כשהוא כמעט בולע את לשונו מתדהמה. "הצילומים הראשונים אומרים יש גידול, אך בצילומים האחרונים אין זכר ושארית, קרה פה נס".

אחר כך הוא ניגש למשרד הראשי של עסקיו. העתון "קוסמוס" של אותו יום הונח על שולחנו. הכותרת של הדף הראשי היתה ענקית. "התנצלות". מערכת "קוסמוס" התנצלה בפני איש העסקים יקותיאל פרידמן על מסכת של השמצות ורכילות ללא שום הוכחה עניינית. המקור שהזין את העתון התברר כנוכל ממדרגה ראשונה, שניסה להפליל את פרידמן עקב יריבות עסקית. פרקליטיו של פרידמן ביקשו 3 מיליון דולר פיצויים מן העתון כפשרה, כדי להמנע ממשפט דיבה מקיף ומתיש כשידם על התחתונה. לבסוף התפשרו על שני מיליון דולר. הצ'ק הוסב לפקודת מוסדות "תפארת התשובה", בית תמחוי גדול וחדש שחנך האדמו"ר בפאתי השכונה.

במעמד חיתוך הסרט לחש האדמו"ר לקוטי: "בני חביבי, עכשיו נטפל בסקרנות שלך. נפלו עליך צרות קשות ואיומות. למה? ובכן נתת צדקה ביד רחבה, בשמחה ובמאור פנים, אבל בפנים עמוק בלב, קיננה בך אותה גאווה ארורה שאיימה לסלק אותך מן העולם ולהפוך את צדקותיך ותרומותיך לחסרות תועלת רוחנית. את ניצוץ הגאווה הזה צריך היה לבער מן העולם, כי הוא חלילה, רצה לבער אותך מן העולם בקיצור ימים ושנים. העתונות זינבה בך וביזתה אותך, כדי שתחזור בתשובה אך נשארת זקוף... אחר כך באה המחלה הנוראה. התמוטטת, אבל בלב עדיין קיננה בך אותה גאווה מטופשת, כאילו אין נדיב וצדיק כמותך. קוטי יקירי, הביזיונות של הגלות, התחושה שאתה שנורר עלוב ומבוזה ספוג בזיונות וגידופים, הצליחה לעקור ממך את המחלה הארורה ביותר - הגאווה. אני אוהב אותך" אמר האדמו"ר "לו יהי חלקי עמך, בעל תשובה גדול שכמותך". קוטי חיבק ארוכות את רבו, והודה לקב"ה שקיבל את חייו במתנה.

[ע"פ קובי לוי]

"וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנִיו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" (יב, ג) - במידת הענוה - סיפור

"כל מידותיו היו שבורות בחצאי אמות, ללמד שכל מי שלומד תורה צריך לשבר ולהשפיל עצמו" (בעל הטורים).

הרמב"ן כתב באיגרתו, "שמע בני מוסר אביך וכו', וכאשר תנצל מן הכעס תעלה על ליבך מידת הענוה שהיא מידה טובה מכל המדות הטובות".

מי לנו גדול כמשה רבינו ע"ה - רעיא מהימנא - גדול הנביאים בעם ישראל - "וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדְעוּ ה' פְּנִים אֶל פְּנִים" (דברים לד, י), והקב"ה מעיד עליו: "פה אֶל פה אֶדְבָּר בְּךָ" (במדבר יב, ח), ובמקום שיגיע לגאווה התורה מעידה עליו את ההיפך שנאמר: "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנִיו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" (במדבר יב, ג).

מידת הענוה ולב שבור בכוחן לבטל גזירות קשות ורעות. ולעומת זאת מידת הגאווה היא מידה רעה עד מאוד.

השמחה והששון, הדיכאון והאסון שימשו בערבוביה אצל איש העסקים הנודע ר' יקותיאל פרידמן, שעסקיו חבקו עולם מחד, אבל מאידך התקשורת זינבה בו יומם ולילה והתוצאות המדאיות של הבדיקה הרפואית שעשה לא מכבר הורידו את מפלס מצב רוחו, אל מתחת למצולות-ים.

יקותיאל פרידמן, המכונה קוטי, היה חסיד נאמן של האדמו"ר שלו, ששכן כבוד בארה"ב, ותחת כנפיו הרחבות פעלו מוסדות נפלאים של תורה וחסד. קוטי, אב לששה ילדים כשרוניים ויראי שמים, היה יד ימינו של האדמו"ר, וכל עיסקה שיזם או רקם עברה תחת עינו הבוחנות ומוחו הגאוני של האדמו"ר.

למותר לציין כי ר' יקותיאל פרידמן היה עשיר ונדבן בקנה מידה עצום, אשר לא אחת ולא שתיים היה משלשל את כל רווחיו לקופת המוסדות, מה שהפך אותו לעמוד החסד המרכזי והבולט בשערי החסידות הגדולה. האדמו"ר שליט"א הכיר תודה והוקיר את פעליו הברוכים של העסקן הנודע, והקפיד תמיד שישב סמוך אליו ב"טיש", דאג אישית לקנות לו אתרוג מהודר לפני סוכות, וערך חופה וקידושין לשלושת צאצאיו שנישאו בשעה טובה ומוצלחת. חיבה עמוקה שררה בין השניים. האדמו"ר נהג לשבח את עינו הטובה של קוטי, וליבו הנדבן ללא גבול, וקוטי עצמו היה מעריץ של רבו, ודאג לשדר לכל עבר קיתונות של "אמונת חכמים" עקב עצותיו המחכימות והמעילות של הרבי.

בוקר אחד חש פרידמן שעולמו הולך להיחרב עליו. העתון הכלכלי "קוסמוס" פירסם תחקיר ענק לפיו עסקיו של פרידמן אינם כשרים בלשון המעטה. הוא נחשד בשיתוף פעולה עם גורמים פליליים ועם סוחר נשק מתועבים. ההכפשות היו מחרידות ומבישות, ולאורך ימים.

אחרי שבועיים הוא התמוטט והובהל לבית החולים. לאחר שלושה ימי בדיקות מקיפות יצא הרופא המטפל ד"ר סטיבנסון ואמר לרעייתו ולבניו: "צר לי, אבל לאביכם יש גידול ממאיר במעי הגס. אנחנו שוקלים עכשיו דרכי טיפול". הדמעות שנשפכו שם באותן דקות היו כמי-נהר. ההון, ההצלחה, העושר, הנדיבות והכבוד, היו שווים כקליפת השום. השמחה והששון של ההצלחה הכלכלית נמחו במבול של הדיכאון והאסון הרפואי... הם רצו אבא חי, בריא, ולא אבא חולני ונרדף ע"י התקשורת. "טוב פת חרבה ושלווה בה".

רזה, רועד ועצוב, ניצב קוטי מול האדמו"ר וביכה את מצבו. "אני יודע שהכל משמים כבוד הרב. אבל כאלה מכות חזקות, בתוך זמן קצר. המחלה מבהילה אותי... מי יודע כמה זמן נותר לי לחיות. והתקשורת רומסת את כבודי, והפרסומים עלולים לגרום לי נזק כלכלי עצום... אין לי טרוניות חלילה כלפי שמיא, כבוד הרב... אבל אני נבון, מסוחרר ומבולבל".

האדמו"ר לחש לאוזנו ואמר לקוטי ומה שאמר, וקוטי היה המום... אמר לו הרב: "לך בני, עשה מה שביקשתי ממך ומן השמים ירחמו". למחרת נפרד קוטי מבני משפחתו. ויצא לגלות כפי שהרב הורה לו.

וְנִזְכְּרְתֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאִי־בִיכֶם" (י', ט) – סיפור מרגש

יהודי מרמת גן בשם רבי אפרים לונדנר, היה תלמיד חכם שזכה להינצל מהשוואה והארץ ימים. רבי אפרים זכה לדבק ברבותיו - אדמו"ר גור, וכן הרב מבענדין, שהיה גיסו של האדמו"ר מגור עוד לפני מאורעות השואה, ועקב כך הוא שימש כתובת עבור חסידי גור רבים.

וכך סיפר רבי אפרים: באחד הימים הודעתי לרב מבענדין שבכוונתי לנסוע לרבי לשבת. מיד הגיב: "אוה, כמה אני מקנא בך! כאילו מעולם לא זכה להיות בעצמו בגור בשבת... לאחר מכן ביקש ממני שאעשה עבורו טובה אישית ואעביר מכתב שכתב לרבי. שמחתי ביותר על האפשרות להועיל לו במשהו. תכף ומיד הכנסתי את המכתב לכיסי ויצאתי לדרך. הדרך היתה ארוכה - כעשר שעות נסיעה ברכבת. התנמנמתי על מקומי במהלך הנסיעה. כשקמתי מיששתי את הכיס כדי לוודא שהמכתב נמצא במקומו, אלא שחרדה לפתה את לבי כאשר גיליתי כי הכיס ריק נראה כי מאן דהו סבור היה שהמעטפה מכילה כסף, ותוך כדי שנתי כיס אותי... בהלה עצומה אחזה בי. עברתי בין האנשים בקרון שלי ושאלתי כל אחד האם מצא מעטפה. לאחר מכן התחלתי לרוץ בכל הרכבת הלך ושוב - אך לשווא... אבל וחפוי ראש ירדתי בתחנה המתאימה והלכתי לרבי. עמדתי בתור כדי לומר לו "שלום עליכם" ולא מצאתי מקום לעצמי. תורי הגיע. נאלמתי דום, ומרב בושה לא הצלחתי להוציא מפי אפילו מילה אחת.

הרבי הסתכל בי בעיניו החודרות. התחלתי ללכת לאחוריי - והרבי אינו מסיר את מבטו ממני ונעצרתי, כאילו נעשיתי משותק. פתאום, התנערתי. הבנתי שעליי לומר דבר מה ולא לעמוד ולשתוק. שאפתי אוויר ואמרתי: "אירע לי אסון. הרב מבענדין נתן לי מכתב והוא אבד לי".

חיוך גדול נשפך על פני הרבי. מעולם לא ראיתי אותו מחייך כך מאוזן לאוזן. הוא אמר: "אסון, אסון... שלא יארעו לך אסונות גדולים יותר מן האסון הזה כל ימי חייך".

הבנתי כי קבלתי כעת ברכה עצומה, שעדיין איני יכול להבין את משמעותה. לא חלפו ימים רבים, ואני הרגשתי בחוש כי אותה ברכה מלווה אותי לכל מקום שאלך.

המלחמה הארורה פרצה. הוכרחנו לעבר לגטו, אני ורעייתי המנוחה. הכנו שני תרמילים, החבאנו במקומות מחבוא כסף והתכוננו לגרוע מכל. הרשעים פרצו הביתה, נעליהם המסומרות השמיעו קולות בכל מקום. הם פרצו לכל הדלתות ולקחו את כל האנשים שניסו להתחבא, ומשום מה על דלתנו פסחו... ניצלנו ונשארו בחיים בניגוד לכל היגיון. ברכתו של הרבי התקיימה בי במלואה.

[ימתוק האור]

"וַיֹּאמְרוּ הֵרֶק אֵךְ בְּמִשָּׁה דְּבַר ה' " (י"ב, ב)

בר פלוגתתו של הרמב"ם, הוא כידוע הראב"ד, רבנו אברהם בן דוד מפושקירה, המכונה הראב"ד השלישי ובעל ההשגות, וחותנו היה הראב"ד השני בעל האשכול, בעוד הראב"ד הראשון הוא בעל הקבלה.

רמז נאה מצאו לו בפרשתנו, בפסוק הרק אך במשה דבר ה' הלא גם בנו דבר, והתיבות הר"ק א"ך ב'משה ד'בר נוטריקון הראב"ד, דהיינו שלא רק במשה הוא הרמב"ם דבר ה', אלא גם בנו דבר, ולפעמים אין הלכה כמותו. דבור הוא לשון קשה ואמירה רכה, כי הראב"ד כתב את השגותיו בלשון קשה, ולא רק במשה דבר והשיג על הרמב"ם, אלא גם על הר"ף ובעל המאור השיג בחריפות. גם לרמב"ם מצא החת"ם סופר רמז בתורה בפסוק "ר'בות מ'ופתי ב'ארץ מ'צרים", ראשי תיבות רמב"ם, והוא הרי היה במצרים. וכן הוא מוזכר בתוספות במסכת מנחות מ"ב, וסימך רמב"ם ראה מנחות מ"ב.

"וַעֲשֵׂה אֶת הָאֶחָד חֲטָאת וְאֶת הָאֶחָד עֲלָה לָהּ לְכַפֵּר עַל הָלוֹט" (ח, יב) – סיפור מדהים

יש מעשה נורא המלמד על גודל מעלת הוידוי: מעשה באשה אחת בצפת שנכנס בה רוח. באו בני משפחתה אל רבנו האר"י ז"ל, והוא שלח אליה את תלמידו רבי חיים ויטאל. כשנכנס רבי חיים ויטאל לחדר, הפך הרוח את פניו.

אמר לו: "למה אתה הופך את פניך? ענה הרוח: "כיוון שרבנו חיים ויטאל הוא איש קדוש ויש בו הרבה תורה, אין לי רשות להסתכל בפניו". בהתחלה הרוח לא רצה לדבר איתו, עד שרבי חיים ויטאל הכריחו לדבר.

שאל אותו רבי חיים: "מי אתה, מנין באת ובמה חטאת?"... סיפר הרוח: "אני מאחת הערים בטורקיה, ונכשלתי בעוון אשת איש. הייתי סוחר גדול ונהגתי לנסוע באונייה לצרכי המסחר שלי, ופעם אחת בעת שנסעתי להביא סחורה טבעתי למוות". שאל אותו רבי חיים: "מה אשמה האשה הזו שנכנסת בה?" השיב הרוח: "בליל פסח בני משפחתה היו מספרים בניסי יציאת מצרים, אך היא לא היתה מאמינה בניסים וטענה כי לא יתכן שקרו ניסים אלו. אמר הקב"ה: אם היא לא מאמינה - תיענש". שאל רבי חיים את הרוח: "ואיך נכנסת בה?"...

סיפר הרוח: "יום אחד, באמצע החורף, היא הציתה אש על ידי שפשוף אבנים, האבן היתה רטובה ולא יצאה ממנה אש. האשה קללה את האבן והשליכה אותה ולקחה אבן אחרת תחתיה. כיון שקללה, קבלתי רשות להיכנס לתוכה".

שאל רבי חיים: "והיכן היית עד שנכנסת בה?"

אמר לו: "שהיתי שלושה ימים בתוך הבית, חיכיתי שתעשה איזה עוון שאז אוכל להיכנס בה". שאל אותו: "איך נכנסת לבית, הרי יש בפתחו מזוזה?" אמר לו: "אחד הקירות בבית נשבר, והיו נכנסים ויוצאים בו, ולא שמו בו מזוזה, ודרכו נכנסתי". שאל אותו: "ואיך טבעת בים?"

סיפר הרוח: "נסעתי באונייה, היינו קרובים אל החוף, האונייה נתקלה בשרטון, ובטן האונייה נבקעה והאונייה נטתה על צידה והחלה לטבוע. תיכף הביאו סירות הצלה קטנות והעלו עליהן את נוסעי האונייה.

אולם היה חבל לי על הסחורות היקרות שלי, התחלתי להביא מן האונייה ולהעלותן על הסירה, לפתע התהפכה הסירה וירדתי למצולות". שאלו: "האם ידעת שאתה עומד לטבוע?" אמר לו: "בודאי" שאל אותו: "ולמה לא התוודית ואמרת 'חטאתי עויתי פשעתי'?" אמר לו: "לא הספקתי, באתי לומר וידוי אך המים חנקו אותי". עונשו של עוון אשת איש - בחנק. אמר לו רבי חיים ויטאל: "דע לך כי אילו היית אומר 'חטאתי עויתי פשעתי' היית ניצל מן העונש".

[ע"פ דורש ציון]

יְהִי בְּנִסְעֵי הָאָרֶץ (י"א, ל"ה) – סיפור מרגש

את הסיפור הבא סיפר רבי שמואל הומינר: פעם הגיע יהודי זקן למשרדי ה'חברא קדישא' בירושלים כדי לרכוש חלקת קבר בהר הזיתים. הפקידים כבר כמעט והשלימו את העסקה, אלא שלפתע ציין הזקן שהוא מבקש כי בעת הלווייתו תנגן תזמורת... הפקידים הסתכלו זה על זה ולא ידעו אם לצחוק או לבכות. האם אותו יהודי באמת אווז מה הוא עושה? הרי זהו מנהג הגויים לפתע צצו להם אי אלו 'עִיכּוּבִים', והעסקה לא הושלמה. הזקן הוסיף להגיע ולבקש, אך הפקידים התחמקו ממנו שוב ושוב, עד שפעם אחת דחק בהם מאוד והם השיבו לו בחיוב והשלימו את העסקה, אך כמובן שלא חשבו אפילו לקיים את הבקשה המוזרה...

בחלוף הזמן, נקפם לבם על שעשו, והם החליטו להעלות את השאלה בפני רבה של ירושלים, רבי שמואל סלנט זצ"ל. כאשר שמע רבי שמואל את הדברים, ציווה לקרוא אליו את אותו זקן, וגזר עליו שיגלה לו את הסיבה לבקשתו.

הזקן נענה לבקשת הרב, תוך שהוא מבקש ממנו לשמור את הדברים בסוד כמוס, וכה סיפר: "נולדתי ברוסיה, ובעת גזרת ה'קנטוניסטיס' הידועה לשמצה נחטפתי על ידי שליחי הצאר וגויסתי לצבא בכפיה. במשך עשרות שנות-שירותי בצבא עליתי מדרגה לדרגה, עד שהגעתי לדרגת מפקד בכיר. התורה והמצוות נשכחו ממני לחלוטין, אך מצוה אחת נותרה בידי ואותה קיימתי בכל כוחי: כאשר היו יהודים עצורים במחנה, הייתי מארגן באחד הערבים חגיגה גדולה, עם אוכל ושתייה רבה וכלי זמר. העצורים היהודים עודכנו על כך מבעוד מועד, ובעת שהחייילים היו שתויים כדבעי והתזמורת ניגנה בקולי קולות, ניצלו היהודים את ההזדמנות וברחו לחופשי. כך ניצלו יהודים רבים ממעצר וממוות לעת זקנותי עליתי לארץ הקודש, ואז התבוננתי על עצמי וחשבתי שבעצם אין בי כל סממן של יהדות, לא תורה ולא מצוות, לא תפילה ולא ברכה, אך בזאת התנחמתי, שיש בידי זכות זו של הצלת נפשות. לפיכך ביקשתי שתזמורת תנגן בהלוויית, וכך ייזכרו לפני כיסא הכבוד כל מעשי ההצלה שעשיתי במסירות נפש.

רבי שמואל סלנט הבטיח לשמור את הסיפור בסוד כמוס, וביקש מאנשי ה'חברא קדישא' לעדכן אותו על אשר יארע בעת הלווייתו של אותו זקן.

אותו יהודי הסתלק לבית עולמו בעיצומו של יום הפורים. באותן שנים התגוררו בירושלים שני בעלי מנגנים, האחד אילם והשני עיוור, ומנהגם היה להסתובב ביום הפורים ברחובות ירושלים ולנגן, כדי שהעוברים והשבים יתנו להם את דמי המתנות לאבינונים. והנה, בדיוק באותה עת בה עברה הלוויית הזקן ברחובה של עיר, ניגנו הללו במרץ רב, והמלווים המעטים צעדו אחר מיטתו לצלילי תזמורת...

כאשר שמע רבי שמואל את פרטי המעשה, הגיב ואמר: 'רצון יִרְאוּ יַעֲשֶׂה'.

"אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שְׁבַעַת הַנְּרוֹת" (ח, ב) – המנונה רומזת לכל החכמות בעולם

רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל כותב בספרו "יערות דבש", שיש בעולם שש חכמות, וכל החכמות הללו הן רק משתנות לחוכמת התורה - שהיא החכמה השביעית והעיקרית - ולמענה נוצרו. וזהו "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות". החכמה הראשונה היא חכמת החשבון. החכמה השנייה היא חכמת ההיגיון - לדעת את הפירוש ואת הטעם של כל דבר בעולם.

החכמה השלישית היא חכמת השיעור. רבי יהושע, היתה בו חכמת השיעור, והיה בקי מופלא בכוכבים ובמסלוליהם הקבועים והמשתנים. העיד רבי יהושע על תלמידיו, רבי אלעזר בן חסמא ורבי יוחנן בן גדגדא, "שיודעין לשער כמה טיפות יש בים" (הרוית י). רבי יהונתן אייבשיץ מביא דוגמא נוספת לחכמת השיעור, אדם מביט על הר, ועל ידי מבט יחיד זה הוא יודע באופן מדויק כמה קוב עפר יש בהר!

בימינו, אם היה אדם ניחן בחכמה זו, היה יכול לומר מראש על בנין שעומד להיבנות כמה טונות של בטון ומלט יהיו נצרכים לבנייתו, ובכמה מים וברזל וזכוכית ושאר חומרים, ישתמשו לצורך הבניה.

החכמה הרביעית היא חכמת הרפואה, והכוונה לרופא שהוא רופא, לא למי ששולח לבדיקות שונות ומשונות כדי להגן על עצמו מתביעות, ולא למי שמאבחן כל מחלה וחולי כ"ויראלי"... הכוונה לרופא שבדק את החולה, ויודע לאבחן את המחלה ולהתאים תרופה לבעיה.

החכמה החמישית - חכמת הניגון. החכמה השישית היא חכמה אלוקית. הכוונה לחוכמת הקבלה, שכוללת בתוכה גם את מעשה מרכבה ומעשה בראשית. אלו הן חכמות שבתוך התורה הקדושה.

כל שש החכמות מיועדות למען החכמה השביעית, שהיא חכמת התורה, וזהו שנאמר: "אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שְׁבַעַת הַנְּרוֹת". [דורש ציון] עמ' קמט] מספרים כי ה'חזון איש' הלך פעם עם אחד מתלמידיו, ובמהלך ההליכה שאל את התלמיד "מה השעה"? עוד לפני שהתלמיד הספיק להציץ בשעונו ולומר את השעה, אמר לו החזון איש: "כבר לא צריך! הסתכלתי על הירח, ולפי מיקומו ברקיע, השעה היא כך וכך...". התלמיד הציץ בשעונו וראה שאכן ה'חזון איש' נקב בשעה המדויקת.

וכי ה'חזון איש' למד באיזשהו מקום אסטרונומיה? כיצד יכול הוא לדעת שעה מדויקת על פי מיקומו של הירח בשמים? התשובה לכך היא (אבות ה, כב): "הַפֶּךָ בָּהּ וְהַפֶּךָ בָּהּ, דְּלֹא בָּהּ". כל החכמות שבעולם מצויות בתורה הקדושה.

העלון טעון גניזה

בברכת התורה

"לְאֶדֶם מַעֲרַכִּי לֵב וּמָה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מדרכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן יוני שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רוזה בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כותן בת חביבה: אהובה (דיין) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר (יוצר תמונות Ai). אלעזר בן שמחה

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זרבה בת אטו

לרפואה:

אהרן בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עוזר בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולט בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה רחל בת נטארה: רות בת לינה: מירית בת רחל לימור הודיה, ושורנה בנות תורן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מרל מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עופרה אשר בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"**

"מצאתי אוצר"

ערב שבועות תשפ"ה. מפלס הלחץ בבית משפחת בלוך הבני ברקית עלה עם הגעתם הפתאומית של אורחים בלתי צפויים. חיש מהר נעמדה האם עם צוות בנותיה להכין מטעמים לקידוש החלבי העשיר. באמצע טיגון הבלינצ'ס התברר שמלאי הגבינה אזל. בשעת צהרים מאוחרת זו חנות המכולת שליד ביתם כבר נסגרה. הברירה שנותרה היתה למצוא מתנדב שיצא עם אוטובוס לסופר הגדול הפתוח עדיין בשעות אלו.

מי מתנדב לצאת לסופר? שיגרה האם שאלה לחלל הבית. בסלון ישב לו שמעון הבחור המתמיד והגה בתורה כהכנה לקבלת התורה, ממש לא היה לו חשק להפסיק מלימודו. הוא החליט להתעלם מפניית אימו, 'בוודאי ימצאו מתנדב, הן אחי פחות מתמיד ממני, עדיף שהוא יזכה במצווה...' אך קול פנימי לחש לו: 'עשרת הדברות! בתורה הקדושה אשר כה חפץ אני לקבלה, שם כתוב באש שחורה על גבי אש לבנה: 'כבד את אביך ואת אימך'... הוא החליט להתגבר, ניגש למטבח ובמאור פנים שאל: "מה צריך?" אמא שהחמיאה לו על נדיבות ליבו הגישה לו רשימה עם עוד כמה מוצרים שהתווספו, ציידה אותו בכרטיס האשראי והוסיפה: "נא שמור על הכרטיס מכל משמר, אין לי כוח לעבור פרשיה נוספת כפי שעברנו לפני כשבועיים, עת אבד הכרטיס, ונאלצנו לבטלו ולבטל חיוביים עד שסוף סוף קיבלנו את הכרטיס החדש".

שמעון יצא בזריזות לתחנת האוטובוס. הוא לקח עמו גמרא קטנה לדרך. בחסדי שמים החנות היתה עדיין פתוחה, גם האוטובוס חזרה לביתו מיהר להגיע. כשירד בתחנה בדרכו לביתו שר והתרונן משמחת המצווה וההכנה לקבלת התורה, אך לפתע, כשהכניס יד לכיס לוודא שכרטיס האשראי נמצא שם, נאלם דום. שוד ושבר! כרטיס האשראי איננו. מתברר שגם כרטיס הרב קו שהיה צמוד אליו נעלם אף הוא. טעמה של השמנת החמוצה אותו החזיק הציף את ליבו: 'כה רציתי ושאפתי לכבד ולשמח את אמא, הרי היא הצטערה כל כך מאיבוד הכרטיס בשבוע שעבר. מה חטאתי שעלי לגרום לה צער בשעה שכה רציתי, לשמח ולכבד אותה. אנא, השם', הוא הרים עיניים לשמיים "עזור נא לי למצוא את הכרטיס", ושם פעמיו לכיוון התחנה הסופית הנמצאת במרחק של עשר דקות הליכה, בתקווה שיספיק את האוטובוס המיוחל בתחנה.

משפחת כהנוביץ מבני ברק נוהגת להסתופף בחג השבועות בירושלים בצל רבם, שם הם שוכרים דירה. השנה בעקבות הלחץ והזמן הקצר הם יצאו קצת באיחור עם ילדיהם ופקלאותיהם וסעודות החג הארוזות, יציאה מאתגרת כשלעצמה. 'הכול שווה בשביל לקבל את התורה' הם שינו לעצמם. בעומדם בתחנה נזכרו ששכחו חבילה בבית. הבעל החיש פעמיו ורץ הביתה. בעוד האם ניצבת עם הילדים בתחנה, הבחינה בנערה המתכופפת לרצפה, ומרימה ממנה כרטיס אשראי וכרטיס רב קו. הנערה ניגשה אליה עם הכרטיסים: "האם אלה שלכם?" האם בחנה את הכרטיסים והתלבטה לרגע אם להותירם אצל הנערה, שלא ידעה מה לעשות בהם. "אני לא בני ברקית, ולא מכירה כאן איש" אמרה לה הנערה חפוזות, "אולי את לדאו לזה?" ובכן, האוטובוס אמור להגיע בעוד דקות ספורות, האם עלה לנסות עכשיו למצוא את הבעלים ולקיים מצוות השבת אבדה! עודה מתלבטת והנה הבעל חזר.

הוא משתף בגילוי לב: "לרגע רציתי לכעוס על אשתי, מי ביקש ממנה לקחת על עצמה פרויקט נוסף שכזה, באמצע פרויקט העליה לרגל' המתאגר כשלעצמו?"

"מדוע פנינה הכעיסה את חנה גם כעס דווקא בעת עלותה לבית השם?" שואל רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א ומתרחץ שחנה לא התפללה כראוי על בנים, כי היתה שמחה בליבה בזה שבעלה אוהב ומכבד אותה, אך פנינה רצתה שתפילת חנה תתקבל, לכן מיררה את ליבה, כדי שתתפלל משברון לב, ועשתה זאת בתזמון מושלם דווקא בעת עלותה בית השם, שאז מצד אחד יהיה לחנה שברון לב, זאת לצד שמחה של מצווה בשמחת הרגל, ובמקום קדוש: "והיה עת ראוי והגון לחלות את פני השם". מסיים רבינו.

"משמייים זיכו אותי ברגע של אור לחשוב ולהתבונן: 'לשם מה כל המאמץ לנסוע לרבי לחג השבועות, הרי כדי לקבל את התורה? והנה מזכה אותנו הש"ת לקיים את מצוות התורה דווקא כשקשה ולא מתחשק!' אשתי התחברה לרעיון. החלטנו לקיים את המצווה בהידור.

"הרב קו שייך לשמעון בלוך", ציינה אשתי, "ועל האשראי כתוב באנגלית: חנה בלוך, אבל נראה לי שיש המון בלוך בבני ברק..."

"רגע, השם מצלצל לי!" חיפשתי מהר בזיכרונות הטלפון והנה אני מוצא כתוב: "חנה בלוך פיקוח בנייה". מתברר שלפני למעלה משלוש שנים, כשיפצנו את ביתנו, באחד הבקרים צדה את עיני מודעה פרסומת "חנה בלוך מפקחת בניה" רשמית את מספר הטלפון אך למעשה לא השתמשת בזה כלל. עכשיו, בעודנו בתחנה התקשרתי חיש מהר. התחזור שאכן הכרטיס שייך לה. היא התפלאה שבנה לא התקשר לערוך אותה שאבד הכרטיס, רק כעת היא שמה לב שחלפה כבר כמעט שעה מאז שעזב את הבית. היא לא ידעה שהבן היקר

שיעור מס' 233 | פר' בהעלותך תשפ"ה

שלה הופך כעת כל אבן כדי לא לעצר אותה. סיכמנו שאניח את הכרטיס בכניסה הסמוכה לתחנת האוטובוס שעומד להגיע בכל רגע.

לאחר מכן, כשמשפחת בלוך התקשרה להודות התברר היופי של הסיפור: חנה בלוך, אם המשפחה, כלל לא עוסקת במקצוע פיקוח הבנייה. היה זה ניסיון חד פעמי שלא צלח.

בשעתו פרסמנו ומשלא הגיעו לקוחות עברנו למקצוע אחר..."

עוד במוצאי החג, בדרכו הביתה, חש בעל המעשה צורך להתקשר ולשתף, בהוסיפו כי מצא אוצר אוצר של השגחה פרטית המתוכננת להפליא.

ב"ב שמעו את הסיפור ממקור ראשון ומהימן, ולכן חש אני חובה לשתף את הקוראים" משתף בתשואות חן ידידי וש"ב הר"ר יצחק זלצמן הי"ו:

"אשת אברך, אם למשפחה ברוכה ילדים, הזדמנה לביה"ח הדסה הר הצופים להתייעצות אצל רופא מומחה, בסיום הביקור בדרכה החוצה ביקשה לרכוש בקבוק שתיה, כך נחשפה בעל כורחה לשיחת טלפון כאובה והתפרצות בכי סוערת בעקבותיה. חושיה המחודדים של אשת האברך זעקו לה כי חובתה היהודית להציע עזרה. ישבה לה שם בפינה בחורה חילונית שהתייפחה בבכי מר.

"אולי תסכימי אותי לשתף אותי בכאבך?" הציעה אשת האברך בעדינות.

"אני לא מעוניינת אף אחד, אפילו לא את בני משפחתי. מדוע שיענינו אותך בעייתיי וכאביי?"

"כל ישראל ערבים זה לזה" היא ענתה, בהוסיפה כמה מילות נוחם ושותפות כנה שפעלו את פעולתן. הבחורה שתפה בכאב שהגיעה לכאן לעבור איזו פרודורה רפואית קצת מורכבת הדרושת הרדמה, ולמרות היותה מעל גיל שמונה עשרה הרופא דורש שתלווה בבן משפחה, ולצורה אף אחד ממשפחתה לא מוכן להקדיש עבודה את השעות האלו: "לכל אחד יש תירוץ אחר, ואני לא חשובה לאף אחד", היא פרצה בבכי מר.

אשת האברך הרגיעה אותה ואמרה לה בהומור: "אחותי, מה את דואגת? אני אלווה אותך בשמחה!"

"מה, אני לא מאמינה!" היא נותרה פערות פה.

"מה השאלה, אחותך או לא?" היא צחקה שוב והפיגה את אווירת המתח, "אנשים אחים אנחנו, כל היהודים הם אחים זה לזה. הבה ניגש לרופא ונאמר לו שאחותך הגיע ללוות אותך..."

הרופא ששמח לשמוע שהאחות הגיעה ללוות, הסביר שמכיוון שמדובר בהליך שיש בו סיכונים, חייבים קרוב משפחה שילוהו. הבחורה שנלחצה מדברי הרופא ניסתה בהססנות לבדוק עם אשת האברך אם תסכים לשהות איתה עד לאחר ההתאוששות,

אחותי! מה השאלה?! אני לצידך ככל שתצטרכי..."

הבחורה לא ידעה כי בינתיים המלווה שכבר הבינה היטב את הסיטואציה אליה נקלעה התקשרה לבעלה לבקש את רשותו. בעלה דחף אותה לא להסתכל כלל על הקושי או על הזמן: "וזה השליחות שהקב"ה זימן לנו, ועלינו לעשותה על הצד היותר טוב".

בסיום ההתאוששות, משפנתה ללכת, רמזה הבחורה כי שהותה מאוד חשובה לה ותשמח שתישארו מעט, עד שתתחזק נפשית וגופנית. הן הפליגו בשיחות על דא והא, כשהיא שוזרת בדבריה טללי נוחם ודברי אמונה. בעת הפרידה ביקשה הנערה את מס' הטלפון שלה. האישה, שלא רצתה לקבל שום תמורה עבור מצווה כה חשובה, למרות היותם בית של אברכים החיים מהיד לפה, נתנה לה את המספר בהוסיפה: "כאחות נאמנה. את מוזמנת תמיד להתקשר, אך דעי לך שעבור המצוות רק הקב"ה משלם".

חלפו להם שבועיים. חמישי אחה"צ, באמצע הבישולים לשבת, הטלפון מצלצל: "מדברת אחותך" היא צוחקת "אפשר לקפוץ אליך לכמה דקות..." **"את** יודעת איך הבית שלי נראה כעת באמצע ההכנות לשבת? אולי נקבע זמן מסודר יותר ואקבל אותך בכבוד הראוי?"

"איה כבוד? שכחת שאנחנו אחיות?"

"אחת אפס לטובתך. ברוכה הבאה".

"הנערה הגיעה מרוגשת עם קופסא קטנה בצירוף פתק קטן: "אחותי תודה רבה". בקופסא היה מונח מפתח של רכב. היא הסבירה שהיא מתפרנסת ברווח גדול ורכשה לעצמה רכב חדש, כשאת הרכב הקודם, היקר אף הוא, חשבה להעניק למישהו ממשפחתה. אך כשראתה את התנהגותם בעת מצוקתה חשבה שאין ראייה יותר לקבלת המתנה היקרה מאשר אחותה החדשה, אחות לעת צרה.

"יובה יובן הפסוק: 'עטרת חכמים עשרם' מסביר רבינו ה"זרע שמשון" זצוק"ל, שכאשר יתברכו פירותיהם ויתעשרו זה סימן שמקיימין המצווה כהלכה".

הגליון להיוזק הסגולה לשמחת השבת: להזכיר בכל ליל שישי את זכות רבינו שלום מפראהבישט

סגולה שלום

סגולה נפלאה בכל יום חמישי ולי לשייח' לחן פרוקדה לצדקה ולומר:

בזכות
רבי שלום
שכנא הגדול
מפראהבישט
שליהיה לנו
ארוהיגער
ערב שבת
און א
פרילאכן
שבת

מוגש בהוקרה
על ידי גליון סגולת שלום מפראהבישט
יוצא לאור על ידי מוסדות שטפניט בארץ הקודש
03-579-03-03

שנה ה'

גליון 238
פרשת בהעלותך
תשפ"ה

אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

מקור נשמת הרה"ק רבי אברהם זי"ע בן רבינו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זי"ע

"וַיֵּאצֵּל מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו" (במדבר ו כג).

פַּעַם אַחַת שָׁבַת [הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט זי"ע] בָּעִיר "שְׂדֵה-לָבָן" (שְׁמָה הָיָה שְׂדֵה לָבָן וְהָיָה בְּנֶחֱמָה בְּפִי הַיְּהוּדִים "שְׁוֹאֵרֶץ-סְמָה" בְּגִלְל רַבִּי הַכְּנִסִּיּוֹת שֶׁהָיוּ בָּהּ). בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת קִדְּשׁ יַת חָזַר מִבֵּית הַכְּנִסָּה, הִתְיַשֵּׁב עַל אֶבֶן אַחַת וַיֵּשֶׁב בְּדִבְקוּת עֲצוּמָה זְמַן רַב. כְּשֶׁהִתְעוֹרָר נָשָׂא יָדָיו אֶל הַשָּׁמַיִם וְאָמַר: 'מָה אֶעֱשֶׂה שֶׁנִּשְׁמָתִי חֲצוּבָה מֵהַפְּסוּק (תהלים פג ב) "אֱלֹקִים אֶל דְּמִי לָךְ, אֶל תַּחֲרֹשׁ וְאֶל תִּשְׁקֹט קִל"?! כְּשֶׁהָיָה מְרִמֵּז בָּזֶה עַל צַעְרוֹ בְּצַעַר הַשְּׂכִינָה.

כתבי הגד"ק רבי מרדכי חיים מסלאנים זי"ע

נתיבותיה שלום

תולדות רבינו הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט זי"ע דברי הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע על גדולת רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע - פרק מב

שניים מחסידי הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע השתוקקו מאד להסתופף בצלו של הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע בימים הנוראים ולפעול במחיצתו השפעות טובות אותם יקחו עמם לכל השנה הבאה, ועל כן שמו לדרך פעמיהם למדינת רוסיה, אך לא התמזל להם להגיע מבעוד מועד לבארדיטשוב ובערב ראש השנה הגיעו לעיר פראהבישט. כאשר החלו לברר היכן יוכלו לעשות את ימי ראש השנה באיזור זה, נודע להם כי בפראהבישט מתגורר נדב המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע שהוא איש צדיק וקדוש, והחליטו להישאר בפראהבישט לראש השנה ולחסות בצל כנפיו של צדיק זה. עד מהרה נודע להם מקום חצר קדשו אשר איווה למושב לו, והלכו אליו לקבל שלום. בבואם לביתו הסתכלו אנה ואנה עד שצאו אברך אחד עומד במטבח בלי כובע עליון ורק הכיפה לראשו, כאשר הוא מפקח על הכנת בישול הדגים לכבוד יום טוב, פנו אליו השניים ושאלוהו 'ואו איז דער לשהות אצל זה בראש השנה עזבו את מקור מים חיים הרה"ק מרימנוב, אך את הנעשה אין להשיב ובלית ברירה אמרו לו שהם מגיעים מפולין ורוצים להיות כאן בראש השנה. האברך שאכן היה לא אחר מאשר רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע בעצמו, נתן להם שלום, כאשר הם מקוים

שאלו כי דרכו של צדיק זה לפקח על הכנת מאכלי יו"ט, אך בראש השנה יראו את עבודתו בקדוש. עם התקדש ליל ראש השנה נכנסו החסידים לבית המדרש אז גילו כי לא יוכלו לראות או לשמוע משהו מתפילתו של הרבי, כי הוא התפלל בחדר מיוחד. בלבם קיוו כי בעת עריכת השלחן יופיע הרבי לפני קהל חסידיו ואז בוודאי ישמעו ויראו, אבל למפח נפשם לא שמעו ולא ראו מאומה, רק פה ושם ראו שהוא מכוון ומקמט מעט את מצחו, אשר זה היה כבר בגדר חידוש עד שאמרו הנמצאים איש אל רעהו 'הביטה וראה! אבל מחמתו זה לחוד לא באו על סיפוקם בזכרם את העבודה מתוך רטט חוץ פחד ויראה של רבם הקדוש, ויאמרו איש אל אחיו, יעברו כבר ימי הזכרון וחיש מהרה למחרת ראש השנה נרוץ מכאן בכדי להגיע לבארדיטשוב. תיכף בבוקר יום צום גדליה, באו שני חסידים אל רבינו הרה"ק רבי שלום זי"ע בכדי להיפרד ממנו, שאל אותם 'אנה תלכו', ויענו 'לבארדיטשוב'. הרה"ק חזר על דבריהם: 'איר גיט קיין בארדיטשוב - אתם הולכים לבארדיטשוב, כאומר החלטתם שכאן לא טוב וחיילים למצוא משהו בסגנון אחר, ופטרם לשלום.

לבארדיטשוב הגיעו השניים בערב יום הקדוש כאשר השמש כבר נטתה לשקוע, בזמן שבני העיר כבר סיימו את הסעודה המפסקת והלכו לבית המדרש, בלית ברירה הוציאו מתיקיהם פת חרבה ובוה סעודת רבינו הרה"ק המפסקת, ותיכף מיהרו לבית מדרשו של הרה"ק בעל 'קדושת לוי' זי"ע.

מקורות: נר ישראל בשם צדקת הצדיקים

לעילוי נשמת הרה"ח יצחק זאב בהרה"ח מאיר צבי סלמון ז"ל

כשהולך רבי ישראל מרז"ן לחופה את בנו רבי אברהם יעקב מסאדיגורה אמר, אבי רבי שלום מפראהבישט זי"ע רגיל היה לומר 'מבני ידעו מי אני', ואני אומר 'מבני ידעו מיהו האלקים'.

יוצא לאור ע"י מכון תורת אמת שטפניט | טלפון: 03-579-03-03 | פקס: 03-616-5110 | להצטרפות, למנויים ולתגובות - דוא"ל: 6160303@gmail.com

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

דואר אוויר

הבן שלי, ילד בכיתה מכינה ביקש ממני כמה פעמים לדאוג לו למשאבה לניפוח גלגלי האופניים מאחר וחסר להם אוויר. באותו בוקר כבר לא היה לי נעים. הבטחתי לו שאבוא לאסוף אותו מהמכינה ונלך יחד לבית של גיסי לשאול ממנו את המשאבה לניפוח הגלגל, למרות שהזמן שלי לחוץ. אכן באתי לאסוף את בני ובדיק פגשתי את גיסי שהגיע לאסוף את בנו. שאלתי אותו אם נוכל להתלוות אליו הביתה כדי להלוות את המשאבה? בתגובה מפתיעה לחלוטין, הושיט לי שקית ובתוכה משאבה לניפוח הגלגל. הייתי בהלם מוחלט. הוא אמר: "בדיק עכשיו מישור החזיר לי משאבה שהשאל ממני לפני חודשים וחצי!!!"

בצלאל סלומה

כל תפילה יהלום

אחרי שבועיים אשפז הגעתי הביתה לשבת ורציתי מאוד ללכת לבית הכנסת כדי להתפלל שחרית ולהודות לה'. בבוקר לקחתי שני טבעות מקופסת התכשיטים בידי האחת ושרשרת משובצת בידי השנייה וכן סגרתי את השרשרת והמשכתי להתארגן ליציאה. פתאום שמתי לב שטבעת היהלום נעלמה לי. התחלתי לחפש ולא מצאתי. בקשתי מביתי לעזור לי בחיפושים אבל לא מצאנו. אמרתי לבתי: "אני לא רוצה בגלל הטבעת לפספס שחרית אז אצא ואחר כך אמשיך בחיפושים". יצאתי לבית הכנסת אבל ליבי ומחשבותי היו בטבעת יהלום שבעלי המנוח קנה לי בדמים מרובים וזו הטבעת החביבה עלי ביותר. שיתפתי את צערי עם קוני ואמרתי לו: "ריבנו של עולם אתה יודע עד כמה הטבעת יקרה לליבי ואני לא רוצה בגלל התפילה בבית הכנסת לפספס את הטבעת!!! בבקשה תדאג לי למצוא את הטבעת!!!". בקושי סיימתי לבקש ואני מרגישה משהו מתגלגל לי בתוך הגב, שלחתי יד ולתוך ידי החליקה לה טבעת יהלום נוצצת ומבריקה במיוחד. התרגשתי במיוחד מכך שהאדם מתפלל והקב"ה עונה במקום!!! לא תמיד רואים את זה אבל כאן זה קרה. מסתבר שכאשר ענדתי את השרשרת לא הרגשתי שהטבעת נשמטה מידי לתוך הבגד ובקלות יכלה הטבעת להחליק ולהיעלם מבלי שאחוש בדבר וה' גמל איתי חסד וענה לתפילתי והשיב לי את האבדה היקרה לי עד מאוד שאי אפשר להמירה באחרת!!!

בצלאל סלומה

הפענוח לדבות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל 'י' שפה סטואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

שבחו של
אהרן שלא שינה

"ויעש כן אהרן אל מול פני המנוחה
העלה נדחתו כאשר צוה ה' את משה" (ת
ג). ופירש רש"י [על פי הספרי על אתר]: "ויעש
כן אהרן - להגיד שבחו של אהרן, שלא
שינה, ע"כ."

תיכף רץ המשמש החדש אל תוך הבית חיפש וחיפש עד שמצא את המקטרת הנצרכת והכניסה אחר כבוד אל הקודש פנימה, הניחה בעדינות לפני הרב הצדיק והחל בהכנתו לעישון כנצרך, הוא פתח את חבילת עלי הטבק ומולל את העלים אל תוך פי המקטרת הרחב שבסופה, ולאחר שהצית את האש בגחלת הקטנה אשר מתחת לטיטו"ף - הוא הטבק המובחר, הגישה אל הרב.

עם הגשתו את המקטרת המעלה עשן וריח נעים אל ידי הרב חיך השמש מעט והעיר לרב החדש, שהשם 'לולקא ציבאך' שהשתמש בו כבוד הרב כבר אינו מקובל כל כך בימינו, בעבר בימי הביניים היו הרבנים והיהודים 'של פעם' משתמשים בשם הזה, אבל בעיר הגדולה שלנו 'לייפניק' כבר לא מתאים כל כך השם הזה והצעירים בימינו משתמשים בשם 'מוקדס' יותר... כפי שהוא נקרא בשפת המדינה 'פיפא', או בלשון העם 'לולקע רייכער', וכדאי שהרב החדש יכיר את השפה המהודשת של ימינו!

כשמוע הרב את דברי המשמש הרציני פניו מאור, ופנה אליו בדברי חוכמה בלהב אש קודש: חס ושלום! אינני מוכן לשנות מאומה מן המקובל בידי ממסורת בית אבות, אף לא בשינוי קטן וזעיר כזה של קריאת שם מקטרת העישון. וכמו שקראנו אנו וקראו אבותינו לזה תמיד 'לולקע ציבאך', כן ישרא שמו בפני! ואותה השפה שהשתמשו בה הורינו בבית [און דער-היים] טובה היא מאוד ורצויה גם עבורנו!

וכדברו בענין זה התלהב הרב מאוד, הוא קם מכיסאו והכריז בקול ובנחרצות: מוכן אני כעת חיה לעזוב מיד את כל הרבנות הזו, אם אצטרך בשבילה לשנות 'משוה שבמשה' מן ההנהג בידי מאז ומקדם, עדיף לי לחזור אל השטעטאלע העיירה הישנה... העיקר שלא אצטרך לשנות אף לא 'זיז כלשה' ממה שראיתי ושומעתי וקיבלתי מבית אבותי ומבית רבותי!

לאחר פטירתו והסתלקותו של ה"ברוך טעם" לעולם שכולו טוב, ישבו פעם בניו וחתניו ביחד עם התלמידים ושוחחו אודות גדולת גאונותו וצדקתו הגדולה אשר עשה ופעל בישראל, כל אחד מהם העלה מזכרונות סיפורים שונים על גודל הפלגת קדושתו וצדקתו וגדולת תורתו וכיוצא והיו מתבטאים על כמה מן הסיפורים שסופרו באותו מעמד שהם במעלה גדולה, או שהיא המעלה הנעלה והמופלאה ביותר של הצדיק, וכיוצא מעין לשונות כאלו.

כסופר שם טיב זה המעשה דגן, בענין הלולקע ציבאך כשנתמנה לרבנות לייפניק, התלהב לפתע חתנו הגדול מרן בעל "דברי חיים" זצוק"ל מצאנו ואמר: דומני, שדווקא זה המעשה הקטן, שנראה בעיניכם כסיפור פשוט... הוא מראה על המעלה החשובה ביותר ועל דרגת שלהבת קדושתו של רבינו, שבער ליבו בקרבו להחזיק בעוז ותעצומות בדרך מסורת אבות ואימהות, ובנכונותו לוותר בשופי על כל משרת הרבנות כולה לימד בכך מידת מסירות נפש שאנו צריכים להשליך נפשנו מנגד אף על 'קצוץ של י"ד' ממנהג אבותינו ורבותינו הקדושים!

שבחו של אהרן שלא שינה!

- > < -

סיפר הגאון המפורסם רבי שניאור קוטלר זצ"ל, ראש ישיבת "תורה ודעת" שבעיר 'ליקוואד' המעטירה, על התקופה שלאחר הקמת אביו הגה"צ רבי אהרן קוטלר זצוק"ל בעל "משנת רבי אהרן" את ישיבתו הנודעת באמריקה, שכונדע היה זה בתחילת דרכו של עולם התורה ועולם הישיבות בארצות הברית, ועדיין לא היו היהודים שבאמריקה רגילים לראות בני תורה ובני ישיבה המתגדלים אך ורק בעסק התורה הקדושה.

וכשהקים רבי אהרן את היכל ישיבתו הקדושה, באותה צורה ובאותה מתכונת בדיק כפי שהיו רגילים בארצות אירופא שלפני השואה, וכפי שהיה מוחזק ומקובל בידו מעת שכינה כראש ישיבה ביישיבת 'סלעצק' שבראשות חותנו הגדול מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל בעל "אבן האזל", תלמידו של מרן הגאון החסיד מקים עולה של תורה רבי חיים מבריסק זצוק"ל, היהודים האמריקאים המקומיים לא ראו זאת בעין יפה... ויצאו חצץ כנגדו וכנגד דרכו, בעיתונים של אותה תקופה התריסו נגדו בחריפות, שבדרכו גורם הוא בעקיפין לא פחות ולא יותר להרס של עולם התורה באמריקה! כי הגאון הזקן מן הדור הישן הצליח בקושי לגייס כמאה עשרים בחורים בלבד לישיבתו, מחמת שאינו מכיר ואינו מותחב בצרכים של 'הדור החדש' שרוצים להשתלב גם בלימודי קידמה ואומנות ושאר לימודי חול לצרכי פרנסה... והיה עליו להקים ישיבה שיש בה גם שילוב של 'אוניברסיטה', ולחלק חצי יום | הפשך בעמוד הבא <

התמיהה מפורסמת באשר משתבח הכתוב בשבחו של אהרן, 'ויעש כן אהרן' - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. מה רבותא יש כאן שלא שינה את מצות השם יתברך, ובפרט כאשר בא דיבור השם במיוחד בשבילו כד"א (פסוק ב) 'דבר אל אהרן ואמרת אליו, הרי בוודאי שלא ישנה הציווי המיוחד אליו, ויעשה הכל כמו שנצטווה בלא שום שינוי.

אולם אחר שפתח הכתוב את פרשתו בלשון (פסוק ב) 'וַיַּעַלְתָּךְ אֶת הַנְּרוֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּחָה יְאִירוּ וְגו', וכבר תמהו המפרשים שלכאורה הרי עדיין לא נצטווה על גוף עצם חובת הדלקת המנורה, ומתחילה

יש לצוות על עצם מצות העלאת הנרות במנורה, ורק אחר כך יוכל לומר שבהעלותך אותם נרות שאתה מצווה בהדלקתם יאירו אלו הנרות אל מול פני המנורה. ועל שכינצא בזה הקשה המקשן בש"ס ריש ברכות (ב). 'תנא אהיכא קאי דקתני מאימתי ע"ש, ואף כאן תקשי קרא אהיכא קאי דקתני 'בהעלותך'.

כעין קושיא זו מקשים המפרשים בפרשא הקודמת (פרשת נשא) בפסוקי ברכת כהנים (ו, כג): 'כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר לָהֶם וְגו', שאף כאן תיקשי הלא עדיין לא נצטוו הכהנים בעצם חובתם לברך את ישראל, ומתחילה יש לצוותם לברך את בני ישראל, ורק אחר כך יוכל לומר להם כיצד יקיימו אותה מצוה של ברכת כהנים: 'כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל', וקרא אהיכא קאי.

וכענין שמצינו בהך פרשה דידן (ת ו) 'קח את הלויים מתוך בני ישראל וגו', ורק אחר כך פירש (פסוק ז) 'וכֹּה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטָהָרָם', וצריך ביאור.

ברם תירצו, שבעצם כל זאת כבר היה עושה אהרן כהנא קדישא מעצמו, כדחזינו ביום השמיני למילואים כשעלה לכהונתו (ויקרא ט, כב) 'וַיֵּשֶׂא אֶהָרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם וַיְבָרֶכֶם'. כיוצא בדבר מכיון שנבנה המשכן לעבודתו ונצטוו להעמיד בו את המנורה ונתמנה הוא ככהן גדול, הרי ממילא עשה הכל וגם הדליק את המנורה.

לפיכך דיבר הכתוב בהאי לישנא דשבחא מאחר שכבר התחלת בטוב ובין כך נוהג אתה לברך את העם כראוי וכנכון לך, לא נותר אלא ללמדך כיצד לקיים אותה מצוה כראוי: 'כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל',

כיוצא בדבר אחר שכבר הנך מדליק ומעלה את נרות המנורה הרי טוב ויפה הדבר, רק שבהעלותך את אותם הנרות תראה להאירם אל מול פני המנורה.

והנה מטבע האדם כשעושה מעצמו הדבר, ושוב מקבל על כך שבח ותפארת מן המלך המחזק את ידיו, שיפה כיוון אל רצון המלך, הרי מתגדל ליבו בקרבו שהנה המלך מסכים עימו, ואפילו מוסיף להודות לו כיצד להעלות את הנרות.

אשר על כן בא הכתוב להגיד שבחו של אהרן ולהעיד בו 'שלא שינה' מכפי שהיה נוהג מתחילה לפני שנאמרה לו מצות 'בהעלותך', וכמו שאז היה עושה עבודתו מצד עצמו בהצנע לכת בינו לאלוקיו, בלא שום התנשאות, שכן לא קיבל עדיין על כך שום שבח והסכמה מן המשיך גם אחר כך אחר ציווי בהעלותך באותה שפלות ובאותה ענוה כמתחילה 'להגיד שבחו של אהרן שלא שינה'.

- > < -

בעת שהתקבל הגה"ק רבי ברוך תאומים - פרנקל זצוק"ל בעל "ברוך טעם" לכהן פאר ברבנות העיר הגדולה לייפניק, שהיתה עיר ואם בישראל מלאה חכמים וסופרים נערכה לכבודו בבית הכנסת הגדול חגיגת 'קבלת פנים' כנהוג בהשתתפות כל בני העיר, היה זה מעמד מפורא שהותירו אחריו רושם עז בלב אנשי העיר, כראותה מעלת הרב החדש שהיה גאון עצום ידא אלקים מפורסם לשם ולתהילה.

מטעם וועד הקהילה העמידו לרב ובני משפחתו בקרבת ישיבתו הגדולה שבמרכז העיר בית גדול ורחב ידיים, כראוי וכיאות לרב גדול בישראל, ואף העמידו לשירותו 'משמש' מיוחד, כדי שיעמוד לפניו לשרת בקודש בכל הנצרך לו ולביתו.

באחד הימים הראשונים לכניסתו של הרב אל הבית, ועדיין לא הכיר את כל חדריו והיוכן מונח כל דבר, ביקש את עזרתו של המשמש החדש שביא לו בבקשה את הלולקע ציבאך - הלא היא 'מקטרת העישון', כפי שהיה נוהג בימים ההם לעשן במקטרת מיוחדת שהיו נוהגים בה את עלי הטבק המשובחים ומציתים בה את האש, וכך היה ניתן לעשן מתוך הפה הצר שבראש המקטרת, והיה נקרא בדורות קדמונים בשפת היידיש בשם 'לולקע ציבאך'.

ללימודי קודש וחצי יום ללימודי חול, ובכך היה כביכול 'מציל' את יהדות אמריקה...

אולם סיים רבי שניאור, לא הלפו שנים רבות עד שכל אותם 'מתנגדים' נדחמו והשתאו למראה עיניהם בממלכת התורה הכבירה שהקימה לייקווד לתפארת עולם התורה ולתפארת בית ישראל. או אז נוכחו כולם להבין ולהשכיל בצדקת דרכו של רבי אהרן הגדול קבניטה של יהדות התורה בארצות הברית, שלא לשנות מאומה מן המקובל בידיו מרבותיו הקדושים שבדורות הקודמים, אשר מפרהם אנו חיים ואת מימיהם אנו שותים. וכל אותם רבבות עדרים עדרים של בני תורה תלמידי חכמים יראים ושלמים שהעמידה ישיבת ליקוואד לדורותיה יעידון יצידון שההצלחה הטובה והיפה ביותר לישראל אינה בחידושים ושינויים שונים ומשונים כי אם באותה דרך המסורה והסלולה בידיו, דרכה של תורה שניתנה לנו דור אחר דור עד משה רבינו מסיני.

אחר הקדמה זו מה מאוד ינעמו לפנינו דברי קדשו הבהירים של הוד כ"ק מרן בעל "ויואל משה" מסטמאר זצוק"ל, שהמליץ על אותו גאון וצדיק רבי אהרן קוטלר זצוק"ל בדברי רש"י הללו שלפנינו: "להגיד שבחו של אהרן" - הלא הוא ר' אהרן דגן - "שלא שינה" כשעמד בעזו ותעצומות איתן כצור החלמיש שלא לשנות מאומה מן התורה המסורה בידיו, ובכך זכה להגדיל תורה ולהאדירה.

שְׁכוּן שֶׁל אֶהְיֶה שָׁמָּה

- > < -

הגה"ק המפורסם רבי חיים חזקיהו מדיני ס"ט זצוק"ל [המכונה 'חח"מ'] בעל "שדה חמד", נולד בעיר הקודש ירושלים ת"ג, ולימים שימש ברבנות בק"ק 'קראסוב באור' שבמדינת קיר"ה. רוב אנשי הקהילה היו ממוצא ספרדי, אבל היו בה גם לא מעט אשכנזים. הרב היה מקובל מאד על כל שכבות הציבור, ועוד בחייו יצא שמו לתהילה בכל קצווי ארץ, והרבה שאלות נשלחו אליו מכל מקומות אחינו בני ישראל שבגולה.

בזמנו החלה תנועת ההשכלה להתפשט, ומדי פעם היו משנים ממנהגי ישראל קודש. כאשר ידועה ומפורסמת דרכם העקלקלה, שמתחילה היו מקילים ומבזים את המנהגים באומנם שהרי אין זה אלא 'מנהג' בעלמא ולא מעיקר הדין, ואין צריך כל כך למסור הנפש בזה, עפרא לפומיהו. ועל ידי כך היו מושכים לב ההמון מאדיקותם במסורת בית אבות וכן גוררים ומדחים אותם בדרכי עקלתון מדחי על דחי. אחד המנהגים ששינו המשיכילים היה בענין מקום עריכת החופה, שבידוע מתחלקים המנהגים בזה, אחינו הספרדים בני עדות המזרח עורכים את החופה בתוך הבית ואילו האשכנזים יוצאי אשכנז עושים החופה תחת כיפת השמים. [עיין היטב דעת המחבר והרמ"א בשולחן ערוך אבן העזר (סימן נה ס"א) ובנושאי כלים שם].

אותם המשיכילים שייצאו מארץ אשכנז וגרמניה שינו בחופפתם את מנהג ישראל והחלו לערוך את החופות בתוך הבית הם היו מקשטים את האולם בתפאורה המושכת את העין, ועם כלי זמר שונים וכו'. והיו הרבה מאחינו בני ישראל שנתנו אחריהם ובפרט הצעירים שנמשכו אחר הקידמות...

ה"שדה חמד" בשעתו נלחם בהם כארי בכל כוחותיו הקדושים ועמד בגאון בפרץ שלא להתיר לערוך את החופה בבית ואף לא בבית הכנסת, וכפי שכבר האריך בזה הרבה בספרו המופלא "שדה חמד" (ח"ז מערכת חתן וכלה ס"ק א' ע' 400 ואילך), עיין שם הרבה חלופות מכתבים עם גדולי דורו בזה.

אמרה קצרה. משל. סיפור.

להתחיל את השנה חדשה עם 'שלחן שבת' ברמה אחרת

מִיב הַמְנוּיִם

לשלחן שבת

פנינים קדומות אחרות קדומות
על פי משלים וסיפורים

על התורה

מאמרו המנוגד של
המחזיק רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב' 0733-22-76-09
מחשבים • מזמינים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

הנישואין של בני הזוג היה נצרך להכשר מן הרב שיאשר את נישואין הללו ויחתום בתעודתו עליהם. - לא נותרה אפוא למשפחה שום ברירה אחרת, הם הוכרחו 'להתקפל' ולהעמיד מחדש את החופה תחת כיפת השמים כדרישתו הנחרצת של הרב.

ואכן ערך להם הרב את החופה כראוי וכיאות, בשמחה גדולה ועצומה על ביצור חומת הדת וקידוש שם שמים שהיה באותה חתונה, שהמעשה התפרסם בכל גלילות העיר. ולמדו כולם טיב לקח מוסר להיזהר ולהישמר מכל שינוי קל במנהגם של ישראל, שלא לשנות מאומה מדרכי אבות ואימהות.

שְׁכוּן שֶׁל אֶהְיֶה שָׁמָּה

- > < -

תקופה מסוימת בצעירותו נצרך מורנו ורבינו הגה"צ רבי זונדל קרוזר זצוק"ל בעל "אור החמה" להתגורר לזמן קצר בעיה"ת בני ברק צ"ו.

והנה יום אחד ראה את אחד מילדיו כשחזר הביתה מן התלמוד תורה, שהשרוולים של חולצתו מקופלים הם עד למעלה. שאל אותו ר' זונדל בנעימה וברוך: מדוע ילדי שינית את סדר קיפול השרוולים שלא כפי שהיית רגיל כשגרת בירושלים?

השיב הילד בתמימותו: כאן המנהג שונה! [דא איז אנדערשט] כאן כולם הולכים כך... מחמת תוקף חום הקיץ השורר באזור השפלה וסמיכותה אל הים.

ברם רבי זונדל הצדיק נחרד מאוד לנוכח סטייה קלה זו, הגם שתייך את עצמו הבן יפה, הוא התיירא מאוד לנפשו ונפש ביתו שלא ישנו חלילה ממסורת אבות ואימהות הנהוגה בביתם מקדמת דנא מנקי הדעת שבירושלים של מעלה. ותייך באותו יום עצמו ארזו את כל חפציהם ועלו בחזרה לדור בירושלים עיר הקודש, ולא הסכים להמתין אפילו עוד לילה אחד.

בהגיעו עם כל בני משפחתו ירושלימה, פנו יחדיו אל בית אביו הרה"צ רבי הערש זצ"ל, אשר שמח מאוד לקראת שובם אצלו, ונשארו שם בבית אביו עד שהסדירו להם את מקום מגוריהם בעיר הקודש והמקדש.

ולמדנו טיב מוסר השכל, עד כמה מסר צדיק נפשו שלא לשנות ממסורת אבות ואימהות אף לא בשינוי קטן בצורת הלבוש. שכן גם שינוי קטן הנראה של מה בכך, יכול להתגלגל ולהתדרדר למרחק רב חלילה.

ועל כך אמר הכתוב לכנסת ישראל קודש (שיר השירים א ח): "אם לא תדעי לך הִיפָּה בְּנֵשִׁים צֵאִי לָךְ בְּעֶקְבֵי הַצֶּאֱן וגו'". ופירש רש"י ז"ל: "הסתכלי בפסיעת דרך שוהלכו הצאן, והעקבים ניכרים 'טראצ"ט' [טריעט] בלע"ז כו'. וזה הדוגמא, אם לא תדעי לך כנסיתיי ועדתי, איכה תרעי ותנצלי מיד המציקים לך להיות ביניהם, ולא יאבדו בניך. התבונני בדרכי אבותיך הראשונים שקבלו תורתו ושמרו משמרתו ומצוותיו ולכי בדרכיהם" ע"כ.

הרי, שזו השמירה הטובה ביותר להינצל מן המציקים לעילא ולתתא, ולהבטיח ביטחון איתן שלא יאבדו בניך, ויישארו שומרים וטהורים בחיק אבותיהם. - כאשר לא נוז מפסיעות דרך שפסעו אבותינו ואמותינו הקדושים ולא נחפש לשנות לעצמנו 'מסלולים' שונים. רק בדרך המלך הטובה והישרה והבטוחה נלך, נצעד נא יחדיו בדיק באותם פסיעות שפסעו אבותינו. ובכך נחיש את נאולתנו כימי צאתנו מארץ מצרים בזכות שלא שינו שמם לשונם ולבושם אמן.

שְׁכוּן שֶׁל אֶהְיֶה שָׁמָּה

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מחזיק רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 מחשבים • מזמינים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

shivti11@gmail.com

ירושלים 7 ישיעיהו טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

בהעלתך את הנרת (ח, ב)

בהעלתך, פירש"י ועוד דרשו רבותינו מכאן שמעלה היתה לפני המנורה שעליה עומד ומטיב.

ויש להבין, אמאי לא הזכיר רש"י גם את ההדלקה ואמאי כתב רק שעליה עומד ומטיב ולא עומד מטיב ומדליק.

וי"ל, דהנה איתא בפ"י בברייתא דמלאכת המשכן הובא במנחות כ"ט. דגובהה של מנורה י"ח טפחים וא"כ אהרן יכול היה להדליק את המנורה גם ללא המעלה. וא"כ יש להבין לשם מה היו צריכים את המעלה, אך י"ל כיון דאיתא בסוטה ל"ח. שהכהן גדול לא היה רשאי להגביה את ידיו למעלה מהציץ שהיה מונח על מצחו לכן היה אהרן צריך למעלה כדי שיוכל להדליק בלא הגבהת ידיו.

והנה אי שרי להדליק ע"י קינסא וקיסם, א"כ היה יוכל להדליק ע"י מקל ארוך ללא הגבהת ידיו ואז הטעם שהיו צריכים למעלה שהיתה לפני המנורה הוא משום ההטבה, דאילו הדלקה יכול היה לעשות כאמור ע"י קינסא מבלי שירים את ידיו. ולפי האמור י"ל דלהכי פירש"י שעליה כהן עומד "ומטיב", דדוקא בגלל ההטבה הוצרכו למעלה אבל לא בגלל ההדלקה. (יקרא דאורייתא)

שם. בהעלתך פירש"י על שם שהלהב עולה כתוב בהדלקתן לשון עליה שצריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה.

ויש להבין לפי הנמוק יוסף בב"ב. דס"ל דהעיקר הוא התחלת ההדלקה ואח"כ נחשבת כבר ההדלקה על שם המדליק, ולפי דבריו צ"ע מדוע צריך שתהא השלהבת עולה מאליה ומדוע לא סגי במעשה ההדלקה גרידא?

וי"ל עפ"י מה שהובא במועדים וזמנים ח"ב סי' קל"ט דמרוץ הגר"ח מברסק זצ"ל הקשה לרבינו האמרי אמת זצ"ל במה דאיתא במדרש תנחומא פרשת תצוה שרבי חנינא סגן הכהנים העיד שבמנורה בביהמ"ק היה נס גדול והדליקו אותה בערב ראש השנה והיתה הולכת ודולקת כל השנה, וקשה, הרי יש מצוות הדלקת המנורה בכל יום וכיצד א"כ נתקיימה הדלקה זו, כאשר המנורה היתה דולקת במשך כל השנה כולה. ותירץ לו האמרי אמת עפ"י מה דאיתא בביצה כ"ב. דהמוסיף שמן לנר חייב משום מבעיר וא"כ י"ל דהוסיפו כל יום טיפת שמן למנורה ועי"ז קימו מצוות הדלקה.

והנה במקראי קודש לחנוכה בסימן ז' העיר על התירוץ הנ"ל דבהדלקת המנורה, לא היה סגי במוסיף שמן לנר דבעי מציאות של הדלקה ולא סגי בדין הדלקה. ולפי דבריו י"ל, דלכן בעי שיהא שלהבת עולה מאליה ולא סגי בעצם ההדלקה וכדברי הנמוק"י, כיון דזה רק דין הדלקה, אבל לא מציאות של הדלקה והיא מתקיימת רק כשהשלהבת עולה מאליה.

(פרדס יוסף החדש)

והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר; זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשואים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים (יא, ד-ה)

מדוע נחשבת הבקשה של עם ישראל לעברה? – מקשה הרב צדקה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף" – מה כל כך נורא ברצון לאכול קצת שום ולאחוב בצל? מפני מה הענישו אותם בעונש כל כך חמור והמיתו אותם כששלו בפיחם?

הוא מתרץ זאת במשל אודות עני ואביון שהחליט כי עליו לנסוע לאמריקה ולנסות את מזלו בארץ הזהב.

מאחר שלא היה באפשרותו לנסוע עם בנו הקטן, הפקידו אצל שכן, ביקש ממנו להשגיח שילמד כראוי והבטיח שכשישוב ישלם לו על שרות השמירה.

ההצלחה האירה לו פנים, וכשחזר כמליונר הביתה, הבחין כי בנו הפך לשומר אורוות, והוא רגיל לאכול לחם יבש, בצל ושום. הצעד הראשון שלו היה לקחת את הנער, לבנות לו וילה מפוארת ומלאה כל טוב ולחתן אותו, כעבור זמן מה הגיע הבן לאביו. "הכל בסדר?", מתענין האב, "אתה זקוק לעוד משהו?". "תודה רבה", מהנהן הבן בראשו, "אני רגיל לאכול שום ובצל... תוכל לסדר לי את הענין הזה?...".

הבקשה התמימה, לכאורה, הכעיסה את האב מאוד. "איך לי בעיה שתאכל שום או בצל, באמת שלא". הסביר לבן, "רק שאיני מבין! הוצאתי אותך מאשפתות והבאתי אותך למקום כל כך גבוה – מדוע אינך יוצא משם בעצמך? אתה גביר, בעל בעמיו, ואינך אמור להתעסק בענייני אוכל, איך זה שהדברים הקטנים הללו עדיין מטרידים אותך?!...".

הקב"ה הוציא את ישראל ממצרים – מסיים הרב צדקה- בנה להם משכן, השרה את שכינתו בתוכם ורומם אותם לפסגות, אבל הראש שלהם עדין נותר בשום ובצל, ובשל כך עוררו עליהם את חרון האף הגדול. (לאור הנר)

והמן כזרע גד הוא (יא, ז)

על לידתו של גד נאמר בפסוק בפרשת ויצא (ל, י-יא): "ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן. ותאמר לאה בא גד ותקרא את שמו גד". וכתב שם רש"י: "ותלד זלפה – בכלל נאמר הריון חוץ מזלפה, לפי שהיתה בחורה מכול ותינוקות בשנים ואין הריון ניכר בה". כלומר, זלפה היתה קטנה וההריון לא ניכר בה, הוא כביכול נבלע באברים.

לפי זה אומר המהר"ם שיף, מובן מדוע נאמר על המן שהוא "כזרע גד", שכן גם המן היה נבלע באיברים, כפי שהיה בלדת גד. (ומתוק האור)

והאיש משה ענו מכל האדם אשר על פני האדמה (יב, ג)
שח הגר"נ ברנשטיין שליט"א: פעם הלכתי עם הגרא"ל שטיינמן ברחוב והראה לי על הריצפה ב' נמלים: א' גדולה שנקראת מלכה השניה רגילה, ואמר לי רבנו: מסתמא הנמלה הגדולה מתגאה על הנמלה הקטנה מה את שוה ומה אני שוה וכו' וכו' ואז בלחיצת רגל אחת הכל נגמר ושני הנמלים נעלמים.

כך אדם מתגאה על חבירו שהוא שוה יותר בגלל זה ובגלל זה, ואז הקב"ה יכול ברגע קטן למחוק הכל, ואז איך ובמה יתגאה האדם. (נאות אפרים)

כיצד נקרא 'מרגוע' בפרשה?

חידה

אורית הטומאה מרעילה את הסביבה

והאספסוף אשר בקרבם התאוו תאווה וישבו ויכפו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר (י"א, ד') פרש"י: "והאספסוף - אלו ערב רב שנאספו אליהם בצאתם ממצרים. ויש בו - גם בני ישראל ויבכו עמהם".

לכאורה יש להבין: הלא מתבאר בדברי רש"י הקדוש, שבסופו של דבר גם בני ישראל התאוו תאווה וביקשו בשר, ונמצא שלא היה הבדל בפועל בין ישראל לבין הערב רב! אם כן, מדוע חילקה התורה וציינה כי הערב רב 'התאוו תאווה', ולעומתם על בני ישראל כתבה רק שביקשו בשר? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: בשנת תרצ"ז, עת שהה הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד באמריקה, אירע שבדרכו מהכא להתם - עבר הרכב בו נסע באחד הרחובות הידועים לשמצה, רחוב המפורסם כמעוז הטומאה וההתבטחות. רבי אלחנן, מעולם לא הביט חוץ לארבע אמותיו, ולמותר לציין כי את ניו יורק לא הכיר כלל... בכל זאת, מיד כאשר נכנס הרכב אל הרחוב המדובר - זינק כנשון נחש וקרא: "לאן הבאתם אותי? צחנה עולה באפי! הטומאה בוקעת ועולה כאן!" לא נחה דעתו של רבי אלחנן עד שנהג הרכב פנה ויצא מאותו רחוב, ורק אז התפנה לשאול את הנהג אודות טיבו של הרחוב האמור. משנענה בהסבר כללי, כי מדובר ברחוב בו בוערת אש הגהנום והתאווה - שקע בהרהורים למשך שעה קלה, ולאחר מכן הרצינו פניו והוא הפטיר: "נשגב מבינתי, כיצד ניתן ללמוד וללמד תורה בעיר כזו, בה קיים מעוז כה נורא של טומאה!"

הרי לנו, כי בדיוק כפי שמקום של קדושה משפיע לטובה על כל סביבתו, כך גם להיפך: מקום של טומאה משפיע לרעה על הסביבה כולה! ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן הערב רב היו מקור התאווה והטומאה. הקלקול, החל אפוא בתאווה שהתאוו אותם ערב רב. בעקבות תאוותם זו - התעוררה השפעה שלילית שהשפיעה על המקום עצמו, עד שבסופו של דבר הושפעו מאווירת הקלקול הזו אף בני ישראל עצמם - מה שגרם להם לאבד ממדרגתם ולבקש בשר! לפיכך מדגישה התורה, כי מקור התאווה - היה אצל הערב רב שהתאוו תאווה, בעוד בני ישראל - רק הושפעו מאותה טומאה, אך לא היו את מקור הקלקול וההדרדרות!

על רעיון זה יכולים אנו ללמוד אף מתוך המעשה הבא, מהדברים שאמר מרן הגרי"ז מבריסק: בשנת ת"ש נסעו יהודים רבים בעיצומה של שבת מוילנא לקובנא, במטרה להימלט מאימת הכובש הנאצי. הנסיעה עצמה - היתה מותרת בלא צל של ספק ופקפוק, שהרי מדובר היה בפיקוח נפש של ממש. ובכל זאת, העיר אחד מתלמידיו של מרן הגרי"ז מבריסק, שהיה אף הוא בין הנוסעים, כי לכאורה אין כל היתר ליטול גם את החבילות במשא... ואכן, מרן הגרי"ז מבריסק הסכים לחלוטין עם תלמידו, והטעים: "דע לך, כי בימינו, בעקבות פריקת העול של הבולשביקים וחילול השבת שבו הם נוהגים - מלא האויר בטומאה של חילול שבת. דבר זה בא לידי ביטוי אצל כל אחד על פי מדרגתו: יהודים פשוטים - מושפעים קשות מהאווירה הקלוקלת, עד שהם יוצאים לעבודתם בשדה בשבת; יהודים בעלי מדרגה מעט גבוהה יותר - אינם עובדים בשבת, אולם מאחרים לסגור את חנויותיהם בערב שבת; ואילו אצל בני התורה - באה לידי ביטוי הקרירות בכך שהם מרחיבים שלא כדין את ההיתר, ולוקחים עמם גם את חבילותיהם בנסיעה שהותרה משום פיקוח נפש..."

והם הם הדברים אשר אמרנו: קרירות ביראת שמים - אינה משפיעה רק באופן ישיר, על האדם שנתקל בה למעשה, אלא גורמת להרעיל את האויר ולהשפיע על הסביבה כולה! ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

טלטול בקבוק זכוכית ריק בשבת

יש לדון בדבר המצוי בבקבוקי יין או מיץ ענבים שנגמרה תכולתם בשבת, ובקבוקים אלו ע"פ רוב מיוצרים ע"י נכרים, אם אחר שהם ריקים מותר לטלטלם או שדינם ככלי שאינו טבול ויהא אסור לטלטלם בשבת. ובפשטות אין היתר לטלטלם משום גרף של רעי, דבקבוק ריק אינו מאוס ואינו כשיירי מאכל או כלים מלוכלכים וכדו' שמותרים בטלטול בכל גווני משום גש"ר. ובאמת, הרוכש בקבוק מלא המיוצר על ידי נכרים דנו הפוסקים אם צריך לרוקנו ולא להשתמש בו, ומצינו בזה כמה התרים, דעת מהרי"ל דיסקין (ק"א ס' קל"ו) ששימוש בכלי שכבר מלא אינו שימוש בקום ועשה אלא שימוש בשב ואל תעשה משום שכבר היה מלא והוא מוציא ממנו את התכולה, וכיון שאינו נחשב שימוש אינו בכלל איסור להשתמש בכלי שאינו טבול, ודנו האחרונים לפי זה אם כשהוציא ועדיין נשאר בתוכו חלק מהתכולה מותר להחזיר את מה שהוציא כיון שעתה הוא משתמש עמו בקום ועשה, או שכל עוד לא פקע מצבו הראשון הוא המשך המצב הקיים ולא נחשב שימוש בקום ועשה. ובאגרות משה (י"ד ח"ב ס' מ') כתב דבר חדש, דמצינו לענין מעשר שני שקנקן נקנה אגב היין בכסף מעשר שני, ואחר שסיים את היין יצא הקנקן לחולין דאין לו קדושת מעשר שני, והיינו שהקנקן בטל ליין, ואם כן כשקנה מנכרי לא נחשב שקנה ממנו כלי כלל וממילא יכול להמשיך להשתמש בו דהכלי בטל לתכולתו ואינו חייב בטבילה. ולפי זה גם אחר שנתרוקן הכלי הרי כנעשה כלי ביד ישראל ואינו חייב בטבילה ולכן יכול להשתמש בו בלא טבילה, אך לסברת מהרי"ל דיסקין שההיתר להשתמש בכלי מלא שנרכש מנכרי הוא משום דהוי שימוש בשב ואל תעשה, הרי לאחר שסיים את השימוש הראשון אינו יכול למלאותו משום שהוא שימוש בקום ועשה בכלי שאינו טבול. ובנדו"ד לדברי הגר"מ פ"צ זצ"ל הרי אין הבקבוק מוקצה משום שאינו צריך לטבול, אך לדברי מהר"ל אחר שסיים את השימוש הראשון תו דינו ככלי שאינו טבול, וכיון שאינו יכול לטבול בשבת אין לו שום שימוש בזה והו"ל מוקצה ואסור לטלטלו. אלא, שדין זה של טבילת כלים בשבת אינו לכו"ע, דבשו"ע (סי' שכ"ג סעי' ד') סתם המחבר שמותר לטבול כלי חדש והביא שיש אוסרים וסיים דירא שמים יצא ידי כולם ויתן הכלי לאינו יהודי במתנה ויחזור וישאלנו ממנו, ובמשנ"ב (ס"ק ל"ג) כ' שדעת המחבר מעיקר הדין כדעה ראשונה שמותר לטבול כלים בשבת, והדרכי משה ועוד אחרונים החמירו מדינא. ועל כל פנים מאחר שיש דעה שמותר לטבול כלים בשבת, ובמשנ"ב סמך ע"ז לענין אם עבר וטבל שלא נחשב למעשה שבת ע"ש, אם כן יש מקום לומר שכיון שיש לו שימוש על ידי טבילה אינו מוקצה, אלא שסו"ס כיון שבשעה זו אינו ראוי וצריך לעשות מעשה כדי לטבולו אפשר שעדיין הוא מוקצה וצ"ע.

עוד י"ל ע"פ מה שמובא בספר שלמי יהודה (פרק ח') הערה ל"ט בשם האור שמח לבאר דברי התוספתא בשבת (פט"ו ח') דחדש מותר לטלטל בשבת, והקשה מ"ש מטבל שאסור לטלטלו בשבת, וכתב דאיסור חדש הוא רק איסור על הגברא שלא לאכול חדש אבל איסור טבל הוי איסור בחפצא ובכה"ג אסור לטלטל בשבת, וכתב עוד שלכן אוכל ביוה"כ לא הוי מוקצה (עין בתשו"ר רע"א מהר"ק סוף סימן ה') או משום דחזי לקטנים או משום דהוי איסור גברא שלא לאכול ביוה"כ ולא הוי מוקצה. ולפי זה יש לחקור בכלי שאינו טבול האם הדין טבילה הוא כשחיטה שהוי מתיר את הבהמה אף הכא הוי מתיר על הכלי כשטובל, או שהדין טבילה הוא מצוה שצריך לטבול, ונפק"מ דבאופן שהוא אנוס וכדו' שאין יכול לטבול יהיה מותר להשתמש אף בלא טבילה, וכך נקט הגר"ש זצ"ל במונח "סימן ל"ה, ולפי"ז שייך לומר שכלי שאינו טבול לא הוי כלל מוקצה דהוי רק כאיסור גברא ולא כאיסור חפצא והוי כחדש שמותר לטלטל. (הגאון רבי צבי רותן שליט"א, רב קהילת פסטורל והמשולש, גני אילון)

תשובה לחידה פר"ש: פסוקי ברכת כהנים.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת פישבין להולדת הבן משפחת פודים לאירוסין הבן משפחת אייזנבאך לאירוסין הבת
משפחת גורפינקל לנשואי הבן משפחת גודינגר לבר מצווה משפחת הרשקוביץ לבר מצווה משפחת הדס לאירוסין הבת משפחת ברדוגו לבר מצווה
גני הדד: משפחות מילר - שטראוס לאירוסין הבן הנכד משפחות פיליפס-אינגבר לנשואי הבת הנכדה משפחות מינקוביץ-טשינגל להולדת הבן הנכד
משפחות קדושים - בסטרמן לנשואי הבן הנכד משפחת משה רוטנברג לנשואי הבן

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 592

הפאָר שַׁבָּת אוֹרָה

בהעלותך

אזהרה המורה: העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

נוהג היה רבי אריה לוי להתפלל כותיקין עם הנץ החמה, בבית הכנסת הסמוך לביתו. בין המתפללים, היה יהודי נכבד ותקיף ברעתו, אשר היתה לו קפידא גדולה על מתפלל אחר. רבי אריה היה נוהג לחלק את העליות לתורה. והנה פעם אחת קרה, שבדיקוק בעת שאותו יהודי תקיף כעס על אותו מתפלל, קרא לו רבי אריה לעלות לתורה. אך יצא הדבר מפי רבי אריה, ניגש: אותו תקיף בחמת זעם ושפך על רבי אריה את כל זעמו. תפס בטליתו וזרקו מעליו, רשע! מי שמך לאיש מחלק עליות כאן! והמשיך להוציא את כעסו שהיה לו על שונאו, כלפי רבי אריה הטוב והרחמן. וכל זאת על "חטאו" שחילק עליה לשונאו... רבי אריה התאזר בגבורת ארי, וקיבל בזיונו באהבה. ובכדי למנוע מחלוקת שתבוא מצד אלו שירצו. להגן על כבודו, ויתר על מקום תפילתו בבית כנסת זה, והרחיק לכת כל בוקר באשמורת, לבית הכנסת "זהרי חמה" הרחוק יותר מביתו. לאחר ימים לא רבים חלה אותו תקיף, ואושפז בבית החולים. כשב רבי אריה את מידותיו והלך לבקרו כידיד ותיק. הלה הופתע מעוצם טוהר מידותיו של רבי אריה, ופנה אליו בבקשה שימחול לו על אותה התקרית. (כצאת השמש בגבורתו)

זמן קצר לפני שהסתלק לבית עולמו נזקק רבי יחיאל מיכל פיינשטיין זצ"ל לעבוד טיפול רפואי. לפני צאתו מבית החולים הורה לו הרופא בצורה נחרצת, שאינה משתמעת לשתי פנים: "עליך ללכת הביתה לנחום" מה רבתה הפתעתו של מלווהו כאשר הורה-פקד עליו: "סע אל בית המדרש, לשיביהו..." "אבל הרופא הדגיש שזו חובה לנחום" ניסה המלווה להניאו מהחלטתו, אולם לשוא. הוא רק הגיב: "בישיבה - שם זה הבית שלי" כשבועיים לפני הסתלקותו הגיעו רופאו אל ביתו, לבדיקה שגרתית. "כמה שני חיד?" התעניין הרופא, והוא השיב: "מאה חסר חמש" ואני מקווה שתהיה שליח נאמן לסייע לי להיות בריא... יש לי עוד הרבה להספיק! יש לי עוד הרבה מה לגמור..." (שר התורה)

רבי שמואל וינטרויב זצ"ל חלה במבחר שנותיו. בהיותו כל ימי חייו פועל לזיכוי הרבים, התגלה עתה במלוא שיעור קומתו. לא יפלא, איפוא, שמצאוהו שמח בשוכבו בבית החולים, באומרו: "אם משמים הביאוני לבית החולים כדי להניח תפילין בכל בוקר לשכני בחדר השוכב חולה על מיטתו - הרי כל חולי כדאי הוא!" (בסופה ובסערה)

כך סיפר ר' משה חיים רוזנבוים ז"ל, מהתושבים הראשונים בשיכון ויזניץ בבני ברק, כי לעתים בתום עבודתו, לאחר שערך קניות בעיר, לפנות ערב שוך את רגליו בדרך העפר כשהוא נושא סלים עמוסים ממרכז העיר לדיירתו. מפעם לפעם היה פוגש את מרן החזון איש זצ"ל, אשר לפנות ערב היה יוצא לשאוף מעט אור, וכשמרן זצ"ל ראהו בעמלו, ביקש להרשות לו לקיים את מצות "עוזב תעוזב" כשהוא מסייע לו לסחוב את חבילותיו, והיה מלווהו עד השיכון, אגב הליכתם היה מתעניין "חזון איש" אודות מצבו המשפחתי והכלכלי. (מאיר החיים)

פעם ביום הזכרון של אביו, התכונן רבי ישראל סלנטר לדרת לפני התיבה להתפלל כש"ץ. והנה נודע לו שבבית הכנסת נמצא יהודי אחד, שיש לו יום זכרון לבתו שנפטרה בדמי ימיה. גם הוא רצה להתפלל לפני העמוד ולומר קדיש, למרות שעפ"י ההלכה, האבל על האב, קודם לאבל על הכת. רבי ישראל הדגיש שאותו יהודי מצטער מאד, ולכן לא היסס ויותר על זכותו לאותו יהודי. כשהקהל תמה על מעשהו, הסביר להם רבי ישראל, שגדולה זכות זו שנתגלגלה על ידי אביו, לגמול חסד עם אדם מישראל, יותר מזכות הקדיש שהיה אומר לעילוי נשמת אביו. ("המאורות הנדורים")

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויעש בן אהרן... פֶּאֶשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה: לְהַגִּיד שְׁבֻחוֹ שֶׁל אֹהֶרֶן שֶׁלֹא שִׁינָהוּ (רש"י) אִיזָה שֶׁבַח הוּא זֶה — שׁוֹאֵל ה"מגיד מדובנא" זצ"ל בספרו "אהל יעקב" - הרי גם אדם פשוט יודע שאין לשנות מצויו ה' הענין מתבאר על פי משל לשלושה בני אדם שחלו במחלה קשה. הלכו השלושה אל רופא מומחה, וקבלו ממנו תרופות והוראות כיצד לנהוג. אחד מהם עשה ככל אשר ציוה עליו הרופא והבריא. השני, שהיו לו ידיעות בעניני רפואה, החל לחקור בטיב התרופות שקבל. את התרופות שהכיר הסכים לקחת, ואלו שלא הכיר, רחה מעליו, וסרב לקחת. לאחר זמן מועט מת מחליו. החולה השלישי היה גם כן בקי בחכמת רפואה וכחברו התעניין וביקש להבין טיבן של התרופות. אך שלא כחברו, לא נמנע מלהשמע להוראות הרופא, אפילו כאשר לא יד לסוף דעתו. חולה זה נרפא מחליו, כיון שהשכיל לבטל דעתו בפני הרופא שהיה מומחה גדול ממנו. גם ביחסם של בני אדם להוראות התורה ולקיום המצוות ניתן להבחין בשלושה סוגים: האיש המצוי מקיים מצוות בלי לחקור כלל בטעמיהן. אחרים מבקשים להבין טעמי המצוות, והם נמצאים בסכנה גדולה. שהרי אם יתקלו במצוות שאין הם מבינים את טעמיהן, עוזלים הם שלא לקיימן. ואכן רבים נכשלים בזה. הקבוצה השלישית היא של אלה שידאדם קודמת לחכמתם, הללו מאמינים בגודל חכמתו יתברך ומקיימים כל המצוות. יחד עם קיום המצוות, חוקרים הם בטעמיהן, אך אינם קושרים את הקיום בהכנה. ברוח זו אמר דוד המלך ע"ה: "דרך אמונה בחרתי, משפטיך שויתי" (תהילים קט). כלומר, גם במשפטים שיש בכוחי לחקור טעמיהם, אני קובע לעצמי הדרך לכלל המצוות, היא דרך אמונה. עכ"ד... (ילקוט לקח טוב)

זכרנו את הַדָּגָה אֲשֶׁר נֶאֱמַר בְּמִצְוֵת הַתָּמָד אֶת הַקֶּשֶׁאִים וְאֶת הַבְּשָׂמִים וְאֶת הַחֲצִיר וְאֶת הַבָּצְלִים וְאֶת הַשּׂוּמִים: צִרְךְ לְהִבִּין אֶת דּוֹר הַמִּדְבָּר. חו"ל אומרים עָלֵינוּ כִּי הֵיוּ "דוֹר דְּעָה" וְרֵאתָה שֶׁפָּחַח עַל הַיָּם מֶה שֶׁלֹּא רָאָה יִחְזָקָאֵל בֶּן בּוּזִי, כֹּלֵם הִגִּיעוּ לְנִבּוּאָה פְּתוּסָה הֵם בּוֹכִים שֶׁחֲסֵרָה לָהֶם חֲתִיכָה בְּצֵל. או חֲתִיכָה אֲבִשְׁתָּה, או שוּמִים אָמַר עַל כֵּךְ רַבִּי מִשֶּׁה רוֹנֶשְׁטֵיין זצ"ל, מִשְׁנִיחַ שֶׁל יִשְׁבֵּת לִזְמוּנָה: כִּי כָל הַנְּבִיאִים הִגִּיעוּ לְנִבּוּאָה עַל עֵמֶל וְיִגִּיעָה, לִכֵּן נִשְׁאָרוּ בְּמִדְרַגְתָּם כֹּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, אֲבָל דּוֹר הַמִּדְבָּר לֹא הִגִּיעוּ לְמִדְרַגַּת נְבוּאָה ע"י עֵמֶל וְיִגִּיעָה, אֲלֹא הִקְבִּיָּה נָתַן לָהֶם מִתְנֶה כִּי רָצָה לְהַכְשִׁירם לְקַבֵּלֶת הַתּוֹרָה, אֲבָל לֹא נִשְׁתַּנְתָּה הַפְּנִימִיּוּת שֶׁלָּהֶם, לִכֵּן תִּכְפַּר שֶׁסֵּרָה הַנְּבוּאָה מֵהֶם חֲזוֹר לְמַצֵּב שֶׁהָיוּ מִתְחַלְלִים וְחֲטָאוּ. (ורדכי מוסר)

וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנִין מְאֹד מְאֹד מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָם: חו"ל הוֹדִירוּ (אבות פרק ד) מְאֹד עַל מִידַת הַנְּאוּה וְאִמְרוּ "מְאֹד מְאֹד הוּא שֶׁפֶל רֹחַ" כְּלוֹמֵר סִכְנָה הִיא בִּיטוּר לְהִתְנַהֵג בְּמִידַת הַנְּאוּה וְרִדִּיפֶת הַכְּבוֹד, וְהִעֲנִין הוּא כִּי כֹתֵב וְדַמְבִּין ז"ל מְכִיזִין שֶׁהַמִּצְוֹת הֵם רִחַנִּית וְשִׁכְרִים גַּם רִחַנִּית מְמִילָא אִי אֲפִשֶׁר לְשֹׁלֵם שִׁכְרִים בְּעִנְיָנִים נִשְׁמִיִּים שֶׁאֵינִי מִמֵּין הַתְּשֻׁלֹּם, וְכִדְרֶשֶׁת חו"ל בְּמִדְרַשׁ (ש"ש פ"ח) אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבַת הַתּוֹרָה - בּוֹ יִבּוֹז לוֹ וְיָמִי שֶׁמִּקְבֵּל בְּעוֹלָם הַשְּׁפֵל הַזֶּה כְּבוֹד. לְמִרְוֹת שֶׁהוּא כְּבוֹד מְדוּמָה, עִם כָּל זֶה הוּא כָּבֵד מְעִין הַתְּשֻׁלֹּמִין כִּי הֵלֵא "כְּבוֹד" הוּא עֲנִין רִחַנִּי, וּמִנְכִּים לוֹ מִהַעוֹלָם הֵבֵא כִּי נִהְיָה מְדַבֵּר רִחַנִּי. לִכֵּן הוֹדִיר הַנֵּאֵם "מְאֹד מְאֹד הוּא שֶׁפֶל רֹחַ" כְּלוֹמֵר בְּרַח מִן הַכְּבוֹד כְּמוֹ מִי שֶׁבּוֹרַח מִן הָאֵשׁ, שֶׁלֹּא תִשָּׂאֵר חֲלִילָה עֲנִי וְעִירֹם מִן הַמִּצְוֹת בְּעוֹלָם הַבָּא. (חפץ חיים עה"ת)

וַיַּעֲקֹק מֹשֶׁה אֶל ד' לֵאמֹר אֵל נָא רַפָּא נָא לְהַיִּישׁ לְתַמּוּה מְדוּעַ מִשֶּׁה רַבִּינוּ צִעַק בְּתַפִּילָתוֹ? אֲלֵא מִשֶּׁה נִהְיָ בְּחִכְמָה וְחֲשָׁב: אִם אֶאֱרִיךְ בְּתַפִּילָה, יֵאֱמְרוּ עִם יִשְׂרָאֵל עַל אַחֲרוֹת מְרִבָּה בְּתַפִּילָה, אֲבָל בְּשִׁבְלֵנוּ אֵינִי מְאֱרִיךְ (כְּמוֹ שֶׁפִּדֵּשׁ רש"י) וְאִם אֶקְצֵר בְּתַפִּילָה אִזּוֹ מֵרִים תִּחְשׁוּב שֶׁבִּגְלָל שֶׁאֵינִי נֹגֵעַ בְּדַבָּר שֶׁהִיא דְּבָרָה עָלֵי לִשׁוֹן הָרַע לִכֵּן אֵינִי מְקַצֵּר. מֶה עִשָּׂה מִשֶּׁה? צִעַק כְּדִי לְהַרְאוֹת לְמִרְיָם שֶׁכּוֹאֵב לוֹ עָלֶיהָ וּמִתְפַּלֵּל עֲבוּרָה, וּמִצַּד שֶׁנִּי קִיצֵר בְּמִלִּים (אֵל נָא רַפָּא נָא לָה) בְּכַדִּי שֶׁלֹּא תִהְיֶה עָלָיו תַּרְעוּמַת הָעַם מְדוּעַ עָלֵינוּ הוּא לֹא מְאֱרִיךְ בְּתַפִּילָה. (לבוש וספאלשדך)

סיפור מההפטרה

פי אנשי מופת המה: רבי שלום מרדכי שברדון זצ"ל סיפר שלרבי אליהו דושניצר זצ"ל היה בן בשם ר' אשר שנסע לאמריקה והשאיר לאביו פרדס ברמת השרון. עברה אז תקופה קשה על הפרדסים. הוצרך איפוא רבי אליהו דושניצר להכנס בחובות כדי להחזיק את הפרדס, דבר הנוגד את השקפת עולמו. נספך לכך לבו היה דואג וחדר שלא יעזוב את העולם הזה עם חובות, ויהיה חלילה בכלל "לזה רשע ולא ישר". הוא הרבה בתפילות ושפך שיחו לפני ה', וגם היה מבקש מכל מכיר שפגש שיתפלל עליו שיכבה להפטר מן הפרדס, למכרה ולפרוע כל חובותיו. אחד מתלמידיו שנעשה לאחר נישואיו מתוך דירות ומגרשים, חיפש ומצא יהודי אמריקאי שרצה לקנות פרדס. הוא הפגיש את רבי אליהו דושניצר עמו, ויחדיו נסעו שלשתם לרמת השרון. באוטובוס ישב רבי אליהו דושניצר ליד הקונה ושוחח עמו: הרי הכתוב אומר: ולא תנו אש את עמיתו! לכן עלי חובה למנות כל... החסרונות שנמצאים בפרדס שלי: הקונה שמע בסבלנות כל הדברים ושחק, כאומר "ויהי מה" אני קונה! כשהגיע האוטובוס לרמת השרון, הלכו לפרדס. התחיל רבי אליהו דושניצר להראות לקונה את כל החסרונות שמנה, כי הרי אינה רומה שמיעה לראיה.. והצביע לו: הנה העץ המתולע, הנה העץ היבש, כאן יש בור וכדומה. הלה עומד בשתיקתו ואינו זז מעמדו, הוא מוכן לקנות. לפתע נעצר האיש ולקח כדורי תרופה ולגם נחל מתוך צנצנת שהוציא מכיסו. ניתר רבי אליהו דושניצר ממקומו, ושאלו מה קרה? ויען הקונה: רבי, אל בהלה, היות ויש לי לב חלש, נתן לי הרופא תרופה לגמעה מדי זמן מסויים. רק יצאו הדברים מפי האיש, מיד ביטל רבי אליהו דושניצר את המקח. בהפטירו: הקב"ה ישלח לך רפואה שלימה במהרה, אבל אני את פרדסי לא אוכל למכור לך בשום פנים ואופן! כיצד יוכל אדם בעל לב חלש לטפל בעצמו עם פרדס קשה כשלי? לא ולא! את הפרדס לא אמכור לך! מיד פנה והלך לו, וחזר לפתח תקוה. באותם ימים פגש רבי אליהו דושניצר את תלמידו רבי שלום שברדון בתחנה המרכזית בתל אביב. פנה ואמר לו: הרי אתה משלנו, וקיבלת ממני בשיבה תועלת, לכן ארשה לעצמי לבקש ממך טובה. הרי אתה יודע את הצער והעוגמת נפש שיש לי מהפרדס. והנה לפני זמן ביקשתי את אחד מחבריי מתלמידי הישיבה, שפתח "תלמוד תורה" בירושלים, שיאמר תהלים לאחר גמר הלימודים עם הילדים שאצליה למכור את הפרדס ואפרע כל חובותי. לא ביקשתי אותו שיאמר התהלים חס וחלילה בשעת הלימודים, שלא לגזול מחשבון זמן לימודם. אך אחר שעת הלימוד כשבין כה וכה הולכים הילדים לבתיהם, יאמר עמם כמה מזמורי תהלים להצלחתם והצלתי מהפרדס... אבל כאן עצר בדריבורו, וחשב כיצד יסגן הדברים, שלא יכשל בחשש לשון וידע על אותו תלמיד ששכח למלאות בקשתו. והמשיך: הרי אתה יודע שפלוגי טרוד במצוות הרבה, ובודאי מרוב טירדותיו שכח מזמור תהלים עם הילדים. לכן אבקשך, הרי אתה נוסע כעת לירושלים, סור נא לאותו מנהל ותזכיר לו מבוקשתי. שאלו ר' שלום: רבי, מנין לו שהלה ודאי שכח? השיב רבי אליהו דושניצר מיד: כי עדיין לא מכרתי את הפרדס...! ואמנה חושית בכוחה של תפילתו... בבואו לירושלים מיד הלך הלה לפגוש את החבר, ומצאו נחפו בצדדי היום לסניף הדואר לפני שיסגרוהו. מסר לו את השליחות, ואכן הלה אישר את דברי רבי אליהו דושניצר כי שכח מהדבר. נטש את עסקיו, ומיד חזר לתלמוד תורה ואמר עם הילדים כמה פרקי תהלים, וראה זה פלא, לאחר כשבוע מכר רבי אליהו את הפרדס, פרע חובותיו, שב ורווח לו... (המשגיח)

ועל הכל...

"ספרראות"

קרה פעם בקהילה אחת באמריקה, שיהודי עשיר גדול שהיה רחוק מהיהדות ואף פעם לא ביקר בבית הכנסת, קרא לגבאי ולנשיא בית הכנסת ואמר להם שברצונו להיות "לוי". וכדי להשיג את המטרה הזאת הוא מוכן לתרום סכום גדול למען הקהילה. מצבה הכלכלי של בית הכנסת, היה גרוע ביותר וחברי הוועד החליטו, שאם הוא יתן כמה מאות אלפי דולרים לבדק הבית, או יעשו ממנו "לוי". כך הוי, האיש בא בשבת לבית הכנסת, כיבדוהו בעליה לתורה אחרי כהן וכולם כינוהו "לוי". בסעודה שנערכה לכבודו לאחר התפילה, שאלוהו שיגלה את הסוד, למה הוא עשה את זה? העשיר השיב בפשטות — אמנם אני יהודי שרחוק מקיום תורה ומצוות, ואני לא למדן גדול, אבל אני יודע שאבא שלי היה לוי וגם סבא שלי היה לוי, אמרתי בלבי, אני מוכן לשלם כל הון שבעולם ובלבד שגם אני אהיה לוי... (אוצר מרגליות)

"ענין של טעם"

טעם שנהגו שנער בן 13 שנים מתחיל להניח תפילין שלושים יום קודם שיגיע לבן י"ג שנה, לפי שצריכים לחנך אותו וללמד אותו סדר הנחת תפילין וכל הדינים שיהיה בקי ומכיר בהם, ועל כן מתחילים שלושים יום קודם, כמו שמתחילים לדרוש בהלכות החג שלושים יום קודם, לפי שהלכות רבות הם. (ספר משעמים)

"מפי כתבם"

כידוע לכם, ישנו משחק הקרוי 'שחמט'. מספרים שאת המשחק הזה המציא חכם אחד עבור מלכו. המשחק נשא חן בעיני המלך והוא ביקש לתת לו פרס. רצה החכם להמחיש למלך את מורכבותו העצומה של המשחק שניתן לבצע בו מיליוני מהלכים שונים, והוא אמר לו כך: "הכנתי טבלה ובה ששים וארבע משבצות. מבקש אני מאדוני המלך שעל המשבצת הראשונה יניחו גרעין חיטה אחת, ובמשבצת השנייה יכפילו את הכמות ויניחו שתים. במשבצת השלישית ארבע, וכן על זה הדרך 32, 16, 8 - וכי". רק זאת בקשתו. בתחילה המלך צחק מדבריו, אך כשעשה חשבון לעצמו, התברר שאין די חיטה בכל המדינה לעמוד בדרישת החכם! אם נכפיל את הכמות 64 פעמים נגיע לאלפי מיליונים! וזה הפשט הפשוט בדברי המאירי (משלי ח, לד). דע לך שכאשר אתה לומד בלי התמדה יש לך חצי שעה, ועוד חצי שעה, ועוד חצי שעה. צרף יחד את כל אותן מחציות שעה ותגיע, נניח, 25 - שעות וזה יפה מאוד. אך כאשר הנך לומד בלי הפסק, החצי-שעה הראשונה היא חצי שעה, החצי-שעה השנייה כבר נחשבת לשעה, לחצי שעה השלישית יש כח של שתיים, החצי-שעה הרביעית - ארבע שעות, וכן על זה הדרך. ולפי חשבון זה יוצא שלימוד ברציפות כמשך מספר שעות שווה לאלפי שעות לימוד! אם חפצים אנו, אפוא, לדעת כיצד גדל ה'חתם סופר', התשובה פשוטה: הוא פשוט ישב ולמד מאה מיליון שנה! וזו היינו יושבים ולומדים מאה מיליון שנה גם אנו היינו כמוהו, רק שבשבועים שנה שלנו אנו לומדים בקושי עשר, שתיים-עשרה שנה. אבל הוא ישב ולמד בלי הפסק, וא"כ הוא בעצם למד מאה מיליון שנה, וכדברי המאירי, ולכן הוא נעשה גדול הדור. וזהו 'התמדה'! העמקות בענין ההתמדה היא - אם אדם מתמיד ודבוק בבואר עולם, ההבדל אינו מתבטא בכמות - שזה קרוב יותר וזה רחוק יותר - אלא זהו הבדל של עולמות. ההבדל בין מי ששייכותו היא תמידית למי ששייכותו ארעית, הוא הבדל באיכות ובמהות, וזהו מציאות שונה לחלוטין. (רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם יעבור על איסור, רק אם היה שלא בכונה, אבל אם היה בכונה לא יעבור על האיסור?
תשובה: לגבי עומר השיכחה, שנאמר "לא תשוב לקחתו" שהאיסור לקחת רק אם הוא שכח, שזה בלי בכונה, אבל אם הניח בכונה, יכול לקחת את אותו עומר.

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

שום אדם בעולם אין בידו לעשות לחברו כפי האדם לעצמו (חזון נחום)
אין העושר תלוי בכוחו של האדם, ולא בשכלו אלא ביד הבורא. (רבינו בחיי)
בכל עת תהי נפשך עליזה ושמחה ואל תדאג מדוע דרך רעך צלחה? (דברים נחמדים)

אכן כך היה, העלה והעלה עד שהקונה הקבוע נשבר, לא יכל להוסיף יותר והשני עלה "שביעי". ממש ראו כיצד הבן אדם הזה נשתנו פניו, נתכרכמו פניו וביום ראשון רחמנא ליצלן אושפז בבית חולים, מרוב הצער שהוא לא קנה את עליית שביעי. כאשר השני ראה שהדבר בנפשו הוא, ויתר לו בשנה הבאה.

(שערי צדק - שיעורי השבועי חקת-בלק תשס"ט)

ממש כדברי ה"חסד לאלפים" שבמצוות אין חולקים כבוד לרב. למשל, אם הרב או אדם חשוב רוצה לקנות עליה, יכול אדם אחר להוסיף על הדמים, כי זה כבוד המצוה. מכל מקום הכל לפי מה שהוא אדם, אם יודע שהוא מקפיד, שיכאב לו, עבירה היא בידו. על כגון זה אמרו הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה!

(קל"ב ו' - שם)

"דגל מחנה אפרים": 'בהעלותך את הנרות' זו העכרע פרשה-פרשה גבוהה! מדבר לצדיקים על חיובם להעלות את נשמות בני ישראל! (דבורא א' - הרה"צ רבי משה חיים אפרים מסדליקוב היה נכדו של הבעש"ט)

ובאותו ענין - שתי הארות:

"והיית לנו לעינים - והיית לשון עבר - רמו על העצה שנתן למשה".

(אבן עזרא י"א)

יתרו אמר למשה "ואתה תחזה" למנות בתי דין, ובית דין נקרא 'עין' כפי שמצינו במדרש "עיניך יונים זו סנהדרין, שהם עיני העדה ... כך ישראל לא יכולים לעשות דבר בלי סנהדרין שלהם". (שה"ש א' ס"ג) כלומר, משה רבינו ביקש מיתרו שימשיך ליעץ לו בעניני סנהדרין ובתי דין.

(אמרי שמואל)

"ויאמר ה' אל משה ... והנפת אתם תנופה ... וינף אהרן אתם תנופה".

הגאון רבי משה פיינשטיין: יש לתמוה בסתירת הדברים, משה הניף את הלויים או אהרן?!

צריך לומר שכיון שהציווי היה למשה והוא אמר זאת לאהרן נחשב כאילו משה עשה את התנופה, כיון שנעשה מהשפעתו. למדנו מכאן שכל אחד שמשפיע על אחרים ללמוד תורה או לעשות דבר טוב נחשב שהתורה והמעשים טובים שיעשו מהשפעתו כאילו הוא עשה אותם.

כעין זה מצינו אצל רבי עקיבא שאמר לתלמידיו על רחל אשתו "שלי ושלכם שלה היא", שכיון שהוא למד ולימד בגללה נחשב כאילו היא עשתה המעשה והתורה היא גם שלה!

(קול רם)

חידת הנר: מתי היו קוראים בפרשת בהעלותך באמצע החורף...

תשובה: בימי החנוכה... "בחנוכה קורין בפרשת נשא בנשיאים ... ויש מקומות שקורין עד פרשה ראשונה של בהעלותך (ח' א'-ד'), כדי להשלים של חנוכה בסדר הנרות, ומנהג יפה הוא!" (טור או"ח תרפ"ד ועין שו"ת חת"ס או"ח קפ"ח למה לא קוראים בחנוכה בפרשת בהעלותך)

"נוסעים אנחנו"

בית המדרש 'אלאוסט' היה מהגדולים, העתיקים והחשובים בעיר צנעא בירת תימן. בגלל הציבור הרב שהתפלל שם היה התור לקבל עליה נמשך שלש שנים!

רב בית המדרש, הגאון מארי סעיד עוזרי, בשבת קודש בהעלותך היה מציע למכירה את אחד המברכים הגדולים שיש בחלוקת התאג', עליית "שביעי" של פרשת בהעלותך "נוסעים אנחנו".

מנהג בני תימן: עליית "שביעי" פותחת בפסוק "ויאמר משה לחובב בן רעואל המדיני חותן משה נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה'." (י"ב ט) עד סוף הפרשה, זו העליה הארוכה ביותר! חמישים ותשעה פסוקים!

באחת השנים, בשבת בהעלותך המתפללים התחרו ביניהם לזכות בעליה זו, זה מוסיף מכאן וזה מוסיף מכאן עד שהגיעו לסכום נכבד מאד, אחת עשרה ריאל, סכום השווה לעבודה של חמישה שבועות באותם הימים!

והנה העולה לקרוא בתורה היה אדם שהיה נתמך מקופת הצדקה שהיה ממונה עליה הגאון מארי סעיד עוזרי. רבינו עמד משתומם למראה עולה זה, אך לא הגיב כלל...

ביום ראשון קרא לאותו אחד ויאמר לו: "מהיום יש לך איסור לקחת מקופת הצדקה, מאחר שאתה מרשה לעצמך לקנות בסכום כזה סימן שאתה לא זקוק לקבל מהקופה!" אותו אדם עמד המום... אמר לו: "אם אתה במדרגה זו סימן שבאמתחתך הרבה יותר..."

(עפ"י הקדמה לספר "חיים" מהגאון רבי עזריאל מנצור)

סיפר הגאון רבי יצחק רצאבי בשיעורו: כידוע אחד המברכים העיקרים הוא "לחובב", עליית "שביעי" בפרשת בהעלותך - יש שם הרבה זרקות, טעמי זרקה, סלסולים ופסוקים מיוחדים, יש בו חביבות - ישנם רבים המשלמים סכום הגון על המברך הזה. היה מישהו שבכל שנה היה קונה המברך הזה, ככל אשר יושת עליו. כנראה זאת כבר היתה מסורת מאבותיו. שנה אחת אחד המתפללים החליט שהוא לא יוותר, גם הוא רוצה, הוא יעלה את המחיר עד לשמיים.

✉ הרבה עומק ומוסר השכל ✉

כבוד ידיד ה' וידידי הרב הגאון החסיד המפורסם מוה' אברהם דוד אב"ד דק"ק בוטשאטש.

מכתבו הגיעני, בדבר מה שהתירתי בספרי "מקור חיים" - מי ששכר מאדון גוי לזון את בהמותיו קודם הפסח זמן רב. והתירתי את "מכירת" השוורים לאדון הגוי ואז יזון הגוי את הבהמות בחמץ שלו. והשגתי על ה"תבואות שור" שאוסר זאת.

ופקפק כבוד תורתו על דברי - במקומי אני עומד וכל כי הני מעליותא יאמרו משמי וכל הגאונים במדינה שהייתי שם לא ערערו בדבר. ואם לא יזכור הראשונות מי הוא האוסר ויראה בעין השכל עם מופלגי קהילתו אוהבי אמת בנחת את דברי, בוודאי יודה על האמת שהוא פשוט להיתר בוודאי.

ומה שכתב כבוד תורתו שאחד עשה כהוראתי והפסיד סך רב. שמעתי כי הרבה עשו על פי הוראתי והרוויחו והרבה לא עשו והפסידו גם כן. ואולי היה באמת העונש על מה שאותו אחד התיר במקומו של מר וזה ראוי לעונש. ודרך התורה הקדושה כך הוא בין קדמונים וראשונים.

כאשר יבטל דעתו שהיה נראה לו לאסור ויעיין עם מופלגי קהילתו יודו לדברי, ואם לא יודו, אין צורך לכתוב אלי עוד, כי אני לא אחזיר עוד, כי דיברתי בזה עם גאון ארץ וכולם הודו לדברי. לא ניחא לי לכתוב ולחזור ולכתוב ואין קץ לדברים פשוטים כאלו... ומי שרוצה למחות בעושה כך ימחה ולא איכפת לי בזה. בעזרת ה' יתברך ספרי התפשטו ברוב ישראל ובוודאי ימצאו לפעמים חולקים על קצת דינים ומי שיחלוק יחלוק ואיני גוזר שישמעו דברי לכל.

הכ"ד הדורש שלומו באהבת נפש קשורה בנפש מאז הכרתי הק' יעקב אב"ד דק"ק ליסא. (שו"ת רבינו יעקב מליסא י"א)
הרוצה להחכים עי"ש - ובכור שור פסחים כא. תשובת דעת קדושים בהקדמת נטע שעשועים.

השבוע יחול יום הזכרון לגאון רבי יהודה אסאד, קדוש וטהור, מגדולי רבני הונגריה ורבה של סמניץ וסארדלי, כ"ג סיון תרכ"ו

רבי יהודה אסאד היה מוכיח את תלמידיו. כך כתב לתלמיד שרצה לדחות את דברי רבי יעקב מליסא: "אהובי תלמידי שלא יהיה נבהל לדחות בנקל דברי גאון מפורסם ולכתוב עליו שטעה, אין זה מדרך המוסר והיראה, והרי רואים שלא טעה, נהפוך הוא שכיון האמת לאמיתה". (שו"ת "יהודה יעלה" יו"ד קנ"ב - קמח שהתלע, רוב וחזקה)

נס ליל הסדר

רבי יהודה אסאד לא רק היה מפורסם לגאון וצדיק, לאחד מגדולי הדור, אלא הרבה מופתים ומעשי פלא סיפרו עליו. הנה מעשה שהיה והוא עוד לא בן חמישים. הציל את יהודי עירו סמניץ במופת גמור.

בשנת תר"ח 1848 בימי אביב העמים, ימי המרד ההונגרי הגדול נגד השלטון האוסטרי, אחת מקבוצות המורדים עשתה שפטים ביהודי האיזור. בליל הסדר עמדו הרשעים לפרוץ אל סמניץ.

רבינו כינס את יהודי העיר לתפילה ולעריכת סדר ליל פסח משותף בבית המדרש. בחצות הלילה יצא לבדו עטוף טלית ותקע בשופר מול המורדים המתקרבים. בחסדי שמים הם נבהלו וברחו וליהודים היתה הרווחה! (שם מבוא בהוצאת שלמה אומן)

"קל נא רפא נא לה!" - לאחר פטירתו של רבינו מצאו בסידורו דפים עם מאות שמות של אנשים שביקשו שיתפלל עבורם.

כך הוא כותב לשואל המתאונן על צרותיו: ועל כולם תקנה מעולה - ישפוך שיחו לפני מלך מתרצה בדמעות, אשר בידו כח וגבורה ובידו לגדל ולחזק לכל והוא מושל בכל ... ושערי דמעה לא ננעלו ורחמי ה' מרובים והוא יתברך יבנה ביתו בקרוב, אמן. (שם)

"קל נא רפא נא לה!"

הבחור המופלג בתורה ובמידות רבי חיים וישראל למד בישיבתו של רבי יהודה אסאד וקיבל סמיכת "מורנו". לאחר מכן השתדך עם בתו של רב ונגיד מעיירה ליד העיר טשאבא. אלא שמאז שנתקשר בקשר שידוכין נפלו צרות נוראות על בית המחותן. הגה"צ רבי הלל ליכטנשטיין הורה להם לבטל את השידוך! אך החתן שלא רצה ופחד לבטל את השידוך פנה לרבו רבינו יהודה אסאד לשמוע דעתו והוא התנגד נמרצות לביטול השידוך. כיון שכך ההכנות לחתונה נמשכו. ושוב קרו צרות גדולות למחותן... שוב פנו המחותנים לרבי הלל והוא עמד על כך שחייבים לבטל את השידוך! שוב החתן פנה במכתב לרבי יהודה אסאד מה עליו לעשות, והשיבו להנשא בכל זאת.

והנה זמן החתונה נקבע, אבל הפעם החתן חלה חולי שיש בו סכנה. אז הבינו הכל כי מאת ה' היתה זאת ולא דבר ריק הוא וביטלו את השידוך - החתן התרפא!

מעניין-מדהים שעל אף זאת רבי יהודה אסאד לא הסכים עם ביטול השידוך והתכוון להזמין את הצדדים לדין תורה!

סוף דבר: רבי חיים וישראל נישא לאחרת והכלה המיועדת לו נישאה לחברו ורעו רבי שמואל רוזנברג, לימים אב"ד אונסדורף. הגאון הצדיק רבי הלל ליכטנשטיין היה מסדר הקידושין.

("תולדות שמואל" - מאמר נישואין ג' עמ' ח')

זו תשובתו של רבי יהודה אסאד לתלמידו החתן רבי חיים וישראל

"קיבלתי המכתב יום אתמול לעת ערב ובקוראי הצטערתי על המאורע ועל צערכם, אבל באמת גם זו לטובה, כי ראשיתך מצער אחריתך ישגה מאד. והנני אומר לדבק טוב ראה חיים עם האישה אשר אהבת. תמים תהיה ולא תירא, גם אתה גם כלתך, כי לא תאונה אליך רעה ... כי לבבכם אל ה' ועינו אל יראיו.

והנה הרב אב"ד ליסקא והגאון אב"ד מישקולץ מחזקים אותך שאין לעזוב השידוך, ואני מסכים עמהם, הרי יש בית דין של שלשה רבנים מפורסמים אומרים "לך חזק וקני והתורה אומרת אחרי רבים להטות ודברי היחיד בטלים!

הן לבי בטוח בצדקת איש תם וקדוש ידיד נפשי וחביבי, הרב המאור הגדול רבי הלל ... שאם תודיעו לי בשמי דברינו אלה גם הוא יחזור בו ויודה להסכים לדברינו ועצנתו.

וגם מחותנך היקר איש אלקים הקצין הנכבד ... אשר אני דורש בשלומו ישים דברינו אלה על ליבו ויתחזק בטחונו בה' יתברך, הוא יעזור ויושיע ויגן לכל תופשי התורה ... והוא יגמור בעדכם הנישואין למזל טוב ולברכה בקול ששון ושמחה ולא יהיה עוד בביתכם יגון ואנחה.

מכלל הן נשמע שאם מחותנך ירצה לעכב את הנישואין מפחד לבבו אשר לא כדת תורה עליו לשלם לך ההוצאות והקנס הקצוב. אקוה כי כולכם תסורו למשמעתנו ויהיה ה' עמכם ותצלחו בכל מעשה ידיכם. ואתה אהובי תלמידי חביבי כבני חזק ואמץ והיה לאיש גיבור חיל בתורה ועבודה. (שו"ת "יהודה יעלה" אה"ז י"ג)

באחד הימים, בעת לימודו מרן הסטייפלר נצרך לשו"ת "יהודה יעלה". באותו זמן היו בביתו בנו, מרן הגאון רבי חיים וחתן בנו, הגאון ר' יהושע צביון שליט"א.

רבינו אמר להם: "מסתמא הרב גשטטנר יש לו". כוונתו היתה לגאון רבי נתן גשטטנר - אותו הסטייפלר העריך וכיבד מאד. אמר לרבי חיים: "לך ותביא לי את הספר".

רבי חיים מיד הלך - למעשה רץ לרחוב דבורה הנביאה, אל ביתו של הרב גשטטנר. הרב צביון סיפר שהוא מיהר אחריו, אך לא השיג אותו... רבי חיים הסביר: 'אבא מבקש, הולכים מהר!' דפקו על הדלת: "בבקשה אם אפשר לקבל שו"ת "יהודה יעלה", אבא מבקש זאת". רבי נתן גשטטנר עלה על סולם, הוציא את הספר מן המדף, החתים אותו בחותמת שלו ונתן לרבי חיים את הספר. כבר למחרת החזירו את הספר לבעלי.

("נר לשולחן שבת")

זכר ומלך

לכבוד הקב"ה

בס"ד

מזן 734 חספה

פרשת בהעלותך

המוסר נפשו על הציבור זוכה להנהיגו

"ויאמר ה' אל משה אספה לי שבועים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם וטקרי ולקחת אתם אל אהל מועד והתציבו שם עמדי". (וי"א, ט"ז)

כתוב במדרש רבא פרשת בהעלותך (אות כ) וזה לשון המדרש: "פרעה מנה את הנוגשים של מצרים על השוטרים של ישראל, והשוטרים התמנו על יתר העם, וכשצאמר להם (פרעה) (שמות ה, ז): 'לא תאספון לתת תבן לעם', היו באין הנוגשים ומזנין את הלבנים ונמצאו חסרות, היו מכין הנוגשים את השוטרים, [שהם אחראים על בני ישראל לדאוג להספק יומי של לבנים וכיון שעם ישראל לא עמד בהספק היומי הוכו על ידי נוגשים המצרים] שצאמר (שמות ה, יד): 'ויכפו שטרי בני ישראל, והיו השוטרים מכין על יתר העם ולא היו מוסרין אותן בידי נוגשים, ואומרים מוטב אנו ללקות ואל יכשלו יתר העם. לפיכך צאמר הקדוש ברוך הוא: אספה לי שבועים איש מזקני ישראל, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם איני יודע מי ראוי ומי אינו ראוי, אמר לו (במדבר יא, טו): 'אשר ידעת כי הם זקני העם וטקרי', אותן הזקנים והשוטרים שהיו מוסרין עצמן ללקות עליהם במצרים במתקנת הלבנים, גבואו ויטלו בגדלה הזו, לפיכך הוא אומר: 'אשר ידעת כי הם זקני העם וטקרי'. ולפי שמסרו עצמן ללקות על הצבור, לפיכך (במדבר יא, יז): 'ונשאו אתך במשא העם, ללמדך שהשון הקדוש ברוך הוא למשה.

מכאן את למד שכל מי שמוסר עצמו על ישראל זוכה לכבוד ולגדלה ולרוח הקדש, לך פתית: 'אשר ידעת כי הם זקני העם וטקרי', מי הם, אותן שכתוב בהן 'ויכפו שטרי בני ישראל'." [דברי מדרש אלו הובאו ברש"י בקצרה]

מדברי המדרש אנו רואים שמנהיג המוסר נפשו על ישראל זוכה לכבוד ולגדולה ולרוח הקודש.

וכן נחשון בן עמינדב זכה לכבוד להקריב ראשון כיון שקפץ למים בקריעת ים סוף ראשון כמובא במדרש רבא (פרשת נשא פרשה יב, כא): "אמר להם משה לנשיאים, לבלעם אמר לי הקדוש ברוך הוא שתקריבו, אבל לא נאמר לי מי קריב ראשון, נתנו עיניהם בנחשון, זה קדש שמו של הקדוש ברוך הוא על העם, זה ראוי להוריד את השכינה והוא קריב ראשון לבלעם וכן עשה".

וכן כתוב במכילתא (בשלח פרשה ה'): "משום מה זכה יהודה למלכות? כשעמדו שבטים על הים, זה אומר 'איני יורד לים תחלה! זה אומר 'איני יורד לים תחלה!' מתוך שהיו נוטלים עצה אלו מאלו. קפץ נחשון בן עמינדב ושבטו אחריו לתוך גלי הים, לפיכך זכה למלכות", למדנו מכאן, שהמוסר עצמו למען הצבור, זוכה להנהיגו.

כך היא הנהגתו של הנבואה יתבאר: מדה כנגד מדה! זה שהצטער וטרח על הצבור ולטובתו-יזכה ויתמנה בגדלתו. ולכן כיון שטרחו השוטרים והצטערו על הציבור זכו להנהיגו.

הרמח"ל ב"מסלת ישירים" (פרק י"ט) כתב: "כי אין הקדוש-ברוך-הוא אוהב אלא למי שאוהב את ישראל. וכל מה שאדם מגדיל אהבתו לישראל, גם הקדוש-ברוך-הוא מגדיל עליו, ואלה הם הרועים האמיתיים של ישראל שהקדוש-ברוך-הוא חפץ בהם הרבה, שמוסרים עצמם על צאנו ודורשים ומשתדלים על שלומם וטובתם בכל הדרכים, ועומדים תמיד בפרץ להתפלל עליהם ולבטל הגזירות הקשות ולפתוח עליהם שערי הברכה. הא למה זה דומה? לאב שאינו אוהב שום אדם יותר ממי שהוא רואה שאוהב את בניו אהבה נאמנה, והוא דבר שהטבע יעיד עליו, והוא עניין כהן גדול שאמרו עליו (מכות י"א) שהיה לו לבקש רחמים על דורו ולא ביקש, וכן אמרו שם: 'ההוא גברא דאכליה אריה ברוח תלת פרסיה דרבי יהושע בן לוי ולא אישתני אליהו בהדיה' [תרגום: אדם נטרף במרחק ג' פרסאות ממקומו של רבי יהושע בן לוי ואלוהיו לא רצה לדבר עימו משום שדבר זה ארע בזמנו של רבי יהושע בן לוי, שהיה עליו להתפלל שלא יארע אסון לשום אדם]. היה לך החובה המוטלת על החסידים לבקש ולהשתדל על בני דורם." (אהבת ישראל")

הסבא מנובהרדוק צ"ל בספרו מדרגת האדם (חלק א' עמ' נח) בעניין סגולת המנהיג כתב וז"ל - "קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו". כלומר, יש בו את הרוח להיות מנהיג על עצמו, אדם כזה ראוי גם להיות מנהיג של הציבור. נהיה רוחו חזקה עד שיכול למשול על טבעו ועל מידותיו, וכמו כן

לפתור לעצמו את כל שאלותיו ותביעותיו על פי ההשקפה האמתית, ללא פחד מכל הרוחות שבעולם, יכול הוא גם להנהיג את הציבור, ולהעניק להם חינוך איש איש לפי מדרגתו ומהותו. כאן גילה הקב"ה את הסוד, שהכל תלוי ביכולת למשול על עצמו וכו"ו. עכ"ל. השוטרים שהסכימו לקבל את המכות הכואבות על עצמם ובלבד שלא יוכו עם ישראל, מעידים בכך על שליטה עצמית ללכת נגד רצונות הגוף שאינו חפץ במכות ולכן זכו להיות זקני ישראל.

מנהיג ציבור חייב לכאוב את הכאב של כלל ישראל וגם את בעייתו של אדם פרטי, זהו תנאי הכרחי למנהיג ציבור **כפי שנראה מהסיפור שלהלן**: 'ההקדש' [מלון הארחי פרחי של נודדים עניים שהיה מוסד ידוע בעירות אירופה] של קובנה הרוס היה ונשקפת היתה סכנה תמידית לעניים האורחים האומללים שלא יפגעו ממפולת - סכנת נפש ממש, ואין איש שם על לב. כל השתדלויותיו של הגאון רבי ישראל לפני הגבאים לתקן המצב לא הועילו, אז גמר אומר רבי ישראל סלנטר לקיים הצלת נפשות בסיכון גופו, ובליל עבות אחד התחמק בלאט ובא ללון ולשכב כל הלילה על ריצפת ה'הקדש', ורצה בזה להביע את מחאתו העזה על שירות לב הגבאים המזניחים את העניים. בבוקר, כשנודע הדבר בעיר, קם רעש גדול מאוד בעיר והומרצה הפעולה לתיקון בדק בית ה'הקדש'. (שם עמ' י"ד)

עוד בימי עולמו של החפץ חיים, בתחילת התיישבותו בראדין, למרות שקידתו הרבה בתורה, החל להתעניין בגורלם של עניי המקום. הוא היה נענה לכל עני ונמר נפש בממון ובצעה ועומד לימין כל נרדף ונדכה. בכל יום ששי היה מחזר על פתחי בני העיר לאסף כספים לטובת עניי המקום ולטובת עניים עוברים ושבים. גם אשתו היתה עוזרת על ידו. בכל ערב שבת בצהריים היתה עוברת בעיר ומקבצת לחם עבור העניים. היתה מושיטה יד לכל נצרך בפרנסת יום, בצרכי רפואה, בהכנסת כלה וכדו'. יש אשר היתה מסתבבת בחבובת עקב כך. רבי ישראל מאיר היה שותף לכל מעשיה, ובמותה הדביק מודעות, שכל מי שנושה בה, יבוא ויקבל חובו.

בשנים מאוחרות יותר השקיע מאמצים רבים להקים בראדין מוסד "הכנסת אורחים" ועוד מפעלים. בכל מקרה אסון או מצוקה בעיר או בסביבה, היה מופיע ראשון ועושה כל שבאפשרותו להצלה ולעזרה, עד ששמו יצא לתהילה ולברכה בכל הסביבה.

בשנת תרפ"ז נפלה דלקה בעיירה ראדין וכמעט כל בתיה נשרפו. האש נפסקה על יד ביתו של רבי ישראל מאיר ובניני הישיבה, שנותרו לפלטה עם עוד כעשרים בית שמאחוריהם. כל תושבי העיירה לא הצילו מרכושם כלום, ומצבם היה בכי רע. רבי ישראל מאיר הפסיק לגמרי את לימודיו והתמסר לעזרת הנשרפים. ראשית כל השיג סכום כסף בהלוואה והושיט להם עזרה ראשונה, ומיד אחר כך לקח מקלו בידו וסובב במשך עשרה שבועות בערים הגדולות שבסביבה - וילנא, קובנא, מינסק ועוד, ואסף סכומים גדולים לטובתם. במשך זמן קצר הוקמה העיר על תילה, וכל תושביה שבו למעמדם. (המאורות הגדולים עמ' רפ"א-רפ"ב).

בימי מלחמת העולם הראשונה, כשבאו פורעניות רבות לעולם, לא ידע רבי ישראל מאיר מנוחה, והיה נאנח כל היום על צרותיהם של ישראל.

פעם הרגישה אשתו באמצע הלילה שאיננו במיטתו. כשיצאה לחפש, מצאתו ישן על גבי ספסל כשידיו תחת מראשותיו. על שאלתה לסיבת שינוי זה, השיב, שבזמן שאחינו בני ישראל מתגלגלים בחפירות בחזית המלחמה, סובלים רעב וקור ועומדים מול המוות, אין הוא יכול לישון כדרכו במנוחה וברוחה.

בעת החורף, היה רבי ישראל מאיר בעצמו מתקן את הדרכים שתלמידי הישיבה היו עוברים בהן. בימות הגשמים היה שוכב בביצות ומגשר בקרשים על שלוליות המים, כדי שבני הישיבה לא ידרכו במים ויתקשרו חלילה, ובימי הכיפור היה עובר ושובר את הקרח במורדי החר, שמא התלמידים, היותם שקועים בתורה, לא ירגישו ויחליקו. (המאורות הגדולים עמ' שס"א)

הבעל שם טוב ראה רב אחד שנשק לבנו יחידו, אמר לו: תאמין לי שאני אוהב אף את הפחות שבפחותים וכל מה שותכל לדמות מן הפחיתות מישראל, עם כל זה, אוהבו אני יותר ממה שאהב אוהב בן יחידך.

הבבא סאלי היה אומר שכשהיו באים אליו להתברך היה אומר לקב"ה שהוא מוכן שיחתכו שתי ידיו כדי שיוושע המגיע אליו. הוא כאב את כאבו של כל יהודי ולכן זכה לכל מה שזכה.

צדקה מעל הטבע מביאה ישועה מעל לטבע

מעשה היה אצל אחד מחסידי הרה"ק רבי יצחק מווארקי ז"ע אשר היה דרכו לקנות בכל שנה (במכרז הפומבי, bid) משלטונות המדינה את זכות גביית המכס מכל העוברים והשבים בגשר אשר על הנהר, וזוהי היתה פרנסתו בהרחבה. פעם אחת נודע לו שכמה נוכרים החליטו ברשעותם להוציא את המכס מידו, ע"י שהם יעלו את הגשר, ויציעו ב"מכרז" הממשלתי המתקיים בוורשא מידי שנה סכומים גבוהים משלו – בכל מחיר שבעולם, הכל בכדי להוציא מידו את חזקתו ופרנסתו... כשנודע לו מעצתם הרעה מיד קם ונסע לווארקי לרבו הגדול, בהגיעו לביהמ"ד המתין בין הבאים להיכנס אל הרה"ק, בינתיים שוחח האיש עם החסידים ששהו שם, ולפתע נפתחה הדלת, הרה"ק יצא מחדרו ושאל מי מוכן לתת לו שלוש מאות רובל לצורך הכנסת כלה, מיד הוציא הסוחר הגדול את מעותיו ונתן לרבי מלא הסכום, חזר הרה"ק לחדרו וסגר בעדו את הדלת. כעבור זמן מה יצא הרבי בשנית מחדרו ושאל כבראשונה מי יכול לתת שלוש מאות רובל, ושוב נתן הסוחר לרבי ככל אשר ביקש. כעבור שעה קלה נשנה המעשה בשלישית, הרבי יוצא ומבקש שלוש מאות רובל והסוחר נתן והרבי חוזר לחדרו... לאחר שהות זמן יצא הרבי מן החדר ואמר **יש בשמים היכל הנקרא 'למעלה מדרך הטבע', וכשהיה נותן צדקה למעלה מדרך הטבע עושים עמו ניסים למעלה מדרך הטבע**, ופטרו לחיים ולשלום. אותו חסיד הבין היטב שאין צורך לספר לרבי לשם מה הגיע... ומיד קם ונסע לווארשא להשתתף במכרז על המכס, וכשהגיע למקום המכירה בשעה המיועדת ראה שאין איש ניצב כנגדו, מיד הציע את מחירו וזכה במקח, והנה אך יוצא יצא מבית המכירות והנה לקראתו אותם נוכרים חפצי רעה... וכשראו אותו והבינו שהדבר כבר 'לאחר מעשה' שאלו אותו 'לאיזה רבי נסעת... כי זה שלוש שעות שאנו טועים בדרכנו ולא הצלחנו להגיע ל'מכירה' בעיתה ובזמנה...' (הובא בשישישים חכמה עמ' ריח).

כדי לא למכור בשבת הוסיפה על המחיר פי שלוש

מעשה באדם שהכריח את בתו שתעמוד בחנותו בחו"ל ותמכור בשבת, הבת התנחנה בלב יכירה אותה לעבור עבירה, וללא הועיל, היא מתוך ייסורי נפש פתחה את החנות בשבת, והנה מגיע הלוקח הראשון גוי, הוא מתעניין על מוצר מסוים ושואל על מחירו. הבת בחכמה נקבה שכר פי שלש, והוא הסתלק בזעם. וכך היה עם לקוח שני ושלישי. בסוף הגיע לקוח גוי עשיר, המבקש לקנות נברשת, והיא שוב נקבה בסכום גדול וגבוה, הוא נדהם ועזב, ביום שני הוא מופיע ואומר שמאחר וחפץ בכל החנויות, ולא מצא נברשת בצבע זה שהיא חשובה לו מאד, ולכן מוכן הוא מחמת עושרו לשלם את המחיר שנקבה, הלוקח שילם ונתברר לאביה שמשמירת שבת לא מפסידים, הבת באה בשאלה אולי יש בזה משום שכר שבת, שהרי בגלל שבת בא, ונקבה סכום גבוה כזה, ושכר שבת אסור ליטול גם מנוכרי כמבואר במשנ"ב (סימן רמז סק"ג), אולם אין בזה כל חשש שהרי הבת לא התכוונה למכור בסכום זה, כי אם אדרבה היא רצתה לגרוש ולסלקו מעליה, ואין בזה כל חשש, וברכת ה' היא תעשיר. [חשוקי חמד שבת דף יט.]

נגזר עליה להנשא בגיל שלושים

יהודי השיא את בתו לחתן תלמיד חכם, ושבעים לאחר החתונה נפטר ל"ע החתן, ולא זו אף זו, שהטרגדיה היתה כפולה ומכופלת, כי החתן השאיר אח קטן בן ארבע שנים, והכלה הטריה הייתה צריכה כעת להמתיין תשע שנים, עד שהקטן יהיה ראוי לחליצה, טרגדיה שעל פניו נראית כפורענות מהקשות ביותר. בצר לו נכנס אבי הכלה למורו ורבו בעל היסוד העבודה, ודמעתו על לחיו, מה פשעי ומה חטאתי שהקב"ה העניש אותי בצורה נוראה כזו. ענה לו רבו, האמת שכל הסיפור שלך הוא רחמים גדולים, ואסביר לך, על הבת שלך נגזר בשמים שלא תנשא אלא בגיל שלושים, וכעת תחשוב מה היה קורה לולא הסיפור שלך, הרי היו מציעים לך שידוכים, וכל השידוכים היו נופלים מכל מיני סיבות צדדיות, ואז אתה ואשתך הייתם מתהפכים בלילה על מיטתכם למה כולם משיבים תשובה שלילית, על בתכם המשכילה המעוטרה בכל מדה נכונה, ולא עוד אלא שכל העיר היו מדברים שאם יש לו בת מבוגרת כזו, מסתמא יש איזה מום נסתר, וכל השידוכים שכל הילדים שלכם היו נעצרים, והייתם למשל ולשנינה בפי כל הבריות. מה עשה הקדוש ברוך הוא ברוב רחמי וחסדיו, הביא לכם טרגדיה כזו, וכולם כעת יודעים למה בתכם אינה יכולה להנשא עד גיל שלושים, וכל השידוכים של הילדים האחרים יצליחו בעזרת השם, ולא תהיו תלויים בפי כל הבריות, כלומר שעל ידי הטרגדיה הזו, למעשה הציל הקדוש ברוך הוא את כל משפחתכם מצער נורא הרבה יותר גדול. האב יצא שמח וטוב לב מביתו של היסוד העבודה, כלומר מה עשה היסוד העבודה, הוא רק פתח לו את העטיפה של הגיון, והראה לו שמתחת העטיפה של היבמות והצער והיגיון יש רחמים גדולים.

תחיו מאה שנים כל אחד ופרנסה בשפע כל החיים

מעשה שהיה פעם אחת אצל רבי מאיר מפרימישלאן שהשתדל למצוא דג לכבוד שבת ולא מצא, והיתה השעה כבר מאוחרת, ולא היו עוד דגים בבית הרב. ולצדיק ובני ביתו היה עוגמת נפש, מפני שהיו אצלם אורחים. והנה סמוך לעת ערב באו שני אנשים, שסובבו בכפרים למצוא עופות ורביצים מההגויים, כדי למוכרם, והביאו שני דגים גדולים שקנו אותם בכפר אצל הנוכרים והביאו אותם לרב. ונעשה "שמחה גדולה" בבית הרב וכששמע הרב זאת, ציווה להכניס את שני האנשים אליו עם הדגים, וכשראה הרב את הדגים שמח מאוד מאוד. ומגודל שמחתו אמר לשני האנשים, תחיו מאה שנים כל אחד כי כעת החייתים אודי ונתקיים בהם ברכת הרב, וחיו כל אחד מאה שנה, והיתה להם פרנסה בשפע כל ימי חייהם.

קנה את החלום הגרוע והחלום עבר אליו מעשה בנוכרי אחד שהיה יושב ועצב א"ל חבירו: למה פניך זועפים? א"ל שראה בחלום שהיה רוכב על סוס אדום והסוס אצל בהמה טמאה. א"ל חבירו זהו שימות מהרה [ורכיבוהו] במיטה, אמר הפותר: אי תן לו לשלוח ויקנה חלומות ממנו א"ל: על מנת כן אתן לך שיהא חלומי מכור לך וקיבל עליו ונתן לו לשלוח ומת פותר החלום ביום השני. אחד היה חולה עד מות והיה אחד מתלוצץ א"ל: תקנה לי החולי שלך תן לי כך וכך א"ל: אתן לך. מיד עמד החולה וזה חלה ומת. [ספר חסידים סימן תמו] מכאן מקור לאדם שיש לו חולי ב"מ שימכור את מחלתו לגוי יחד עם חורה בתשובה.

בזכות צלחת האטריות 60 ילדים חונכו בדרך התורה והיראה

הזמן: ימיה האחרונים של מלחמת העולם השנייה, הרבה יהודים הוגלו למחנות עבודה אם שם במעמקי סיביר ועתה עם סיום המלחמה התכוונו לשוב בחזרה, בימים ההם עקב הקור הנוצרי ששרר ובנוסף לרעב הקשה שהכה בכולם, עקב הפסקת משלוח מזון לעובדים ובני משפחותיהם, נפלו הרבה חללים רח"ל. בבית אחד, באחד מהמחנות התגורר המגיד הנודע ר' יענקל'ה גלינסקי זצוק"ל זע"א, יום אחד מאותם ימים טרופים נכנס למעונו של הרב גלינסקי פקיד בכיר מאנשי המחנה היהודי כבן ארבעים והבחין כי על השולחן עומדת צלחת מלאה באטריות שעתה בושלו, הוא ניגש אל הרב גלינסקי שהיה אז בחור צעיר והתחנן לפניו "אנא ממך, תן לי לאכול, זה יומיים לא בא אוכל לפי, אם לא אוכל אגועו ברעב!".

הביט הרב גלינסקי על פניו וראה כי אכן פניו מעידות שהוא על סף עילפון ונתן את הסכמתו שיאכל מהאטריות, סח הרב גלינסקי שעד שהספיק לחשוב אם עשה טוב ונכון או לא, התנפל הלה על הצלחת ואכל את כל האטריות עד תומם. חלפו מספר שנים, מעט אחרי קום המדינה בשנת תש"י הגיעו ארצה עולים רבים מכל קצוות תבל, ביניהם היתה קבוצה של כאלף חמש מאות ילדים שכנו בשם "ילדי טהור", הם היו ברובם ילדים יתומים שהוריהם נספו בשואה, המדינה דאגה להעלותם לארץ, אך שיכנה אותם במחנות ובקיבוצים סגורים על מנת לנתקם מקיום תורה ומצוות כשהמטרה היתה להופכם ל"ציונים חילוניים" הם דאגו לכך שלא תינתן שום כניסת רגל לאדם חרדי. הנציגות החרדית בארץ ובעולם הקימו קול זעקה על חילון אותם ילדים שבאו מבתיים של הורים יראי שמים שקימו תורה ומצוות, בתקשורת ובממשלה טענו כנגד, כי לא ידוע להם כלל שיש משהו מכל העולים החפץ ללמוד במוסדות תורניים, ולקבל חינוך חרדי. "אדרבה" טענו, "תגישו לנו רשימה של שמות המעוניינים בחינוך שונה". אך עקב מניעת כניסה להיפגש עם הילדים לא יכלו להוכיח מאומה.

ומאידך, בתוך הקיבוצים והמחנות איימו על הילדים, מי שיתבע חינוך לא ממלכתי לא יקבל את ארוחת הצהרים ויישאר רעב, וכך עשו למעשה למען ישמעו ויראו שיש קבוצה של ילדים שאינם מקבלים אוכל כמו כולם. מרן החזו"א זצוק"ל זע"א היה בין אלה שעמדו בראש המערכה להוציא את הילדים מאותם מעברות, מחנות, וקיבוצים ששם שוכנו, ולהעבירם למוסדות ופנימיות חרדיים.

יום אחד יצאה מבני ברק קבוצה למחנה עולים לא הרחק מראש העין. המטרה היתה ברורה להיפגש עם המעוניינים לעבור לחינוך חרדי, להתייחס על בקשה שכזו, ואנשי הקבוצה היו אמורים להעביר את הטפסים לעסקנים שעסקו בה, ונשי"כ יביאו לשחרור ילדים מהמחנות.

כשהגיעה הקבוצה לפאתי המחנה, ראו שהוא מסוגר ומגודר עם שמירה הדוקה, וזאת כדי למנוע מכל אדם ובפרט אדם עם חזות חרדית שלא תהיה לו שום דריסת רגל לחדור למחנה. אנשי הקבוצה החליטו להיכנס למחנה בכל מחיר, הם ניגשו לגדר שבקצה המחנה אחד הרים מעט את הגדר והשני חפר חפירה קטנה עם מוט ברזל שהיה זרוק על האדמה, אך מי יוכל מכל חברי הקבוצה להשתחל בפתח כזה צר? כמוכן יענקל'ה... שהוא קטן ורזה.

תפסו שניים מחברי הקבוצה את הגדר, מתחו אותו כלפי מעלה, ויענקל'ה השחיל עצמו פנימה, אך עוד לפני שהספיק להיכנס עם חצי גוף, כבר הבחינו בו האחראים של המחנה, הם שעטו ברכבם משכו אותו פנימה הכניסו אותו לרכב ולקחוהו למשרדי המחנה. חברי הקבוצה נבהלו ומיהרו בחזרה לבני ברק כדי להעיק עזרה, מי יודע מה הם מסוגלים לעולל לרב גלינסקי?! דבר ראשון לפני הכל הם נכנסו מבוהלים אל מרן החזון איש, וסיפרו לו שתפסו את יעקב גלינסקי, להפתעתם החזון איש לא הראה שום סימני דאגה, הוא אף חייד מעט אל חברי הקבוצה, הביט לעברם ואמר "לא הם תפסו אותי, אלא הוא תפס אותם". אמר ולא הוסיף. עמדו חברי הקבוצה סביבו פגורי פה, לא ירדו לטות דעתו ולא הבינו למה כוונתו.

לאחר כן נפרדו חברי הקבוצה מהחזון איש והמשיכו בדרכם. הרב גלינסקי שנתפס נלקח אל משרדי המחנה של הקיבוץ שם נתנו לו כמה דחיפות גסות בלשון המעטה, ואז החלו לשאול אותו ולחקור אותו מאין באת? מי שלח אותך? מי הם חברי הקבוצה? לימים סיפר הרב גלינסקי שמשום מה וללא הסבר הגיוני החליט שיאמר להם שהוא מדבר רק יידיש, אולי משם צאצא הישועה. "ניבא ולא ידע על מה ניבא", על כל מה שנשאל השיב "יידיש, יידיש", כל השאלות נבלמו במילה "יידיש" או אז החלו להתייחס ברצינות לדרישתו והחלו לחפש אדם היודע היטב את שפת היידיש.

לאחר חיפוש קצר מצאו את אחד המדריכים ששלט בשפת היידיש על בוריה, הוא נלקח והובא לחקור את גלינסקי, כאשר התיישבו השניים ביחדות, מיד זיהו אחד את השני והסתבר שהם מכירים... מאי שם מעברות סיביר, הוא האדם שהרב גלינסקי נתן לו לאכול את צלחת האטריות כאשר עמד לגווע ברעב, עכשיו מופיע הוא כפקיד והרב גלינסקי כגנב הבא במחתרת. מיד קרא אותו פקיד לרב גלינסקי בקריאות שמחה, הזכיר לו את צלחת האטריות שנתן לו וזוהי הציל את חייו. לאחר פתיחה של שיחת רעים שאל הפקיד, איך יוכל לעזור מבלי שיתפס ויזרק מתפקידו? השיב הרב גלינסקי ואמר "אמור לאחראים שעלילך שתפסו את דג שמן, שהוא אחד הפעילים הצעירים והמסוכנים ביותר, צריך להסתובב עם אותו "דג" בין האוהלים ולהתריע מפניו כמפני שטן", מאחר ופקיד זה היה מהבכירים, נתנו בו כולם אימון מוחלט. והתכנית יצאה אל הפועל.

הפקיד הבכיר עבר עם הרב גלינסקי מאוהל לאוהל, כאשר בין אוהל לאוהל רשם הרב גלינסקי בקצרה שמות של ילדים המעוניינים לעבור למוסדות דתיים. בתום הסיור היו תחת ידו שישים(!) שמות. כשהסתובב הסיבוב נזרק הרב גלינסקי בבושת פנים מן המחנה, אך הסחורה היקרה שאותה העבירו לעסקנים היתה תחת ידו. ואכן הועברו הרשימות אל חברי הממשלה והוגשו בקשות חוקיות התבוננות להחזיר לילדים את חינוכם המקורי ולהעבירם למוסדות חרדיים.

לכששמעו חברי הקבוצה את כל אשר אירע לחברם הרב גלינסקי לאחר שנלקח לחקירה במחנה, הביטו זה אל זה בתדהמה, הם התפללו על רוח הקודש שנשמעה מפיו של מרן החזון איש כשרק עתה מבינים הם למה כוונת דבריו "לא הם תפסו אותי, הוא תפס אותם"!!! - - -

[ז] צריכה להיות זקופה ארכה לאורך מזוזת הפתח [לרמ"א המזוזה באלכסון] וגם צריך שיהיה מקום קביעותה על מזוזת ימין הנכנס בתוך החלל של הפתח תחת המשקוף ובטפח הסמוך לחוץ ובתחילת שליש העליון של גובה השער דהיינו תחלק גובה מזוזת הבית לשלושה חלקים ובתחילת שליש העליון [גם בפתח גבוה מאוד יניחנה בתחילת שליש העליון] מלמטה למעלה שבו שם תניח המזוזה: ואם הניחה למטה משליש העליון פסולה ויש מכשירין בזה אך אין לסמוך בזה על המכשירין אלא בדוחק גדול אבל אם הניחה בשליש העליון אלא שלא נתנה בתחילת שליש העליון מלמטה למעלה כי אם הניחה באמצעו או בראש הנוגע במשקוף הרי זה כשרה בדיעבד לכי"ע מאחר שעל כל פנים היא מונחת בשליש העליון ומכל מקום כל עוד שיוכל להסירה ולהניחה במקום הראוי לה דהיינו בתחילת שליש העליון מלמטה למעלה חייב להסירה ולקבעה כראוי ואין לסמוך ולומר מאחר שכבר קבעה כך נחשב בדיעבד ותשאר בכך כי כיון שבאמת בידו להסירה ולתקנה כראוי צריך לעשות כן: [ואם יש טירחה להסירה מותר להשאירה כך, ואם הניח המזוזה בטפח הסמוך למשקוף חייב לתקן ולהניח בתחילת שליש העליון]

[ח] אם הניחה למטה משליש העליון ויברך עליה ונדע לו אח"כ דלא עשה יפה בכך והסירה כדי להניחה בשליש העליון: לא יברך כיון שיש אומרים שמועיל להניח למטה משליש העליון ועוד דדמי למברך על ספר תורה והראהו בעמוד מקום אחר מהמקום שצריך לקרוא שיש מחלוקת אם יברך והוא הדין הדין פה כיון שדעתו על כל המשקוף ואף שעבר הרבה זמן דמי לטלית שברך עליה ופסטה לאחר זמן שלא מברך והוא הדין פה משום סב"ל ועוד העליתי שם בס"ד דאם הסירה כדי לעשות לה תיק אחר וחזר וקבעה אלא לא שהה הרבה לא יברך ואם שהה הרבה שעות בעשיית התיק והלך ממקום למקום ועשה בינות כמה היסח הדעת בעסקים אחרים כל כהא יברך כשיבוא לקבוע אותה [צריך להסירה ולברך שנית ולהניח בתחילת שליש העליון]

[ט] הא דבעינן שיתננה בטפח הסמוך לחוץ היינו לכתחילה אבל בדיעבד כשרה ועם כל זה אם לא הניחה בטפח הסמוך לחוץ יסירה ויניחנה בטפח הסמוך לחוץ ורק אם הוא מוכרח לדבר זה לבלתי יניחנה בטפח הסמוך לחוץ הן בשביל שמירתה הן בשביל הכרח אחר חשיב זה דיעבד ושרי:

[י] הניחה אחרי הדלת דהיינו שלא הניחה תוך החלל שתחת המשקוף אלא הניחה חוץ מהחלל שנמצאת היא אחרי הדלת הרי זה פסולה דדרך ביאתן בעינן ואחרי הדלת לאו דוקא אלא כל שלא הניחה תוך החלל שתחת המשקוף בין שהניחה בחלק המזוזה הנמשך ויוצא מן החלל שתחת המשקוף לפנים בתוך הבית בין שהניחה בחלק הנמשך ויוצא מן החלל שתחת המשקוף ולחוץ הרי זה פסולה ואפילו אם הניחה סמוך ממש לחלל שתחת המשקוף כל שאינה בתוך החלל ממש אלא חוצה לה פסולה: [הניח את המזוזה בחלל הפתח אחר הדלת באופן שקבע את המזוזה תחת המשקוף ורק שהיא אחרי הדלת כשרה אבל קבעה בקיר הבית אחר הדלת פסולה]

[יא] אין הפתח חייב במזוזה אלא כן יש לו שני מזוזות ומשקוף ושיהיה חללה גבוה עשרה טפחים או יותר ולכן בית שיש לו מזוזה מכאן ומזוזה מכאן וכיפה כמין קשת על שתי המזוזות במקום המשקוף אם יש בגובה המזוזות עשרה טפחים בשוה וישר בלי עקום חייב במזוזה דהרי יש לו ב' מזוזות ומשקוף ואם אין בהם עשר הטפחים בשוה וישר כגון שמתחיל להתעלל קודם שיגיע לעשרה טפחים פטור מפני שאין לו משקוף והטעם מפני דעל כרחין צריך לחשוב גם העקום למזוזה דהא צריכין המזוזות להיות עשרה טפחים ואין לחשוב חלק מן העקום מזוזה וחלק ממנו למשקוף וכיון דשדינן לכוליה אמזוזה נמצא יש כאן מזוזות בלא משקוף:

[יב] פתח שאין לו אלא מזוזה אחת כגון שעומד בקרן זוית אצל הכותל שבה נמצא מצד אחד אין בו מזוזה דהכותל עובר להלאה מן הפתח לצד חוץ שורת הדין בה הוא אם המזוזה ההיא של הפתח היא מצד ימין הרי זה חייב ואם מצד שמאל פטור ומכל מקום יקבע בה מזוזה בלא ברכה: [אם המזוזה רק מימין יקבע בלי ברכה ואם מזוזת הפתח מצד שמאל פטור לגמרי ממזוזה]

[יג] בית שיש בו שלשה כתלים וברור רביעית אין כותל כלל כי הפתח ממלא כל רוח רביעית מדרום לצפון הרי זה חייב במזוזה ואף על פי שאין לו פצימין כלל מפני שראשי הכתלים של צפון ודרום הן הן פצימין כי הן עצמן חשיבי מזוזות:

[יד] הנוהגים לקדוח במקדח במזוזת הפתח ומניחין שם המזוזה בחור הנקדח ואין ניכר מבחוץ אם יש מזוזה לא אריך למעבד הכי אלא צריך לעשות סימן והיכר על מקום הנקדח שבו המזוזה ופתחי החצירות שפתוחים לרשות הרבים דמזוזת הפתח הם בנין אבנים ומניחים שם המזוזה וטחין בסיד כל מזוזות הפח כולה ירצע באצבעו את הסיד בעודו לח כנגד המזוזה ויעשה רושם הרצועה בכיוון כנגד שם שדי"י ודי בזה כי שם אי אפשר לעשות היכר וסימן יותר משום ההולכים בר"ה שלא יכירו שיש שם מזוזה:

[טו] במקום נקי וטהור אין ראוי לכסות המזוזה אבל במקום שימצא בו טינוף לפעמים כגון שתינוקות מצויים שם שיטנפו לפעמים וכיוצא בזה טוב לכסות המזוזה ששימו כל עץ קטן ונקוב כנגד שם שדי"י ושם יניחו חלוקת זכוכית כדי שיתראה השם מבחוץ אפילו אם יודמן בחדר ההוא טינוף לפעמים כסוי הזכוכית מהני להציל אף על פי שנראה השם מן הזכוכית דקיימא לן צוה בעשיית מותר לקרות קריאת שמע כנגדה והוא הדין כאן דמהני והני מילי לענין צוה וטינוף אבל לעמוד ערום כנגד המזוזה לא מהני כסוי השם בזכוכית אלא צריך להניח תחית שעה או דבר אחר שלא יתראה השם וכל זה בשביל צוה וטינוף ושיהיה במקרה אבל להניח טינוף תמיד לפני המזוזה אין לסמוך על הכסוי הזה ולכן לא יניחו לפני המזוזה תמיד כלי של נטילת ידיים דשחרית או כלי של מי רגלים וצוה וכו' לא ירחצו

– קטנים שהם מלוכלכים ברעי וכיוצא בזה:

[טז] אם יש מזוזה קבועה בפנים בחדר שהוא בתוך החדר כשישנים בו איש ואשתו משמשין מטות צריך כלי בתוך כלי והוא שאין השני מיוחד לה דאם מיוחד לה אפילו מאה חשבין כלי אחד ואם מונחת תוך קנה או ד"א ויש זכוכית על השם די בפריסת סודר עליה ונהגו העולם להקל אם מכוסה השם כסוי גמור שאינו זכוכית כיון שהמזוזה גבוהה עשרה טפחים מן הקרקע: [מותר כשסוגרים את הדלת המזוזה בחוץ וכן המנהג וטוב לכסותה בכסוי בעלמא]

[יז] קבעה במזוזת הפתח בעוד הפתח ומזוזות שלו בתלוש ואחר כך חברים פסולה מפני שקדמה קביעת המזוזה לעשיית מזוזת הפתח וקיימא לן תעשה ולא מן העשוי ואפילו אם היה הפתח קבוע בכותל וקבע המזוזה בו כדין וכהלכה ואחר כך סתרו הכותל ובנו אותו ובאים להחזיר הפתח לכותל והמזוזה עודנה קבועה בו פסולה אלא צריך אחר עשיית הפתח בכותל יסירה ויחזור ויקבענה:

[יח] בית שאינו מקורה פטור מן המזוזה ואף על גב דחצר חייב שאני חצר דרכו בכך להיות כולו אויר ואם היה החדר מקורה ויש בו מזוזה בפתחו והסירו אחר כך קרוי החדר והחזירו אותו צריך ליטול המזוזה משם ויחזור ויקבענה אחר הקרוי ואף על גב שיש פלוגתא בזה ספיקא דאורייתא לחומרא ויקבענה בלא ברכה בשם ומלכות אלא יברך ויכין שם ומלכות בלב: [בית שמקצתו מקורה ומקצתו אינו מקורה אם הקרוי כנגד הפתח ויש בו ד' על ד' אמות חייב ואם רחוק מהפתח עד ג' טפחים מצטרף]

[יט] בית שאין לו דלתות חייב במזוזה ויש פוסטין ולכן יקבענה בלא ברכה בשם ומלכות או ישתדל לקבוע אותה עם אחרים דחייבין ברכה ופוסטרה בברכה שלהם והרבה חדרים זה לפניו מזה כולן חייבין במזוזה וכן הוא בבית שיש לו פתחים הרבה אף על פי שאינו רגיל לצאת ולבוא אלא רק באחד מהם דוקא כולן חייבין וכל בית שאין בו ד' אמות על ד' אמות אשר כל אמה היא כ"ד גודלים [196 ס"מ] פטור ואם יש בו כדי לרבע ד"א על ד"א בשוה אף על פי שארכו יתר על רחבו או להפך או שהיה עגול או בעל ה' קירות חייב [בלי ברכה] וחדר קטן שאין בו ד"א על ד"א ומשם נכנס לחדרים שיש בהם שיעור חייב לקבוע מזוזה גם בפתח חדר הקטן ואף על גב שיש מחלוקת בזה קיימא לן ספק איסור תורה להחמיר אף יקבענה בלא ברכה וכן בית גדול שיש בו חדרים קטנים להניח שם חפצים חייבין במזוזה אך לא יברך:

[ך] אוצרות יין ושמן וכיוצא וכן בית התבן בית העצים ובית הבקר שאין בו מיאוס חייבין כיון דיוצאין ונכנסין בו ומשתמשין שם חשיב בית דירה [כיון שיש מחלוקת ב"ל ולא יברך] וחדר שהנשים רוחצין בו כיון שעומדים שם ערומות אין כבוד שמים להיות שם מזוזה אבל אם יש בו דלת ודרכן לסגור הדלת בעת רחיצה כשדלת סגורה המזוזה מחוץ לחדר חייב במזוזה ובית הכסא ובית המרחץ ובית הבורסקי ובית הטבילה פטורים לפי שאין עשויין לדירת כבוד:

זוהר הקדוש מתורגם

ראוי לא להדליק נר במוציא שבת עד לאחר הבדלה, לא לקלל את עצמו, ולא לזרוק פירורים שיש בהם כזית

תרגום הזוהר אָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוֹרָנוּם לְבָרְכָה, שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁעוֹרֵמִים רָעָה לְעַצְמָם: אֶחָד - מִי שֶׁמְקַלֵּל אֶת עַצְמוֹ. הַשֵּׁנִי - מִי שֶׁזּוֹרֵק לָהֶם אוֹ פְּרוּרִים שֵׁשׁ בָּהֶם בָּזִית. הַשְּׁלִישִׁי - מִי שֶׁמְדַלֵּק נֵר בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בְּטָרֶם שֶׁמִּגִּיעִים יִשְׂרָאֵל לְקִדְשָׁהּ דְּסֻדְרָא, שְׁעוֹרֶם לֹאֵשׁ הִגִּיהֶנּוּ לְהַדְלִיק בְּאֵשׁ הַזֶּה טָרֶם שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּם. שְׁמִקְלֵים אֶחָד יֵשׁ בְּגִיהֶנּוּ לְאוֹתָם שֶׁמְקַלְלִים שַׁבָּתוֹת, וְאוֹתָם שֶׁעוֹשִׂים בְּגִיהֶנּוּ מְקַלְלִים אֶת אוֹתוֹ שֶׁהִדְלִיק נֵר טָרֶם שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ, וְאוֹמְרִים לוֹ: (ישעיה כב) הִנֵּה ה' מְטַלְטֵלֶךְ טַלְטֵלָה גָּבֵר וְגו', (שם) צִנּוּף יִצְנָףֶךָ צִנָּפָה פְּדוּר אֶל אֶרֶץ רַחֲבֵת יָדַים. מִשּׁוֹם שֶׁאֵין רָאוּי הוּא לְהַדְלִיק אֵשׁ כְּשִׁיּוֹצֵאת שַׁבָּת עַד שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְבַדִּילִים בְּתַפְלָה וּמְבַדִּילִים עַל הַכּוֹס, מִשּׁוֹם שֶׁעַד אוֹתוֹ הַזְּמַן שַׁבָּת הִיא, וְקִדְשָׁתָהּ שׁוֹלֵטֶת עֲלֵינוּ. וּבְשַׁעָה שֶׁמְבַדִּילִים עַל הַכּוֹס, כָּל אוֹתָם הַתְּלִילוֹת וְכָל אוֹתָם הַתְּחִנוֹת שֶׁהִתְמַנּוּ עַל יְמוֹת הַחֹל, כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁוּב לְמִקְוָמוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ שֶׁהִתְמַנּוּ עֲלֵהָ.

מִשּׁוֹם שֶׁכְּשֶׁנִּכְנֶסֶה שַׁבָּת וְהַתְּקַדְשׁ הַיּוֹם, הַקִּדְשׁ מִתְעוֹרֵר וְשׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וְהַחֹל מִתְבַּטֵּל שְׁלֵטוֹנוֹ, עַד הַשַּׁעָה שִׁיּוֹצֵאת הַשַּׁבָּת לֹא שָׁבִים לְמִקְוָמָם. וְאֵף עַל גַּב שִׁיּוֹצֵאת שַׁבָּת, לֹא שָׁבִים לְמִקְוָמָם עַד הַזְּמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבַדִּיל בֵּין קִדְשׁ לַחֹל. אִזּוּ הַקִּדְשׁ מִסְתַּלֵּק, וְהַתְּחִנוֹת שֶׁהִתְמַנּוּ עַל יְמוֹת הַחֹל מִתְעוֹרְרִים וְשָׁבִים לְמִקְוָמָם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל מִשְׁמֵרָתוֹ שֶׁהִפְקֵד עֲלֵהָ. וְעַם כָּל זֶה לֹא שׁוֹלֵטִים עַד שֶׁיִּהְיוּ אוֹרוֹת מִסּוּד הַנֵּר. וְכָלֹּא נִקְרָאִים מֵאוּרֵי הָאֵשׁ, מִשּׁוֹם [שְׁמֹאוֹר הָאֵשׁ שְׁשׁוּפָע] [נ"א שְׁמֹסוֹד עֲמוּד הָאֵשׁ] וּמִסּוּד הָאֵשׁ בָּאִים כָּלֹם וְשׁוֹלֵטִים עַל הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן. וְכָל זֶה כְּשֶׁאֵדָם מְדַלֵּק נֵר טָרֶם הַשְּׁלִימוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַקִּדְשָׁה דְּסֻדְרָא.

אֲבָל אִם הוּא מִתְּתִין עַד שֶׁיִּשְׁלִימוּ קִדְשָׁה דְּסֻדְרָא, אוֹתָם הַרְשָׁעִים שֶׁבְּגִיהֶנּוּ מְבַדִּיקִים עֲלֵהֶם אֶת דִּינוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם מְקִימִים עַל אוֹתוֹ הָאֵשׁ כָּל הַתְּכִרּוֹת שֶׁאוֹמְרִים הַצִּבּוֹר (בראשית כז) וְיִתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם (דברים כח) בְּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבְרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה וְגו'. (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בָּיִם רָעָה וּמְלִטָּהוּ ה'. בָּיִם רַע הִנֵּה צָרִיד לְהִיּוֹת, מַה זֶּה בָּיִם רָעָה הַיּוֹם שֶׁשׁוֹלֵטֶת הָרָעָה הִיא לְקַחַת אֶת נִשְׁמָתוֹ. אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל - זֶהוּ שָׂכִיב מֵרַע לְרָפָא מִחֲטָאוֹ אֲפֵל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. דָּבָר אַחֵר - זֶה הַיּוֹם שֶׁהִדִּין שׁוֹרֵף עַל הָעוֹלָם, נִצּוֹל מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בָּיִם רָעָה וּמְלִטָּהוּ ה'. הַיּוֹם שֶׁנִּמְסַר הַדִּין לְאוֹתָהּ רָעָה לְשֵׁלֵט עַל הָעוֹלָם.

אמרי חז"ל: מבואר בזוהר, דאין ערך ושיעור לגודל שכר האדם המזכה נפשות ומקרבן לעבודתו יתברך, כי הכרוז יוצא בקול גדול ואומר: מי הוא זה, שבורא נפשות ומזכה לחוטאים? ההוא שכתר מלכות על ראשו וראוי לעלות עכשיו לפני המלך. אשרי לו ואשרי חלקו, והקב"ה שמח בשבילו, ושמחה גדולה וחדוה למעלה, והממונה מעמיד צורתו לפני הקב"ה, ומוסרים בידו שבעים מפתחות של אוצרות המלך, והקב"ה מברך לאותה צורה בכל הברכות שברך לאברהם שהיה מגייר גרים ומקרבן תחת כנפי השכינה, ואז הקב"ה רמוז לעליונים ומלאכים נוטלים אותה צורה לעי עולמות גנוזים, שאין שום אדם זוכה להם, רק מי שמוזכר חוטאים. ואילו היו יודעים בני אדם מעלה זו, היו רודפים אחרי פעולה זו, והיא מצוה יותר ממי שעושה צדקה עם עניים, כי ע"י הצדקה זוכה להרבה טובות והרבה שלמות, אבל מי שמוזכר חוטאים הוא מושלם ביותר, ועושה ע"י זה שיתעלה הקב"ה על כסא כבודו, ובפעולתו מתנשא ומתורומם כסא מלכותו ית'. אשרי לו ואשרי חלקו. ("אור השיר" מלהר"מ פאפירש צוקסיל)"המזכה אחרים הוא עצמו מתעלה ומתקדש מאד."

שאלה: קטן שגנב כסף מחנות והוציאו לצרכיו האם היום לאחר שהגדיל חייב לשלם את גניבתו תשובה: הדין הוא שפטור אפילו לצאת ידי שמים ומידת חסידות להחזיר כמו יאשיהו המלך שהחזיר את כספם של הדינים שדן מגיל שמונה שלא כדין למרות שהיה קטן (יביע אומר חלק ח' חו"מ סימן ו')

שאלה: ראובן צבע את הדירה לשמעון במחיר של שליש פחות מהגריל מחוסר ידיעת המחירים ומיד אח"כ התברר לו שהמחיר שנתן הוא שליש מחיר האם זכאי לתבוע את היתרה תשובה: עבודה הנעשית במחבור לקרקע דינא כקרקע שאין לה דין אונאה אלא שדעת הרמ"א שאם ההונאה יותר מחצי יש הונאה גם לקרקעות ולכן לפי הרמ"א ישלם את הפחות שרגילים לשלם

שאלה: גוי שתרם לצדקה ולבית הכנסת האם מותר לקבל ממנו תשובה: צדקה אסור לקחת מהגוי אבל לבית הכנסת שדינא כמו קרבן מותר לקחת כמו שכתוב בשולחן ערוך יו"ד רנד ס"א חובת הגהות אשרי (ב"ב ב') שהסיבה שאין מקבלים מהגוי צדקה, ואילו קרבן (ולבכ"נ שדינא כמו קרבן) מקבלים, לפי שנדרים ונדבות (קרבנות עולה) אינם באים לכפר, מה שאין כן צדקה שמכפרת ואז גורם לגוי להרבות בזכויותיו ומאריכים ימים בשלטונם כתוצאה מהצדקה ולהחזיקת תורה אין לקחת מהגוי וכן אסור לקחת להחזיקת תורה מגוי פעם הגאון הגדול מו"ר רבי יששכר מאיר זצוק"ל גוי תרם לו הרבה כסף לשיבה והרב לקח את הכסף כדי לא לביישו בכסף זה הוסיף שירותים לשיבה, אבל להחזיק בכסף זה תורה אסור

שיהיה שם שמים שגור בפיו

ירצה ה" או 'בעזרת ה'" וכשאדם אומר 'בעזרת ה'", אם ירצה ה" יאמר זאת מתוך כוונה והתבוננות ולא כמצוות אנשים מלומדה ועל ידי זה הוא מחזיר בעצמו ומשיב אל לבבו את עיקרי האמונה וזה נרמז בפסוק: "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו" כמו שבמסעות הכל היה על פי ה', לפעמים הם נשאר כמה שנים באותו מקום ולפעמים נשאר מעט זמן, כי הכל תלוי ברצון ה', כך אדם צריך להחזיר לעצמו שהכל תלוי ברצון ה'.

וכן רומזו משמעות הפסוק שהיה לו מספיק כומר: "על פי ה' יסעו ויחנו" אלא לרמוז שבכל מעשה יזכיר את שם ה' ואז ממילא מחדיר לעצמו את הפסוק "וזכרת שה' אלוךך הוא נתונן לך כח לעשות חיל" שהכל מאת ה' לטוב ולמוטב ויקבל הכל באהבה ובשמחה וכשאדם מחדיר לעצמו שהכל מכם ה' יתברך גם אם שורים עליו דינים ה' ישמור מכם אמונה זו הוא ממתק אותם ולפי תוקף אמונתו יכול גם לבטלם לגמרי. מצאנו אצל יוסף הצדיק שנמכר לפוטיפר, הפסוק אומר עליו "כי ה' איתנו" אומר רש"י שם (בראשית פרק לט, ג) כי ה' אתו – "שם שמים שגור בפיו" היינו שבכל דבר תלה זאת ברצון ה'. כמובא במדרש: "יְכִי פוֹטִיפֶר רָשָׁע הָיָה רֹאֶה שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרִךְ-הוּא עֲמָו (שהרי הפסוק אומר שפוטיפר ראה שה' עמו וכיצד יתכן הדבר שראה שה' עימו?) ומה הוא "כי ה' אתו"? אֵלֶּא שֶׁלֹּא הָיָה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרִךְ-הוּא זֶה מִפּוֹ: כִּשְׁהָיָה יוֹסֵף בְּכֵס לְשִׁמְשׁוֹ, הָיָה מְלַחֵשׁ וְאוֹמֵר: 'רְבוֹן הַעוֹלָם, אֵתָּה הוּא בְּטוּחוֹנִי, אֵתָּה הוּא פִּטְרוֹנִי, תִּגְנִי לַחֹן וְלִחְסֵד לְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רֹאֵי וּבְעֵינֵי פוֹטִיפֶר אֲדֹנָי.' וּפוֹטִיפֶר אוֹמֵר לוֹ: 'מֵה אֵתָּה מְלַחֵשׁ - שְׁמָךְ כְּפִים אֵתָּה עוֹשֶׂה לִּי?' וְהוּא מַעֲבִיר: 'אֵלֶּא אֲנִי מַפְעֵל שְׁמָעֲךָ חֹן בְּעֵינֶיךָ, לְפִיכָךְ כָּתִיב: 'וַיֹּרֶא אֲדֹנָי כִּי ה' אִתּוֹ'.

וכן לאחר שיצא יוסף מן הבור ובא לפרעה אומר יוסף לפרעה: "בלעדי א-לוקים יענה את שלום פרעה" תלה את כל כוחו בפתרון החלומות אך ורק מכח ה' יתברך.

לעומת זאת אצל עשוי הרשע מצאנו הפוך. סימן ההיכר של עשוי הרשע שאין שם שמים שגור בפיו כמובא ברש"י (בראשית פרק כו', כא') על הפסוק "גשה נא ואמושך" כשמשש יצחק אבינו את יעקב אבינו מסביר רש"י מדוע חשד ביעקב: "אמר יצחק בלבו אין דרך עשו להיות שם שמים שגור בפיו, וזה אמר 'כי הקרה ה' א-לוקיך לפני'". עשוי אין שם שמים שגור בפיו והוא סימן ההיכר שלו לעומת זאת יעקב אפילו כשהתחפש לעשוי בכל זאת שם שמים שגור בפיו, אינו יכול לנהוג כעשוי הרשע בדבר זה.

ומובא באוצר המדרשים: [אלפא ביתא דבן סירה עמוד (כ') 39] "כל הרוצה לעשות דבר יאמר אם יגזור ה' ואם לא יאמר כך לא יצליח לעולם. ולעולם אם יאמר אדם שום דבר אלא בגזר השם [כלומר שיאמר שהכל תלוי במה שיגזור ה']. **מעשה באדם** שהיה אומר למחר אשכ עם ארוסתי בחופה, אמרו לו אמור אם גזור השם, אמר להם אם יגזור אם לא יגזור אני אשכ עם ארוסתי למחר בחופתי. וכך עשה נכנס עם ארוסתו לחופה וישב עמה כל היום, ובבליה עלו שניהם לחדר ומתו שניהם, למחר מצאו אותם מתים אמרו אמת אמר בן סירה, כלתה עלתא לגינא (אפריון) ולא ידעה מאי מטי לה [פירוש- כלה נכנסת לאפריון ולא יודעת מה יגיע לה], מכאן אמרו כל הרוצה לעשות שום דבר יאמר אם גזור השם, ואם אינו אומר כך לא יצליח לעולם. [ואם היה אומר אם ירצה ה' היו ניצולים ממותו ומתברכים]

ושוב מעשה באדם אחד שהיה עשיר גדול והיו לו קרקעות הרבה ולא היו לו שוורים לחרוש אותם, מה עשה אותו האיש נטל כיס של מעות שהיו בה מאה דינרין והלך לעיר אחת לקנות שוורים או פרות לחרוש קרקעותיו, וכשהיה הולך בדרך פגש בו אליהו הנביא וז"ל:

אמר לו להיכן תלך, אמר לכפר לקנות שוורים או פירות, אמר לו אמור אם יגזור השם, אמר אם יגזור או לא יגזור הרי מעותי בידי ואעשה צרכי, א"ל ולא בהצלחה, הלך לאותו כדי לעשות צרכו ונפל לו כיסו, וכיון שהלך לכפר השוורים כדי שלא יפגע בו אליהו, וכשהיה מהלך בדרך פגע בו אליהו וז"ל ונזדמן לו כזקן אחד ואמר לו להיכן תלך, אמר לו לקנות שוורים, א"ל אמור אם גזור השם, אמר לו לעשות סחורת שלח ידו ליקח הכיס לתת המעות ולא מצא כלום, מיד חזר לביתו במר נפש ונטל ממון אחר שנית והלך לכפר אחר כדי שלא יפגע בו אליהו, וכשהיה מהלך בדרך פגע בו אליהו וז"ל ונזדמן לו כזקן אחד ואמר לו להיכן תלך, אמר לו לקנות שוורים, א"ל אמור אם גזור השם, אמר לו אם יגזור או לא יגזור הרי מעותי בידי ואיני מתירא מכלום, מיד הלך האיש לזכרו וכשהיה הולך בדרך נתן לו אליהו שינה ושכב בדרך וישן ונטל אליהו אותו הכיס מידו, וכשהקיץ משנתו לא מצא כלום, וחזר לביתו בפחי נפש ונטל ממון שלישי והלך לו, פגע בו אליהו וז"ל אמר לו להיכן אתה הולך, א"ל לקנות שוורים אם יגזור השם, אמר לו לך לשלום ובהצלחה. מיד החזיר לו אליהו וז"ל מעותי ואת הכניסים לכיסו והוא לא ידע מאומה ממעותיו, ומיד הלך לקנות שוורים ומצא שם שתי פרות אדומות שלא היה בהם שום מום, ואמר לבעליהן בכמה הפרות האלו אמרו לו במאה דינרין, אמר אין עמי מאה דינרין, מיד הכניס ידו לתוך כיסו ומצא שם שלש מאות דינרין, ומיד קנה אותם הפרות ועשה כל צרכיו וקנה שוורים לחורש קרקעותיו, ואח"כ מכר הפרות למלך באלף דינרין של זהב. ולפיכך כל אדם שרוצה לעשות שום דבר צריך לומר אם גזור השם, שאינו יודע מה שיהיה ממנו בעולם הזה מערב עד בקר, שכן אמר בן סירה מבוקר עד ערב נחרב העולם, ואדם הנכנס לחופה ואינו יודע מה יבא עליו קודם שיכנס (נכנס, שיצא) עכ"ל.

ובכן צריך תמיד לשבח, להלל ולהודות לה' על כל דבר ודבר שכמו שכותב הפלא יועץ: (ערך הילול) "ראוי להלל ה' על כל הטובה שעושה עמנו, ואף שאלו פינו מלא שירה וכי לא נספיק להללה ולו דומיה תהלה. על כל פנים בלא כלום אי אפשר, ונראוי לכל אדם מעת לעת ומפקידה לפקידה להודות ולהלל את ה', ובפרט כשמספר איזה ענין שעשה והצלח, תכף יהיה שמים שמים שגור בפיו ואמר, שבח לאל יתברך כי הפליא חסדו לי ועד כה עזרני לעשות כך וכך". עכ"ל.

הגמרא בברכות (סג.) אומרת: "אמר רב הונא בר בר חייה משום ר' אלעזר הקפר, כל המשתף שם שמים בצערו, כופלין עלו פרנסתו. ופירש"י, המשתף שם שמים בצערו, שמברך על הרעה ברוך דיין האמת. תירוצ' ב': שמבקש רחמים מלפני ה'. וזוהי שאמרו ז"ל כופלין לו פרנסתו, פירש מהרש"א בחי' אגדות (שם), דהיינו, שיש בידו כסף ופרנסתו מצויה לו בכל עת בהרווחה לקנות לו". עיכ"ל. לכן יאמר האדם תמיד 'אם יגזור ה' ויקבל הכל בשמחה ויזכה לכל טוב סלה.

הזוהר הקדוש אומר: "המשבח את בוראו הקב"ה עושה לו רצונו וחביב למעלה ונחמד למטה".

וזהו טרגום הזהור: "פתח רבי אלעזר ואמר, (ושעיה כה) 'יהי אלהי אתה ארוממך אוהד שמך כי עשית פלא עצות מרחק אמנוהו אמר'. כמה יש לבני אדם להסתכל בקבוד הקדוש ברוך הוא ולשבח לקבדו, משום שכל מי שיוצא לשבח את רבונו בראוי, הקדוש ברוך הוא עושה את רצונו, ולא עוד - אלא ששמרה ברכות למעלה ולמטה. ועל כן, מי שיוצא לשבח את רבונו וליחד את שמו, חביב למעלה ולמטה ונחמד למטה, הקדוש ברוך הוא משבח בו (בכבודו), ועליו תמיד (שם מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר אתאפארו". ע"כ.

חלק מלשבח את הקב"ה הוא לומר בעזרת ה', אי"ה שבוה
הוא משבח את הקב"ה לומר שהכל ממנו יתברך.

לכן יהא שם שמים שגור בפינו תמיד על כל דבר גם אם נראה שאין שום בעיה, ובכך מקיים מצווה של 'וזכרת את ה' אלוהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל' וגם יהי לו ברכה

מילי דבדיחותא: שוטר עוצר נהג שעבר על החוק. שואל השוטר את הנהג, שהיה תייר: "אתה לא רואה תמרור עצור?" עונה הנהג: "את התמרור ראיתי, אותך לא ראיתי וגם אלו ראיתי אותך אצלנו זה נגמר בדולר".

העלון מוקדש להצלחת יהונתן ושילת חדר ובני ביתם: 'שה' יתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק בניך כשתלי זיתים סביב לשולחנך ויזכו לראות בנים ובני בנים תלמידי חכמים גדולים.

[illegible]

ומשה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

עורך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

גליון מס' 191

שבת פרשת בהעלותך תשפ"ה

עניין של חינוך

"כי לי כל בכור בבני ישראל" (ח, יז)

הרב מפוניבז' נשא פעם דרשה בפדיון הבן שבה שימש ככהן, ושאל, מה הנוסח שבו פונה הכהן לאבי הילד במאי בעית טפי, לתן לי את בנך בכורך, או לפדותו בחמשה סלעים? וכי מישהו מעלה על דעתו שהאב לא ירצה בבנו? אלא, יש בשאלה משמעות עמוקה ומוסר לאב, במאי בעית טפי - מהי מטרתך העקרית בחיים? האם הבנים, המשך הדורות ומורשה להנחיל, או שמא חמשת הסלעים, הכסף והחמריות? וזו שאלה נוקבת שהכהן הפודה מציג בפני מי שעתה הפך לאב לראשונה בחייו, כחלק מהכשרתו לקראת התפקיד הגדול, לחנך את בנו לתורה וליראת שמים.. בראשית ימיו של רבי יעקב קמנצקי בארצות הברית, כיהן ברבנות טורונטו, שיהודיה באותם ימים היו פשוטים ותמימים. יום אחד הוזמן לפדיון הבן, ובפניו הוצג מר סגל, אבי אמו של התינוק. לשמע השם (סג"ל - סגן לכהנים, לרמז להיותו משבט לוי) התעניין רבי יעקב אם הוא לוי, וכשנענה בחיוב, אמר, אם כך, אין צורך בפדיון, שכן אם הילד בת לוי, ובכדי שלא לאכזב את המוזמנים אמר, בהגעת התינוק לגיל חדש, הוא הופך לבר קיימא, וזו סיבה מספקת לחגוג... אלא שהאב המאוכזב טען כלפי רבי יעקב, כי אין זה. הוגן לקפח את בנו מפדיון הבן, בעוד יתר אחיו הגדולים זכו לכך... והתברר כי התינוק גם לא היה בכור...

בברכת שבת שלום

מערכת לב ארי

פנינים משלחן מלכים

"ויאמר ה' אל משה היד ה' תקצר" (יא, כג)

מרן הגר"א מוילנא זי"ע היה עורך גלות. כאשר שב מגלותו סיפר לבני ביתו את הסיפור דלהלן. באחת העיירות הוא התאכסן בבית יהודי ירא ה'. באחד הלילות הוא שומע את בעלת הבית שואלת את בעל הבית בקול רם, האם אתה יודעי כי מחר ממש התאריך לשלם לפרץ, ואם לא, הוא זורק אותנו לבור חלילה, הפחד והחרדה נשמעו בקולה. אמר לה בעל הבית בשלוה: מה את דואגת, הקדוש ברוך ישלח את הכסף. עם שחר לפני שבעל הבית יצא לבית הכנסת, קולה של בעלת הבית רעד: תנסה בבית הכנסת להשיג כסף, אהה אלוקים אנו בסכנה, היום, היום אחרון. מה את דואגת, היד ה' תקצר? ! כאשר שב מבית הכנסת: נו, נו, הבאת משהו? 'היד ה' תקצר?', בינתיים תגשי ארוחת בוקר, אמר בשלוה. מה, אתה מסוגל להכניס אוכל לפה?! תמחה אשתו. בסיום אכילת פת שחרית בירך ברכת המזון בכוונה "תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו" פלאי פלאים. נעמד ליד פתח הבית, לבש את המעיל, וחבש את כובעו. שאלה האשה - להיכן אתה הולך? את עצמך אמרת שהיום צריך לשלם לפרץ, אז מה את שואלת... הפטיר לעברה. אבל אין לך כסף, הוסיפה לשאול. הקדוש ברוך הוא ישלח - ענה. מבחיל - הוא הולך לשלם לפרץ בכיסים ריקים - הגר"א ראה שהאיש כל כך בטוח באלוקי השמים והארץ, הוא היה משוכנע שאכן יתרחש לו נס, וביקש לראות במו עיניו כיצד יפול דבר. הגר"א מיהר לצאת בעקבותיו. בעל הבית ירא ה', פסע לעבר בית הפרץ בעיירה הסמוכה, ממש לא היה מובן למה ומדוע הולך, מה שברור כי הוא הלך בשלוה מאין כמות, והגר"א בעקבותיו. בעומדו לפני פתח בית הפרץ אמר לו המשרת: אם אתה מבקש להכנס, עליך להמתין, כי לפני שעה קלה נכנס פריץ מאחד הכפרים הסמוכים, הוא משוחח עם הפרץ בעל הבית. היהודי התישב על אבן סמוכה, והמתין. כאשר יצא הפרץ, התרומם היהודי להכנס פנימה, עצר אותו הפרץ היוצא: רגע! המתן, רגע, אני מבקש לדבר איתך כמה מילים: אני מעוניין לקנות מהפרץ בעל הבית, שדה מסוים, הפרץ דרש ממני מחיר יקר, אני נקבתי בסכום זול, בתקוה שהוא יתפרש עימי על מחיר ביניים, אך הוא התעקש על הסכום היקר. לא התפשרנו. אני, זקוק לשדה גם במחיר יקר, אך אין זה מכבודי להכנס שוב ולהביע הסכמה מוחלטת למחיר שלו. אבקש ממך, יהודון, שתכנס אתה לרכוש את השדה כביכול, בשביל עצמך, אני סמוך ובטוח בך שתעביר לי אח"כ את השדה, תהיה מתווך נאמן, אני אשלם לך גם דמי תיווך... היהודי עשה כבקשתו. נכנס. קנה. ניהל עימו בחכמה דברים קצרים של משא ומתן - רכש את השדה במחיר מלא, יצא וקיבל דמי תיווך - בדיוק בסכום שאותו חייב לפרץ. נכנס שנית, שילם ויצא. שב לביתו, והגר"א בעקבותיו. הנה לא נותרו כמעט סיפורים מימי גלות הגר"א, אבל עובדה זו היא מהמועטות מעשה שהיה. (להגיד)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו מרן

ראש הישיבה

הרב נסים

טולידאנו

זצ"ל זיע"א

(יב' סיון תשע"ב)

מרן הגאון הרב נסים טולדנו זצ"ל נולד בחנוכה ה'תרצ"ב במקנס שבמרוקו. לאביו: ר' יוסף. ולאִימו: מרת מזל טוב (בת מרן הגאון ר' רפאל ברוך טולדנו, אב"ד מקנס שבמרוקו). כבר - בילדותו ניכרו בו מידות מופלאות: התמדתו העצומה, מידת החסד וכבוד הזולת. בגיל תשע התייתם מאִימו ועבר לגור בבית סבו, הגאון ר' רפאל ברוך טולדנו, שם עלה ונתעלה. כשהיה כבן 12 שנים נשלח ללמוד בישיבת 'תורת אמת' בלונדון, שם התקרב לרבו רבי יצחק צבי (זיידל) סמיאטיצקי. יגע בתורה הקדושה בימים ובלילות. שמו יצא כאחד ממצויני הישיבה למרות גילו הצעיר. כעבור שנתיים עבר לישיבת גייטסהד שבאנגליה. שם המשיך לשקוד על תלמודו. בשנת ה'תשי"ב עלה לארץ לבדו ונכנס ללמוד בישיבת פוניבז'. במשך כשלוש שנים עד לנישואיו ישב ויגע בתורה ללא הפסקה. למרות גילו הצעיר היה מבכירי הישיבה בגאונותו ובשקידתו בתורה ובכל הנהגותיו והליכותיו בקודש ונדע כעילוי. קלט במהירות את שפת האידש. לאחר נישואיו למד כתשע שנים בכולל פוניבז'. נודע בבקאות עצומה בש"ס, בבבלי ובירושלמי, ראשונים ואחרונים. בתקופה זו פעל רבות בקרב העולים ממרוקו. בשנת ה'תשכ"ב יסד את ישיבת 'שארית יוסף' בביהמ"ד לדרמן בבני ברק עבור תלמידים - מעדות המזרח. בשנת ה'תשכ"ה הישיבה נפתחה בבאר יעקב. במשך כשנה וחצי נסע מדי יום בשלושה אוטובוסים לכל כיוון מביתו בבני ברק לישיבה בבאר יעקב. לאחר מכן עבר עם רעייתו וחמשת ילדיו לגור קרוב לישיבה. עמד בראשות הישיבה במשך 47 שנים. הרביץ תורה ויראה לאלפים. העמיד תלמידים רבים בהם רבנים וראשי ישיבות בולטים. תמיד הגיע לשיעור לפני הזמן, והמתין לבחורים ולא להיפך. ענותו מופלא. בשנות ה-90 התמנה - כחבר מועצת גדולי התורה של דגל התורה. היה ממקימי ומכווני דרכו של ארגון מרביצי תורה, שמאגד אברכים ותלמידי ישיבות ספרדים עם גישת לימוד ליטאית. נפטר ב'י"ב סיוון - ה'תשע"ב. רבנו חי ופעל כ-81 שנים. רבנו נטמן למחרת בבית הקברות של נציבי ישיבת פוניבז', קרוב לקבר סבו הגאון הרב רפאל ברוך זצ"ל.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

'עיניו וליבו עליהם' \ ספור על רבנו מרן ראש הישיבה הרב נסים טולידאנו זצ"ל זיע"א

תלמיד של רבינו סיפר: "היה זה ביום שישי, כאשר הרב ניסה לפתוח סתימה במערכת הביוב של הישיבה. כמובן, הרב היה יכול להזמין בעל מקצוע, אבל כדרכו חס על ממון הישיבה הרבה יותר מכספו שלו. היינו המומים לראות את הרב בתוך הביוב, כשהוא מוציא מגבת של אחד הבחורים שנפלה לתוך המים וגרמה למפגע, כשהוא לא מבין על מה המהומה".

הישיבה היתה בהתחלה ממוקמת בבני ברק. ב"ה מספר התלמידים גדל ולא היה מקום לכולם. כדי לפתור את הבעיה הרב מכר את הדירה שלו וגר בדירה שכורה. בכסף שקיבל החזיק את הישיבה. היתה תקופה שבה למדנו בבית הכנסת לדרמן בבני ברק. הגבאים התנו את הלימוד בכך שישטפו את בית הכנסת ויותירו אותו נקי. רבינו בכבודו ובעצמו היה שוטף את הישיבה.

תלמיד אחד של רבינו הגיע מבית שלא מקפיד בשמירת מצוות. רבינו היה משוחח איתו ארוכות שיחות חיזוק רבות, כדי לרומם את נפשו. מדי פעם בפעם אותו בחור ביקש לעזוב את הישיבה, אבל רבינו תמיד נסך בו כוחות עידוד. הרב היה טס לחוץ לארץ פעם בשנה לאחר חג הפורים למשך חודש, כדי לאסוף כספים להחזקת הישיבה. לאחר שבועיים הבחור פנה למשגיח ואמר לו כי הוא מבקש לעזוב את הישיבה. הוא תירץ זאת בטענות שונות: הדרך לא מתאימה לו, המקום וכו'. המשגיח ניסה לדבר איתו אבל הבחור התעקש לעזוב. הוא עלה לחדר, הניח את כל חפציו במזוודה אמר 'שלום' ויצא מהישיבה. הוא הלך בשביל של באר יעקב והנה הדוור עמד מולו, הביט בו ואמר שיש לו מכתב עבורו. התלמיד התפלא מאוד: "מי יכול לכתוב לי - מכתב?" להפתעתו הרבה המכתב היה מראש הישיבה. המכתב פתח במילים: "ידידי וחביבי היקר משה. אני חושב עליך כל הזמן. ליבי עליך, איך הלימוד?" וכיו"ב. הבחור התחיל לבכות. הרב נמצא בחוץ לארץ כדי לאסוף כסף למימון הישיבה ועדיין חושב עליו. דמעות צצו בעיניו. הוא חזר לישיבה. המכתב נסך בו כוחות עצומים להשקיע את עצמו בלימוד. כיום הוא רב גדול בירושלים.

סיפר תלמידו: לפני כארבעים שנה, חזרתי לארץ אחרי מספר שנים בחו"ל. אני ואשתי התלבטנו איפה לגור. חיפשנו בכמה מקומות בארץ, וחשבנו שלגור בבאר יעקב היא אחת האפשרויות. נקשו בדלת ביתו של ראש הישיבה כדי להתייעץ איתו בתור רב שמתגורר במקום. כשפתח לנו את הדלת, השאלה הראשונה שלו היתה: "האם אכלתם כבר ארוחת צהריים?". כשענינו בשלילה, הלך למטבח והכין לנו ארוחת צהריים. רק לאחר מכן התיישב איתנו כדי לייעץ לנו.

(מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

בשבח הענוה!

וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנִיו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה (יב, ג)

עניו - שפל וסבלן (רש"י)

ענוה וסבלנות צועדות בד בבד. כי העניו, למרות שהוא מכיר את מעלותיו - מבין הוא שלא מגיע לו על כך דבר. שהרי על חכמה, עשירות ושאר מעלות הניתנות מן השמים, ודאי שלא שייך להתגאות, וגם על מה שאדם רוכש בעצמו – הלא זו חובתו ומה שייך להרגיש שמגיע לו על זה דבר מה. ובמקביל לזה - ככל שאדם מרגיש שלא מגיע לו דבר, כך הוא יותר סבלן כלפי הזולת. הרי שהסבלנות היא הביטוי של מידת הענוה.

היה זה בבוקרו של יום י"ג בניסן, היום שבערבו בודקים את החמץ. בכל בתי ישראל שוררת תכונה רבתי לקראת החג המתקרב, הכל עסוקים וטרודים בנקיונות וקנייות אחרונות. מרן הגאון רבי ישראל גרוסמן זצוק"ל - ראש ישיבת פינסק קארלין, שהיה באותה עת בחור צעיר, נכנס לבית כנסת מקומי וביקש ללמוד בו. עד מהרה פנו אליו הגבאים, והסבירו כי בשעות אלה מנקים את בית הכנסת לקראת החג, והוא מתבקש לחפש בית כנסת אחר ללמוד בו. הבחור הצעיר יצא ופנה לבית כנסת אחר, אך עוד טרם כניסתו גילה כי נחל מים שוצף עיגולי קצף לבן יוצא משעריו - מה שאומר שגם בית כנסת זה בעיצומה של מלאכת הנקיון. לפיכך הבחור פונה גם ממנו, ובאין בית כנסת נוסף בקרבת מקום - הוא מביט אנה ואנה, לחפש מקום ללמוד בו. לפתע הוא מבחין בביתו של גדול הדור, מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. 'ניחא', מהרהר הבחור, 'אעלה לביתו של הגאון בינתיים, ואשוחח עמו בדברי תורה!'. שש על ההזדמנות. הוא מגיע אל הבית, נוקש בדלת, ורבי איסר זלמן מקבל את פניו בברכה ובחיוך רחב, ומזמינו להיכנס. הבחור הצעיר נכנס, וכשנשאל לפרש בואו - הסביר כי בא לדבר בלימוד עם הגאון. "נפלא!" - שש הרב מלצר כמוצא שלל רב, ומיד שקעו השניים בדיון ער בסוגיות חג הפסח ובמצוותיו השונות. בזווית עינו הבחין הבחור כי על השולחן מונחת פרוסת לחם ולצידה כמה ממרחים וכוס קפה, אך הואיל והיו שקועים בדיון לימודי עיוני - לא שת לבו לכך שכנראה הגאון בעיצומה של ארוחת הבוקר... חולפת שעה, וגם יותר. שעת חצות היום הגיעה, ולפתע נכנסה הרבנית הביתה - שבה מקניות בשווקי העיר לקראת החג. עם כניסתה, הבחינה כי ארוחת הבוקר שהכינה מוכנה על השולחן וטרם נאכלה, ושאלה את בעלה הגדול לפרש הדבר. ורבי איסר זלמן, בענווה אופיינית, השיב בפשטות: "הלא נכנס לכאן בחור בן תורה, לשוחח עמי בלימוד. איך יכולתי להפסיק באמצע השיחה עמו?!...!". "והרי" - שבה הרבנית והקשתה - "היה ניתן לומר לבחור כי ימתין קמעא כמה דקות, עדי יסיים הרב את ארוחתו! הלא בטוחני כי הבחור היה מסכים לכך, להמתין כמה דקות כדי שהרב יסיים את הארוחה ותוכלו לשוחח בלימוד בנחת!" - אמרה הרבנית, כשהבחור מהנהן בראשו... "אכן כן", חייך רבי איסר זלמן, "וכי אני פרופסור נכבד שיש להמתין לו? הגיע הבחור, ביקש לדבר עמי בלימוד. מהיכן תהא לי התעוזה להורות לו להמתין?!...!".

סיפור זה שהובא בספר 'לב ישראל', סיפרו גיבור המעשה - הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל בעצמו, והוסיף: "האמת היא, שאיני סולח לעצמי על שבגללי התעכב רבי איסר זלמן מלאכול. לו הייתי יכול להשיב את הזמן לאחר - בוודאי שהייתי מקדיש תשומת לב כדי להבין שהרב אמור לאכול עכשיו, והייתי מציע מעצמי להמתין. ובכל זאת - הדבר היה כדאי: כי יותר מכל מה שלמדתי באותה שיחה עם הרב מלצר - למדתי ממנו מהי ענווה, מהי פשטות. כיצד גדול הדור, רבי איסר זלמן מלצר שכל עולם היהדות רועש ממנו, שספריו 'אבן האזל' הפכו לאבני יסוד, והוא מתחייך בפשטות ומגחך על הרעיון שמשהו יצטרך להמתין לו, ואפילו הוא בחור צעיר..."

“ויעש כן אהרון” (ח,ג)

אומר רש"י על הפסוק 'מגיד שבחו שלא שינה', מה הכוונה שלא שינה? מה הוא לא שינה? כתוב שאהרון הכהן היה משכין שלום בעם ישראל, וידוע שמותר לשקר בשביל השלום, אומרת התורה שכשאהרון הכהן הדליק את המנורה, הוא עשה כזה אור ליהודים, שהם השלימו כבר מעצמם אחד עם השני, והוא לא היה צריך לשנות מהאמת כדי שישלימו, וזה מה שרש"י אומר 'מגיד שבחו שלא שינה'.

ר יהושע מאוסטרובה

א נקודל'ה

“ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו” (י,ז)

מי שמבקש להוכיח את העם צריך לדבר אליהם בשפה יפה ובדרכי נועם, וזה 'ובהקהיל את העם תתקעו' - מלשון תקיעת כף באהבה ורעות, 'ולא תריעו' - שלא תתייחסו אליהם כרעים וחטאים חלילה, כי אז לא ישמעו לכל דברי המוסר.

מגדנות לחזקיהו

“והמן כזרע גד הוא” (יא,ז)

הגמרא אומרת ביומא ג' - שהיה מגיד להם לישראל, מה שבחורין ובסדקין, והגמ' מסבירה כיצד: שנים שבאו לפני משה לדין, אמר להם לבוקר משפט, שואל ה'חתם סופר' לכאורה, ידוע מאמר חז"ל, שתורה לא בשמים, ואיך חתך משה את הדין על פי המן? והוא עונה שבאמת פסק דינו של משה, היה על פי ההלכה, אבל אם היה אחד שערער על פסק דינו, אז הוא נוכח על ידי המן, שהצדק עם משה רבינו.

חתם סופר

“למה נגרע לבלתי הקריב את־קרבן יהוה במעֻזו” (ט,ז)

עצם השאלה "למה נגרע" מראה שהם עדיין לא הגיעו לדרגת ענווה ורק בשביל זה הם נדחו לפסח שני.

מקור ברוך

הגיליון לזכות ולבריאאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

“ואם באחת יתקעו ונועדו אליך הנשיאים ראשי אלפי ישראל” (י,ד)

לכאורה, מובן שבכדי לאסוף את כל עדת בני ישראל היה צורך לתקוע בחצוצרות, כי הרי אין אפשרות שישלחו שליחים לשישים ריבוא אנשים להזמין כל אחד, אך לשם מה הוצרכו לתקוע בחצוצרות בכדי להזמין את הנשיאים, וכי טירחה רבה היא לזמן שנים עשר איש למקום אחד? אלא עונה הרלב"ג שזה היה כדי לא לעורר קנאה בין הנשיאים, כי אילו היו קוראים לכל אחד בנפרד, היה מקום שיקנא נשיא אחד בחבירו שנקרא מוקדם יותר ובוזה נראה כאילו מחשיבים אותו יותר. לפיכך השתמשו בחצוצרות שעל ידיהם הוזמנו כל הנשיאים בבת אחת.

הרלב"ג

“בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה” (ח,ב)

כשיהודי רוצה להעלות את עצמו ברוחניות, צריך הוא להתחבר אל הצדיק, כשרוצים "בהעלותך את הנרות" – נר ה' נשמת אדם" אזי "אל מול פני המנורה" - צריך ללכת לצדיק שהוא פני המנורה – פני הדור ומאיר את הדור.

ר' מ"מ מרימינוב

“ויקרא שם המקום קברות התאוה כי שם קברו את העם המתאווים” (יא,לד)

בפסוק כתוב שקברו שם את כל 'העם התאווים', א"כ למה המקום נקרא "קברות התאוה" ולא "קברות המתאווים", אלא היות וכולם ראו את עונשם של אלו שנקברו שם, זה גרם להם לקבור את התאוה שלהם עצמם, ולכן כתוב "קברות התאוה"

בינה לעתים

“כן עשה את המנורה” (ח,ד)

אומר רש"י "מי שעשאה", מה הכוונה בדברי רש"י? מי עשה את המנורה? אהרון? משה? אלא אומר הדברי יחזקאל שכדי להראות שלא רק אהרן או משה עשו את זה אלא כל יהודי מסוגל להגיע לדרגה הזאת שיעשה את המנורה.

דברי יחזקאל

"ויחר אף ה' מאד ובעיני משה רע" (יא,י)

מפרש ה"אמרי חיים" כך: 'ובעיני משה רע' – משה היה לו רע בזה שהקב"ה "ויחר אף ה'" למשה היה רע שהקב"ה כועס.

אמרי חיים

"שטו העם ולקטו" (יא,ח)

אמר פעם ר' מ"מ מרימנוב, אין שטות יותר גדולה מבן אדם שמתנייג מאד לפרנסתו, כי הפרנסה מאת השם הוא, וזה גם מה שמרומז בפסוק 'שטו' מלשון 'שטות' והסיבה היא כי "לקטו", כי התייגעו ללקוט.

ר' מ"מ מרימנוב

"ויקם העם כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום המחרת ויאספו את השליו, הממעית אסף עשה חמרים" (א, לב)

יש להקשות, למה אספו דווקא עשרה חומרים ולא יותר או פחות. ואפשר לבאר, על פי דברי הגמ' במסכ' פסחים, שמהלך אדם בינוני הוא עשר פרסאות ביום. וכן על פי דברי הגמרא בברכות, שמחנה ישראל היה ג' פרסאות על ג' פרסאות. ולפי זה הכל מובן, שהרי המן היה סביבות המחנה, וא"כ "הממעית" היה זה שהתגורר באמצע המחנה, והיה לו ללכת שלוש פרסאות בכל פעם, פרסה וחצי בהליכתו ופרסה וחצי בחזרתו. וכתוב כאן שאספו "כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום המחרת", שהם שלושה ימים, יוצא שהיה אפשר ללכת שלושים פרסאות באותו הזמן, מפני שמהלך אדם בינוני ביום הוא עשר פרסאות. ולכן "הממעית אסף עשרה חומרים", כי הוא היה יכול ללכת עשר פעמים, כשבכל פעם הלך שלוש פרסאות, מתוך השלושים הנ"ל, ואסף חומר אחד, ובסך הכל היה לו עשר חומרים. אבל "המרבה" היה זה שגר בקצה המחנה, שלא נזקק להרבה זמן בהליכתו, והיה יכול ללכת הרבה יותר.

מבחר הפנינים

שאל הרה"ק רבי יעקב אריה מראדזמין זי"ע, כיצד יכול היה משה רבינו להיות שפל בעיניו, אחרי שראה שדווקא הוא נבחר לדבר עם הקב"ה? ותירץ, שמשה רבינו דימה בנפשו שזכה לכל ההשגות ומצא חן בעיניו יתברך, לא בגלל מעלותיו וגדלותו, אלא אדרבה מחמת שהוא אין ואפס, כי 'זבחי אלוקים רוח נשברה' (תהלים נא, יט) והקב"ה מחבב להשתמש בכלים שבורים.

"והאיש משה עניו מאד מכל האדם" (יב,ג)

למה התורה כותבת את הפסוק הזה דווקא במעשה של מרים? מה השייכות של זה לפה? אומר הרוזינר שהרי משה רבינו היה מלך וכתוב ש"מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול", אז מה הוא יעשה עם מרים? לכן כותבת התורה דווקא פה שמשה היה עניו, וכזה עניו גדול שהוא החזיק מעצמו מלך, וממילא זה מנקה את חטאה של מרים.

הרוזינר

אזיס ווארט

"זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשאים ואת האבטחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים" (יא,ה)
 כתוב במדרש שבמן היה כל מיני טעמים, והיה כל אחד מישראל טועם כל מה שהיה רוצה. שאל פעם הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע, במה קיימו ישראל במדבר את מצות גמילות חסדים אם כל אחד קיבל את כל מזונותיו מדי בוקר? ותירץ, שהעשיר היה מלמד את העני את טעמים של המאכלים הטובים שהעני מעולם לא הכיר, כדי שגם הוא ידע לחשוב עליהם ולטעום טעמים באכילת המן.
ליקוטי הרי"ם

"וכל ביתי נאמן הוא" (יב,ז)

משה רבינו היה בכל מקום עם הקב"ה, והיה יכול לקחת את כל הדרגות, ואת כל ההשגות, אבל אם כל זאת משה רבינו לא לקח לעצמו כלום, אלא רק מה שהקב"ה נתן דו, זה מה שמעיד הכתוב, "וכל ביתי" – גם בתוך ביתי "נאמן הוא" - ולא לקח כלום אלא מה שהקב"ה נתן לו.

הרב מוורקא

"למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במעדו" (ט,ז)

מה הכוונה "במעדו"? לכאורה המילה מיותרת? אלא כל יהודי שעושה מצווה, הוא חלק מכלל ישראל ולכן כולם חלק במצווה שלו, הם באו ואמרו שבחג פסח הראשון כשכולם הקריבו קרבן פסח, הם לא הרגישו חלק מזה, אז ענה להם משה שבגלל שאתם מקבלים הזדמנות של פסח שני, אזי בפסח ראשון לא החשיבו אתכם בתוך כלל ישראל

דברי חיים

סגולותי

מגזין הבטאון **המשנה**

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

גליון מס' 14

שבת פרשת בהעלותך תשפ"ה

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים והדברים מוגשים למעיינים הנכבדים ואין המערכת אחראית על תוכנם וואו אמיתותם כלל (טל"ח)

סגולות לזיווג הגון

סגולות לזיווג הגון

מתוך החוברת 'ישועות מסיני' (בית כנסת סיני - חולון)

- סגולה למי שקשה לו למצוא את זיווג שיאמר את 'ברכת הלבנה' בכונה גדולה ובמנין.
- סגולה למי שקשה לו למצוא את זיווגו, שירגיל את עצמו לקרוא את פרשת קורבנות הנשיאים המובאת בפרשת נשא (במדבר ו א-פג) (ספר המידות).
- על ידי תפילה **בכח** = **בכוונה** זוכה לזיווג (ליקוטי עצות)
- סגולה לבחור שמתקשה למצוא את זיווגו שיקנה כוס חדשה ויכוון שזה יהיה עבור מה שנוהגים לשבור תחת החופה כוס זכר לחורבן ובחופתו אכן ישבור כוס זו. ולבחורה - סגולה שתקנה טלית עבור החתן שיהיה לה בעזרת השם יתברך.
- סגולה לבחור שיזמינו לו את בת זוגו ההוגנת לומר בסוף תפילתו קודם עקירת רגליו את המזמור מהתהילים: 'שיר למעלות אשא עיני אל ההרים' (טעמי המנהגים)
- סגולה למי שקשה לו למצוא זיווגו שיהיה רגיל לומר מזמורי תהילים אלו: לב', לח', ע', עא', קכד', לפחות ארבעים יום ברציפות (סגולות ישראל)
- מקובל בפי העולם סגולה למי שקשה לו למצוא את זיווגו (ולכל בקשה) להתפלל על זה ארבעים יום רצופים ליד הכותל המערבי, היות ומקום זה מסוגל לקבלת כל התפילות.
- סגולה שמקובלת ביהדות ליטא לבחור למציאת בת זוג, לשים לו את ה'זרוע' שהיתה בקערה בליל הסדר בכיס מעילו הימני ללא ידיעתו, ויש לעשות כך באחד מימי חול המועד ולא לאחר מכן, וכשהבחור ילבש את המעיל ויגלה את ה'זרוע' מובטח לו שיתארס באותה השנה
- וסגולה לבת למציאת שדוך, שבעת אמירת הקטע 'שפוך חמתך על הגויים' שאומרים בהגדה, שנוהגים אז לפתוח את הדלת: שאת הפתיחה הזאת תעשה

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

הבת, ובזכות זה תמצא את בן זוגה במהרה, ומעידים על זה שהדבר בדוקים ומנוסים.

- מקובל בפי העולם שהציון של התנא הקדוש ר' יונתן בן עוזיאל זיע"א הינו מסוגל מאד לענין מציאת הזיווג.
- סגולה למציאת הזיווג, לשמח חתן וכלה, והרווקה תבקש מהכלה לברך אותה, והרווק יבקש מהחתן לברך אותו. טוב לשתות מהיין שנשאר מהקידוש, יש אומרים שטוב שרווקה תשב על הכסא של הכלה.
- סגולה נפלאה לקום קודם 'עלות השחר' ולומר את 'שיר השירים' בעמידה, לאחר אמירת 'שיר השירים' לבקש על שידוך הגון, לעשות כך ארבעים יום ברציפות! (לבקש ארבעים יום את אותה הבקשה) כי בעלות השחר פותחין שער השמים וזה זמן טוב לתפילה.
- הקורא כל ספר התהילים בעמידה בליל שבת בלי שום הפסק - סגולה שכל בקשה אחת שיבקש תקוים. לאחר סיום ספר התהילים לבקש על זיווג הגון וב"ה בורא עולם, מלך מלכי המלכים יקבל את תפילותנו ברצון
- מי שאינו יכול למצוא את זיווגו, התיקון לזה שישתדל לשמוע חידושי תורה מבעל דעת
- הרוצה למצוא שידוך הגון ישתדל ויזהר במצות כיבוד אב ואם והוא בדוק ומנוסה (מפי הזקנים)
- סגולה לזיווג יאמר פסוק: 'ויאמר אל תאחרו אותי וה' הצליח דרכי, שלחוני ואלכה לאדני' - ז' פעמים, ויצליח (מפי המקובל האלוקי כמוהר"ר יצחק כדורי זצ"ל)
- מי שמתעכב זיווגו וכן לכל דבר שצריך - ישועה וסגולה גדולה שילך אצל קבר רבי לייב בעל הייסורים הקבור בצפת ויתפלל אצלו. מה טוב אם יוכל לגמור התהילים על קברו ביום ששי אחר חצות והוא בדוק ומנוסה (מסורת מזקנים)
- סגולה לזיווג יאמר את המזמור מהתהילים: 'שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'' לומר אותו ז' פעמים - ובזכות זה יבוא לו זיווג במהרה (המקובל האלקי כמוהר"ר מרדכי שרעבי זצוק"ל)
- על ידי הלל והודאה לשם יתברך, ועל ידי לימוד הלכות - זוכה למצוא זיווג האמיתי וכן לכל שאר הצרכים לזיווג (ליקוטי עצות למוהר"ן ז"ל)

★★★

הורינו

פרשת בהעלותך תשפ"ה | שנה ב' 78

הורים נאן הכ

וְתִדְבֶּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁה (י"ב א')

מלשון הרמב"ם המזכיר עניין זה, מסיקים הפוסקים שלהלכה חייב לכבד גם את אחותו הגדולה ולא רק אחיו הגדול. ומדייקים מלשון הרמב"ם שכתב בסוף הלכות טומאת צרעת³ וזה לשונו: אות ופלא היה בישראל כדי להזהיר מלשון הרע שהמספר בלשון הרע משתנות קירות ביתו וכו' ועל עניין זה מזהיר בתורה ואומר השמר בנגע הצרעת זכור את אשר עשה ה' אלוֹקֶיךָ למרים בדרך. הרי הוא אומר התבוננו מה אירע למרים הנביאה שדיברה באחיה שהייתה גדולה ממנו בשנים וגידלתו על ברכיה, וסכנה בעצמה להצילו מן הים, והיא לא דברה בגנותו אלא טעתה שהשוותה אותו לשאר נביאים והוא לא הקפיד על כל הדברים האלו שנאמר והאיש משה ענו מאד ואע"פ כן מיד נענשה בצרעת קל וחומר לבני אדם הרשעים הטפשים שמרבים לדבר גדולות ונפלאות:

ובברכי יוסף⁴ מדייק מדברי הרמב"ם האלו, שחייב אדם בכבוד אחותו הגדולה, שזו לכאורה ההדגשה של לשון הרמב"ם "שהיא גדולה ממנו בשנים" ואם כן אם כבר, הוא זה שחייב בכבודה ולא היא בכבודו. (ואמנם יש לתמוה על הברכי יוסף, שמא דיוק לשון הרמב"ם להיפך, שכתב שהיא גדולה ממנו בשנים, שהרי אם הוא זה שהיה גדול ממנה בשנים, הרי מלבד לשון הרע הייתה חייבת בכבודו מצד כבוד אחיה הגדול. וצ"ע)

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י 'המאורות הגדולים', הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

וְהָאֵנִי הָרִיתִי אֶת כָּל הָעָם הַזֶּה אִם אֲנִי יִלְדָתִיהוּ כִּי תֹאמַר אֵלֵי שְׂאֵהוּ בְּחִיקָךְ כְּאִשְׁרִי יִשָּׂא הָאָמֶן אֶת הַיֶּנֶק (י"א, י"ב)

מכאן אנו לומדים כי אילו היה הוא הורה ויולד אותם, הייתה עליו תביעה לספק צרכיהם. הא כיצד? אלא, כי הבנים סומכים על אביהם מולידים, ובוטחים בו, ועל כן אם אכן היו בניו היה בידו הסייעתא דשמיא לתת להם את כל הנצרך להם. וכך מפרש הספורנו במקום, "הנה האב יוכל להנהיג את בניו, וזה כי כולם חושבים אותו לאוהב שישתדל בכל כוחו להיטיב להם.. אבל אלה, אינם בוטחים בו כלל".

ומבאר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל¹, שזה מה שאמרה הגמרא במסכת חולין², שאדם יכבד אשתו ובניו יותר ממה שיש לו, יותר מכפי היכולת, כיון שהם תלויים בו והוא תלוי במי שאמר והיה העולם". היינו, כיון שהם סמוכים על שולחנו ועיניהם תלויות בו, הרי על ידי אמונתם בו ניתן לו הכח לפרנסם, ולכן כפי מידת בטחונם בו באותה המידה יוכל למלא משאלותם.

1. שיחות מוסר, שערי חיים, מאמר ס"ד 2. פ"ד: 3. פרק ט"ז הל' י' 4. יו"ד ר"מ ס"ק י"ז

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הוא להורים.

ולכן, כאשר ילד עושה מעשה טוב, או לומד בצורה מיוחדת, או מרגיש שהיום התעלה על עצמו וזכה בקניין רוחני נוסף, שלא ישמור הדברים בליבו אלא יספר להוריו שזכה היום לגדול, ובכך משמח את הוריו וגורם להם קורת רוח. וכן מסופר על אחד מגדולי האדמו"רים לבית גור, שאימו הייתה מכינה עבורו אוכל ובקשה ממנו לאכול, וכאשר היה מסיים מה שהכינה עבורו, היה מודה לה ומשבח מאוד את מה שהכינה והוסיף שזה נתן לו כוח להמשיך בעבודת ה'.

ומביאים, שבעל ה"צמח צדק" היה רגיל להחזיק את כל מעותיו אצל אמו, ולעת זקנתה כל צרכיה של אמו היו מוטלים עליו. ובכל זאת כשהיה זקוק לקנות טבק להרית, היה נכנס אצל אימו ומבקש ממנה אי אלו פרוטות עבור רכישת הטבק, כדי שאימו תרגיש שהוא זקוק לה כילד הזקוק לאימו וזה גורם לה קורת רוח.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
בהלכה ומנהג

מצווה לעשות נחת וקורת רוח לאביו ולאימו

בקובץ מבקשי תורה (כ) הביאו ששאלו את מרן המשגיח הגאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל במה להתחזק בימי בין הזמנים, והשיב: תשתדלו לאכול טוב בכדי שאמא תהנה. ולמעשה - מצווה על הילדים לגרום לקורת רוח להורים בכל מה שיכולים הם ליהנות מהתנהגותם. ועל כן כאשר ילדים מספרים להורים על הצלחתם במבחן, או בתפקיד שקבלו והצליחו בו, או מחמאה שקבלו מאחרים, וודאי שאין בכך משום גאווה, אלא כוונתם להרוות נחת את הוריהם. כדי שההורים ישמחו בילדיהם. וכן, אם מספרים בשולחן שבת דברי תורה, מלבד חשיבות העניין של אמירת דברי תורה על שולחן הסעודה, יש בכך גם תוספת מצווה שגורמים נחת להורים. ואם יושבים סביב השולחן גם הסבא והסבתא, גורמים בכך שהסבא והסבתא רואים כמה אבא ואימא הצליחו עם ילדיהם, ויש בכך כבוד להורים. ועל כן, אין להימנע מכך משום חשש גאווה וכבוד אלא אדרבה, הכבוד

מעשה אבות

סיפור מהחיים

לאחר מלחמת העולם הראשונה התפלל ר' יחיאל יעקב ויינברג צ"ל ביום כיפור באחד מבתי הכנסת הגדולים בברלין. לקראת "יזכור" נכנס לפתע השר ראטנהאוז, יהודי מתבולל בן מתבולל, שהגיע בעיצומו של היום הקדוש ברכב השרד שלו, ולאחר אמירת "יזכור" חזר למכונית.

רבים ממשתתפי המניין ראו זאת, זעמו ותהו: "איך הוא מעז לחלל כך בפרהסיא את היום הקדוש יום הכיפורים?" אך הרב ויינברג אמר להם שאסור לזלזל ביהודי זה. רגש הכבוד להורים הוא מהרגשות העמוקים ביותר שיש ליהודי, וכל עוד לא כבה רגש זה והאיש בא להזכיר את נשמת הוריו, קיימת האפשרות שיתפתח תהליך עמוק ופנימי יותר בנפשו.

עשרות רבות של שנים לאחר התרחשות זו סיפר את הסיפור, הגאון רבי אברהם אבא וינגוט שליט"א, תלמידו של הרב ויינברג, במהלך חוג בית בנושא כיבוד אב ואם בעיר מודיעין. קם אחד המשתתפים ואמר בהתרגשות: "אני צאצא של ראטנהאוז!" בזכות אותו "יזכור" בברלין, התעוררה נשמתו של נינו והוא זכה ללמוד ולהשתתף בשיעורי תורה בקביעות.

נצח ישראל לא ישקר! הקשר בעם ישראל בין הילדים להורים הוא נצחי, והוא הערובה לקשר בין העם לבוראו.

אישה הגיע למרפאה והתלוננה על כאבי מעיים חזקים ביותר. רופאי המרפאה שלחוה לבדיקות בבית החולים. הבדיקות בוצעו, אך לא נמצא דבר, ולכן השאירו אותה להמשך מעקב. ימים אחרי, גם הבדיקות שנערכו תוך כדי האשפוז לא איתרו את סיבת הכאבים, וייסוריה נמשכו במלוא העוצמה.

בני המשפחה פנו למרן הגאון רבי חיים קנייבסקי צוק"ל ושאלו מה עליהם לעשות כדי למנוע את סבלה ומצוקתה. כששמע את צרתה ביקש הרב לברר: "האם החולה מכבדת את הוריה?" כששמעה את שאלת הרב, פרצה בבכי ואמרה שאינה מסוגלת לכבד את הוריה מטעמים שונים. מרן רבי חיים קנייבסקי צוק"ל מסר לה את הדברים הבאים: "תכבדי אותם, ותהיי בריאה!" וכן היה...

"הבטח לי, בני, שלעולם לא תעזוב את אחיך לבדו!" התחננה האם בלב שותת דם. "אני מבטיח!"

במילים שלו נפרד שמעון מאימו. הוא ואחיו טוביה נשלחו למחנה הריכוז "דכאו", והאם האהובה נשלחה למוות, על קידוש השם. שמעון היה נאמן למילותיה של אימו והתאמץ למלא את רצונה. מעולם לא עזב את אחיו, על אף שלא אחת היה מילוי המשימה כרוך בסכנת חיים.

לקראת סוף המלחמה נערכו הנאצים ימ"ש לפרק את המחנה במטרה להעלים את הראיות למעשי הזוועה שעשו. האסירים הצטוו לצאת לאחת מצעדות המוות הנודעות לשמצה, שלאחריה יפוצץ המחנה ויושמד - ועדות נוספת לאכזריותם של הנאצים תעלם ותימחק לנצח.

טוביה היה שדוף וחלש, ולא היה לו כוחות לצעוד. "עזוב אותי כאן", אמר לשמעון אחיו. "איני יכול ללכת עוד". אולם שמעון סרב לעזובו, נשאר עימו ולא יצא לצעדה. הוא הרי הבטיח לאימו שלעולם לא יעזוב את אחיו, ולא הייתה לו שום כוונה להפר את הבטחתו כעת. יחדיו התכוננו שני האחים למוות, והמתינו לפיצוץ הבלתי נמנע שביא את הקץ לסבלם.

הם חיכו וחיכו... אך למרבה הנס, הפיצוץ מעולם לא ארע! כעבור ימים אחדים שוחרר המחנה וניצוליו על ידי כוחות בעלות הברית! מאוחר יותר התברר לשניהם למיגנת הלב שכמעט כל האסירים שהשתתפו בצעדה נהרגו על ידי חיילי בעלות הברית, שסברו בטעות כי הצועדים הם גרמנים נמלטים.

שמעון חונך לשמירת מצוות כיבוד אב ואם, ושמר על הבטחתו לאימו, היא הייתה השליחה להציל את חיי שני בניה, כשהיא עצמה כבר לא הייתה בין החיים.

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת נשא

מצווה לכבד את האב בכיבודים הנוהגים בחופה, ואם נמנע מכך בנוכחות אביו הרי זה מבזהו שמראה לכולם שמכבד אחרים על פניו.

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

ארגון הורינו שלום. ב"ה הקשר שלי עם הורי מעולה, אני אוהב אותם ורוצה רק את טובתם. אבל יש לי שאלה הלכתית. אבא שלי עובד לפרנסתו בתחום המחשבים. אני אומר את זה כדי שתבינו שלא מדובר בעבודה פיזית קשה, זה לא שהוא עייף ו"גמור" בסוף היום. אני רואה שהוא חוזר הביתה בשעות אחר הצהריים המאוחרות, ולא יוצא לו לקבוע עיתים לתורה. אני מרגיש לא נח לומר את זה אבל אני מכיר את סדר היום שלו, והוא לא קובע עיתים לתורה. השאלה שלי אם אני צריך להעיר לו על זה? בסך הכל אני רוצה את טובתו, אני יודע שזה יעשה לו טוב ללכת לשיעורי תורה, בגדול הוא אוהב את זה, רק לא יוצא לו. אולי אם זה יבוא ממני זה רק יעזור לו, אז אני יכול, ואולי אפילו צריך להעיר לו?

הקדושה, ביתר שאת, אתה יכול לעשות זאת בכמה דרכים שלא קשורים להערה ישירה שלך אליו. למשל, תוכל לדבר עם הרב אצלכם בבית הכנסת, שהוא יזמין אותו להצטרף לשיעורים, או שתוכל אתה עצמך להציע לו ללמוד איתך באיזו קביעות קטנה, תגיד לו שזה יעזור לך ואתה צריך את המחויבות הזאת וזה חשוב לך. התורה יש בה כח אדיר של "טעמו וראו כי טוב ה'" ואם טועמים קצת ממקור מים החיים, וודאי יוסיף וירצה עוד ועוד. אבל כל זה כמובן, תוך כדי שמירה על כבודו ומעמדו של אביו, שזה עבורך מצוות עשה דאורייתא.

שלום לך. התשובה הקצרה היא - אסור לך להעיר לאבא שלך. ילד לא מחנך את אבא שלו, ובוודאי לא מעיר לו על דברים שהוא לדעת הילד (וגם אם זה מובהק ולדעת כולם) הוא לא בסדר. זה לא תפקידך ולא מקומך. כיבוד הורים מלמד אותנו שאבא ואמא מעלינו, הם לא "בגובה העיניים" איתנו יחד, יש אותם מעלינו, ואז יש אותנו. ולכן כאמור, אסור לך להעיר לאביו. אבל כן נרחיב ונאמר שאתה יכול לעזור לו. אם אתה חושב שאביו שמח ואוהב ללמוד, וגם אם אתה לא יודע ואתה פשוט רוצה לזכות אותו בחיבור למקור החיים התורה

תורת אמן

עיון והתבוננות

התאמצות לקבל מחילת ההורים

לו, אנו רואים גם אצל אדם זר מן השוק שנוהג עמו כך, כמו שרואים בגמרא¹ שמי שלא מוכן למחול לחברו, מביא הלה שלושה בני אדם מרעיו וכו' וע"כ מסיק שם שאמנם כל זה בסתם אדם, שאם אינו מוכן למחול ולהתפייס, אפשר להניח לו וללכת. וכמו שכתב הרמב"ם² לא רצה חבירו למחול לו, מביא לו שורה של שלושה בני אדם מרעיו ופוגעין בו ומבקשין ממנו. לא נתרצה להן, מביא לו שניה ושלישית. לא רצה, מניחו והולך לו, וזה שלא מחל, הוא החוטא. **ואם היה רבו, הולך ובא אפילו אלף פעמים עד שימחול לו.** ע"כ דברי הרמב"ם. ועל כן נראה שגם באביו ובאימו, מסתבר שיש לבן להביא כמה שיירות של בני אדם ואהובים ומרעים וקרובים ומיודעים לחלות פני אבותיו עד שיתפייסו ויתרצו, ישוב אל אבותיו ויאמר חטאתי וילך ויבוא ואפילו אלף פעמים.

על הפסוק בפרשת השבוע **ויצעק העם אל משה** (י"א ב') מביא רש"י את דברי המדרש: משל למלך בשר ודם שכעס על בנו והלך הבן אצל אהובו של אביו ואמר לו, בבקשה צא ובקש עלי מאבא וכו' ומבאר המזרחי שרש"י מביא דבריו מהספרי, וכי היה משה מועילן, והלא אין ראוי לומר אלא ויצעק העם אל ה' ומדוע נאמר ויצעק העם אל משה, היה רבי שמעון אומר משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שכעס על בנו והלך הבן אצל אהובו של אביו כו': מכאן למד בספר מאה שערים (כ"א) שמי שחטא לאבותיו וביקש מהם מחילה והם אינם חפצים למחול לו, אין לו לפרוש ולהתייאש ממחילתם, אלא הנוהג הנכון שילך אצל אהובי אבותיו ורעיהם ומיודעיהם, ויבקש מהם שישאל מאת אבותיו שימחלו לו. ובאמת, עצם העניין להביא חבר טוב שיבקש עליו שימחל

1. יומא פ"ז. 2. פ"ב מהל' תשובה הלכה ט'

הרב אליהו דב וקספונגל
Yeshiva Lane 6
Fallsburg, NY 12733

בס"ד

ידוע המאמר מאחד הקדמונים, שבעיקבתא דמשיחא יהיו נסיונות גדולים לקיים אפילו עשרת הדברות כגון עריות, ע"ז ושפ"ד. ועתה בדורינו, אנו רואים את זה בחוש בענין כיבוד אב ואם, שהיחס אליהם כשאר בני אדם, וכל אחד שוקל אם אביו ואמו צודקים או לא – וגם הרבה טרפיסטים ומטפלים בבעיות הזמן, דבר הראשון בטיפולם הוא לנתק הקשר עם ההורים ר"ל. או להם ואוי לנו שכך עלתה בימינו. ולכן נחזין מאד להתחזק במצוה זו, שכמעט נחשב כמת מצוה. וע"ז באעה"ח ראש חודש אייר ה'תשפ"ה.

אברהם יצחק וקספונגל

היו שותפים עמנו בהוצאות המרובות של הוצאת גיליון זה

**וזכו בכל הברכות האמורות בתורה במצווה יקרה זו.
אפשרויות הנצחה לע"נ ולרפו"ש
ולכל ענייני ברכה והצלחה.**

פנו עכשיו >

כתבו לנו בכתובת: horeinuorg@gmail.com
או בנדרים פלוס, ולציין להוצאות הגיליון השבועי.

דבר הראשון בטיפולם הוא לנתק הקשר עם ההורים ר"ל אוי להם ואוי לנו שכך עלתה בימינו

מן הגאון רבי אליהו דב וואקספונגל שליט"א, ראש ישיבת זיכרון משה בסאות' פולסברג שבארה"ב, במכתב התעוררות שפורסם לקראת כנס חיזוק בעניין כיבוד אב ואם וכנגד המגמה לנתק ילדים מהוריהם, שנערך בחודש שעבר בהשתתפות 'הורינו' בלייקווד ארה"ב:

"ידוע המאמר מאחד הקדמונים, שבעיקבתא דמשיחא יהיו נסיונות גדולים לקיים אפילו עשרת הדברות כגון עריות, ע"ז, ושפ"ד. ועתה בדורינו, אנו רואים את זה בחוש בעניין כיבוד אב ואם, שהיחס אליהם כשאר בני אדם, וכל אחד שוקל אם אביו ואמו צודקים או לא – וגם הרבה טרפיסטים (טרפיסטים ה.) ומטפלים בבעיות הזמן, דבר הראשון בטיפולם הוא לנתק הקשר עם ההורים ר"ל אוי להם ואוי לנו שכך עלתה בימינו. ולכן נחזין מאד להתחזק במצווה זו, שכמעט נחשב כמת מצוה".
בכנס ביוזמת מספר ארגונים בשותפות ארגון 'הורינו' ארה"ב, שהתקיים על פני יומיים, ט"ו - ט"ז אייר בחודש שעבר, השתתפו כאלפיים נשים ובנות, ונשמעה ברמה זעקת הכאב של ניתוק הורים מילדיהם, וקריאה גדולה להתחזק יחד במצוות כיבוד אב ואם דווקא בימים אלו, הזקוקים לרחמי שמים מרובים ולהתגשמות הבטחת הקב"ה בביאת מבשר טוב "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם" בב"א.

להצלחה וס"ד
אהרן בן ציונה

לדיווג
שמואל בן רחל

לזרע של קיימא
בעילום שם

לרפואה שלמה
הנה בת רינה

לעילוי נשמת
מנחם מנדל בן יהושע דב

הורינו
הוריה מן הלב

יו"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הוריהם או יקיריהם ולזכות פרנסה והצלחה, זש"ק וזיווג - למען ייטב להן!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו **"צורפו אותי"** לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com או בפקס: 077-6021640 | [Zelle: dedications@horeinu.org](mailto:dedications@horeinu.org)

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

בגד ללבוש

שבכתב או הכוונה והדיוק הנכון מתוך הפסוק, כי "לית מידי דלא רמיזה באורייתא" – אין דבר שלא רמוז בתורה, ים התלמוד כולו יוצא מהמעין של חמשת חומשי התורה.

ואיך היינו מגיעים לכל האוצרות הטמונים בין פסוקי התורה? איך בלי שתינתן לנו תורה שבע"פ היינו משיגים את ההשגות הגבוהות שגילו לנו התנאים והאמוראים וגדולי הדורות שלפניהם ואחריהם? "קול ה' בכח" – בכחו של כל אחד ואחד, וככל שהיה

גדל האדם בהשגתו, הייתה גדלה הבנתו בתורה, ויחד איתם גם יראתו וצדקתו.

אבל אם כך היה רצון הבורא, לתת דברים קצרים – חמשה חומשי תורה, ושאינם יגדל האדם לפי הקצב שלו, לפי הכוחות שלו ואט אט יגלה את עומק התורה ואת החכמה הטמונה בה, עד שמדמה זאת המגיד לאדם המכין בגד לבנו הקטן, אך מכין זאת כבר באופן שיתאים לו לכמה שנים קדימה על ידי כך שעושה את הבגד עם קפלים ומכפלות לאורכו ורוחבו, ועם גדילת הילד יפתח קפל אחר קפל, מכפלת אחר מכפלת על מנת שיתאים לגודלו, כך התורה מכווצת לחמישה חומשים שלתוכם מקופל הכל. אם כן, למה נמלך ה' בדעתו ונתן לנו גם את התורה שבע"פ?

התשובה היא חטא העגל. מהרגע שחטאו ישראל בעגל, איבדו הם את מדרגתם, וגלוי היה לקב"ה שלאחר אותה ירידה יהיה קשה להם להעמיק ולהבין את כל התורה, לעלות במדרגות חכמתה ולפתוח את

לא מזמן התחדשה לי ידיעה, אני לא יודע אם זה חידוש בעולם, אבל בכל זאת אשתף אתכם: שמעתי שמוכרים עכשיו בגד ש"מלווה" את הילד מגיל לידה ועד גיל 3. בדיוק כמו שזה נשמע, בגד שגדל ומתרחב יחד עם התפתחות הילד. הצורה שהבגד הזה עובד היא מאוד פשוטה, הבגד עשוי קפלים קפלים, וככל שהילד גדל פותחים עוד ועוד מהקפלים הללו. ככה החולצה שנראתה מצויין על התינוק כשהוא הגיע לראשונה הביתה, תראה עליו טוב גם ביום שיגזרו לו

את השערה הראשונה בחלאקה. כמו שהתחלתי, אני לא יודע אם ההמצאה הזאת היא חדשה, ואם בכלל היא נמכרת בישראל, אבל הרעיון שמאחוריה לא חדש בכלל.

הביא המגיד מדובנא בתחילת פרשתנו מאמר חזל שזהו לשונו: "דע כי רצונו ית' היה לתת תורה

לישראל קצרה ומועטה במילותיה, לפי קוצר דעתם", וכך אמר גם המדרש על הפסוק "קול ה' בכח" – בכחו של כל אחד ואחד.

ומסביר המגיד, שכוונתו הראשונית של הקב"ה הייתה לתת חמישה חומשי תורה בלבד, לא משנה ולא גמרא, בלי הלכות ובלי אגדות. רק את חמשת חומשי התורה שכתובים בקיצור אך טמונה בהם כל התורה שבע"פ. כי כל יהודי שלומד קצת משנה וגמרא רואה לבד שחכמינו משתמשים בכללי המידות שנדרשה בהן התורה, ועל פיהם פוסקים את הלכותיהם. גם המחלוקות הרבות שברחבי הש"ס, רבות מן הפעמים נסובות סביב השאלה על מקור הדברים בתורה

שאלת השבוע

“לא יום אֶחָד תֵּאָכְלוּ וְלֹא יוֹמִים וְלֹא תִמְשָׁה יָמִים וְלֹא עֲשֹׂה יָמִים וְלֹא עֲשֹׂרִים יוֹם.

עַד חֹדֶשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר-יֵצֵא מֵאֶפְכֶם”

וכי היו חייבים לאכול בשר כל אותם הימים? יכלו לשמור ולאכול רק לפרקים שלא ימאס להם...

בין הפותרים נכונה יוגרל בעז"ה פרס.

תשובות יש לשלוח למייל 4663MR@GMAIL.COM

יחד עם הגדילה שלנו, הוא תכנן לתת לנו רק את חמשת חומשי התורה שבהם נלמד ונעמיק, ונגלה טפח אחר טפח עד שנגיע לכל מכמני התורה. התורה ממש כמו בגדי עם ישראל במדבר שגדלו יחד עם התפתחות הגוף, הייתה צריכה לגדול בהתאם להתפתחות השכל וההשגות של כל אחד. הפסדנו את הדרגה הזאת לאחר חטא העגל, אולי אפילו קצת קשה לנו להבין מהי המציאות של שאיבת כל החכמה ישירות מהבאר, הרי אנחנו דור שרגיל לברז.

אבל למרות איבוד הדרגה, הקב"ה נתן לנו מתנה, הוא עשה בשבילנו חלק מהעבודה וכבר הוריד את כל מה שצפון בתורה. הבגד כבר לא גדל יחד איתנו, אבל ההחלטה היא בידינו, האם להישאר כל החיים עם הבגד הקטן שקיבלנו בהתחלה, או לגשת לחנות ולהחליף כל פעם למידה יותר גדולה.

כל קפליה, לגלות את כל האוצרות הטמונים בה ולהבין את כל ההלכות המסתתרות בין פסוקיה. לכן, נוצר ההכרח לבאר כל דבר ודבר על אופניו ולא לסמוך על הרמזים, שמא לא יבינו אותם ויטעו בכוונת התורה.

לכן אומר המדרש שלאחר שמשה רבינו שבר את הלוחות אמר לו הקב"ה: "ישר כחך ששברת", כאומר לו, אם לא היית שובר את הלוחות, היו נשארים ישראל עם מה שכבר נתתי – חמישה חומשי תורה בלבד. עכשיו משנשברו הלוחות אני נותן להם מקרא, משנה, הלכות ואגדות. אם לפני חטא העגל היה מצווה כל יהודי לחקור לעומק התורה כדי לגלות את צפוניה, להוריד את סודותיה מהכח אל הפועל ולהתאמץ לגדול יחד עם התורה צעד אחר צעד, אחרי חטא העגל הקב"ה הוריד לנו את הכל מהשמים, הוא גילה את הסודות והעביר את ההלכות דרך משה רבינו ליהושע, לזקנים וכו'.

החובה לעמול ולהתייגע על דברי תורה לא עברה מן העולם, אנחנו מצווים ללמוד את התורה, להבין ולדעת אותה. מה שהשתנה, שאם לפני חטא העגל התורה הייתה בשמים וההגעה לאמיתה של תורה היה קשה שבעתיים ממה שאנחנו מכירים היום. מביא המדרש את דברי משה רבינו: "דעו שלא נשתייר ממנה בשמים כלום, ונתנה לכם התורה כולה, היא וכלי אומנותה, ענותנותה וצדקתה", ופירושו הוא שכל הסברות ופלפולים שעתידיים כל הלומדים לחדש, כל התוכחות והדרשות שיאמרו המגידים לעורר את הלבבות וגם כל החומרות והגזירות שייגזרו החכמים לאורך הדורות – הכל הוריד משה רבינו מהשמים. "לא בשמים היא" – לא נשאר ממנה בשמים כלום, הכל כאן, הכל מחכה לך שתבוא ותיקח.

למרות שקיים כנראה בגד שניתן להתאים מגיל לידה ועד גיל שלוש, עדיין רובנו הולכים פעם אחר פעם לחנות להחליף מידה בכל שלב בגדילה של הילדים. הקב"ה תכנן תחילה לתת לנו בגד קטן שילך ויתרחב

איך זוכים לחיי נצח? והאם אנחנו יודעים מה זה נצח?

הרב מנחם ריביץ עם השיחה "חיי נצח"

מהרו להזמין!

4663MR@GMAIL.COM || 0733-578-562

* לקבלת קטלוג השיחות המלא ושלחו בקשה במייל

2073 ft

מתוקים מדבש

ונצחת צופים

התלהבות בעבודת ה'

בהעלותך את הנרות: מרמז רש"י ז"ל במתק לשונו שאמר שצריך להדליק, רצה לומר להעביר ולהלהיב את עצמו בעבודת ה' יתברך, עד שתהא שלהבת עולה מאליה, רצה לומר שבכל דבר מצוה ומצוה יהיה לו הרגל, כי הרגל על כל דבר שלטון, וזה אמר 'עולה מאליה' דייקא, והגוף נקרא מנורה.

לקדש כל שערי הנפש ויאירו באור התורה

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות: הנה יש ז' שערים בנפש, שני עיניים, שתי אוזניים, שתי נקבי החותם, וחוש הפה, וצריך האדם לקדש הז' שערים אלו, ולהתנהג כל כך בקדושה, עד שיאירו באור התורה, וזה עניין שבעת קני המנורה, ואמרה התורה 'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות', אור התורה העליונה נקרא פני המנורה. (באורות המים)

ישיבת ביהמ"ד גורמת קדושה

והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה: אמר הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע בשם הרבי הק' מלובלין זי"ע זצ"ל, 'האיש אשר הוא טהור' למה הוא טהור מפני 'ובדרך לא היה', כי המסתובב בדרכים קשה עליו להישמר ולהיות טהור. הוסיף הרה"ק מראפשיץ 'אשרי יושבי ביתך' מסיים בפסוק 'תהילת ה' ידבר פי' ואילו 'אשרי תמימי דרך' מסיים 'תעיתי כשה אובד', והוסיף ואמר כי 'אשרי תמימי דרך' נכתב בתנאים אפי, כי כאשר האדם בדרך צריך לידע שמונה אופנים כיצד לעקוף דבר רע.

ו'הבית ישראל' זצ"ל הוסיף כי מי שמקיים 'אשרי תמימי דרך' ההולכים בתורת השם, שנוהר גם בלכתו בדרך מכל רע זה חשוב כפול שמונה-תמימי אפי.

צריך שירצה באמת

למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' וגו': וקשה הלא פטורים הם מן הדין, ואונס רחמנא פטריה (נדרים כ"ז), ומה יש כאן לומר 'למה נגרע', אלא 'עס איז זיי געגאנען אין לעבין' (הלך להם בנפשם) וגרמו בזה למצוה חדשה. (ליקוטי הרי"ם)

אין דבר העומד בפני הרצון

איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה: פעם אחת באו אנשים אל הרה"ק מרוזין זי"ע, ובקשו ממנו שיתפלל עליהם, שיוכלו נקל ליסע אליו בלא יסורין, אמר להם, זה הפירוש בגמ' (פסחים ס"ו:), 'איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה, ואמרו בגמ' אפילו חוץ לאסקופת עזרה', והקושיא ידועה.

אכן העניין הוא, כי יכול להיות שהאיש יהיה סמוך לביהמ"ק ולהיות נקרא בדרך רחוקה, יען כי נפשו טמאה, ומי שהוא טהור נפש, הגם כי רחוק מאוד, עם כל זה לא יהיה בדרך רחוקה, כי כל דבר תלוי ברצון האדם, אם ירצה באמת, יעזור לו השי"ת שיוכל ליסע.

להתפלל על צער השכינה סגולה לקבלת התפילה

ויצעק אל ה' לאמר קל נא רפא נא לה: ודקדקו המפרשים על תיבת 'לאמר' שהוא כמיותר, ואפ"ל דהנה ידוע מספרים הק' דאם יש ח"ו יסורים על האדם יתפלל על צער השכינה שנגרם ע"י יסורין שעליו כמאמר המשנ' (סנהדרין מ"ו). בשעה שהאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי, ובזה מפרשים הש"ס (ב"ק צ"ב). כל המבקש רחמים על חברו והא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה, חברו זה הקב"ה כמו"ש (משלי כ"ז, י') רעך ורע אביך אל תעזוב, שאם מתפלל על צער השכינה הוא נענה תחילה כדי שיע"ז יוסר צער השכינה כמובן, וע"כ כאשר צעק משה להתפלל עבור מרים שתתראפא ויצעק משה אל ה' מה שנגרם צער השכינה לאמר 'קל נא רפא נא לה', כדי שלא יהא צער השכינה וממילא תתראפא.

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין.

כתב ביאור הלכה ד"ה ולא הניחה: בחידושי הגרע"א כתב דאפילו אדם אחר שאין הקדירה שלו מועיל המעשה שלו (שהניחה ע"ג קרקע) לאסור שוב להחזיר ואל שייך בזה אין אדם אוסר דבר שאינו שלו וכו'.

- ונחלקו הפוסקים בביאור דבריו הגרשז"א, שו"ת אבן ישראל (הגר"י פ"ש), ועוד כתבו שכל דברי הגרע"א היא דווקא אם נטל חבירו בכוונה והניחה ע"ג קרקע אז אסרה, אבל אם בטעות נטלה כגון החליף בין קדירת הלילה והיום וכדו' אז אפילו היא עצמו וכ"ש חבירו הניחה ע"ג קרקע ולא היה דעתו להחזירה, רשאי להחזירה.
- אמנם משנה הלכות (הגר"מ קליין) ועוד אסרו אף באופן כזה.
- ובשעת הדחק כגון שע"כ לא יהיה לו תבשיל חם לשבת, רשאי לסמוך על המקילין.
- ואם עדיין לא הניחה מידו, או הניחה ע"ג כסא וספסל, רשאי להחזיר לעת הצורך, כשלקח קדירתו או קדירת חבירו אף בלא דעת להחזירה.

חידת השבוע יהלום

מקריסטל
פתרונות לשלוח
ליו"ר המערכת
הבה"ח יקותיאל
יהודה גרוס נ"י

לע"נ
האישה
החשובה מרת
סלימה שולמית
בת חנה ע"ה
נפטרה לאחר
יסורים קשים
ומרים ת.ג.צ.ב.ה.

נדבת ידידנו הנכבד הר"ר
מרדכי דוד גוטמן הי"ו
לרגל שמחת נישואי בנו
החתן נפתלי חיים הי"ו
עב"ג בת הרה"ג ר' אפרים
פישל גרין שליט"א
יכו לבנות בית נאמן
בישראל לבנין עדי עד

נדבת ידידנו המחותנים
הרה"ח ר' מרדכי ויזל הי"ו
והרה"ח ר' מנחם מענדל וקסמן
הי"ו
לרגל שמחת אירוסיו בנו החתן
יקותיאל יהודה ויזל הי"ו
עם בתו הכלה תחי' במזל טוב
יה"ר שיעלה הזוג יפה לבע"ע

נדבת ידידנו המחותנים
הרה"ח ר' נתנאל שנטג הי"ו
והרה"ח ר' אריה ועג הי"ו
לרגל שמחת נישואי בנו החתן
משה יוסף שנטג הי"ו עם בתו הכלה תחי'
וברכת מול טוב
לסבים הרה"ח ר' אברהם חיים פרקש הי"ו
והרה"ח ר' אליעזר ועג הי"ו
יה"ר שיעלה הזוג יפה לבנין עדי עד

לא כל מה שנכנס לאוזן יוצא מהפה

אותה חברה המשיכה לשווק את מוצריה, בלי לדעת על אותה שמועה, אך לאחר זמן קצר הורגש הדבר, כי כל יום שעובר, היא מקבלת פחות ופחות הזמנות, ומתוך כמות אדירה שהיתה משווקת יום יום, הגיעה להזמנות דלות ביותר, דבר שגרם לה הפסדים רבים של מיליוני דולרים. ולא היה להם מושג מאיפה נפל עליהם דבר זה, ומה חסר במוצריהם שהפסיקו להזמין.

ראשי החברה לא ישבו בחיבוק ידיים, ומיד כינסו אסיפה של כל הנוגעים בדבר, להתייעץ, מה קרה, ועל מה יצא הקצף של הצרכנים, שהרי תוצרתם ידועה הן בטיב המוצרים והן בטיב הכשרות. לאחר בדיקה יסודית, הגיעה לאוזנם השמועה, שהיות שהגאון הרב פיינשטיין לא סומך עליהם, לכן הפסיקו הצרכנים לקנות מתוצרתם.

דבר זה ציער אותם מאוד, כי לא היתה שום סיבה שבגללה יהיה לרב קפידה עליהם. ומיד התארגנה משלחת של ראשי החברה לגשת לרב פיינשטיין ולעמוד מקרוב על הסיבות שגרמו לרב לא לתת בהם אמון, ומיד שמזו את פעמיהם לביתו של הרב, במטרה מוצהרת, שהם מוכנים לקבל עליהם כל דרישה מחמירה מצד הרב ולתקן את הטעון תיקון אם תהיה דרישה כזו.

רבי משה קיבל אותם בסבר פנים יפות כדרכו להאיר פנים לכל פונה, והראה להם פנים שוחקות, בניגוד למה שחששו בתחילה. ומיד ניגשו לעצם העניין, ושאלו אותו, כבוד הרב, מה ראה על כך שלא לסמוך עליהם?

הרב לא השיב, ובמקום לתת להם תשובה קם רבי משה ממקומו ניגש למטבח ופתח את המקרר, ולעיניהם הנדהמות, הראה להם שקית חלב מתוצרתם, ואמר להם זה מה שאני צורך יום יום. – דבר זה הדהים את הנוכחים ומיד העלו חששם בפני הרב, שכנראה יש מי שמפיץ שמועות לא נכונות בשמו וסיפרו לו את כל הקורות אותם. – רבי משה הבטיח להם לטפל בנושא ולבדוק את מקור השמועות. וגם הבטיח להם שיפרסם ברבים שאין לו כל ספק וכל חשש, ומוצריהם כשרים הם ל"מהדרין מן המהדרין".

לאחר בדיקה קצרה של השמועות ומקורם, הגיעו לאותו אדם שפירסם את השמועה בראשונה, שממנה התגלגלה הפרשה כולה. בשמוע רבי משה את הסיפור צחק ואמר, אכן אני מאשר את מה שאותו אדם סיפר, אך הפרשנות שלו בטעות יסודה, כי נכון הוא הדבר שהרמתי את אותו קנקן והנחתי אותו בחזרה, והסיבה שונה לחלוטין, הרמתי את הקנקן במטרה לקחת ממנו חלב, והרגשתי שהקנקן ריק, ולכן שלחתי את ידי לקחת חלב מהקנקן השני. ולא דובים ולא יער. וכמובן שהרב ז"ל עשה את כל ההשתדלות לפרסם ברבים את דעתו, שאין כל חשש, והכל כשר למהדרין מן המהדרין.

מעשה זה יש בו ללמדנו, כמה צריך האדם לשמור פיו ולשונו, ולפני שמביע דעתו אפילו על מה שראו עיניו, ואף אם הדבר ברור בעיניו כחד וחלק, יש לו לעצור ברוחו ולחשוב ולשקול בפלס שכלו, מה עלול הוא לגרום בפתחת חרצובות לשונו.

מספרים על מלך אחד שהיתה לו בת נאה במעשיה ומשכילה והיתה בת יחידה לאביה. המלך חשב ושקל מי הוא החתן שיהא ראוי לבתו. שהרי צריך הוא למלך אחר. וצריך שיהיו בעל מזדות טובות, ותכונות טובות ועל כלם משכיל נבון וחכם. החליט המלך לערוך מבחן לנתיניו, הציב בכיכר העיר שתי בובות זהות לחלוטין עד שלא היה אפשר לזהות הבדל ביניהן.

הוציא המלך כרוז לאמור: אדם שיגלה אם קיים הבדל בבובות או יגלה מוס בהם, יזכה להיות חתן למלך.

ותהום כל העיר ומי לא הגיע להראות כחו ותבונתו. אך בראותם את הבובות נאלמו דום. שתי בובות זהות לחלוטין. וכי להתל בנו רוצה המלך שאלו?

והנה הגיע בחור פקח וחרף מאד. עמד והתבונן מכל עברי הבובה ולבסוף הוציא קשית קטנה ואמר למלך: אדוני המלך, אני רואה באחת הבובות חור קטן בפה. יורשה לי לבדוק משהו? הסכים המלך.

נטל הבחור את הקשית והכניס אותה לאוזן הבובה וראה שהקשית יצאה דרך הפה של הבובה.

אמר למלך, אדוני המלך: מצאתי את הפתרון. מי שמכניס משהו מהאוזן ומיד יוצא הדבר מהפה אין לך מוס גדול מזה... שמח המלך לקראת "חתנו" ואמר לו: אכן, כך הדברים ובך בחרתי לבתי. כי אין לך מלך יותר גדול מאדם המסוגל לשמע ולא להוציא מהפה. כי "מה" יתרון לאדם בכל עמלו אשר יעמל תחת השמש", כי כל עמל האדם לפיהו.

ב"אפיקי מים" כתב מעשה שהיה עם רבינו משה פיינשטיין זצ"ל מגדולי הפוסקים בדור האחרון, וכך היה המעשה:

שתי חברות גדולות וידועות שמייצרות ומשווקות מוצרי חלב לסוגיהם בארצות הברית, דאגו לכך שתוצרתם תתאים ותענה לדרישות הכשרות של המגזר החרדי, שמהווה נתח לא מבוטל בשוק הצרכנות.

פעם הזדמן הגאון הגדול רבי משה פיינשטיין זצ"ל להתארח באיזה מקום, והגישו לשולחן ארוחה חלבית, ובשולחן היו שני קנקני חלב, שכל קנקן הכיל בתוכו שקית חלב מחברה אחרת. אחד מהנוכחים עקב אחרי הרב, וראה שהרב הושיט את ידו לקחת מאחד הקנקנים, הרים את הקנקן אך מיד הוריד אותו מידו, ומיד שלח את ידו ולקח מהקנקן השני ושתי ממנו. אותו אדם לא נתן לסיפור זה לחמוק לו מידיו, ומיד נתן פרשנות לעצמו:

אין ספק שכבוד הרב לא סומך על אותה חברה, עובדה היא שהעדיף את החלב של החברה המתחרה. והיות שאותו אדם לא היה אמון על מדת המתנינות, ופחז כמים היתה דרכו ומידתו, מיד החליט לזכות את הרבים ולהצילם ממכשול. ומפה לאוזן עברה השמועה; שהגאון רבי משה פיינשטיין לא סומך על מוצרי אותה חברה. וכדרך לשון הרע שעושה לו כגפיים, כי לשקר אין רגלים אך פעמים שיש לו כנפיים, וכאש בשדה קוצים הגיעה השמועה לבתים רבים משומרי אמונים, שהחליטו להינזר ממוצריה של אותה חברה.

<p>קוראים נכבדים</p> <p>נהנתם, החכמתם?</p> <p>להוי ידוע כי הוצאות ההדפסה עולים ממון רב, נא טלו חלק בהפצת העלון הנכבד הזה, קחו חלק בהפצת תורה ויראת שמים ותתברכו בכל הברכות האמורות בתורה, לתרומות וכל ענייני הגליון ניתן לפנות בטל' 054-8559959</p>	<p>לע"נ הילד יניק וחכים</p> <p>אברהם דוד חי ז"ל בן יבלחט"א יקותיאל יהודה</p> <p>נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד לאחר שהודכן ביסורים ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>נדבת החתן</p> <p>שאול יהוקאל לנגסם הי"ו</p> <p>בן הר"ר משה אהרן לנגסם הי"ו</p> <p>לרגל שמחת איורסיו עב"ג</p> <p>בת הרב עזריאל רייכמן הי"ו</p> <p>יה"ר שיעלה הווג יפה לבע"ע</p>	<p>נדבת ידידנו</p> <p>הר"ר דוד בלוק הי"ו</p> <p>לרגל שמחת הולדת הבת וברכת מזל טוב לאביו</p> <p>הר"ר מענדל בלוק הי"ו</p> <p>יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת דקדושה</p>	<p>העלון מוקדש לזכות רפאל בן הדר להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות</p> <p>העלון מוקדש לזכות אורן בן פרח ודליה בת פרח להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות</p>	<p>נא להתפלל לרפואת זקני הרה"ג יצחק בן צילה שליט"א לרפוי"ש בתושח"י</p> <p>נא להתפלל לרפואת אברהם אהרן בן סימא גיטל לרפוי"ש בתושח"י</p>	<p>לע"נ איש החסד והחינוך הבלתי נשכח הרה"ח ר' חיים שרגא פאוול ב"ר מיכאל שר זצ"ל נלב"ע ז' אייר תשע"ב</p>
--	---	---	--	--	--	--

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מירבא נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתלי יותים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל בקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני גזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחווה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאל שלעניגער זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תומכי.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוי הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמדו בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(ריבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך בפיז פרק מ"ב).

מלליצי יושר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד תחתיו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי גדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמנטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מירבא נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמדו בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתלי יותים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני גזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

ל"ע הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת. וכן אהרן נצטרע וכמו שאמרו בשבת (דף צז). ונראה לבאר הטעם שלקו מרים ואהרן בצרעת, היות שהם חשדו את משה רבנו בגסות הרוח וגבהות, וכפי שאמרו 'הרק אך במשה דבר ה' והלא גם בנו דבר', ומדוע הוא מתנהג בפרישות יתירה מאיתנו, ומצינו (ערכין טז). שהנגעים באים על גסות הרוח. ונמצא שלפי דבריהם סוברים הם שצריך לבוא על משה נגעים מחמת יהירותו, ולכן מדה כנגד מדה לקו הם בנגעים. (זרע שמשון אות ו').

ויצעק משה אל ה' לאמור אל נא רפא נא לה. יש לתמוה מפני מה צעק משה, וכפי שנאמר 'ויצעק משה אל ה'', הלא אמרו (ברכות כד): כל המרים קולו בתפילתו הרי זה מנביאי השקר. ויש לתרץ עפ"י מה שאמרו חז"ל והובא ברש"י: אל נא רפא נא לה, בא הכתוב ללמדך דרך ארץ, שהשואל דבר מחברו צריך לומר שנים או שלשה דברי תחנונים, ואח"כ יבקש שאלותיו. והנה כתב הרמ"א (או"ח סימן ק"א סעיף ב') דאף שאסור להשמיע קולו בתפילתו, אם משמיע קולו כדי שילמדו ממנו בני ביתו איך להתפלל מותר. ולפ"ז מתיישב היטב הטעם שהיה מותר למשה להגביה קולו ולצעוק, כי רצה ללמד את בני ישראל כלל חשוב זה בהלכות תפילה, שדרך ארץ לומר שנים או שלשה דברי תחנונים קודם בקשת התפילה, ובאופן שבא ללמד איזה דין והלכה, מותר לצעוק. וזה מה שאמר הכתוב 'ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה', ולכאורה תיבת 'לאמר' מיותרת. אולם לפי הנ"ל מדוקדק היטב, שנרמז כאן שצעקתו של משה היתה מפני שרצה ללמדנו לומר אל נא רפא נא לה, והיינו שרצה שישמעו בני ישראל האריך שמתפלל, וילמדו מכך שדרך ארץ שהמתפלל יקדים שנים ושלושה דברי תחנונים ואח"כ יבקש, ובאופן כזה מותר להגביה קולו. (זרע שמשון אות ז').

הגדרות אבני נזר – על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

שרואה הנר חנוכה, א"כ גם בסוכה יצטרך לברך שהחיינו מיד בעת עשיית הסוכה. ולכאורה יש לומר דבסוכה אינו חשיב מעביר על המצוה, כיון דאח"כ בשעת קידוש, יברך שהחיינו על סוכה זו, ונמצא דתיקן מה שקלקל מקודם. משא"כ בנר חנוכה, אם לא יברך עכשיו ברכת הרואה על נר זה, הרי לא יברך כלל ברכת הרואה על נר זה, ולכן חשיב מעביר על המצוה.

אבל כתב האבני נזר דזה אינו, דגם אם חוזר אח"כ ומברך על סוכה זה, חשיב מעביר על המצוה, כדאמרו ביומא (דף לג.), דהטעם דדיושון מזבח הפנימי הוא קודם להטבת חמש נרות, משום דאין מעבירין על המצוה, ובעת שנכנס להיכל, פוגע תחילה במזבח הזהב, ולכן צריך מקודם לקיים מצות הדישון, לפני שיפנה להיטיב את נרות המנורה, ע"ש. הרי דאם מעביר על המצוה של דישון, אע"ג דלבסוף מקיים מצות הדישון כהלכתו, אפ"ה מיקרי מעביר על המצוה, וא"כ מדוע אינו מברך שהחיינו מיד בשעת עשיית הסוכה.

והנה האבני נזר דיש שני דינים בזה: א) אם מעביר על המצוה לגמרי, כגון בנר חנוכה שאם אינו מברך על נר זה, אי אפשר עוד לתקן, אז בכל אופן הדין דאין מעבירין על המצוה. ב) אם אפשר לתקן מה שקלקל, והיינו לברך שהחיינו על סוכה זה, אז אם איכא סיבה לעבור על המצוה, כגון כדי לסדר כל הברכות על כוס של קידוש, אז מותר לעבור על המצוה.

וז"ל: ואף דבעושה סוכה והולך ממנה ואינו מברך זמן, נמי חשיב מעביר על המצוה, אף שחזר אליה אחר כך, כדמוכח ביומא (דף לג.) בדיושון מזבח הפנימי קודם להטבת (שתי) [חמש] נרות משום דאין מעבירין, ומ"מ מסדר כולהו אכסא דקידושא. נראה לי דהתם היינו טעמא דמ"מ כיון דטפי עדיף אכסא דקידושא, מותר לעבור, כיון דפגם באותו סוכה שמעביר ממנה, ומתקן באותה סוכה עצמה כשחוזר ומברך עליה אכסא דקידושא. משא"כ בנר חנוכה שמעביר מנר זה ומברך על נר אחר, ואין התיקון באותו נר.

ודומה להא דאמרין בשבת סותר על מנת לבנות במקומו חייב, דהיא סתירה 'בנין' מיקרי, כדפירש המרדכי (הביאו הט"ז בהלכות בית הכנסת סימן קנ"ב סק"ג לענין נותץ אבן מבית הכנסת), אבל שלא במקומו פטור, דמ"מ באותו דבר הוי מקלקל. והכא נמי החילוק בסוכה כשמעביר ממנה על מנת לברך אח"כ אכסא דקידושא לא חשיב בתחילה פגם, כיון שכוננו לתקן אותו דבר עצמו. משא"כ בנר חנוכה חשיב כסותר על מנת לבנות שלא במקומו ומקלקל הוא ואסור, עכ"ל.

והוסיף האבני נזר, דהכלל של 'אין מעבירין על המצוה', הוא בין אם מעביר על החפץ של מצוה, כגון שאינו מברך על נר חנוכה זה ברכת הרואה, ובין אם מעביר על הזמן של המצוה.

לע"נ הג"ר נחום ב"ר יוסף הסופר מטאחוב
זצ"ל י"א צ"א אייר

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. במד"ר (טו"ב): זה שאמר הכתוב ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר, אמר לו הקב"ה למשה לא בשביל שאני צריך לנרות, הנהרתיך על הנרות, אלא לזכותם, שנאמר ונהורא עמיה שרא' וכו', בא ללמדך שאינו צריך לנרות של בשר ודם וכו', ולמה צוה אתכם, לזכותכם, לכך נאמר 'בהעלותך את הנרות, הוי ה' חפץ למען צדקו', ע"כ. יראה כי המנורה היא כנגד התורה, דכתיב 'תורה אור', והתורה נחלקה לשבעה, שבעה ספרי תורה, דפרשת 'ויהי בנסוע הארון' הוא ספר בפני עצמו. והענין כי עיקר התורה הוא שבע מצות, לכן באדם הראשון נאמר 'לעבדה ולשמרה', 'לעבדה' זו מצות עשה, 'ולשמרה' זו מצות לא תעשה, והוא ששרשי המצוות הם 'שבעה', ועשרת הדברות שהם שורש ספרי תורה, 'חצבה עמודיה שבעה', ותר"ג מצוות הם הענפים, ואילו לא חטאו היו יכולין לתקן בשבע מצוות שורש וענפים שהם תר"ג, ואולי בענין זה קיים אברהם את כל התורה, במה שתיקן בשרשי שבע מצוות ענפי תר"ג, ואפילו עירובי תבשילין. רק צדקה עשה הוא יתברך להורות לנו השרשים עם הענפים, לכן אמר ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר, אף ששרשי המצוות הם שבעה. ולכן המנורה שמרמז לתורה 'חצבה עמודיה שבעה', [והיינו דלכן יש במנורה שבעה קנים], 'אל מול פנה מנורה יאירו שבעת הנרות' ראשי תיבות בגימטריא 'אמת', שיהיה תורת אמת.

לע"נ הג"ר יעקב ב"ר משה אלקיים זצ"ל י"א צ"א י"ב סיון

אין מעבירין על המצוה, והמאחר מצות מילה. אמרו בשבת (דף כג.): הרואה נר חנוכה צריך לברך. ופירש"י: למי שלא הדליק עדיין בביתו. וכתב האבני נזר (או"ח

סימן תק"ו), וז"ל: משמע מלשונו דאפילו עתיד להדליק בביתו, מברך [בשעה שרואה הנר ברכת הרואה]. וחלקו עליו, דיש להמתין לברך ברכת הרואה עד הדלקה, דומיא דרב כהנא מסדר לכולהו [ברכות, ברכת שהחיינו, וברכת לישב בסוכה] אכסא דקדושא (סוכה מו.). ולפי עניות דעתי נראה דברי רש"י, משום דאסור לעבור מנר שרואה מלברך עליו, דאין מעבירין על המצוה. ובמצוה דאורייתא היא איסור תורה, כדמוכח מקושיית התוס' (זבחים נא.) למה לי קרא ד'אל פתח אהל מועד', תיפוק ליה דאין מעבירין, עכ"ל.

אבל הקשה האבני נזר, דאם מצד הדין של אין מעבירין על המצוה, צריך לברך ברכת הרואה מיד

'רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר: **סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.**

אור צדיקים ישמח וגר רשעים ידעך. שלמה המלך המשיל נפש צדיק ל'אור', מפני שהנפש אור שכלי, לוקח מכסא הכבוד, והאור הוא אינו אלא מעצמותו וגופו, איננו בא לו ממקום אחר ואיננו תלוי בדבר אחר. והמשיל נפש הרשע ל'נר', שאור הנר אינו מעצמו, אבל תלוי בדבר אחר, והוא השמן והפתילה, כי מיד שיכלה השמן והפתילה, ידעך הנר מיד. כן נפש הרשע תלויה בקיום גופו, כי אין עיקר שמחתה רק בשמחת הגוף, ועל כן תכלה ככלות הגוף, והכליון הוא שלא תאור באור החיים, ואע"פ שאין לנפש מות, תענש בעונש מר ממות. ולפי שלא השתדל בדרכי האור אלא בדרכי החשך, על כן תחול עליה מדת החשך, והנה זה כליון חרוץ לנפש, והוא העונש שאין לו סוף, ויסורין שאין להן קץ, וזהו שאמר שלמה המלך (משלי יא:ז): 'במות אדם רשע תאבד תקוה', לא אמר 'במות רשע', אלא 'במות אדם רשע', לבאר כי הנמשך אחר תולדות האדמה ומשתקע בתאוות הגופניות נקרא 'רשע', ועל כן 'במותו תאבד תקוה' עמו, כי לא היתה תקוהו כי אם בעניני גופו, לא בעניני נפשו, ומפני זה באבדן גופו תאבד תקוהו. ומזה אמר 'ידעך', שהוא ביטול האור, והוא העונש בנפש הרשע. ונראה לומר שאין לשון דעיכה ביטול לגמרי, אלא שלא תאיר ותזכה לנועם הראוי לה, אך לשון כיבוי הוא ביטול לגמרי. אבל במעלת נפש הצדיק הזכיר 'ישמח' והוא השכר, כי לשון שמחה תוספת השגה ורוה"ק, וזהו 'אנכי אשמח בה', וכן 'ישמח ה' במעשיו', ולפי שהצדיקים עובדים להקב"ה בשמחה, על כן זוכים למעלת השמחה לעוה"ב, כי מדת השמחה תחול עליהם ושואבת נפשם ומקימת אותם לנצח.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריבערגענגן דאט חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- מ'לאזט איר וויסן ווען די שטיין אסאך יאהר צו העלפן איר.
- וועט עס טוהן פאר אייער יעוהה פרייזאט, באמנות, קאנפידענשל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט.
- אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתנות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שטיות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק און איר: **ישר הלב - אמינות ויון הארץ צו אירשקייט**, שיחפך לב לשמים לטובה (ד'סטייט די גאנצע מענטש, ווארע פלאים - ווערט ווען וואונדער) מקען עס געבען פון מענער.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א מענטש. ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיין זון בעהט מיין זוןען מיין אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט ארויסגעלייגט א פילטער

איר האט נישט געהאט קיין נוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חבר'ס קינד

אין חילוק בין מעביר מזמן, למעביר מחפץ. ואדרבה עיקר דין אין מעבירין במעביר מזמן כנ"ל מפירש"י, וזה במעביר לזמן אחר, אבל במילה הרי מלו באותו יום, ואינו ז' מיום ההוא כלל. ואף שעושה באותו יום כמה מעשים קודם לכן, לית לן בה, כיון שאינו מעביר ממנו. ולכן כתבו הפוסקים בפדיון הבן שיפדנו מיד ביום שלשים ואחד משום מצוה הבאה לידך, והוא דין של 'אין מעבירין' כנ"ל בשם רש"י, ובודאי שאינו מחויב לפדותו מיד בבקר, רק שלא לדחותו ליום אחר, וכן מעשים בכל יום, וברור וכו'. והטעם לחלק בין מעביר ליום אחר דאסור, ובין מאחר רק לאחר שעה דמוטר, הוא משום דכל היום הכל זמן אחד, משא"כ יום אחד. וראיה לזה מדברי הש"ס (ר"ה א:). 'כיון שעברו שלשה רגלים בכל יום עובר עליו בכל תאחר', הרי אמר 'בכל יום', ולא אמר 'בכל שעה' עובר בכל תאחר, משום דלא הוי איחור אלא ביום. וכן לשון הרמב"ם (מילה פ"א): משיגדיל 'כל יום' שעובר עליו ואינו מל עצמו עובר בעשה.

וז"ל: דע דאיסור אין מעבירין על המצות, כתב רש"י (יומא לג.) דילפינן לה במכילתא מ'ושמרתם את המצות', קרי ביה את המצות, מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, ע"כ. ומזה נלמוד דלאו דוקא כשמעביר מחפץ מצוה לחפץ אחר, אלא הוא הדין כשמעביר מזמן אחד לזמן אחר, שהרי זה עיקר דין המכילתא. ועל כן מבואר בפוסקים בעשיית סוכה, שיעשה ויגמרנה תיכף ביום שאחר יוה"כ. וכן בפדיון הבן כתב הרא"ש (סוף בכורות הל' פדיון בכור סי' א'), וז"ל: ואחר שלשים יום יפדנו מיד שלא ישהה המצוה, כמו שאמרו מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, ע"כ. ופסק כן בשו"ע (יו"ד סי' ש"ה סעי' י"א). שוב מצאתי הדבר מפורש במגילה (דף ו: [דר'] אליעזר בן יעקב אומר, דאם קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה, אין קורין אותה באדר השני, של מצות שנוהגות בשני נוהגות בראשון), משום דאין מעבירין על המצות. הרי מפורש דמעביר מזמן אחד לזמן אחר, נמי חשיב מעביר.

וראיתי שם בטורי אבן דהאי לישנא ד'אין מעבירין' גבי אדר ראשון, לאו דוקא, דלא שייך אלא במעביר ממצוה אחת לחבירתה,

או לדבר הרשות. והנה הרגיש

שהתוס' שם סבירא להו דהוי אין מעבירין ממש, והטורי אבן חולק על התוס' כדרכו. אבל מדברי רש"י יומא שפירש אעיקר דין אין מעבירין הני"ל מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, מוכח דעיקר דין אמעביר מזמן אחד לחבירו. ואין לנו לשמוע לו נגד רש"י ותוס' עכ"ל.

והנה הטורי אבן הביא ראיה לסברתו דלא שייך 'אין מעבירין' אלא בהעברת מקומו, ולא העברת זמן. מהא דאמרין (יומא כח:) כל היום כשר למילה אלא שזרזין מקדימין למצות. ואם איכא בהעברת זמן משום 'אין מעבירין', מדוע אמרו דרק משום זרזין מקדימין למצות יש להקדים, הלא איסור הוא משום אין מעבירין על המצוה. וכתב על זה האבני נזר, דלא חשיב 'מעביר' אלא אם מעביר ליום אחר, אבל באותו יום גופא לא חשיב 'מעביר'. וז"ל: ובודאי שזו אין ראיה של כלום, דודאי

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **לקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח!"

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (- זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקן לעוה"ב

נפתרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

לע"נ הגר"ד נפתלי הירץ ב"ר שמעון וואלף רובין זצ"ל יא"צ י"ג סיון

תרועה יתקעו למסעיהם
ובהקדיל וגו' תתקעו ולא תריעו. כי 'תרועה' מתרגמין 'יבבא', שבא על צער. ו'תקיעה' על שמחה, וכמו שנאמר 'כי תבוא מלחמה בארצכם על הצר וגו' והרעותם וגו' וביום שמחתכם וגו' ותקעתם'. ובשעת מסע האדם בדרך, הוא בטיידא וצער ואינו בניחא. ועיין בברכות (דף יא.) ממעטין מ'בלכתך בדרך', טירדא דמצוה. ועל כן היה הסימן המסע ב'תרועה'. והקהל היה בעת החניה שהיו בניחא ושמחה, לכן הסימן ב'תקיעה'. וידוע דמ"ב מסעות ומקומות החניה הם נגד שם מ"ב, וכל אות הוא מדריגה בפני עצמו, ובין מדריגה למדריגה יש מסע שהולך ונוסע להגיע לאותו

אפשר לברך שהחינו. וכן בברכת הרואה איכא הפסק בין ראיית נר חנוכה זו ובין ראיית נר חנוכה אחר, ולכן יש בזה משום אין מעבירין. ובמקום אחר (גליוני הש"ס ר"ה ו:!) תירץ הגר"י ענגיל באופן אחר, וז"ל: יש לעיין מדוע לא אמר בכל 'רגע ורגע' עובר בכל תאחר. ואולי באמת בעבירת ג' רגלים היה לו לעבור בזה רק פעם אחד בכל תאחר, ומכאן ואילך לא היה ראוי להיתב תורת כל תאחר, רק תורת זרזין מקדימין. ורק כיון דלילה אינו זמן הקרבה, נמצא דמשעבר היום הרי הוא מסתלק מן המצוה, לכן עבירת היום בלי הקרבה, הוי איחור חדש. ועובר בכל יום בכל תאחר. וע' רמב"ם בהלכות מילה דכתב ג"כ 'וכל יום ויום שיעבור עליו משיגדל ולא ימול את עצמו הרי הוא מבטל מצות עשה', [ולא כתב 'בכל רגע']. אולי גם שם הטעם לפי מאי דקיי"ל דמילה שלא בזמנה ג"כ אינה נוהגת רק ביום, וא"כ ג"כ הטעם כנ"ל, [דלא היה לו לעבור רק פעם אחד, אבל כיון דמשעבר היום הרי הוא מסתלק מן המצוה, דלילה לאו זמן מילה הוא, לכן כל יום עובר עבירה מחדש].

הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס ברכות כב:) חילק באופן אחר, דבמילה, כיון דכל היום כשר למילה, לכן לא חשיב הפסק, ואינו נחשב 'מעביר', וז"ל: קשה בהך דכל היום כשר למילה אלא שזרזין מקדימין, מדוע קרינן ליה רק זרזות, ולא קרינן ליה העברה אם אינו מל מיד בבוקר. ואין לומר דאחור זמן לא מיקרי העברה, דהא בגמ' (מגילה ו:) אמר לענין שנה מעוברת סברא דאין מעבירין על המצות לענין לקרות המגילה מהאי טעמא ב"ד שבאדר ראשון, והפסק ב"ד שבאדר שני, ואף דהוא רק איחור זמן לחוד. ואולם החילוק בזה פשוט, דהעברה הוא רק אם מסתלק מן המצוה, ועל כן במילה דכל היום כשר למילה, ואין מסתלק מן המצוה כשמל באחור, דכל רגע ורגע הרי יכול למול, לכן קדימת המילה בבוקר הוא רק זרזות, אבל אינה העברה, שהרי אינו עובר ומסתלק מן המצוה. ואן בההוא דמגילה דאם לא יקרא ב"ד שבאדר ראשון, אזי הט"ו וכל שאר הימים עד י"ד שבאדר שני הרי אין ראויים לקריאה, ועל כן כיון שיש זמן בנתיים שאין ראוי למצוה, נמצא שהוא מסתלק מן המצוה, שפיר הוא העברה, וכבר הזכרתי מזה בציונים לתורה כלל (ל"ח) עכ"ל. ולפי דבריו נמצא דאיכא משום 'אין מעבירין' אם אינו מברך שהחינו בשעת עשיית הסוכה, כי בן עשיית הסוכה, ובין ישיבה בסוכה, איכא הפסק וזמן שאי

א

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonny@gmail.com

הופיע

ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר
זצוקללה"ה קודם
פטירתו שאם ילמדו
בספרים שלו, יהיה
למנו ולעורר גם אחר
פטירתו ממש כמו
בחיים"

(אין צי"ע ע"ת עמ' רמ"ב)

מלוקט מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם
בשבוע

מדריגה, ואז הוא בטירדא, וכשמגיע להמדריגה הוא בנחת. וזה כל האדם כל ימי חייו, בימי המעשה הוא בטירדא, והוא הכנה לבוא לשבת, דמי שלא טרח בערב שבת מה יאכל בשבת. ובמדרש איכה (פתיחתא י"ז) דהגוים אומרים דיהודים כל מה שטרחו בששת ימי המעשה אוכלים בשבת. וכן הוא גם ברוחניות, דכפי מה שהאדם מתקדש ומכין עצמו בששת ימי המעשה, כן הוא מרגיש הקדושה בשבת. ובפרי עץ חיים כתב דביום רביעי חמישי וששי דקמי שבתא מכין לקבלת נפש רוח נשמה ע"י שמתקדש במחשבה דיבור ומעשה. וימי ראשון שני שלישי דבתר שבתא, הוא השארת קדושת נפש רוח נשמה דשבת העברה במחשבה דיבור ומעשה, עכ"ל. ובאמת גם השלושה ימים דבתר שבתא ע"י הקדושה שבהם מבטא העברה, הם מוסיפין קדושה בשבת הבאה, ועיד"ז יוכל ג"כ לקדש השלושה ימים דקמי שבתא לקבל תוספת נפש רוח

נשמה. ויש לומר דעל כן אמרו (שבת קיח): 'אלמלי שמרו שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין', 'כהלכתן' היינו בקבלת הנשמה יתירה כראוי בכל מדריגותיה, שהוא ע"י שמירת השבת כהלכתו וכראוי בכל פרטי דקדוקיו. וע"י שבת הראשון נשאר הקדושה לימי המעשה שאחריו, ויש לו הכנה דרבה יתירה בימי המעשה, ועיד"ז זוכה לתכלית השלימות דקדושת שבת בשבת השניה ולהיות נגאל לגמרי מהשאור שבעיסה ושיעבוד מלכותו דענינים אחד, דכפי התגברות היצ"ר והשאור בלב איש יהודי, כן הוא התגברות מלכות ממלכי האדמה אשר כוחם מאותו הכח דרע שנתגבר בנפש היהודים באותו דור וזמן.

ויש לומר דעל כן לא אמר להם משה מצות השבת עד ערב שבת, כשנכפל להם לחם יומיים, אף שנצטוו כבר ביום ראשון, דאז שלא היה שבת קודם, לא יכלו לקבל תוספת קדושת נפש רוח נשמה בשלושה ימים דקמי שבתא, כיון שלא היה בשלושה ימים הראשונים השארת קדושה משבת העברה, ולא יכלו להכין בכל ימי החול, וסגי בהכנה דערב שבת 'והכינו את אשר וגו' שאמר להם אשר תאפו, דסעודת שבת צריך הכנה מערב שבת ותו לא. אבל השי"ת אמר לו אחר כך 'עד אנה מאנתם', כלל גם אותו על שלא הגיד להם מיד ביום ראשון, דהיה מועיל להם הכנת ששת ימי המעשה שלא היו הולכים עוד ללקוט בשבת. ומצות 'זכור את יום השבת לקדשו' הוא ג"כ

בכל ששת ימי המעשה, (ועל דרך דסבירא ליה לשמאי בביצה טז. מחד בשביר לשבת, והלל לא פליג על זכירה בלב מיהת), להיות לבו נוהה ומשתוקק להגיע לקדושה זו. וכל ששת ימי המעשה הוא בעמל ויגיעה, וכשבא שבת בא מנוחה. ויש לומר על דרך שאמרו בגמרא לשון 'נח נפשיה' על פטירת האדם, כי כל ימי שבת הוא חי הוא טרוד במלחמת היצ"ר ויגיעת הנפש בקבלת עול תורה ומצוות, כמו שאמרו (ע"ז ה:) 'לעולם יהיה כשור לעול וכחמור למשוך' וכו', וזהו גם למקבלים עול תורה בלבד, כל שכן כשיש עליו גם עול מלכות ועול דרך ארץ, ובפטירתו 'נח' נפשיה. וכן בהגיע שבת דנחמם מיצ"ר ע"י הנשמה יתירה שמוזב בזוהר (ח"ב פח:) דכל שלימו בה, וכדוגמא דעוה"ב, ובגין כך נקרא 'שבת', מהו 'שבת', שמא דקוב"ה, שמא דאיהו שלים בכל סטירין, ע"ש. פירוש דשבת אין שם ליום, דאין היום שובת, אלא הקב"ה שבת בו ממלאכתו אחר שכלה מעשיו וראה דהכל טוב מאד. וכל השמות דהשי"ת מורים על מדותיו, כל שם למדה ידועה כידוע, אבל

שבת שהוא על השביתה, כולל הכל, וזה דשלים מכל סטירין מכל השש קצוות וכל המדות. וכן הנשמה יתירה דשבת שהוא חלק אלוך ממעל, נקרא ג"כ 'שבת', והיא ג"כ כל שלימו בה, ומעין עוה"ב שאין שליטה ליצ"ר בה. ועל כן הוא אז במנוחה שלימה. וכפי מה שהכין עצמו בעמלו בעבודת ה' בששת ימי המעשה, כן הוא הרגשתו המנוחה ביום השבת.

ועל כן תיקן הבעש"ט לומר הודו בערב שבת במנחה סמוך לפנות ערב, כי אז יוצאים מהטירדא למנוחה ונייחא, דוגמת עוברי ימים והולכי מדברות כשבאים לשוב שצריכים להודות, דכך קבע השי"ת להנהגת האדם. ועל דרך שברא יום ולילה דלא ישובות להיות חושך ואח"כ מאיר, ועל דרך שנאמר 'שבע יפול צדיק וקם'. והשבת הוא קודש, והשי"ת מכניס אז קדושה באדם, כמו שנאמר 'לדעת כי אני ה' מקדשכם'. ומגיע לנייחא מעצבו בימי החול דכתיב 'בעצבון תאכלנה', וכמו שאמרו (ב"ר יא:א) עה"פ 'ויברך את יום השביעי', דברכת ה' תעשיר ולא יוסיף עצב עמה, ורצה לומר הקללות דאדם וחוה שהוא בעצבון, ובשבת אין להם שליטה.

והנהגת האדם להיות הולך תמיד ממדריגה למדריגה, המסע בימי החול, והחניה והמנוחה אח"כ ביום השבת. וזהו ג"כ שהיו תוקעין בערב שבת לקבלת שבת, כי התקיעה סימן החניה להקהיל, ובתקיעה ראשונה דערב שבת היו מקהילין העם שבשדות שהיו צריכים להכנס יחד כמו שאמרו (שבת לה:) ושם אמרו דבבבל שובתין מתוך מריעין מנהג אבותיהם בידיהם. נראה דמשגלו לבבל היו מקבלים השבת מתוך צער ויגון על שגלו מעל שולחן אביהם, ובארץ ישראל תוקעין תקיעה תרועה תקיעה, שהם נגד שלושה אבות שהתרועה שבין שתי התקיעות הוא על מדת פחד יצחק לפחד ולירא מהשי"ת. אבל פחד זה הוא בא מתוך שמחה ומושך אחריו שמחה, וכמו שאמרו (תנא דבי אליהו רבה פ"ג) אני יראתי מתוך שמחתי ושמחתי מתוך יראתי.

לע"נ הג"ר הג"ר שמואל יצחק הילמאן ב"ר אברהם חיים זצ"ל
יא"צ י"ט סיון

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. ובספרי דרשו 'מכל האדם אשר על פני האדמה, ולא מאבות'. ויש לומר הכוונה, דהנה בכל מדה ומעלה טובה, טבע האב גורם לבנו, ועל דרך הפסוק 'מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחריו', אמנם במידת עניויות, אדרבה, אם יש לו שורש טוב, יוכל להתגאות, כאשר אמרו (נדרים פא:)

מפני מה בניהם של ת"ח אין מצויין בהלכה, כדי שלא יתגדלו על הציבור. ופירש הרא"ש, דמתוך רשע ואבותיהם לומדי תורה, ירצו להשתרע על הציבור. וזה הכוונה 'עניו מאד מכל האדם, ולא מאבות', שמדה טובה זו של עניויות, אין יורשים מהאבות, כי אדרבה, מי שיש לו אבות גדולים, יותר עלול לגאווה.

ליכות והצלחה ש.ב.ש.ה.

בהעלותך את הנרות. בפירש"י שצריך להדליק עד שיהיה השלהבת עולה מאליה. ומובא בספרים דזה רמז על אור התורה 'כי שפתי כהן ישמרו דעת'. והנה יש ב' אופנים למזכי רבים: (א) המוכיח לערב רב, שאין בו ריח יראת שמים, רק מרוב מוסר ששומע מהמוכיח שב, וזה דומה לדבר שהוא קר בטבע, וע"י אש מתחמם, אמנם כאשר מסתלק האש אז מצטנן והלך. (ב) המוכיח לישראל, וזה כמו שמן ונפט

אשר בשרשו כח האור, רק חסר נר להדליק, וכאשר בא אור צדיקים, אז נר לאחד נר למאה, ואז דולק ומאיר מעצמו בטבעו. על כן רמז לו בזאת המנורה [שלא לקרב עוד הערב רב, רק לדרוש רק לבני ישראל], שיהיה כל הנרות משורש אחד וידליק באופן שיהיה השלהבת עולה מאליה, ולא ידרוש עוד על עצים ואבנים והיינו לערב רב.

ועל זה אמר 'ויעש כן אהרן', שבח גדול הוא, מלמד שלא שינה, והיינו שלא לקבל עוד ערב רב לקרבם לתורה, 'כאשר צוה ה' את משה' שלא לקבל הערב רב ('ע'י' זוה"ק ח"ב קצא). וזה ג"כ הרמז, כי אם מלמד לבני ישראל כהנ"ל, אז מ'תלמידי יותר מכולם', כי הם נרות בעצמם, רק צריך להדליק אותם, והם מאירים, ועל כן הם תלמידים המכחים רבותם. משא"כ ערב רב לאמר לחרס ויזרח בתמיה, על כן רמז 'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות', רמז כי המה יאירו ג"כ לנר התווך.

צירוף כדי אכילת פרס. תנן בכריתות (דף יב:), דהאכל חצי זית וחזר ואכל חצי זית ממין אחד חייב, וכמה יהא האוכל ועדיין יצטרפו יחד? כאילו אוכל קליות, שמשערים כאילו התפורר הכזית לחתיכות קטנות בגודל של קליות, ואוכל אותם אחת אחת. ואם לא שהאכילתם יותר מהזמן הזה הרי הם מצטרפים, דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים: לעולם אינו חייב עד אכילתם עד שישאח מתחלה ועד סוף האכילה לא יותר מכדי אכילת פרס.

וכתבו התוס' (שם ד"ה מתחלה), וז"ל: מתחלה ועד סוף כדי אכילת פרס, מהכא משמע דלתרי גוויי מיירי שיעור פרס, חדא לענין הפסקה, שאם הפסיק בין אכילה לאכילה כשיעור פרס אין מצטרף, וחדא כדאמר' בעלמא (פסחים דף מד.) שאם נתן כזית תרומה בשיעור פרס דחולין ואכלן שהוא חייב עליה, עכ"ל. וכוונתם, דיש שני צירורים שהוא חייב על אכילת כזית בשיעור אכילת פרס: א) כשאוכל כזית איסור כשהוא לבדו ואינו מעורב עם אוכל אחר אלא שמפסיק באכילתו עד זמן שיעור אכילת פרס. ב) כשיש כזית איסור כשהוא בתערובת עם היתר, וכשאכל שיעור פרס מהתערובת נמצא שאכל כזית מהאיסור. ומשמע בתוס' שמהמשנה יש ראייה שאכילה בכדי אכילת פרס מצטרפת

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

פעם סיפר מרן הגר"י אברמסקי, שדיבר עם רבו מרן הגר"ח אודות הקץ שנרמז בדברי הגר"א מוולנא, וסיפר מרן הגר"ח, שפעם בא ת"ח אחד אל מרן הגר"ח מוואלוזין, ואמר לו שיגע ומצא את זמן הקץ הנרמז בדברי הגר"א, אך כיון שהגר"א עצמו כותב שמי שיועד לא יגלה זאת, הוא אינו יכול לגלות. ואמר מרן הגר"ח מוואלוזין, שמשמחתו של ת"ח זה בידיעתו את הקץ, מוכח שאכן הוא אינו יודע את הקץ האמיתי, [בדמיון הגר"ח מוואלוזין עד ימי הגר"ח עבר זמן רב]. והוסיף הגר"ח מבריסק שמדברי הגר"ח מוואלוזין משמע שהוא ידע מתי יהיה הקץ האמיתי. [ופשוט הדבר שהכוונה היתה לקץ של 'בעיית' שיש לו זמן קבוע, אבל הקץ של 'אחישה', הרי עליו אומרים אנו באני מאמין 'אחכה לו בכל יום שיבוא'].

והוסיף מרן הגר"י צוק"ל שאחר כך דיבר עם רבו מרן הגר"ח מבריסק, שלכאורה קשה איך ידעו בבירור שהגר"א ידע באמת את הקץ, הרי גם רבי עקיבא טעה כשחשב שבר כוכבא הוא המשיח, וא"כ גם הגר"א עלול לטעות. וענה על כך מרן הגר"ח מבריסק בטוב טעם, כי הטעות של רבי עקיבא היתה טעות באדם, בחשבו שבר כוכבא הוא המשיח. אך קץ הגאולה של הגר"א אינו מי יהיה המשיח, אלא מתי הזמן שמחייב את ביאת המשיח, ובחשבון הזמן לא שייכת טעות.

באותה הזדמנות אמר מרן הגר"י בשם מרן הגר"ח מוואלוזין בביאור ה"יהי רצון" שלאחר סדר העבודה ביה"כ 'שנת שלום ושלוה, שנה שתולכנו קוממיות לארצנו, שנה שלא תפיל אישה פרי בטנה, שנה תעלינו שמחים לארצנו', ודקדק מהי השייכות של התפילה שלא תפיל אישה פרי בטנה לתפילה על הגאולה. ואמר מרן הגר"ח מוואלוזין שבכל דור ודור ישנו אדם אחד הראוי להיות משיח, ואם הדור אינו ראוי והוא אינו בא, הרי הוא בבחינת 'נפל'.

'פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

והאספסוף אשר בקרבו התאוות תאוה. י"ל לפי מה שאמרנו חז"ל (יומא עה.) שהמן טעמו בו כל מיני טעמים, חוץ ממה דחשיב קרא הקשואים וגו', וענינו הוא מה שאמר הכתוב (דברים חג:) 'ויאכילך את המן וגו' למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם', כי כל הטעמים הוא משפע היורד מן השמים, אלא שהם מתחלקים בלבושים בבהמות ועופות בפרי עץ ופרי אדמה, ובמן היו כל הטעמים מן השמים כלולים בלבוש זך כעין הבדולח, וזה שאמר 'כי לא על הלחם לבדו' שהוא מלבוש עב והוא מקללות אדם הראשון 'בזעת אפך תאכל לחם', וכן שאר מיני טעמים, כי כל הסעודות נקראו בשם 'לחם' כדכתיב (דניאל ה:א) 'בלשצר מלכא עבד לחם רב', והודיעם במן כי אין החיות בלבושים העבים, אלא מן השפע שהוא 'מוצא פי ה'.'

ונראה ש'מוצא' הוא לשון מזון, כדכתיב 'מצאנוהו בארץ מדבר', והוא המזון הנשפע מאת ה' שכל הטעמים היו כלולים במן, וזה שאמר הכתוב 'וטעמו כצפיחית בדבש', והיא דקיי"ל דכל מיני פירות הנטגנים בדבש מברך עליהם הברכה הראויה לכל פרי, ולא לדבש, (כדאינתא באו"ח סי' ר"ב סי"ג), וכן היו כל הטעמים רוחניים, אף שהיה להם לבוש זך כדי להמתקם להיות ראויים למאכל אדם, [כעין הדבש, מ"מ זה היה טפל לטעם הרוחני, וע"י טעם הרוחני] טעמו כל הטעמים שבה. והוא הענין שאחז"ל (שבת קיט.) במאכל שבת, שכל מי ששומר שבת טועם בו טעם שבת, כי טעם שבת הוא דבר רוחני מאוד, כמ"ש (ביצה טז.) שניתן בצנעה, והוא מתחלק לכל אחד אחד כפי זכות נשמתו, וכן היה במן, כל אחד היה טועם בו טעם רוחני כפי זכות נשמתו, וזה שאמר 'איש כפי אכלו', פירוש לפי מעלת אכילתו, כמ"ש חז"ל (יומא עה:) 'לחם אבירים' לחם שהמלאכים אוכלים, כי הגדולים היו טועמים בו טעם רוחני זך כמו שנזונים בהם המלאכים, והוא המבואר בזוהר בפרשת בשלח 'שטו העם ולקטו, מה שטו, שטונתא' דלא היו לגרמייהו וכו' מה אטרח ליה כל האי אלא דאינון לא היו בני מהימנותא'. דלא היו טועמים בו כל הטעמים שהם רוחניים, אלא נתעבה להם בלבוש עב שהוצרכו לטחון ברחיים ובמדוכה ובפרור.

ואפשר לפרש הא דאמר 'וטעמו כטעם לשד השמן', לפי מאי דקיי"ל (או"ח סי' ר"ב סי"ד) גבי שמן, שכונתו בשביל השמן, אף שהוא שותה ע"י האינגורו, שמן עיקר, והוא דמיון אנשים שלא היו מבינים ומאמינים, רק למלאכה רעבון נפשם, היה הלבוש עיקר והיו צריכין לתקן אותו, וזהו 'כמו לשד השמן' שהוא לחלוחית השמן. וזה שאמר 'והאספסוף אשר בקרבו התאוות תאוה' שהוא הערב רב, שבאמת לא היו טועמים בו [אלא] טעם עב להשביע אותם מרעבון, וזהו 'התאוות תאוה' [לטעום טעמים נוספים]. אבל בני ישראל שהיו טועמים בו כל הטעמים שרצו, וכל שכן טעם בשר, אלא שרצו לאכול אותו בלבוש גשמי הנראה לעינים גשמיים, וזה שאמרנו 'בלתי אל המן עיינו', שאין רואים בעיניהם הגשמיים אלא 'כזרע גד'.

בשני האופנים. וכן בשו"ת הרא"ש (כלל ט"ז שאלה ב') הביא ראייה מהמשנה דכזית חלב שנתערב בהיתר ואכל מן התערובת כזית חלב בכדי אכילת פרס חייב.

וקשה, מהיכן למדו ממשנתנו את הדין שאכילת כזית בכדי אכילת פרס בתערובת מצטרפת, הרי דברי המשנה "כמה יהא באוכלין" מתפרשים בפשטות על האוכל כזית איסור שאינו בתערובת. וע' בתוס' בנזיר (דף לו: בד"ה נזיר) שאכן כתבו דמהמשנה אין ראייה שחייב גם על כזית חלב שבתערובת, עכ"ד.

ותירץ הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל ט' אות ו') בהקדמת קושיא, דאין חולקים ר"מ וחכמים מהו שיעור צירוף של אכילה, הרי בדבר שהוא הלכה למשה מסיני כתב הרמב"ם (פ"א מהלכות ממרים ה"ג) שאין מחלוקת, ושיעור כדי אכילת פרס הוא הלכה למשה מסיני. ותירץ, דדברי חכמים נאמרו הן לענין האוכל כזית בפני עצמו והן לענין האוכל את האיסור כשהוא בתערובת, ור"מ מודה לחכמים שכשאוכל בתערובת שהשיעור הוא בכדי אכילת פרס - ועל זה נאמרה ההלכה למשה מסיני, ורק אם אוכלו בפני עצמו סובר ר"מ שהשיעור צירוף הוא בזמן של אכילת קליות. ולפ"ז המחלוקת במתניתין היא באוכלו בפני עצמו, אלא דמזה גופא דחולקים ר"מ וחכמים, מוכח דיש אופן אחר דבו אינם חולקים דהיינו כשאוכל את האיסור בתערובת דאז מודה ר"מ שהצירוף הוא בכדי אכילת פרס. וכיון שכן נמצא דגם ר"מ מודה שיש שיעור צירוף של בכדי אכילת פרס, וזהו שהוכיחו התוס' ממתניתין שגם באוכל בתערובת הצירוף הוא בכדי אכילת פרס.

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע
ויהיו אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם. הגמ' בסוכה (דף כה.) אמרו: נושאי אורנו של יוסף היו דברי ר' יוסי הגלילי. ויש לומר דנרמז זה בתיבות 'נפש אדם' גימטריה תע"ה, על דרך הכתוב גבי יוסף 'והנה תעה בשדה'. והנה ר' עקיבא אומר מישאל ואלצפן היו שהוציאו את נדב ואביהו. וגם זה מרומז בקרא, דתיבות 'נדב אביהו' עם הכולל, עולה במספר קטן כמו 'נפש אדם' במספר קטן.

ויהיו אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם וגו' ויקרבו לפני משה ולפני אהרן וגו' אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע וגו' ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם. יש לדקדק כמה דיוקים: א) אומרו 'נפש אדם', וכי לא מספיק באומרם 'טמאים'. ב) להם לשון 'נגרע' כבאים בטענה, היה להם לשאול מקודם אולי מותרים הם לעשות הפסח. ג) אריכות הדברים עמדו וגו', היה להם להשיבם אשאל מה'.

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

כניסתו לחסידות והשינוי שהתחולל בו, הפליאו את כל אלה שידעוהו מימי הנעורים כמתנגד גמור לחסידות, בין כתביו שנשארו אחרי פטירתו, נמצאה חליפת מכתבים שהיתה בינו ובין חבר נעוריו רב מקריזבורג, אשר כתב אליו בפרק זמן ההוא, ושאל אותו 'אם אמת אשר שמעתי עליך כי נעשית לחבר אל הכת, הלא אכירך מנעורך לאיש אמונה, ובעצמך אמרת לי כי מדין הגמרא אסור להתחבר עם החסידים, ולכן לא אדע אם שמועת שוא שמעתי, כי שקר ענו בך זדים, או אתה הנך יצאת מישרך, ואם הוא כפי האחרון, הואיל נא לפחות להיטיב עמדי לכתוב לי מה זאת החסידיות למען אדע גם אנכי באר היטב מה טיבה של זו ושל מעריציה.

ועל זאת השיב לו רבי צדוק: 'אמת הדבר כי נעשיתי לחסיד, אבל גם לא יצאתי מישרתי, כי משפטי על דבר החסידות בימי נעורי היה עוד טרם חקרתי וראיתי בעיני, ולכן היה מוטעה, ומטעם הזה אם אתה שואף להכרה אמתית במהות החסידות, שמע לעצתי לנסוע לרבי, ותשפט מחקר לבך וממראה עיניך ונוכחת'. וכך עברו עליו שנים של תורה ועבודה מתוך השקט ושלווה, כי לחמו נתן לו ומימיו נאמנים על שלחן חותנו, אך ימי השלוה לא ארכו, ולפתע פתאום נהפך עליו הגלגל, וימי אשרו נערכו עליו, לפתע פתאום מת חותנו לבלי להשאיר אחריו כל הון, וישאר האברך עם אשתו הענוגה בלי משען לחם, אמנם בקשו חסידים אנשי שלומו לתמוך בו, אולם הוא סירב לקבל תמיכה מיד מי שהוא, וכן גם אשתו הצדיקה לא רצתה ליהנות מממנותו בשר ודם, היא פתחה לה חנות קטנה של בגדים ישינים, ומזה התפרנסו בדוחק, והיו שמחים בגורלם. האשה אמיצת הלב העמיסה ברצון על שכמה את עול הפרנסה כדי שבעלה יוכל לשבת על התורה והעבודה, כה העריכה את בעלה הגאון והוקירה את תורתו, ולא נתנה לו לקבל שום משרה ולעשות תורתו קרדום לחפור בו. לא הספיק האברך להתאושש אחרי מות חותנו, והנה אסון חדש התחולל, בשנת תרי"ד נסתלק רבו האהוב והנערץ האדמו"ר מאיזביצא, רק שבע שנים זכה להסתופף בצלו, והנה נלקח השמימה, עתה נשאר לו עוד חברו כאח לו הרה"ק ר' יהודה ליב אייגר בעל 'תורת אמת', מעתה נתקשרה ידידותם ביתר שאת, ולא זהה ידו מתוך ידו כל השנים.

וכדי ליישב נקדים אומרם (סוכה נב.) שיש ליצה"ר ז' שמות, הקב"ה קראו רע, דוד קראו טמא, גם אמרו שם כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו. ולפ"ז נוכל להכניס בפסוקים אלו רעיון חסידי נפלא, דהנה אמרו (סוכה כה.) דאלו האנשים היו נושאי ארונו של יוסף, והכוונה נוכל לומר על פי הידוע מספה"ק דיוסף הוא מדת היסוד, וכל השומר ברית קודש הוא מבחינת יוסף, וידועים דברי הרה"ק הרבי ר' בונים מפשיסחא זצ"ל עה"פ 'והגדתם לאבי את כל כבודי', שיוסף הודיע לאביו שיכול לקבל כבוד ולא להתפעל מזה להשיג ח"ו גאווה.

והנה אנשים האלו שהיו שומרי ברית קודש בחינת 'יוסף', מעידה תורתנו הק' עליהם שיצה"ר הנקרא 'טמא', ושעיד"ז נקראים טמאים, לא היה חסרון משלהם, אלא 'לנפש האדם' היינו בשביל הרצון ('לנפש') של 'אדם' הראשון שרצה לאכול ואכל מעץ הדעת, ועיד"ז הכניס יצה"ר הטמא ללבו של כל אדם אפילו לצדיקים גמורים, ואדרבה עוד הוא גדול אצלם מבאחרים. ושאלו למשה רבינו ע"ה 'למה נגרע', פירוש מדוע יהיה ליצה"ר שהקב"ה קראו 'רע' שליטה עלינו לטמא אותנו. והשיב להם משה רבינו, דהקושיא של 'צדיק ורע לו', הוא מקושיות שאינו יכול להשיב, אלא השל"ת בעצמו, אך אני מצידי יכול ליתן לכם עצה: 'מה' תתלבשו במדת ענוה בבחינת 'נחננו מה', ואז 'יצוה' יתלווה מלשון צוותא, ה' לכם', כדכתיב 'אני את דכא ושפל רוח', ואז לא תתחדו מיצה"ר. ובאה התשובה מאתו יתברך שיעשו פסח שני, וידוע

החילוק דפסח ראשון הוא מבחינת אתהפכא, דחמץ נתבער מהבית ונהפך הבית לשליטת יצר הטוב הרמוז במצה, אבל פסח שני בחינת אתהפכא, שחמץ ומצה בבית, ואעפ"כ חמץ שהוא יצה"ר בטל ליצר טוב ואינו מסית עוד, כן יהי רצון שנזכה לזה, והבן שנתיישוב כל הפסוקים.

וכתב החזון יחזקאל זי"ע: ואם תאמר לשיטת הרמב"ם דהא שיכולים למחות בחנות שבחצר היינו משום שהמית קולם של הנכנסים והיוצאים אינה מניחה להם לישן, מאי שנא דבחצר אחרת שרי.

ויש לומר שהרמב"ם סובר כי משום קול הנכנסים והיוצאים אינו בחיוב הרחקת החנות מדין 'נזקי שכנים', דזה שנותנים עליהם קולם והמולתם, אינם 'גירי דיליה'. ולא דמי להא שכתב הרמב"ם (שם פי"א ה"ה): 'מי שהחזיק לעשות מלאכת דם או נבלות במקומו, ויבואו העורבים בגלל הדם ויאכלו, הרי הם מצרים לחברו בקולם וצפופם, אם היה חברו קפדן או חולה שצפצוף הזה מזיקו, חייב לבטל אותה מלאכה'. דשאני התם שהעורבים אינם בני דעת, ודרכם בצפצוף, וכיון שבגלל מעשיו בעסקי דם ונבלות באים העורבים שדרכם לצפצף ומתכנסים שם, ומהאכא הם מזיקי לחברו בצפצופם, הוי שפיר גירי דיליה לענין הרחקה, שהרי הוא המסבב במקום זה עצם הגירי דמזיקי.

אבל אלה הקונים הנכנסים אל החנות והיוצאים ממנה, אין טבע הענין של כניסתם ויציאתם מחייב שיעלו המולה, ואם הם נותנים עליהם בקולם, אין זח גירי דיליה, ולכן מדין 'נזקי שכנים' לא היה חייב בהרחקת החנות, אך בני החצר שהם שותפים עמו בחצר, או בני המבוי שהם שותפים עמו במבוי, יכולים לעכב עליו מדין 'שותפות', משום דאדעתא דהכי נשתתפו.

והיינו דתני הכא בתוספתא 'כשם שבני חצר יכולים למחות זה על ידי זה בחצר של שותפים', כלומר מדין 'שותפות', כך בני מבוי יכולין למחות זה את זה במבוי השותפין', כלומר, מכא אותו דין שותפות שיכולים למחות בחצר השותפים, יכולים נמי למחות במבוי השותפים.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידיו, ושמידה עליונה

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרות. לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו וכו', אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק את הנרות. ונתקשו המפרשים דאיה ניחום ניחם את אהרן, הא הנשיאים הקריבו קרבנות שיש בו הרבה שויות, ואילו הנרות הוא דבר קטן, וא"כ במה התנחם אהרן. וגם מה שאמרו להגיד שבחו של אהרן שלא שינה צ"ב, דמאי הרבותא.

ונראה לענ"ד, דהא מבואר בחז"ל דבששת ימי בראשית ברא הקב"ה אור גדול, וראה הקב"ה שהרשעים יכולים להנות מאור הזה, וגזג האור לצדיקים לימות המשיח. והמקובלים אומרים שאהרן הכהן במה שהיה מדליק ומיטיב את הנרות המשיך האור שגזגו הקב"ה למנורה שיאיר בבית המקדש. וא"כ הא אהרן היה יכול לשנות בזמן הדלקת הנרות, דהא מצינו צדיקים גדולים שברבו הדביקות והתלהבות היו מאחרי התפילה, ואהרן הכהן עשה כל הכנות והדבקות לפני עשיית המצוה, ואם היה משהו משנה ברוב דביקותו, לא היה פועל להביא ולהמשיך האור של ששת ימי בראשית להאיר במנורה, וא"כ זהו שבחו של אהרן שזכה בכל הכח והתלהבות ודבקותו בהש"ת לעשות בדיוק הכל בזמן כמצותו, ובזה זכה להמשיך להאיר במנורה האור מששת ימי בראשית שהיה גנוז לצדיקים לעתיד לבוא.

וא"כ לפי"ז יתורץ הקושיא איזה ניחום ניחם את אהרן, אבל כפי שביארנו זכה לעשות הרבה יותר ממה שהנשיאים עשו, דהא זכה להביא ולהמשיך האור הנגזז מששת ימי בראשית לתוך המנורה להאיר, וא"כ זכה יותר ממה שהנשיאים עשו, וזה מה שהש"ת אמר לאהרן חייך שלך גדולה משלהם.

לזכות ולרפ"ש י.ע.ב.י.

חנות שבחצר יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן מקול הנכנסין ומקול היוצאין. בתוספתא (ב"ב פ"ב ה"ו): כשם שבני חצר יכולין למחות זה על ידי זה בחצר השותפין, כך בני מבוי יכולין למחות זה את זה במבוי השותפין. וכתב החזון יחזקאל שם, וז"ל: לכאורה יש לדקדק הלא מהלשון 'בני חצר יכולים למחות זה על ידי זה', משמע שפיר שבחצר של שותפים מיירי הכא, ולמה ליה להוסיף ולמיתני 'בחצר של שותפים'. ונראה דלהכי הוסיף ותני 'בחצר של שותפים' ו'במבוי השותפין', לא שמוענין דהא שיכולים לעכב זה את זה אינו מדין 'נזקי שכנים', אך מדין 'שותפות', עכ"ל.

וכדי לבאר הדברים יש להקדים מה שנחלקו הרמב"ם והרמב"ן בפירוש הא דתני במשנה (ב"ב כ:): 'חנות שבחצר יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן מקול הנכנסין ומקול היוצאין'. הרמב"ן שם כתב וז"ל: הא דתנן במתניתין 'איני יכול לישן מקול הנכנסין ומקול היוצאין', לישנא בעלמא נקט, אבל משום שמרבה עליו את הדרך הוא שיכול למחות בידו, ולכן אמר אביי שאם היתה חצר אחרת מותר, עכ"ל. וכוונתו, דאי טעמא דמילתא שיכולים למחות שלא יעשה חנות בחצר היינו משום שקול הנכנסים וקול היוצאים אינו מניח לו לישן ויש בזה משום נזקי שכנים, א"כ אפילו בחצר אחרת נמי יכול למחות. אלא על כרחך דהא שיכול למחות הוא משום שמרבה עליו הדרך, וזה לא שייך בחצר אחרת.

אבל הרמב"ם (פ"ו נזקי שכנים ה"ב) העתיק המשנה ככתבה וכלשונה 'חנות שבחצר יכולים השכנים למחות בידו ולומר לו אין אני יכולין לישן מקול הנכנסים ומקול היוצאים'. הרי לדידיה עיקר הטעם שיכולים למחות היינו משום שהנכנסים והיוצאים אינם מניחים לו לישן.

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר: בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון). תפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

זה היה בחורף בשנת תשס"ד. ישבתי עם קבוצת מחנכים בכירים בימי עיון במרכז "רטורנו", כשעלה לדבר הרב איתן אקשטיין שליט"א. הוא דיבר בהתלהבות, כל מילה ירדה עד התהום.

"כשאדם נמצא בכאב ובמצוקה מתמשכת", אמר, "הוא מחפש הקלה. וכשהקלה כבר לא מקלה - הוא עובר לדבר הבא. כך נולד אפקט ההתמכרות: מהרגעה רגשית - לרדיפה מסוכנת".

תוך כדי דבריו עלה בי זיכרון. נער מוכשר, שקט, מרקע מורכב. היה בו עומק, היה בו כאב. ובשעות שהעולם לא ראה - הוא אכל. לא מרעב, אלא מהנפש. כדי להרגיע. כשה לא הספיק - חיפש דברים אחרים. וכמו שאמר הרב אקשטיין: "כשהמילוי לא ממלא - נולד צורך חזק יותר, ואז באה התמכרות".

הטלפון צלצל בשעה 2:30 בלילה. "הרב", אמר קול נשבר מהעבר השני, "אני לא יודע מה קורה איתי". זה היה אותו נער שליוויתי כבר שנתיים - נפש יפה, משפחה מכובדת, אבל שנתיים של מצוקה במשפחה הביאו אותו למקום אפל.

"זה התחיל מאכילה", הוא לחש, "כשהייתי עצוב הייתי פותח את המקרר. אחר כך זה לא עזר יותר, אז התחלתי לחפש דברים אחרים... והיום אני כמעט עברתי קו אדום שלא יודע איך אחזור ממנו".

אפקט ההתמכרות הוא משתלשל - כשהדבר הראשון כבר אינו מרגיע, האדם מחפש דרכי הרגעה אחרות, ואז הוא עלול ליפול לדברים אסורים ומסוכנים יותר ויותר.

פתאום הבנתי מה קרה לבחור שלי - "אפקט ההתמכרות" - קלטתי איך זה מתחיל ומה הן ההשלכות הרסניות לטווח הארוך.

שורש הבעיה: תחושת החסר

כאשר אדם נמצא במצב רע, הוא נכנס לסיכון של מצב נפשי של "חסר" - והחסר הזה הוא הגורם להתמכרות.

התורה מראה לנו זאת בסיפור הנורא שהיה במדבר:

"וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֲנָנִים... - תחושת תלונה. "וַעֲתָה נַפְשֵׁנוּ יִבְשֶׁה... אֵין פֶּל" - ריק פנימי.

מסביר האבן עזרא: "חסרנו כל דבר". וכשיש ריק - התאוה נכנסת: "צָרָנוּ אֶת הַדָּגָה... וְאֶת הַקְּשָׁאִים... וְאֶת הַבָּצִלִּים... לא כי חסר אוכל - אלא כי הנפש היתה חסרה.

רואים איך זה מתפתח: מתחושת חסר כללית, הם התחילו לחפש באופן ספציפי מה חסר להם. תחילה באוכל: "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם, את הקשואים ואת האבטיחים...".

ואחר כך המצב החמיר עוד יותר. רש"י מוסיף: "בוכה למשפחותיו - על עסקי עריות".

הריב"א שואל: למה דווקא עכשיו נזכרו לבכות על עסקי עריות? התשובה היא: כאשר הגיעו לתחושה ולמצב של "חסר" ו"נפש יבשה", התחילו לחפש דרכים שימלאו את החסר ולהיאחז בכל מה שנראה כממלא - חיפשו וחיפשו בכל מקום, אפילו באיסורים החמורים ביותר.

ומזה חשש משה: "לֹא אוֹכַל אֲנִי לִבְדִּי לֵשְׂאֹת... והקב"ה השיב: "וְאֶצְלָתִי מִן הָרֶחַק אֲשֹׁר עֲלֶיךָ...".

כשנער מתמכר - זה לא סיפור של תאוה. זה סיפור של כאב וריקנות, ואנחנו - נדרשים לתת לו לא רק גבולות, אלא רוח. לא רק עצירה, אלא אחיזה והיתפסות במשהו חיובי. כי רק מי שמחזיק - יכול גם למלא.

הפתרון מתחיל בהכרה: אם אתה מרגיש שיש תלמיד שיש בו "דיק וחסר" - עצור ושאל עצמך מה באמת חסר לו, תקשיב לו על הכאב שיש בו, ותעניק דרכים בריאות להרגעת כאב.

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייזמן

מבית
מפעל האידה
בהעלאת תשפ"ה
88

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

העצבות ופתרונה

עצבות והדרך לתיקונה

כל אדם יש בו שכל ורגש, השכל מוביל עם הנתונים שלו, וגם לרגש יש צרכים משלו. כאשר יש רגש עוצמתי הוא מנסה להשתלט על האדם, והאדם צריך לדעת כיצד להתמודד עם הרגש שמנסה לשלוט עליו.

גם מידת העצבות, הוא אחד מביטויי הרגש, שמשתלטת לפעמים על האדם, ומנתבת את אורחותיו לכיוונים בלתי רצויים. ועל האדם לדעת כיצד להתמודד עם רגש העצבות.

הרה"ק רבינו קלונימוס קלמן זי"ע בספה"ק 'מאור ושמש' פותח בראשית דבריו ומניח הנחה חשובה ביותר:

"יסוד גדול בעבודת ה' להרחיק עצמו מעצבות ומרה שחורה רחמנא ליצול בכל האפשרות, שמצינו בזה"ק שעצבות הוא שמץ עבודה זרה. והמופת לזה דמי שהוא עצבון משוטט במוחו מחשבות עבודה זרה. על כן צריך להתרחק מהעצבות מאד ומאד כי הוא מביא את האדם לכל מיני עבירות"

מעצבות לתאוות

המאור ושמש מתאר תהליך נפשי מדויק: "העצבון תחילתו הוא שמתגבר בקרבו תאוות אכילה כאשר עינינו רואות האיש אשר הוא שרוי במרה שחורה רחמנא ליצול אוכל בתאוה ורעבתנות ובמהירות, ומתאוות אכילה נמשך אחר תאוות אחרים ודומיהן".

העצבות יוצרת חלל רגשי שהאדם מנסה למלא באמצעים חיצוניים. תחילה באכילה מופרזת, ומשם התאוות מתפשטות לתחומים נוספים. זהו מעגל קסמים הרסני שבו הנסיון להקל על הכאב הרגשי מוביל להתמכרויות שונות.

הפתרון: קשר עם דמות.

הפתרון למצב הזה הוא שיהיה לאדם קשר עם דמות שיוכל להשפיע עליו, וכפי שתואר המאור ושמש:

"לתת עצות לנפשו להתגבר על יצרו לשבר תאוות היצר אי אפשר, כי אם שידבק עצמו לצדיקים ומהם ילמוד אורחות חיים".

לא כל צדיק מתאים לכל אחד

צדיק שהגיע לשלמות רוחנית מוחלטת, שכל מעשיו קדושים ומכוונים לשם שמים, לא יכול לשמש מודל לחיקוי עבור אדם הנאבק עם יצריו. האדם הפשוט לא יבין כיצד אותו צדיק יכול לאכול ולשתות ללא מעצורים ובכל זאת להיות צדיק.

שבעים זקנים כגשר חינוכי

המאור ושמש ממשיך לבאר את הפתרון דרך הסבר מינוי שבעים הזקנים:

"ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל, רצה לומר זאת אי אפשר להוריד אותך ממדריגתך, רק תאסוף לי שבעים איש והן בערך זה שיש להם אחיזה מה עמם ומהם יכולים ללמוד מה שהם צריכים כנ"ל".

הקב"ה מציע פתרון לבעיה החינוכית. הוא לא מוריד את משה מרמתו הרוחנית הגבוהה, אלא יוצר שכבת ביניים של מדריכים.

השבעים זקנים מתפקדים כ"משפיעים" רוחניים - הם מספיק צדיקים כדי להיות מחוברים למשה, אך עדיין מספיק קרובים לעם כדי להבין את מאבקהם.

"וגם השבעים איש מחמת שהן צדיקים גדולים הן יכולים להיות דבוקים בו, אם כן באמצעותיהם יהיו הפשוטים עם דבוקים אליו ועל ידי זה יבואו לידי תיקון".

כל אדם זקוק למדריך ברמה שמעט מעליו, אך לא רחוק מידי. השבעים זקנים יוצרים "שרשרת של השפעה חיובית" המחברת בין הרמה הגבוהה ביותר, לרמה הפשוטה ביותר.

דרכים מעשיות להתמודדות עם עצבות וכאב

הכרה בסכנה: הבנה שעצבות עלולה להוביל למעגל של התמכרויות ובעיות נוספות

חיפוש המדריך המתאים - איתור מדריך רוחני או מטפל שמבין את המאבקים האישיים ויכול להציע כלים מעשיים

קבלת התהליך - הבנה שצמיחה רוחנית היא תהליך הדרגתי ואין לצפות לשלמות מיידית

התבוננות

במשנת האידה

ניצח הצליח, כשכולם נכשלו?

יהודה בן הארבע עשרה ישב בפנית חדרו, מסרב בתוקף לפתוח גמרא כבר שלושה שבועות. "אבא, אמא, נמאס לי! הציונים שלו ביישיבה ידרו, והוא מבלה את רוב היום בחדרו במקום ללכת ליישיבה. ההורים ניסו הכל. האבא הביא את ראש הכולל הגאון הנודע שהעביר לו תוכחה חריפה על חומרת הענין של מי שמבטל תורה. האמא ארגנה לו פגישה עם אברך מהיישיבה שהסביר לו על הדין וחשבון שיצטרך לתת בעולם הבא על כל רגע של ביטול תורה. כל הניסיונות האלה רק הגבירו את התנגדותו ואת סגירותו.

האברך שהגיע לבקר

יום אחד הגיע לביתם אברך צעיר ומחויך בשם ר' שמואל, שהיה מוכר כמי שמצליח לקרב בחורים שהתרחקו מהלימוד. במקום להתחיל בדברי מוסר ובהטפות, הוא ביקש לשבת עם יהודה ולהכיר אותו כאדם. "ספר לי על עצמך, יהודה. במה אתה מתעניין? מה הכישרונות שלך? איך אתה אוהב לבלות?" יהודה, מופתע מהגישה החדשה והמכבדת, סיפר בהיסוס שהוא אוהב לתקן לחיים!

השכנוע בדרכו של משה רבנו

"אתה יודע מה, יהודה?", אמר הרב שמואל כשהוא מוציא חומש, "בפרשת השבוע אנחנו לומדים בדיוק איך משה רבנו שכנע את בני לוי לעבוד בבית המקדש. הוא לא התחיל בתוכחה או באיומים."

הוא פתח את החומש וקרא בקול: **"קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם."** ורש"י הקדוש מסביר: **"קחם בדברים - אשריכם שתזכו להיות שמישים למקום."** "וואה איך משה רבנו התחיל?", אמר הרב שמואל בהתרגשות, "הוא התחיל לומר להם **'אשריכם!'** - כמה אתם מיוחדים שזוכים לדבר כל כך גדול ונעלה!"

תחשיב אותו

הרב שמואל המשיך ופתח ספר נוסף: "האמרי יוסף מסביר שזה הכלל לכל הדורות. הוא כותב במפורש: **'הדרך הוא קחם בדברים, דווקא בדברים המושכים את הלב, ואמור להם אשריכם שזכיתם לעבוד את ה' אל תאמר להם דברי מוסר, אלא תחזק אותם על ידי גדולתו ומעלתו, להחשיבו ולומר לו שאין נאה לעשות כמעשים האלו.'**"

"זה בדיוק מה שאני רוצה לומר לך, יהודה", המשיך הרב שמואל בחום. "אשריך שיש לך ראש כל כך חד וכישרונות כל כך מיוחדים! בחור מוכשר כמותך יכול להגיע לעומקים של חכמה ולהבין דברים שרוב האנשים אפילו לא יודעים שהם קיימים."

המפנה הגדול

יהודה ישב בשקט כמה דקות, עיניו מתלבטות. לראשונה מזמן רב מישוהו דיבר איתו על התורה כעל משהו מכבד ומעלה אותו, לא כעל משהו כבד שהוא חייב לעשות בלי להבין למה.

"אתה יודע מה?", הוא אמר לאט אבל בבטחון גובר, "אולי אני באמת רוצה לנסות להבין את זה יותר טוב. זה נשמע מעניין כשאתה מסביר את זה ככה." "זה בדיוק מה שציפיתי לשמוע מבחור חכם ומוכשר כמותך!", אמר הרב שמואל בהתרגשות אמיתית. "בוא נתחיל בדף גמרא פשוט, ותראה איך התנאים והאמוראים חשבו בדיוק כמו מהנדסים - בדיוק, בלוגיקה, ובפתרון בעיות מורכבות."

התוצאה המדהימה

שני חודשים לאחר מכן, יהודה לא רק חזר ללמוד ביישיבה - הוא הפך לאחד הלומדים הטובים והמוערכים. הוא מצא איך לשלב את האהבה שלו למכונות עם התורה, ואפילו התחיל לעזור לאחרים להבין סוגיות קשות באמצעות המחשבות טכניות. "איך ידעת שזה יעבוד?", שאלו ההורים את ר' שמואל באחד הביקורים שלו. הרב שמואל חייך חיוך חם: "משה רבנו למד אותנו את הדרך. **'קחם בדברים'** - תתחיל מהטוב שבאדם, מהכישרונות והמעלות שלו, לא מהחסרונות והבעיות. כך יוכל לחבר אותו בצורה מושלמת לתורה."

מאידים

תנועות מאידי חינוך

ישיבת אוהב ישראל, כשמה כן הוא.

בשורה טובה ומרעננת בעולם הישיבות הגה"ח רבי משה רויטמאן שליט"א רב קהילת החסידות: הישיבה-קטנה הכלל חסידית 'אוהב ישראל' - קובעת את משכנה ופותחת את שעריה בבית שמש - לקראת שנה"ל תשפ"ו בית היוצר

לימוד עשיר ומגוון

סדרי הלימוד ביישיבה יהיו מגוונים, מלבד לימוד הגמרא יתקיימו שיעורים גם בחומש, בהלכה, ובחסידות, בנוסף גם שיעורים מיוחדים בכישורי חיים, וכלים מקצועיים להצלחה בחיי המעשה. מתוך אהבה והכלה, חינוך לחיבור פנימי בדרך החסידות, עם גישה חינוכית מקצועית המעניקה מענה רחב וגם יחס אישי לכל תלמיד. ההתעניינות בקרב הציבור החסידי רחבה, וההרשמה בעיצומה.

עולם הישיבות החסידיות קיבל בשמחה את הבשורה, על אודות הישיבה הקדושה אוהב ישראל, בית היוצר לתלמידים מצוינים. הבית שמגדלים בו תורה ויראת שמים, חסידות ומידות טובות, בדרך רבינו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שעוברת ממשכנה הנוכחי בפתח תקוה וקובעת את משכנה בבית שמש, התחדשות והתרחבות בסימן של התחדשות והתרחבות, עם צוות חדש מהמעלה הראשונה, בראשות המשפיע החסידי

ישיבת אוהב ישראל

קובעת את משכנה בבית שמש

ישיק כלל חסידית עם פנימיה לבחורים מצוינים המבקשים להתעלות בתורה ובחסידות מתוך חיבור פנימי לעבודת ה'

ראש הישיבה
המשפיע הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
מנהל הישיבה
הרב ישראל שלמה קולא שליט"א

סדרי הלימוד: גמרא, הלכה, חסידות יחד עם כישורי חיים וכלים ברמה גבוהה להצלחה בחיי מעשה גישה חינוכית ערכית, פיתוח אישיות ועידוד למצוינות.

לקבלת פרטים וטפסי הרשמה:
y79855@gmail.com 0548479855

סדנת 'בונים עולמות' | ימי עיון חווייתיים למחנכים * מרתק * מעצים * מעורר השראה

י"ל ע"י מפעל האידה בראשות המחנך הרב אלחנן רייזמן - לקבלת העלון, תגובות, הארות נא לשלוח מייל: m025667066@gmail.com

טלפון: 02-566-7066 דוא"ל: info@ahira.org אתר: ahira.org

האירה
להאיר לכל אחד

טעם בפרשה

בפלאות

נניח ש'לא עלינו' אדם עשה 'עבירה'. גם אני וגם ואתה לא יודעים איך הקב"ה מגיב על זה, כמה הוא מגיב על זה, ובאיזה צורה הוא מגיב על זה, אבל מה שבטוח שאם הקב"ה קבע 'תאריך פירעון' לאותה עברה ולאותו אדם, אז ייתכן שכדאי לו מאוד להתחיל להתפלל כבר עכשיו לפני שהעונש מתחיל, כי 'לפני' זה עובד יותר טוב!

האמת שאתה אף פעם לא חוטא [וזה מצוין] אבל בטח יש לך איזה שכן שלפעמים כן טיפה חוטא, אז תדע שכדאי לו מאוד לקום ולהתנצל מיד, כי מ'לחכות' לא מרוויחים הרבה!

ובא נראה את דברי הספורנו על הפסוק הנ"ל:

{ט} 'וַיַּחַר אֶף יְהוָה בָּם וַיִּלֶךְ: שְׁלֹא נִכְנְעוּ תִּכְיָךְ כִּמוֹ שֶׁעָשָׂה דָּוִד בְּאִמְרוֹ לֵאמֹר אֵל תַּן [הַנְּבִיא] חֲטָאתִי (שְׁמוּאֵל ב יב, יג):

אתה מבין!

הספורנו אומר שהקב"ה כעס על מרים ואהרן בגלל שהם לא בקשו סליחה מיד!!

[הספורנו אמנם לא כותב במפורש שאם הם כן היו מבקשים סליחה מיד, הם לא היו נענשים, אבל קצת משמע מדבריו שאם כן הם היו מבקשים סליחה מיד, הם לא היו נענשים כל כך]

אז אנחנו היקרים [שלא ממש מבינים את עומק החטא של מרים ואהרן] נלמד שתמיד כדאי לבקש סליחה, ומהר. וכמה שנעשה את זה יותר מוקדם יותר נרוויח!!

ואותו הדבר בתפילה, תמיד כדאי להתפלל לפני שמתחיל ה'בלאגן', כי כשהבלאגן כבר מגיע זה קצת יותר מסובך.

אבל נראה לי שמה שמאוד כדאי לקחת מזה, זה במקרה שהשכן שלך [לא אתה חלילה] עשה איזה חטא, כדאי לו מיד לקום וללחוש 'סליחה בורא עולם' 'טעיתי באבא' 'עשיתי דבר לא מתאים'.

אפשר לומר לו את זה בתפילה, אפשר במטבח, אפשר איפה שרק רוצים, אבל תמיד כדאי לסיים את זה מוקדם ומהר, והקב"ה ייתן שפע ושמחה!

לבת אלון ומאיר!

{א} וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁחָה עַל אֲדֹת הָאִשָּׁה הַכֹּהֵנִית אֲשֶׁר לָקַח כִּי אִשָּׁה כָּשִׁית לָקַח: {ד} וַיֹּאמֶר יְהוָה פְּתָאם אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וְאֶל מִרְיָם צֵאוּ שְׁלֹשְׁתֶּכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלֹשָׁתָם: {ה} וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָמֹד עָנָן וַיַּעֲמֵד פְּתַח הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אֶהֱרֹן וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם: וכו' {ט} וַיַּחַר אֶף יְהוָה בָּם וַיִּלֶךְ: {יג} וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל יְהוָה לֵאמֹר אֵל-נָא רַפָּא נָא לָהּ: {יד} וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן יִרְק יִרְק בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תְכַלֵּם שְׂבַעַת יָמִים תִּסָּגֵר שְׂבַעַת יָמִים מִחוּץ לַמִּחֲנֶה וְאַחֵר תֵּאָסֵף: {טו} וַתִּסָּגֵר מִרְיָם מִחוּץ לַמִּחֲנֶה שְׂבַעַת יָמִים וְהָעָם לֹא נָסַע עַד הָאָסֵף מִרְיָם:

האור החיים שואל מדוע התורה כפלה את המילה 'ירק' פעמיים, 'וְאַהֲרֹן יִרְק יִרְק בְּפָנֶיהָ'?

עונה האור החיים, וזה לשונו:

"וכפל לומר 'ירק ירק', לומר שאם היה [משה] צועק לו קודם לא היה רוקק בפניה וגו' הא למדת שאם היה אופן שהיה מתפלל משה קודם לא הייתה נענשת"

האור החיים מבאר שהתורה כתבה פעמיים 'ירק' בשביל להדגיש שהקב"ה ירק והעניש אותה, עוד לפני שמשה התחיל להתפלל עליה.

כי אם משה באמת כבר היה מתחיל להתפלל עליה [עוד לפני שהקב"ה העניש אותה] התפילה הייתה עוצרת את העונש ומרים לא הייתה נענשת כלל. אבל כיון שמשה עוד לא התחיל להתפלל עליה, אז הקב"ה מיד העניש אותה, וכבר לא

היה מה לעשות. כי אחרי שהעונש כבר התחיל, משה רבנו לא הצליח לעצור אותו בתפילות.

תפילה 'לפני העונש' כנראה מועילה יותר !!

אמנם זה נשמע משפט פשוט, אבל האמת שזה משפט מאוד לא פשוט.

תחשוב כמה צרות אתה עובר בחיים, כמה עוגמת נפש אתה חווה בחיים, ואתה לוקח ספר תהילים ובוכה לבורא עולם - טאטע הושיעה נא!

תחשוב אם היית מתפלל לפני שהיו מתחילים כל הבעיות... ייתכן שלא היית מגיע לכול זה...!

אתה מבין נשמה!

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בחפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

הדלקת-נרות

י-ם-----7:07

ב"ב-----7:28

צאת שבת

י-ם-----8:30

ב"ב-----8:31

ר"ת-----8:59

– פניני משה –**דברי תורה לפרשת בהעלותך**

א "בהעלותך את הנרות" מבאר רש"י בשם המדרש למה נסמכה פרשת מנורה לפרשת הנשיאים, לפי שבשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, {לא הוא ולא שבטו}, אמר לו הקב"ה חיך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות, במה גדולה הדלקת הנרות מקרבנות הנשיאים? במדרש רבה נאמר על כך: "הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים היו נוהגין, אבל הנרות לעולם קיימין". אך עם זה עדיין קשה להבין, והלא בזמן שבית המקדש אינו קיים ואין הקרבנות נוהגים הן גם המנורה אינה קיימת? ברם, אומר הרמב"ן כאן הבטיח לו השם יתברך לאהרן הכהן, שעל ידי בניו החשמונאים יתרחשו ניסים ונפלאות בחנוכה שניה, כאשר ידליקו את המנורה שמונה ימים בפך שמן של יום אחד, ותישאר לדורות מצווה של הדלקת נרות - נרות החנוכה, שנוהגים אפילו בזמן שבית המקדש אינו קיים. כלפי הנרות הללו נתכוון המדרש באמרו: אבל הנרות לעולם קיימין..."

{מענינה של תורה}

ב "בהעלותך את הנרות" אומר הספורנו שקרבנות הנשיאים באו לכפר על החטאים שהרגיש כל אחד מהם בשבטו, אהרן הכהן הרגיש בעצמו את חטא עשיית העגל, לפיכך חלשה דעתו שלא הביא גם הוא קרבן, פן יגרום חטא זה לעיכוב בהשראת השכינה. על כן הראה לו השם יתברך על המנורה, אשר הנר המערבי שבה היה דולק תמיד בדרך נס, אף כי לא יצקו בו שמן יותר מבשאר הנרות, למען ישמש עדות שהשכינה שורה בישראל {שבת כב'} הרי ממילא זוהי ההוכחה הברורה ביותר שנתכפר חטא העגל. וכיון שדליקתו התמידית של הנר המערבי היתה רק בזכותו של כהן גדול, שכן לאחר שמעון הצדיק, משלא היו עוד הכהנים הגדולים צדיקים כה מופלגים אמנם חדל הנס הזה הרי ממילא גם ראייה מכאן, שגם חטאו של אהרן נתכפר, אם דווקא בזכותו הוא מתרחש נס הנר המערבי, להודיע שהשכינה שורה בישראל. הנה כי כן, זה "שאתה מדליק ומטיב את הנרות" משמש לך כהוכחה המניחה ביותר את הדעת, שאין לך לחשוש כלל מפני חטא העגל... {אבני אזל}

ג "אל מול פני המנורה יאירו" מבאר המדרש פליאה הדא הוא דכתיב "פתח דברך יאיר" ואתיא כמאן דאמר י"ז טפחים הוי גובהה של מנורה, המנורה הייתה עשויה שבעה קנים, תשעה פרחים, אחד עשר כפתורים, עשרים ושנים גביעים, ובנוגע לגובהה יש פלוגתא אם היה זה של 17 או 18 טפחים, המספרים הללו מרמזים על הפסוקים הראשונים של חמשה חומשי תורה בפסוק הראשון של ספר בראשית יש 7 מילים כנגד 7 הקנים, בפסוק א' של שמות יש 11 מילים כנגד 11 הכפתורים, בפסוק א' של ויקרא יש 9 מילים כנגד 9 הפרחים, בפסוק א' של דברים יש 22 מילים כנגד 22 הגביעים ובפסוק א' של במדבר יש 17 מילים כנגד 17 טפחים של גובה המנורה וזוהי הכוונה שבמדרש "פתח דברך יאיר" שתחילתם של חמשה חומשי תורה מרמזת כנגד מספרי המנורה אולם יפים הדברים רק למאן דאמר י"ז טפחים הוי גובהה של מנורה {דברי נועם מהגר"ש משעפיטאוקי}

{אבי מורי שליט"א}

{ד' "זוהי מעשה המנורה" זוהי עולה 18 רמז לשיטה שהמנורה היתה 18 טפחים}

א'גוט שבת, ושבת שלום

ידידכם

משה יוסף 1966

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
21:01	20:25	19:07	ירושלים
20:58	20:28	19:22	תל אביב
21:02	20:29	19:15	חיפה
20:59	20:26	19:23	באר שבע

העלון טעון גניזה

מקוריות או אחריות

נשיא שבת יששכר הביא לכאורה קורבן זהה למה שהביא קודמו, אך מבט מעמיק מגלה את הגדלות המיוחדת של שבתו. הדילמה של נתנאל בן צוער

בו הבנה עמוקה שבשביל שהאומה תצמד באחדות - מישהו חייב לוותר על האגו.

קורבן יחיד שהפך לציבור

המדרש מביא חידוש נוסף. הדין הוא שקורבנות יחיד אינם דוחים את השבת, ולמרות שכאן מדובר לכאורה בקורבן יחיד של כל נשיא - הקרבנות לא הופסקו בשבת. מדוע? כי הקב"ה התייחס לקורבנות כאילו היו קורבן ציבור. "שאלו הקריב אחד מהן יותר על חברו לא היה קורבן אחד מהן דוחה את השבת. אמר להם הקב"ה: אתם חלקתם כבוד אחד לחברו, ואני חולק לכם כבוד שתקריבו ביום שבת שלי".

לו היה כל נשיא מכוון בקורבנו לדברים המייחדים ומנשאים את שבתו יותר מיתר השבטים, בהכרח היה גם קורבנו שונה. זהות בין כל הקורבנות נובעת מכך שכל אחד כיוון להשגות הרוחניות, שבהם כל שבת מתאחד עם שאר שבטי ישראל. אחדות זו הופכת את קורבנם לקורבן ציבור הדוחה את השבת, ומיהו שהתחיל את השורה הזאת? מי הוא זה שיכול היה לשנות - ובחר לא לשנות? נתנאל בן צוער.

בני בינה

המילה "הקרב את קורבנו" מופיע בקורבן היום השני בכתיב חסר. יש בכך רמז: נתנאל בן צוער ובני שבטו הקטינו עצמם, ולא דרשו גדולה לעצמם, אף כי נשיאם היה זה שהציע לשבטים להביא עגלות (ספרי, במדבר נב). ענווה זו גם גרמה לנתנאל להיות זה שהצטנע ולא שינה את קורבן קודמו. בכך מלמדת התורה יסוד: אם אתה מחקה מתוך רצון לשמור על השלום, אינך פחות מהמקור, אלא יותר.

אך "כל הבורח מהכבוד, הכבוד רודף אחריו". צניעותו של נתנאל בן צוער ושבתו הביאה להם שכר רב. דווקא הוא, שהביא את הקורבן מבלי לחדש - זכה למה שגדול מכל חידוש: לחוכמת התורה עצמה. "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים".

הוותרנות של שבת יששכר, שבת הלומדים, מלמדת על תכונה מכרעת אחת: מסירות נפש לתורה ולציבור. נתנאל בן צוער לא ביקש לעצמו חידוש או ייחודיות. הוא רק חשב: מה טוב לכלל? על כן זכה להיות השני בסדר הקורבנות, ומי ששבטו נעשה לסמל ומושג של בני תורה.

שוב ושוב, פסוק אחר פסוק, מתארת התורה את קורבנות הנשיאים, שנים עשר נשיאים, וכל אחד מהם מביא בדיוק את אותו הקורבן. השאלה ידועה: האם לא ניתן היה לכתוב "וכן הקריבו כל הנשיאים", ולחסוך עשרות פסוקים? על זאת נכתבו תשובות רבות. אבל מדוע באמת הביאו הנשיאים כולם בדיוק את אותו הקורבן?

את הקורבן הראשון הביא נחשון בן עמינדב, נשיא שבט יהודה. הוא פתח את השער, סלל את הדרך. מייד אחריו, ביום השני, מגיע נתנאל בן צוער, נשיא שבט יששכר. ניצבה לפניו דילמה: האם עליו לחדש, לגוון, להביא קורבן שונה - או שמא לחקות את מעשה קודמו?

במבט ראשון, נראה לכאורה כי נתנאל פשוט חיקה. מה כבר עשה? העתיק את הקורבן שהביא נחשון בן עמינדב.

אלא שזו בדיוק הגדולה. דווקא ההחלטה שלא לחדש, דווקא הבחירה בהעתקה המדויקת - היא זו שהפכה אותו לגדול. כי רק מי שמסוגל לוותר על כבוד אישי למען טובת הכלל - הוא זה שזוכה לחוכמת התורה האמיתית.

אחדות

המדרש מצביע על עומק שמו של נתנאל: "שנתנו שבת יששכר ליבם על התורה... שקיבלו עליהם צער וטורח כל ישראל... לכך נקרא נתנאל בן צוער" (מדרש אגדה במדבר פרק א). זהו שבת שנשא בעול הציבור כבר ממצרים, שהקים בתי דין וישב להשיב תשובות הלכתיות לעם.

והנה, כשעמד נתנאל מול שאלת הקורבן; לא חשב על עצמו,

אלא על הציבור. אין ספק שבני יששכר - אלה "היודעים בינה

לעיתים" ושקודים בתורה - יכולים היו לחדש קורבן מקורי למשכן. אבל נתנאל בן צוער ידע: אם הוא יתחיל לחדש, הנשיא שאחריו ינסה להתעלות עליו, ואחריו עוד אחד. אפשר רק לדמיין מה צריך היה להביא הנשיא ביום השנים עשר...

יותר מכך: בני השבטים יתחרו ויתווכחו ביניהם, קורבנו של מי משובח ומוצלח יותר. דבר זה יוביל ללשון הרע, קנאה ושנאה. אנחנו מכירים הרי את טבע האדם.

ולכן, מתוך תבונה וענווה, עשה נתנאל דבר כביר. הוא בחר להביא את הקורבן כמות שהוא. בכך הוא קבע את הטון לבאים אחריו, שיביאו אף הם בדיוק אותו קורבן. לא מפני שאין בו מקוריות, אלא כי יש בו אחריות. כי יש

ערכים לילדים
משל ותבונה

הניצוץ היהודי
ירידה לצורך עלייה

הרב מיכאל לסרי
להרים

הרב דניאל נשיא
דמיונות שווא

מחשבות טובות

הרב דוד ברוורמן

סמינר 'ערכים' של שבועות הוכתר כמוצלח מאוד, ברוך ה'. הסמינר התחיל בצוהרי יום שישי, והסתים במוצאי חג קבלת התורה. משתתפי הסמינר העידו שהסמינר היה בעבורם בבחינת 'קבלת התורה' אישית. במהלך התפילה התברר, שלמרות מאות המשתתפים,

היה לנו אך כהן אחד ל'ברכת כוהנים'. מאוד חפצתי בכהן נוסף, כמובא בהלכה, אך לא היה בנמצא. בליל החג גיליתי שיש בסמינר הבוגרים, שמתקיים במקביל; כהן נוסף!

ניגשתי אליו, מראהו עושה רושם שהוא עמוק הוא בתהליך התשובה. מדוע שלא נזכה לברכתו? הוא ניסה להתחמק, אך לא הנחתי לו. בסוף הוא השיב במבוכה, שיש לו סכסוך אמוציונלי ארוך עם אחד המשתתפים, שהוא בעצם גיס... סכסוך על מאבק ירושה! מאבק שיצר שנאה קשה כלפיו, וכיוון שכך, יש לו בעיה הלכתית לברך: "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו לברך את עמו ישראל באהבה..."

שיתפתי אותו בסיפור ששמעתי. בירושלים היו בעל ורעייתו נשואים במשך שנים ארוכות, ולא זכו לחבוק ילד. הבעל, שלא היה אדם מבוסס כלכלית, החליט להשקיע בסגולה חשובה. מקובל בקהילות ישראל כי קריאת 'מפסיר חנה' בבוקר הראשון של ראש השנה, סגולה היא להיפקד בילדים. הוא החליט לקנות את קריאת המפסיר בכל מחיר, ואולי ירחם ה'. תהליך המכירה היה ממושך, אך הוא התעקש, וזכה.

באמצע קריאת התורה, ניגש אליו אחד המתפללים, וביקש ממנו טובה. אותו מתפלל קנה את העלייה השביעית, ואחיו קנה במקביל את העלייה השישית, אולם נוהגים שלא להעלות לתורה שני אחים בזה אחר זה [משום עין הרע]. לפיכך ביקש להחליף עימו את הכיבוד. הוא יעלה במקומו למפסיר, ואילו קונה המפסיר, יקדים ויעלה לעלייה השביעית.

הקונה חש לרגע אחד שחרב עליו עולמו. כמה ניסיונות ואכזבות עליו לעבור עוד?! אך כל זה נמשך שניות ספורות. הוא הרים את הראש, והסכים.

המתפלל עלה לקרוא את המפסיר, וכמובן התעורר רעש בבית הכנסת: כיצד הוא מעז לגזול מיהודי חשוך בנים את הסגולה שכה ציפה לה?

באהבה

על הברכה המרגשת שملווה בכוונה מיוחדת

אחרי שירד מקריאת המפסיר, הבין את אשר עולל, ולא ידע את נפשו. הוא ניגש אל הקונה וביקש מחילה בלב שבור. אך ההוא חיך וענה בפשטות: "האמן לי שמחלתי לך בלב שלם. תשמע, רעייתי ואני ניסינו כבר את כל הסגולות האפשריות, רק סגולה אחת לא ניסינו: לוותר... מי יודע, אולי הסגולה הזו תושיע אותנו..." חלפה שנה. תפילת ראש השנה. אז ניגש אליו המתפלל שלקח ממנו את המפסיר בשנה שעברה, ואמר: "כל השנה סחבתי את העוול שעשיתי לך. התהפכתי במיטה על האכזבה

הקונה חש לרגע אחד שחרב עליו עולמו. כמה ניסיונות ואכזבות עליו עוד לעבור?!

שגרמתי לך. השנה אתקן את מעשיי. סיכמתי עם הגבאי כי אני קונה היום את מפסיר חנה, בכל מחיר, ומכבד אותך לקרוא אותו". "אין צורך", השיב האיש בחיוך, "לפני חודשיים זכינו בתאומים..."

סיימתי את הסיפור, והנחתי לכהן להרהר על הדברים. בתפילת שחרית ותיקין של אותו החג, זכינו לשתי ברכות: 'ברכת הכוהנים', ול'ברכת השלום' שבין הגיסים...

בלי תנאים

בפרשת 'נשא' מובאת המצווה של ברכת הכוהנים. הקב"ה מצווה את הכוהנים לברך את ישראל ללא יוצא מן הכלל, וללא תנאים מיוחדים. נוסח הברכה הוא: "לברך את עמו

ישראל באהבה". מקשה שם מהרי"ץ חיות: "היכן מצינו שהצטוו הכוהנים לברך באהבה? מה שונה ברכתם משאר ברכות המצוות שלא קבעו לשון זו?"

השיב רבה של העיר העתיקה, הגאון רבי אביגדור נבנצל שליט"א, שחז"ל הבינו זאת מסברא. ששםברכים ברכה חייבים לברך אותה מכל הלב, בלב מלא אהבה. הכהן הוא ה'צינור' להורדת השפע משמיים, דרכו השי"ת מברך את העם. צינור שכזה צריך להיות 'סטירלי'... רק כך ניתן להשפיע שפע ברכה וטובה לישראל, לכן לברך 'באהבה' זהו לא 'פרט' נוסף בהלכות נשיאת כפיים, אלא חלק מהותי מהברכה, שצריכים להזכיר בברכת המצווה.

הכוהנים מצווים לברך את ישראל בלב שלם ובאהבה. לא בכדי זכו דווקא הכוהנים במצווה יקרה זו, ולא לוויים או ישראלים, למרות שכולנו מצווים במצוות: "ואהבת לרעך כמוך". הכוהנים הם צאצאי אהרן הכהן, שהשריש בליבם את התכונות המיוחדות שלו: אוהב שלום, רודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. ירושה זו מקנה להם את הזכות הייחודית להיות צינור שדרכו השי"ת מברך את ישראל.

תכונה גנטית

אהרן הכהן זכה בכתר כהונה; עליו מוטלת האחריות לעבוד בבית המקדש ולכפר במעשיו על כל ישראל. על מנת להצליח במשימה זו, הוא גם חייב להרגיש את כאבם של ישראל ברמ"ח אבריו, הוא חייב להפקיר את עצמיותו לטובת הכלל.

ואכן, אהרן הכהן, לא רק שהצליח בתפקידו, אלא גם השריש את מידותיו הטובות בלב צאצאיו, עד שבכוחם להגיע לדרגות עצומות ולברך את ישראל באהבה. סוד הדברים נעוץ בסנה. כאשר הקב"ה נגלה למשה בסנה ביקש לשלוחו לגאול את ישראל, משה רבינו סירב יום יום, במשך שבעה ימים!

וזאת כיוון שלא רצה לפגוע באחיו אהרן הגדול ממנו בשנים. והנה, הקב"ה מבשר למשה רבנו: אל דאגה, "וראך ושמוח בליבו" (שם, יד). שמחה כזו, ללא שמץ של קנאה על אחיו הצעיר ממנו שקיבל תפקיד כה גדול ומכובד. רק הקב"ה, בוחן כליות ולב, יכול להעיד על בן אדם שליבו נקי לחלוטין, ולהעניק לו ולזרעו את הזכות לברך את עמו ישראל באהבה.

הזהר הקדוש מעיד, כי תכונת האכפתיות עברה בירושה לכל צאצאיו, שהרי 'מידות', כידוע עוברות בירושה. לאור הדברים, אין פלא שהכוהנים קיבלו את השליחות לברך ישראל באהבה, ובכך לעורר רחמי השי"ת.

תרמו וקבלו שבת חוויתית במגוון מלונות*

1-800-35-35-26

יבספור יתנונו

יזיזי זכרים
זכיתם להשיב מאות משפחות לבואם
וזכיתם בשבת מרוממת ומרגשת

לתגובות והערות-מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org

© כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשיתוף מחלקת בוגרים
עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עריכה לשונית: נ. בן צבי // עיצוב גרפי: ג. קוט

לרכים

נקדת מבט

הרב משה לנדא

סוד האכסדרה

הדרך היחידה להתגבר על פיתויים

"זו הבעיה!" הכרזתי, והזמנתי אותו להקשיב לחלק השני של ההרצאה.

הנזיר

הדיאטה של אפרים היא גם הסיפור של הנזיר בפרשת השבוע. הנזיר נדר שלא לשנות יין. אבל הפסוקים אוסרים עליו גם חומץ העשוי מין, גם אכילת ענבים, ואפילו מים ששרו בהם ענבים, אסורים לו בשתייה. אם לא די בכך, חז"ל אסרו עליו לעבור ליד כרם של ענבים, שמא ייכנס לתוכו ויאכל ממנו. למה? הרי הוא אסר על עצמו רק שתיית יין?

האכסדרה

הסוד הוא באכסדרה של חז"ל. חז"ל מדמים את העולם לאכסדרה - חדר בן שלושה קירות, בדומה לאות ה' (מנחות כט, ע"ב). החלק התחתון שב-ה', הפתוח לרווחה לצד צפון, מסמל את צד החטא. כמו לומר, העולם פתוח לרווחה לפיתויים. היצר אורב בכל פינה.

האות ה' פתוחה גם למעלה, בצידה השמאלי. חז"ל מבארים שהפתח העליון, הקטן, הוא הפתח דרכו חוזר החוטא אל העולם אחרי ששב בתשובה. ומדוע לא ישוב החוטא דרך הפתח שלמטה, ממנו נפל? על כך משיבים חז"ל, "לא מסתייע הדבר".

להחליט לפצוח בדיאטה זה יפה. אבל אם תעבור כל יום ליד המאפייה... גם אם החלטת בכל תוקף שוב ושוב שלא לקנות, בסוף... תקנה.

אי אפשר לעבור שוב ושוב ליד הפיתוי ולא ליפול. מי שרוצה לשוב בתשובה אמיתית, חייב להרחיק את עצמו מהפיתוי, להציר את הפתח, ולהציב לעצמו מחסומים.

הנזיר נדר על עצמו נזירות בגלל שראה חטא, או חטא בעצמו. הוא כבר לא ממש רגיש לחטאים. הוא נמצא למטה, בצד צפון של העולם, בצד החטא. אם הוא יעבור ליד כרם ענבים, אפשר שהוא ייפול בלי משים, הוא יבצור ענבים, ויאכל מהם. כדי להימנע מהחטא... הוא צריך ללכת בדרך אחרת. הפיתוי של אפרים זה בורקס. אבל לכל אחד מאיתנו פיתוי או משהו שהוא רוצה להתנזר ממנו. אם תכניסו אותו הביתה... אם תעברו לידו... גם אם תבטיחו לעצמכם לא לגעת... אתם עלולים ליפול.

רוצים להתגבר על היצר שלכם? אל תכניסו אותו הביתה, אל תעברו לידו. תעשו סיבוב.

השאלה האחרונה

היצר... עתיד לעשות בבייתך כבתוך שלו... אם הזמנת אותו... אך אם לא תתגרה ביצר, הרי הוא רובץ בשקט לפני הפתח.

(רש"ר הירש זצ"ל בראשית ד, ז)

הדיאטות

"ניסיתי הכול", הוא אמר. "ספרתי קלוריות אבל שוב ושוב התבלבלתי בספירה. כנראה שאני פחות טוב בחשבון. ניסיתי את שיטת 'אוכלים מהכל' בה אוכלים באמת הכל, אבל במידה. אכלתי הכל, אבל עם ה'מידה' היה קשה לי".

מרצה טוב צריך לדעת גם לשתוק. המשכתי להקשיב. "ניסיתי גם את שיטת הצום. יום אוכלים יום צמים..."

"אני מניח שניסית גם

דיאטת אוויר כזו שרק מריחים

את האוכל וגם את שיטת המסטיק שלועסים כל היום..." ניסיתי להפגין בקיאות. "איך ידעת? גם אתה התמודדת פעם עם אכילת יתר?" הוא שאל אותי, ומייד המשיך בסקירת הדיאטות שלו. "ניסיתי את דיאטת הצבעים, כזו שאוכלים בכל יום צבע אחר. ואפילו התחלתי לאכול בצלחות קטנות כדי שיראו מלאות. טריק שלא ממש עזר. פשוט הבנתי שצריך לאכול שתי צלחות".

"את כל הדיאטות הקיימות ניסיתי. על דיאטת המשקפיים הכחולים שמעת?" הוא שאל. האמת שלא שמעתי, ולא הרגשתי חסר השכלה בלי הידיעה הזו, אז עניתי לו שלא. "מרכיבים משקפיים עם עדשות כחולות כשאוכלים. כשהמאכל כחול, הוא נראה פחות טעים".

"אל תצחק", הוא המשיך, "אבל אפילו שרתי לפני כל ביש, כדי להפחית את האכילה".

כשאפרים סיים לסקור את כל הדיאטות שהוא ניסה, שאלתי אותו, האם הוא הולך בכל יום לעבודה באותה הדרך? "כן" הוא ענה.

3

מתוך הפרשה

הרב ישי' וליס

1 מדוע הנזיר להביא קורבן חטאת? הרי הוא קיים את נדרו והתנזר מן היין - על מה יש לו לכפר?

חז"ל מבארים כי עצם ההינזרות מהיין, שהוא מהנאות העולם שהקב"ה התיר, נחשבת לחטא. הקב"ה ברא את עולמו כדי שנהנה ממנו, בגבולות ההלכה. אדרבא, עליו להשתמש בהנאות העולם המותרות שימשו אותנו לעלייה רוחנית, ובכך לקדש את החומר. כאשר אדם בוחר להחמיר על עצמו ולהימנע מהנאות מותרות, הרי שבמובנים מסוימים הוא חוטא; שכן הוא פוגע בשלמות הדרך שהתורה התווה. לכן, גם הנזיר, על אף כוונתו הטובה, צריך להביא קורבן חטאת.

2 בפסוק בברכת כוהנים נאמר: "ישא ה' פניו אליך ויחונך" (במדבר ו, כה).

שמשמעו: לכוונה היא שהקב"ה נושא פנים לישראל - מושג הקרוב למה שאנו מכנים 'פרוטקציה'. אך הרי נאמר על הקב"ה "אשר לא ישא פנים" (דברים י, יז), וכל האומר שהקב"ה מוותר - יוותרו מעיו. כיצד ניתן ליישב את הסתירה?

שאלה זו מופיעה בגמרא במסכת ראש השנה (יז, ע"ב), חז"ל משיבים, שהקב"ה נוהג מידה כנגד מידה. כשעם ישראל מחמירים על עצמם, לפני משורת הדין, אף הקב"ה נוהג עימם כך. למשל, התורה מחייבת ברכת המזון רק לאחר אכילה כדי שובע ("ואכלת ושבעת"), אך ישראל נהגו לברך גם על כזית וכביצה. ממילא, כאשר הם מוותרים מעצמם ומחמירים - הקב"ה נוהג עימם באותה מידה, ומוותר להם.

א-ל מְסַתֵּר

"אל מסתתר" הוא פיוט קבלי עמוק ומרומם. הדעה הרווחת היא שחובר על ידי המקובל רבי אברהם מִיְמִין, מתלמידיו של רבי משה קורדובירו (הרמ"ק).

הפיוט מתאר את עשר הספירות, המהוות את עיקרון היסוד בתורת הקבלה, ככוחות הרוחניים שבאמצעותם הקב"ה מתגלה ומשפיע על עולמו. כל אחד מעשרת הבתים הראשונים מוקדש לספירה. הראשונה, העליונה היא ה'כתר', הנחשבת למקור האלוהי העליון שמעבר להשגה, ועד לספירת ה'מלכות', הספירה האחרונה, המייצגת את הופעת השכינה בעולם החומר. הבית האחד-עשר עוסק באחדות הכוללת של כל הספירות ומדגיש כי על אף ההבחנות שביניהן - כולן שואפות לאחדות ולגילוי אחדות הבורא.

בחלק מהקהילות הספרדיות והחסידיות נקבע מקומו של הפיוט לסעודה שלישית - זמן של התעלות רוחנית והתייחדות עם הנשמה היתרה. ביהדות טורקיה נהוג לשלבו גם בתפילות יום השנה (יארצייט) לזכר נפטרים, כיוון שהוא נושא תוכן נשגב על מהות הקשר בין האדם לאלוקיו.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צביאל'י בן צור

חווית הצלחה

כיצד נאהיב את הלימוד על הילד?

3. ללמוד איתו, אפילו מעט, כדי שיחוש שאנו מתעניינים בלימודיו, וכן כדי שידע שיש אחריו מעקב, חיובי כמובן.

4. מחמאה היא דבר מחייב. עד כמה שנחמא לו על מעט הצלחה, נמריץ אותו להצלחות נוספות.

5. בעת הצורך הוא יקבל אברך שיקדם אותו. כדאי לברר קודם שהאברך נכון בגישה חיובית, ידידותית, ועל כולנה, שהוא בעל יכולת הסברה בהירה וחדה. רצוי לברר קודם על הצלחתו בקידום תלמידים.

6. לילד שמתקשה נציב יעדים ברי השגה, נושאי תמורה מיידית, לא מוגזמת,

כזו שהוא יבין שבאה להטעים את הלימוד, עד שהלימוד עצמו יהפוך לטעים עבורו. ומעל הכל: תפילות, ועוד תפילות, בלי סוף.

סוד הנשירה הראשון הוא כשל לימודי

בה במידה, יש ילדים עם נטייה ללמידה בכלל וללמידה תורנית בפרט, ויש כאלו שפחות.

סוד הנשירה הראשון, הוא כשל לימודי. כי בטלה מביאה לידי... אם היינו מצליחים לגרום לו לחווית הצלחה; היינו מצילים אותו.

כדי להביא את הילד להצלחה לימודית, חובה גמורה על ההורים לבצע את הפעולות הבאות, ויפה שעה אחת קודם:

1. לעקוב בהתמדה אחרי הבנתו והישגיו.

2. לשמור על קשר רציף עם

המלמד. כשהרב קולט שההורים ערניים כלפי הילד, גם הוא נהיה ערני כלפיו, ולו מהסיבה שהוא צריך לדווח עליו.

אחרי שקיבלנו את התורה, מחובתנו להנחיל אותה לילדינו. אצל חלק מהילדים נתקבל בזרועות פתוחות. יש את אלו שידחו את עזרתנו, מפני שהם שקועים בלימוד. אבל יש את אלו שאינם בעניין כלל, הגמרא זרה להם. מה עושים במקרה כזה?

כתבנו בעבר, שלעיתים אנו שוכחים שלכל ילד אופי, תכונות ונטיות משלו. לא פעם, כשהורים דנים לגבי ילד שלא הצליח ומנסים למצוא סיבות לכך, הם מודלגים על הסיבה החזקה מכולם: הילד עצמו.

בכל בית יכולים להיות שני ילדים, ילד אחד עם נטייה רוחנית, והשני עם נטייה יותר גשמית.

דמיונות שווא

על תעתועי התודעה הכוזבת

מחשבות שווא. לעיתים האדם שוקע בעולם דמיוני, ובורח מלהתמודד עם בעיותיו. רבי יוסף יוזל הורוויץ זצ"ל, 'הסבא מנוברדוק' כותב ('מדרגת האדם', פרק ז): "זוה מצוי בכל אדם שחושב רק כי חברו הגיע לחפצו והוא לא, וגם חברו חושב כך על חברו. וזהו רק דמיון כוזב".

נוכל לראות דוגמאות מעין אלו בתורה: האחים מדמיינים שיוסף מתנשא עליהם ורוצה למשול בהם. מחשבת השווא הזו מביאה אותם למכור את אחיהם. המרגלים הרגישו תחושת חוסר ערך לעומת יושבי הארץ, "ונהי בעינינו כחגבים, וכן היינו בעיניהם". זו לא הייתה עובדה, אלא מחשבת שווא.

חז"ל תיארו את כוחה ההרסני של המחשבה המתעתעת במאמרם הידוע: "אין אדם חוטא אלא

אם כן נכנסה בו רוח שטות" (סוטה ג). 'רוח שטות' - עיוות של התפיסה השכלית, הנובע מהשתלטות הדמיון על ההיגיון.

חלק מעבודתנו הרוחנית היא לסנן את הדמיון, להחזיר את המבט למציאות ולאמת. להיגמל מאותה מסכת ייסורים של מחשבות שווא, ולאמץ דפוס חשיבה חיובי ואופטימי.

כאשר התבקשו לדמיין צבעים, נרשמה במוחם פעילות דומה לזו שמתרחשת בצפייה אמיתית בצבעים

מלובלין: "כפי יתרון הדעת והחוכמה שבאדם כך מתגברים לעומתן הדמיונות במוחו וליבו" (צדקת הצדיק ריט).

במקרי קצה של מחשבות שווא, אנשים סובלים מפרנויה. מחשבות שווא נחשבות פתולוגיות כאשר מתקיימים כל שלושת התנאים הבאים:

1. המחשבות חוזרות ונשנות לאורך זמן.
2. הן אינן ניתנות להפרכה, גם מול ראיות ברורות.
3. הן גורמות למצוקה או פוגעות בתפקוד היומיומי. אבל לא בהן עסקינן כאן.

דמיון שווא מפותח יכול לגרום לאדם לפרש סיטואציות באופן שגוי. הוא מייחס כוונות רעות לאחרים על בסיס תחושה פנימית: 'הוא מתעלם ממני בכוונה'; 'הוא כועס עליי בגלל מה שאמרתי אתמול'; 'אני מרגיש שהוא שונא אותי'. האדם משלים פרטים בדמיונו, וכך יוצר מציאות פנימית שגויה, שמובילה לקונפליקטים מיותרים, ירידה בערך העצמי, קנאה ותסכול.

לפעמים הדמיון גורם אף לקבלת החלטות ולתגובות על פי תסריט מדומיין - במקום לפי עובדות. למשל: אדם עלול לוותר על הזדמנות נהדרת רק בגלל שהוא דמיון שהוא "ייכשל בכל מקרה". אדם עלול להיכנס לעימות מתוך

ניסויים שנערכו באוניברסיטת מקמסטר התבקשו לדמיין את עצמם אוכלים שוקולד מספר פעמים. אחר כך הוגש להם שוקולד אמיתי. התברר שבשני השלבים מוחית פעילות דומה. גם בניסוי

אחר, כאשר המשתתפים התבקשו לדמיין צבעים, נרשמה פעילות מוחית דומה לזו שמתרחשת בעת צפייה אמיתית בצבעים.

המסקנה היא, שהמוח אינו מבחין כלל בין חוויה ממית לחוויה פרי הדמיון. הדמיון עלול לגרום לתגובות פיזיולוגיות כמו זיעה רבה, דופק מהיר, עלייה בלחץ הדם, ולהתשה נפשית, ממש כמו במציאות.

'דמיונות שווא' הינם במקרים רבים פרי של צורות חשיבה מופרכות וחסרות היגיון, כמו: 'פלוני שונא אותי ומתנכל לי', 'אלמוני פועל מאחורי גבי', או מחשבות חוזרות של פחד וחרדה, או של חולי או מוות רח"ל. דמיונות אלו מהווים גורם משמעותי ישיר ל: הסתגרות, דאגה, פחד, חרדה, ייאוש, ואף דכאון.

מתברר כי דמיונות שווא פוקדים את הטיפשים והחכמים כאחד. ומפליא לדעת שהחכמים סובלים אף יותר, וכפי שכותב רבי צדוק הכהן

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

אחר, כאשר המשתתפים התבקשו לדמיין צבעים, נרשמה פעילות מוחית דומה לזו שמתרחשת בעת צפייה אמיתית בצבעים. המסקנה היא, שהמוח אינו מבחין כלל בין חוויה ממית לחוויה פרי הדמיון. הדמיון עלול לגרום לתגובות פיזיולוגיות כמו זיעה רבה, דופק מהיר, עלייה בלחץ הדם, ולהתשה נפשית, ממש כמו במציאות. 'דמיונות שווא' הינם במקרים רבים פרי של צורות חשיבה מופרכות וחסרות היגיון, כמו: 'פלוני שונא אותי ומתנכל לי', 'אלמוני פועל מאחורי גבי', או מחשבות חוזרות של פחד וחרדה, או של חולי או מוות רח"ל. דמיונות אלו מהווים גורם משמעותי ישיר ל: הסתגרות, דאגה, פחד, חרדה, ייאוש, ואף דכאון. מתברר כי דמיונות שווא פוקדים את הטיפשים והחכמים כאחד. ומפליא לדעת שהחכמים סובלים אף יותר, וכפי שכותב רבי צדוק הכהן

ורוממתנו

ככה מנצחים

אלו לא מכשולים. זוהי ההכשרה בעצמה

הרב שמואל רוטנר

היא נולדה באלבמה שבארצות הברית. כילדה בריאה לחלוטין. בגיל שנה וחצי, עקב מחלה קשה, איבדה קלר את יכולת הראייה והשמיעה גם יחד. מילדה שהייתה מלאה סקרנות, היא הפכה להיות מנותקת מן העולם, כלואה בחשכה מוחלטת ובדממה מוחלטת. במהלך השנים הראשונות, היא התמודדה עם קושי עצום בתקשורת. חוסר היכולת שלה לבטא את עצמה הביא להתקפי זעם ולתסכול עצום.

המפנה

הנקודה הקריטית של השינוי התרחשה כאשר הגיעה לחייה מורה צעירה, שסבלה בעצמה מלקות ראייה. המורה לקחה על עצמה משימה שנראתה בלתי אפשרית: ללמד ילדה עיוורת וחרשת, שלא מכירה שפה ואינה מתקשרת עם העולם החיצון, להבין ולתקשר. ברגע מכונן אחד, המורה הצליחה להסביר לה את המשמעות של המילה 'מים', בכך ששפכה מים על ידה, ובאותו הזמן כתבה באצבעותיה את המילה בשפת סימונים.

בנקודה זו החל מסע מרגש ומעורר השראה של למידה וצמיחה. קלר למדה לקרוא בשפת ברייל, לדבר בעזרת תרגילים פיזיים ומגע, ועם הזמן, הצליחה להשלים לימודים ברמה גבוהה ולהפוך לסופרת מפורסמת; היא כתבה ספרים רבים, הפכה לפעילה חברתית בינלאומית לזכויות של בעלי מוגבלויות, ותרמה רבות לשינוי ביחס החברה כלפי אנשים עם מוגבלויות. הניסיונות בחיים מצטיירים בעיני רבים כמחסומים, כקשיים בלתי עבירים, עד שנדמה כי הם אמורים למנוע מאיתנו לצלוח אותם. הם סוחטים אותנו פיזית, רגשית ונפשית ומאיימים על ביטחוננו ועל עתידנו.

קלר כתבה על ההתמודדות והמסע יוצא הדופן שלה: "הדמות אינה יכולה להתפתח בשלווה ובקלות. רק דרך התמודדות עם קשיים וניסיונות מתפתחים אומץ, כוח נפשי והצלחה".

אך איננו יודעים כמה עמל ויגיעה טרחו בדבר, כמה משברים עברו, וכמה פעמים עמדו על סף שבירה

הניסיונות כהזדמנויות לצמיחה
ההסתכלות הנכונה על ניסיונות וקשיים בחיים, היא שהניסיונות הם ההזדמנויות! ניסיונות וקשיים אינם מחסומים בחיים, הם אינם אמורים למנוע מאיתנו להתקדם ולצלוח אותם; ההפך הוא הנכון, הניסיונות והקשיים הם אתגרים שאמורים להצמיח אותנו. איך אמר אחד הפילוסופים? מה שלא הורג - מחשל! אם נתייחס לניסיונות ולכישלונות כמניעות, הם החטיאו את המטרה. אם נראה בהם הזדמנות, נצליח להתגבר ולהיבנות מהם.

יסוד זה רואים בעלי המוסר כחלק מביניית קומתו הרוחנית של האדם. המשגיח בשיבת מיר, רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל, בספרו 'דעת חוכמה ומוסר' (ח"א, מאמר פ"ח) כותב: "אם אין לאדם ניסיונות - אין לו חיים. כי עיקר החיים הוא התגברות האדם על חולשותיו, וזהו מהות האדם!"

רבי שמחה זיסל זיו זצ"ל, הסבא מקלם, מדגיש שהניסיונות אינם רק מבחן, אלא חלק מההשגחה האלוקית להגדלת האדם: "כל ייסורין הבאים על האדם, אינם אלא להרגילו לתוקף וחזק נגד כל מונע, להיות חזק באמונתו ובביטחונו".

ניסיון ככלי לחיזוק האמונה

מן החזון איש זצ"ל מתאר בספרו 'אמונה ובטחון', כיצד ניסיון מוביל את האדם להעמיק את ביטחונו בה'.

קושי, והבוטח בה' יודע כי כל ניסיון הוא שלב נוסף בהתקרבותו אליו.

כידוע בכל צבאות העולם, ככל שהאימונים והאתגרים קשים ומפרכים יותר, ההצלחות גדולות, ועימן ההתקדמות ההירארכית בשרשרת הפיקוד ובמעמד החברתי.

ואם כך הוא הדבר בעניינים החומריים, על אחת כמה וכמה בעניינים הרוחניים. רגילים אנו לשמוע על גדולי ישראל שהגיעו להישגים עצומים בידיעת התורה ולמעלות רמות ונשגבות בעבודת ה', אך איננו יודעים כמה עמל ויגיעה טרחו בדבר, כמה משברים עברו, וכמה פעמים עמדו על סף שבירה וכמעט ייאוש...

רק מי שלנגד עיניו עמדו דברי חכמינו הנ"ל, הייתה את התבונה והעוז להמשיך מבלי להרים ידיים. הידיעה כי הקושי הוא ההזדמנות להיבנות, יכולה לתת המון כוח בדרך העולה בית ה'. ככה מגיעים אל היעד. ככה מנצחים!

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

להרים

'סוד' נשא את ראש

כידוע, המילה 'נשא' משמעותה להרים את הראש, כפי שנאמר: "נשא את ראש בני גרשון" (במדבר ד, כב). בפסוק זה טמון מסר עמוק בענייני שלום בית. השם 'גרשון' מרמז על אדם המרגיש שהוא 'גרשו' ונפרד מסביבתו, אדם החווה דחייה וניכור, הנדחק הצידה, ונמנע ממנו מקום של כבוד והערכה.

לעיתים, האחד חש בלתי רצוי בביתו. תפקידו של השני הוא להרים אותו, להעניק לו תחושת ערך ומעמד. כאשר הרעיה רואה את בעלה חש ירוד ואינו מוצא את מקומו, היא בעלת הכוח לפעול בדרך החכמה ביותר ולרומם את רוחו - "נשא את ראש". כלומר, עליה לקחת את ראשו ולהגביהו, להחדיר בו אמון בעצמו ובחשיבותו בבית.

חז"ל לימדנו שאיש ואישה נבראו בתכונות שונות. האישה נמשלת לגפן, כפי שנאמר "אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך" (תהילים קכח, ג). הגפן אינה יכולה לצמוח לבדה, אלא זקוקה לתמיכה להיאחז בה. וכך, האישה מתרוממת ומשגשגת כאשר היא שומעת דברי הערכה מבעלה, כאשר אוזניה קולטות שבחים ומחמאות. ואילו האיש, תהליך התרוממותו שונה - הוא זקוק למי שירים את רוחו, שיחזק אותו מתוך כבוד ואמון.

המדרש מספר לנו כי "גדול השלום שבין איש לאשתו, שהרי הקב"ה מחה שמו על המים להשכין שלום בין איש לאשתו" (במדבר רבה יא, ד). מכאן ניתן ללמוד כי יצירת שלום בבית אינה עניין טכני בלבד, אלא מהות יסודית הבונה את הבית כולו. כאשר אישה יודעת להגביה את בעלה, להראות לו את חשיבותו, היא יכולה להפוך אותו מעני רוחני, לאיש בעל שיעור קומו. ולהפך, כאשר היא ממעיטה בערכו, פוגעת בו בדיבור או במעשים, היא עלולה להביאו לירידה מתמדת.

כידוע, כוח ההשפעה של האישה על בעלה הינו רב ועצום, כמו שאמר החכם מכל אדם: "חוכמת נשים בנתה ביתה, ואיוולת בידה תהרסנו" (משלי יד, א). וכן הם דברי חז"ל הקדושים, שגילו כי אישה צדיקה מסוגלת להפוך את בעלה לצדיק, ואילו אישה מרשעת עלולה להפוך בעל צדיק - לרשע.

שתי נשים בהיסטוריה עיצבו את גדולי הדורות באמצעות היכולת לרומם את ראש בעליהן. האחת היא רחל, אשתו של רבי עקיבא, אשר זיהתה את גדולתו הטמונה בו, שלחה אותו ללמוד תורה, ובזכותה הפך לאחד מגדולי התנאים. והשנייה - יכולה להיות כל אחת מאיתנו. כל רעיה, בכוחה ובחוכמתה, יכולה לרומם את בעלה, לחזק את הבית.

הניצוץ היהודי

שמואל רוזה זוכר את הרגע שבו נדלק אצלו ניצוץ התשובה. כמה דקות קודם לכן צלצל הטלפון. על הקו היה הבוס, שבישר לו כי החליט להעניק לו בונוס.

"הסכום הפתיע אותי לטובה, ופתר לי כמה בעיות שלא חשבתי שאוכל לפתור בדרך רגילה", הוא מספר. "התמלאתי בתחושה עצומה של הכרת הטוב על הבשורה הטובה. חשתי צורך להודות למישהו, אך לא ידעתי למי. הרגשתי חוסר אונים מוזר. בעודי צועד לכיוון תחנת הרכבת התחתית, פתאום עצרתי, הרמתי עיניים לשמיים, ואמרתי: 'תודה ה', זה לא מובן מאלי'. זו הייתה הפעם הראשונה בחיי בה שוחחתי עם הקב"ה. בדיעבד אני חושב, שזה היה הרגע בו התחיל לצמוח בי התהליך".

היה זה רק תחנה אחת מני רבות במסע חיים שתחילתו בישראל והמשכו בניו יורק. "ירידה לצורך עלייה, כפי שהוא מגדיר זאת. "אלמלא התרחקתי עד לאמריקה ספק רב אם הייתי היום יהודי שומר מצוות. יש דברים שרואים רק כשמתרחקים מהבית".

שוק הזאבים

הוא גדל בכפר סבא, אחד מתוך ארבעה בנים. הסבים משני הצדדים היו יהודים שומרי מצוות, שעלו לארץ בעליות הגדולות מעיראק ומתימן. סבא יוסף היה שמש בית הכנסת בבגדד. סבתא ג'ורג'ה הייתה צדקת שבכל יום שישי חילקה לנזקקים עוגות ומיני מאפה. הדור הצעיר שמר על האמונה, אך פחות הקפיד על קיום מצוות. אביו של שמואל התגייס לחיל האוויר, ובתוך כך שינה את שם המשפחה. "ההורים ניסו לשמור מסורת", מספר שמואל. "במטבח היו שני כיורים והפרידו בשר וחלב. ביום כיפור צמו. אני ואחי גדלנו בבית בו הזכירו שם שמיים, אבל מבחינת שמירת מצוות; קיימו בבית רק את מה שהורים שלי השאירו מההורים שלהם, וזה כבר לא היה הרבה".

אנקדוטה אחת נחרטה בזיכרונו. בגיל חמש אימו שלחה אותו לקייטנה תורנית שהתקיימה בבית כנסת. "היינו מדקלמים פסוקים והמארגנים נתנו לנו סוכרייה. זה היה די משעמם, ובמשך שנים רבות חשבתי שזה גם היה מיותר לחלוטין. רק בגיל ארבעים ושתיים, אחרי שהתחלתי לחזור בתשובה, עלה בדעתי שזה היה הקשר הראשון שלי ללימוד התורה".

שמואל היה תלמיד מוכשר, בעל שאיפה עזה

"השארתי את היהדות שלי על אש קטנה, שלא תלך לגמרי לאיבוד"

להצליח בחיים. הוא שירת במשך שלוש שנים כלוחם ביחידת מגלן המובחרת. אחר כך התקבל לקורס מאבטחים, ונשלח לניו יורק. הריחוק

ירידה לצורך עלייה

בין הזאבים של וול סטריט, בתוך עולם הפיננסים הקדחתי של ניו יורק, שמואל רוזה חש באיתותים שמימיים שהובילו אותו לחיבור מחדש ליהדותו

"הרגשתי חוסר אונים מוזר. בעודי צועד בכיוון תחנת הרכבת התחתית, פתאום עצרתי"

מהמשפחה היה קשה, אבל הוא ראה בכך הזדמנות להכיר את העולם הגדול. עבור בחור צעיר בתחילת דרכו, האפשרויות שנפתחו בניו יורק בפניו היו אינסופיות. לאחר שסיים את עבודתו כאיש ביטחון, החליט להישאר בניו יורק ולרכוש השכלה. "יש לך ראש טוב", החמיא לו אחד ממוריו, גרמני אוהב ישראל. "לך תלמד כלכלה".

כעבור שנים אחדות מצא את עצמו עובד כבנקאי השקעות עבור חברת ליהמן ברדרס, בשעתו אחת מפירמות הפיננסים היוקרתיות בעיר. הסביבה התחרותית התאימה לו כמו כפפה ליד. "ניהול השקעות הוא תחום תנודתי מאוד - הימור יומיומי בלי רשת ביטחון. יש בכל יום טלטלות קיצוניות בין אושר לבין דיכאון. הייתי טיפוס קרבי שחי

כל הזמן באדרנלין גבוה, כזה שלוקח את הסגנון הצבאי גם הביתה. זה עזר לי לשרוד בשוק הזאבים הפיננסי, אבל עשה אותי לאדם לחוץ ונרגז. היום אני יודע שאלה תכונות שליליות, אבל אז לא חשבתי על כך".

איתותים

הוא אומנם לא איבד את אמונתו הבסיסית בבורא עולם, אבל לא חש מחויבות רבה לקיים את מצוותיו. שגרת חייו הייתה חילונית לחלוטין. "לפעמים עלה בדעתי שיש דברים שאני עושה לא בסדר, אבל הדחקתי את המחשבות האלה. השארתי את היהדות שלי על 'אש קטנה' שלא תלך לגמרי לאיבוד. אבל הייתי מרוצה מהחיים - לפחות כלפי חוץ".

בתוך כך הקים את ביתו עם רעייתו, ילדת כפר סבא שהתגוררה בניו יורק. נולדו להם שלושה ילדים, הגדול ביניהם היום בן 21. למרות ההווה החילונית שבה חי, הוא קיבל כל הזמנים איתותים שכוח גדול ממנו מנהל את חייו. "כמעט התרגלתי לכך שקורים איתי בחיים דברים בלתי מסתברים", הוא צוחק. "דברים שמזכירים לך שיש מישהו מסתורי מעליך".

באחד הימים קיבל הודעת פיטורין מחברת ליהמן ברדרס. זה היה ביום שישי. שמואל, שהיה אז כבר בעל משפחה ואבא לילד, היה אובד עצות. איך יכלכל את משפחתו?

והנה, עוד באותו יום הוא מקבל טלפון מבנק מתחרה, המציע לו לעבוד אצלם. עד היום הוא לא מבין את פשר הפנייה, שכן התברר שהבנק השני לא באמת זקוק לו. ואכן הוא פוטר כעבור שלושה חודשים, אבל שוב - עד שעות הצהריים של אותו יום כבר לקח אותו מישהו שלישי.

במקרה אחר הוא הגיע בבוקר לעבודה מתוך ידיעה שהוא הולך להיות מפוטר באותו יום, שכן הנהלת הבנק החליטה לסגור את כל המחלקה בה עבד. דא עקא, שהאיש שאמור היה לפטר אותם לא הגיע, שכן פתאום קיבל הצעת עבודה קורצת ממקום אחר, ושמואל המשיך לעבוד באותו מקום עוד שנים רבות.

"המקורות הזאת לא הייתה הגיונית. אבל חוץ מלומר 'תודה ה' - לא עשיתי כלום מעבר לכך", הוא אומר.

ואז הגיעה אותו בונוס מפתיע שצץ משומקום, וליבו של שמואל עלה על גדותיו. הוא חש צורך עמוק להודות למי שגמל עימו חסדים טובים, אך לא ידע איך עושים זאת. אחרי יומיים של התלבטות, הרים טלפון לאימא שלו בישראל ושאל אותה אם היא יודעת היכן התפילין שקיבל לבר-מצווה. היא פרצה בצחוק. "שמוליק, אתה בשנות הארבעים לחיידך. מה קרה שזוכרת פתאום בתפילין?" בסוף היא קנתה עבורו זוג תפילין חדש, ושלחה לו אותם לאמריקה.

"אני מתחיל להניח אותם יום כן ויום לא, ואני מרגיש שזה לא מספיק לי. משהו פנימי מושך אותי להוסיף עוד. הייתי קורא קריאת שמע ומוריד את התפילין, אבל ראיתי שיש בסידור תפילות ארוכות יותר. כשהתחלתי, אני זוכר שאמרתי לעצמי: אין שום סיכוי בעולם שאתפלל 40 דקות. אבל בהדרגה מצאתי את עצמי מוסיף עוד קטעים, כאילו משהו מושך אותי לזה, בלי שליטה".

בתחילה ההתחזקות הרוחנית הקיפה רק אותו. בהמשך ביקש לעשות דברים שהשפיעו על המשפחה כולה. "שאלתי בתמימות את הרב שהייתי איתו בקשר אם אפשר לעשות קידוש

את כל החברים והמכרים שלי במנהטן שיבואו לשמוע את הדברים. אני חושב שזה חשוב לעתידם היהודי".

ההרצאה נערכה בחסות בית הכנסת הספרדי ב'אפר ווסט סייד' במנהטן. ההשתתפות הייתה מעבר למצופה: כמאה ישראלים דוברי עברית, רבים מהם רחוקים מחיי תורה. היו אלה אנשים מכל שדרות החיים שבאו לאמריקה בשביל להגשים את חלום החיים בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות וזכו עתה למטען רוחני שיכונן אותם בדרכם.

"במציאות המקוטבת שבה אנחנו חיים; שומעים את הקצוות המשתוללים, אבל לא את

אוזן, אבל כשפעם אחת שכח להכין את השיעור, הילדים דרשו "פרשת שבוע". "פתאום הבנתי שזה תפס", הוא אומר.

"עבור אדם רווק החזרה בתשובה פשוטה יותר, כי הוא חושב בעיקר על עצמו. כשיש לך משפחה אתה צריך להיות זהיר בכל צעד, ולקחת בחשבון איך הוא משפיע על יתר בני הבית. המון קרדיט מגיע לרעיית. היא המצפן שלי. בזכותה ליבנתי את הדברים היטב. כל צעד שעשינו היה אחרי שהתעמקנו ולמדנו יחד. התהליך עוד בעיצומו אבל כל יום משתפרים. היום אני אדם הרבה יותר רגוע. הכל השתפר: האווירה בבית, ההבנה איך להתנהג עם הילדים".

על אוכל סיני לא כשר. הוא חיך, והציע לי להתחיל בקניית חלות ואוכל כשר - רק בסעודת שבת. התקשרתי לרעייתי שהייתה בדיוק בארץ, ואמרתי לה: בואי נתחיל לעשות סעודת ליל שבת כשרה. היא הרימה גבה - אבל זרמה. היא התחילה לבשל בעצמה אוכל לשבת, ומושגי כשרות נכנסו לבית. היא הפכה למובילה של המטבח הכשר הראשון שלנו. לא רציתי לשנות באופן דרסטי את הרגלי בני הבית. במסעדות בחרתי במזון צמחוני - פתרון ביניים, בלי לעורר מהומה".

הקושי הגדול התחיל כשהוא החליט להפסיק להדליק אש או לנסוע במכונית בשבת. "זה

"שמוליק, אתה בשנות הארבעים לחיך. מה קרה שנזכרת פתאום בתפילין?"

קולות האמצע המאוזנים. המשתתפים בהרצאה ציפו להרצאה דתית, והופתעו כאשר הרב לוי דיבר פסיכולוגיה וניתח איתם את דפוס החיים שלהם. הוא הביא להם נקודת מבט אותה לא הכירו קודם. זה קצת בלבב אותם בהתחלה - אבל היה זה בלבול מועיל, שמפץ דעות קדומות וקיעונון מוחשבת".

בכל פעם שנתקלתי בבעיה, איכשהו ההרצאה כיוונה למצב שלי ולאנשים שמסביבי. זה לא נשמע הגיוני אבל אני כבר רגיל לדברים שאינם מוסברים..."

"בביקור האחרון שלי בישראל אחד השכנים שמכיר אותי מילדות הבחין פתאום בציציות שמבצבצות לי מתחת לבגד. הוא התפלא מאוד שנעשיתי שומר מצוות. לא הופתעתי מתגובתו, כי בתקופה בה חייתי בישראל, מן הסתם הייתי מגיב כמוהו. רובנו עבדים לסביבה בה גדלנו, בלי הרבה חופשיות לצאת מאזור הנוחות הטבעי. אני מודה לה' שזיכה אותי לבחור באמת".

שמואל מספר כי לא כפה על הילדים ללכת בדרך, אבל הציב בפניהם דוגמא אישית. "בתקופה המוקדמת הייתי מתפלל שחרית בבית. התפללתי במנגינה נעימה, והערתי את הילדים עם תפילין על הראש. זה נכנס להם לנשמה". לא מזמן הוא קיבל שיחת טלפון מרגשת מבנו הגדול, שבימים אלה חזר ועלה לארץ לשירות צבאי. "אבא, נזכרתי בדוגמא שנתת לנו. החלטתי להניח תפילין בכל יום!"

אמר לו הבן. גם הבת, שכבר התקבלה למוסד אקדמי יוקרתי באמריקה, החליטה בסוף ללמוד בישראל, להתחבר ולחזק את הזהות היהודית שלה. ההתחזקות היהודית השפיעה אפילו על ההורים שחיים בארץ. גם אביו של שמואל, בן ה-75 התחיל להניח תפילין, ואימו קנתה פלטה כדי שיוכלו לשמור שבת כראוי. "אני לא יודע לאן זה הולך", הוא אומר. "אבל הכיוון נראה טוב".

חיים של בחירה

לא מכבר נודע לשמואל רווח כי הרב אהרן לוי מגיע לסבב הרצאות בניו יורק. "התרגשתי. כבר שנים שאני מצטט ממנו משפטים שלמים והילדים שותים בצמא את דבריו. הצעתי לארגן

כמעט חולל פיצוץ בתוך המשפחה. החיים שלנו היו משותפים, רואים את העולם באותו מבט, ופתאום אנחנו מתחילים לנוע בכיוונים שונים. זה לא היה קל, בפרט לא לרעייתי, שהרגישה שהיא נשארת מאחור".

לחזור עם תשובה

בשלב זה גילה שמואל את הרצאות 'ערכים', ובפרט את שיעוריו של הרב אהרן לוי. "הייתי במצוקה. כל מה שידעתי על יהדות בא מהדברים המעטים שראיתי בבית, וגם אלה נעשו מתוך הרגל, בלי הבנה מעמיקה. הילדים שאלו, ואני מגממתי. הבנתי שאני צריך ללמוד - ומהר".

"אחרי שגיליתי את הרצאותיו של הרב לוי קרה דבר מעניין: כל פעם שהייתי חש במשבר הייתי שם אוזניות ומקשיב לשיעור על ספר הכוזרי או דרך ה', או לפרשת השבוע. אחרי עשרים דקות של הקשבה הייתי מרגיש כאילו הרב מדבר בדיוק אלי ואל הדברים שמטרידים אותי. בכל פעם שנתקלתי בבעיה, איכשהו ההרצאה כיוונה למצב שלי ולאנשים שמסביבי. זה לא נשמע הגיוני אבל אני כבר רגיל לדברים שאינם מוסברים..."

את ההשפעה המיטיבה לא שמר רק לעצמו. שמואל התחיל לספר בסעודת ליל שבת את הרעיונות שלמד מהרצאותיו של הרב אהרן לוי. בתחילה חשב שבני הבית מקשיבים רק בחצי-

בעקבות

ה'מנחת יצחק' זצ"ל

יומא דהלולא - י"א סיון

מתולדותיו

- נולד — ח' אדר א' תרס"ב
- נפטר — י"א בסיון תשמ"ט
- פעילות — רומניה - בריטניה - ישראל
- מקום קבורה — הר הזיתים
- חיבורים — שו"ת מנחת יצחק

דף גזור

אל בית הדין באנגליה הגיע דיון סבוך. ראובן תבע משמעון לפרוע את חובו, על סך חמשת אלפים דולר, והציג בפני בית הדין שטר חוב, בחתימת ידו של שמעון. שמעון, הנתבע, הודה בבית הדין שהחתימה שבשולי השטר היא אכן חתימת ידו, אבל טען בתוקף שמעולם לא לווה מראובן אף דולר, וכמובן שלא חתם על שטר ההלוואה, ואינו יודע מניין השיג הלה את חתימתו.

דברי הנתבע היו נראים כדברי אמת. ומאידך, לא ניתן היה להתעלם משטר חוב חתום בחתימת ידו של שמעון. הדין היה בעיני הדיינים כ'דין מרומה', שצריך 'חקירה ודרישה' (שו"ע חו"מ טו, יג). על כן הציעו הדיינים להביא את הדבר הקשה לפני בעל ה'מנחת יצחק' זצ"ל.

הדיינים הודיעו כי ייערך דיון חוזר, כשרבי יצחק טוביה ווייס משמש כאב בית הדין. הצדדים החלו לסדר את טענותיהם, כשהתובע, ראובן, מיוצג על ידי 'טוען רבני', ושולף את השטר חוב. שמעון הופיע בעצמו, ושוב הכחיש את החוב ואת דברי השטר, והודה רק בנכונות חתימת ידו.

כשמע הרב את טענות הצדדים שקע בהרהורים, ולאחר מכן נענה, ושאל את שמעון: "האם היו לך אי אלו קשרים מיוחדים עם ראובן, שטוען שהוא המלווה?"

"לא", ענה שמעון, "מכיר אני את ראובן הרבה זמן, אבל לא היו לי איתו קשרים מסוימים, ובפרט לא בענייני כספים". ושוב שואל הגאון: "וחוץ מענייני כספים, האם היה לך מגע עם ראובן, האם השאלת לו ספר או חפץ?"

שמעון קימט את מצחו, ואז נזכר, ואמר: "כן, לפני כמה חודשים השאלתי לו ספר מסוים, אך הוא כבר החזיר לי אותו".

"אם כן", הורה הרב, "מהר והבא את הספר הזה הנה". הנוכחים תמוהו. על מה ראה האב"ד לערב את עניין הספר בדיון על שטר החוב?

כעבור חצי שעה חזר שמעון, והספר בידו. אב בית הדין נטל את הספר לידי, וביקש לעיין בו. הוא פתח את הספר, והנה, העמוד הראשון, שרגילים לרשום בו את שם בעל הספר; היה חתוך... מייד נטל הרב את שטר החוב, וראו כולם איך הדף של שטר החוב נחתך מן הספר. ראובן נשבר, והודה שחתך את העמוד הראשון, בו מופיע שמו של שמעון, ולאחר מכן

הוסיף כמה שורות לצד החתימה. הוא ביקש מחילה מאב"ד ומהלווה, כביכול. הנוכחים כולם השתאו מן החוכמה האלוקית המופלאה, אשר נתן ה' בלב הצדיק.

היכן הפתח?

בשנת תשכ"ט הורחב בית מדרשו של כ"ק האדמו"ר מביאלא זי"ע. במהלך השיפוצים, ייחדו החסידים חדר אחד במבנה לקבלת הקהל של הרבי, ופרצו אליו דלת כניסה נוספת, מכיוון חדר המדרגות, כדי שיוכל הרבי להיכנס בקלות אל החדר מביתו.

השיפוץ החדש היה מבורך ביותר, מלבד בימי החנוכה; בהם הדליק האדמו"ר נר חנוכה כשהוא יושב בבית המדרש, ופניו לחדרו, כדי לקיים "מזווה מימין ונר חנוכה משמאל" כדאיתא בשו"ע (תרעא, ז). כך, הקהל שניצב בבית המדרש לא זכה לראות את פניו המאירים בעבודת הקודש של הדלקת נר חנוכה.

פעם, בעת שבה ה'מנחת יצחק' לבקר את האדמו"ר, פנה אליו אחד מחסידי ביאלא, ושח לו את עניין מקום המזווה, ואת השתוקקות החסידים לראות את פני רבם. הגאון, שהיה כידוע מחכימי דיהודא, שמע זאת, וסימן בידו לאמר: השאר זאת עבורי. לאחר מכן, נכנס לחדר האדמו"ר, והם שוחחו כהרגלם בדברי תורה וחסידות.

כשעמד ה'מנחת יצחק' ללכת, הרים את ידו הימנית כדי להניחה על המזווה ולנשקה, ואז פנה אל האדמו"ר ושאלו: "אמאי המזווה כאן בצד שמאל של המשקוף?" והאדמו"ר השיבו: "משום שזה ימין כניסת החדר מכיוון בית המדרש". "ואולי נכנסים מהחדר לבית המדרש?" ענה האדמו"ר: "אומנם אני אכן משתמש בפתח זה כיציאה מהחדר וככניסה לביהמ"ד, אך שאר הציבור משתמש בפתח ככניסה מביהמ"ד לחדר, לכן נשארה המזווה על מקומה, לפי שימוש הרבים". השיבו ה'מנחת יצחק': "בית המדרש של רבי הוא כביתו, ואופן השימוש בפתחו אינו נקבע לפי שימוש הציבור, אלא רק לפי שימושו של בעל הבית, ולכן לדעתי יש להסיר המזווה מצד זה, ולקובעה בצד השני".

כמובן, שהאדמו"ר עשה כפי שפסק בעל 'מנחת יצחק', ובימי החנוכה הבאים, הדליק האדמו"ר נר חנוכה בחדרו כשפניו לבית המדרש, והציבור זכה לראותו בעת עבודת הקודש.

התכנים מלוקטים ומעובדים מתוך הספר 'זכרונם לברכה' של הרב אהרן פרלוב שליט"א

הגאון האדיר רבי יצחק יעקב ווייס זצ"ל, גאב"ד העדה החרדית נולד בדולינא, לאביו הרה"ג רבי יוסף יהודה. בגיל 16 קיבל סמיכת 'יורה יורה' מהאדמו"ר רבי חיים אלעזר שפירא ממנוקאטש ובית דינו, ובגיל 19 קיבל סמיכת 'ידין ידיו'. בנוסף, קיבל סמיכה מרבנים נוספים. כבר בימי בחרותו פרסם מאמרים תורניים בכתבי עת שונים. בשנות הזעם באירופה נמלט לקלויזנבורג, נלקח למחנה עבודה בהונגריה יחד עם בנו, יששכר דוב, שהיה בן 14. משם ברח לבוקרשט ברומניה. בסיום המלחמה חזר לגרוסווידין לנסות להציל את דברי תורתו ורכושו טרם יעלה לארץ ישראל. בראותו את המצב של הקהילה, החליט להישאר ולשמש להם רב.

אחרי שהקומוניסטים השתלטו על רומניה, עבר לבריטניה, שם שימש 22 שנה כגאב"ד מנצ'סטר. בשנת תש"ל התמנה לסגן הראב"ד של העדה החרדית בירושלים. ספריו, שו"ת 'דברי יצחק', 'מנחת יצחק' י' חלקים, ו'מנחת יצחק' על התורה ועל המועדים, מהווים ספרי יסוד למורי הוראה.

מוסר השכל

הקב"ה נתן ס"ע לראש דלמא מיוחדת
למאלי חכמים, כדי לנסות כחכמה
ולחזקת אל האמת לאור.

דיון מסביב לשולחן

המדור נועד לעורר את לב המעינים ואינו נועד לפסוק הלכה. בשל ריבוי הפרטים והשוני בכל מקרה, למעשה יש לשאול מורה הוראה.

גב האופניים

"ויעמר" (במדבר ו, כד) - שלא יבואו עגליך שוודדים לטוול ממונך" (רש"י).

שאלה

ולפתע התניע אותם, ו... חיש מהר חמק אל מחוץ לחנות בדהרה! המוכר המזועזע היה חסר ישע; עד שהצליח לדדות החוצה ולהקים קול זעקה, היה זה מאוחר מדי.

עכשיו תובע נחמיה את ישראל, המוכר, לשלם בעד האופניים שנגנבו, שהרי דינו של מוכר בחנות הוא כ'שומר שכר'. כיוון שהוא משתכר על ידי סחורה זו (ש"ך חו"מ שו"א, ובחוות דעת קעז-ז). וכשומר שכר, הוא חייב על מקרה של אובדן או גנבה.

לעומתו טוען ישראל: "אני נחשב לאנוס, כי לנוכח מוגבלותי, אין באפשרותי לדלוך אחר גנבים זריזים..." עם מי הדין?

נחמיה הינו בעל חנות למכירת אופניים חשמליים. יום אחד פנה אליו יהודי עם מוגבלות פיזית בשם ישראל, והתחנן לפניו שיעסיק אותו בתור מוכר בחנות. "יש לי ותק רב ומומחיות בתחום האופניים החשמליים", סיפר ישראל, "וגם כוח שכנוע והשפעה על קונים..."

נחמיה החליט לקבלו לעבודה, ואכן, ישראל התגלה כמוכר מצוי. באחד הימים עבר ברנש אחד בסמוך לחנות, והבחין במוגבלות של המוכר. הוא נכנס לחנות, ואמר לישראל כי ברצונו לרכוש את האופניים היקרים ביותר שיש בחנות. ישראל הניח לפניו את האופניים, והלה בדק ובחן את איכותם. הוא התיישב על האופניים,

תשובה

גמור, שכן לאור הנסיבות, לא הייתה לו שום אפשרות למנוע את הגזלה.

ובפרט, שכבר מראש היה ברור לבעל החנות שהעובד שהוא מקבל לעבודה אינו מסוגל לרדוף אחר גנבים, והוא יכול לשמור על סחורת החנות באופן מוגבל בלבד, והרי זה נחשב כאילו התנה השומר להיפטר ממקרים שבהם ברור שאינו מסוגל לשמור, ולכן הסכימה דעת המעסיק משעת תחילת שכירות העובד (עיין במהרשד"ם חו"מ, קלד).

בהלכה מובא מקרה של רועה צאן, ששמר על בהמותיו של בעל הבית תמורת שכר, והניח באחד הימים את העדר ללא השגחה והלך לעיר, ולאחר מכן הגיע אריה וטרף את הצאן. מבאר השולחן ערוך (חו"מ שג, י), שיש לשער את המצב: אם במקרה שהרועה היה נותר להשגיח על הצאן, הייתה לו אפשרות להציל את הצאן, כגון על ידי כלי נשק שהיו ברשותו - אזי הוא חייב לשלם. אבל אם בכל מקרה הוא לא היה יכול להציל את הצאן, פטור.

וביחס למוכר דגן, נראה שגזלת האופניים שלפנינו נחשבת כאנוס

סיכום

יש לפטור את העובד מתשלום דמי האופניים שנגנבו. יודגש, שאם דרך מוכרי האופניים החשמליים שלא למסור לידי הקונה את מפתח האופניים עד לגמר הרכישה, הרי שהעובד פשע בכך שנתן לקונה את האפשרות להתניע את האופניים ולברוח, ובאופן כזה, עליו לשלם את דמיהם.

באדיבות הרב ארז חזני שליט"א

האם מותר לקנות בכרטיס מתנה שניתן לבר מצווה ספרי קריאה?

תשובה

תשמישי קדושה מותר למוכרם לכתחילה רק כדי להעלותם בקדושה ולקנות משהו שהוא יותר קדוש מהם. בדיעבד, נחלקו הפוסקים האם מותר לקנות במקומם חפצים באותה דרגת קדושה (שולחן ערוך קנג, ד). אומנם, מי שמקבל ספרי קודש ואין לו מה לעשות בהם, יכול להחליפם לכתחילה בספרים אחרים, כיוון שאף כוונת הקונה בקנייתם הוא לפי הצורך של המקבל (משנה ברורה יא).

בכל מקרה, מוסכם שאסור להוריד את הספרים מקדושתם ולקנות בהם ספרי קריאה, כיוון שהכסף יוחד לקדושה, וגם נעשה בו מעשה של רכישת קדושה (עיין שולחן ערוך מב, ג).

אלא שבמקרה שחתן בר המצווה קיבל כרטיסי מתנה לרכישת ספרים, אף אם הנותן אמר בינו לבין עצמו שרצונו שיקנה בזה ספרי קודש, אין איסור לקנות בהם ספרי חול, כיוון שכל זמן שלא נעשה בכסף מעשה כדי לייחדו לקדושה, הוא איננו קדוש [בשונה מצדקה, ששם האמירה ואף המחשבה בלבד מחייבת (יורה דעה רנח, יא)].

שאלה

זה לא מכבר נכנס יוסי לעול תורה ומצוות. בין המתנות הרבות שקיבל, היו כרטיסי מתנה לקנייה בחנויות ספרים. יוסי רכש בהם ספרים רבים שנפשו חשקה בהם.

אביו, שראה את הספרים שקנה, תמה באוזניו: "אינני מבין, מדוע אתה קונה ספרי קריאה, הרי כוונת הנותן הייתה שתקנה ספרי קודש, ולא ספרי קריאה?" הנער לא הבין מה הבעיה: "מי שהיה רוצה, היה קונה לי ספרי קודש בעצמו. כיוון שקיבלתי זכות קנייה, זכותי להחליט מה לקנות בזכות הזאת".

האב לא התייחס: "הם נותנים לך כרטיסי מתנה כדי שתוכל לבחור את ספרי הקודש שמתאימים לך, אבל בוודאי אין כוונתם שתקנה בזה ספרי קריאה".

האם ליוסי אכן מותר לקנות בכרטיסים ספרי קריאה?

סיכום

ספרי קודש מותר להחליף רק תמורת ספרי קודש אחרים. בכרטיסי מתנה אפשר לקנות גם ספרי חול.

נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א
מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

וארטים לפרשת השבוע

ח ב. דבר אל אהרן ואמר אליו בהעלותך את הנרות. רש"י מבאי שהיתה מדרגה ליד המנורה שעליה היה עומד הכהן ומביט אל המנורה. והקשו האחרונים הרי המנורה היתה בגובה ג' אמות ורוב האנשים גבוהים מג' אמות וא"כ מדוע הוצרך למדרגתה? ויתרצו שהיות וכחן גדול אסור לו להגביה ידו מעל החצץ משום השם דכתיב ביה (סוטה לח.) לכך הוצרך להיזהר בזה היטב ולעשות לו מדרגה. מלה העומר.

ח ג. ויעש כן אהרן. אומר רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. ידועה השאלה מדוע שישנה אהרן מצוייו ה', ומה השבח שלא שינה? וי"ל שהמילה **כן** פירושו שווה כמו 'כן' בנות צלפחד דבורות! ודרשו חז"ל 'שכינו דבריהם' והנה כשהיה כהן גדול ראוי אז נר המערבי דלק 24 שעות (תמיד ג.) ושמן שהיו שמים בנרות כמידת שמן ללילה ובכ"ז נר המערבי דלק 24 שעות ולא רק לילה, ולפי"ז הפירוש ויעש כן אהרן שעשה כל הנרות שווים וזה הכוונה 'כן' שעשה כל הנרות שווים והרי דלק הנר המערבי יותר מכולם וזה הכוונה מלמד שלא שינה אל הכוונה שלא שינה את כמות השם, זה פשיטא, אלא הכוונה מלמד שלא שינה את כמות השמן ושם בהכל שווה לאל ששני בין נר לנר ולמדו מהמילה **כן** שזה שווה. וזהו השבח שאע"פ שלא שינה זה דלק 24 שעות, והשבח הוא שהוא כה"ג ראוי. ארץ חמדה.

ח ה. ולקחו פר בן בקר וגו' ופר שני בן בקר תניקח לחטאת. פרש"י שהפר הראשון היה עולה וכו' והוא קרבן ציבור בעי"ז. ויש להקשות (כח"ק הגמ' בזבחים פט.) הא רש"י בויקרא ה ה הרכיב בטעם שחטאת קודמת לעולה משום שקודם מרצים אחי"ם נותנים מתנות לו להיפך, וא"כ קשה למה כאן הקדים מתנות (עולה) לרציו (חטאת)? וי"ל להנה איתא בקידושין שמחשבת עי"ז הקב"ה מצרפה למעשה, ועולה כידוע מכפרת על המחשבה, וכפרה צריך רק בעי"ז שרק אז נאמר שמחשבה כמעשה, וכאן תנינת עולה הוא על עי"ז ולכן כיוון שהעולה כאן מכפרת נאן נותן אז קודם החטאת, וזה מה שכותב רש"י ולקחו פר בן בקר והוא עולה שהוא קרבן ציבור לעי"ז.

ו א. וידבר ה' אל משה בשנה השנית לצאתם ממצרים. פרש"י שזאת השנה היחידה שהקריבו פסח במדבר. והקשו בתוש' קידושין לו : מה הטעם שהקריבו רק באותה השנה? ועיי"ש. אומר הטיטלער, שקרבן פסח חייבים רק מי שיש לו קרקע בארץ ישראל, ובשנה השנייה זה היה נקרא שיש להם קרקע בארץ ישראל, שהיתה מוחזקת להם מאבותיהם דאר"י מוחזקת מאבותיהם, מלבד קנני פירות שעדיין לא היה להם, ואף שעדיין לא נכנסו לארץ, היו רשאים לכבוש אותה והקב"ה היה הבטיח שיכבוש, ויכ"ל כל שבידו היו דבר שבא לעולם. אבל אחרי הפסח בשנה השנייה זה היה אחרי חטא המרגלים שהיה בטי' אב (תענית ט.) ואז נגזר שלא יוכל להיכנס לארץ, ממילא זה כבר לא היה 'בידו' עד שחזרה להם שוב הזכות לכבוש לאחר ארבעים שנה שמתו כל דור ויצאיו מצרים.

ט א-ב. וידבר ה' אל משה בשנה השנית ויעשו בני"א את הפסח במעמדו. ופרש"י במעמדו אף בשבת. והתורה חידשה את זה בשנה השנית ע"פ שבת פז : שפסח חל בשבת כי הקמת המשכן הייתה באותה השנה בא' ניסן שחל ביום ראשון. וממילא יד ניסן יום חקירת הפסח חל בשבת. והקשה המשך חכמה, א"כ אמאי הסתפקו בני בתירה בפסחים סו. האם פסח דוחה את השבת הרי להדיא איתא בתורה שעשו את הפסח במעמדו והמעד שם היה שבת, ואת מה שכתוב מפורש בתורה הם וודאי לא שכחו? וי"ל ע"פ פסחים כ : בתוס' ד"ה מאליה, אדיתא שם דמי שאין לו קרקע פסור מקרבן פסח. והנה איתא בשבת קלא. דמזוזה וציצית אינם דוחים את השבת כי יכול להפקירם. וא"כ גם את הקרקע יכול להפקיר וא"כ לא ידחה שבת וכל מה שדוחה זה רק בזמן שהיובל נוהג שא"א להפקיר את גוף השדה כי זה חומר ביובל לזה גופא היה פסקם של בני בתירא. עוי"ל שבזמן המדבר כשהקריבו פסח בשבת היה וודאי שבהמה לא טריפה, וכדאיתא במדרש (הובא בשבת כב. תוס ד"ה וכל) שהעני יודע מה קורה בגוף בהמה כרנטגן. וזה בני בתירא הסתפקו שמא רק במדבר פסח דחה שבת, משא"כ היום שזה מוכרך רק ע"פ רובד אולי לא ידחה את השבת.

ט ג – ה. ארבעה עשר יום בחודש הזה בין הערביים וגו' ויעשו ואל הפסח בראש יום בין הערביים. יש להבין מדוע נכלל כאן 'בין הערביים'? וי"ל שהנה בני"א מנו אז למעלה מ-600 אלף גברים מבן עשרים שנה ומעלה, ובאותו הזמן משמו בחנוכה רק שלושה כהנים, אהרן אלעזר ואיתמר. וא"כ שלושה כהנים היו עוסקים ברבבות פסחים וזהו פלא גדול משום כך דייק הפסוק בין הערביים תעשה אותו וכן ויעשו בני"א את הפסח בין הערביים לומר לנו שזה נעשה למרות הכל. משך חכמה.

ט ו. ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח וכו' ויקרבו לפני משה ואהרן ויאמרו האנשים ההמה אליו אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע וגו'. יש להקשות הפסוק מתחיל ויקרבו לפני משה ואהרן וממשיך ויאמרו אליו והיינו אז משה יושב להקשות הרי היו כאן שניים, גם משה וגם אהרן? ועיי"ק דהא הם אמרו להדיא שהם היו טמאים לנפש אדם אז למה שאלו למה נגרע, הא הם טמאים? וי"ל ע"פ מה דאיתא בספרי בפרשתנו פסוק א' באפשי"ל קי דקרבן פסח בא בטומאה מפרה אדומה שבאה בטומאה כי היו בטמאים את הכהן השורף את הפרה, וזו היתה טענתם. ובעקרון היה אפשר

ליישב שפרה היא חוקה. אבל מצינו במדרש עה"פ ויקחו אליך פרה אדומה לך אני מולה טעמה של פרה ולאחרים חוקה. לפי"ז נמצא שלגבי משה אינה חוקה, ולכן האנשים אמרו אליו למשה למה נגרע הרי ילפינן מפרה שבאה בטומאה, אבל לאהרן לא יכלו לטעון כי אהרן יאמר להם שפרה היא חוקה, משא"כ למשה שלו לא היתה חוקה. אהל תורה אצלך.

ט ו. ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח וכו' יעשו פסח שני. הגמ' בסוכה מרחיבה למה הם היו טמאים. ומביאה הגמ' ב' שיטות, או שנגעו בארונו של יוסף, או שנגעו בנדב ואביהו. ודוחה הגמ' את השיטה שנגעו בנדב ואביהו כיון שהיה להם זמן להיטהר. ומסקינן שנטמאו במת מצוה שטיפלו בו. והקשה שם הצ"ח, מה הנידון בבכל איך נטמאו, הרי כל יום מתים מתים אנשים, בפרט בכל קהל גדול, ותרץ, דהנה מצינו שהתורה מונה את בני"י פעמיים, פעם ראשונה אינה שמשה קיבל את הלוחות השניות, שזה היה במוצאי יו"כ, ופעם שנייה בא' אייר באותה השנה, ואומר רש"י בתחילת כי תשא שבשניהם הם היו אותו מספר, דהיינו, אפשר לומר שלא נפטר ולא נולד בעם ישראל כלום. ולפי"ז הכל מובן, כיון שזה היה בניסן של אותה השנה אז אף אחד לא נפטר ועי"ז מקשינן בגמ' איך היו טמאים. ויתרצו אז ארונם של יוסף, אז מת מצווה, ומה אז מת מצווה מי שאין לו קרובים וזה שייך רק בגרים שהם הערב רב שלא נמנו עם השבטים ובהם כן נחסר באותה התקופה.

ט ח. עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם. הפסוק מדבר על טמאים שבאו לשאול את משה ובינו איך יקיימו את הפסח. ענה להם משה **עמדו** ואני אבדוק מה ה' מצווה לכם. וקשה מה זה ה'**עמדו** הזה, הא בכל מקום אחר כמו למשל אצל בנות צלפחד אז אמר עמדו אלא : ויקרבו משה את משפטן לפני ה'. מתוך המשך חכמה, כיון שמשה היה יושב במשכן היום במחנה לויה ושם היה מקבל את הקהל הרב, ורק שד"בר אהל מועד לדבר אתו, א"כ על כל השאלות משה נכנס בלי שום חשש, כי השואלים לא היו טמאים. אבל כאן משה חשש שמא הטמאים יכנסו עמו וזה אסור, ולכן א"ל **עמדו** ואני אלך לשמוע מה יאמר ה'.

יא ד. מי יאכלנו בשר. יש להקשות הלא טעם המן היה משנתה למה שרוצים, יל מהם התלוננו שיחשבו על טעם הבשר ויקבלו את זה? וי"ל שמצינו שנאמר על המן טעמו כפצחית בדבש והיינו שטעם המן תמיד נשאר בו גם טעם של דבש ולמשל כחשש על דגים הרגישו בזה דגים עם טעם של דבש וכן הלאה. והנה מצינו בחז"ל שטעם הדבש פוגם את טעם הבשר וכן נפסק בשו"ע יו"ד קג ד. בשבר הדבש דינו כנותן טעם לפגם, וזה טענו ישראל אנו רוצים להרגיש טעם בשר וזה אין לנו במן שיש בו גם טעם הדבש שפוגם בטעם הבשר. ושעונו יעקב.

יא ו. ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עניינו. משמע שלא היה להם מה לאכול, וקשה הא היה להם מן בשפע רב, ואכלו מזה לשובע נפשם. וי"ל ע"פ רש"י בפסוק ה וזכרנו את הדגה אשר הם נאכל במצרים חנינם, וקשה האם לזאת יקרא חנינם הרי הם שילמדו ע"ז במיטב בניהם ובנותיהם והיכן חנינם יש כאן, אלא אומר רש"י חנינם מהמצוות, והיינו שלא הורידו להם מזכויותיהם כי זה לא היה בגדר נס שמורידים מהזכויות, והנה כעת שקיבלו מן וזה נס אוי מורידים להם מהזכויות, וזוהי כוונתם: נפשנו יבשה אין כל, והיינו שיבשה מהמצוות, ומובן גם איך דור דעה כזה שראה את כל ניסי יציאת מצרים וכו' דרך אבסטיחים וקישואים וכו' הרי הם היו דור מיוחד שכל אחד מאותו דור היה גדול בפני עצמו ואיך בקשו ד"ץ, התשובה היא שזה גופא גדולתם שהם לא רצו להוריד ממצותיהם ולאכול על חשבון המצוות. האוסטרווצא.

יא ז. האנכי הריני את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי וגו'. בתרגום אונקלוס תרגם, האב אנא לכל עמא הדין, אם בני אינן. והיינו על ההריון הוא קורא אב. ומבאר הרמב"ן כאן כי ההריון נקרא אבא שנעשה ע"י אב ולכן נקרא האב הורה, ואילו לאם מיוחסת הילדה מפני שהיא הילדת. וזה כוונת התרגום האנכי הריני - הכוונה האנכי אבא. אם אנכי ילדתיהו אני לא אמם שילדתי אותם. ולפי"ז מובנים דברי רש"י במגילה יג. על אסתר כתוב כי אין לה אב ואם, ואומר רש"י שיתמשו בכתר אחד, ולכן אמר מי יתן להיקרא אביה והוא בשעה שהאמא נתעברה, כדאמר רב אחא עיברתה את אביה. וכשילדתה אמה מתה ולא נראית להאם עמוles ועיי"ש.

יא ח. ויען ויהושע ויאמר אדוני משה כלאם. ויאמר לו משה וגו' מי יתן כל עם ה' נביאים. בביאור פלוגתא משה ויהושע וי"ל ע"פ ב"ב עה. דשם איתא פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני הלבנה. והכוונה דמשה ס"ל כחמה שאפשר ששני מלכים ישתמשו בכתר אחד, ולכן אמר מי יתן כל עם ה' נביאים, אבל פני יהושע כלבנה שבבריאת העולם טענה אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד ולכן אמר אדוני משה כלאם כי כולם מקבילים את כוחם ממשה בלבד. רוח חיים לרבי חיים מוולאזין.

יא כח. אלדד ומידד מתנבאים במחנה. אומר רש"י שהתנבאו שימשה מת ויהושע מכניס את עם ישראל לארץ. אומר הגאון, הנה לקמן פרק כ פסוק כ. הקב"ה אמר למשה שהטעם שמשה לא יכניס את בניי לארץ כי משה לא דיבר לשלע אלא היכה אותו, ואם משה היה מדבר אל השלע, אזי אלדד ומידד לא היו מתנבאים שמשה מת ויהושע מכניס,

פרשת בהעלותך תשפ"ה

כי משה היה מכניס וזמ"ש **מילה בסלע** (משה יאמר מילה לסלע) **משתקותא בתרין** (משתיק שתיים, אלדד ומידד).

יב א-ג. ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות האשה הכושית אשר לקח. והאיש משה עניו מאוד. התימה הלא משה לקח את ציפורה עשרות שנים מקודם לכן ומדוע דיברו בזה רק עכשיו (ועיין רש"י)? וי"ל דהנה אלדד ומידד התנבאו מקודם, שמשה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ ולא בני משה, ויאתא בחז"ל שתי"ח משום שמטיל אימה יתירה בציבור לא לש"ש אין בנו ממשיך אותו, עוד איתא בסנהדרין פב. הבעל ארמית לא יהיה לבנו שררה וכבוד, וכששמעו מרים ואהרן ויהושע יירש את משה, ולא אחד מבניו של משה לא ידעו הטעם, אלא משום שמטיל אימה יתירה או משום שבעל ארמית, וכעת כששמעו שמשה עניו גדול ממילה הוא בוודאי לא הטיל אימה יתירה, אלא אולי הטעם הוא בנילת ארמית לכן דיבר בו, ומה שהוא זוכה לגילוי שכניה הלא גם בנו דיבר ה', וענה להם ה' לא כן עבדי משה פה אל פה אדבר בו, והוא קדוש ממכם והוא חלילה לא בעל ארמית אלא גיירה. דברי אברהם.

יב א-ג. ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות האשה הכושית אשר לקח. והאיש משה עניו מאוד. מה הקשר בין הענווה שלו לסיפור של מרים? וי"ל דאיתא בריש ויקרא א קטנה, והטעם איתא בחז"ל דאיכא למימר או משום שמשה קצת עשה פגם במה שלקח אשה כושית או משום שמשה היה עניו. ומרים ואהרן דיברו על הפגם וראייתם מזה שיש א' קטנה. וכעת בא הפסוק ומעיד שהטעם בא' הקטנה הוא משום והאיש משה עניו מאוד. **עוי"ל** שטענת מרים היתה למה משה פורש מאשתו הרי הוא עדיין לא קיים פו"ר, כי הוא קיבל את התורה ומרצו ולא מכפייה כדכתיב ישמח משן במתנת חלקו וא"כ הוא כקטן שנוול, והוא צריך לקיים כעת פו"ר, וזאת בשונה מכל ישראל שהם לא נקראו כקטן שנוול, משום שקיבלו את התורה מתוך כפיית ההר כגיגית. (ועייין בהרחבה בזה בהקדמה לשב שמעתתא) ועי"ז עונה התורה שמשה היה עניו ואחז עצמו ככולם קיבלו מאהבה ולא נקראים כקטן שנוול, ולכן מיקרי שקיים פו"ר. **עוי"ל** ששמה פרש מאשתו מדין קי"ו שנשא (שבת פז.) ומה עם ישראל שדיברה שכניה עמם פעם אחת נצטוו לפרוש, אני שלח שעו ושעה לא כ"ש. ומרים אמרה שהוא קדוש ואינו צריך לפרוש. אבל משה שנשא קי"ו היה עניו מכל אדם וס"ל שהוא ככולם.

יב ג. והאיש משה עניו מכל האדם אשר על האדמה השלי"ה. אומר משה אין רמז מיוחד בפסוק והוא ע"פ מה שמצינו בתורה שלשה ענווים משה אמר ונתנו מה, אברהם אמר ואנכי עפר ואפר, דוד אמר אנכי תולעת ולא איש, ומשה היה עניו מכולם כי אברהם המשיל עצמו לעפר, דוד תולעת ומשה אמר אני כלום. וזהו עניו מכל האד"ם. אד"ם"ם ר"ת אברהם, דוד, משה, והיינו משמלושתם משה הכי עניו.

יב ח. פה אל פה אדבר בו. יש להקשות הנה כידוע אהרן ומרים דיברו במשה עי"ז שפרש מאשתו, והקב"ה אומר להם פה אל פה אדבר בו, כי להקשות מה הקב"ה ענה להם בזה שפה אל פה אדבר בו? וי"ל דמצינו בברכות כ : דבעל קרי אסור בדברי תורה אבל בהרהור מותר וילפינן לה ממתן תורה דכתיב ביה אל תגשו אל אשה ושם היה דיבור ושמע כעונה הרהור בעלמא מותר. והנה נבואה בעלמא היא רק חזיון ואין בכך דיבור ונביא רגיל לא צריך לפרוש מאשתו כשהוא מדבר עם הקב"ה, וזו היתה טענת אהרן ומרים שכיון שנבואה היא רק ההרהור לא היה למשה לפרוש מאשתו כיוון שנבואה היא רק ההרהור ובעל קרי מותר בכך, ועי"ז אמר להם הקב"ה עבדי משה פה אל פה אדבר בו, וכיון שכך יש לו דין של שומע כעונה והווי כדיבור ולכן הוא צריך לפרוש. רבי דב דיסקין.

יב יב. ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה. פרש"י שקיצר בתפילה זו שלא יאמרו ישראל על אחותו מאריך ועליו לא, ונשאלת השאלה שהרי על עם ישראל התפלל 40 יום 40 לילה ברציפות, ושמעתיה מהמגיד משימרים הגרש"מ מלמד שליט"א שהביא בשיעוריו לבאר דהנה ידוע ממרן הח"ח שאדם אומר 200 מילים בדקה ולפי החשבון יוצא 40a יום קצת יותר מ11 מיליון מילים, והנה עם ישראל היו 60 ריבוא וכתב המשך כלאם בפרשת בא שזה 2 מיליון, א"כ יוצא לכל יהודי קצת יותר מ-5 מילים, וא"כ אם היה מוסיף עוד מילה כבר יכלו לטעון שיש פה פוליטיקות ועל אחותו הוא יותר מאריך.

יב טו. ותסגיר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים. ובזבחים קב. י מה הסגירה? אם תאמר משה הסגירה משה זו הוא, ואין זר רואה נגעים, ואי"ת אהרן הסגירה הא הוא קרוב ואין קרוב רואה נגעים. וקשה למה אצל משה לא שאלו הא קרוב הוא? מתרץ האוסטרווצא, דהנה יש להקשות אמאי אהרן קרוב הרי כולם התגגירו ויש לו כקטן שנוול ול"ה שום קרובה ביניהם? אלא וי"ל ע"פ מה דאיתא דגר שנתגייר באונס לא אמרינן ביה כקטן שנוול (דין זה מופיע ביגור אר"ה) והרבה מהפוסקים מביאים את זה וכל ישראל כולל אהרן התגגירו באונס שכפה עליהם הר כגיגית, אבל משה היה על ההר והוא לא התגגיר באונס, כדכתיב ישמח משה במתנת חלקו. לכך הוא כקטן שנוול ולא מיקרי קרוב אצל מרים.

הכרת הטוב:

פרשת השבוע מסתיימת עם מעשה מרים ואהרן שדברו במשה לאחר שהצטרעו מרים בשל כך נאמר והעם לא נסע עד האסף מרים והמתוהו לא כל העם שבעת ימים עד שנתרפאה מצרעתה. ובמה זכתה לכך שכל העם ייחכה לה, אומר רש"י, זה הכבוד חלק לה המקום בשביל שעה אחת שנתעברה למשה כשהושלך לאורו. רואים מכך יסוד עצום של תורה הטוב. הלא זה לכאורה לא כזה מעשה גדול ס"ה היא חיכתה לראות מה שיעשה עם משה מתוך שהיא אחתה ודואגת לו, למרות זאת היא קיבלה חזרה שמילוני בני אדם המתוהו לה שבעה ימים כהכרת הטוב על אותה השעה. ז"א שיש הרבה פעמים שאדם אומר מה לי להכיר טובה לפלוני הלא הוא לא עשה זאת בשבילי אלא בשבילי, רואים מכאן שזו לא טענה, אלא אם אדם עשה בשבילך משהו אתה כבר נהיה משועבד אליו ומחויב לו הכרת הטוב. והתכונה הטובה הזאת של הכרת הטוב היא תורשה מאבותינו שהיו בולטים בעניין זה באופן נפלא. כעין זה מצאנו במכות מצרים הקשורות לאור או לעפר הארץ, צוה הקב"ה למשה שיימנע מלהכות אותו, אלא יאמר לאהרן שיטה את ידו על מימי היאור או יכה על עפר הארץ, וזאת משום שמשה נעזר ביאור כאשר אמו הצפינה אותו מזה בתיבה, ועפר הארץ הן עליו כשהגה את המצרי. למדו מזה חז"ל מדת ק"ו, אם לדומם נצטווה משה להכיר טובה, לאדם החי על אחת כמה וכמה שמצווים אנו להכיר טובה. וביאורו כבר בעלי המוסר, שמכאן אנו לומדים שמדת הכרת הטוב אינה רק משום שמן היושר להשיב טובה למי שמטיב עמנו, אף אם כן הרי היאור והעפר הדוממים, אינם חשים בטובה שעושה עמם משה כאשר לא הוא המכה אלא אהרן, הם הרי כלל אינם מצפים להחזרת טובה מצדו של משה. אלא הכרת הטוב היא מעלה עבור מכיר הטובה, כי בזאת הוא קובע בנפשו מדות טובות. עוד מצונו בתורה לכלכל תשליכוך אותו וכן מצוות פדיון פטר חמור והכל משום הכרת הטוב לכלכל שלא חרץ כלב לשונו, ולחמור שעזר לו ביצאה ממצרים לסחוב המסעות. וכעין שמצאנו בחז"ל גם שצריך להוכיר טובה גם למי שלא מתכווין להנות אותך כמו שמוכר ביבמות סג. שאשתו של רבי חייא היתה מצרעת אותו והוא היה מזהיר רבות לקנות לה דברים. שאלו רב למעלה אתה עושה זאת הלא היא מצרעת אותך? ונה רבי חייא בכ"א כיון שמגדלות בנינו ומצילות אותנו ממחטא אז מחובת הכרת הטוב אני קונה לה מתנות. והנה אשת רבי חייא בודאי לא התקשטה בשביל לעשות לו טוב כי הלא היא ציערה אותו והיא התקשטה בשביל עצמה ובכ"א כיון שסו"ס רבי חייא נהנה מזה הוא פייסה במתנות, רואים כאן שעניין הכרת הטוב הוא איפה כשאין כוונה לכך.

ובנדי לקבל מהקב"ה שפע צריך להקדים ולהודות לו כמו שמצינו בברכת המזון שקודם אנו מאריכים בנודה לך על כל הטובות ורק אח"כ נפתח השפע לבקש רחם נא וגו' ונא אל תצרכינו וכו'. וכ"ה בידים שבשמי"ע אחרי שמודים לקב"ה על חיינו המסורים בידך וכל הטובות שגמלתו אז אנו יכולים לבקש שישם שלום טובה וברכה חיים וחסד ורחמים וכו' וכו' בהרחבה, כי הצינור לפתוח את השפע זה היהודי והתודה שאומרים קודם לכן. והכרת הטוב היא היסוד בעבודת ה', ועד כך רגש של הכרת הטוב אמור להיות גדול עד שהגמי אומרת לא תתנע מצרי כי גר היית בארצו. ואפי' ששיעבדו אותך כיון שהיו לך למחיה אתה חייב להכיר טובה ע"כ זה חידוש אדיר בהכרת הטוב. וביטור מצונו במידת הכרת הטוב שאפי' כשיש ציווי מפורש מה, אם לא סותר את רגש הכרת הטוב אז יש להימנע מלעשות זאת, כמו שמצינו שהקב"ה בקש ממשה לנקום נקמת מדין ומובא בלקטו שמעוניי משמה אמר שהוא נתגדל במדין ואינו יכול, לכך והוא עשה זאת ע"י שליח. ואתה הדבר משה לא הסכים לגאול את ישראל למרות ציווי ה' עד שביקש רשות מיתרו ואם חמוי יתרו לא היה מסכים הוא לא היה גואל למרות ציווי ה'. אומר רבי חיים שמואלביץ בשיתור מוסר בענייני הכרת הטוב שרואים מכאן יסוד עצום בעניין זה של הכרת הטוב. והטעם הוא כי כל הפותח פתח לחבירו נפשו חייב לו, ולעולם לא יוכל להשיב לו טובה על מה שעשה, כי כשהחבר עשה לו טובה הוא לא היה חייב לו הכרת הטוב, והוא כשהשיב לו משום הכרת הטוב אז זה פחות ממה שהוא קיבל. והכח שיש להכרת הטוב הוא גדול ועצום, עד שמצינו בחז"ל שאלוהי החיה את כל הצרפתית וכן את אלישע את כל השונמית משום גרשות של הכרת הטוב. וכאשר האדם מתבונן בסיביו הן לאביו ואמו והן לבני ביתו והן לחבריו לספסל הלימודים או למקום העבודה ובודאי שנהנה מהם באיזה עניין כמה רגשי הכרת הטוב היו לו שייחזר ע"כ טובה. והכרת הטוב אינה מסתכמת באמירת תודה, אלא להשתדל תמיד לעשות כל צרכיו של המטיב באופן המופלא ביותר.

והכופר בטובתו של חברו סופו שייכפר בטובתו של הקב"ה, כי הכופר בטובתו של חברו, הרי חש הוא שחברו כלל לא עשה לו טובה, אלא זה מגיע לו, ואם כן חלילה גם כלפי הקב"ה, יקשה עליו להרגיש כי הוא חן אותו תמיד במתנת חיים, ואינו חייב לו כלום. והדברים מבוראים בספר החינוך, שביאר כי מצוות כיבוד אב ואם, שורשה הוא להכיר טובה ולגמול חסד עם אביו ואמו, שהם סיבת היותו בעולם. וצריך להוסיף שכשאדם לא מכיר טובה לקב"ה ושיוכח מי נותן לו את השפע אז גם הקב"ה לא נותן לו הלאה שפע. רבי דסלר במכתב התלמיד (מכתב ממאליה ח"ג) מעיר: "לא מצאנו במכתבך אפילו מילה אחת של תודה.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

הלא כי תבין כי לא מאשר אני צריך לתודתך אני מוכיחך, אך מאהבתי אותך, האם תהיה כפוי טובה?... הזהר לחזק רק את רגש הכרת הטוב, והיה זה לאפשרך תמיד...". והמשיב רעה תחת טובה כתוב במשלי לא תסור רעה מביתך, ואמרו חז"ל אין לך קשה מלפני הקב"ה יותר ממכירות טובה, ומוזה הטעם נסדר אדם הראשון מגן עדן, וביערות דבש כתב ששורש של המידות הרעות מקורו בכפיות טובה. ובחינוך כתב שכפיות טובה היא מידה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלוהים אדם. ובלב אליהו כתב שדהרף להכיר את הברך אדם זה לפי מידת הכרת הטוב שלו. והרב מבריסק היה אומר כי שהוא לא מכיר טובה הרי לא רב ממוחשת אלא הוא לא בן אדם. וכע"ז מובא ברמב"ן פרשת האזינו שמי שאינו מוכיר טובה למי שגמלו טוב הוא קרוי נבל.

ואצל אנשים גדולים מצאנו מאוד את רגש הכרת הטוב **באופן נדיר ומיוחד** אפי' בדברים קטנים שעשו מהם. הגם בכתובות דף קה מספרת על אחד שהפריח נוצה מעל בגדו של הדיין והוא כבר פסל עצמו לדון משום שחייב לו הכרת הטוב. בשנת תרע"א היה החפץ חיים לבדו בבית המרחץ, ופתאום התעלף עד שכמעט שלא נותרה בו רוח חיים. בסיעתא דשמיא הגיע למרחץ הבלן, ולאחר מאמצים רבים הצליח להציל את חייו של מרן הח"ח. במשך כל ימיו, היה הח"ח מכיר לו טובה עצומה על מה שהציל את חייו, והיה מעמידו בבית הכנסת בסמוך למשביו, ובחגים אף היה מזמינו ושותה עמו 'לחיים'. ולא הסתפק בזה, עד שבירכו שיאריך ימים יותר ממנו, ואכן זכה הבלן להיפטר בשיבה טובה, כמה חודשים לאחר פטירתו של הח"ח. פעם שהגיע האמריץ אמת לא העיר ברלין שגרמניה לצורכי רוחה והוא היה כבר רבי מפורסם וכל תושבי העיר העשירים חפצו מאוד לארח אותו אך הרבי אמר שהוא מתארח רק בביתו של השוחט רבי אליעזר פרידמן שהיה בקצה העיר ורחוק מאוד מבתי הרופאים, וכן היה זה אכסניה פשוטה ונצונה לעומת האכסניות הרבות והמפוארות והקרובות שהגיעו לו. בזמן היותו באכסניה היה שרוי בשמחה גדולה והשמיע דברי תורה עריבים לרוב עד שהנוכחים התפללו מהאורות בהם היה שרוי, וכשנשאל למה בחר באכסניה פשוטה ורחוקה זו הוא ענה משום שארבעים שנה קודם לכן שהגיעו למקום לדרוש הרופאים ועדיין לא היה מוכר מספיק מי שאירח אותו היה רבי אליעזר, וכעת אני כלפני הכרת הטוב להשיב לו על הארוח דאז. **בנו של רבי שלום** איזן הגיע לגיל מצוות, ועלה עם אביו לרבי איסר זלמן מלצר לקבל את ברכתו ולהזמין לשמחה. אמנם עקב זלמן המופלג ולחולשתו של רבי איסר זלמן, היה ברור שלא יכול להשתתף בשמחה. והנה, בעיצומה של השמחה, נראתה מפת בפתח דמותו של רבי איסר זלמן. הכל השתוממו על מה ראה הגאון הישיש לטרוח כל כך. הסביר להם רבי איסר זלמן שיש לו הכרת הטוב לבעלי השמחה, משום שכשאנו להזמין לבר המצוה, חלף ההרור במוחו: 'הרי רק עתה אביו של הנער התחתן, וכבר לא להזמין לבר המצוה של בנו... איך שהזמן חולף מהר'... וזה עורר אותי שיש להזדרז ולשוב בתשובה. "בזכותם זכיתי להרהר תשובה! לא מגיעה להם על זה הכרת הטוב!"... **החזו"א** נסע לתל אביב לבר המצוה של בנו של ר' מנדל דייטש, משום הכרת הטוב על שער למרן החזו"א וזנותו בדרתם מהאניה כשהגיעו ארצה, לסחוב את מזוודותיהם. וכשפגע הגיע לביתו של החזו"א, והרבנית סירבה להכניסו בטענה שהדבר מפריע ללימוד של בעלה, אמר לה מרן החזו"א: "הלא זהו ר' מנדל שעזר לנו עם החבילות, וצריך לתת לו להיכנס!".

יש תמונה ידועה של רבי אליהו לופיאן שהוא מגיש ספל עם חלב לחתול, סיפר נכדו שהסיפור שמסתתר מאחורי התמונה הוא כדלהלן. בשיבת כפר חסידים סבלו מהאנקות של עקברים והחלטו להביא חתול לשיבה כדי שישיר את מכת העקברים שהשיבה סבלה ממנה כאשר נודע הדבר לרבי אליהו הוא בעצמו הלך להביא חלב לחתול תוך שהוא מרביע עושה את משום הכרת הטוב לחתול על שרותיו למען הישיבה. וידוע שכשהיה מוסר שיעורים לתלמידיו בחיך הטבע לאחר השיעור היה מנקה את האבנים לאות הכרת הטוב. וכן כל שמחה שהיתה אצל משפחתו של הספר היה מסתפר אצלו היה קונה מתנה והיה מגיע לשמחה והיה יושב ומשתהה הרבה זמן אצל כל נכדי ונאצאי הספר. **בברית מילה** לנינו של רבי אליעזר יהודה פינקל השתתף רבי יחזקאל סרנה. כשנכנס למקום רבי שלום שברדן שהיה כהן ביקש ממנו רבי יחזקאל שייברך אותו שיוכיח גם הוא להשתתף בשמחת ברית לנין, ואכן רבי שלום ברכו בברכת כהנים שיוכיח במהרה לעשות שמחת הברית לנינו. כעבור 13 שנים בשעות הבוקר נשמעות דפיקות בדלת ביתו של רבי שלום שברדן היה זה נכדו של רבי חצקל סרנה שהגיע בשליחות סבו להזמין לברית שמתקיים כעת והכרתה הטוב על ברכתו של זה הוא בא להזמין בהוראת סבו לברית. **כשנפטר רופא השניים** ד"ר משה לרנר שהיה הרופא האיש של האדמו"ר הישועות מ"ר מוויזניץ, הרבי עוד לפני הליהו פתח משניות והחל לשלוח לו חבילות למעלה ולמד משניות לע"י, לאחמ"כ השתתף בלויה ודיבר רבות שיש לו חובות כלפי הרופא ועליו להכיר לו טובה בכל מה שיכול. **רבי שלום משאש** שהיה רבה של ירושלים היה מופלא במידת הכרת הטוב, אחד הסיפורים המופלאים של הכרת הטוב שלו היה שבעצירתו הוא רצה לשחוט את העוף של הכפרות והשוחט הקבוע נאסר לו בא לא הוא נאלץ לנסוע לשחוט שהיה גר באיזה מושב רחוק כדי לקיים את המצווה של הכפרות. לאחר יום כיפור הגיע אותו שוחט

וביקש להזמין את רבי שלום לביקור אצלו בחג הסוכות ורבי שלום אמר בטח אני מגיע, וכן כל שנה עד סמוך לפטירתו היה מגיע אותו שוחט ומזמין לחג"מ סוכות ורבי שלום היה זוכר לו חסד נעורים שלפני עשרות שנים הוא שחט את התרגול של הכפרות, וכל שנה בא אליו לביקור בחוה"מ סוכות ולא עזרו כל תחנוני המשפחה שהוא כבר החזיר מספיק, באומרו שהכרת הטוב היא מעל לכל ואין לזה גבול.

מסופר על רבי משה פינשטיין שפעם הוא עלה לאיזה נדיב לדבר עמו על איזה עניין והנדיב היה גר בקומה גבוהה והמעלית לא פעלה אז וכשירד מהנדיב הוא אמר למקורביו שהוא צריך לעלות חזרה. מקורביו שידעו כמה קשה עליו ההליכה לעת זקנותו הציעו שהם יעלו לומר את הדברים שהרב רוצה, אך רבי משה אמר שזה דבר חשוב מידי בשביל שהוא ישלם שליח, ואכן רבי משה עלה שוב מספר רב של קומות, להפתעת המקורבים רבי משה עלה בשביל לומר תודה וישר כח על הכוס תה שהכין לו שזה מיוזם הרווח את נפשו וע"כ יישר כח, המקורבים שאלו מה כ"כ חשוב לעלות למה לא עשה אותם שליחים לכך? אמר רבי משה הלא אני שתיתי את התה ולא אתם ועלי מוטלת ההודיה. **וכעין הסיפור** הזה היה עם הרב אלישיב שכנשר שנים לפני פטירתו הוא עבר טיפול רפואי ומורכב ע"י רופסור גדול מחו"ל. לאחר הטיפול אמרו לו שהפרקציה רוצה להיכנס אליו טרם נסיעתו אמר הרב אלישיב אנא מכס תלמדו אותי איך אומרים תודה באנגלית, לפליאת מקורביו אמר הרב אלישיב תודה א"א לומר ע"י שליח תודה זה מחויבות שלי לאומרו ולכן עלי ללמוד איך אומרים באנגלית בשביל שאוכל להודות לו באופן אישי, וכמו שמצינו באמירת מודים שלא מהני שמעט כעונה אלא כל הציבור אומר מודים דרבנן. **רבי יואל סטטנאר** היה מצויין מאוד במידת הכרת הטוב והיה מכיר טובה כל מיני למי שעשה לו טוב והיה מחזר אחר עצה למצוא דרך להחזיר טובה למטיביו ולא רק לאותו אדם אלא גם לבניו אחרייו לדורותם תמיד זכר להשיב להם כאלמול הטוב. ולעומת זאת כשהיה רואה חלילה כפיות טובה אצל מישהו זה היה נחשב אצלו לדבר הגרוע ביותר. **קניבסקי** רבי **מיכל יהודה ליפוביץ** וביקש מרבי חיים קניבסקי איזה קונטרס בשם 'ברית איתן' והוסיף ואמר לרבי חיים שאביו היה יהודי פשוט ובתורו לך צעיר הוא היה מראה לי ברחוב סנדלר פלוני שהיה יהודי פשוט אך היה לו בן ת"ח ותמיד היה אומר אתה רואה את פלוני שהוא פשוט בכ"א יש לו בן ת"ח כך אנני רוצה שאפי' שאני פשוט אתה בני תהיה ת"ח, וזהו דברך אותי כל החיים ללמוד בהתמדה, ולאחרונה שמעתי שאותו בן ת"ח אני מעוניין ללמוד בקונטרס הזה. והוסיף רבי חיים בשבעה לרבי מיכל יהודה שגם הוא כיון שהוא תלמיד לרבי מיכל יהודה הוא מרגיש צורך ג"כ ללמוד בספר הזה. מתוך הספרים מידות ונהגות טובות, בדידי הוי עובדא, יערב נא שיח, טוב להודות לה', מידות טיש.

סיפור נוסף על חובת הכרת הטוב לגוי שלא התכוון כלל לעשות לי טובה. היה זה לפני מספר שנים בתחנת רכבת בארה"ב חיכו מספר רב של אנשים. כשלושים שניות לפני שהגיעה הרכבת נפל יהודי שומר תורה ומצוות לתוך המסילה והרכבת עוד רעה מגיעה. היהודי נשאר בבור כמאובן ללא יכולת לזוז וכל הציבור שאג שאגות נוראות בידועם שעוד כמה שניות אותו יהודי נדרס למוות במיתה משונה. לפתע קם כושי גדול קפץ לרוב העלה את היהודי ויצא החוצה. שנייה אח"כ הרכבת נעברה. נפשו של היהודי הייתה לשלל בזכות אותו כושי. היה שם במקרה איש תקשורת מפורסם שמדי ניגש אל הכושי ואמר לו אתה יודע איזה מעשה גדול עשית הצלת אדם ממוות בטוח, מסרת נפשך למען הצלת נפש אחת להצלתם להצלתם אצלני? אותו גוי אמר אין לי זמן אני חייב לצאת לדרך. ניגשו אליו שאר האנשים שהיו שם ואמרו איך אתה מסרב אחרי כזה מעשה אדיר ונדי. אמר אותו גוי אני לא מבין מה אתם רוצים? אני ראייתי אדם שנופל לתוך המסילה והבנתי שאם הוא יידרס הנסיעה תתעכב לפחות כשעה, ואני מאוד ממהר לעבודה שאני מקבל שם עשר דולר לשעה, לכן קפצתי להצילו והכל למען הזמן שלי חשוב לי כי חבל לי להפסיד את הכסף שאני מרוויח מהעבודה. אותו אדם שניצל הגיע לשאל לרב זילברשטיין מה יעשה, הנה בשעת מעשה הוא קיבל ע"י שמי שיצא אותו הוא יתן לו מאה אלף דולר, האם מחוייב הוא לתת מזה הכרת הטוב או שפטרנו הוא לתת כי הוא לא התכוון כלל להצילו אלא פעל לטובתו האישית? ורבי חיים קניבסקי אמר שחובת משום הכרת הטוב לשלם כל המאה אלף דולר. ומצינו כע"יז על המן הרעש שמבני בניו למדו תורה בבני ברק וזכה לכך משום שהיה חיזוק גדול בעקבות גזרותיו להשמיד ולהרוג. אז אפי' שלא כיוון לחיזוק, כיון שהתחזקו בגללו מגיע לו שכר ומבני בניו למדו בב"ב.

דרב"ש רבי משה מבעלז כשהיו נכנסים אליו יהודים לבקשת ברכה עם פתק היה הגבאי קורא לפניו את הפתק, והרבי היה מברך. פעם הגיע לביתו של הרבי בחור ישיבה מבני ברק וביקש להיכנס, לנדיהו שאכעת א"א להכנס, והבחור החל לבכות, הוא קיבל ידיעה שאביו חולה מאוד. שמע זאת האדמו"ר מחדדו וברר מההעניין, וציווה להכניסו. כשנכנס הגבאי רוצה לקרוא את הפתק, אמר הרבי פתק זה אקרא בעצמי, הרבי קרא ואמר את שם החולה וזה שמו, ואמר הרי מגיע לי שיוועש. וכך היה שם

עוד שלשים שנה. בני משפחתו התפלאו מדוע רצה הרבי לקרוא בעצמו את הפתק, ומדוע התבטא מגיע לו שיוושע. אמר הרבי שבחול"ל בעיירה בעלה הלך פעם הרחוב, ולרחוב הכביש היתה שלולית שאי"א היתה דלגל עליה. פשט אביו של אותו חולה את מעילו והניחה על השלולית כדי שהרבי יוכל לעבור. ומכהרת הטוב של הרבי הוא התחייב שיבריא.

על רבי יעקב לייזר מפשעוורטסק מאנטוורפן מסופר שמי שרק עשה לו טובה בל קטנה ביותר היה משבחו ומרעיק עליו תודות, אף שמעולם סלד מכם שאחרים יעשו עבורו משהו. בין המכתבים שהגיעו לביתו היה מכתב קבוע מיהודי קשיש שהיה מברכו לקראת הימים הנוראים, ולפני

שאלה: בפרשתנו ויהי בנסוע הארון, מה הסגולה שיש בשעת פתיחת הארון? **תשובה:** מרן החיד"א מביא שפתיחת הארון בחודש השעשעי היא סגולה ללידה קלה. ובזוהר כתוב שבשעת פתיחת הארון, זו שעה של פתיחת שערי שמיים וזה זמן מסוגל מאוד לבקש בקשות מאת ה', ומוסיף ע"כ הבן איש חי, שכל זמן שהסתייג מונח על הבימה זה זמן מסוגל לבקש בקשות שיתקבלו, וע"כ יאזור כל אדם חלציו ובין גברא לגברא יבקש רחמים מהקב"ה שיצמיח לו ישועות בעת רצון נעלה זה.

שאלה: גדולי ישראל אומרים שהתקופה שלנו זה דור עיקבאת דמשיאח, והצרות שאנו עוברים זה חבלי משיח, מה היא ההכנה הראויה לקראת ביאת המשיח? **תשובה:** ההתכוננות לביאת המשיח צריכה להיות כמו אדם שמתכוון לקראת הנישואין, הוא מכין את עצמו לחיים אחרים, מחייב עצמאים לחיים משותפים, וזה מחייב ומגביל אותו לחיות בהתאם לבן הזוג. וכל אחד חפץ לינשא כיוון שבזה האדם בא לידי שמחה אמיתית. ולכן גם מי שעד היום היו לו זמנים שבהם עסק בעניינים של עצמו לא קשר עם הקב"ה, צריך להתחיל להכין את עצמו לחיים חדשים שבהם החיים שלו הם עם הקב"ה והתקט שלו יהיה רק בתורה ובקב"ה. מי שחסר לו ידיעות בסיסיות בתורה ומי שלא מעניין אותו כבוד שמים יצטרך לעבור יזכך כאשר המשיח יבוא, וטוב שעה אחת קודם. צריך להתרגל לאהוב להיות עם הקב"ה, לחשוב ולהתבונן בתורתו, להנהיגו ולהשתאח. חשוב לקב"ה שניחא באהבה אחד עם השני, שכנבד אחד את השני, ושלא נכעס על אחרים. מי שמרגיש שהוא אינו מוכן לכל זה, עליו לדעת שעוד מעט כבר יהיה מאוחר ויכול להיות לו בשוות חלילה. הדרך הנכונה להתכונן לכך, הוא ע"י עמל התורה, והליהרש בתוכנית זו אהבת ה' ע"י שאדם מתבונן כמה ה' דואג שיהיה לנו אוכל תמיד ושיהיה תאורה בעולם ושיהיה לנו אויר טוב, ובגדים, ושוכלל לעמוד על הרגלים, וכל שאר הטובות שמקדם מוקף בהם ערב ובוקר וצהריים. כאשר אדם מתבונן על זה מהטעם בישו הדעת הוא מרגיש קרבת אלוקים, והקרבה הזו מייצרת אצלו תשוקה מי וזה יתן יהיה המצב התמידי שלי להיות קרוב לקב"ה, וממילא הוא מצפה לגאולה השלימה שבה תמלא הארץ דעה וידעו כולם את ה'.

שאלה: האם באמת יש דבר כזה הנקרא "טלפתיה"? **תשובה:** הרב דסלר כותב בספרו שידוע בטבע שיש מקרים של העברת מחשבות בין שני בני אדם אשר קשר של חיבה מתאמר, והתקשרות זו היא שלא בדרך החושים ומעל למקום והומן, וכן כתוב במדרש "הרגשת דא אתי עם ישראל כמו קשר של תאומים שיכולים להרגיש כא פני שיקים אצל אחד מהם, שכך קב"ה אומר עמו אנוכי בצרה שחש ומרגיש את הכאב הגדול של עם ישראל, והיחדיו אתם שבסיטוי שיערך בשנת 1997 למנינים שבוויק גילו שאף בחומר קיים המושג טלפתיה כאשר לקחו פוטון וחילקוהו והניחו אחד בקצה עיר אחת ואת השני בעיר אחרת, וכשגורו את אחד מהם, אזי השני החל להרגיש גירויים גם למרות המרחק האדיר ביניהם.

שאלה: רבים מבני עדות המזרח הם ממדינות במזרח התיכון, ומדינת ספרד זה באירופה, אז למה קוראים להם ספרדים ואף שהם ממדינות שונות? **תשובה:** שאלה זו שאל מלך ספרד את רבי עובדיה יוסף והוא ענה לו שהסיבה שכל מנהגי ההלכה מיוסדים על דעתו של הרמב"ם הספרדי בספרו יד החזקה שהוא הפוסק הגדול של כל עדות המזרח ואף שאנו ממדינות שונות וחלקם מאירופה האשכנזית, עדיין מכיוון שאין אומיתנו אומה אחת בתורתה לבן אדם קוראים ספרדים, כי אנו הכוללים אחר פסקיו של הרב הספרדי.

שאלה: מה הדרך להרבות בדיעות התורה? **תשובה:** כמובן להושרש לידיעת התורה הוא ללמוד ולהאזין ולעמוד לסכם את הדברים שיצאו דברים ברורים. להתחלל למי שהחכמה שלו אך מכיוון שהכוחות מתמעטים מדור לדור, ובדורינו רבה החולשה של הריכוז והזיכרון, לכן העיצה המועילה לכל היא להשתדל לכתוב את מה שלומד. אולם רוב האנשים לא יכולים לכתוב את כל מה שלומדים, וגם לא מחזית ממה שלומדים. לכן העיצה היא שבסוף כל סדר לייחד עשר דקות או רבע שעה לכתוב ידיעה אחת חדשה שהתחדשה היום. דבר שלא ידיעתי עד היום, והיום אני יודע את זה. אתה עובר בעניינים על מה שלמדתי היום אחת מחפש איזה ידיעה חדשה התחדשה לי היום, עדיף ידיעה שנרמה לך להתפעלות, ואז יתה כותב מבואר בגמי (או בתוס') דין פלוני אז סברא פלונית, ואם זה ידיעה שנרמה לך להתפעלות אז תכתוב גם כן שהדין הזה יש בו אישור כי בפשטות היה נראה כך וכך, אך בגמי' ובכרן אחרת. וכך במשך הזמן תראה שנסוף לך הרבה ידיעות, וכאן תראה שדברים שפעם היה נראה לך שזה כוונת הגמ' תפאום תראה שאפשר לפרש גם באופן אחר, וכך לאט לאט האדם מרבה בדיעות התורה, עד שיזכה ויהיה כמעין המתגבר ויפוצו מעיינותיו חוצה.

שאלה: ש"י"י בפרשתנו כותב תלמיד שלא רא אסימן יפה במשנתו 5 שנים שזו אינו רואה. כיצד ינהג בזוננו מי שלא רואה ברכה בלימודו? **תשובה:** להתבט דברי ש"י"י אמר הסטיפלער שהכוונה היא שלא רואה שום ברכה אבל אם יודע קצת משניות או אפי' קיצור שו"ע זה נקרא שרואה סימן ברכה, והוסיף ע"י"ח הרב שטינמן שבזוננו עצם ההימצאות בתוך

חג הפסח. רבי יעקב לייזור היה מקפיד להחזיר לו תשובה, וציווה לשלוח לו סכומי כסף נכבדים. לשאלת מקורביו סיפר כי בעת שהותו ברוסיה היתה תקופה בה נדד כדי להמריג טיף קר לביתו. אז שימש כמלמד בקרב הפלשתינים ויהודי זה נתן לו מקום ללון בביתו לילה אחד, אני חייב לו הכרת הטוב. בזמן בו שהה רבי יעקב לייזר פבריו לאחר המלחמה היה שם יהודי שתן לו חמישים דולר, סכום שהי חון רב באותם ימים. רבי יעקב לייזר זכר לאותו איש את חסדו כל ימי חייו, וכל אימת שהיה מגיע לאנטוורפן היה מזכירו לטוב. **יהודי אחד** פגש פעם את הרבי מגורר הלב שמחה בשנים הנגדו, וסיעע לו באיזה דבר קל.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

כותלי הישיבה אף כשלא לומד מגינה מפני הרחוב הפרוץ, בכזה מקרה שר"י"י לא דיבר. ובוודאי צריך להישאר בבית המדרש כדי שלא ייצא ארץ לל תרבות רעה. ולבני אדם נשוי ונדאי שצריך לבדוק כל מקרה לגופו והדבר צריך הכרעה של גדול בתורה.

שאלה: בפרשת השבוע מובא עניין של לשון הרע, מה יכול למנוע מאתנו לדבר לשון הרע מלבד ידיעת האיסור הגדול שבזה? **תשובה:** כתוב בחז"ל אדם שמדבר רע על חברו מלאכי השרת מדברים עליו רעות לפני הקב"ה, ומעט תורה שבדיו נאבד, וכל התגברות מציל חלק מהמצוות, והסגולה הכי גדולה כותב הח"ח זה למי שנוהר ומתגבר לשמור על לשונו.

שאלה: ידיעה הסגולה הגדולה שהזכירה כבר הראשונים ובראשם הרורק לא לנמנע בצורות מנורה והיא סגולה גדולה מאוד, מהי הסגולה הזאת? **תשובה:** כתוב בראשונים שנחשב כהדלקת מנורה בבית המקדש ולא יקרה לו מקרה רע כל אותו יום ושכבר רב ועצום ולא שולט כל יין הרע ויהיה לו פרנסה ברווח ובשפע. רמב"ן אבודרהם חיד"א ועוד.

שאלה: מהי הדרך הנכונה מחז"ל לזכות לבנים ת"ח? **תשובה:** בפרשתנו מובא מעשה המנורה, ואיתא בשבת כג: הרגיל בנר הוויל לילה בבית התלמידים הכמים ופרש"י על די נר מצווה של שבת וחטובה בא אור התורה. איתא במדרש תנחומא ריש בהעלאתך שחיבב הקב"ה שמן זית על כל השמינים והוא מצווה מן המובחר, וכן מובא בספר חסידים מעשה באדם שהאריך ימיו ולא מצאו לו שום זכות אלא שהיה מדליק בשמן זית בער"ש ולא בחלב. וכן בסידור הארז"ל הביא שיש להדליק שני נרות שבת משמן זית. והגר"א הקפיד מאוד בהדלקת נרות בער"ש בשמן זית. וכן כתב החיד"א שבמקום שמצוי שמן זית צריך להזהיר להדליק בשמן זית כדי לזכות לבנים המאירים בתורה שנמשלה לשמן זית. לכן מי שמחפש סגולה ענקית מחז"ל קיפיד להדליק נרות שבת משמן זית, לכה"פ שני נרות משמן זית וזיכה לבנים ת"ח. והנשים נהוגות אז לשפוך שיח לפני ה' שיזכו לבנים ת"ח משום שהא עת רצון גדול מאוד לזכות בכך.

שאלה: בפרשתנו מובא על משה שהיה עניו מה האדם אשר על האדמה. מהי ענווה? **תשובה:** לעשות הכל בצנעה, וכשעושה דבר בפרסום ובגדול זה מזיק. הסטיפלער היה מאוד מזהיר מכל פעולות ועניינים שיש להם פרסום. והוא היה חוזר ומשכן שפרסום מיקל להצלחה בכל עניין שהוא. הנה לחוות הראשונות שנתנו בפרהסיה נשתברו ולחות שניות שניתנו בצנעה נתקיימו. ולבני פרסום בתוך בית המדרש זה טוב להיות מפורסם משום שנהנים ממנו בתורה, אבל מחוץ לבית המדרש זה רע. מרבי דב לנדא.

שאלה: בפרשתנו והמן קרע גר. מה הדרך להתפרנס בכבוד? **תשובה:** ירמיהו הנביא הוציא לפני בני דורו את צנצנת המן, להראות להם ולומר כי אע"פ שכיום כבר לא יורד מן מהשמים אבל העיקרון והיסוד קיים תמיד, שכלל שאדם בוטח יותר בקב"ה פרנסתו באלו יותר בקלות. ההשתדלות לפרנסה זו חובה רק בעת מטלה ומשימה נקודתית והיא גזירת מלך - כמו הלכה, אבל אין שום קשר בין ההשתדלות לתוצאות בשטח. במקביל ניתנת ביד האדם בחירה איך לקבל את הגזר עליו בדרך איסור או בדרך היתר. ומעמידים לאדם נסיונות אם עומד בהן, מקבל את עולמו דרך היתר, ואם לא אז בדרך איסור. ועיקר ההשתדלות זה מעשר שכתוב ע"ז שמתעשר, 'ובחננו נא בזאת'. וברכת המזון בכוונה - 'ברכת ה' היא תעשיר', וכתב בחינוך שהמברך בכוונה לא יחסר לו מזונותיו כל ימיו בכבוד.

שאלה: ביום שני הקרוב הוא כ סיון מה שונה היום זה שמאר הימים שבחודש? **תשובה:** יום זה הוא יום שקובע כסנהה בגלל שנעשו בו פרעות גדולות ליהודים במסעות הצלב בן בשנת ת"ח ויש שקבעו יום זה לתענית ויש שקבעו קינות וסליחות ליום זה. והואב מג"א, ותפקידנו ביום זה לכה"פ לא לערוך חגיגות וכדו', וכאי' ישאל לרבותיו בזה.

שאלה: כשאדם רוצה לעשות משהו שבן הזוג לא רוצה, איך יעשה זאת בצורה שהנשיא הכי פחות נזק? **תשובה:** תיאמר איש חייבת לעשות עניין פלוני וישאל האם זה קשה לך? ואם תאמר שכן יאמר אבל אני מרגיש שאני חייב את זה ולא יכול בלי זה וכיו' ואז גם אם ההכרעה תהיה שלא תעשה הצד השני הוא יראה שאתה לא מוזלזל בו וישאר הרגשה נעימה גם אחרי ההחלטה כי מתחשבים בצד השני רק זה קצת קשה.

שאלה: מה יכול לגרום לילד שלנו שיהיה מוכן להתאמץ שבעו שלם בתלמוד תורה? **תשובה:** אם שעת הלימוד עם האב תהיה חוויה מיוחדת של הרעפת המון אהבה אמון וכיף על כל ידיעה שהגיעה מתחית' אז הילד יהיה מוכן להתאמץ להקשיב יותר בת"ת בשביל לחיות את החוויה הענימה של הקירבה והאהבה הגדולה שקיבל. ויש להוסיף שבוודאי גם כשלא יודע כלום חייבים להרעיק אהבה והבנה ואמון בילד. ובמילים חמימות לעודד אותו שיהיה עוד יותר טוב, אם יידע אפי' קצת.

שאלה: מהי קלסטורופוביה? **תשובה:** קלסטורופוביה היא חרדה ממקומות סגורים, ואדם הסובל ממנה יחשוש להימצא בחלל קטן או מוסגר ללא חלונות או מעלית, והוא עלול לגרום לקשת של סיפטומיים גופניים המזכירים התקף חרדה, כגון דופק גבוה, זיעה, וחנק ממש, ויש כמה סוגי טיפול לסובלים מוכך.

לימים החל אותו יהודי להגיע לבית ישראל, כשהופיע בבית המדרש זיהה אותו הלב שמחה, ומיד נעשה לו כשושבין, בעריכת השולחנות היה שולח לו שיריים משולחננו של הרבי, ומקורבו בכל מיני קירובים. באחד הימים פגשו על פתחה של מסעדה, מיד הזמינו לביתו, ולא הניחו לסעוד במסעדה. הכל בגין טובה קטנה, דקה מן הדקה, שעשה בעבורו פעם בהיסח הדעת. סיפר יהודי ישיש: פעם אחת ויחידה, לפני שנות דור, זכיתי לסייעו בענין מסוים. מאז, לאורך עשרים וחמש שנה רצופות, הקפיד לטלפן אלי מידי ערב יום הכיפורים, לאחל שנה טובה.

שאלה: מה ההבדל בין ילד שפועל מרצון לילד שפועל מהכרח? **תשובה:** יסוד ההצלחה בחינוך היא בהבדל הדק לבין לגרום לילד לעשות משהו ובין לגרום לו לרעות לעשות משהו, עיקר החינוך הוא לאט לאט מה הילד עושה או נעשה, אלא על איהפ הרצון שלו, אל תחתרו למעשים אלא רק לרצון, לגרום לילד לרעות לשחק פעולה עם הרצון שלך ורק כך תצליח גם שהילד יעשה את רצונך וגם שהוא יעשה זאת מתוך הבנה ושמחה למלא את רצון אביו.

שאלה: מה גורם להתקפי לב, ואיך ניתן לצמצם באופן ניכר את הסיכוי לקלות בו חי"ו? **תשובה:** בדרך כלל זה נוצר מהצטברות של שכבות שומן בדופנות הפנימיים של העורקים, וזה נובע מתזונה לא בריאה שומנים מזיקים, והדרך הטובה ביותר לצמצם מאוד את הסיכון להתקפי לב או חסימת עורקים וכדו' היא להקפיד על תזונה נכונה ולהתמיד בפעילות גופנית ולהפג את המתחים שחוו, וזה יכול להציל ולצמצם את הסיכון לכך.

הלכות

ויצאק משה אל ה' קל נא רפא אל נה. איתא בברכות יב: כל שאפשר לו לבקש רחמים על חברו ואינו מבקש נקרא חוטא. ולכן כשרואה מודעה להתפלל על מישהו חובה להתפלל.

ובעניין אמירת התילים בבליה עבוד חולה. הנה מצוינו שאין לומר התילים בבליה משום שמקפידים לא ללמוד מקרא בבליה, והארז"ל החמיר בזה ע"פ קבלה כמובא במשנ"ב, ולרוב הפוסקים לאחר חצות אין בכך בעיה כלל. **נשים וילדים** וכן תמימי העם שאינם חולקים ע"פ סוד ואינם מסוגלים ללמוד משנה וגמי' מותר להם לקרוא התילים בבליה אף לפי הארז"ל, ובהרבה מהפוסקים כתבו שזה בעת צרה או כשמתפללים על חולה מותר לומר אף קודם חצות כיוון שהוא דרך תפילה ותחנונים ואף לפי הארז"ל יהיה מותר, ויש להוסיף הדו"ה בבליה שבת ויו"ט אין בזה בעיה כלל והתירו לכתחילה. כל הנ"ל מנאשל אברהם. חיד"א. אורחות רבינו. ועוד רבים מהפוסקים.

חידות

חידות שיוון הפרשה לפי סדר ה-א-ב. מתאים גם לילדים:
א.המתנבאים במחנה- אלדד ומידד.
ב. העם בכה באזני ד' מי יאכילנו- בשר.
ג. גם הוא חייב לעשות פסח- גר.
ד. שבט שהיה מאסף כל המחנות- דן.
ה. כשבני' נפרדו מיתרו נסעו משם דרך שלשה ימים - ר. סיני.
ו. ____ בנסוע הארון יאמר משה" - ויהי.
ז. המנורה היתה עשויה כולה - זהב.
ח. נסעו וחנו לפרעוה"ה חצוצרות.
ט. מי חייב בפסח שני? **טמא.**
י. חנו היה חובב: יתרו.
יא. איזה אישה לקח משה לו לאשה? **כושית.**
ל. מי היו תחת כל בכור? **לווים.**
מ. מה היה מאכלם של בני' במדבר? **מן.**
נ. משה התפלל על מרים: "קל ____ רפא ____ לה".
נא. בני' שטחו את השול ____ המחנה.
סביב.
ז. ביום היה על המשכן תמיד- ענן.
פ. מה היה בארבע עשר לחודש השני? **פסח שני.**
צ. מה עונשו של המדבר לשון הרע? **צרתה. ק.** אחד המאכלים שבני' התגעגעו אליהם- **קישואים.**
ר. במה טחנו העם את המן? **ריחים.**
ש. כמה זקנים אדם משה? **שבעים.**
ת. מה העבירו הלויים על שרם? **תער.**

חידות פרשת שבוע וחידות תורניות:
א. בפרשה זוג מיליים שמופיעות 5 פעמים ואתרו פסוק?
ב. בפרשה 2 כלים שששויים מקשה אחת?
ג. בפרשה 'תקיעה' ולא בשופר **ד.** איזה פסוק מהפרשה אומרים אותו לפחות שלוש פעמים בשבוע בבית כנסת?
ה. מתי עדיף לאדם למצוא 100 ש"ה בנסע 200 ש"ה?
ו. ישי אנשים רוצים לטבול במקווה בשמיטה לאחד מותר ולאחר איסור.
ז. משהו שבשימוש עדיין במקדש הנהנה ממנו לא מועל ומשהו שכבר ישן ובלוי והוסקש שימוש במקדש הנהנה ממנו מועל.
תשובות:
א. פ"ח פ"י"ח (בני"י).
ב. ריש הפרשה- מנורה פ"י פ"ב 'עשה לך שתי חצוצרות מקשקש'
ג. פ"י פ"ח 'ואתם'
ג. פ"י פ"ח 'ותקעתם חצוצרות'.
ד. ויהי בנסוע הארון
ה. המניצא שטר 100 ש"ה חרי אלו שלו.
ו. שטרות של 100 (מקופל) חייב להכריז.
ז. שבעית פ"ח משנה יא' מרחץ שהוסק בתבן או קש של שבעינית מותר לרחוץ בו ואם אחד חשוב הוא - איסור.
ח. קידושין נד' א' בגד"כ חדשים מותרים בהנאה כי לא ניתנה תורה למלאכה'ש ואי"א לחולצם מיד אחר העבודה. ובגד ישן הנהנה מועל.

חידות נוספות
ששלח לו מו"רר הגהה גדול משיירי כנה"א איש צדיק ונדיש שהקבי"ה שחל בדורינו בנשי"ק והוא עצמו 'קדושי מרן הגר"י' (וועלוועל) גולדווסר שליט"א:
א. שאלה: היכן כל יום אומרים 'עובד בברתה'?"
ב. מתי "שלשה ספרים פתחים" חוץ מראש השנה?
א. איך יכול להיות כל טמא כמו נבילה במגע ובמשא והוא נטרה בל טהרה במקווה (כל לעשות כלום בכלל).
ד. היכן מצוינו שמונה שבתות ברציפות שאין אומרים אף הרחמיים והזכרת נשמות?
ה. מתי מברכים 'שהחינו' על מה שנעשו בעבר לפני כמה ימים ומתי מברכים שהחינו על מה שנעשה בעוד כמה ימים?
ז. היכן מצוינו בסידור 24 מיליים בזו אחר זו ממתיניימות באות ד.
אחת מתחילה באות ב"ית וזו שאחריה לא.
המילה הבאה אחריה מתחילה באות ב"ית וזו שאחריה לא.
וחזור חלילה.
ח. איך אדם יכול לראות בלי עניינים ולשמעו בלי אזוניים?
ט. כמה שיר המעלות יש?
י. בפרשה פסוק שלוש מילים:
א. בפרשה כי אשה כושית לקח מי עוד בתנ"ך מכונה כושי [3 מקומות]?
יב. היכן בגמ' מופיע הבטיוע על הפניצא?
יג. איך יתכן חול שהולך ועף

ואוכל רואה ושומו! יד. "הבדלה" בפרשתינו. טו. פסוק מהפרשה שכולו נאמר בתוך מוסף של ר"ה: טז. פרשת בעלותך את החרות: כמה קנים היו במנורה במשכן? יז. פסוק מההפטרה שאומרים כל יום בכ"ש על המיטה?

תשובות: א. ובא לציון ומקבלין דין מן דין... עובד גבורתה... ב. בשנה זו בשבת פרשת תרומה. ספר ראשון פרשת השבוע. ספר שני קריאת ראש חודש. ספר שלשי פרשת שקלים. ג. כתוב ברמב"ם כלי שהוא תקרובת ע"ז שביטלו טהור. ד. בשנה זו מפרשת משפטים (שבת מברכיך עד שבת פרשת שמעני (אבל בשבת שבעי על פסח אומרים אם הרחמים והזכרת נשמות). ה. ביו"ט ראשון של סוכות מברכים שהחינו בקידוש וקאי גם על עשיית הסוכה לפני כמה ימים כמשי' בשו"ע, השנה ברכו שהחינו בירושלם על קריאת המגילה בשחרית, וכתב הגר"ש דבליצקי זצ"ל בספרו פורים המגילה שמכונים גם על מצות משלוח מנות ומשתה ושמיים שיקימו רק ביום ראשון. ז. בקידוש לבנה ואומרים ג' פעמים: ברוך יוצרך ברוך עושך ברוך קונך ברוך בוראך. ח. בחובת הלבבות שער חשבון הנפש שאפשר להגיע לידי רוח הקודש ויוכל לראות ולשמע דברים שלא לידו. ט. 14 מלמעלות ו' שיש למעלות. י. פ"ח פייט. יא. שאל המלך ועם ישראל (הלא בני כושים) עבד המלך הכושי. יב. נדרים לא. זבינא על אפיה ופרש"י מקח רע שאין לו קונים ודומה שמונחת על פניו. יג. סנהדרין קח. יש עוף ששמו חול. יד. פ"ח פייט. טו. פיי' פיי'. טז. קניו והנה ראמצעי הוא לא קנה אלא מנפול של מנורה (רש"י פ"ח פיי'). יז. ויאמר ד' אל השטן יגער בך השטן ויגער ד' בך הבוחר בירושלים וגוי'.

חידות לבגורים: א. איזה מילה בת שלוש אותיות האות השניה היא שער אחוז מהאות הראשונה, והאות השלישית הוא עשר אחוז פחות מהאות הראשונה? **ב.** מספר בן שלוש ספרות שהספרה הראשונה והאחרונה ביחד הם שלוש מהאמצעית ושום ספרה שם לא אותו הדבר? **תשובות: א.** קץ. **ב.** 291.

חידות לשאל את הילדים: על הקץ: **א.** איזה מילה קשורה מאוד לקץ והיא נקראת ישר והפוך אותו הדבר? **ב.** איזה דברים דולקים הרבה בקץ? **ג.** מה אוכלים בעיקר בקץ? **ד.** במה משתמשים המון בקץ? **ה.** איזה פיר הגרעין שלו שווה יותר מהפרי? **עוד חידה לילדים: ו.** מכר תוכי ואמר ללקוח זה תוכי שאומר מיד ובקול ברור כל מה ששומע. אחרי שבוע חוזר אפילו הגה אחד הוא לא הוציא. איך יתכן שהמוכר לא שיקר כלל?

תשובות: א. שמש. **ב.** מזגן מאורר. **ג.** פירות קץ כאבטיח וכר', קרטיבים וארטיקים. **ד.** במים. שותים המון. מתקללים המון. **ה.** שמשם - גוגואים. **ו.** התוכי חרש.

חידון משמעותי מילים לפרשת בהעלותך. י' משמעויות למילה מעלה. **מעלה - יוטר.** "נפש חמש ועשרים שנה ומעלה" (מדרבן כד). **מעלה - שינוי** "נפש כי תמעול מעל" רש"י: אין מעילה בכל מקום אלא שינוי (ויקרא ה טו). **מעלה - לשון מעילה.** מעלה באמון. קול ומראה וריח אין בהם משום מעילה (פסחים כו). **מעלה - חשיבות.** מעלה עש ויוחסין. **מעלה - מדרגה.** חמש עשרה מעלות במקדש. **מעלה - לשון עלה.** הציפור דילגה מעלה הגפן למרחב הפתוח. **מעלה - משובה.** מצויין. **מעלה - מעלה מידת קול שהוא.** שם צמח מסממני הקטורת. **מעלה - יחידת מדידת קול שהוא.** 25 מעלות. **מעלה - יחידת מד זווית.** 180 מעלות.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. טיפ: ניתוק של אוהב להתקבל ובוכה וכו' יש בחנוניות בעלי חיים שונים שצפים במים והילד מתחיל להנות פלאים **ב.** נתקלם בחור בשרול החולצה ואהם לא יודעאי אין זה קרה אז הנה פתרון התלנומה שנתניחו על השרול בצורה שבה אתם מגהצים תגלו שהחור ממוקם בדיוק במקביל לכפתור כשמגהצים כך כמה וכמה פעמים החים יוצר חור מהכפתור לכן את שתיסרו את הכפתור לצמיתות או שתגהצו בדילוג על הכפתור **ג.** יש טיפול מדהים לכך הרגל לעור קשה עזר גם למקרים קשים ניתן לקנות אצל 0534161863 משלוחים לכל הארץ **ד.** פתרון להרפס: אם תרופה מלאה להרפס (נגיף HSV), שכן הגניק נשאר בגוף לכל החיים. עם זאת, ניתן לנהל התפרצויות באמצעות תרופות אנטי-ויראליות (כמו אציקללוריר), תזונה מאוזנת, הפחתת מתח, ושמיירה על מערכת חיסונית חזקה. תוספי ליזין (L-Lysine) עשויים לסיעו בהפחתת תדירות ההתפרצויות. יש להיוועץ ברופא לפני טיפול כלשהו. **ועוד כתבו:** להרפס יש משחה בשם זוביקס ללא מרשם רופא, להבדיל מיד שמתחיל לבלבוב ה טיפול טלוי לפטרת ציפורניים ביד: שמן עץ התה: מרח שמן עץ התה (מדולל בשמן נשא כמו שמן קוקוס) על הציפורן פעמיים ביום. **ועוד:** חומץ פומפייט: השירה את היד במי חומץ מדולל (1:1) למשך 15-20 דקות מדי יום. **עוד כתבו:** שום: מרח מחית שום טרייה על האזור למשך 30 דקות ושוטף. **ועוד:** שמירה על יובש: שמור על הציפורניים בישות נוקטית, וגזוז אותם באופן קבוע. **ו.** גמילה ממלטונין בילד: הפחתה הדרגתית: התחל בהפחתת המינון בהדרגה (למשל, חצי כדור או פחות) במקום לעצור בבת אחת וכן חשבו שגרת שינה קבועה (קבע זמני שינה והשמימה קבועים), והפחת גירויים (מסכים, אורות) לפני השינה. נסה טכניקות כמו קריאת סיפור, מוזיקה מרגיעה, או תרגילי נשימה. חשיפה לאור שמש בוקר עוזרת לוסות את השעות הביולוגי. תה קממויל או ולריאן שנוי לסייע בהרפיה (בהתייעצות עם רופא). אם הילד מתעורר בלילה, נסה להרגיע אותו ללא תלות במלטונין. **ז.** בלוטה בעורף: בלוטת שומן (ליפומה) היא גידול שגיר של תאי שומן, לרוב לא מזיק. סיבות אפשריות כוללות גנטיקה, פגיעות קלות, או גורמים לא ידועים. אם הבלוטה לא מפריעה, אין צורך בטיפול. אם היא גדלה, כואבת, או מפריעה אסתטיית, ניתן לשקול הסרה כירורגית בהתייעצות עם כירורג. עקוב אחרי שינויים בגודל, צבע, או כאב, וחזור לרופא אם משהו משתנה. אין טיפול טבעי מוכח להסרת ליפומה, אך תזונה בריאה ופעילות גופנית עשויות לתמוך בבריאות כללית. ועוד כתבו: בדיקת דם לא

יכולה לתת מידע בזה רק ביופסיה! לכן ממולץ ללכת בדחיות לעיץ רופאי. רעיונות להוצאת ריח מארון בגדים: 1. אוורור: פתח את הארון והשארו אותו פתוח למספר שעות. 2. סודה לשתיה: הניח קופסה פתוחה של סודה לשתיה או שקית עם פחם פעיל לספיגת ריחות. 3. חומץ: הניח קערה עם חומץ לבן בארון למשך 24 שעות. 4. שמנים אתריים: פטשץ כמה טיפות שמן לבנדר או עץ התה על כדורי צמר גפן והנח בארון. 5. ניקוי: נקה את פנים הארון עם מטלית לחה וסבון עדין, ודאף שהוא יבש לחלוטין. **ט.** פתרון להורדת כתמים מבד סאטן ניסינו להוריד עם חומר להורדת כתמים קשים ולא עזר השפרצנו מסיר שומנים של סנט מורץ וכבסנו וירד הכל (יש לנסות קודם במקום נסתר לראות את עמידות הצבע)

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. מחפש עצה לטיפול בפחד קהל. ה. השארנו כביסה רטובה במכונת כביסה לילה אחד, ומאז יש מהמכונה ריח רע, לא עובר אחרי המון כביסות, ניסינו גם עם חומץ ולא עזר. ג. איך להוריד ממכססנים חדשות דבק סנדלרים R21 . ד. האם יש פתרון לגעיל שבת שמשחירים את הרצפה ה. אדם עם יתר נוזלים בגוף מה אפשר לעשות ו. יש לנו קומקום חדש שיוצר טעם לא נעים במים. האם יש פיתרון? ז. שמן זית מהפפוטים נשפץ על משטח שיש לבן, נסגפ בשיש והניח כתמים- האם אפשר להסירם ואיך ? ח. איך אפשר לאר סוכר לאישה שלוקחת תרופות אך גם כך הסוכר לא מאוזן. ט. קריסה במערכת הלימפה, אשמח לקבל מידע ופתרון. י. קו "השבת אבידה" (לפי אדריס במחפץ הארץ): 0733518192: חוקם ע"י אחד מבחירי עולם התורה מזכה הרבים **רבי יהודה זיצ"יק שליט"א** מהישיבה שמגדלת דורות של תלמידי חכמים כנסת יחזקאל באגד.

הגאי המיועדים לאלו שיש להם תועלת

הרגע שאתה באירוע ובאמצע הביס הצלם בא לצלם, הפה עמוס עוד מהביס הקודם, אתה מנסה לעשות פה סגור +חיך קל, התמונה בהתאם...

מפתחי צנצנת גמיילטע פיש ופתאום אני מרגיש שהקציצות רועדות לי ביד. תפסתי פחד: מה קורה לי? מה הרעד הזה? - אבל לפני שהתקשרתי בדחיפות להזמין עזרה ראשונה, פתאום ראיתי את המאריך שרשום על הצנצנת ומיד נרגעתי. היה כתוב שם שזה מאלול.

מי אמר שקפה שחור מעורר, הנחתי אתמול ליד המיטה ועד עכשיו לא צלצל.

התחילה רשמית עונת המריבות על הטמפרטורות של המזגן הרגע הזה שאתה מניח את הראש על החלון באוטובוס והחלון במצב רטט.

היתוש שעצבן אותי בלילות בקיץ שעבר, חזר פתאום. מעניין איפה הוא היה כל החורף.

בשבת הראשונה שאלו את החתן איזה בשר אתה מעדיף, גולש או לשון? הבחור לא התבלבל ונעה: בודדאי, לשון. הרי זו גמרא מפורשת "תפוס לשון ראשון".

כיתיתי לאישהי בממתניה חצי שעה. עכשיו שהיא תחכה לי בממתין.

אני שוקל לשלוח תבלינים על הראש אם אני כבר בין כה מתבלשל מהחום.

הרגע המעליב הזה שאתה מקלד את שם המשפחה שלך והמחשב מסמן קו אדום מתחת.

הרגע הזה שאתה מרים את היד להכות בסלח לנו, נוכל ששבת ומתחיל לסדר את החליפה בתנועות אוויליות.

הרגע הזה שנכנס לך זבוב לאף ואתה מפחד שיקרה לך מה שקרה לטיטוס.

הרגע הזה שחג מעליך זבוב בשבת ואתה מסתכל עליו במבט של ראה אותך גבר נשאר פה עד מוצ"ש...

יו יו סיני זה לא מה שזורקים אלא התיפוף שעושים לפני.

המתה באויר ברגעים שלפני תחילת לכה דודי, איזה מגנינה נקבל הפעם.

הרגע הזה שאתה נשאל באושר עד 'אפשר את העגלה' ואתה עונה כבר ביקשו ומשהו מלוח אותך מאחור ואתה מרגיש כאילו יש לך טסלה.

הרגע הזה בקידוש לבנה שאתה בוחן את האיזור במי לבחור להגיד לו שלום עליכם.

הרגע הזה שבו לקחת פיסת טישו מהתכילה וכל התכילה עלתה לקראתך

מישהו יודע מה שלום גדליהו עדין לגדולות?

מישהו יודע איך מכונים את השעון בשלט של המזגן...

הרגע הזה... שהחזן קופץ לתחתיל מוסף דר"ח, ויש אחד בשטח שהציבו את דופק הכדור בוס שנפול לו העץ של הסטנדר...

הרגע הזה שאתה מגלה אחרי הסוגיא שה 'והתניא' זה בכלל בניחוואה...

אנטישמנים בעולם מאשימים את ישראל שבאמצעות ארגוי הסיוע היא מחדירה לעזה כמויות של וופל לימון.

מעניין למה לפלשתינים אין מחבלים בכירים שפתאום תוקף אותם שגוען והם הופכים את עורם ומתחילים לתמוך באויביים שלהם.

חברים באופוזיציה מתנגדים לפיזור הכנסת. לטענתם, מכיוון שהקואליציה היא זו שגרמה למשבר, אז שהקואליציה בעצמה תתפזר. למה האופוזיציה גם צריכה להתפזר?

אבי המיעודת לשדכן אחרי הפגשה הראשונה: הבחור הזה לא מתאים לנו. הוא בא ממשפחה לא תרבותית. הוא סיפר לבת

שלי שאצלם בבית מחזיקים פיתה עם פלאפל בידיים ואוכלים אותה בלי סכין ומזל.

הרגע הזה שאתה פוגש ברחוב מישהו שאתה מסופק אם הוא היה בחתונה והזמנת אותו.

קץ זה לא החום. זה הלחות.

הצעת יעול: כשאתה צריך שני טופסי 17 בקופת חולים, תבקש שיתנו לך טופס אחד 34.

יש שמות על הי הסנקציות נגד החרדים יכללו גם סעיף שכל היינות והבירות בכשרות מהדירן יסופקו בבקבוקי פלסטיק.

הגבאי שואל את האורח: אתה לוי? - לא, עונה האורח, אני שלישי.

אני רק שאלה: טעה ובכה על חלב שנשפך, חוזר לראש או שופך שוב ולא בוכה?

אין מתווה יוטקפו. יש מתווה שקוף לו.

בעקבות מחלל ניפוץ השמשה בבית המשפט העליון צפויות הפגנות המוניות נגד נשיא בית המשפט העליון תחת הכותרת: אתה הראש אתה אסם.

בכל בית יש את המגירה שמלאה במטענים מקולקלים בתקווה שיום אחד יחזרו לחיים.

היכן ניתן להשיג את העלון

לקבלת העלון באופן אוטומטי יש שלוח מייל עם המילה 'השטרות' לכתובת alonlon+subscribe@googlegruops.com ולאחר מכן תקבלו חודעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שזרפתם.

הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה 1@alon.com ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

כמו"כ ניתן להשיג את העלון בקובץ גליונות. בכל העלונים בשם הבית התורני. ובעוד קבצי עלונים. וכן קול העלון מקושים על מאגר השיעורים/עבריות/תקובץ גליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע והמחמש שנים אחרונות. במחשכ ניתן להוריד בדרשו בבנינו ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלון לשבת.

חדש ניתן לקבל את העלון בפקס לקבלת העלון בפקס יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב 1

כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עלה סך של 30 אגורות כחברת סוקולוב 23

העלון בכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עלה סך של 30 אגורות לעלון (12 שקל לשנה, שקל לחודש ממוצע כי בביה"מ לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. אין בידורים פלוסי רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). אפשר לשלוח משם חודעות. **מי ששילם עבור כמה שבועות קדימה** אין לו התחייבות לספק לו עלון במידה ויהיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. **הפצת העלון דרך המיל הילל ללא תשלום**, וכן התשלום הוא רק על לקיחת העלון מהמקום הנ"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי (וכמובן שהמפיצים שלא לוקחים את העלון מהמקום הנ"ל ומפיצים באופן עצמאי ברור ופשוט שלא צריך לשלם). כל המפיצים הקבועים שרוצים להמשיך להפיץ את העלון לא לשלוח למייל הנ"ל את מקום הפצתם ובע"ה נפרסם אותם. תודה ויושר כל ככולם על זיכוי הרבים.

להלן מקומות שבהם ניתן להשיג את העלון: בירושלים: בישיבת מיר אצל הגאון הצדיק רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האדס הגדול והאהוב רבי אבי פרידמן שליט"א שהוא האדס הכי אהוב בדור ובפרט בישיבת מיר. או אצל הגאון הצדיק המופלא אנאשניס גאים לגור בשכונתו רבי אליהו בכרך שליט"א בבית הכנסת זכרון אברהם רמות ג' ירושלים. עוד בירושלים בבית הכנסת 'בית מרים גיטלי' מעלות יפה, ניתן להוריד את העלון במדור עלוני שבת - עלון לשבת קולדצקי. **ניתן להדפיס את העלון במודיעין עילית** בעמדת אוצר הכחמה בבתימ"ד קהילת משך חכמה -רחוב משך חכמה 41 לכתוב עלון לשבת, בעלות שמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בבית שמש:** בבית הכנסת אור אליהו אצל הרב הצדיק והטהור רבי נחום זכריש שליט"א שרק בשבת האחרונה כשהיה חולה הרגיש בציבור כמה שהוא חסר, עד שבלל שבת משך קרעו שוער שמיים לפאותיו וזה כ"כ הועיל עד שהוא קם לשחרית בגץ. ואצל הגיד הצדיק אלימלך הכהן גליץ, שמדפיס ומפיץ במסירתו רבה את העלון בבית הכנסת בית אביי וכן מי שמגיע לקבל את העלון בביתו, הוא מביא לו במאור פנים ממש. **בביתר עילית:** בבית הכנסת שלום רב ברחוב שלום רב בגבע בי. **בהר יונה:** אצל רבניו שמה שולמן שליט"א עמוד התווך של כל הצפון. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד אצל הבחור הגאון המופלא רבי יהודה רוזן שליט"א. **ברכסים:** אצל רבי יוסף המאירי שליט"א האור של עם ישראל. **באופקים:** אצל הבחור הצדיק והמופלא צבי המברסטון שליט"א פאר הגדולים של אופקים שרק פורח ועולה... **בחריש:** במתחם בני כנסיות בשכונת בנותאם. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בפתח תקווה:** באור ישראל הגדולה והקטנה. באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידיים. ביוצאי הברזן. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. ברגנול לציון: בישיבת עטרת שלמה. אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21 /חפץ חיים 1, מניין יבני תורה, חיידר ראשון לציון. **באלעד:** בתפארתה בחוף. ובישיבה של הרב שאניגר, בכלכל של הרב פכטר, במאור שרגא באבן גבירול, ובאחיעזר ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר הכחמה בבית הכנסת המרכזי אהל משה - גבעת המורק עפולה - בעלות שמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בעפולה עילית:** בביהכ"נ בני הישיבות רח' רש"י או אצל האישי שזכר דורניו להתכבד ברבי אהרן קולדצקי שליט"א. **עוד בעפולה עילית:** בביתמ"ד דחסידי וויזניץ וכן בביהכ"נ בית ישעיה רח' יצחק שדה. **ברעננה:** בישיבת חייל אוריתא וכן בעלי מוהר 15 אצל הבחור החכם אייר זכאי 0533100287, ואצל משפחת זכאי בטלפון: 052-6903395. **בבית שאן:** אצל רבי שמח דחש בקהילת בית שאן החדש בבית הכנסת בראשות הרב יהושע לוי שכטר שליט"א. וכן אצל רבי יהונתן בכור - בית שאן. **בלונדון:** בסטמפורדהיל בית המדרש בעלו ברחוב Bethune 99 בכניסה לבית המדרש.

{ אז נדברו }

פרשת בהעלותך תשפ"ה | גליון מס': 694 | לסדר: "והיית לנו לעינים"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

--

כתובת חדשה

בית שמש

להשגת גיליונות וספרים:

משפחת אבוחצירא יחזקאל הנביא 3

רמה ג'

0534138554

כמו כן: **ביחשלים:**

ניתן להשיג גיליונות בשכונת

(מורדות) גילה - משפחת וייס-

0533148864

רוצים להיות שותפים

בהוצאות העלון?

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

האם מספיק שהישיבה טובה... או צריך גם ש'זה' עצמו יהיה טוב?

כמידי שנה בתקופה הזו אני נאלץ לפתוח באופן חד פעמי את הנושא של הרישום לישיבות... אני שונא את הנושא הזה... אבל אני עושה את זה פעם בשנה נטו בתור מחאה אישית... אז ככה: דבר ראשון ברצוני לפתוח בכבוד בני הישיבות... ועם יד על הלב... בלי שום כוונה לחנופה! ובכן: תדע לך שמהיכרות אישית: בעולם הישיבות כיום ישנם בני עליה שלטעמי לא היו כאלו בשנים עברו!!!! מדובר בעובדי ה' מופלגים בשיעור קומה רוחני גבוה ביראת שמים צרופה... ו... ועד כדי שצריך בעיקר לבלום אותם... לעצור אותם... שיורידו פרופיל... אם שמת לב: אני כאן בגיליון זה, זוכה להתעסק עם הזן המרומם הזה... ואני רוב הזמן עסוק בללת להם דוחו"ת על מהירות מופרזת... מדובר בשאיפות ברמה הכי גבוהה... בעירה פנימית של 'לעשות רצונך אלוהי חפצתי ותורתך בתוך מעי', זו נחישות לבלוע את כל התורה כולה בשנים ספורות... ואנא מכם... לאט לאט... אל תהרסו לעלות אל ה'... שלא יהיה ח"ו בבחינת בקרבתם לפני ה' וימותו... שמרו על עצמכם... אתם יקרים לנו... עכ"פ זה הבחורים שאני זוכה לפגוש ביום יום... והם אלו שממלאים את היכלי הישיבות... ועיני כלל ישראל נשואות אליהם... גם שורש נשמתו של השמאלני הרשע ביותר היא בבחינת צפרניים שגם יונקים חיותם מד' חדרים שבלב הלא הם בני ישיבות שהם לב האומה...

אבל!!!!!! כאן חשוב לדעת!!! שבמקביל לזן הקדוש והמרומם והיחודי הזה... קיים במקביל לו זן אחר לגמרי של רווקים צעירים שגם הם ממלאים את חדרי האוכל והפנימיות שבישיבה... ויתכן שהם גם ממלאים את בית המדרש בסדרים... וגם אותם מצלמים בספסל אחד יחד עם הבחורים המרוממים... אבל לצערנו לא קרב זה אל זה!!! לצערנו מדובר בכאלו שהם די מנותקים מחיבור פנימי לידישקייט... אז יכול שהם לומדים... ומתפקדים... אבל לא מחוברים... עד כאן ברור?? אם שמת לב עד כה לא חידשתי שום חידוש!!! בסה"כ אמרתי שיש ויש!!!! יש בחורים טובים יותר ויש פחות... יש סוג א' ויש סוג ג'. יש בחור עובד אלוהים ויש את אשר לא עבדו... נו... מי חשב אחרת...

אז זהו!! שהחידוש המזעזע והעגום הוא שלמרבה האבסורד!!!! מבחינת שיווק שתי הקצוות האלו משווקים באותה ליגה!!! שמעת?? יכול להיות שני בחורים מצוינים משיעור ג' ישיבה קטנה... שניהם מאוד מייחלים להתקבל לישיבות הכי מובילות בשורה הראשונה של עולם הישיבות!!! בו בזמן שאחד רוצה להתקבל לסוג ישיבה שהמוטו שלה זה יראת שמים ורוממות וחתייה בלתי נדלית לגדול בתורה ויראת שמים... ובמקביל לה... השני מייחל להתקבל לסוג ישיבה שהמוטו שלה באופן מוצהר זה ראש פתוח... ליהנות... ללמוד... לבלות... להתפלל... ולהתמטג... לצאת... ושוב: אין לי שום בעיה עם רמות שונות בכלל ישראל... דא עקא: ששתי הישיבות האלו משווקות באותה עוצמה!!! שניהם נחשבות ליגה בשורה הראשונה!! וכששני הבחורים האלו התקבלו... אם תבא ותשאל: מי התקבל לישיבה יותר טובה??? אנשים לא ידעו לענות לך... ובכנות לא!!! כי שניהם נקראות ישיבות הכי מובילות בשורה הראשונה!! בשיוויון מוחלט!!! ואם תשאל: איך יכול להיות??

ההיגיון בזה מאוד פשוט: אם תגש לחרדי ותשאל אותו: מה ההבדל בין בני ברק להרצליה... הוא יחשוב שנפלת מהירח... כי... כי מה הקשר... הרצליה זה עיר שמאלנית חילונית... ובני ברק הכי חרדית בעולם, אבל אם תשאל מתווך דירות מה ההבדל בין השקעה בב' להרצליה? יתכן מאוד שהוא יגיד לך שבשניהם זה אותה תשואה!!! כי ברגע שנכנסנו לסוגיה של יוקרה!!! הרצליה ובני ברק יכולות להיפגש באותו גרף... ככה פחות או יותר נראה הסוגיה של ישיבות גדולות... היוקרה לפתה והתלבשה ותפסה את כל האופק לאורך ולרוחב... וכשנשאלת שאלה מה זה ישיבה טובה... זו שאלה נדלנית נטו!!!! השאלה פה מהי הישיבה הכי יוקרתית... אז אם לא בני ברק מקסימום הרצליה... זה בכלל בכלל לא משנה מה יש בפנים... העיקר שזה ישיבה טובה... קרי יוקרתית!!!! שיש לה ביקוש רב!!!! וזה איום ונורא!!! ונעזוב כעת את החילול ה' שבזה... זה בעיקר מטעה מאוד!!! ואת מי זה מטעה? בחורים צעירים טהורים... נקיים... שמורים... שבסה"כ רוצים להתקבל לישיבה טובה!!! משאלת לב לגיטימית... אבל הבחור לא מעלה על דעתו שעצם המונח ישיבה טובה... אין לזה שום קשר לשאיפות שלו... הוא מציידו בחור ישר וטוב! וישיבה טובה זו ישיבה שאמורה איכשהו לעשות אותו יותר טוב. (לא יודע... איך שתגדיר את זה) ותכל"ס... הוא לא קולט שכשאומרים ישיבה טובה מתכוונים למגרש טוב... תשואה טובה...

היתרון שלי שאני מנותק לגמרי ולא יודע ולא מכיר!! ונס שאני לא מכיר!!! כי אם הייתי קצת יותר מעורבב ויותר מכיר מבפנים... הייתי הולך פה על גחלים והייתי הרבה יותר זהיר בלשוני... כי הייתי צריך מחשבן כל מיני אנשים שאני אמור לפגוש אותם אח"כ באיזשהו צומת... הנס שלי שאני לא מכיר פרטים... אני רק יודע כללים!!! אני פה בשביל להגיד כללים... כללים וקוי יסוד כלליים והכי פשוטים שעליהם אף אחד לא יכול להתווכח!!!

ומעתה: תנסה להתנתק רגע מכל המושגים שאתה מכיר... תנסה להיות לרגע דרומי או צפוני... ותפעיל שכל ישר!!! בא נתחיל מהשאלה הכי עדינה: בחור צוציק בן 16... מה נראה לך יותר בריא לו?? האם ללכת לישיבה שיש בה 1000 בחורים או שיש בה 300 בחורים?? אל תתחיל להתפתל איתי... תענה שכל ישר!! מה יותר בריא?? מה יותר אחראי?? וכי יש פה ספק?? יש פה מה לדון?? אז תגיד לי: מי הצליח להכניס לנו לראש שישיבה של 1000 בחורים זה טוב לבחור?? אני מבקש בסה"כ שכל ישר!!!! מה ביקשתי?? מילא אתה הבחור משיעור ג' בעצמך...

ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

מה ההגדרה הפנימית של אברך כולל ושבת הלוי בדורנו?

יש כמה פרקים במסכת ב"ב שעוסקים בסוגיה של 'עסקת חבילה' במקח וממכר, המשנה שם אומרת: המוכר את העיר... מכר בעסקת חבילה גם את אזור תעשייה שלה (קרי מרחצאות, שובכות בית הבדים ובין השלחין) ואז רבן גמליאל מוסיף ואומר: **המוכר את העיר מכר את הסנטור** מה זה סנטור? אז אחת השיטות שם בגמ' שסנטור הכוונה היא שפעם כל עיר הייתה קונה עבד מיוחד שרכש מתקציב העיר!!!! העבד הזה הוא רכוש העיר!!!! ולמה? בשביל מה צריך אותו? מסיבה פשוטה: כל עיר צריכה נכח ציבור שיהיה נאמן אחראי על נסח הטאבו של העיר... הוא יהיה נאמן לומר שהמגרש הזה שייך לפייבש... ומכאן ועד כאן זה המגרש של חצקל... (עכשיו: תנסה לדמיין מה היה קורה אם אני הייתי נכח ציבור שאחראי על ההקצאות בעיר שלך... היית ניגש אלי בשקט ורוצה לפתוח מרפסת על חשבון מישור... בהתחלה הייתי מתנגד... אבל אח"כ היית מדפיס לי את העלון שלוש חודשים על חשבונך... ואז הייתי מוציא לי אישור מהדלת האחורית... אח"כ השכן היה מגיע ודוחף מעטפות וסיגרים ותיקי אלפיים... בקיצור: חגיגה... ואז היו מחליפים אותי... ומביאים מישור שיש לו חברים אחרים... בקיצור: בעדינות קוראים לזה פוליטיקה... והיות ובשורה התחתונה כולם מפסידיים מהמטבחון הזה... לכן--)) בזמנם מצאו פתרון הוגן שמסתמא עדיין לא נמצא לו תחליף... (רק אף אחד לא רוצה לאמץ אותי...) פשוט קנו עבד!!!! שהעבד הזה הוא רכוש העיר!!!! שזה אומר: שהוא מקבל את המשכורת שלו מהעיר בכל מצב!!!! ארוחתו ארוחת תמיד מרכוש העיר... הוא לא תלוי באף אחד מאנשי העיר... אין לו שום אינטרס... כי בין כך הוא ישאר עבד עולם לרכוש העיר!!!! מה שיש לו כבר יש לו בין כך!! ומה שעדיין אין לו לא יהיה לו לעולם כי הוא עבד!! כך אין לך מה לשחד אותו כי הוא מתחנך!! אין לו בשביל מה להרויח שקל יותר ממה שכבר יש לו... וגם לא מרחם עליו שום איום שעשוי להטות את דעתו וממילא האיש הזה הוא האיש הנאמן ביותר בעיר!!!! לא בגלל מידותיו שהוא נקי כפיים ובר לבב... לא!! זה בעיקר נובע מהנתונים המיוחדים שלו ששוללים ממנו כל נגיעה אישית!

תכל'ס: כלפי מה הדברים אמורים?

בתחילת הפרשה משה רבינו מקדש את שבת הלוי! ואתנה את הלויים נתונים... מתוך בני ישראל לעבד את עבודת בני ישראל באוהל מועד!! תכל'ס: מה באמת התפקיד של שבת הלוי? אז הנה!!! הסנטור שהזכרתי זו בדיוק ההגדרה ה'!! רוצה לשכון בתוכנו... וה' רוצה ערוץ גישה איתנו ולהעביר לנו מסרים... דא עקא: שכשרוצים לדעת מה רצון ה'... אי אפשר לגמרי לסמוך עליו!!! סו"ס יש לי עלון... וזו הקריירה שלי... ותאר לעצמך שיש לך איזה ספק בעבודת ה'... ואני בדיוק עכשיו נדלקתי על איזה נושא... ואני יורה איתו לכל הכיוונים... ובינינו ככה זה כל אחד... כל אחד נתפס על איזשהו חלק מסוים בעבודת ה' שהכי תפס ריגש אותו ונכנס לזה עד הסוף... ונורמלי שזה ככה... אבל מה לעשות... שאותך קעת לא מעניין מה הטרנד שלי בעבודת ה'... אתה רוצה לדעת לגופו של עניין מה קעת רצון ה'... בלי נגיעות... בלי הטיות אישיות... וללא מוסכמות מוקדמות... מי יוכל להיות אמת מידה נקיה להגיד לי יושר דברי אמת ללא כחל ושרק? בשביל זה הקב"ה בחר שבת אחד!!! וה' פשוט ניטרל אותם!!! לשבט לוי אין חלק בארץ... אתה יודע למה אין להם חלק בארץ?? כי הם רכוש הארץ!!! הם הרכוש של הרבש"ע... ה' רצה במכוון ששבת הלוי... לא יהיה להם מה להפסיד וגם לא מה להרויח... שבת אחד מנוטרל מנגיעות!!! אתה לא יכול לשחד אותו בממון כי כמעט ואין לו לאן להתקדם עם זה... וגם אין לו מה להפסיד כי המע"ם של המעשר שלו ארוחת תמיד מוכנה לו מאת ישראל... ורק אחד כזה שאין לו שום נגיעות!! רק עליו אפשר לסמוך שתורת אמת הייתה בפיהו ועוולה לא נמצא בשפתיו...

עכשיו: שלא תבין... כשאני אומר לך ששבת הלוי הם הרכוש של ה'... במושכל ראשון זה נשמע כמו חבורת עבדים נרצעים... אבל ממש לא!!! כי רגע רגע... אני ואתה... מה אנחנו?? וכי אנחנו לא רכוש של מישור? נדמה לך שאנחנו בני חורין??? איפה... היית רוצה... כל אחד מאיתנו רכוש!!! השאלה רק של מי?? קח דף ועט ותתחיל לרשום: אני מכיר המון אנשים שהם הרכוש של החברה... הרכוש של מה יגידו... ולא נעים... ותדמית... זה אנשים שניתן לכתוב להם על הגב: רכוש הציבור!!! רכוש התדמית החברתית!! אוי אוי... הלואי וזו הייתה בדיחה... ומאידך יש כאלו שהם הרכוש של הקבוען שבו הם נולדו... (עלול לקרות שהם יקראו לזה במילים יפות ומכובסות... הקפדה על מנהגים... ואנחנו לא משנים ככככלום ממה שקבלנו... וברור שזה חשוב... אבל מי שיש לו טביעת עין... יכול לזהות שיש כאלו שעושים על זה שימוש לטוהר את המרובעות...) בן אדם שהתרגל לדפוס מסוים של צורת חיים והתנהגות וניתן לקרא לו רכוש המוזיאון... יש כמובן כאלו שהם הרכוש הפרטי של היצר הרע... מה שנקרא 'שלי הוא'!! כולנו במידה מה קצת מוגדרים כרכוש של המידות והיצרים שלנו... תלוי כמה מוסר למדנו... ואל תשכח שכיום שאנשים מאוד מאוד קשה... אז הייתה תקופה שאשתי הגדירה את עצמה כרכוש בית הספר!!! (עד שבעלה הטיל ווט...) בקיצור: כל אחד מאיתנו... ישב בינו לבין עצמו ויברר רכוש של מי הוא... (ואם נעים לו ככה להרגיש... ואם כך רצון ה' שנרגיש... זו נקודה למחשבה)

אלא שכאן מגיע שבת ישראל שהקב"ה מודיע להם באופן חד משמעי: היות ובלאו הכי כל אחד מסונף כרכוש של איזה משה... אז אתכם בחרתי מכולם להיות הרכוש שלי!!!! אני מנטרל אתכם מכל שאר הרכושנויות... אני אהפוך אתכם ללא רלוונטים מול כל סיפוק אחר בעולם... ותהיה רכוש שלי!!! נקיים מכל נגיעה אישית... וראוים להיות התמרור שלי!!!!

אז זהו... שמי זה שבת הלוי כיום??? אברך כולל!!! אברך כולל ששואל אותי מה התפקיד האידיאלי שלו?? אם אתה שואל אותי... אברך כולל ברובד היותר פנימי... זה אחד שעוזב חשבוניות הרבים... אברך אמיתי זה אחד שלא מחויב לשום מערכת!!!! גם לא לכולל טוב... אברך כולל זה לוי שחי עם הרבש"ע ללא תיווכים וללא אחרים שעושים עליו קופה... בינינו... מה יש לך להפסיד? הרי אתה רואה שהרבש"ע מנהל אותך... את מי אתה בדיוק צריך לספּור? את החברה?? אם אתה סופר מישור אתה לא לגמרי אברך... אברך זה אחד שלא רואה אף אחד!!! לא נושא פנים לאף אחד!!! מחויב לאמת הטהורה כמות שהיא וחי בתחושה של אחריות אישית שאני וביתי נעבד את ה'... לטעמי זה אברך כולל במובן הפנימי... כי אברך כולל במקור היהודי זה שבת לוי... וזה הכרטיס ביקור שלי!!!!

תשמע לי... אם אתה רוצה לברר מה רצון ה' ואין לך גישה לגדול בתורה... פשוט מאוד: גש לאברך כולל שמהלך בצידי הדרכים... עדיף אברך שלומד בכולל מקומי ולא באיזה 'רשת' ואחד כזה שמקבל גרוש וחצי... תשאל אותו!!!! הוא נקי מהטיות... הוא יענה לך ישר מהדף גמ'... ואם הוא לא יענה לך... תשלח את אשתך שתשאל את אשתך... היא גם אשת חבר... שרב נחמן קם בפניה בבי"ד...
106

'חוברת והיית לנו לעיניים...'

בשבו זה נקרא בפרשה את המילים 'והיית לנו לעיניים', ובהזדמנות זו (והאמת היא שגם בלי שום קשר אליה) מתעורר הצורך להדפיס שוב את החוברת 'והיית לנו לעיניים!!!' שעוסקת באתגרי שמירת העיניים בפרט ובחוסן ושליטה עצמית בדורנו בכלל... ובכן: מתעורר רצון להדפיס שוב לקראת שני חודשי העיניים-תמוז ואב הבעל"ט... (יתכן שבטעיפה קצת שונה... למי שזוכר איך שהייתה נראית... סו"ס בשנה זו אנחנו קצת יותר אדישים ופחות תחושתיים לירי הטילים והירוסים) יש לציין שישנם 'כמה' יהודים שהעידו שחוברת זו הועילה להם ואפילו מאוד... תכל'ס... לשם כך יש צורך בתרומות!!! אז בבקשה... מי שהנושא קרוב ללבו ונדמה לו שזה חשוב ניתן להתקשר: 0527683095 0548446691 (נא ונא: הפניה הזו לא מיועדת לאברכים!)

ניתן לקנות את הספר

'המסולאים מפז'

הספר מתמקד בנתינת עצות וכלים לעצמאים' המעוניינים לפתוח עסק פרטי (מורשה) הנקרא בשם: 'עסק התורה'. 'בתורתו יחגה יומם ולילה' ---

ניתן להשיג את הספר (וכן את שאר הספרים האחרים) במוקדי המכירה של גיליון זה כדלהלן:

ירושלים: רח' נחמיה 10 קומה ג'

גבעת שאול, רח' בן עזיאל - 054-8491554

בית וגן - משפחת נוישטט רח' הרב פראנק 29

רוממה - המ"ג 29 - 052-7682281

רמות ד' - רובין 47 - 054-8419684

גילה - 053148861

אופקים - משפחת שפירא: 053-4112035

אחיסמן - שרגל 052-7171721 שבת אשר 9

אלעד - רחוב ר' יהודה הנשיא 81 - 03-9073067

אשדוד - הרב צור - 050-4120311

ביתר עילית - אזור רבי לוי - 054-8450998

בית שמש - נהר הירדן 9 ר"ב - 058-3294147

חדש: אבוחצירא יחזקאל הנביא 3 רמ"ג - 0534138554

בני ברק - קיבוץ גלילות 9 - 055-6728458

חזו"א 34 - 052-7117271

רח' הרב קוק/הרצוג - 0527603814

חדש: אזור גן ורשא - 0534166085

חדש: פרדס כץ אבוחצירא - 0548494663

פרדס כץ החלוצים - 0548578226

חיפה: פולק, גאולה 15, 052-7683095

טבריה - 054-8441354

טלו סטון - קפלן, הרי"ף 6 ק"ג - 052-7688584

כרמיאל - 0527136165

מודיעין עילית: קצות החושן 14, 052-7174781

חפץ חיים 14 - משפחת דרבקין - 089742750

גרין פארק 0527644795

ברכפלד, ר' יהודה הנשיא 30 - 0527126897

עפולה - 052-7686876

פתח תקוה - (מרכז העיר) 0504124235

צפת - 052-7181828

רכסים - 054-8415410

תל ציון - 052-7150166

תפרה - לימן - 055-6705003

לבירור נוסף בעניין, ניתן להתקשר:

0548446691 0527683035

(המשך) המכנסים עעענקיות... העיקר

שהם 'טובות'

(המשך מעמוד 1) מילא אתה הצעיר... אתה מתל"צ... אתה בטוח שאתה מבוגר ושבע ימים ועברת את גן המבוכה... אבל ההורים שלך וכל מי שבמחיצתך יודע טוב מאוד עד כמה אתה ילדון שבקושי פקח עיניים... אז מה הוא זה שמוכן לקחת צעיר בגיל 16 ולזרוק אותו לבית המדרש של 1000 איש... ועוד לקרא לזה ישיבה **טובה**? מה הקשר ישיבה טובה... מה פה בדיוק טוב?? מי טוב?? הקירות טובים?? זה בדיוק כמו להגיד מכנסים **טובות!!!!** אה... אבל המכנסיות האלו ענקיות ולא מתאימות לך... אז מה... העיקר שהם מכנסיים **טובות**... זה בדיוק אותו דבר!!!

ישיבה טובה!!! אז מה והיא טובה... שתהיה להיות טובה עד מחרתיים. אבל מה ההיגיון שביהמ"ד של 1000 איש... זה טוב לצעיר בן 16??? אבל עזוב... זו הבעיה הכי מינורית... זה רק בשביל הסיפתח...

נעבור לנושא יותר קריטי... כפי שהקדמתי יש ישיבות שמתהדרות בזה שיש שם בחורים יראי שמים... ובמקביל יש כאלו שמתייחדות בזה שהם ישיבות **פתוחות!!!!** מה זה פתוחות?? אתה יודע מה זה ישיבה פתוחה בדור שלנו?? זה אומר כככככככל מיני דברים... שכמדומני שאין צורך לברר מה זה אומר... כי מאוד קל לכל אחד מאיתנו לדמיין ולנחש אותם לבד. אברך יקר: בא נדבר כמו מבוגרים... אני אהיה איתך כנה...

אני מנסה לדמיין מה **אני** הייתי עושה אם לא הייתי כעת נשוי ולא הייתי צריך לחזור הבייתה ולדווח לאשתי מה מי ומו... אה... מה הייתי עושה?? עזוב... בא נשאיר פתוח... מה שבטוח... היה צחצחוקים... (בקיצור: אם מעניין אותך מה זה מדגם של ישיבה לא פתוחה... הדוגמה הראשונה זה אברך בעל שחזור הבייתה מידי ערב) הלאה... נסה לדמיין איך הקהילה שלנו הייתה נראית אם לא היה את ה'כלב שמירה' של המוסדות שנושפים לנו בעורף וכן שומרים על איזשהו נירמוליזציה בשלל תחומים ואכמ"ל... אז זהו! שכל חרדי שהילדים שלו מסודרים במוסדות... הוא כבר מדגם של ישיבה לא פתוחה!!! וכן הלאה וכן הלאה... האם הבנת את הכיוון?? אז זהו שיש ישיבה פתוחה המשמעות היא שכל המנגנון הממסדי הזה לא קיים... אתה פתוח... ולכל כיוון... מי שהבין... הבין יותר מידי טוב... אבל מי שלא הבין אני אאלץ להסביר לו קצת יותר ברחל בתך הקטנה...

ובכן: אבא יקר: ברצוני לעדכן אותך: איפה שתשלח את הילד שלך... בכל מקום יהיו לו התמודדויות!!!! בכל מקום יהיו לו ניסיונות, וגם מעידות נקודתיות... הכל בסדר... זה חלק בלתי נפרד מה'מי יעלה בהר ה'...' **רק מה?? מה בכל זאת יש להבחין ולהבדיל בין מקום למקום??**

יש מקום כזה שברגע שלבן שלך תהיה מעידה רוחנית נקודתית הוא ירגיש סתירה!!! הוא יזדעזע וירגיש שם לבד ויבין שזה לא שייך!! זה לא

פונה לאבא... אני פונה לקומץ צעירים פקחים שלא יודע איך... אבל יש בודדים מהם שיש להם שפשוף וחדות לזהות את הסיבוב שעושים על הגב שלהם... אולי בשבילם שווה לכתוב...

צריך לדעת שבדור שלנו זה לא שאלה של ישיבה פתוחה או סגורה...

זו שאלה סוציאלית של הבדל בין צעיר מופקר וזרוק... לבין בחור רציני ואסוף!!!! צריך לדעת שזה לא צחוק ילדים!!! היום כ"ק קל להגיע בשניות לכל המחזות הכי גרועים... ובינינו... אם אתה שואל אותי הדבר שהכי פחות מטריד אותי זה רישיון!!!! כי רישיון זה הדבר היחיד שעדיין!!! עדיין קשה לעשות!!!! זה כרוך במאמץ!!! אבל לגלוש ברשת?? אתה יודע כמה זה קל?? לטוס לחו"ל... אתה יודע כמה שזה זול?? אתה יודע שזה לפעמים יותר זול מ-400 גרם גרעיני אבטיח??? לקנות חומרים לא חקייים... אתה יודע כמה שזה נגיש היום?? להטביע את היגיון בטיפה המרה... אתה יודע כמה שזה רץ... הולך... ומקובל היום?? זה הרחוב המסוכן שלנו!!!! אז לקחת צעיר בן 16 ולהפקיר אותו בישיבה 'פתוחה', מה זה אם לא חוסר אחריות לחלוטין! מי שחושב אחרת ש--- יקום!!!!

אני חושב שהיום לא נמלט מלהגדיר בצורה חד משמעית ללא משא פנים: **ישיבה פתוחה בדור שלנו זו ישיבה דפוקה!!!! לא יעזור כלום!!!!!!**

ישיבה שמאפשרת לצעירים לעשות ככל העולה על רוחם... גם אם יש לה שם טוב... וגם אם יש בה בחורים טובים... מה זה משנה... אותי לא מעניין אם החומר גלם טוב... גם אם הישיבה טובה... אבל זה לא 'יושב' טוב!! מותר לנו להבין בשם השכל הישר שזה לא טוב... שום תירוץ לא יתקבל... עצם המונח שנער צעיר בן שמונה עשרה יכול לעשות מה שהוא רוצה... זה רע לו!!!!!! זה לא בריא לו!!!! (זה לא סתירה שמאוד נשמח להתבשר ש-חלה כאן טעות מצערת... והוצאת שם רע... ומה פתאום... מדובר בישיבה שמעודדת רצינות ולימוד וכו'... הלוואי... מי יתן... רק כל עוד שאומרים לי בני ובוגרי הישיבה בגאווה גלויה ומוצאת שהמצע הרשמי של הישיבה **שלו** זו פתיחות וצ'קאב... ושעושים מה שרוצים... אז פיר ענה בן שהישיבה שלך דפוקה!! לא אני אמרתי אלא הדאת בעל דין ותשכב בבשתך ותתכסה בכלימתך... זו בחירה נטו שלך להפיל ולשווק את הישיבה שלך בנתון הכי מביש וחסר אחריות שיכול להיות... כולנו מוכנים לקבל עדכונים אחרים...)

האם מישהו יכול להתווכח עם השכל הישר הזה??

תבין: פעם זה היה עניין של סגנון!!! הייתה ישיבה של צול"ם... והייתה ישיבה פתוחה... יש ישיבה של צדיקים כאלו... ילדים טובים שעושים מה שאומרים להם ולא מתווכחים... ויש בחורים עם ראש יותר פתוח שאנחנו מעודדים שיהיה להם משטר עצמי ונותנים להם לבנות את האישיות שלהם לבד... אבל היום זה לא זה... **אנחנו נמצאים בעולם מסוכן!!!!** ושוב: שלא תבין: אני יודע שבסוף בסוף לכל בחור יש בחירה חופשית וכל אחד בסוף בסוף עושה מה שהוא רוצה ומתבשל במיץ של עצמו... אבל מה שמטריד אותי זה

מתאים!!! לא ניתן ככה להמשיך!!! הוא מהר מהר יתפוס את עצמו לידיים ויתחזק וכמובן שוב יפול וחוזר חלילה... והכל בסדר... אבל אם ח"ו יש מקום שאם לבן שלך תהיה מעידה רוחנית הוא יפגוש יחד איתו עוד כמה וכמה שיתנו לו להרגיש לגמרי לגמרי נוח!!! אם האוירה הכללית תשדר לו שזה לא סתירה... אתה יכול לעשות שטייגן בבוקר ולרעות בשדות זרים בערב... פה!!!! פה נעוץ ההבדל בין בית המדרש א' לבית מדרש ב'... וזה הבדל תהומי שנוגע עד נפש!!! כי שוב: את ההתמודדויות אנחנו לא נוכל למנוע והניסיונות יגיעו לכל מקום... אפילו פיקוד העורף נאלץ להודות שאין הגנה הרמטית... כ"ש לא ברוחניות... גם בישיבה הכי טובה והכי שמורה, יהיה לבן שלך זירות נפילה. כל השאלה היא בייחס לקריאת המפה!!!! איך הבן שלך הולך להגיב מול נפילה נקודתית?? האם הוא יהיה מזועזע מהירוט הכושל והוא יבין שאי אפשר ככה להמשיך ומיד יתפוס את עצמו לידיים... (עד הפעם הבאה וחוזר חלילה) או!!!! או שהוא יסתכל ימינה ושמאלה והאוירה תשדר לגיטימיות... ככה זה... אפשר להיות גם וגם!! אפשר להיות בבוקר **מלאך** ובלילה **גלח**... אפשר במשך היום לעשות שטייגן... ובערב לשוטט עם הרגלים או עם האצבע בכל מיני מחזות זרים... המשוואה הזו שככה זה והכל בסדר, כאן נמצא ההבדל התהומי איפה הבן שלך הולך להיות!!!!

סו"ס אל תשכח שהבן שלך נכנס כעת על תקן של בחור צעיר בשיעור א'... והוא הולך לחיות באותה קורת גג עם בחורים מבוגרים בקיבוץ... וכידוע... בישיבות יש מוסכמה בלתי ניתנת לערעור שבחור מקיבוץ זה קדוש קדוש קדוש!! (ואני לא צריך לספר לך... שעם כל הכבוד לבחור מקיבוץ... הוא עדיין נער צעיר... אז מה והוא גדול מהילד שלך בארבע שנים... לכן מה) עכשיו: תעשה אחד ועוד אחד... תחשוב שזו ישיבה פתוחה ובין הבחורים הפחות טובים של הקיבוץ יש מין תחרות למי יש דרכון הכי משומש... מי טס רק לקפריסין ומי טס גם לגאורגיה ולרודוס... תחשוב שהבן שלך בשיעור א' שומע כזה שיח... ולא סתם אלא מהאלטערס שכל המהרהר אחריהם כאילו

מהרהר אחר השכינה... (ושוב: אין לי בעיה עם 30 אחוז שלעפצרים ובטלנים שיש בכל מסגרת וכל מוסד, השאלה היא: האם זה לגיטימי? האם זה יכול לצון החוצה בחופשיות בשדר של כזה ראה וקדש?? או שיש את החניה הסודית שהפארישים של הישיבה דאגו להסתיר ממני מחוסר נעימות... כי הם הבינו שאני פה המחזק והם המוציא מחבירו) ואי לכך ובהתאם לזאת אני חוזר ושואל את השאלה ששאלתי מקודם: איפה יותר בריא ויותר מומלץ לשלוח בחור בגיל 16. האם לישיבה סגורה שזה אומר שהמושגים שם זה שאיפות ברוחניות או במקרה הגרוע פוליטיקה חרדית פנימית או מגזרית... או לישיבה שקיים שם שיח לגיטימי על טיסות חו"ל וכל מיני 'גרובייס' מה חה...?? אני מדבר עכשיו **שכל ישר!** אני לא מדבר כעת השקפה... אני מדבר כעת נטו לגופו של עניין... אודות צעיר בן 16!!! איפה יותר בריא לו להיות?

אבל מסכן- אבא יקר... מה אני רוצה ממנו... מישהו שאל אותך... ממתי הוא קובע... אז זהו!!! שאני לא

שהיא בכלל עושה את זה... היא פשוט מגיעה בתום לב עם השאיפות הטהורות שלה... ואתה נאלץ לספק סחורה מקורית, בלי רוח!!!

עכשיו ככה: לכל אלו שמדעזעים מהצניות והאגרופים שאני מטיח בבחורים... אז זהו!!! שני חוזר בפעם המי יודע כמה... התבלבלו בין זכרים לנקבות... משום מה בסמינרים עסוקים כל הזמן בהצליף בנערות ולתבוע מהם שאיפות עצומות... ואילו כשה מגיע לבחורים... פתאום כה תאמר... מקרבים אותם בהצטעציות... הההל... בכפרות אתה יכול להתבלבל בין עוף זכר לנקבה... אבל כאן אסור להתבלבל! צריך לדעת שבחור ישיבה אוהב שסונטים בנו... הוא מייחל שיכו על קדקדו... ומעצבן אותו שמלטפים אותו... תפסיקו למרוח להם מחמאות בלי כיסוי... זה לא עושה להם טוב... תפסיקו לפנק אותם! הם לא באמת רוצים את זה...

יש לי חלום להתחיל לעשות שבתות לבחורי ישיבות כמו מין סמינר כזה!! אבל אני לא פראייער... תחשוב שאני אעשה להם שבת. אני אשקיע קייטרינג... אני אוציא עליהם ים של כסף... ואח"כ הם עוד יתלוננו שלא היה מספיק בקר בצ'ולנט... נראה לך שאני פראייער? שיחפשו אותי... אלא מאי??? החלום שלי זה שהשבת תהיה מושקעת בהמון תוכן רוחני תובעני... רק מה??? ביחס לתנאים הגשמיים... אני מצדי מוכן להוואיל בטובי לספק מקסימום שקי שינה ואוהלים ומנות קרב... מה עוד יש לי להציע??? עיניים... עומס חום כבד... רעב... צעקות... זה מה שיש לי לספק לכם! רוצים לבא??? בבקשה... לא רוצים...? לכו לכל הרוחות!!! ואני שואל אותך: נראה לך שהם לא יבואו??? אוהו יבואו!!! הם יבואו על ארבע... לאן הם יבואו??? לשקי שינה... לצעקות... (מחכים לתורם שירים את הכפפה, סו"ס גם רעב וצעקות זה עולה כסף...) כי סו"ס הם בחורים!!! הם מייחלים שמשהו יחבט בהם... הם לא רוצים להיות מפונקים!!! הם לא רוצים שיעמדו בגחמות שלהם... זה מציק להם... אז קדימה... תחשוב שבחור רוצה לשחק איתך כדורגל... ואתה ברוב טובך מגיע למגרש ומתחיל לבעוט יחד איתו לאותו כיוון... כאילו אתה בצד שלו... אתה סתם מציק ומתעלל!!! כי הוא לא רוצה אותך בצד שלו... הוא רוצה אותך קונטרה... הוא רוצה שתאתגר אותו! הוא רוצה שתעצבן אותו ותעלה לו את הפיוז... ותוציא ממנו את המירב והמיטב... מה פה לא מובן???

בחור משיעור ג' ישי"ק, אין כמעט סיכוי שהבנת מה כתוב כאן... אבל אם כן הבנת... תדע לך שהישיבה שהולכת לפנק אותך... ואתה שומע שנותנים שם לבחורים לעשות מה שרוצים... במילים אחרות זו ישיבה שעלולה להכניס אותך אותך דוך למיטה!!! ואל תתן לזה לקרות... לך ללמוד שם... אבל ברגע שאתה מתחיל לזהות שאתה מזדקן בטרם עת... אתה מתחיל ללכת לאט עם נעלי בית וחושב כל היום על בית הבראה... תדע שזה האבחון!!!! תפוס את הרגלים בבהלה ותעוף לחיזוק לא יודע איפה... רק אל תתן לעצמך לצאת לפנסיה מוקדמת...

אותך כבר חצי שנה וחשוב להם לוודא שאתה סגור אצלם... תבדוק טוב טוב האם הגעת למקום הנכון... סתם שתדע... אני יורה עליך עכשיו את כל התותחים כי אני לוקח בחשבון שבין הייתר אלו הם השבועות האחרונים שאתה הולך לקרא את העלון שלי... ולמה??? כי אני לא אלקק אותך!!! אני לא אתרפס אליך... אני אמשך לחבט בך... חביט חביט ולא בריך... וכעת אתה עדיין אוהב את זה... אבל קח בחשבון שכשתתחיל להתרגל לפינוק שכולם נכנעים לגחמות שלך... אתה תפסיק לאהוב את זה... כבר לא יהיה נאה לך שלא כולם כורעים ומשתחווים לך... לי זה לא איכפת... אני כבר אמצא קליינטים אחרים... (אם ח"ו אנשים יפסיקו לקרא את העלון שלי... אני אתפלל לה' שירחם עלי וה' ישלח לי קליינטים...) אבל אתה??? קח בחשבון שאתה עלול לאבד את הכשירות לשמוע כאלו שמעידים לומר לך שאתה עדיין לא מושלם! ואז ה'איגוד' מתוך רצון כנה לחדור לבונקר שלך... יתחילו למרוח עליך פטל דביק... יגידו לך אותך שאתה נזר הבריאה... ואתה חוד החנית... אבל זה לא ידבר אליך... כי סו"ס בן אדם מרגיש שווה רק כשיש לזה כיסוי... אבל מי שסתם פינוק אותו והושיבו אותו על קתדרה ודקלמו לו נזר הבריאה על ריק... בתוך תוכו הוא מרגיש מרוקן... (הוא מרגיש קנאה בחייל הכי זוטרי! כי גם חייל מרגיש לא שווה, ונדרש ממנו לעבור כבדת דרך מייגעת כדי להתחיל להרגיש שווה...) שלא תגיד שלא אמרתי: אתה תחיה בקונפליקט!!! מצד אחד נקודתית די ינעם לך להיות מפונק ולחשוב שכולם חייבים לך... ולך מותר לעשות מה שאתה רוצה... אבל מצד שני: מבפנים יהיה לך מאוד רע עם זה ואתה תרגיש אי שקט נפשי וחוסר סיפוק פנימי... ולמה? כי אתה בחור!!! ובחור משתוקק להיות חייל... בחור שש אלי קרב... בחור מייחל שיתנו בו אימון ויעיפו אותו קדימה עם בעיטה... בחור רוצה שייציבו לו יעד שיכבוש אותו... ואילו הפינוק מאוד מטעה ומשדר את ההיפך!!! תן לי לנוח...

כאן נעוץ הסבל הגדול ביותר של הבחורים... הסבל של הפינוק!!! אני לבנתיים היחיד שמתעקש בקנאות לטעון שהחיים של הבחורים הרבה יותר **קשים** מהחיים של אברך אחרי החתונה... ולמה??? כי הרבה יותר קל לגדל משפחה ברוכת ילדים וריחיים על צווארו מלשכב במיטה ולהתבכין למה הסאניטר לא הגיע להעלות אותי עם המיטה לבית המדרש... להיות מפונק זה סבל!!! ואל דאגה... זה יעבור!!! בסוף אתה עוד תהיה אברך בן עליה... וזו אחת מהעוצמות הבלתי נתפסות של בחורי ישיבות... שהם בעלי כשר'ן עצום!!! גם אלו שבמשך שש שנים התנפחו כמו המתנפחים בלונא פארק... שבועיים שלוש אחרי החתונה... הגיעה האישיה על תקן של אחות בקופ"ח... מחפשת וריד... מכניסה מחט ותון שבועיים כל האויר יוצא... לא חולף חודש אחרי החתונה ומיודעניו כבר קלט את החיים... מיקם את עצמו נכון בהיררכיה... ותון תקופה קצרה הוא נכנס בהכנעה נכונה לחיי רוממות... ואז למפרע אתה פתאום קולט שהוא עשה משהו שם בישיבה!!! התחולל שם משהו מבפנים שכעת מתחיל להתגלות... חוץ!!!! חוץ מהאויר המיותר שהוא התנפח לחינם ואשתו נאלצה להוציא לו כלעומת שבא... (אגב: היא עושה את זה בלי מילים... היא אפילו לא מודעת

הלגיטימיות!!!! מקום שבחורים עושים מה שרוצים וזה מתקבל בלגיטימיות... זה בגדר 'מה יעשה הבן ולא יחטא...' אני בהלם שאני אמור לחשוב פעמיים אם להגיד את זה... לכל הרוחות... מה יש פה להבין??? הרי לצבא אתם נורא מפחדים לשלוח אותו... למה? כי הוא צעיר!!!! ולכן מה??? לכן הוא לא מספיק חזק כדי לעמוד מול הפיתויים... אז למה בתוך הישיבה מותר להפקיר אותו??? מה ההבדל???

מי שחושב אחרת ממני... בבקשה... שיזמין עימות פומבי!!!!

תכל"ס... אני לא הולך להקדיש לזה יותר ממאמר אחד בשנה... הדבר היחיד שיש לי לומר: שאם פעם ריחמתי עליך... אתה... הבחור שלא התקבלת לישיבה הנוצצת... היום אני כבר לא מרחם עליך בגרוש... בסה"כ יצאת בנס... ניצלת!!! אה... אבל אתה בוכה לי שחבר שלך מרגיש בעניים ואתה מסתובב עם אף למטה... ואתה רוצה שאני אעודד אותך שגם אתה תרגיש על הגובה? לא!!! אני לא אעשה לך את העוול הזה!!! כי רגע... חבר שלך הזה שמרגיש על הגובה... איפה הוא עכשיו??? מה הוא עושה עכשיו? **כלום!!!!!!** הוא לא עושה כלום... בטח... מי שמרגיש בעניים לא עושה כלום... נו... אז מה אתה רוצה... שאני אעודד גם אותך... כדי שגם אתה לא תעשה כלום??? לא!!! חבל לי... אתה יקר לי בשביל לבזבז גם אותך... מי אמר שבחור בגיל שלך צריך להרגיש בעניים! אדרבה... אתה לא שווה... וקדימה... תתחיל להיות שווה... ובה"א אתה כבר עובד יפה... אתה מתקדם... ואתה עוד תהיה שווה בענק...

אם אני שווה היום משהו... ממה זה התחיל??? אחרי שלא התקבלתי לישיבות הנוצצות... הרגשתי לא שווה ובצדק... אז לא הייתה לי ברירה אלא להתחיל ללמוד לעשות משהו עם עצמי... כדי להיות שווה... אבל חבר שלי שהתקבל לישיבה הכי טובה!!! נכנס למיטה... נשכב... הניח שתי ידי על לבו... פרס על עצמו טלית ונח בשלום על משכבו ה' הוא נחלתו... ת.נ.צ.ב.ה. זה סופו של צוציק בן 16 שמרגיש בעניים!!!! ואני לא מאחל לך את זה... טוב שאתה לא מרגיש בעניים... תמשיך לעבוד ולירוק דם וחכה חכה... אנחנו עוד נשמע עליך... רק מי שלא שווה נהיה יום אחד שווה!!! רק מי שהיה ריק התמלא!!! רק מי שהיה קטן נהיה גדול!!! אבל מי שבגיל 16 מרגיש מושלם... קוראים לזה בהמה!!! מלשון בה-מה!!! מה שאתה רואה בה זה מה שהיא... אתה רואה את אותו אחד שהוא התקבל לישיבה פלונית??? נכון שזה אוההההו??? אז זהו!!! יפה ראית... זה מה שהוא... הוא הגיע למנוחתו הנכונה... מכאן הוא רק יכול לרדת...

נו... אז על מי אני אמור לרחם... עליך שאתה עכשיו מחמם מנועים ומתחיל לעבוד ועדיך לגדולות... או לאותו בחור שדפק הופעה... ומתחיל להתנפח... ואשתו אח"כ תצטרך להוציא לו את האויר? עליו אני מרחם!!

לכן אליך אני פונה- כן... אתה!!!! אתה שהתקבלת לישיבה הנוצצת... אתה שמלקקים

איש הצללים ר' שכניהו... סוכן בחון החשאי מטעם לשכת הגזית...

ר' שכניהו הלוי... מעטים מכירים אותו... הוא איש הצללים... אחד מהלוויים השקטים והמסתוריים שמסתובב כאן בהר הבית... אף אחד לא יודע מה התפקיד שלו... אבל לכולם ברור שיש לו תפקיד חשאי שמבצע פעולות מבצעיות איסטרטגיות שיש עליהם צו איסור פרסום... לפעמים פה ושם מתגלגלים כל מיני סיפורים ש'לא קשורים אליו' באופן רשמי... בקיצור: הוא אמנם שוער!!! אבל אף אחד לא יודע מאיזה שער הוא מגיע מה שכן כולם יודעים שהנשיא העברי מסר לכל ראשי משמרות הכהונה שר' שכניהו הוא איש סודו, וצריך לשחק איתו פעולה בכל בקשה... והשבו ר' שכניהו לפתע הופיע כאן באמצע היום וביקש לדבר עם ראש המשמר... כולם נדרכו... מעניין מה הבקשה שלו... ועוד יותר מסקנה איזה פרשיה עלומה מסתתרת מאחורי הבקשות המסתוריות שלו... ובכן: ר' שכניהו ביקש... אם אתם רואים מישהו שבא להקריב קרבן חטאת והוא נראה קצת חשוד... כאילו רוצה להסתיר משהו... שימו עליו עין!!! ותוך כדי תקראו לכוון מהחפ"ק החשאי שלי והוא כבר יודע מה לבדוק ואין לפעול... נו... חטאת חשודה!!! מה כבר יכול להיות חטאת חשודה?

ואכן... היום בצהרים לפתע הופיע כאן איזה יהודה עם שעירת חטאת והוא היה נראה מאוד מבוש וסמוק... זה מיד הדליק נורה אדומה... עקבנו אחריו ותוך כדי מישהו קרא לחפ"ק... הם לקחו אותו לצד ושלחו אותו לתחקור קצר אצל ר' שכניהו... ואחרי דקה הוא שיחרר אותו ועשה תנועת ביטול... הוי... שתהיו לי בריאים... לא אליו חתרת... מסכן... למה נטפלתם אליו... מה... לא הבנתם לבד למה הוא כ"כ מבוש... מה... לא שמתם לב שהוא הגיע עם שעירת חטאת??? הרי אם תשימו לב כמעט כל מי שמביא חטאת... מביא כשבה ולא שעירה, למרות שאפשר להביא את שניהם!! ולמה??? כי חטאת זה דווקא נקבה ולא זכר!! ומי שמקריב חטאת מאוד מתבייש... הוא מעדיף שיחשבו שהוא מקריב סתם זכר... אז זהו שלכבשה יש משהו שמסתיר שלא רואים שהיא נקבה!!! ולכן רובם מעדיפים להביא כבשה... והיחיד שאין לו ברירה והוא מביא שעירה זה מי שעבד ע"ז... עבודה זרה זו העבירה היחידה שאין ברירה מחדל בין כבשה לשעירה, והוא צריך להקריב דווקא שעירה, והיהודי הזה שהיה נראה לכם חשוד... הוא בסה"כ יהודי שנכשל בע"ז בשוגג והוא נאלץ להביא שעירה... וזה מאוד מאוד לא נעים... הכתובת רשומה על הקיר... בקיצור: לא אותו חיפשתי... אני מחפש חשוד אחר... תכל"ס... עברו יומיים... וכל כמה שעות שולחים לר' שכניהו איזה פרצוף מבוהל אחר... וכל פעם הוא מתרגז... מה שלחתם לי... בקיצור: ר' שכניהו ראה שאין לו ברירה... והוא נאלץ לשחק כמה כהני בית אב בודדים בפרטי הסיפור בסודי סודיות לתועלת העניין...

--בקיצור: הכל מתחיל מהישוב שוכו שבשפלת יהודה... יש שם יש איזה גביר שנחשב אדם חזק שיש לו שליטה בלתי מעורערת בכל האחוזות שבאזור... ולאחרונה התעורר חשד שהוא לא כזה חזק כמו שכולם חשבו... אלא הוא סתם עז פנים גדול!!! הוא הצליח במשך שנים לייצר תדמית מפוברקת של אדם מאוד עוצמתי שלכולם משתלם ליישר איתו קו ולו בשביל דמי לא יחרץ... בקיצור: פורטקשן!!! ולמיעוט הוא בן אדם בכלל לא חזק ולא עשיר ואין לו שום קשרים כמו שהוא מטיב לפתח... אבל זה הוטמע כ"כ חזק בכפר שאנשים פשוט רועדים ממנו. ולא זו בלבד אלא לאחרונה הוא גם נקלע לקשיים והוא נאלץ לקחת הלוואות ופקדונות מאנשים והוא התעקש שזה לא יהיה הלוואה בשטר (כי בשטר הקרקע שלו משתעבדת ואף אחד עדיין לא יודע שהוא מכר כבר את כל הקרקעות שלו... וברגע שהוא לא יחזיר... ויצטרכו לגשת לקרקע... פתאום יגלו שם כל מיני דמויות שעד הרגע חשבו שהם סתם אריסים וכעת מתברר שהקרקע שייכת להם והוא כעת מנסה לטשטש את המידע הזה) אז הוא לקח הלוואות משמעותיות מבערל ושמרל וחצקל... ורק בעדים בלי שטר... וכעת שהגיע הפירעון ובערל בא לפרוע ממנו... הוא התנער... לא היו דברים מעולם... בערל לא התבלבל והלך מהר לעדים... ולתדהמתו הם פשוט החזירו!!!!!! ולא הסכימו להעיד נגד הגביר ר' קלמן!!! הם רעדו ממנו!!! הם התחננו לבערל... תרחם עלינו... אל תעשה לנו את זה... אם נעיד נגד קלמן הגביר הוא יתנקם בנו... הוא מסוכן... אח"כ הגיע התור של חצקל לתבוע את קלמן הגביר ושוב הוא התנער... ושוב חצקל הולך לעדים וגם הם בורחים בבהלה כמו חתולי רחוב מפוחדים... ובקיצור: זה נהיה פרשיה לכל דבר... תכל"ס... מה שקרה... שכצפוי... העדים!!! ברגע שהם לא רצו להעיד אז חצקל בתורו ושמרל בתורו הלכו ותבעו אותם בבי"ד והשביעו אותם... ושלא תבין... העדים האלו... מדובר בסה"כ באנשים יראי שמים... אבל עדיין... עדיין ריב"ז איחל לנו והלוואי והיה מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם... מה שקרה זה שמרוב פחד העדים בזה אחר זה כפרו בשבועה... בו זמנית שהדיינים התרשמו ש... שזה נטו מרוב פחד!!! ולאט לאט זה נהיה כדור שלג... כמעט כל יומיים מגיע מישהו אחר לבי"ד ותובע את קלמן... קלמן מגיע זחוח... מתנער לגמרי... לא היו דברים מעולם... ואז קוראים לעדים... והעדים מגיעים כעלה נידף ומתנערים ו... ובינינו... יש כאן דברים הניכרים... אבל אתה תקוע!!! כי בשביל להזיז פה משהו... אתה צריך שיתוף פעולה... זה צריך לעבוד לפי המסלול האלו... צריך עדים שיעידו ותתקבל עדותם... מה שבטוב בבי"ד כעת החליטו לעשות סוף לשערוריה הזו ובכל מחיר!!! הם נחושים לבא עם קלמן הפריץ חשבון!!! לא יתכן שהוא יטיל אימה על הציבור שלא לשם שמים... חייבים לכופף אותו ולהביר לו ובעיקר לכולם ש'לא ישב בקרב ביתי עושי רמיה דובר שקרים לא יכון לנגד עיני, לבקרים אצמית כל פועלי און להכרית מעיר ה' כל פועלי און... השאלה היא: איך עושים את זה??? תכל"ס... כולם רועדים ממנו... אף אחד מהעדים לא באמת מוכן להודות בפה מלא שיש לו עדות... סוף סוף הרי הכל פה השערות ולבנתיים - ראיתי רשע ערץ ומתערה כאזרח רעון... איך מציפים את האמת החוצה???!

לא הייתה ברירה!!! אין מנוס!! הדרך היחידה שלנו לאמת סופית את ההשערה שלנו... זה יענקל ושליומה... מדובר בשני יהודים יראים ושלימים!!!! שבאופן כללי הם שכנים של קלמן וממילא הם עדי ראייה להרבה פרשיות שלו... וגם באופן רשמי הם היו העדים של חצקל שהוא 'מנה מעות' בינו לבין קלמן הגביר... וחצקל הזמין אותם לכאן והשביע אותם... וממזה השביע אותם... אוהו... משביע אני עליהם אם לא תבואו ותעידו לי שיש לי ביד קלמן, א. מלווה. ב. פקדון. ג. תשומת י. ד. גזל. ה. אבידה... (תחשוב כמה עקיצות הבן אדם הספיק להיעקץ מקלמן חוצפן אחד) הוא ירה בהם צרור של חמש שבועות ביחד והם כפרו... בהתחלה הם כפרו כפירה כללית... אבל הוא לא יתיר להם... הוא הצמיד אותם לפינה ודרש מהם כפירה נפרדת על כל תביעה בנפרד... רחמנות היה להסתכל בפנים שלהם!!! הם היו נראים מבוועתים וממולכדים!! ראתה שהם מתוסכלים נוראות... היה ניתן לראות שהם מפוחדים מאוד מקלמן... ועוד יותר ממפוחדים - כועסים על חצקל... למה הפלת אותנו לבור הזה??? מה עשינו לנו?? תכל"ס - איך שאנחנו בבי"ד מכירים אותם... גם אם הם לא עמדו בניסיון הפחד ולכן הם כפרו בעדות... אבל יראת שמים יש להם... והיות והם יודעים שהם עברו על לאו ד'אם לא יגיד ונשא עונו', אז ברור לנו!!!!!! שברגע שהם יצאו מבית דין... הם מיד יתפסו את הרגלים וילכו למקדש להקריב קרבן עולה ויורד!!! ממילא לא נותר לנו אלא להפעיל את סוכני השב"כ של בית המקדש לאמת לנו סופית את האינדקציה הזו... וכאן ר' שכניהו נכנס לתמונה... ההמשך בשבוע הבא...

'מה זה' מסכת עבודה זרה?? משהו

יודע??

בשבוע הבא מתחילים מסכת עבודה זרה... לא נעים לי לומר... אבל אין לי שומן של מושג מה כתוב שם!!!!

בייחם למסכת עבודה זרה אני והילד שלי אוהבים באותו מקום...

ואני מוכרח לומר לך שאדרכה... המסכת הזו משמשת לי כמדגם נוסטלגי לקושי הטבעי והנורמלי להתחיל משהו חדש!!! כן... הגמ' בנדרים אומרת: שהלמוד תינוקות לא ילמד עם הילדים בשבת משהו חדש... כי זה צער... אבל ההלו... תרגע... אל תבהל... הצער הזה הוא עניין של כמה דקות... כמה שעות... כמה ימים... כי דבר חדש הוא קשה כל זמן שהוא חדש... ולא נותר לנו אלא לקפוץ למים ותוך יום יומיים... שבוע שבועיים... זהו... ההתחלות הקשות כבר מאחורינו... ומכאן ואילך יעבר לכם... בזכות מה זכיתי שברוב הש"ס לא קשה לי להתחיל?? כי פעם אחת הסכמתי להתחיל!! והיה אמנם קצת קשה... והימים המכוננים האלו של ההתחלה הקשה היו אבן פינה להמון המון ימים שבאו לאחר"כ של מתיקות וערבות טוב התורה... אז זהו!! שפתאום אני עומד מול מסכת ע"ז... ולפתע הגוש המחניק הישן עולה שוב לגרון... ואני שוב מוצף בתחושה הישנה והמוכרת של... נו... מה זה עכשיו?? עוזב אותי... לא מכיר את הגמ' הזו... אני לא מתחבר לזה... בא נחזור לישן והמוכר... אני יודע שאני יורה לעצמי ברגלים כשאני כותב את הטור הזה... כי... כי בינינו... אני כבר החלטתי שאני עושה 'ויברח'... ולדלג על מסכת ע"ז... (סו"ס צריך לסדר בראש את סדר נויקין רגע לפני הסיום)... אבל אחרי כאלו 'דיבורים' אני ממלכ את עצמי ואני אצטרך כן ללמוד מסכת ע"ז... אבל טוב שכך!!! אם הצלחתי ברוב מסכתות הש"ס להתגבר ולהתחיל למרות שהיה קשה... אין סיבה שדווקא עכשיו אני אהיה מפונק... הדבר היחיד שאני כן יודע בייחם למסכת ע"ז... שמאז ומעולם ידעתי שבקיאיות במסכת ע"ז נחשב למבדק פתע ומבחן למי שמונה בכל הש"ס... אם תשים לב: תמיד כשרוצים לתאר תלמיד חכם עצום שהיה מונח בלימוד לאורך ולרוחב... ואיפה שאתה שואל אותו הוא כאילו מונח עמוק בפנים... תמיד הדוגמא היא ממסכת ע"ז... ששאלתי אותו שאלה ככה עמוק מתוך הסוגיה ממסכת ע"ז... והוא שלף לי תשובה כאילו גם הוא כעת לומד את זה... ולמה?? כי אם הבנתי נכון... (תעדכו אותי) מסכת עבודה זרה!! היא מסכת משמעותית!!! בשרית!! יש שם סוגיות חשובות... יש סימנים גדולים ומשמעותיים בטור שיוע יורה דעה איסור והיתר שזיך שייך שייך למסכת ע"ז... כך שיש שם 'הרבה עבודה'... דא עקא ש... שמשום מה מי שכבר לומד איסור והיתר... כבר יותר משקיע בחולין... ואיכשהו מסכת ע"ז נדחקה לפינה... ושם!!! שם מומתנים האלקטורים של מסכת המפתח עבודה זרה... לבדוק אם יש לנו עסק עם תלמיד חכם ש... שלא הניח אבן על אבן...

האם זה נותן לך חשק ללמוד מסכת ע"ז?? לא יודע...

מה שכן... בא נעשה עבודה משותפת... בא נחליט ששינוי רוצים להיכנס לזה... שינוי רוצים לרצות ללמוד מסכת ע"ז... ובא ניתן חשק אחד לשני... אני יכול להגיד לך דבר אחד שמאוד דוחף אותי: כעת בשלב זה אני והילד שלי שנינו לא יודעים מסכת ע"ז!! בסדר... פופי... זה עוד נסבל... אבל אם אני אחכה למחזור הבא של מסכת ע"ז... עלול להיות מצב שהילד שלי ילמד ע"ז לפני... ואז אני לגמרי ארגיש כמו תרח... שהבן שלי ילמד אותי איך לבטל ע"ז... עדיף כבר לקום למנוח תרח וללמוד מסכת ע"ז... מאשר הביזיונות האלו... תבין: הילד שלי כבר מושוכנע שהוא יותר חכם ממני!!! מה הדבר היחיד שחסר לי... שהוא גם יהיה צודק

האם באמת העולם 'נברא' מפסטוק??

יצא לי לדבר עם בחור בן עליה שמתמודד יום יום עם פיתויים קשים ומוכרים... מדובר בבחור שיש לו נתונים סביבתיים לא קלים שמקשים עליו... והוא נאבק... ונלחם... וגם מצליח!! ומצליח אפילו הרבה!!! אבל לא תמיד... לפעמים יש לו גם מעידות... ומבחינתי זה נורמלי... וטבעי... אבל הוא ? ? מצידו מרגיש עעצל הפנים!!! הוא מצידו מרגיש החוטא הכי גדול בעולם... ואני כמובן ניסיתי להסביר לו שהההלו... הנפילות הנקודתיות שלך פחות מטרידות אותי... כי סו"ס זה הטבע שלנו (זה שזו עבירה חמורה, זה לא סתירה שסו"ס זה טבעו של עולם...) לעומת זאת ההתגברות שלך הם למעלה מדרך הטבע... כי סו"ס ליפול מאוד קל... ולהתגבר נורא נורא קשה ולא מובן מאלייך כך שאין שום פרופורציות בין היחס שאתה נותן לנפילות לבין היחס והכבוד והערכה שמהיום אני דורש ממך לתת להתגברויות... (זה ההרצאות הקבועות שלי בטלפון... אני חוזר על המשפטים האלו יומם וליל כמו תקליט... וכולי האי ואלו... אני כבר יכול להגיד את זה גם מתוך שינה) **אבל הוא ממש לא!!! לא הסכים לקבל את הנוסחה שלי!!** הוא טען לי: מה פתאום... אתה מתפעל מזה שאני מתגבר ולא נופל? וכי יש לי ברירה אחרת?? מה... מבחינתי רדת ברוחניות זה לא אופציה!! זה לא ברירת מחדל... מבחינתי אין פה בחירה ככה או ככה וכל הכבוד לי שבחרתי בטוב... לא מקובלת עלי המשוואה הזו!! ואני שואל אותך: למה?? למה אתה חושב שאין אופציה לבחור לחטא?

הוא עונה לי: מה פירוש... כי... כי אני חרדי... ויש אלוקים... ויש גהינם... ואסור... ואני בחור ישיבה... ומבחינתי לעבור על רצון ה' זה מחוץ לתחום!!! ולכן מבחינתי ליפול זה איום ונורא... ולהתגבר זה מינימום...

והיה לי את ממש ויכוח מרו!! מצאתי את עצמי בסיטואציה ממש מוזרה... אני בדרך כלל מכתיב את עצמי בתור איש דת חרדי, שאמור להכניס לבואר עולם לחשבון כמה שיותר תורה ומצוות ואני אמור לדפוק דוחות לכל מי שעובר על רצון ה'... ולהפעיל עליו סנקציות ואיומים ש'אווה עלי' אם זה קורה עוד פעם... אבל לא!!! פתאום אני מוצא את עצמי מול בחור ישיבה שבמקום לאיים עליו שלא יעז ליפול פעם הבאה... בדיוק הפוך!!! אני מוצא את עצמי משכנע אותו שידע שיש לו בחירה וההתגברות שלו לא מובנת מאליה... ותכל'ס הוא לא הסכים לבלוע את זה!!! וזה נהפך ממש לויכוח סוער... הוא טען: לא מקובל עלי!! אם גדלתי על חינוך חרדי ואני כנה עם עצמי שיש בורא עולם המשמעות היא שאין אופציה ליפול... אין ברירה מחדל כזו... וממילא אני לא רואה שום קרדיט ושום הערכה על שנמנעתי מלעשות דבר שמבחינתי הוא מחוץ לתחום... בקיצור: הוא מתעקש... וככל שהוא מתעקש ככה אני רק יותר ויותר מתעקש... ולמרבה האבסורד על מה אני מתעקש? ? להוכיח ליהודי שיש לו אופציה לחטא!!! מה האינטרס שלי???

אז זהו!!! שכמה שזה נראה לך מוזר ולי עוד יותר... אבל לא סתם התעקשתי על זה!!! זה היה לי סופר סופר עקרוני!!! ולמה??

כי תבין: עם כל הערכה הכינה שהייתה לי בייחס לאותו בחור... שהתפעלתי מהיראת שמים שלו איך שכ"כ ברור לו שעבירה זה קריי!! עם כל הכבוד... סו"ס הוא הרי התקשר אלי... והוא לא סתם התקשר... הוא התקשר אלי כי הוא הרגיש שזהו... אני כבר לא עומד בזה... הבלמים שלי שחוקים עד הקצה... ועוד רגע אני על פי תהום ללא בלמים (ומה אתה חושב... הוא התקשר אלי בעקבות 'אי אלו' מעידות שבר... כבר קרו לו... כך שלמרבה הצער הוכח שהיצר הרע שלו כבר לא כ"כ מודעת מההצהרות הבלתי מתפשרות שלו שלפילול זו לא אופציה... את ההתפעלות שיש לי ממנו אף אחד לא יכול לקחת לו... אבל עדיין משהו פה חסר...) והרי בשביל מה הוא התקשר אלי?? שאני אתן לו כח ודחיפה ועידוד להמשיך להתגבר... ובשמה רבה... אני פה בשביל זה... זו השליחות שלי!!! לתת כח להתגבר... ובכן: נתתי לו כח... ואיך??

פשוט הסברתי לו בהרחבה שתבין כמה קשה לך... וכמה שזה לא פשוט... ויש לך אופציה ליפול ואתה בכל זאת מתגבר איהפ שאף אחד לא רואה... וההתגברות הזו בכלל בכלל לא מובנת מאליה... ואת ? ? ! הוא עושה לי לפתע ברקס!!! לא!! אני לא מוכן לשמוע את ה'מצע' הזה!! אני לא רואה שום גדולה וגבורה והערכה בהתגברות שלי... כי... כי אין לי אופציה אחרת... אמרתי לו: אם מבחינתי אין אופציה אחרת... זאת אומרת: שאין לך שום הערכה להתגברות שלך... נכון?? נכון!! אמרתי לו: אם ככה צר לי לבשר לך אבל אני מאוד מוטרד מהרוחניות שלך!!! ואני מוטרד ממך הרבה יותר מבחור אחר שיש לו הרבה פחות יראת שמים ממך... כי אותו בחור שדיברתי איתו לפניך... יש לו המון נפילות והרבה יותר ממך... ומאוד קשה לו להתגבר... וברגע שהסברתי לו כמה קשה לו... הוא הבין אותי ממממממ ואז כשאמרתי לו עד כמה ההתגברות שלו לא מובנת מאליה... היו לו דמעות בעיניים כי מי כמוהו הבין אותי... (הרבה יותר ממני בעצמי...) וכשעברתי למשפט הבא ואמרתי לו: שתדע לך!! שההתגברות שלך היא עקידת יצחק לכל דבר ואתה מגיש ומגיש ומקטיר ומנסך לקב"ה קרבן עולה כליל ושורף אותו באש היצר שאתה מקריב לו... אתה לא נותן לו משהו ש... שבינינו... אין הרבה שמוכנים לתת לו כזה כתר מלכות!! כשהוא שמע את זה הוא פרץ בבכי כי מי כמוהו הבין עד כמה זה לגמרי לגמרי ככה... והוא קיבל כח!!! הוא קיבל המון תעצומות להמשיך הלאה להיאבק ולפול ולחזור להילחם כי הוא למד **להעריך** לגמרי לגמרי מה הוא פה **נותן** לקב"ה...

אבל אתה- כעת אני חוזר אליך!!! דווקא אתה ירא שמים הרבה יותר ממנו... אבל מבחינתך ליפול ברוחניות זו לא אופציה קיימת... פה!! אתה בקבוצת סיכון הרבה יותר חמורה ממנו!! כי מילא כל עוד היית בחממה והיית בטוח שאין אופציה לחטא מה טוב... אין דבר יותר נפלא מבחור שמור וטהור שמבחינתו אין מצאיתו של חטא... אבל כעת שאתה כבר מתמודד... וקשקשה לך... ואתה יורק דם ונלחם ונאבק... ואחרי כל האנרגיות המטורפות שהוצאת... מבחינתך לא עשית פה כלום!!! בסה"כ לא נפלת... ומבחינתך אין לך טיפת הערכה להתגברות... אבל ככה... אני לא נותן לזה סיכוי... זה עניין של זמן עד שאתה תתגלש החוצה ותשחרר בלמים לגמרי... כי יש חשבון מתמטי פשוט שאומר שכן אדם לא יכול להשקיע את כל הנשמה ולירוק דם על הישג שהוא לא שם עליו שקל

--- ואז... בפעם הבאה שהוא שוב דיבר איתי ושוב חזרנו לאותו ויכוח והוא שוב אומר לי שאמנם אין אופציה ליפול... האמת שכבר כמעט התייאשתי מלהתווכח... אבל לפתע ה' פשוט שם לי מילים בתוך הפה... אני בעצמי הייתי בהלם... ובכן: אמרתי לו: תאר לעצמך שהיה לך ניסיון בדיוק כמו יוסף... היית לבד לבד במצרים... והיה לך ניסיון מול איזה פוטיפר... וזה היה ניסיון מאוד מאוד קשה... האם אתה בטוח שהיית עומד בניסיון???

הוא ענה לי: בכנות לא!!!! לא בטוח שהייתי עומד בניסיון...

אמרתי לו: אז תאר לעצמך ש... שניה לפני שאתה מאבד את עולמך... ברגע האחרון לפתע אבא שלך היה מופיע בחלון!!! ונועץ בך עיניים תובעניות... סוג של... של... ההלו מה אתה עושה פה... מה היית עושה?

הבחור הזדעזע ואמר לי: פפפפפידחות של החיים... הייתי בורח כל עוד נשמתי בי... אמרתי לו: יפה... במילים אחרות אתה אומר שאתה היית עושה בדיוק מה שיוסף עשה... ועכשיו יש לי שאלה... תקשיב טוב לשאלה...

אחרי שכמעט נכשלתי... ואחרי שאבא שלך הופיע... ואחרי שכבר ברחתי... וכעת התיישבת על איזה ספסל ברחוב... איך היית מרגיש?? ? הוא ענה לי כמעט בצעקה: **פיסטוק!!!!!!** ככה קטן... פיסטוק... **אמרתי לו: למה?? למה פיסטוק??**

מה פירוש למה... שים לב מה קרה פה... גם כמעט כמעט נכשלתי... וגם בסוף שכבר התגברתי... זה נקרא להתגבר?? ? אבא שלי פתאום הופיע לי פה... איזה פדיחות... ברחתי לא ממקום של התגברות אלא מרוב בושה! זה נקרא לצאת קבע' מכל הכיוונים... מילא הייתי נכשל... לפחות הייתי מתיישר עם ה-אוי לי מיצרי... אבל גם בסוף לא להיכשל... וגם לצאת פיסטוק... שלא התגברתי אלא סתם התפחדתי וברחתי... זה פיסטוק!!! ואז!!!! שאלתי אותו שאלה שאני בעצמי הייתי בהלם מעצם השאלה:

תגיד לי: אם אתה קורא לזה פיסטוק!!! אז איך אתה מסביר שיוסף הצדיק!!!! **על הפיסטוק הזה!!!!!!** נהיה מרכבה לספירת יסוד??

הרי זה בדיוק הסיפור של יוסף... הוא כמעט כמעט נכשל בחטא... ברגע האחרון אבא שלו הופיע ואיים עליו וזה מה שנתן לו לקום ולברוח... ותכל'ס כאן!!! כאן הוא קנה את עולמו ומשם רועה אבן ישראל!!! שם הוא קיבל בלעדיות על אבן השתיה- שהוא יסוד! שעליו מושתת כל העולם... הרי לדברייך שזה פיסטוק... אז מה הגדלות של יוסף הצדיק... הוא היה בסה"כ בני ברק פרומער שלא יכל לעשות מה שהוא רוצה כי היה לו פדיחות מאבא שלו... **זו שאלה עצומה!!!!** אני בעצמי הייתי בהלם מהשאלה שזרקתי לחלל השפופרת... ושנינו השתוממנו לכמה רגעים!!!! אבל מהר מאוד מצאתי תשובה... אמרתי לו: כתוב כאן...

שיוסף היה מצויד עם תשובה מוכנה בכיס לענות לאבא שלו!!!

אבא היקר... ליבי עליך... אני מאוד מתגעגע אליך ואוהב אותך... מאוד מאוד קשה לי לצער אותך ולגרום לך עגמת נפש... אבל אבא!!! אין לך מושג כמה קשה לי... אני נמצא פה לבד... יש לי ניסיונות קשים ומרים... ואני בן אדם!!!! ודי... אין לי כח... אבא... כואב לי עליך... ונכון... אתה מאיים עלי שאני אמחק בין כתפי האפוד... וזה מאוד כואב לי... אבל קשה לי ודי!! די!! אין לי כח יותר להתגבר!!! (שורות אלו נכתבו בדמעות) התשובה הזו הייתה אופציה אפשרית!!! יוסף היה יכול לענות ככה לאבא שלו... וכמובן שאם כך הוא היה אומר... הוא היה מאבד את עולמו ועושה טעות חייו... אבל זה לא סתירה שזו הייתה אופציה אפשרית!!! ומוכרח להיות ככה... כי אחרת במה הוא צדיק???

אם הוא היה בני ברק כמוך... שמחליט שאין!!! אין אופציה... אם אבא מגיע לך בחלון... אוה... פדיחות... זהו... הלכה בחירה!! אין בן אדם! אני לא קיים!! אם יוסף היה כזה... הוא היה יוצא סתם פיסטוק כמו שאתה טוען... (בני ברקים... אתם לא לוקחים איש... נכון??) **אז זהו שלא!!!**

ליוסף היה כבוד לבן אנוש שבו!!! יוסף הכיר בבעל בחירה שבו... וכשהיה ליוסף ניסיון מאוד מאוד קשה... גם אם היה לו מאוד ברור שהוא מוכרח להתגבר ולבחור בטוב... אבל הייתה לו הכרה באופציה השנייה... הוא הכיר בקיימה!!! ולקח את מלא הקרדיט על זה שאני בוחר בבחירה הנכונה... כשליוסף היה ניסיון... הוא ידע שיש לו כעת קלפי וגם כשמאוד ברור לו איזה פתק אני הולך לשים... הוא היה מודע לאפשרות שיש גם פתק אחר שניתן לשים מעטפה אחרת ולהגיד: אבא... צר לי לאכול... אבל זו הבחירה שלי... אז זהו! שכמו שהוא יכל לבחור למעור ככה הוא בחר להתגבר... ונאחז בשארית כוחותיו לעשות שימוש בלחץ שהופעל עליו מאבא שזה העניק לו מנת דחף לטובת הבחירה הנכונה לברוח והוא נס החוצה ושם קנה הודו והדרו!!! כן... הוא היה צריך את הפדיחות מאבא כלשון מאזניים שיעזור לו להטות לבחירה הנכונה... (האם שמת לב להגדרות העדינות שאמרתי כאן בין השורות? אכמ"ל)

אז זהו! שיוסף לא יצא פיסטוק!!! וזה מה שנתן לו כח ותעצומות עד אותו רגע וכ"ש מאותו רגע ואילך... ובשביל שגם לך יהיה כח ותעצומות, אתה מוכרח להכיר ולתת כבוד להתגברות שלך!!! להכיר בבחירה שלך, ולקחת על זה קרדיט... אני היום התגברתי בבחירתי!!!

אה... אבל רח"ל... אני יודע שיהיו כאלו שיזדעזעו ויצעקו עלי... אם אתה ח"ו אומר שיש אופציה ליפול... אתה נותן לגיטימציה...? אז כן אני נותן את מלא הקרדיט לבעל בחירה שבחר בטוב!!! ואם תעשוק ממנו את הקרדיט... ותנסה לעמעם ולהסתיר ממנו את תוצאות הבחירה שלו... כאן אתה נותן לגיטימציה ליצור חלוש שאין לו טיפת תעצומות להתגבר...

אז אם מקודם הכתרת את עצמי כאיש דת חרדי שאמור לדפוק דוחות למי שעובר על רצון ה'... אז זהו! ש-איש דת זה מושג נוצרי ומוסלמי... שלא לוקים יש דרישות ותעצור בצד ותפרוק לו חטורה ואז נשחרר אותך... אבל ביהדות לא זה היעד! אלוקים לא מחפש שתפרוק לו חטורה... ה' רוצה אותך!!! ה' רוצה את הבחירה שלך בו!! ה' לא מוכן לוותר על הנימה האישית שלך!! שבחרת בו!! ה' במכוון מאתגר אותנו עם כל מיני פיתויים, מעמיד בפנינו שתי אופציות... כי הוא מזמין את ה'אמירה' שלך... ה' בחרתי בך!! זה לא נימה של 'איש דת'!! זה כבר נימה של הדרכת כלות... ה' רוצה את המפגש של ה'סברה וקבלה' שלך... והוא מאוד מאוד מתרגש מזה... כמובן שבסוף ההישג הגדול ביותר זה להביא את עצמי למקום שנקודת הבחירה שלי אוהזת במקום הרבה יותר רחוק... אבל גם שם זו בחירה שלי!! הבנת?? ? ויש עוד הרבה להאריך... אז אם בכותרת המאמר נשאלה השאלה: האם העולם נברא מפסטוק? התשובה היא: ח"ו!! לא נברא מפסטוק!! אבל הוא בהחלט מתקיים על הפיסטוק!! הלא הוא יוסף בשעתו... ואתה כעת... זכותיה דמוטי צדיקא...

המאור שבמורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת יח' סיון התשפ"ה

הדלקת נרות	צאת השבת	י-ם
19:29	20:20	21:18
19:28	20:20	21:16
19:32	20:23	21:19
19:28	20:20	21:15

ח"פ

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

פעם נתכבד רבינו **שמשון קרליץ** זצ"ל בסנדקאות בירושלים אנשים רבים שנכחו באותו מעמד שמחו על ההזדמנות שנפלה בחלקם לפגוש את רבינו וביקשו הימנו "ברכה" רבינו בפשטותו לא העלה על דעתו שהוא ראוי לברך אנשים ובאופן טבעי הולם למידת ענוותנותו פירש את הדבר שכך הוא **מנהג המקום** להתברך מפי ה"סנדק" וכשחזר מירושלים סיפר רבינו בפשטות אמיתית: "היום ראיתי **מנהג חדש** שנוהגים לבקש ברכה מהסנדק"

ירידות ועליות

ונפילות
הן מנת חלקם של
רבים מבין עובדי ה'
המשתוקקים
והמשתדלים
לעלות...

סיפר הרה"ג רבי **יוסף לב**: פעם נלותי לרבינו **שמשון שקאב** זצ"ל בטיולו היומי נטפל אליו צלם אחד והחל מצלמו מזוית זו ומזוית זו כנראה שהלה עבר את המידה ואז אמר לי רבינו "ואס ויל אר דא" (מה רצונו כאן) אמרתי לו שהוא מצלם ואגב הערתי שאולי זו **פרנסתו** תיכף כששמע רבינו כך עמד וכין עצמו למען **הצלחת התמונה** בכדי לא לקלקל פרנסתו.

האדם יכול לחשב כרצונו אולם חייב הוא לדעת כי לא ע"י מחשבתו וגמירות דעתו יפעל, **אלא שהקביה הוא המפעיל**, והוא במחשבתו יכול רק להבין את המתרחש להכיר את השגחת הבורא, וכמו שהוא לומד סוגיא ומבינה רק להבין ותו לו.

התשובה היא רפואת הנפש.

עסקנות רבי שלום שבדרון

זצ"ל בעודו בחור נכנס לחדרו של "הרבי" רבי **לייב חסמן** זצ"ל ושאל האם להיכנס לאיזה שהיא עסקנות בעניני הציבור המשגיח לא השיב לו ישירות על השאלה

קרא אמר לו: למה ומדוע רבי **מאיר שפירא מלובלין** זצ"ל הצליח בעסקנות ציבורית בגלל שהוא היה אדם גדול.

החיים קצרים, תנצלו אותם.

לע"נ רחל (של) אלבו בת קלרה ואליהו

העשב היה בשביל התולעת כאשר נבנו יסודותיה הראשונים של הישיבה הקדושה פורת יוסף נחו פועליה למנוחה ולארוחה קלה לאחר העמל הרב והנה בהגיעם לשאול האדמה ראו לנגד עיניהם קומץ עשב **ירוק הבוקע** באחד מסלעי הצור הללו לא הבינו כיצד בוקע עשב בעמקי האדמה מהסלע

אך לא איחרה התשובה לבוא לפתע הם ראו בסמוך **תולעת קטנה** המהלכת לה לתומה וכך נשלחה יד ההשגחה להביא לה את מזונה

בעסק: ספק ארויח ספק לא, בעסק התורה **הרווח לעד** ולנצח וכי ספק מוציא מידי ודאי!?

הענוה תנאי הכרחי כדי לזכות לתורה.

הגאון רבי שלמה בכור חוצין זצ"ל סיפר מעשה שהיה בעיר אלנסון שרפה נפלה בבית אחד שהיה למאכולת אש ולכדה משפחה בין הלהבות המתמרות היה שם יהודי אחד יוסף פליג שמו **אשר שם נפשו בכפו** הבקיע דרך בין הלהבות וחילץ את בני המשפחה אחד לאחד

מעשה גבורתו הרעיש את הלבבות וכאשר הופיע במקום עבודתו מלא כויות התקבל בתשואות ולאות הוקרה אספו סכום כסף גדול ומסרו בידו בתשורה נטל יוסף את הכסף ומסרו למשפחה שהציל ממות באמרו: "מה בצע להמלט מן האש – אם ימותו ברעב" כך הלך יוסף בדרכי בוראו שעליו אמרו חכמים: "מאן דיהיב חיי – יהיב מזונא" מי שהעניק לנו את **החיים** מעניק לנו את **המזון**!

חובה על כל אחד להשיג את מעלת הוותרנות.

נקודה לפהשפה

איש אחד עם זקן ארוך קרא בספר לאור נרות. כאשר נתקל במשפט "אנשים עם **זקן** ארוך הם **טיפשים**"... ואז החל לחשוב לעצמו, אולי באמת הזקן מקנה לי מראה של טיפש? אולי כשגידלתי את הזקן היה נחשב זקן ארוך למראה מלומד? אסיר את הזקן מיד!

מכיוון שלא היו לו כלי גילוח כי מעולם לא הצטרך אותם, החליט לתפוס את זקנו בשתי ידיו וקירב את קצה הזקן לנר. הזקן התלקח במהירות ונשרף כליל לפני שהאיש הספיק להרחיק את פניו מן הנר, גייץ אחד מן הזקן שנשרף דילג לשיער ראשו ושרף אותו כליל, האיש שנבהל מאד צעק, וכל השכנים הגיעו לביתו כאשר הם **מתבוננים המומים** שעה שעשן עולה מפניו וראשו החרוכים של האיש. "מה קרה כאן" שאלו השכנים,

האיש הראה להם את הספר והצביע על המשפט: "אנשים עם זקן ארוך הם טיפשים" המשיכו האנשים לקרוא וראו שכתוב בהמשך "אם יורידו את זקנם..."

תמיד לקרוא הוראות עד הסוף וגם להקשיב לחבר עד הסוף. (העורך)

התורה, מאירה עיניים ומסירה עיוורון לקרב את האדם לרצון אלוהיו.

הימים הללו אינם חוזרים לא אחת היה מעודד רבי אליהו שווי"ל את תלמידיו לנצל את ימי בחרותם הישיבה בהתמדה וניצול הזמן בעסק התורה

אשר ימים אלו לא ישובו, "הוא היה אומר לנו שלא נחשוש להיות קיצוניים בשקידת התורה בישיבה, כי הימים הללו אינם חוזרים".

בספרו "פתח עניים" מזכיר רבינו עניין אחד שנשא ונתן בו עם הרב בעל ה"פני יהושע" ז"ל על דבריו של רבי יעקב יהושע ז"ל במגילה דף ט' הקשה לו רבינו מיומא דף יג' ולחומר הקושיא ניסה הגאון רבי יהושע להשיבו דבר אך רבינו לא הסתפק בתירוץ ובענווה גדולה העמיד את רבי יהושע על חומר קושיא זו וכך הם דבריו: **"ואנוכי תולעת** הקשתי זה להגאון ז"ל עצמו יאיר עינינו בתורתו והתחיל ליישב ואני הדל הייתי דן לפניו בקרקע ושחק לי"

עד היכן הכרת הטוב מן המפורסמות היא התמונה שבה נראה הרב רבי אליהו לופיאן זצ"ל כשהוא נותן חלב לחתול נראה לכאורה מתמונה זו כי רבינו רצה לקיים בעצמו את מידתו של הקב"ה "ורחמיו על כל מעשיו".

נכדו רבי חיים עוזר גורביץ זצ"ל נכדו של רבינו שמע ממנו את הסיבה לדבר: החתול הובא לישיבה כדי שיחשל את העכברים הרבים ששרצו בה. משנודע הדבר לרבינו, הלך בעצמו להביא חלב לחתול זה, תוך שהוא מסביר כי הוא חייב זאת מדין הכרת הטוב על **עבודתו של החתול**.

כדי שתחול על האדם ברכת ה' עליו להכין את עצמו לכך.

על ידי עבירה אדם נדחה ממחיצתו שבקדושה.

אישה זקנה קמה באמצע טיסה לארה"ב וצועקת, דחוף יש כאן רופא?!

ישר קם בחור נחמד ורציני ניגש אליה מהר, ואומר לה: כן מה הבעיה? אומרת לו, **יש לי**

שידוך בשבילי. הבת שלי?

כיון שהתפילה היא **עבודה** שלב קשה לאדם שאין לו קשר לפנימיות להרגיש טוב בתפילה. הלחצנים והשכלולים הטכנולוגיים המלווים את האדם בן דורנו **גולו מאיתנו** את מה שעוד נשאר מהלב הגדול של העם היהודי בכל הדורות, אדם בלי לב בלי פנימיות הוא "הסתירה" הגדולה ביותר לכל מה שהמושג **תפילה** אוצר בקרבו.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ויעל כן אהרן'

להגיד שבחו של אהרן שלא שינה

בכל הבריאות שבפרשת מעשה-בראשית נאמר: 'זיהי כן, ורק בבריאה של האור נאמר: 'זיהי אור' ולא נאמר 'כן'. ואמרנו על כך חכמינו, לפי שהאור הנברא נגנז, מאחר שלא היה העולם ראוי לו, ובמקומו נתהווה אור אחר, קטן ושונה מכפי שנברא.

אהרן הכהן, בהדליקו את המנורה, תיקן את העולם והחזיר לו את האור הראשון, ונמצא שהוא החזיר את ה'כן', שעשה את האור כפי שנברא מלכתחילה בלי השינוי שחל בו אחר-כך, והיינו 'שלא שינה'. טבעו של אדם הוא, שכשהוא עולה למדרגה רמה הריהו בא לכלל התפעלות עצמיות. ואילו אהרן הכהן עשה עצמו כמנורה עצמה - 'זיעש כן אהרן' כשם שהמנורה אינה מרגישה כלל אם גבוהה היא או נמוכה, כך גם הוא לא נתפעל כלל מעלייתו למדרגות יותר רמות 'שלא שינה'.

אדם אחר בעשותו עבודה שכזו היה ודאי מאבד את שווי-משקלו מוחמת גודל ההתלהבות והיה שופך מן השמן ארצה ומשקיע את הפתילות. שבחו של אהרן היה בזה, שעל אף גודל ההתלהבות עשה את הכל בדייקנות ללא שום שינוי. זהו כח אדיר שכמעט אי-אפשר להשיגו.

'ויקרא את שם המקום קברות התאווה' כי שם קברו את העם המתאווים **רק את המתאווים קברו שם, כי אם התאווה עצמה נקברה שם.** היא חדלה מלב כל אלה שחזו בעונש הנורא. על-ידי קבירת המתאווים נקברה התאווה עצמה, ולפיכך נקרא המקום בשם 'קברות התאווה' ולא 'קברות המתאווים'.

בית אור ליל בית ישראל

אם אדם בעל יוחמה ושאיפות לפניד.

אין ספק שהוא נמנה על האנשים האוצרים גדולה בקרבם.

לפני שנים רבות היה אדם טוב שהיה אוהב מאוד את משחק הכדורגל, כל יום היה הולך לשחק כדורגל, יום אחד הופיע לו אליהו הנביא באחד החלומות ואמר לו שבשל זה שהוא אדם בעל מידות טובות הוא יכול לשאול אותו שאלה שהוא ינסה להשיב לו עליה, האדם שואל אותו אם יש גם למעלה מגרש כדורגל, אליהו הנביא מופתע מהשאלה ומבטיח לבדוק לו ליום המחרת, ביום למחרת מופיע שוב אליהו הנביא בחלום ואומר לו: יש לי שני דברים למסור לך: אחד, זה שיש למעלה מגרש כדורגל, ושניים **שמחר רשמנו אותך למשחק!**

לעילוי נשמת: יססים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ווב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, פנחס חיים אוהב בן חנינה, יחיא בן לוליה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יואל בן מלכה, דוד בן איוה, מרים בת זוהרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל ושמאל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סב, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמגי הרב יהודה יאיר, יפה בת לאה, יעקב בן שרה בריסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מרת הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

"קדושים תהיו" במצוה זו כלול כל יסוד ושורש מגמת תכלית חיינו, שיהיו כל עבודתנו ועמלנו תמיד מוקדשים **לטובת הכלל.**

הייתה אשה אשר מפלת נפלים ולא ידעה לשית עצות בנפשה נגשה היא אל רבי **אברהם מווסה** זצ"ל ושחה את צערה מה יהיה הסוף?

רבנו אמר לה לשים בשקית 5 שקל ולשים עליה זאת ורק לאחר הלידה תוריד זאת רק זאת ביקש רבנו כי תבטיח לו שמיד לאחר הלידה תיקח החמישה שקלים **ותתנם לעני לצדקה** למרבה הפלא עברה הלידה בשלום וילדה תינוק בריא ושלם ויהי לפלא

העניינים: (המצלמה הכי משוכללת בעולם) בעין יש 1,000,000 סיבים וורידים זו הסיבה שאי אפשר להשתיל עין. שרירי העיניים נעים ומתכווצים 100,000 פעם ביום.

"עבודת הכורא" - עלה לגג בית המדרש בימי בחרותו של רבי **שמשון פינקוס** זצ"ל כשלמד בישיבת בריסק בכל עת שהיה מרגיש כי יש לו צורך להתחזק ביראת שמים היה עולה לגג בית הכנסת "ברסלב מאה שערים" שהיו יכולים לראות משם את **מקום המקדש** היה ממסתובב על הגג וצעק לפחות מאה פעם: "לב טהור ברא לי אלוקים וגו' והוסיף מדוע נאמר "ברא לי" כי לשפך לב הלב דומה לדף מחוק לא נקי ולא מצוחצץ ולכן אנו מבקשים מהקב"ה שיברא מחדש **לב חדש** ורוח נכון שיחדש בקרבו.

סמוך לציון קודש הקדשים
רבי שלמה מקארלין זי"ע

| גליון 235 |

פרשת בהעלותך תשפ"ה

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת בהעלותך

**והאיש אשר הוא טהור
ובדרך לא היה (ט,ג).** פירש
הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק
זצ"ל: שהאיש היושב בביתו
ואינו נוסע בדרך, יותר נקל לו
להיות בבחינת טהור.

(אמרי קדוש)

**והאיש משה עניו מאד
מכל האדם אשר על פני
האדמה (יב ג).** התנועה
החיצונית של משה ולבושו
לפני בני אדם היה בבחינת
איש, שהיה יוצא ובא כמלך כמו
דכתיב "ויהי בישורון מלך",
וראיה לזה ממה שקרח אמר
"ומדוע תתנשא על קהל ה'",
ודתן ואבירם אמרו "כי תשתרר
וגו'", ומפני שחיצוניותו היתה
בבחינת מלכות, על כן העידה
התורה על פנימיות לבבו שהיה
עניו מאד מכל האדם אשר על
פני האדמה, רצה לומר יותר
מן האנשים שהולכים שחוח
ופניהם אל האדמה.

(הרה"ק ר' משה מקוברין זצוק"ל, אמרת משה)

**והאיש משה עניו מאד (יב,
ג).** צדיקים כל מה שמשגיגים
יותר תענוג וחיות הבורא והן
כל טוב שהקב"ה משפיע להם
בזה העולם, הם יותר שפלים
וקטנים בעיניהם, והראיה
ממשה כי במשה כתיב "והאיש
משה עניו מאד", כי מה שהוא
יותר גדול בצדקתו יודע יותר
שעדיין לא התחיל לצאת ידי
חובת המקום ברוך הוא.

(בית אהרן לו)

אל הקדוש ביניהם

במהות ההשתתחות על קברי צדיקים

התועלת שבירידת הצדיקים לעולם (ב')

הגה"ח ר' שמעון שפיצער שליט"א

מתוך שיחה שנמסרה בסמוך לציון רבנו הקדוש ביום ההילולא אשתקד

לאנשים להגיע לתכליתם.

יותר מזה, כשהאדם מתקשה באיזה ענין בעבודת ה',
הוא בוודאי יתמודד עם איזה ענין של פרנסה או עם
איזו צרה אחרת, כי הקב"ה ברא את העולם באופן
כזה, שזוהי הדרך שהאדם יכול לשים לב שאינו ממלא
את שליחותו. כשחסרה לו פרנסה, כשחסרים לו בנים,
כשחסרה לו נחת חס ושלוש, אז הוא יודע שמן השמים
רוצים שיתקדם הלאה. מן השמים דורשים ממנו עבודה
יותר טובה, מילוי שליחות באופן טוב יותר. ובכן,
כשאדם רואה שגלוק ממנו דבר-מה שהוא צריך, יש
שהוא הולך ומשקיע את כל כוחו ומוחו לפתור את
הבעיה. אולם הדרך היותר מועילה היא שיטפל בסיבה
שגלוקה ממנו פרנסתו, כי אז לא רק שתהיה לו פרנסה,
אלא אף יגיע לאן שהוא צריך להגיע, אשר זהו עיקר
התכלית. עיקר תכליתו של האדם בעולם הזה אינו
שתהיה לו פרנסה, אלא שישלים את עצמו.
ובנוגע לצדיק, עבודת הצדיק והסיבה שהצדיק רוצה
לעשות שליחותו הלאה, היא לעזור ליהודים שיוכלו
לחזור בתשובה וכך יוכלו לקבל את כל השפע שהם
צריכים. בל נטעה הקב"ה רוצה שכל יהודי יהיה לו
פרנסה וילדים ונחת בריאות. בוודאי הוא רוצה, שהרי
הוא טוב ומטיב, אבל יותר מזה הוא רוצה שהאדם יגיע
אל תכליתו, וכשהאדם מגיע אל תכליתו, כבר יש לו
הכל.

ובכן, כשהאדם זוכה להתקשר לצדיקים, באופן זה
שעיקר כוונתו בהגיעו אליו הוא שיתוקן מה שצריך
לתקן, שיזכור מה עיקר תכליתו כאן ושיהיה לו סיוע
מיוחד של הצדיק, הוא תועה אנה ואנה. אין הוא יודע
איך לגשת לחיים. פעמים שהאדם תועה בכל מיני
ענינים ואופנים שביהדות, והוא הולך ומתקשר לצדיקים
שזה יעזור לו להגיע לאן שהוא צריך, אזי הוא מקבל
סיוע נפלא למעלה מדרך הטבע, ועם הסיוע הזה,
הוא כבר מקבל את כל הברכות בכל מה שהוא
צריך.

(מתוך קונטרס הביניני)

שני מיני צדיקים

בבית אהרן לכ"ב תמוז (יומא דהילולא של רבינו) הוא
מביא מהמדרש (והוא כתוב בזוה"ק בהרצבה), שיש
שני מיני צדיקים: יש צדיקים שבאים לעולם לתקן מה
שצריכים לתקן לעצמם, והם באמת מתייגעים ומגיעים
למקום גבוה מאוד. ויש צדיקים שבאים לעולם רק
בשביל הכלל. אין הם צריכים לתקן את עצמם יותר,
אבל הקב"ה רצה שיבואו לעולם לסייע לאחרים לתקן
את עצמם.

אומר ה'בית אהרן' בביאור הדבר, כי כל אחד יש לו
את המקום שלו שהוא צריך להגיע. המצוה שלו, הדרך
שלו, והשלימות שלו. לכל אחד יש את העבודה שלו,
וכשהאדם מביא את עצמו אליה, אזי אין מניעה מצדו
שהמשיח יגיע, ואם לא השלים את עצמו לגמרי, אזי יש
מניעה מצדו שהמשיח יגיע.

ולכן צריך כל אחד לעבוד שלא יהיה מונע לביאת
המשיח. אכן הצדיקים יכולים לחזור ולבוא לעולם
הגם שהם כבר אין מונעים את ביאת המשיח, כי הם
מסייעים לאחרים שישלימו את עצמם ושאלו מצדם לא
תהיה מניעה לביאת המשיח.

הצדיק לא הגיע לעולם לחלק סוכריות

צריך לדעת את הנקודה. זה מאוד חשוב והוא אחד
מהדברים שבשנים האחרונות שוכחים אותו כי
מושפעים ממבט חיצוני. אנשים באים אל הצדיק כי
הוא מקום שאפשר לפעול בו ישועות, אפשר לקבל בו
סוכריות. האדם צריך פרנסה - בוא לכאן, כאן אפשר
להשיג פרנסה. בוודאי יש כזה דבר. אין בזה שום ספק,
ויש לכך עדויות רבות ורואים זאת בחוש. אבל צריך
לדעת שעיקר עבודת הצדיק ועיקר הנחת רוח שלו
ועיקר הסיבה שהקב"ה הביא את הצדיק בעולם הוא
שהאדם יתקן את עצמו, היינו שהצדיק יעזור לו
להגיע אל עיקר התכלית. זוהי הסיבה שהצדיק
הגיע לעולם. הוא הגיע לעולם כדי לעזור

על הציון של הקדוש הזה, הוא ממש כמו שעומדים לפניו בחיים חיותו. (רבי אשר מסטאלין)

פרטים בעזרת ה' בשבוע הקרוב ...

בואו ביהלול של רבינו ביום הישועות המסוגל - כ"ב תמוז
מלאו ידיכם בישועות ברוחניות ובגשמיות
להאיר את הנשמה ולהזיפק בישועות מעל לדרך הטבע
רבינו ממתיין לבניו אהוביו 'כמו בחיים חיותו'
לטהר ליבם ולהשפיע בני חיי ומזוני

הצדיק הזמין אליו ביום הילולתו

הצדיק שאת דברי קדשו אני זוכה להפיץ, שומע אותי כעת, והוא מסייע בעדי שתעלינה תפילותי עד כיסא הכבוד, כפי שהוא מסייע לכל המתפללים מתוך סידורו הקדוש והנורא, הרגשתי אז הרגשה מיוחדת, תחושה וודאית כי תפילתי נשמעת היטב, מקובלת ומרצת לפני המקום...

הגיעה השעה אחת בצהריים, נהג ההסעה החל לדחוק כי הזמן אוזל וצריכים למרר לעבר אודסה, בכדי להספיק את הטיסה. יצא הרב פרנקל את רשקוב וחזר לארץ הקודש.

חלפו ארבע שנים בודדות, מלחמת רוסיה - אוקראינה פרצה במלוא עוצה, בתחילת חודש אדר תשפ"ב. דרכי אוקראינה וגבולותיה החלו להיחסם, וההגעה אליהם הייתה כרוכה במאמץ רב ובזמני נסיעה ארוכים ומסורבלים ביותר. אותם ימים שם פעמיו יו"ר אגודת 'אהלי צדיקים', הרב ישראל מאיר גבאי שליט"א לעבר מדינת מולדובה, השוכנת הרחק מהדי המלחמה והמהומה, שם גילה כי הרב הגאון ר' פינחס זלצמן רבה הראשי של מולדובה, החל הרב זלצמן בניקוי ופינוי הפסולת מעל בית החיים העתיק ברשקוב. במשך עשרות שנים לא היתה גישה לבית הקברות היות והוא שכן בקרבת מקום לאחסון פצצות גרעין מתקופת מלחמת העולם השנייה, והכניסה לכל האזור נאסרה על ידי השלטונות. כעת משהותרה הכניסה לאזור, החל הרב זלצמן בסיוע יהודי האזור במלאכת ניקוי המקום מעפר וניכוש הצמחים, כשאל המלאכה הצטרף הר"ר ישראל גבאי שיחי, כדי לתרום מנסיונו העשירי בעבודת הקדוש של איתור וחינוך קבריהם של ענקי וצדיקי דורות העבר. הובאו אל המקום

מימין בית הכנסת העתיק ברשקוב, משמאל ציון קדשו של הרה"ק רבי שבת צדוק"ל

משאיות ענק לפינוי הפסולת הרבה שהצטברה במרוצת עשרות השנים שחלפו. לאחר ששלוחים משאיות אדמה פוגו מהמתחם, ולעיני העוסקים במלאכת הקדוש נחשפו המוני מצבות שלמות ושבורות. מלאכת השיפוץ הקדחתנית החלה במלוא עוצה, כאשר בעיצומה של המלאכה נרעדו הפעילים והזדעזעו למראה המצבה השלמה שהחזיקו בידם, שהביאה תגלית מרעישת שהדהימה את העולם היהודי כולו.

וכה התגלה חקוק ע"ג המצבה, בכתב שבור ומטושטש: פ"נ / איש חשוב / התורני והרבני / והחסיד והמופלג / בתורה כמוהו"ר / שבת במה"ר צבי / שנפטר ביום ב' / כ"א ימים בחודש / סיון שנת תק"ה / לפ"ק / ת"צ ב' /

התגלה קברו של רבי שבת מרשקוב!

זה שנים שאין ידוע יום פטירתו ועלייתו השמימה של הצדיק, והנה נודע עתה, לפי הרשום במצבה, כי יום ההילולא הוא ביום כ"א בסיון!

השמועה הגיעה חיש מהר לאוזניו של הרב פרנקל, רעד ורתת אחוזו. הרי בדיוק ביום כ"א סיון זימנה ההשגחה העליונה שיעלה ויבוא למקום מנוחתו של הצדיק, בלי שיהיה מודע לייחודיותו של אותו היום, כך זכה לעמוד בבית מדרשו של הצדיק, ואל מול בית החיים בו היה ציונו של הצדיק טמון ונעלם תחת ההריסות. הצדיק משמיימ זימן יהודי ממרחקים באופן מופלא ומדויק בעצם יום הילולתו.

לרגל 260 שנה להסתלקות הרה"ק ר' שבת מרשקוב זי"ע תלמיד הבעל שם טוב - כ"א סיון שנת תק"ה [כך לאחר פיענוח מדויק של כתב המצבה והשוואת נתוני השנים]

יום שני כ"א סיון שנת תשע"ח - העיירה רשקוב (מחוז טרנסניסטריה, מולדובה). כוכבי בוקר זוהרים נצנצו בשמים התכולים-אפורים של שעת עלות השחר, וציורי ציפורים החלו מבשרות על החמה הקרבה לבוא. רוח צוננת חדרה בין פתחיו הקרועים של בית הכנסת העתיק והחרב למחצה המתקרב לגיל 300 שנה, ובידרה את עשבי הפרא הגדלים בכל פינה בעיירה השוממת והעזובה.

בתוך נוף ציורי מדהים ביופיו שוכנת רשקוב. היא בין המקומות הראשונים בהם נקלט זרח אור החסידות, ותורת הבעל שם טוב, באשר גדולי תלמידיו התגוררו בה בתחילת דרכה של תנועת החסידות. לאורך כל השנים חיו בה יהודים רבים, ולפני מלחמת העולם השנייה מנתה העיר יותר מאלפיים נפשות מישראל.

המקום היחיד ששרד את ימי הרעש והחורבן - הוא בית הכנסת העתיק בו התפלל הצדיק רבי שבת מרשקוב, תלמיד הבעל שם טוב, ובניו אחריו ממשיכי דרכו בקודש. מבנהו וקומתו החיצוניים שרדו כמעט לחלוטין את שנות האמים והחורבן, כתלוי הגבוהים והמתנשאים בהדר עומדים על תילם. דומה כי זכות מיוחדת לו לבית הכנסת הקדוש אשר זכה ונותר על מקומו, בעוד שלושות בתי הכנסת האחרים בעיר נחרבו עד היסוד.

זה שלוש פעמים שרבי בערל פרנקל שליט"א, זכה להאדיר את סידורו של הרה"ק רבי שבת מרשקוב בן רבי צבי הירש זי"ע, תלמידו וסופר הסת"ם של מרן הבעש"ט הקדוש. בסידור זה מסודרות כוונות האר"י בכל חלקי התפילה, ובו גם מובאת דעתו של הבעש"ט בנושאים רבים, בצירוף חידושים בקבלה ששמע רבי שבת בעצמו מפה קדשו של מרן הבעש"ט זי"ע. 'סידור רבי שבת מרשקוב' משמש אנשי מעלה אדמו"רים ובעלי תפילה, במיוחד בימי הנוראים, בעת תקיעת שופר ובעונותי הלולב בחג הסוכות.

מדי עסקו של הרב פרנקל בסידורו הקדוש ובכתבי ידיו של האי מקובל אלוך רבי שבת מרשקוב - כספה נפשו וגם כמהה לזכות ולעלות על קברו לשפוך בו שיח ולהתחנן לפני הצדיק. והנה לקראת השבת פרשת בהעלותך שנת תשע"ח בא החלום הנכסף לידי גמר וביצוע בס"ד, והרב הפליג לעבר העיר מעזיב' שם חלקת מחוקק ספון, אור שבת המים הבעל שם טוב הקדוש, בה שהה ביום השבת קודש. לאחר שבת שכולה התעלות ודבקות, המשיך הרב פרנקל במסעו על פני עיירות וערים לפקוד את ציוני הצדיקים ואוהליהם. ויהי ביום שני לפנות הבוקר, יום כ"א בסיון, עמדו רגליו על אדמת רשקוב, מקום מושבו ופעליו של הגאון הקדוש רבי שבת, שבה גם נטמן, אם כי אין ידוע כעת היכן הוא מקום מנוחתו המדויק. שנים של געגועים הגיעו לסיומן - הגענו אל הרב הקדוש, רבי שבת מרשקוב.

נכנס אפוא הרב פרנקל אל תוככי בית הכנסת הנטוש, והמתפורר למחצה, וליבו הולם בקברו. שעות ארוכות ישב שם, מתרפק על קדושת המקום בערגה רבה, נושם מן האוויר הטהור של ההיכל בו התהלך הצדיק הנשגב, אשר את כתביו ודבריו הוא עמל זה שנים לערוך ולהאדיר.

אל מול בית הכנסת נשקף בית החיים של רשקוב, הר מכוסה כולו באדמה ועשבים גבוהים, מפה ושם במצצות להן שברי מצבות בודדות. כאן ממש, במקום טמיר ונעלם כלשהו שוכן הציון הקדוש של רבי שבת הקדוש. הרב פרנקל כיוון את פניו לעבר בית החיים החרב, ומשך שעות ארוכות עמד והתפלל מעומק ליבו, ברגש רב, בדמעות חמות ותחנונים. וכה תיאר זאת לימים: "עמדת שם, מול בית החיים החרב והנחרב, יודע שאני ניצב קרוב מאוד לציון הקדוש של הרב. האמנתי כי

ישועות בלודמיר כמו בחיים חיותו

זיווג הגון בזכות רבינו הקדוש

מספר לנו הרב היקר שיחי החפץ בעילום שמו: זכיתי להימנות עם העולים לציונו הקדוש של הרבי הקדוש רבי שלמה מקרלין בעיר לודמיר, ביום ההילולא כ"ב תמוז בשנה שחלפה. ההתעוררות היתה עצומה. הקהל שפך את ליבו בציון, והלב שלי נפתח, התפללתי מעומק ליבי, בכיתי והתחננתי, הרגשתי כאילו אני ניצב לפני רבי שלמה והוא מאזין ומקשיב לכל דבריו, הרי ידוע בשם צדיקים שבעת שעומדים בציונו של רבי שלמה, זה ממש כמו בחיים חיותו. הדבר זה עורר בי טובה ומוצלחת!

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

'א דערהיבענר שבת אין לודמיר'

משתתפי 'מסע הקדוש' על פני העיירות: ליז'נסק, לובלין, ראדושיץ מאלינוב ועוד, ישבתו בעז"ה בשבת קודש זו פרשת בהעלותך בעיר לודמיר, בראשות המשפיע הגה"ח ר' שאול יהודה שידלא שליט"א, ממשפיעי 'קול דודי'. משתתפי הקבוצה יזכו לקיים את התפילות וההתוועדויות בצוותא חדא - בבית רבינו המפואר, בו קיימת גם המקוה ושאר האגפים. סעודות השבת קודש תיערכנה כי המלך בבית המלון הגדול.

בערב שבת קודש וגם בצאתה, יזכו לעלות וליראות אצל רבינו הקדוש, אחרי הכנה דרבה מבעוד מועד לקראת העליה לציון קודש הקדושים של האי צדיק מטרה הנשמות ומצמיח הישועות, אשר העידו צדיקים על מקום מנוחתו שיש בו הבחינה הנוראה של 'כמו בחיים חיותו'!

בימים אלו אנו עומדים כשלושים יום לפני יום ההילולא רבה, מכאן קריאה של חיבה לכל אחינו בית ישראל למחר ולהזמין כרטיסים בהקדם.

חידה

מה גרם למשה רבנו להיות עניו?
הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחג' לקו לודמיר 02-3011122, להכנס לשלוחות היילדים - שלוחה מספר 0, ולפעל לפי ההוראות. הזוכה יקבל זכוי לכרטיס מתנה בסך 50 ש"ח. את התשובה יש להקליט עד ליום ראשון פרשת שלח הזוכה לפרשת במדבר: עקב ברגשטין ביתר עליית

חדש על המדף!

ספרי נח רובין

סדרת יועץ הכתר:

STUDIO
חובטר
סטודיו רובין. כל ציור סיפור

072-243-5666

למשלוח
עד הבית:

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הכלי"ז תלחיץ?

עם המהירות של דפוס ספיד
הכל יגיע בזמן!

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

פז'אכאן/מאמין/חיות/מקצ'ים/למפ'נעו/מהמ'מית/פל'מית/ל' דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>